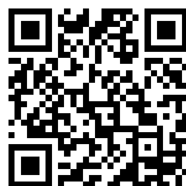

ORGANISAREA

ARMATEI ROMÂNE

Lucrare întocmită după legiuirile în vigóre

DE

MAIORUL I. POPOVICI

Şef de Stat-Major al Diviziel a VII Infanterie

Fost Profesor al Cursuluĭ de Organisare şi Mobilisare la Scóla Superióră de Resboiŭ

ROMAN

TIPOGRAFIA LEON FRIEDMANN, STR. ŞTEFAN-CEL-MARE No. 64-65

1900

PREFAȚA

In lecțiunele ce am predat la Scóla Superióră de Resboiu, în timp de treĭ anĭ, asupra Organisăreĭ și Mobilisăreĭ, am fost condus a stărui maĭ mult asupra Instituțiunelor nóstre militare, fiind pătruns de ideia, că întăiea datorie este de a ne cunósce bine pe noĭ ínșine maĭ întăiu, și apoĭ, a ne raporta la instituțiunele străine; folosința acestuĭ procedeŭ constând în faptul de a purcede în studiu de la o basă sigură, și în plus, fiind-că convine nevoilor imediate.

Ca program, lucrarea ce presint, coprinde lecțiunele privitóre organisăreĭ armateĭ nóstre, ca desvoltare însă, i-am dat estensiunea pe care un curs de școla nu póte să'l aibă.

M'am servit, în alcătuirea diferitelor părțĭ, de întréga legislațiune și de tóte disposițiile ce privesc organisarea armateĭ, astădĭ în vigóre; iar pentru partea istorică m'am raportat la tot ce s'a publicat în Monitorul Ósteĭ de la aparițiunea sa (1860), precum și la foile oficiale ce aŭ existat în Principate de la 1831, în fine, m'am călăuzit și de alte documente sau scrierĭ pe care le-am putut găsi, citândule în corpul lucrăreĭ.

Maior J. Popovicĭ

INTRODUCERE

Organisarea militară actuală a Românieĭ este resultatul uneĭ muncĭ uriaşe pe care *naţiunea* a întreprinso în maĭ puţin de jumătate secol.

Nu este în Istoria generală modernă, un esemplu maĭ însemnător ca acela pe care l'aŭ dat Româniĭ cu armata şi instituţiunele lor militare; eĭ au refăcut şi reînprospătat în acéstă privinţă, în faţa lumeĭ civilisate, întregul tablou al progreselor pe care alte naţiunĭ maĭ marĭ, maĭ coprinse şi maĭ puternice n'au putut a le atinge de cât dupĕ timpurĭ îndelungate de necurmată stăruinţă şi de jertfe incalculabile.

Pe măsură ce am recăştigat câte unul din vechile nóstre drepturĭ publice internaţionale, cu cât în năuntru am reînceput se devenim iarăşĭ maĭ stăpânĭ pe propriile nóstre afacerĭ, pe măsură ce am întreprins maĭ mulţĭ paşĭ către viaţa care ne-a înlesnit rostul forţelor nóstre intelectuale şi materiale, pe atât am şi pus îndoite silinţe spre a ne reclădi puterea nóstră militară, aşa că astăḑĭ, armata póte fi socotită drept diagramul cu care se póte măsura, în mod esact şi positiv, întreaga activitate a poporuluĭ român în secolul al 19-le.

Unul din scopurile urmărite prin lucrarea de faţă este şi acela, de a pune în relief aceia ce am fost şi aceia ce

suntem, iar ca punt de plecare am luat o dată ce figurézā cu treiḑecĭ anĭ maĭ înainte de Inceputul Romanieĭ Moderne, adecă, de atuncĭ de când printr'un tratat internaţional (1829), se recunoscea Principatelor române, între altele, şi dreptul, fórte redus, de a avea căte o *miliţie saŭ strajă pămăntéscă.*

Istoria ne spune, că nicĭ o dată ca popor n'am dat iscălitură cuiva, nicĭ n'am fost siliţĭ prin puterea armelor ca să nu maĭ avem, sau ca să nu maĭ stăruim în a ne vedea de mijlócele necesare pentru aparare patrieĭ. Tóte tratatele încheiate de Românĭ cu Imperiul Otoman coprind, în mod fórte lămurit, stipulaţiunea că, **Domnitoriĭ ţerilor au dreptul de a face resboiu şi pace,** prin urmare, **a poseda o armată.**

Acéstă stipulaţiune n'a fost alterată prin nicĭ un alt tratat ulterior, şi dacă chiar ar fi fost, pentru Românĭ nu ar fi avut nicĭ o validitate, fiind-că eĭ n'aŭ consimţit nicĭ când a se desbrăca şi de ultimul drept ce le maĭ remânea pentru a se socoti ca stat.

Dar atuncĭ, cum se justifică lipsa de oştire pământéscă în principate, şi pentru ce alţiĭ vin şi hotăresc crearea uneĭ aseminea instituţiunĭ?

Rĕspunsul 'l dă cu prisosinţă iarăşĭ Istoria nóstră naţională.

Se datoresce acéstă lipsă, decadenţeĭ la care ajunsese starea nóstră din năuntru, provenită din causa domniilor veşnic schimbătóre şi veşnic nepatriotice ce s'au perindat maĭ bine de douĕ secole la tronurile ţerilor. Rarĭ au fost aceĭ din Voivoḑĭ carĭ au socotit armata naţională ca semn al adevărateĭ lor puterĭ, şi care să stea şi pentru binele şi ocrotirea intereselor poporuluĭ ce guvernau. Nevoile personale ale domnitorilor—străinĭ sau pămăntenĭ, e indiferent—fiind puse maĭ pre sus de nevoile obşteĭ, au căştigat încet încet spiritele, şi fie-care la rândul sĕu a căutat sĕ fie cu *vază, nobil,* nu prin virtutea şi vitejiea armelor ca în vremurile de glorie, ci prin înjosirea caractelor, prin nesocotinţa simţimântuluĭ de jertfe către patrie.

Scăderea morală şi uitarea de **moşie** tocmaĭ din partea

acelor ce erau chemațĭ, prin situația lor înălțitóre în stat, se dea probe de muncă și de curețenia faptelor, au contribuit la stârpirea și a celor maĭ după urmă remășițe din acele frumóse așeḑăminte militare, pe care noĭ Românii le am posedat cu mult înainte de cât chiar popórele cele maĭ înaintate în acéstă privință din Occident.

«*Organisarea militară* *).—Puterea militară era în totul fondată pe dreptul proprietățiĭ de pământ; ea avea un caracter național și elementul mecenar nu intra în compunerea eĭ de cât într'o proporție fórte mică. Armata se împărțea în maĭ multe corpurĭ; maĭ întâiŭ *curteniĭ* sau nobiliĭ, ce formau simburile cavaleriei; *calarașiĭ,* recrutațĭ dintre posesoriĭ liberĭ aĭ soluluĭ, carĭ serviau de aseminea călare; *darabaniĭ* sau *dorobanțiĭ* ce constituiau înfanteria, în fine, ridicarea în masă, *Glóta.*

«*Curteniĭ* și *calarașiĭ* nu erau plătițĭ; eĭ datorau serviciul Domnitoruluĭ, în calitate de proprietarĭ aĭ pământurilor libere; întreținerea persóneĭ lor și a caluluĭ 'ĭ privea.

«*Darabaniĭ,* din potrivă, fiind luațĭ dintre țeraniĭ ne liberĭ, primeau o plată de câțiva dinarĭ pe lună.—De aci se vede importanța acestor milițiĭ țărănescĭ atât călărĭ cât și pedestre.—Tóte documentele timpuluĭ de atuncĭ arată, *că grosul armatelor române erau compuse din țaranĭ luațĭ de la munca câmpuluĭ,* și carĭ, în cea maĭ mare parte, mănuiau arcul, sabia și lancea; dar mulțĭ din eĭ erau armațĭ cu ce le cădea sub mână: secure, cósă, dar maĭ ales parul și măciuca erau fórte de temut în mânele lor.

«Cea ce decidea, la această epocă, de resultatul uneĭ lupte, nu era nicĭ perfecțiunea armamentuluĭ, nicĭ sciința militară, ci, maĭ mult forța fisică, valórea personală, și sub acest raport documentele epoceĭ sunt unanime în lauda ce o fac curajuluĭ nestăpânit, avântuluĭ și bravureĭ Românilor».

Națiunea inarmată, acésta ultimă formă sub care astăḑĭ vedem că sunt organisate maĭ tóte armatele europenescĭ, a existat în țerile române în vremurile lor de neatârnare

*). Les Roumains, leurs luttes contre les Turcs (1290-1513) *Histoire générale* du IV-e siècle à nos jours. p. MM. *Ernest Lavisse* et *Alfred Rambaud*. Paris 1885.

şi deci, aceia ce se consideră în deobşte o înovaţie a secoluluĭ al 19-le, pentru noĭ nu este altă-ceva de căt o revenire la un sistem ce l'am avut acum 4 şi 5 secole. Fără îndoială, sistemul în aplicaţiunea luĭ actuală nu se maĭ potrivesce cu aceia ce a fost cănd-va, dar principiul a remas în întregime neatins, căcĭ astăḑĭ ca şi atuncĭ, *tótă partea bărbătéscă de român în stare de a resboĭ este obligată a fi oştean.*

PARTEA I.

Schiţa istorică asupra organisărei nóstre militare.

I-a Periódă. De la Regulamentul Organic până la Unirea Principatelor (1831-1859).

Resboiul dintre Turcia şi Rusia în aniĭ 1828-29, avu pentru ţerile române o însemnatate deosebită, fiind-că prin tratatul de pace ce urmă, cunoscut sub numele de tratatul de la Adrianopol, se convenea între altele, ca: Principatele Moldoveĭ şi Valahieĭ puse prin capitulaţiune sub suzeranitatea Sublimeĭ Porţĭ, şi Rusia garantând prosperitatea lor, rĕmâne bine lămurit, că vor pastra tóte privilegiile şi imunităţile ce le au fost acordate în virtutea capitulaţiuneĭ, fie prin tratatele celor doue Curţĭ Imperiale, fie prin hatişerifurĭ promulgate la diferite epoce. Prin urmare, se vor bucura de liberul eserciţiu al religiuneĭ lor, de o siguranţă desevârşită, de o administraţie naţională şi independentă, şi de o întrégă libertate a comerciuluĭ. Clausele adiţionale la stipulările precedente, găsite trebuinciόse pentru a asigura acestor doue *Provinciĭ* eserciţiul deplin al dreptuluĭ lor, vor fi inserate într'un caet separat anexat şi care va fi considerat ca făcând parte integrantă din presentul tratat. (art. 5).

In actul separat între alte se statornicea: «Guvernele celor două *Principate* bucurânduse de tóte privilegiile uneĭ administrațiunĭ interióre independente, vor putea în deplină libertate să stabiléscă cordóne sanitare și carantine în lungul Dunăreĭ și aiurea în năuntrul țereĭ, unde va fi trebuința, fără ca strĕiniĭ ce vor întra, musulmani saŭ creștiniĭ, să pótă fi scutițĭ de observarea strictă a regulamentelor sanitare. Pentru serviciul carantinelor, pentru paza siguranțeĭ frontierilor, pentru ținerea buneĭ ordine în orașe și la sate, pentru observarea legĭlor și regulamentelor, pentru tóte aceste scopurĭ, fie-care principat va putea întreține un numĕr de paznicĭ strict necesar. Numĕrul și intreținerea acesteĭ *milițiĭ*, va fi hotărât de domnitorĭ (Hospodarĭ) în unire cu Divanurile lor respective observânduse vechile exemple».

Conform acestor stipulațiunĭ și în timpul ocupațiuneĭ Principatelor de către trupele rusescĭ (ca garanție pentru plata îndemnităţeĭ de rĕsboiu ce Turcia datora Rusieĭ), se elaboră cunoscutul statut sub numele de «*Regulamentul Organic*», care fu pus în aplicare în Principate cu începere din 1831.—Trebue a reaminti că în bună parte acest Regulament se datoresce, întru ceia ce privesce ramura administrativă, Generaluluĭ Kisseleff, plenipotențiarul guvernuluĭ rusesc, și întru cât-va, ocârmitorul principatelor pentru restabilirea uneĭ stărĭ de liniște și de înbunătățirĭ în năuntrul acestor țerĭ bântuite până atuncĭ de cele maĭ strașnice suferințe.—Opera de organisator a Generaluluĭ Kisseleff să socotesce vrednică de laudă. «Orĭcâte nedreptățĭ am fi suferit de la Rușĭ, Istoria nu va putea de cât să recunoscă nu numaĭ faptele, dar maĭ mult încă scopurile cele bune pe care Kisseleff le-a avut față cu poporul; acest om vrednic, care se apucă de uriașa luĭ lucrare cu o hotărîre și o lepădare de sine într'adevĕr uimitóre». *(Istoria de Xenopol)*.

In privința *milițieĭ*, Regulamentul stabilea norma, ca să fie compusă din pământenĭ, adecă să fie *națională*, un pas ce trebue al considera ca de cea maĭ mare importanță, fiind că prin acésta măsură se asigura acum milițieĭ, dupĕ

timpurĭ îndelungate, o bază nestrămutată. De altfel nicĭ maĭ era cu .putinţă a se recurge la nenorocitul sistem al menţinereĭ de trupe străine saŭ la felul cum se făcea până atuncĭ diferitele serviciurĭ în năuntru ţerilor, pentru paza şi linişte a poporuluĭ. Relele ce au îndurat locuitoriĭ satelor şi oraşelor de la acele adunăturĭ vagabónde de volintirĭ străinĭ, eraŭ prea recente, prea adăncĭ şi prea dureróse pentru ca să maĭ convie cui-va a recurge din nou la serviciul lor.

«Aşa, în privirea siguranţeĭ publice, parodia de poliţie ce exista maĭ înainte, era aşa întocmită în căt în loc .de a înpedica furtişagurile, le înlesnia. Anume, spatarul în Muntenia şi hatmanul în Moldova aveau pentru paza obştéscă, sub eĭ, o samă de catane; dar acéstă strajă nu era plătită, ci avea dreptul de a lua a 10-a parte din lucrurile prinse de furat. Se înţelege de la sine că ea avea înteres să fie căt de mulţĭ tâlharĭ spre a'şĭ spori folosul.—De aceia se încheiau adeverate tovărăşiĭ între guarda spătărescă sau hătmănéscă şi bandele de hoţĭ, care nicĭ o dată nu erau prinse, deşi se lăsau în aparinţă a fi suprinse, spre a îndreptăţi împărţirea prădeĭ. Spatarul sau hatmanul vindea posturile de polcovnicĭ şi căpitanĭ cu 15-20,000 leĭ, în loc de a le plăti léfă. Aceştia la rândul lor vindeau posturele maĭ micĭ şi catanele insăşĭ trebuiau *să plătéscă dreptul lor de a slujĭ* câte cu 7 leĭ pe lună».

Iată starea forţeĭ publice inainte de Regulamentul organic, şi de aceia considerăm cu drept, că instituirea miliţieĭ în sensul cum o indica acest statut, constitue unul din elementele ce ne indică bun un început, prea modest nu e vorbă, dar care maĭ târziu avea se ia o mare desvoltare şi să răspundă uneĭ sarcine mândre, datorieĭ de sânge.

Stipulaţiunele tratatuluĭ de la Adrianopol hotărau ele însuşĭ ca *miliţia* se fie întocmită dupĕ vechile esemple, adecă, să se aibă în vedere, la organisarea eĭ, datinele şi modul cum în trecutul îndepartat era rânduit a se ţine oştirea.

Şi este cunoscut, dupĕ cum am spus, că au fost timpurĭ de glorie neperitóre pentru acéstă oştire şi că Româniĭ graţie numaĭ organisăreĭ lor milităreştĭ—*o adevărată naţiu-*

ne înarmată—au putut, în maĭ multe secole de a rĕndul, se-şĭ apere moşia şi credinţa, şi au împedecat ca Europa creştină se nu fi căḑut sub stăpânirea putereĭ otomane.

Tot din disposiţiile regulamentuluĭ organic reiesă, că *miliţia* sau *straja pămâtéscă* trebuia să se întocméscă pe **părţĭ,** aşa dupĕ cum cerea şi destinţiunea sau rolul lor deosebit, de unde a isvorât iarăşĭ necesitatea pentru organisatorĭ, de a se raporta la vechile esemple.

Astfel, pentru ordinea interióră, pentru observarea legilor şi regulamentelor, pentru paza graniţilor, trebuiau trupe cu un serviciu stabil, aşeḑate în oraşe şi maĭ ales în capitalele judeţelor; orĭ, pentru atingerea acestuĭ scop se prevăḑu propriŭ-ḑis o *miliţiă*, compusă din trupe *de diferite arme* unde omul avea un serviciu *permanent* dar limitat.—Pentru celelalte serviciĭ administrative şi judecătorescĭ adecă, poliţie şi ordinea la sate, paze de închisorĭ etc. nu se găsi cu cale a se creia trupe care se aibă un caracter milităresc întocmaĭ celor de maĭ sus, ci se recurse la formaţiunĭ cu o povoră militară maĭ uşóră, dar cu îndatorirĭ maĭ marĭ în ce privesce serviciile la care erau afectate; unele *părţĭ* din aceste formaţiunĭ fiind îndatorite a face serviciul lor la chemărĭ anumite.

Pe lângă aceste deosebirĭ, trebue se maĭ reamintim, că miliţia propriŭ-ḑisă, *părţile permanente*, era pusă sub comanda şefuluĭ militar cu gradul şi funcţia cea maĭ mare dupĕ Domnitor, şi că ea se întreţinea din visteria statuluĭ, pe când *părţile* cu caracter maĭ mult administrativ, erau puse sub autoritatea mareluĭ logofăt, diriguitorul trebilor din lăuntru, şi că întreţinerea acestor părţĭ cădea în sarcina satelor, în schimbul unor privilegiĭ sau scutirĭ pentru ceĭ chemaţĭ personal şi familiile lor.

Găsim şi în acéstă organisare urmele vechilor esemple, a compunerii oştirilor române adecă, pe ceĭ permanenţĭ sau slujitoriĭ cu léfă, şi pe ceĭ teritorialĭ sau de sate ca darabaniĭ şi calaraşiĭ, *armata în dobînd*, de altă dată.

Din esamenul următor al regulamentuluĭ organic se vor vedea disposiţiile în întregime, cu referire la forţa publică ce se creă în Principate.

Regulamentul oştăşesc pentru miliţia pămăntéscă a principatuluĭ Valahieĭ.

Ca coprindere, regulamentul îmbrăţişeză comandament, organisare de trupe, recrutare, înaintare şi posiţie a oficerilor, pensiunĭ; îmbrăcăminte, armătură, instrucţie, îndatoririĭ şi budget; adecă, atinge cam tóte părţile importante ce astăḑĭ formézǎ legislatura şi basele organisăreĭ uneĭ armate.—Pentru un început, normele regulamentuluĭ nu se pot socoti de cât în bine; cu atăt maĭ mult că unele din disposiţiile prevăḑute, erau chiar tot ce póte fi maĭ *modern*, pentru acele timpurĭ, în organisarea uneĭ armate.

Principiile organisăreĭ miliţieĭ. Comandament şi compunere. Miliţia principatuluĭ are de şef pe *spătar*, şi se compune din trupe călărĭ şi pedestre împărţite in treĭ regimente (polcurĭ). Fie-care regiment se compune din două batalióne şi din două escadróne. Regimentele au numerile de la 1 la 3, bataliónele şi escadrónele de la 1 la 6.

Un regiment se comandă de un colonel (polcovnic), batalionul de un maior, iar escadronul de un căpitan.—Batalionul se compune din 4 companiĭ (róte), companiea din două plotóne şi plotonul din şease despărţirĭ. Escadronul se compune din patru plotóne, iar plotonul din patru despărţirĭ.

Efectivul

	Unuĭ Batalion	*Unuĭ Escadron*
Maior	1	
Căpitan	4	1
Locotenenţĭ	8	2
Sub-locot.	8	4
Iuncărĭ	16	4
Doctor	1	
Unter-oficerĭ	48	14
Trimbiţaşĭ		2
Toboşarĭ	8	
Soldaţĭ de front	480	160
Soldaţĭ de nerînd	12	3
Total	586	190

Efectivul celor şase batalióne este dar de 3516 trupă şi oficerĭ, ĭar al escadrónelor de 1140, în total infanterie şi cavalerie 4656.

La care se adaugă *Statul Mâjor al miliţiĭ* şi anume:

Spatarul. (General-Inspectorul)	1
Ajutorul seu cu rangul de colonel	1
Colonelĭ comandanţĭ de regimente	3
Colonel-adjutant	1
Căpitanĭ »	3
Scriitorĭ	8
Total G-l	4676

Regulamentul hotăresce, că dispunănduse maĭ pe urmă de mijlóce bănescĭ, se va putea mări numerul soldaţilor atât la infanterie cât şi la cavalerie, dar că în nicĭ un caz nu se va creşte numerul oficerilor, prin urmare al unităţilor.

Incorporarea şi apelurile. (Străngerea miliţieĭ). Modul de recrutare se statorniceşte a fi prin conscripţie (înscriere obştéscă) şi prin înrolărĭ de bună voe. Tóte clasele birnicilor sunt supuse conscripţieĭ după un anumit dispositiv hotărăt de Divan. Etatea de serviciu pentru un tănăr e de la 20 la 30 anĭ, şi nu pot fi chemaţĭ de cât numaĭ fiiĭ de locuitorĭ pămăntenĭ, cu familie şi cu un avut pămăntesc (moşie).

Terminul de serviciu e ficsat la 6 anĭ.

Tot-d'auna efectivul miliţieĭ trebue sĕ fie complect, despre acésta spatarul e respundător, şi pentru împlinirea golurilor el e insciinţat de comandanţiĭ regimentelor.

Prerogative pentru ómeniĭ de trupă. Părinţiĭ, nevasta şi copiĭ soldatuluĭ sunt scutiţĭ de orĭ ce dare pentru tot timpul cât el se află în serviciu; de nu are familie, el scutesce pe o altă familie sau casă. Dacă ostaşul va face treĭ termine de serviciu, atuncĭ, scutirea familieĭ de dărĭ se acordă pe tótă viaţa. Imbrăcămintea, după espirarea anilor de serviciu, devine proprietatea soldatuluĭ; asemenea şi calul devine proprietatea călăreţuluĭ după espirarea terminuluĭ de 6 anĭ.

Prerogative pentru oficerĭ. Regulamentul pentru a dota oştirea cu oficerĭ recurse la mijlocul de a încredinţa diferitele funcţiĭ militare boerilor şi feciorilor lor, stabilind o asemanare între gradele oficerescĭ şi rangurile civile, prin urmare, acordându-le prerogativele stabilite pentru funcţiile politiceştĭ; dar de îndată ce corpul oficeresc se va fi complectat astfel, boeriĭ şi fii lor, de orĭ-ce rangurĭ ar fi, nu vor maĭ putea întra în serviciul armateĭ de căt ca iuncărĭ (aspirant de oficer), în care grad vor trebui se rămâie cel puţin un an, dupĕ espirarea căruia vor putea fi înaintaţĭ dupe rândul vechimeĭ, în corpul oficerilor la vacanţele ce vor exista.

Dacă cel întăiu, căruia 'ĭ-ar veni rândul se înainteze, nu ar poseda ştiinţele trebuinciósc, se va lăsa neînaintat şi următorul aspirant va fi avansat.

Regulamentul stabilesce, *in principiu,* că înaintarea in gradele oficereştĭ, după întocmirea oştireĭ, se va face după rândul vechimeĭ.

Indatoririle şi atribuţiile miliţieĭ. Paza graniţilor, carantinelor, a vămilor, cordonul sanitar, serviciul din năuntru, serviciul poliţieĭ oraşelor şi al judeţelor, ajutorirea pentru împlinirea dărilor, aceste atribuţiunĭ sunt încredinţate miliţieĭ.

Spatarul e îndatorit a da oficerilor şi celor-lalţĭ comandanţĭ instrucţiĭ relative la paza ocólelor din judeţe, precum şi la ajutorul ce miliţia trebue se dea localnicilor cârmuitorĭ, orĭ când după regulă vor fi chemaţĭ.

Spatarul e îndatorit a lua orĭ ce măsură şi orĭ când, pentru urmărirea şi prinderea făcătorilor de rele şi a tulburătorilor linişteĭ, orĭ în ce loc se vor afla; el însă nu maĭ póte avea drept de jurisdicţie decât în chestiunĭ disciplinare, pe făcătoriĭ de rele 'i va încredinţa ocârmuireĭ de drept.

Pentru măsurile maĭ importante, având de scop prevenirea uneĭ rău maĭ mare, spatarul este dator a se înţelege maĭ întăiŭ cu Ministrul de interne, în urmă va da ordinele sale. Tot aşa vor fi ţinuţĭ a proceda şi cei-lalţĭ coman-

danţĭ, de orĭ-ce rang a fi, (afară de urmărirĭ de tâlharĭ), în măsurile ce vor ordona se vor înţelege maĭ întâiŭ cu autorităţile administrative locale.

Trupa nu va putea fi întrebuinţată de căt pentru serviciile ce este îndatorită a face şi numaĭ dupe ce va avea ordinul şefilor seĭ erarhicĭ.

Dislocarea miliţieĭ. Reşedinţele staturilor-majore şi a trupelor:

Regimentul I-iu în Bucurescĭ	Batalionul I. şi Esc. I.	Bucurescĭ
	Batalionul 2-le şi Esc. 2-le	Giurgiu
Regimentul al II-le în Ploeştĭ	Batal. al 3-le şi Esc. 3-le	Focşanĭ
	Batal. al 4-le şi Esc. 4-le	Ploeştĭ
Regimen. al III-le în Craiova	Batal. al 5-le şi Esc. 5-le	Calafat
	Batal. al 6-le şi Esc. 6-le	Craiova

Regimentele, batalióne şi escadrónele întrebuinţate în serviciul cordonuluĭ sanitar urméză a fi schimbate în fie-care an pentru ca ast-fel, fie-care batalion şi escadron se ţie garnisónă şi în Bucurescĭ, în interesul instrucţiuneĭ. Spatarul are facultatea de a face schimbărele cuvenite în forţa trupelor pe diferitele punte a le principatuluĭ; dar în orĭ-ce cas trebue a se ţine sémă în aceste schimbărĭ, ca principiul comandeĭ se fie asigurat în scopul de a garanta disciplina şi ordinea în trupă şi părţile eĭ.

Dacă în acelaşĭ punt s'ar găsi trupe pedestre cu cele călărĭ, cel maĭ mare în grad din oficerĭ va esercita comanda superioră asupra ambelor părţĭ.

Instrucţiunea militară. Regulamentul organic indică părţile ce constituesc instrucţie militară profesională a miliţieĭ şi anume:

1). Mişcările pentru mănuirea armeĭ.

2). Incărcarea şi darea la semn.
3). Intocmirea despărţirelor a semiplotónelor, plotónelor, etc.
4). Formarea frontuluĭ, a colónelor a careurilor şi a deosebitelor mişcărĭ.
5). Serviciul de garnisónă.

Judecarea şi pedepsirea militarilor. Orĭ-ce abatere din serviciu şi insubordonare sĕ pedepsesce dupĕ normele cuprinse în Regulamentul ostăşesc. Urmăririle pentru învinuirĭ politiceştĭ cum şi orĭ ce delict saŭ crimă contra societăţeĭ se judecă de judecătoriile civile, acestora rĕmâindule dreptul de a face şi învestigările necesare, orĭ care ar fi rangul celor urmăriţĭ, asemenea şi esecuţia hotăririlor ce vor da judecătoriile, se va aduce la indeplinire de către autorităţile civile.

Uniforme şi arme. Infanteria e înarmată cu puşcă cu baionetă, sub-oficeriĭ şi toboşariĭ au tesace prinse de centrion avênd gibernă (palaşcă). Cavaleriea e înarmată cu pistol, sabie şi lance având steguleţ cu culor albastru şi galben.

Imbrăcămintea se compune dintr'o tunică de postav albastru cu cusuturĭ şi paspol galben, pantalonĭ largĭ, cască de hârjie négră, cartuşiera (palaşca) de teletin negru cu fişicurĭ de 20 bucăţĭ (cartuşe) pentru infanterie şi de 10 pentru cavalerie, însă bluză albă de pânză şi o manta de postav sur.

Harnaşamentul caluluĭ; un frâu, o şea, o pernă şi un valtrap.

Imbrăcămintea oficerilor este aseminea cu a soldaţilor cu deosebire că, cusuturile sunt de fir şi au semnele distinctive pentru fie-care grad, cu începere de la sublocotonent până la spătar.

Budget. Regulamentul organic are grijă de a fixa cheltuelile pentru 5 anĭ; în termin mediu cheltuelele pentru miliţie, pentru unul din aceştĭ cincĭ anĭ, nu trec de douĕ milióne treĭ sute miĭ leĭ.

Din suma alocată pentru miliţie, Regulamentul, dupe socotelele ce face, scóte încă o economie anuală de 852,000 leĭ, care e menită sĕ constitue un fond al oştireĭ, pentru a se întrebuinţa la nevoile extraordinare ce s'ar ivi în cursul anuluĭ, neprevăḑute în budget. Regulamentul stabilesce următórele tarife de:

Solde, hrană şi îndemnităţĭ pentru oficerĭ şi trupă.

GRADE	Solda in lei	Hrana in lei	No. Cailor	Furaj şi potcov. in lei	
Spătarul (General-Inspector)	2000	—	6	720	
Colonel (polcovnic)	7200	—	3	360	
Maior	5000	—	2	240	
Căpitan	3000	—	3	360	numaı la cav.
Locotenent (parucic)	2400	—	2	240	
Sub-Locot. (praporgic)	1800	—	2	240	
Doctor veterinar	2000	—	1	120	
Feldfebelul saŭ vahmaistrul	300	180	—	—	
Iuncăr sau sub-oficer	240	180	—	—	
Soldat	72	180	—	—	
Toboşar	72	180	—	—	
Doctor maĭ mare	4800	—	—	—	
Doctor maĭ mic	4000	—	—	—	
Serg.-adjutant la batalion	780	180	—	—	
Soldat de nerând	48	180	—	—	
Scriitor	240	180	—	—	
Iuncărul, sub-oficerul şi vahmaistrul, maĭ micĭ	250	180	1	120	
Soldat de cavalerie	96	180	1	120	
Trimbiţaş	96	180	1	120	
Potcovar	250	180	1	120	

De altă parte, Regulamentul face budgetul cheltuelilor până la 1841, adecă pe 11 anĭ, şi arată încă, că tot aşa trebue a se repeta aceste cheltuelĭ pentru al 3-le, al 4-le şi

celelalte viitore *perióde de câde 6 anĭ;* *) cheltuéla pe un an variind între 2,239,100 şi 2,357,991 leĭ.

Iată d. e., budgetul pe 1836:

Leafa tuturor rangurilor	931,328	In acest an suma în plus de cât mediile stabilite, resultă din noua remontă şi harnaşament cum şi din îmbrăcăminte.
Hrana rangurilor de jos	808,200	
Pentru cumpăratul a 185 caĭ	35,600	
Pentru furajul şi potcov. cailor	148,800	
» cheltuéla cancelariilor	13,200	
Pentru intréga îmbrăcăminte şi harnaşamentul cailor	1,006,975	
Pentru întreţinerea armelor	3,673	
	2,948,776	

Drepturile rangurilor ostăşescĭ şi regulĭ pentru înaintarea în slujbă. Regulamentul stabilesce o asemănare intre gradele oficerescĭ şi rangurile politice sau boeriile, şi intru cât privesce acordarea celor d'intăiu, la organisarea miliţieĭ, admite, ca să se dea potrivit celor politice, maĭ pe urmă, nimenĭ nu va putea dobândi nicĭ un grad până ce nu va fi întăiu iuncăr şi cu întărirea specială a Domnitoruluĭ.

In regulă generală, un ostaş eşit din serviciŭ póte dobândi rangul politic corespunḑĕtor graduluĭ sĕu militar, dacă n'a avut o vechime în acest grad de treĭ anĭ; în cas contrar, are dreptul la rangul maĭ mare, următor.

Oficerul eşit din serviciŭ, nu póte reintra de cât dupĕ 2 anĭ de ḑile, şi în acest cas, tot cu gradul ce l'a avut maĭ înainte, chiar de ar fi fost dobândit un rang politicesc maĭ mare în timpul lipseĭ din miliţie.

Nicĭ o înălţare în grad a oficerilor reintraţĭ în slujba miliţieĭ nu póte avea loc, de cât dupĕ 6 lunĭ de ḑile de la reintrare şi atuncĭ, numaĭ la vacanţele ce vor fi existând.

Domnitorul are facultatea de a alege pe şeful miliţieĭ dintre coloneĭ, fie din serviciul activ, fie din aceĭ ce ar fi retraşĭ cu rangurĭ de spătar.

*) Nu este óre aci un sistem care a fost intrebuinţat maĭ tărḑiu, cu mult profit însă pentru armată, in Germania? Nu e óre aci o asemănare intre procedeul Regulamentului Organic şi intre acel ce s'a cunoscut sub numele de *septenat* in Prusia?

Inaintările în gradul de colonel și a oficerilor inferiorĭ in gradele superióre se fac pe tótă óstea, ţinânduse sémă însă în regimente, ca înaintarea să se facă deosebit pe infanterie și pe cavalerie.

Nicĭ un iuncăr nu póte înainta oficer dacă nu va avea treĭ anĭ vechime și dacă nu va proba cunoscinţele necesare serviciuluĭ; se face esceptie pentru aceĭ ce se vor deosebi maĭ mult prin vrednicie, putând a fi înaintaţĭ maĭ de timpuriu și chiar de nu ar fi vacanţe, în acest ultim cas, eĭ nu vor primi solda graduluĭ.

Iată echivalenţa între grade și rangurile politiceștĭ:

Rangurĭ politiceștĭ (nobleţă)	*Grade militare*
I-a Clasă	
Spatar	Șef a tótă miliţia (Insp. G-l.)
Hatman, Vistier . . . . Vornic, Postelnic, Aga, Kamaraș	Comandant de regim. Colonel
II-a Clasă	
Clucer, Caminar, Paharnic .	Coman. de batalion, Maior
Stolnic, Comis	Coman. de companie, Căpitan
III-a Clasă	
Serdar Medelnicer, Sluger .	Comand. de ploton, Locot. (Zvod)
Pitar, Armaș, Șatrar, Clucer de agie	Sub-Comand. de ploton, Sub-Locot.

Din tabelele Dislocaţieĭ unde se arată în mod detailat împărţirea regimentelor, a bataliónelor și a escadrónelor pe regiunĭ și punte, până în cele maĭ micĭ subdivisiunĭ, resultă, că miliţia trebuia se fie cu totul înprăștiată în ţară și că nicĭ în Bucurescĭ nu era de cât o parte din batalionul și escadronul ce i se destinase, fiind-că o parte din ómenĭ erau afectaţĭ judeţuluĭ pentru serviciul poliţienesc.

Dislocaţia regimentuluĭ 2

Unităţĭ	*Reședinţe*	*Intrebuinţarĭ*
Regimentul 2.	(reșed. la Ploeștĭ.)	
Batalionul 3. Escadronul 3.	» » Focșanĭ	

Unitățĭ	*Reședințe*	*Inf.*	*Cav.*	*Intrebuințare*
Compania 1-a				
Plotonul I.	Văleni de Munte în dreptul trecătoreĭ Buzeuluĭ	66	—	Pentru vămĭ și strajă la granița Austrieĭ.
Plotonul al 2-le		66	—	In județ
Compania 2-a				
Plotonul al 4-le din al 2-le escadron.	Brăila	132	43	Pentru vamă, carantină și linia Dunăreĭ,
Compania 3-a				
Jumatate din I-iu ploton. Jum. din I-iu plot. al Escad. al 3-le.	In jud. Brăila	32	22	Caraula p. buna rănduială și pentru felurĭ de slujbe polițienescĭ.
Jumatate din I-iu ploton. Al 2-le ploton din Esc. 3.	In județul Ialomițeĭ	33	43	
Plot. 2-le Inf. și al 3-le plot. din Esc. 3.	In județul Rămnic-Serat.	66	43	
Compania 4-a				
Plotonul 1 Jumatate din I-iul plot. al Escad. 3...	In județul Buzeuluĭ	66	21	Pentru slujbă polițienéscă în ținuturĭ.
Plotonul 2 Jumatate din al 4-le plot. al Esc. 3.	In județul Secueniĭ	66	21	
Batalionul 4-le	Piteștĭ			
Compania 1-a				
Plotonul I. Jumatate din plot. 4-le din Escadr. 3-le.	In județul Prahoveĭ	66	21	Pentru slujbă polițienéscă
Plotonul 2-le	Dragoslavile	66	—	Pentru vamă și paza granițeĭ cătră Austria.

Unităţĭ	*Reşedinţe*	*Inf.*	*Cav.*	*Intrebuinţare*
Compania 2-a				
Plotonul I. Jumătate din plot. I. al Escadr. 4-le.	Judeţul Dămboviţeĭ	66	21	Pentru slujbă poliţienéscă în judeţ.
Plotonul 2-le Jumătate din plot. I. al Escadr. 4-le.	In judeţul Muşcelului	66	21	
Compania 3-a				
Plotonul I-iu Plotonul al 2-le din Escadr. al 4-le.	Judeţul Argeş	66	43	»
Plotonul 2-le Plotonul al 3-le din Escadr. al 4-le.	In jud. Oltul	66	43	»

Trupa Pompierilor. Sĕ prevĕd în cheltuelele Poliţieĭ capitaleĭ Bucurescĭ *un* şef al pompierilor (maĭ marele peste tulumbe), cu retribuţie de 100 leĭ pe lună, apoĭ un numer de 126 de pompierĭ cu 7 pompe. Pompieriĭ sunt repartisaţĭ pe la despărţirile oraşuluĭ şi la Agie.

Despre Dorobanţĭ

Regulamentul Organic (Cap. 3-le secţ. 1-a, *Desputernicirĭ* sau *oborîrĭ.)* desfiinţând multe din întocmirele sau birurile din trecut, între altele desfiinţéză şi pe toţĭ slujitoriĭ, «carĭ sub diferite numirĭ se află în slujba osebitelor dregătoriĭ; pentru că *de acum înainte* în locul acestora se vor aşeḑa pe la tóte ramurile oblăduireĭ *ordonanţe sub numire de Dorobanţĭ* şi pe lăngă judecătoriĭ vor fi *Aproḑĭ*».

«Dorobanţiĭ a cărora cea maĭ multă parte vor fi călărĭ, vor lua de la stăpânire léfa după cum s'au aşezat în Tabla sub litera A, şi vor fi îndatoraţĭ se-şĭ cumpere calul, să se îmbrace toţĭ într'o uniformă, şi să se hrănéscă din punga lor, căcĭ tóte aceste saŭ socotit în léfa ce s'aŭ hotărât pentru fieşĭ-care după locurĭ. Satele 'i vor alege dintre locuitoriĭ lor, şi vor fi chezeşĭ pentru dânşiĭ, iar cinovniciĭ pe lăngă carĭ se vor afla slujind, vor fi respunḑetorĭ pentru purtarea lor.

«Cu acest chip împlininduse trebuinciósa slujbă pe lîngă deosebitele dregătoriĭ, nicĭ un dregător i cinovnic nu va putea să ea de la tréba sa pe vre-un om, verĭ cine va fi, la orĭ ce întămplare, cu pricinuire ca sĕ'l întrebuinţeze la slujbă».

Regulamentul constitue Dorobanţĭ pedestri şi călărĭ în tabloul A cum şi slujbele pe lăngă carĭ se dau, asemenea şi lefurile lor, care variază pentru ceĭ călărĭ, între 50, 60 şi 70 leĭ pe lună, iar pentru ceĭ pedeştri căte 45 leĭ pe lună; se maĭ prevĕd încă şi căpeteniĭ de dorobanţĭ plătiţĭ cu 100, sau 75 leĭ, iar căpeteniile de la temniţele Rîmnicul şi Telega avănd căte 350 leĭ pe lună.

Efectivul, dupĕ tabla A.	*Căl.*	*Ped.*
Dorobanţiĭ de la Agie şi de pe lângă cincĭ comisarĭ aĭ poliţieĭ . . . . . , .	20	20
La 17 ocărmuirĭ de judeţe câte ḑece dorobanţĭ călărĭ iar la Brăila şease dorobanţĭ . .	176	—
La vornicia temniţelor asupra ţiganilor statuluĭ	14	—
La subocărmuitoriĭ plăşilor şi aĭ plaiurilor coprinḑinduse şi ceĭ dupe lângă vornicia temniţelor, căte doĭ de fiecare subocărmuitor de ţigan . .	190	—
Dorobanţĭ pedeştri din care 6 la vornicia oraşuluĭ Bucurescĭ şi 10 pe lângă subocărmuitoriĭ plăşelor acesteĭ vorniciĭ		16
Asemenea pentru douĕ plăşĭ din oraşul Craiova.		4
Asemenea pentru temniţele din oraşul Bucureştĭ avănd o căpitenie a 100 leĭ pe lună .		4
La temniţele din Craiova, Giurgiu şi Brăila, la fiecare fiind căte o căpitenie a 75 leĭ .		19
Pentru paza temniţilor Rîmnicul şi Telega avănd şi douĕ căpiteniĭ, a 350 leĭ pe lună fiecare.		25
Pe lângă Ministere	25	—
Pe lângă 18 Poliţĭ-maiştri în 18 oraşele de căpitene		90
Total .	425	165

Sau peste tot, dorobanţĭ 590.

De aci resultă, că Regulamentul organic *înființéză dorobanții pe cale bugetară* dar fără a statua asupra modulul cum eĭ vor fi întocmițĭ, cum 'șĭ vor îndeplini serviciul și în ce sens vor fi intrebuințațĭ de autoritățile administrative, etc. Regulamentul determină numaĭ *lefurile lunare* pentru ceĭ călărĭ și ceĭ pedeștri, pentru șefiĭ lor, cum și numerul lor la diferitele autorităţĭ de unde maĭ resultă încă faptul, că dorobanțiĭ trebuieau se fie cu serviciul permanent; orĭ, pornită pe acésta cale formarea și întreținerea lor n'ar fi putut lua o estensiune maĭ mare în efectiv, din causa cheltuelelor ce ar fi impus Vistieriĭ.

Marea Vornicie în fața însuficențeĭ numěruluĭ de dorobanțĭ, în fața trebuințelor administrative și pentru a sustrage miliția de la o parte din sarcinele împovorîtóre ce 'ĭ impunea diversitatea întrebuințărilor sale, presentă la 21 Ianuar 1832 Obșteșteĭ Adunărĭ un Proect de lege pentru întocmirea Dorobanților.

Expunerea de motive ce insoțesce acésta lege arată, în mod deslușit, cuvintele pentru care sĕ cerea ca noul așeḑament sĕ fie pus pe alte baze. Iată în intregul lor, aceste douĕ acte, de o importanța netăgăduită pentru instituțiunea care maĭ tărḑiŭ avea să'șĭ trécă numele și felul seŭ de organisare, la o altă instituțiune, care va constitui partea cea maĭ importantă din formarea oștireĭ nóstre.

Expunerea de motive.

«Prin Regulamentul intocmitor desființânduse felurimea slujitorilor și întrupânduse în totalul dajnicilor țereĭ, iar prin acest Regulament sau chibzuit ca chemările în pricinĭ judecătoreștĭ să se facă prin aprozĭ simbriașĭ, iar partea sevărșitóre atât întracest fel de pricinĭ, de va cere trebuința, cât și în tóte părțile Administrative să se săvârșéscă din orînduitul numĕr de militarĭ.

Pe urmă luăndu-se în băgare de sémă, că strejuirea cea din lăuntru, paza hotarelor, precum și tótă linia carantinéscă sunt îndestule însărcinărĭ puse asupra mililieĭ, s'aŭ socotit de neaparată trebuință de a se alcătui și un alt numĕr de ómenĭ care sĕ împlinéscă slujba pe lângă partea administrativă, și așa s'aŭ orânduit un puțin numĕr

de dorobanţĭ cari se coprind în statul lefilor alăturat pe lângă capul al 3-le al Regulamentuluĭ.

Acum în puţină vreme după începerea punereĭ în lucrare a Regulamentuluĭ, cercarea dovedeşte că şi militariĭ nu pot să fie întrebuinţaţĭ de cât numaĭ la ceia ce haractirul organisaţieĭ lor cere adecă, de a asigura marginele ţereĭ şi a da spre ajutor mâna înarmată la întâmplărĭ însemnătóre, şi numĕrul dorobanţilor şi maĭ vârtos chipul cu care s'aŭ alcătuit nu este din destul nicĭ pentru săvârşirea a tóteĭ slujbe, nicĭ pentru cea din lăuntru asigurare despre băntuirele făcătorilor de rele. Ca să pótă dar stăpânirea a aduce întru sĕvârşire treĭ trebuinţe neaparate şi de care spânzură fericirea obşteĭ, adecă să ţie orînduitul numĕr de militarĭ întraceiaşĭ diţiplină, din care să se pótă nădăjdui asigurarea marginelor, să dea cuviinciósa întindere cu mijlócele de împlinire la tótă partea sĕvărşitóre, şi se asigureze lăuntrul ţereĭ despre făcătoriĭ de rĕŭ cu destoinice măsurĭ poliţieneştĭ, sprijinite pe temeiurĭ materiale, saŭ chibzuit cele următóre legiurĭ:

PROIECT

Pentru chipul întocmireĭ Dorobanţilor şi pentru datoriile acestora în slujba sĕvărşitóre.

Art. 1. Sĕ vor alcătui după neapărata trebuinţă în fieşcare judeţ un îndestul numĕr de dorobanţĭ, ca pe lângă fieşcare otcărmuire să să afle năpristan în slujbă câte 30 şi pe lângă fiecare suptotcărmuire câte 10.

Art. 2. Aceĭ câte 30 dorobanţĭ de pe lângă otcărmuire vor săvârşi tóte trebuinţele otcărmuireĭ împărţindu-se după chipul următor:

In slujba otcârmuireĭ şi la întâmplare în pornire de tâlharĭ	20
In slujba poliţmaistruluĭ.	6
Hotărîţĭ în trebuinţa judecătorieĭ, şi cari nu se vor întrebuinţa de către otcărmuire la ivire de tâlharĭ, pe vremea ce se vor afla în rândul lor. .	4
Total.	30

Art. 3. Aceĭ câte 10 de pe lângă suptotcărmuitorĭ vor fi totdauna în slujbă pentru împlinirĭ şi trimiterĭ de banĭ,

pentru ardicare şi aducere la suptotcărmuire acelor în fapte de rea petrecere şi la vreme de trebuinţă întru pornire de tâlharĭ.

Art. 4. Dorobanţiĭ atât ceĭ câte 30 după lângă otcărmuitorĭ cât şi ceĭ câte 10 după lângă suptotcărmuitorĭ vor fi în întreit numĕr, ca fiecare cétă să slujéscă cu rîndul câte 10 zile pe lună.

Fiecare céta va fi răspunḑĕtóre pentru orĭ ce primejdie de banĭ aĭ statuluĭ ce se vor încredinţa la un dorobanţ dintracea cétă, după vechea orînduiélă a slujitorilor.

Art. 5. Dorobanţiĭ să vor împărţi în căprăriĭ, adecă de fiecare numĕr de 10, otcărmuitorul va numi maĭ mare pe unul dintrânşiĭ carele se va numi căprar şi ceilalţĭ vor fi supt a sa ascultare.

Art. 6. La câteşĭ trele cetele după lângă otcârmuire se va orîndui câte un tist, cunoscut pentru a sa vrednicie şi îndrăsnélă.

Art. 7. Acest tist póte fi şi dintre postelniceĭ, mazilĭ i boerĭ de némurĭ şi să va alege de către otcărmuitorĭ dimpreună cu boeriĭ proprietarĭ aşeḑaţĭ cu lăcuinţa într'acel judeţ şi înscrisul de alegere, însoţit cu raportul otcărmuitoruluĭ să va trimite la sfatul administrativ, ca să dea carte de întărire; însă să va alege şi să va orăndui totdauna om cu tótă căzuta destoinicie şi cercat pentru a le sale bune măsurĭ şi osăbita îndrăsnélă în slujba de dorobanţ în curgere numaĭ puţin de 5 anĭ.

Art. 8. Casele dorobanţilor precum şi a le tiştilor i căprarilor vor fi apărate de cvartirurĭ, de recrutaţie de militarĭ şi de orĭ-ce havalea s'ar putea întâmpla, i de rĕspunderea capitaţieĭ, plătinduse dajdiea lor la vistieriĭ din casa Reserveĭ.

Pe lângă aceste, dorobanţul va primi câte un leu pe zi saŭ zece leĭ pe lună, adecă pe acele zece zile numaĭ ce este dator fireşte a sluji la rândul seu într'o lună, iar ceĭ după lângă otcărmuirĭ vor avea încăperĭ, adăposturĭ pentru caiĭ lor şi lemne de încălḑit pe vreme de iarnă. Căprarul va primi câte un leu şi jumătate pe zi sau 15 leĭ

pe lună, pentru acele zece zile ce este dator a sluji cu ceata sa.

Tistul va primi câte 100 leĭ pe lună.

Art. 9. Câte trele cetele de lângă suptotcărmuitorĭ vor spânzura deadreptul de suptocărmuitorul lor.

Art. 10. Toţĭ aceştĭ dorobanţĭ sunt datorĭ cu a lor cheltuială să fie călărĭ şi în vreme de slujbă să pórte arme, cum şi înbrăcămintea lor să fie tot de o formă şi cătănésca. Hrana lor şi a cailor să fie de la dânşiĭ.

Sĕ va da fieşcăruia a purta un semn al stăpânireĭ cu marca judeţuluĭ şi fieşcare cétă după lângă otcărmuire va avea stégul sĕu iarăşĭ cu aceiaşĭ marcă.

Art. 11. Dorobanţiĭ se vor alege acum maĭ cu osebire dintre slujitoriĭ ceĭ vechĭ şi dintre catanele spătărescĭ i dintre plăeşiĭ ceĭ maĭ vrednicĭ la slujbă şi cercaţĭ în meseria armelor; iar pe vremea viitóre se vor protimisi militariĭ cari, sevărşind aniĭ slujbeĭ lor şi împuterniciţĭ cu dovezĭ vrednice de a lor bună purtare şi vitejie, vor vroi a intra în tagma dorobanţilor.

Art. 12. Fieşcare otcărmuitor întocmind suma dorobanţilor trebuincioşĭ, după temeiurile maĭ sus arătate, va trimite la Marea Dvornicie catastih arătător de numele, porecla, vârsta, chipul şi locuinţa fie-căruĭ dorobanţ, împărţinduĭ după cum 'ĭ va intocmi în cete, şi osebinduĭ în dorobanţĭ aĭ otcărmuireĭ şi în dorobanţĭ aĭ suptotcărmuireĭ.

Iar în urmă vor fi datorĭ la sfărşitul fiecăruĭ trimestru să trimită fóie de schimbările ce se vor urma între Dorobanţĭ, arătând în potriva fieşcăruiea nume, cuvintele pentru care au lipsit, precum şi ziua întru care isau încetat léfa, şi trimiţând numele şi chipul celor ce se vor orândui din nou, precum sau arătat maĭ sus. Şi Marea Dvornicie făcând după acele foĭ îndreptările cuviinciόse, va fi datóre la începutul fiecăruĭ an a alcătui catastih lămurit de toţĭ dorobanţiĭ ce se vor afla în slujbă împărţinduĭ pe judeţe, care catastih şnuruit şi pecetluit va fi întărit chiar cu iscălitura Mareluĭ Dvornic.

Art. 13. Marea Dvornicie va trimite de 2 orĭ pe an în vremea hotărîtă, revisorĭ în fieşcare judeţ cari să vor

încredința de este numĕrul dorobanților deplin și de sunt toțĭ vrednicĭ de slujbă și deprinșĭ la arme, precum și de îșĭ au armele bine îngrijite și de îșĭ aŭ primit pe deplin simbriea la fieșcare rând de 10 ḑile pe lună.

La vreme de revisie se va da de știre ca în zilele hotărâte, câte trele cetele otcârmuireĭ să se adune în orașul de căpitenie al județuluĭ, iar ale suptotcărmuirilor întrun loc hotărât în fieșcare plasă dinpreună cu căprariĭ lor.

Art. 14. Otcârmuitoriĭ și suptotcărmuitoriĭ vor fi îngrijitorĭ sub grea răspundere a nu lipsi nicĭ o dată din complect vre un dorobanț, afară numaĭ din pricină de bólă saŭ altă nenorocită întâmplare bine dovedită și mărturisită de preutul satuluĭ, de pârcălab i vătăjel și adeverită de proprietar.

Locărĭ să nu fie primite în slujbă, ci fieșcare este dator in tótă vremea să slujéscă însușĭ pentru sineșĭ, afară din feciorul de dorobanț când va fi în vărstă de slujbă și cu tóta cerută destoinicie, iar lipsind vre unul fără să fi fost supus la pricinele de maĭ sus zise, la rândul viitor va sluji îndoite zile, și cel ce în cursul unuĭ an va lipsi de 3 orĭ din asa datorie, acela se va certa cu treiḑecĭ toege la spete în ființa a tóteĭ cete dorobănțeștĭ spre rușinarea și pilduirea celor lalțĭ.

Cu acest chip dar, atăt otcărmuitoriĭ cât și suptotcărmuitoriĭ nu vor propri nicĭ o dată, sub nicĭ un cuvânt léfa de 10 leĭ pe lună orânduită fieșcăruĭ dorobanț; căcĭ de este cu dreptul a sĕ orândui pedepseĭ cel ce să depărtéză de a sa datorie, dar nu este cu cuviință săşĭ pérză simbria ceĭ este hotărâtă cu care urméză așĭ întimpina cheltuelile ce privesc la îndatoririle slujbeĭ sale.

Art. 15. Fiind orînduițĭ numaĭ pentru slujba statuluĭ, nicĭ otcărmuitoriĭ nicĭ suptotcărmuitoriĭ, nicĭ tiștiĭ lor nuĭ vor putea întrebuința în slujbe particulare ale lor; căcĭ cel care se va dovedi că aŭ călcat acésta orînduieală sĕ va socoti neiertată greșala luĭ; iar maĭ vârtos la slujbă de rîndășie în casă sau la muncă de pământ, ca un călcător de asemenea legiuire, ci și cel ce va asculta.

Art. 16. La estraordinare și însemnătóre întâmplărĭ

dorobanţiĭ vor fi datorĭ şi afară din rândul lor, să sară cu toţiĭ după porunca otcărmuitoruluĭ sau suptotcărmuitoruluĭ, să întimpine acea trebuinţă, precum a rîsipi, a isgoni şi a prinde pe tâlharĭ ce se vor ivi în ocolul lor.

Art. 17. La sfîrşitul rânduluĭ fieşcăreĭ cete, otcămuitoriĭ vor îngriji ca să plătéscă prin sameşul judeţuluĭ pe amâna fieşcăruia dorobanţ simbria hotărâtă, şi într'un registru ce se va ţinea pentru acésta trebuinţă, va iscăli fieşcare că aŭ primit sau în potriva numeluĭ sĕu 'şĭ va pune degetul şi dedesupt va adeveri tistul că au primit fieşcare suma de leĭ atâţĭ pentru slujba de zile atâtea, de la 1-10 ale luneĭ cutăriea, şi înainte aşa.

Aseminea vor urma şi suptotcărmuitoriĭ cu plata dorobanţilor de prin plăşĭ cu adeverirea căpraruluĭ, şi la trimiterea socotelelor fieşcărue trimestru otcărmuitorul va trimite şi acele registrurĭ la vistierie.

Art. 18. Numĕrul tuturor familielor dorobânţeştĭ, numĕrul celor ce urméză a fi năpristan în slujbă pe lângă otcărmuitor şi suptotcărmuitor, numĕrul căprarilor şi al tistilor precum şi tótă cheltueala de peste an să vede cu deslușire în alăturata tablă; luându-se însă drept temeiŭ numĕrul de 30 dorobanţĭ pe lângă fieşcare otcărmuitor, se va analoghisi în urmă de către Marea Dvornicie numĕrul ce se va cuveni fie-căruĭ judeţ după mărimea sau intindirea sa. Cum s'ar zice, de se va intocmi judeţuluĭ Mehedinţĭ 40 dorobanţĭ şi judeţuluĭ Brăila 20, atuncĭ fireşte că ceata Mehedinţuluĭ se va alcătui de 40 dorobanţĭ iar a Brăileĭ de 20, iar cetele suptotcărmuitorilor vor fi tóte de o potrivă, adecă câte 10 dorobanţĭ de fiecare plasă.

Art. 19. Se va adăuga pe vremea viitóre şi câte un scriitor pe lângă fieşcare suptotcărmuitor după a acestuĭ găsire şi alegere, şi li se va plăti de la Vistierie câte leĭ 60 pe lună fieşcăruia, precum se arată în tabla ce saŭ sus dis».

Resumatul tableĭ

No. familiilor dorobănţeştĭ în cele 18 judeţe . .	4023
Ceĭ în slujbă dorobanţĭ	1341

No, familiilor căprarilor 447
Ceĭ în slujbă caprarĭ la uu rănd 149
Numărul tiştilor 18

In total Dorobanţĭ 4023, caprarĭ 447 şi tiştĭ 18. Trebue a socoti acésta lege ca o anecsă a Regulamentuluĭ Organic, fiind-că aceia ce se ḑice în tecstul acestuĭ Regulament relativ la Dorobanţĭ nu constitue, în propriŭ vorbind, regulĭ cu caracter de organisare. De atl-fel desbaterea proectuluĭ şi adoptarea luĭ de către Obicinuita Obştéscă Adunare presidată de Generalul Kisseleff nu ar fi avut loc, dacă acest din urmă ar fi socotit că se depăşesce spiritul Regulamentuluĭ prin noul aşeḑământ ce să cerea. Legea din 1832 este, pentru intocmirea Dorobanţilor, puntul de plecare al adoptăreĭ sistemuluĭ micst în organisarea armateĭ nóstre.

Ca anecsă la Regulamentul Organic se află legiuirea asupra recrutaţieĭ, o desvoltare a normelor coprinse în Capit. 9 al aceluĭ Regulament.

Importanţa principiilor ce sĕ stabilesc prin acésta legiuire nu póte fi trecută cu vederea: înrolarea de bună voie, conscripţia —încorporare obligatorie— casurile de scutirĭ şi de favorurĭ, substituţiunea, facerea recensimentuluĭ, stabilirea tabelelor de recrutare, consiliile de revisie, tragerea sorţuluiuĭ, reangajările sunt atâtea chestiunĭ, unele vechi acum, dar altele remase în vigóre ast-fel că cunoscerea legeĭ în ammănunţime se impune. Dacă se studiază legile de recrutare streine contimpurane cu aceasta, se va putea vedea că unele din prescripţiile sale se asémână cu acele din legea francesă din 1818 şi modificată în 1827.

Legiuire pentru recrutaţia miliţieĭ pământene a Valahieĭ.

TITLUL I-iŭ.

Pentru întrările de voe

Art. 1. Miliţia pământéscă sĕ recrutéză prin întrărĭ de voe, şi la neajungere, prin chemărĭ în slujbă, care chemărĭ se vor face dupe regulele aci următóre:

Art. 2. Tot Românul va fi primit a întra de voe pe dovadă că este de 20 până la 30 anĭ, şi că póte fi primit în trupul de oştire, pentru care se înfăţişază. Sunt depărtaţĭ şi nu vor putea sluji în oştirele românescĭ ceĭ sub învinovăţire, nemerniciĭ saŭ ómeniĭ fără căpătâiu, hotărîţĭ de acest fel, prin judecată.

Art. 3. Slujba întrărilor va fi de 6 anĭ. La oştirile româneseĭ nu va fi nicĭ dăruire de banĭ, nicĭ vre o resplătire de banĭ din partea stăpânireĭ pentru întrarea în slujbă.

Art. 4. Tineriĭ ce vor pofti se între de voe, vor fi datorĭ maĭ întâiŭ să se pregătéscă cu o adeverinţă de bună purtare, dată de către judecătoria de înpăciuire a obştimeĭ lor, sau de către Prezidentul judecătoresc de 1-ia cercetare a Judeţuluĭ; sunt datorĭ sĕ înfăţişeze acéstă adeverinţă cum şi înscrisul naştereĭ lor, sau, în lipsă, vre un act înscris doveditor de vârsta lor după ştiinţa de obşte, şefuluĭ regimentuluĭ, care va pune să 'i înscrie într'o condică ce va ţine într'adins.

TITLUL II.

Pentru chemările în slujbă

Art. 5. Tot Românul în vârstă de 20 anĭ este dator se vie întru alcătuirea Miliţieĭ pământeştĭ. Se scutesc de acésta alcătuire familiile nobililor de rangul 1-iu, al 2-le, al 3-le, şi al 4-le a le priviligliaţilor, zişiĭ Postelniceĭ, Neamurĭ şi Mazilĭ cum şi familiile Preoţilor ce se află în slujbă.

Art. 6. Deplinul Miliţiĭ pământeştĭ se hotăreşte a fi de 4621 ómenĭ, dintre oficerĭ şi soldaţĭ după art. 378, despărţirea 1-a a Regulamentuluĭ ostăşesc. La întâmplărĭ de maĭ marĭ trebuinţe se va face îngrijire dupe art. 389 al despărţireĭ a 2-a capitolul Regulamentuluĭ pomenit.

Art. 7. Pe tot anul Ministrul din lăuntru, primind temeiŭ pe cea din urmă catagrafie făcută în Principat, aşterne catastih de toţĭ tineriĭ, cariĭ fiind din clasele cele supuse conscripţieĭ, vor fi socotiţĭ dupe înscrisul naşteriĭ lor, pentru viitor, şi dupe catastişele întâieĭ catagrafiĭ pentru acum începând de la anul 1811, şi în fieşĭ care următor an până la 1831. Ministrul din lăuntru va împărţi numerul

omenilor chemaţĭ pe judeţe şi plăşĭ potrivit cu populaţia lor; se va publica prin jurnalurĭ tabla acesteĭ împărţirĭ, cum şi catastih de suma întrărilor de voe în slujbă a le anuluĭ trecut, pe care acest catastih spatarul va fi dator ai 'l face cunoscut.

Art. 8. Vremea slujbeĭ soldaţilor chemaţĭ va fi de şease anĭ, cu tóte acestea a treia parte din soldaţiĭ chemaţĭ în puterea întăieĭ formaţiĭ a Miliţieĭ pământeştĭ, se va slobozi dupe treĭ anĭ de slujbă, altă al treilea parte se va slobozi după slujbă de patru anĭ şi cea după urmă al treila parte după slujbă de cincĭ anĭ aĭ slujbeĭ. Dupe ce vor trece ceĭ dintăiŭ şease anĭ, miliţia românéscă se va prenoi cu căte o al 6-le parte în cursul a treĭ anĭ ce vor urma dupe întăiea formaţie; se vor face chemărĭ numaĭ spre împlinirea locurilor celor morţĭ sau scoşĭ din slujbă, dacă întrările de voe şi reintrârile n'ar ajunge sĕ împlinéscă aceste lipse.

Art. 9. Partea analoghisită în tabla de împărţélă pe fieşte care plasă se va da prin tragere de sorţ, fără deosebire între tineriĭ românĭ care 'şĭ vor avea locuinţa în plasă aceia şi vor fi în vârstă de 20 anĭ dupe ínscrisul naştereĭ, iar de o cam dată dupe tablele de catagrafie, sau de nu s'au luat în scris, după ştiinţa de obşte.

Art. 10. In ziua hotărîtă de către Ministrul din lăuntru tragerea sorţilor se va face la locul de căpitenie al plăşeĭ înaintea Zapciuluĭ, faţă cu mădulările dregătorieĭ orăşăneştĭ a obştimelor din fieşĭ care plasă; se vor arunca într'un vas *(urne)* un numer de bile albe şi negre potrivit cu numerul tinerilor celor chemaţĭ din tótă plasa a da anologul anuluĭ, însă numerul bilelor albe va fi potrivit cu al tinerilor ceruţĭ. Tineriĭ începănd tot d'auna de la cel maĭ în vârstă, se vor chema sĕ scótă căte o bilă din vas. Cea négră va însemna scutire, cea albă întrare. Numele tânăruluĭ, într'acest chip chemat de sórtă, se va glăsui şi se va înscrie pe rănd. Părinţiĭ celor ce nu se vor afla faţă, sau neavănd părinţĭ, mădularile dregătorieĭ orăşĕneştĭ vor trage în locul lor. Fóia de tineriĭ ce se vor însemna prin tragere de sorţĭ, se va citi cu glas mare şi se va iscăli de către dregătoriile ce se vor afla

faţă la acésta tragere. Din josul acestor foĭ se vor însemna orĭ ce întâmplărĭ sau pricinĭ de scutire sau apărare spre a fi judecate de către sfatul de Revizie. Se va face jurnal de lucrările tragereĭ.

Art. 11. Se vor socoti după ştiinţa de obştie, că au vârsta cerută spre tragere, tineriĭ ceĭ ce nu vor putea arata ecstract din condicele de starea civilă prin carele se dobândéscă altfel de vârstă.

Art. 12. Dacă la vre una din tragerile ce se vor face întru urmarea acesteĭ legĭ se va întâmpla să se lase niscaĭ tinerĭ pe din afară, se vor chema la tragerea următóre.

Art. 13. Vor fi scutiţĭ şi se vor pune în locul lor tineriĭ aceia cariĭ fiind însemnaţĭ spre alcătuirea analoguluĭ, se vor afla într'una din întâmplările următóre:

1-iu Ceĭ ce nu vor avea statul de . . . .
2-le Ceĭ pe cariĭ neputinţile lor 'ĭ fac a nu fi de slujbă.
3-le Intăiul născut dintre sermaniĭ de tată şi mumă.
4-le Fiĭ uniĭ născuţĭ.
5-le Intăiul născut dintre fraţi sau nepoţi de fiŭ sau fată a uneĭ văduve, a unuĭ tată orb, sau a unuĭ bătrân de 70 anĭ.
6-le Cel maĭ în vârstă dintre fraţiĭ ce s'ar însemna amândoĭ de sórtă la aceiaşĭ tragere.
7-le Tânărul al căruĭ tată saŭ frate se află sub stégurile miliţieĭ sub verice titlu, saŭ au murit în lucrare de slujbe orĭ s'a slobozit pentru rănĭ luate sau neputinţe dobândite în rangurile Miliţieĭ pământeştĭ. Zisa scutire se va aduce într'aceiaşĭ familie de câte orĭ aceleaşĭ driturĭ se vor maĭ arĕta.

Art. 14. Se vor slobozi şi se vor socoti că au urmat chemăreĭ şi vor fi scăḑuţĭ din partea analoguluĭ, tineriĭ cariĭ, hotărîţĭ fiind a fi partaşĭ ḑisuluĭ analog, se vor afla într'una din întămplările următóre:

1-iu Ceĭ cari se vor lega a intra de voe
2-le Oficeriĭ de sănătate întraţĭ sau rânduiţĭ în slujba Miliţeĭ pământeştĭ.
3-le Fiĭ sau nepoţiĭ de fiŭ de fată aĭ doctorilor in lucrare de slujbă.

4-le Obrazele cele în slujbă lângă tribunalurĭ şi deosebitele scriitoriĭ ale oblâduireĭ, câţĭ vor fi rânduiţĭ de domn.

5-le Toţĭ şcolariĭ orĭcăreĭ şcolĭ carĭ se vor ţinea cu cheltuiala statuluĭ.

Art. 15. In fieşĭ ce judeţ este un sfat de revizie însercinat a revedea pe tot anul lucrările aceste urmate prin plăşĭ de câtră zapciĭ şi de către mădularile dregătorieĭ orăşeneştĭ. Sfatul se alcătueşte de Ispravnicul president, de deputatul Judeţuluĭ şi de ştab-ofiţerul orânduit de spatarul, de ofiţerul de recrutaţie care va împlini datoriile de procuror şi de un ofiţer de sănătate care va avea numaĭ glas sfătuitor; ofiţerul de recrutaţie pe lângă altele, pune de măsóră statul tinerilor, şi dă părerea asupra calităţilor lor celor fisiceştĭ; sevârşaşte poruncile sfatuluĭ întrucâte privesc ţinerea buneĭ orînduelĭ şi cuviinţa în cursul lucrărilor; ofiţerul de sănătate este însercinat să caute tineriĭ şi să 'şĭ dea părerea asupra bólelor şi neputinţilor înfiinţate sau prefăcute a-le celor chemaţĭ, cum şi asupra tuturor celorlalte calităţĭ fisiceştĭ carele pot să facă a se primi sau nu; sfatul hotăresce asupra cererilor de scutire sau slobozire şi de obşte asupra tuturor cererilor tinerilor ce aŭ tras sorţĭ. Hotărârele sale sunt desevârşite, afară numaĭ când s'ar atinge de pricinĭ ce se află încă cercetânduse în judecătoriele ordinare, şi privesc starea civilă a chemaţilor.

TITLUL AL III-le

Pentru punerile în loc

Art. 16. Tineriĭ ce sunt cu hotărîre chemaţĭ a alcătui anologul, vor putea pune în locul lor, pe orĭ-ce om dovedit slobod de tragerea la sorţĭ şi carele va avea statul şi celelalte calităţĭ cerute spre a fi primit în miliţie. Pusul în loc se va primi de către sfatul de revisie, şi înscrisul de pusul în loc se va alătura pe lângă jurnal.

Art. 17. Substituţiile Numerilor se pot face între tineriĭ aĭ aceiaşĭ tragerĭ; în asemenea întâmplărĭ ceĭ puşĭ în loc se vor asemui întru tóte cu ceĭ de voe întraţĭ.

Art. 18. Omul ce 'şĭ pune în loc, pentru întâmplare

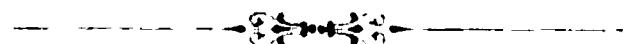
de desertaţie, va fi respundĕtor pentru locul seu începând din ḑiua ce s'au făcut înscrisul înaintea ispravnicului prezidend al sfatului de revisie; se va slobozi dacă în acel caz se va găsi cel pus în loc.

Art. 19. Tinerii saŭ locurile lor, căţi vor fi chemaţi spre alcătuirea de al 6-le parte a complectului Miliţiei, se vor scrie în condicele trupurilor ostăşesci; acesti tineri soldaţi vor rĕmâne pe la vetrile lor și se vor lua în slujbă numai pe căt 'i va cere trebuinţa.

TITLUL AL IV-le

Pentru reîntrări

Art. 20, Reîntrările se vor face dupe tot aceleaşi formalităţi ca şi întrările de voe.

Regulamentul pentru miliţiea naţională a principatului Moldovei

Acest Regulament hotăresce a se înfiinţa în principat *straje armate* cu sarcina de a face poliţia ordinei la sate și în ţară, de a veghea la esecuţia legilor, la paza cordonului sanitar cum şi la siguranţa carantinelor. Şeful suprem al acestei *jandarmerii locale* va fi Domnitorul, căruia i se cuvine tóte supunerea și ascultarea. Regulamentul adaugă, că acéstă *miliţie* va fi comandată de Hatman și se va compune din infanterie şi cavalerie formând *un singur regiment.* Că la început, din lipsa mijlocelor bănesci, regimentul va fi constituit numai dintr'un batalion și un escadron; mai pe urmă se va putea creiea încă un batalion şi un escadron.

Precum se vede, acei cari au intocmit Regulamentul, n'au putut precisa denumirea care se cuvenea a se da acestei forţe înarmate pe care o creiea în principat; când 'i dă numele de miliţie (in sensul probabil de oștire), când acela de strajă armată, când de jandarmerie, totuşi, scopul instituţiunei era destul de lămurit definit; nu avea întréăg menire care e atribuită unei puteri ostăşesci, ci era numai

o forţă publică cu rol de jandarmerie şi de pază de frontieră. Că o aseminea forţă ar fi putut se fie utilisată şi pentru apărarea ţereĭ, dacă nevoia s'ar fi ivit, acéstă însercinare Regulamentul nu voesce a i-o da sub nicĭ o formă, cu atăt maĭ mult, cu căt opresce înmulţirea unităţelor peste cele hotărâte, şi nu acordă de cât facultatea pentru a spori numerul ómenilor în batalion şi escadron, şi acésta treptat.

Comanda şi compunerea unităţilor. Regulamentul întră în detailele organisăreĭ batalionuluĭ şi escadronuluĭ, arĕtând compunerea în companiĭ şi plotóne cum şi efectivul lor, astfel: batalionul e comandat de 1 maior, având 4 căpitanĭ şefĭ de companiĭ, 8 locotenenţĭ, 8 sublocotenenţĭ (enseignes), 16 *cadeţi,* 48 sub-oficierĭ, 2 medicĭ, 2 hirurgĭ, un preut, 1 tâmbur-major, 24 musicanţĭ, 8 toboşărĭ, 768 soldaţĭ armaţĭ şi 16 soldaţĭ nearmaţĭ. Total 907. La escadron: 1 căpitan, 2 locotenenţĭ, 4 sub-locotenenţĭ, 4 cadeţĭ, 14 sub-oficerĭ, 4 trompeţĭ, soldaţĭ călăreţĭ 160, pe jos 16, soldaţĭ nearmaţĭ 4, 1 medic veterinar şi 2 potcovarĭ, total 212. Afară de acésta, în Regiment 1 colonel, 1 oficer Major de serviciŭ, 2 Adjutanţĭ-majorĭ, 6 scriitorĭ. Totalul regimentuluĭ 1129.

Statul-major. Hatmanul general-inspector, 1 Adjutant având gradul de locotenent sau de căpitan, 2 Adjutanţĭ-majorĭ, din care unul director al cancelarieĭ având gradul de căpitan sau de maior, şi al doilea pe acela de locotenent sau de căpitan, 6 scriitorĭ.

Recrutarea. Principiul recrutăreĭ nu este definit bine de regulament, el ḑice, că miliţia va fi formată *prin recrutare* care este *obligatoric* pentru locuitoriĭ satelor.

Durata serviciuluĭ e de şése anĭ, totuşĭ, in primiĭ 6 anĭ se prevĕd lăsărĭ la vatră cu începere din al 4-le an de serviciu şi împrospătarea cu alţĭ recruţĭ până la începerea anuluĭ al 7-le, când efectivul începe a fi reînoit în fiecare an, iar recrutul trebuind se 'şi facă terminul deplin.

Departamentul din năuntru este obligat a face repartiţia

pe district a tinerilor ce trebuie se dea fie care sat sau secţiune de district, pentru formarea contigentuluĭ şi pentru complectarea golurilor provenite din diferite cause. Acésta repartiţie este în raport cu No. tinerilor de recrutat şi cu No. locuitorilor. O dată fixată lista pe districte, ea se trimite ispravnicilor (prefecţilor), pentru ca dânşiĭ se procédă la recrutare dupĕ numĕrul de ordine al satelor în districte, astfel: dacă pentru întăiea recrutare un district trebuia să dea 17 ómenĭ, primele 17 numere de sate sau secţiunĭ din acel district, trebuia se dea câte un om.

La recrutarea a doua, recruţiĭ trebuiaŭ se fie luaţĭ din satele cu numerile următóre, d. e. începând cu No. 18, şi continuând astfel la fiecare nouă recrutare, până sĕ va fi isprăvit tóte numerile de sate sau părţĭ, când apoĭ, urma a se reveni iarăşĭ la No. 1.

Din acest dispositiv resultă, că de şi recrutarea trebuia să se facă în fie-care an, însă o localitate nu era obligată se dea recrutul de cât în anul când i-ar fi venit rândul dupĕ numĕrul de ordine ce'l ocupa pe lista repartiţieĭ generale a satelor. Aşa, d. e., dacă presupunem că tóte satele sau secţiunile de sate aveau o ordine numerică de la 1 la 1000,fiecare secţiune sau sat trebuind se dea 1 om, şi dacă maĭ admitem că contigentul anual al recrutaţilor trebuia se fie de 200 inşĭ, atuncĭ tocmaĭ la al 5-le an venea rândul unuĭ grup de 200 sate sau secţiĭ, pentru darea recruţilor.

Condiţiile pentru a fi admis în serviciu erau:

Tănărul sĕ aibă vârsta între 20 pănă la 30 anĭ.

Sĕ fie sănătos şi fără nicĭ o infirmitate.

Sĕ fie neînsurat.

Sĕ fie ales dintre ceĭ maĭ capabilĭ şi cu purtările cele maĭ bune din sat.

Dacă *jandarmul* ar fi desertat s'au ar fi comis vre un act infamant, satul era dator al înlocui cu un alt tânăr avênd tóte condiţiile cerute.

Regulamentul maĭ dă facultate Hatmanuluĭ de a primi voluntarĭ spre a ţine efectivul în complect, dacă s'ar fi ivit golurĭ din causă de mórte, sau dacă vre-un voluntar ar fi desertat «Dacă în vre-un sat, nimenĭ n'ar vroi să se

ofere de bună voie pentru a întra în serviciŭ, atuncĭ satul 'şĭ va alege jandarmul din familia ce ar avea ceĭ maĭ mulţĭ feciorĭ vrednicĭ de a purta armele. Dacă însă familia aceia ar maĭ avea dat un jandarm, şi acesta s'ar găsi în activitate de serviciu, nu va maĭ da un al doilea, cu tóte că ar fi avênd ceĭ maĭ mulţĭ feciorĭ».

«Dacă într'un sat, care şi-ar fi dat contigentul ce datora s'ar presenta de bună voie pentru serviciu vre-un tânăr, acesta va putea fi admis fără ca satul sĕ'l pótă împedeca sub motivul că deja 'şĭ-a dat contigentul».

Din prescripţiile aceste sĕ deduce că recrutarea era *silită;* un sat când i ar fi venit rândul să dea tineriĭ ce era obligat, el trebuia să'ĭ ia din familiile ce aveau maĭ mulţĭ feciorĭ bunĭ pentru serviciu, cu esceptiile prevĕdute; bine inţeles că aci nu maĭ putea fi tragere la sorţĭ, ci numaĭ o semi-conscripţie.

Pentru ispravnicĭ cărora le cădea indatorirea de a face recrutarea, puţin 'ĭ importa rândul celor în stare de face serviciu dintr'un sat; principalul pentru eĭ era însă, ca să impue satuluĭ aĭ da tineriĭ în condiţiĭ bune de serviciu, şi să fie din băştinaşiĭ loculuĭ, din clasa ţeranilor, fiind-că dice Regulamentul, «acésta măsură era un bine pentru sat, căcĭ tineriĭ cunoscuţĭ n'ar putea deserta lesne, pentru a nu fi satul obligat a da orĭ-când nouĭ recruţĭ, cum s'ar prilejui casul, când recruţiĭ ar fi nisce străinĭ necunoscuţĭ».

Scutirĭ şi escluderĭ. Familiile claselor privilegiate de neguţitorĭ, meseriaşĭ patentaţĭ, clerul, maziliĭ, ruptaşiĭ, slujitoriĭ în serviciŭ, volno-slujbaşiĭ destinaţĭ serviciuluĭ proprietăţilor boerescĭ şi mănăstirescĭ, cum şi ţiganiĭ, *nu ieau parte la recrutare.* Satele nu vor putea nicĭ când să supună aceste familiĭ la contribuţia datorită pentru recrutare şi nicĭ să iea din sânul lor recruţĭ.

Cu tóte aceste, esceptând pe servitorĭ şi pe ţiganĭ, orĭ ce individ din clasele sus menţionate, póte să intre de bună voie în serviciu, maĭ intâiu ca soldat apoĭ va fi înaintat, la prima vacanţă, la gradul de sub-oficer, în consideraţie că aceste clase s'au bucurat tot d'auna de drepturĭ deosebite faţă de contribuabilĭ (birnicĭ) şi decĭ, trebue pre-

ferate la înaintarea în cinurile ostăşescĭ.

Nu vor fi obligaţĭ a plăti cotisaţiunea recrutăreĭ nicĭ se vor recruta:

1) Infirmiĭ incapabilĭ de serviciŭ
2) Cel maĭ mare din fraţiĭ orfanĭ de tată şi mumă.
3) Uniciĭ fiĭ
4) Ceĭ maĭ în vârstă dintre nepoţiĭ proveniţĭ dintre fraţiĭ, fiĭ sau fiicele uneĭ văduve, a unuĭ părinte orb sau bătrân septuagenar.
5) Acela al căruĭ tată sau frate se află în serviciŭ miliţieĭ, orĭ sub ce titlu, sau care ar fi murit în activitate de serviciŭ, sau care ar fi petrecut 18 anĭ în serviciŭ. Voluntariatul însă nu le este proprit.

Corpul oficeresc. Pentru a dota miliţia, astfel intocmită, cu oficeriĭ necesarĭ, Regulamentul stabilesce că boeriĭ şi fiĭ lor, ce doresc a întra în serviciŭ, vor priimi diferitele rangurĭ ostăşescĭ de comandă în raport cu rangurile de boierie cu care erau învestiţĭ; acéstă disposiţie însă numaĭ la începutul formăreĭ trupeĭ şi complectăreĭ comenḑilor; maĭ pe urmă, nimenĭ, nicĭ boeriĭ nicĭ fii lor, orĭ care le va fi rangul nu vor maĭ putea întra în serviciul miliţieĭ de cât cu gradul de cadet şi în care, vor trebui se stea cel puţin un an. Dupĕ înplinirea acestuĭ termin, cadeţiĭ vor fi avansaţĭ la primul rang oficeresc, în ordinea vechimeĭ lor, şi acésta, numaĭ dacă vor fi dobândit cunoscinţele militare cerute, altfel, vor avansa ceĭ maĭ noĭ ce vor urma.

Pentru avansarea oficerilor superiorĭ, Regulamentul stabilesce, că indată ce formarea miliţieĭ va fi sfârşită, asemenea avansare să se facă în ordinea vechimeĭ.

Iată tabloul comparativ al rangurilor civile cu gradele militare pentru admiterea boerilor şi fiilor de boerĭ în serviciŭ, la începutul formăreĭ miliţieĭ:

Ragurĭ civile	*Grade militare*
Vornic de Ţara de jos. » » » » sus. Hatman	Hatman gen. inspector

Visternic	
Vornic de obştie . . .	. . . Hatman gen. inspector
Postelnic	
Agă	
Vornic de Aproḑĭ . .	. . Egal cu rangul de Colonel
Spătar	
Ban	. . . . » » » » Maior
Comis	
Căminar	. . . . » » » » Căpitan
Paharnic	
Sardar	
Stolnic	. . . » » » Locotenent
Medelnicer	
Clucer	
Sulger	
Pitar	. . . . » » » » enseigne
Jignicer	(Sub-Locot.)
Şatrar	

Despre înaintare şi posiţiea oficerilor. Solde şi Indemnităţĭ. Pensiunĭ. Dacă cineva inainte de intrarea în serviciu ar fi avut un rang civil, şi dacă ar fi eşit din serviciu înainte de treĭ anĭ împliniţĭ, acel cineva nu va putea se păstreze de cât rangul seu civil avut maĭ dinainte.

Militariĭ (aice trebuie a se înţelege pe oficerĭ în specie) cari vor fi luat congediu înainte de a fi servit treĭ anĭ complecţĭ, nu vor putea să céră a purta de cât rangul civil egal ranguluĭ lor militar avut.

Oficeriĭ trecând în congediu, dacă vor fi având treĭ anĭ de vechime în gradul ultim, vor primi, în urma confirmăreĭ dată de Domnitor, un rang militar superior, in cas contrar eĭ vor eşi cu rangul cu care au servit.

Oficeriĭ eşiţĭ de bună-voie din serviciu, vor putea fi primiţĭ de nou în miliţie, după ce maĭ întâiu vor fi trecut doĭ anĭ de la data când vor fi făcut cererea; eĭ vor fi primiţĭ cu rangul de maĭ înainte şi cu vechimea ce o aveau în el, timpul petrecut în congediŭ nesocotinduse.—Chiar

dacă după trecerea în viaţa civilă ar fi dobândit un rang boeresc superior, la reluarea serviciuluĭ în miliţie, oficerul trebue să fie primit cu gradul seu avut deja.

Atât oficeriĭ superiorĭ cât şi ceĭ inferiorĭ, carĭ după trecerea în congediu vor fi intrat în vre un serviciu civil, iar după aceia vor voi a reintra din nou în serviciu militar, nu pot să fie avansaţĭ la gradele vacante de cât cel maĭ de vreme după 6 lunĭ de serviciu; aceste vacanţe fiind maĭ întăiu date oficerilor remaşĭ în activitate.

Domnitorul alege pe Şeful miliţiĭ de preferinţă dintre vechiĭ şefĭ de regiment sau dintre alţĭ boerĭ.

Inaintarea la gradul de colonel, cum şi a oficerilor inferiorĭ în gradele oficerescĭ superiore se face pe întrégă miliţie; înaintarea în rangurile subalterne numaĭ în regiment şi fără a confunda gradele infanterieĭ cu acele ale cavalerieĭ. Nicĭ o înaintare în rangurile oficerescĭ nu se va putea face fără o vechime de 3 anĭ şi fără a dovedi că posedă cunoscinţele corespundetóre graduluĭ, cum şi fără a fi vacanţă; se esceptéză, înaintările pentru serviciĭ distinse care se pot face şi fără vechimea cerută, şi chiar dacă nu ar fi vacanţe; însă în acest ultim cas, ceĭ avansaţĭ nu primesc léfă.

Oficeriĭ care ar fi servit 6 anĭ, la a lor retragere dobăndesc dreptul de a purta uniforma fără epoleţĭ.

Trecerea din rangurile militare în rangurile civile se stabilesce după următórele regulĭ:

a). Şeful miliţieĭ dacă va fi având vechimea de 3 anĭ în acest post, are dreptul la tóte rangurile civile cele maĭ inalte, după voinţa Domnitoruluĭ.

b). Colonelul în aseminea condiţiĭ, la rangul de postelnic.

c). Maiorul la acel de agă.

d). Căpitanul ca ban.

e). Locotenentul ca paharnic.

f). Sublocotenentul ca medelnicer.

Solde şi îndemnităţĭ.

	Solda pe an în lei vechi	*Drept la caĭ*
Hatmanul. . . .	30.000 p.	6 caĭ

	Solda pe an în lei vechi		Drept la caĭ	
Adjutantul seu . .	3100	»	2	»
Adjutantul-major .	5000	»	2	»
Infanterie				
Colonelul	14,200	»	4	»
Maiorul	10,000	»	2	»
Adjutantul . . .	3100	»	1	»
Casierul	3100	»	1	»
Cuartir-maistrul . .	2500	»	1	»
Căpitanul	5000		—	
Locot	3100			
Sub-locot	2500			
Medicul Primar . .	7048			
» Secundar .	4400			
Preutul	3100			
Cavalerie				
Şeful de escadron .	5000	»	3	»
Locotenentul. . .	3100	»	2	»
Sub-'ocot. . . .	2500	»	1	»
Chirurgul Veterinar	2000	»	2	»

Trupa		
Un soldat de infant.	72	Hrana unuĭ grad inferior socotită în banĭ, 180 leĭ v.
Un sub-oficer »	240	
Un serg.-major »	300	
Cadetul de »	240	
Un sold. cavalerie.	96	
Un sub-oficer »	250	
Un ser.-major »	300	
Cadetul »	250	

Pensiunĭ. Regulamentul înfiinţéză o casă de pensiunĭ iar aceste sunt de două felurĭ:

Intâiŭ, pensiŭnĭ pentru scutelnicĭ şi al doilea, pensiunĭ pentru a resplăti serviciĭ deosebite şi folositóre aduse statuluĭ.

Aceste din urmă pensiunĭ Regulamentul le acordă:

a) Celor care ar fi îndeplinit funcţiunĭ civile şi militare cu zel şi credinţă de la vărsta de 18 anĭ.

b) Indivĭḑilor saŭ familiilor celor întrebuinţaţĭ în ser-

viciul statuluĭ şi care din acéstă causă ar fi devenit invali¢lĭ sau ar fi murit.

c) Celor cari vor fi petrecut mult timp în serviciul statuluĭ și ar fi ajuns la o vârstă înaintată.

Pensiunele pentru ceĭ de la litera *a*, se acordă în condiţiile următóre:

1) Celor ce ar fi servit un timp de 20 anĭ fără pată, după a lor retragere, li se prevede o pensiune egală cu 1/3 din drepturile lor de soldă.

2) Celor ce vor fi avut 30 anĭ serviciŭ ireproşabil, dupĕ a lor dimisie, o pensiune egală cu 1/2 din léfă.

3) Funcţionariĭ ce ar fi servit 40 anĭ au dreptul la pensie de 2/3 din léfă

Pentru pensiunele de la litera *b*.

1) Funcţionarilor, cari din vre un accident în timpul serviciuluĭ vor fi devenit încapabilĭ de a maĭ continua funcţia, li se dă o pensie egală cu 1/2 din léfa.

2) Văduva şi copiĭ celuĭ ce va fi murit în vre un serviciŭ periculos, se vor bucura de o pensiune egală cu 1/2 lefeĭ decedatuluĭ. Pentru văduvă, pensia este viageră iar copiilor li se acordă până la majorat.

Orĭ ce funcţionar civil sau militar este dator se producă un testimoniŭ de corectitudinea sa în serviciŭ, pentru a putea obţine pensiunea la care ar avea drept.

Datoriile generale a le miliţieĭ, atribuţiile şefuluĭ şi a subalternilor, repartiţia trupeĭ pe diferitele punte a le teritoriuluĭ.

Datoriile miliţieĭ în organisarea sa actuală, ¢ice Regulamentul, sunt următórele:

a) Paza frontierilor şi carantina pe Dunărea.

b) Serviciul în garnisónă.

c) Paza deţinuţilor la Saline.

Hatmanul, în calitate de Şef al miliţieĭ, este făcut respun¢etor de menţinerea disciplineĭ şi de buna ordine în corpul miliţieĭ naţionale.

Colonelul este îndatorat a inspecta, la fiecare patru lunĭ trupa sa; de a verifica darea lefurilor și a efectelor la

soldaţĭ şi la oficerĭ, fiind responsabil de orĭ-ce abus comis de subordonaţiĭ seĭ în acéstă privinţă; este respundetor de disciplina şi menţinerea ordineĭ în partea de miliţie ce 'ĭ este încredinţată.

Hatmanul nu póte însă ca să esercite nicĭ un fel de jurisdicţie, afară de casurile de disciplină, şi decĭ, este obligat a supune autorităţeĭ competinte pe făptuitorĭ de îndată ce sunt prinşĭ; autoritatia militară, pentru orĭ-ce intervenire în ordinea publică, trebue să se înţelégă cu autoritatea civilă localnică, esecuţia disposiţiilor urmând să se facă însă după ordinele oficerilor.

In privinţa repartiţieĭ trupelor Regulamentul hotăresce:

a) Doue companiĭ şi treĭ plotóne de cavalerie să fie instalate în casarma de la Iaşĭ, pentru a face serviciul de onóre şi de garnisónă, şi pentru a da gardele necesare cerute de siguranţa statuluĭ. Dacă trebuinţele ar impune ca din aceste trupe să se trimétă şi în alte părţĭ din ţară, după îndeplinirea acestor trebuinţe, detaşamintele urméză a se întórce înapoĭ.

b) Doue companiĭ şi un ploton de cavalerie să fie la Galaţĭ pentru paza linieĭ Dunăreĭ, dela gura Siretuluĭ până la aceia a Prutuluĭ, pentru menţinerea ordineĭ în port şi pentru Brandvachta (poliţia pe Dunărea).

Paza frontiereĭ. Frontiera este înpărţită în doue secţiĭ având 13 punte principale şi 48 intermediare intre bariere, potecĭ şi trecerĭ secondare. Paza trebue să se facă în modul următor:

a) Garda frontiereĭ la cele 13 punte principale va fi încredinţată celor maĭ aleşĭ şi maĭ capabilĭ militarĭ din trupele da la Iaşĭ şi Galaţĭ şi anume:

Din corpul Galaţuluĭ

	Sub-oficerĭ	*Soldaţĭ*
La Leova	1	4
» Focşanĭ	1	8
» Oituz	1	4
Pentru paza deţinuţilor de la Ocnă, sub comanda unuĭ oficer superior .	1	20

	Din corpul Iaşuluĭ	*Sub-of.*	*Sold.*
La Sculenĭ.	. . . . . .	1	4
» Rădăuţĭ	. . . . . .	1	4
» Mămorniţa	. . . . . .	1	4
» Mihăilenĭ	. . . . . .	1	4
La fie care din punctele:			
Burdujenĭ, Nimernicenĭ, Cornu-Lunci			
Dorna, Bicaz, şi Comăneştĭ căte	.	1	4

b). Aceste detaşamente trebuie se fie comandate de 4 oficerĭ aleşĭ dintre ceĭ maĭ vechĭ, şi în cari autoritatea superióră să aibă tótă încrederea.—Oficeriĭ sunt îndatoraţĭ a inspecta în orĭ-ce timp porţiunea de linie ce le este confiiată şi anume: întăiul de la Leova la Mămorniţa, al doilea de la Mămorniţa la Bicaz, al treilea de la Bicaz la Vrancea şi al patrulea de la Varncea la gura Siretuluĭ.

c). Paza celor 48 punte intermediare trebue să se facă de cătră *slujitoriĭ* daţĭ de sate, conform regulamentuluĭ lor special.

Oficeriĭ hotărâţĭ pentru paza frontierilor, în puntele principale, sunt obligaţĭ a supravighea şi gărḑile puntelor intermediare, dacă ómeniĭ se achită cu esactitate de datoriile lor şi în cas de vre un accident, a face raport Şeful miliţieĭ. Puntele de reşedinţă a le oficerilor sunt: pentru frontiera Prutuluĭ la Sculenĭ, a Bucovineĭ la Mămorniţa, a Transilvanieĭ la Bicaz, a Valahieĭ la Focşanĭ.

Trebue a menţiona, că *slujitoriĭ* cari erau însercinaţĭ cu paza puntelor intermediare, nu întrau în organisarea miliţieĭ, cu tóte că eĭ eraŭ armaţĭ, recrutaţĭ şi întrebuinţaţĭ cam în acelaşĭ fel ca şi miliţia.

Regulamentul maĭ prevede încă ore-care regulĭ pentru comanda subîmpărţirilor, când s'ar presenta nevoia de a le trimite în diferite punte şi pentru anumite misiunĭ, aceste regulĭ au în vedere respectarea dreptuluĭ de comandă la grad egal, a celuĭ cu vechimiea maĭ mare.

Administraţia miliţieĭ. Regulamentul arată care vor fi cuprinsurile regulamentuluĭ militar ce trebuea a se în-

tocmi în basa principiilor stabilite deja.

Materiile acestuĭ regulament ar fi:

1). Dispoşiţiĭ generale relative la formaţiea miliţieĭ.

2). Instrucţiea infanteristuluĭ şi a călăreţuluĭ, serviciul de garnisónă şi de avantposturĭ.

3). Regulĭ pentru administraţiea miliţieĭ.

4). Codul judeciar şi disciplinar.

Regulamentul de la No. 2 avea a coprinde:

I. Secţiune. Mişcările militare pentru mănuirea armeĭ.
II. » Incarcarea armeĭ şi tragerea în ţintă.
III. » Formaţiunea secţiilor, semi-plotónelor, plotónelor etc.
IV. » Formarea frontuluĭ, colónelor, careurilor şi diferitele lor mişcărĭ.
V. » Legile prescriitóre pentru serviciul militar de garnisónă şi de avansporturĭ.

Regulamentul de administraţie ar coprinde:

1. Regulamentul administraţieĭ miliţieĭ, drepturĭ, datoriĭ şi respunderĭ.

2. Regulamentul comisariatuluĭ.

3. Regulamentul hraneĭ şi al furajelor.

4. Regulamentul sanitar şi al serviciuluĭ întreţinerilor spitalurilor.

Despre partea judeciară. Contravenţiunile (greşelele) şi actele de insubordunaţie sĕ vor pedepsi conform regulamentuluĭ militar. Pentru delictile sau crimele comise contra societăţeĭ, jandarmiĭ se vor judeca de tribunalele civile competente, fără nicĭ o atenţiune sau ingăduire pentru deosebirea de grad; sentinţile vor fi esecutate de puterea civilă (art. 262. din Regulamentul Organic).

Jandarmiĭ nu pot să 'şĭ esecute funcţiunea, în afacerĭ de ordin public, de cât din ordinul Domnitoruluĭ sau dupĕ învitarea autorităţilor civile; hatmanul va fi respundetor conform legilor, în casul când jandarmiĭ seĭ nu vor da ascultare învităreĭ sau ordinuluĭ primit, cum se zice maĭ sus. Dacă jandarmiĭ, fără însărcinare oficială, s'ar deda la acte de constrângere, reclamaţiunea in contrăle

se adreséză la şeful lor de drept; şi dacă s'ar deda la acte de bătae, sfaturile sătescĭ vor lua măsurĭ în potriva lor întocmaĭ ca şi asupra orĭ-căruĭ individ ce ar comite desordine şi ar turbura liniştea publică.

Din acéstă prescripţie a Regulamentuluĭ ostăşesc se póte deduce, că militariĭ erau justiţiabilĭ înaintea a două felurĭ de judecătorĭ; pentru tot ce privesce abaterile contra disciplineĭ şi orĭ-ce delict sau crimă de ordin pur militar, de cătră judecătorĭ militarĭ; pentru delicte sau crime comune de cătră tribunalele civile.

Armamentul şi imbrăcămintea. Infanteria se arméză cu puşcă având baionetă; sub-oficeriĭ şi toboşariĭ vor avea tesacurĭ ataşate la curéua giberneĭ. Cavaleria se arméză cu pistol, sabie, şi lance care la ferul vărfuluĭ va purta o flamură roşie şi albastră.

Imbrăcămintea se va compune dintr'o tunică de postav albastru cu garniturĭ şi paspolurĭ roşiĭ, pantalon larg, o căciulă de blană de mel negru; o gibernă de piele négră avênd un numĕr de 20 cartuşe pentru infanterie şi de 10 pentru cavalerie. Harnaşamentul caluluĭ se compune din frâu, şea cu pernă şi teltie.

Uniforma oficerilor este asemenea cu a soldaţilor, afară numaĭ că garniturile şi tresele sunt în aur şi potrivit graduluĭ.

Budgetul anual pentru miliţie este evaluat la suma de *650,000* leĭ vechĭ.

Aceste sunt dispoziţiile Regulamentuluĭ Organic pentru Moldova cu privire la formarea miliţieĭ naţionale. Acelaşĭ Regulament maĭ creiéză însă şi un alt corp, care fără a fi constituit după acelaşĭ regulĭ, totuşĭ are cam aceleaşĭ îndatorirĭ.

Corpul acesta se numi al *Slujitorilor,* şi după însĕrcinările sale, póte fi asemĕnat cu Corpul Dorobanţilor din Valahia.

Corpul Slujitorilor.

Scopul creăreĭ lor. Slujitoriĭ sunt destinaţĭ pentru paza

posturilor administrative şi judiciare atât în capitală cât în districte, şi pentru serviciul vămeĭ şi al frontierĭ între puntele intermediare. Numĕrul lor repartisat pe sate se ficsază la 1200, din care 934 pentru posturile districtelor şi serviciul vămeĭ, iar 266 pentru garda frontiereĭ la cele 48 punte intermediare sau şi la altele, unde presenţa lor va fi necesară între cele 13 punte principale păzite de miliţie, fiecare punt intermediar trebuind să depindă de unul din puntele principale maĭ apropiete.

Modul recrutăreĭ, durata serviciuluĭ şi privilegiĭ. Fie-care sat este obligat a da numĕrul de slujitorĭ hotărât şi care 'i va forma contingentul seu. Aceştĭ slujitorĭ vor fi permanenţĭ în serviciŭ. Administraţie va îngriji ca aceĭ destinaţĭ pentru *paza frontierilor se fie daţĭ de satele cele maĭ apropiéte de frontieră.*

Pentru fie-care slujitor, se scutesc treĭ inşĭ din satul care 'l va fi dat, de capitaţie, de ori-ce corvadă (beilic), de munca pentru repararea căilor de comunicaţiune publice, de cuartiruire militară, de recrutare şi de orĭ-ce alte sarcinĭ eventuale; nu vor fi însă scutiţĭ de îndatoririle lor faţă cu proprietarul pe moşia cărora eĭ s'ar afla.

Dacă numĕrul de contribuabilĭ sau platnicĭ a unuĭ sat nu ar ajunge, conform repartiţieĭ ce se va stabili, pentru a da un slujitor, acel sat va fi adăugat la un altul, spre a putea da slujitorul cuvenit.

Slujitoriĭ vor fi aleşĭ dintre inşiĭ având domiciliul lor în sat, şi dintre ceĭ ce au dat dovedĭ de cinste şi de purtare bună, obicinuiţĭ pe cât se va putea la portul armelor.

Eĭ se vor lua dintre săteniĭ cu o avere mijlocie şi vor trebui să fie adevĕrat indigenĭ. Familiile scutite de miliţie nu se coprind în numĕrul acestora.

Fie-care sat, pentru numĕrul slujitorilor ce va da, va fi obligat:

a) Să prevadă la echiparea şi armarea lor, precum şi să le dea caĭ la aceĭ ce vor fi călări.

b) De a le plăti hrana: un leu (vechiŭ) pe ḑi pentru slujitorul pe jos şi 60 parale de fie-care călăreţ, pentru hrana sa şi a caluluĭ. Aceştĭ banĭ vor fi daţĭ în mâna

slujitorilor de la care se va lua chitanţă de priimire.

Slujitorii nu vor putea fi angajaţi pe maĭ puţin de treĭ anĭ; ceĭ dovediţĭ încapabilĭ se vor scóte din serviciu. Locuitorii satelor sunt garanţĭ de buna conduită a inşilor ce'ĭ vor da.

Regulamentul oprea în mod absolut înlocuirile între slujitori, fie-care trebuind, în tot timpul serviciuluĭ, de al face singur şi pentru sine însuşĭ. Dacă vre-unul s'ar abate de la datorie va fi pedepsit după gravitatea greşeleĭ. Acel care in cursul unuĭ an ar fi lipsit de la datoria luĭ de treĭ orĭ, trebuia să fie pedepsit cu 30 loviturĭ de nuele in presenţa întregeĭ companiĭ de slujitorĭ, pentru a servi de esemplu celor-l-alţĭ; pe aceĭ incorigibilĭ, urma să fie imediat daţĭ afară, când le cădeau şi tóte privilegiile ce ar fi atras situaţia lor de serviciu.

Recrutarea gradelor. In corpul slujitorilor Regulamentul nu prevede de cât gradul de *Enseigne* sau sub-oficer, şi pe acel de *Căpitan.*

Sub-oficeriĭ se aleg dintre slujitoriĭ ceĭ maĭ dibacĭ, maĭ capabilĭ şi maĭ curajoşĭ. Plata lor revenea iaraşĭ satelor, dar vistieria statuluĭ trebuiea să le maĭ dea şi câte 15 lei pe lună.

Căpitaniĭ de slujitorĭ trebuiau să fie aleşĭ de ispravnicĭ din clasa mazalilor, postelnicilor şi némurilor sau a boerănaşilor, avĕnd domiciliŭ şi óre-care avere în districtul lor. *Căpitanul trebuia să fie mai esperimentat de cât sub-oficerul şi să scie a scrie şi a ceti.*

Ispravniciĭ erau ţinuţĭ a presenta pe căpitanĭ confirmăreĭ Departamentuluĭ din năuntru, împreună cu un raport despre probele capacităţeĭ lor pentru îndeplinirea postuluĭ, în urmă Departamentul hotăra.

Căpitaniĭ urmau a primi o soldă care putea să se urce pănă la 100 leĭ pe lună, dată de vistiria statuluĭ; dacă un slujitor ar fi servit neintrerupt cincĭ anĭ şi ar fi dat probe reale de curaj şi de probitate, dânsul putea să fie ales căpitan.

Serviciul de îndeplinit. Serviciul slujitorilor ataşaţĭ la diferite posturĭ, în întregul Principat, urma să se esecute ast-fel:

a). Ceĭ de la tribunale, însercinarea lor era analógă cu a portăreilor pentru esecuţia somaţiunelor şi a altor serviciĭ relative judecăţilor; ispravniciĭ nu erau ţinuţĭ de a coopera cu eĭ de cât la esecuţia sentinţelor judeciare, când asistenţa poliţieĭ ar fi fost necesară şi când acţiunea slujitorilor n'ar fi fost suficientă.

b). Ceĭ de la ocolurĭ erau însercinaţĭ cu punerea în esecuţiune a ordinelor guvernuluĭ, transmise prin ispravnicĭ sau funcţionariĭ îndatoriţĭ.

c). Ceĭ de la vămĭ erau ţinuţĭ a se duce orĭ unde serviciul i-ar fi chemat.

d). Ceĭ de la poşte, (semiraşiĭ), aveau sarcina ştafetelor după obiceiul urmat până atuncĭ.

Datoriile slujitorilor, a sub-oficerilor şi a căpitanilor lor, la reşedinţele de districte, erau:

1). A aduna baniĭ vistieriĭ statuluĭ.

2). A păzi casieria isprăvniciei.

3). A păzi pe drumurĭ, sumele trimise la vistierie.

4). A urmări şi a extirpa tâlhariĭ orĭ unde 'i-ar fi întălnit.

5). A păzi aresturile isprăvniciilor şi a conduce convoiul arestanţilor, când trebuiau duşĭ la tribunalul criminal. (Până la Regulament, acest serviciu se făcea de locuitoriĭ satelor ca şi serviciul de la No. 3).

6). A forma patrule de nópte în capitalele districtelor în unire cu acele ale municipalităţilor.

7). A ajutora la casurĭ de incendiurĭ.

8). A face să se esecute ordinele date prin şi de la isprăvniciĭ.

9) Ceĭ de la puntele intermediare după frontieră trebuieau să vegheze ca nicĭ un soiŭ de mărfurĭ sau objecte oprite să nu fie importate. A nu lasa să trécă graniţa nicĭ un individ, acéstă trecere ne fiind permisă de cât la puntele principale. Lucrurile prinse ca contrabandă trebuiau să fie date isprăvniciei.

Regulamentul specifica anume, că slujitoriĭ fiind instituiţĭ numaĭ în scopul de a servi statul, nicĭ ispravnicul

nicĭ supraveghetorul, nicĭ căpitanul nu 'i va putea întrebuința în serviciul lor particular.

Departamentul din năuntru, trebuia a trimite în fie-care district, şi de două orĭ pe an, revisorĭ care să se asigure că numĕrul slujitorilor e ţinut complect, că sunt capabilĭ şi deprinşĭ cu armele şi dacă aceste sunt bine îngrijite în fine, dacă sunt plătiţĭ regulat în fie-care lună de satele lor. Revisiunea acésta trebuia să se facă la reşedinţa districtuluĭ, unde urmau să fie adunaţĭ toţĭ slujitoriĭ.

Uniformă şi arme. Uniforma slujitorilor trebuia să fie din postav albastru închis, sau de suman de bună calitate, având forma căzăcéscă cu şnururĭ roşie. Fie-care slujitor trebuiea încă, să pórte pe piept semnul distinctiv al postuluĭ la care era ataşat pentru serviciu.

Slujitorul pedestru trebuia să aibă şi pistóle, o sabie şi o gibernă iar călăreţul şi o lance, de asemenea, să aibă pulbere şi glónţele necesare.

Slujitoriĭ afectaţĭ capitaleĭ principatuluĭ erau plătiţĭ de visterie atât ca soldă, cât şi ca echipament şi hrană.

Tabela efectivuluĭ corpuluĭ slujitorilor şi repartiţia lor potrivit destinaţiuneĭ.

Căpitanĭ	Subofiţerĭ	Slujitorĭ	DESTINATIUNEA
16	16	934	Pentru serviciurile administrative şi judecătorescĭ din districte şi pentru vămĭ.
—	—	266	Pentru paza puntelor intermediare după frontieră.
6	—	363	Pentru serviciul capitaleĭ: la departamente, la agie şi la tribunale.
22	16	1563	

Din numĕrul de 934, erau 611 călărĭ şi 323 pedeştri; din acela de 363, călărĭ 239 iar restul pedeştri, în fine, din 266, un sfert erau călărĭ şi restul pedeştri. In total slujitorĭ călărĭ 906 şi pedeştri 657.

Budgetul anual pentru întreţinerea corpuluĭ se urca la suma de leĭ 323,770, în care întra şi 10,000 leĭ destinaţĭ pentru resplătirĭ.

Consideraţiunĭ asupra întocmireĭ militare prevăḑute de Regulamentul Organic.

Infiinţarea miliţieĭ naţionale sau a strajeĭ pământescĭ este o lucrare satisfăcătóre, dacă se ţin în sémă împrejurările grele în care se aflau Principatele la epoca aceia, nu numaĭ din puntul de vedere politic exterior, dar şi din acela al treburilor din interiorul ţerilor. In adevĕr, era un bine pentru Românì înfiinţarea acestor miliţiĭ, fiind-că după vremurĭ de două secole, dânşiĭ acum reîntrau în posesiunea unuĭ aşeḑământ care trebuia să'ĭ înalţe în propriĭ lor ochĭ, cel puţin. I'şĭ formau o putere înarmată compusă din românĭ, pe care eĭ singurĭ erau stăpânĭ, şi pe care o întrebuinţau la scopurĭ folositóre numaĭ lor.

Ceia ce remâne însă de considerat—din puntul de vedere al organisăreĭ — este, întru cât acéstă miliţie, aşa cum o forma Regulamentul, putea să aibă vre o înrîurire bine-făcătóre asupra *edicaţiuneĭ naţionale?*

Tóte disposiţiile Regulamentuluĭ Organic arată cu prisosinţă şi fórte desluşit, că miliţia ce o crea era departe de a putea fi considerată ca un *trup de oştire,* ca o forţă militară în sensul adevarat al cuvântuluĭ şi al faptuluĭ, de óre-ce este cunoscut, că funcţiunea principală a uneĭ armate într'un stat constă în sarcina de a apăra, la nevoe, existenţa şi drepturile aceluĭ stat, neatârnarea şi onórea luĭ. Miliţia naţională, din causa organisăreĭ ce i se da de Regulament, dar maĭ ales din causa îndatoririlor esprese ce'i hotăra, nu putea se respundă de cât acestor îndatorirĭ, principala nefind nicĭ întrevăḑută.

Cercetând maĭ de aprópe disposiţiile Regulamentuluĭ ostăşesc sĕ póte deduce, că însuşĭ spiritul acestor disposiţiĭ constituea o mare pedică pentru îndrumarea naţiuneĭ pe calea uneĭ educaţiunĭ militare, din care se resulte desvoltarea sentimentuluĭ de jertfă pentru patrie, între toţĭ fiĭ seĭ de o potrivă; pe calea aceleĭ educaţiunĭ ce póte să oglindéscă, maĭ puternic şi maĭ înălţător, măreţiea forţelor viĭ a unuĭ popor, care avea deja prin origină calităţĭ şi virtuţĭ resboinice deosebite.

Ast-fel, cu privire la *serviciul militar*, de și Regulamentul 'l hotăresce a fi *obligator pentru toți românii*, dar din causa esceptiunilor de favóre cu care este întovărășit, el devine obligatoriu numaĭ pentru o parte a populațiuneĭ, așa că legiuireĭ statornicită 'i lipesce tocmaĭ echitatea. Patru clase de cetățenĭ, care constituiéu stratul cel maĭ ales ca posiție intelectuală și materială, sunt sustrase obligațiuneĭ sub motivul, că acele clase fiind nobile, trebuiau a fi apărate și de aseminea îndatorire; rămânea deci, numaĭ clasa birnicilor de la sate și din orașe supusă a da recruțĭ pentru formarea milițieĭ.—Orĭ, o asemine măsură invederat că trebue a o socoti drept o pedică pusă desvoltărei spirituluĭ de solidaritate între toțĭ locuitoriĭ țereĭ.

In loc ca funcțiunea militară să fi fost considerată ca un mijloc de a strânge pe toțĭ ceĭ de un neam sub aceiașĭ credință, să'ĭ întrunéscă la aceiașĭ școlă a patriotismuluĭ, unde legăturile pentru îndeplinirea datoriilor fac pe toțĭ de o potrivă; în loc ca prin oștire să se pótă înlătura deosebirile impuse de starea socială moștenită din trecutul umilit; în loc de a se urmări un asemenea scop dătător de putere și de onóre, prin lege acum, se punea tocmaĭ un maĭ mare zid de despărțire între uniĭ și alțiĭ, stabilind privilegiĭ de scutire de la o sarcină pe care străbuniĭ, aceĭ carĭ au luptat sub voevodiĭ gloriosĭ, o aveau ca pe cea maĭ de căpitenie datorie și ca pe cea maĭ deosebită cinste la care eĭ au năzuit, spre a dobândi adevarată nobleță.

Funcțiunea de ostaș, după cum o concepe Regulamentul Organic, pe lângă că este puțin măgulitóre pentru cel obligat a o îndeplini, dar maĭ este încă și vexatóre, pentru că e impusă ca orĭ-și-ce dajdie numaĭ asupra uneĭ anumite clase din populațiune, asupra aceliea peste care apăsau tóte soiurile de birurĭ.

O altă causă de înpedecare pentru o maĭ înlesniciosă răspândire în popor a iubireĭ de instituția militară este și măsura înlocuireĭ în serviciu sau *substituțiunea*, o scutire mascată, fiind-că în realitate a pune om în loc nu este altă-ceva de cât, a evita îndeplinirea în mod personal a

serviciului la care legea obligă. Prin urmare, nicĭ în pătura de jos nu se chibzuiră lucrurile aşa-fel, încât să se pótă înlătura ideia de favóre; cel care putea să găséscă om pentru a fi inlocuit, o făcea, şi negreşit, plătind sau dând ceva, drept despăgubire, înlocuitoruluĭ.

In Regulamentul Moldoveĭ, obligaţiunea serviciuluĭ, sau maĭ just, a dăreĭ la miliţie, privea nu pe individ ci pe colectivitatea din care făcea parte dânsul; autorităţeĭ 'ĭ era indiferent rândul sau sorţul asupra cuĭ cădea sarcina de a intra în miliţie, satul trebuia să-şĭ indice pe acel ce urma să se prenumere între ceĭ chemaţĭ; satul trebuia să gonéscă după flăcăul platnic al biruluĭ obştieĭ către óste.

Şi acest mod caracteristic de obligaţiune nu póte să fie considerat de cât iarăşĭ pernicios pentru călăuzirea spiritilor pe o cale firéscă şi priinciósă atât instituţiuneĭ militare cât şi educaţiuneĭ naţionale a poporuluĭ.

Ceia ce pune încă în evidenţă, intenţia urmărită de Regulamentul Organic, de a nu se creia, cu vremea, în Principate, o adevărată forţă înarmată, maĭ este şi faptul, că nu se constitui nicĭ un fel de reservă pe lângă partea activă, ne maĭ obligând pe militarul eşit din serviciŭ la nicĭ un fel de chemare, fie în interesul instrucţiuneĭ sale profesionale, fie chiar şi pentru alte scopurĭ. O dată sevârşit serviciul sub arme de şease anĭ, omul remânea liber de orĭ-ce îndatorire militară către stat, şi pentru tot-d'auna, întocmaĭ ca şi ceĭ priviligeaţĭ saŭ scutiţĭ de darea la miliţie. Evident că şi acéstă măsură nu era de loc spre binele şi folosinţa Principatelor, fiind-că înlătura menţinerea şi întărirea spirituluĭ militar în popor.

Se maĭ póte considera, până la un punt óre-care, prejudiciabil acestuĭ spirit şi disposiţiile hotărâtóre pentru întocmirea şi formarea corpuluĭ oficeresc. Acordarea gradelor şi echivalenţa lor cu rangurile sau cinurile boereştĭ, făcea şi maĭ puţin atractivă meseria armelor pentru masa cea mare a locuitorilor, de óre-ce până şi sub stég trebuia ca să existe acea margine despărţitóre între boier şi simplu birnic sau clăcaş. Regulamentul hotărĕşte, că nicĭ un grad oficeresc nu se póte obţine de cât de iuncărĭ sau cadeţĭ, şi

nimenĭ de cât fiiĭ claselor privilegiate nu pot să între în oştire în acéstă calitate.

Regulamentul ţintea póte la formarea unuĭ corp oficeresc nobil prin naştere, dar s'ar putea pune întrebarea, dacă clasele privilegiaţilor erau tóte produsul uneĭ nobleţe în sensul cum în Occident se înţelegea acésta; de altă parte, acum era cam târziu de a maĭ reveni la nişte întocmirĭ sociale ce deja 'şi perduse valórea. Clasele boereştĭ, menţinute şi întărite cu străşnicie de Regulamentul Organic, multă vreme nu maĭ puteau dura, fiind-că spiritul de libertate şi de egalitate, înăscut din marea Revoluţiune Francesă, începuse a pătrunde pănă şi pe malurile Dunăreĭ.

In resumat dar, ceia ce Regulamentul Organic vroia de la Miliţia sau Straja pământéscă era, de a fi o *jandarmerie tare*.

Militarul propriu-ḑis, Dorobanţul şi Slujitorul, toţĭ la-o-l-altă, erau destinaţĭ aceluiaşĭ rol: de a fi paznicĭ credincioşĭ în afacerile din năuntru. Se revenise la întocmirĭ vechĭ, dar numaĭ intr'o măsură, numaĭ pe jumatate, fiind-că în trecut, altă sarcină şi alt rol 'l avu atât Dorobanţul cât şi Slujitorul. Un cronicar din secolul al 18-le vorbind de *Slujitoriĭ sau soldaţiĭ ţereĭ*, ḑice următórele:

«Ceĭ maĭ bunĭ Soldaţĭ aĭ ţereĭ erau în vechime Dorobanţiĭ cari din tată în fiu purtau armele şi puteau fi priviţĭ ca guarḑiĭ pretorianĭ aĭ Românieĭ. Constantin Cârnu, domnind în 1654, maĭ micşoră influenţa lor şi Şerban Cantacuzin, a căruĭ domnie începu la 1688, 'ĭ desfiinţă maĭ de tot; şi puţiniĭ ce maĭ remaseră 'ĭ despărţi în Tălpoşĭ sub întăiul şef sau marele căpitan de Dorobanţĭ, în Căsoĭ sub comanda luĭ Aga. Era maĭ înainte şi Roşiĭ de ţară sub marele Paharnic, dar aceştia numaĭ esistau în timpul luĭ Constantin Brâncovanu. Sub numirea turcéscă de Seimenĭ, se înţelegea miliţia străină; şeful lor, başibuli-başa, era sub poruncele mareluĭ Spatar.

Tóte aceste deosebite felurĭ de oştirĭ erau scutite de bir, ele primeau lefurĭ, tainurĭ, carne şi pâne, şi la paşte un present de postav pentru o haină.

Micul numĕr dintr'înşiĭ carĭ maĭ remaseră dupĕ reforma

luĭ Constantin Mavrocordat, priimi încă cât-va timp trei leĭ pe lună, pânea şi carnea şi postavul de paşte.

Dar aceste remăşiţe perdură cu încetul tóte aceste avantaje; şi nu numaĭ că nu primeaŭ nicĭ o plată, dar fură silite a ţine şi pe oficeriĭ lor, atât marĭ cât şi micĭ, prin mijlocul uneĭ contribuţiĭ regulate.

Nu se pot găsi alte cuvinte pentru o slujbă aşa de ciudată, de cât dorinţa îndependenţeĭ şi pofta hotărâtă de a se ridica tot-d'auna din vre o parte peste seminiĭ seĭ; căcĭ puţinul avantaj ce se maĭ ţinea de condiţia de soldat, precum, scutirea de birul public, nu e de loc maĭ însemnat ca să'l ţie pe om într'o slujbă aşa de móle.

Acésta instituţie, de şi prea ciudată, fu cu tóte aceste prea bine păzită, în tóte celelalte slujbe ale ţereĭ.

Afară de trupele ce le pomenirăm, maĭ era un fel de miliţie în districte sub căpitaniĭ de o mie; ceĭ ce compuneau acéstă miliţie erau scutiţĭ de tribut, fără însă a priimi vre o plată, eĭ se numeau Cazacĭ, Martoloţĭ, Catararţĭ, şi purtau toţĭ armele în timp de resboiŭ. Numĕrul tutuor acestor Slújitorĭ nu e cunoscut; dar în vechime trebue să fi fost mare, căcĭ eĭ au susţinut resbóie viĭ cu ispravă, împotriva unor vrăjmaşi prea puternicĭ.

Neculaĭ Mavrocordat, domnind pe la anul 1716, dete drumul la cea maĭ mare parte din trupe, şi micşoră şi numĕrul slujitorilor din districte sub căpitaniĭ de o mie. Fiul seu, Constantin Mavrocordat, 'ĭ desfiinţă maĭ pe toţĭ, şi nu propri de cât un mic numĕr dintr'ânşiĭ pentru slujba civilă şi pentru poştiĭ, cum se va ḑice în capitolul pentru dregătoriĭ.—Acéstă reducţie începută de tatăl şi isprăvită de fiul, slăbi cu totul statul; nu numaĭ acésta grăbi esecutarea scopurilor Porţiĭ, dânduĭ România în voia capriciuluĭ seu, fără sfială de contradicţie sau de revoltă, dar încă espusă şi ţara la insultile Turcilor şi maĭ cu sémă la a le vecinilor de pe lângă Dunăre; ceĭ maĭ neimpăcaţĭ vrajmaşi aĭ seĭ.

Până la începutul resboiuluĭ de faţă eĭ făceau nepedepsiţĭ năvălirĭ dese în tóte părţile, ca să scótă darurĭ de la Prinţul, sau să se îmbogăţéscă din hrâpirile de la

seracĭ, apropriinduşĭ într'o vreme tot comerţul, pentru că numaĭ erau braţe armate ca să le înfrâneze escesul *)».

Prin organisarea militară a unuĭ stat se urmăresc ţelurĭ anumite, care nu pot scăpa din vedere legiuitorilor, şi, unul din aceste ţelurĭ este, desvoltarea bărbăţieĭ în popor, întărirea spirituluĭ de ordine şi cultivarea simţuluĭ pentru împlinirea datoriilor cătră patrie. Orĭ, se învederéză de la sine, că apărarea ţăreĭ şi a drepturilor eĭ, este cea întăĭ îndatorire care se cere de la produsul organisăreĭ, de la forţa militară.

Statutul din 1831 nicĭ atinge cu cuvântul o aseminea sarcină, cu tóte că împinge până la cele maĭ micĭ detaile, lămuririle ce le dă relativ la îndatorirele miliţieĭ sau ale strajeĭ pământeşcĭ.

Fără îndoială că acéstă lacună nu resultă de cât din espresa voinţă a celor ce considerau Pricipatele ca nişte provinciĭ puse sub protecţiunea şi stăpânirea lor. A le dărui cu o organisare militară, care să respundă unor îndatorirĭ de natură cu totul inofensive, indatorirĭ de jandarmerie, aceste au fost vederile. Miliţiile din Principate nu trebuiau să fie educate în credinţa că vor fi când-va chemate a constitui unelte de apărare a moşieĭ, o asemenea iniţiare ar fi fost periculósă pentru politica urmărită pe atuncĭ în Orient. Intre Dunarea şi Carpaţĭ, trebuia din contra, să existe un loc gata de ocupat, fără nicĭ o formă şi fără nicĭ o împedicare; apoĭ, Româniĭ pregătiţĭ milităresce, sau putând fi pregătiţĭ în acest sens, ar fi constituit un element maĭ mult de socotit în combinările diplomatice din din acele timpurĭ, pentru aranjarea politiceĭ în Orientul Europeĭ.

Orĭ-cum fie apreciate motivele ce au înrîurit asupra întocmireĭ regulamentuluĭ ostăşesc, în sensul arĕtat, un fapt este şi remâne de netăgăduit: prin refiinţarea miliţieĭ naţionale în Principate s'a urmărit numaĭ un singur ţel, şi acesta nu este cel maĭ prnicipal, aşa că tot sforţărilor româ-

*) *Cara.* Istoria Moldoveĭ şi a Românieĭ, arĕtând starea acestor două provinciĭ pe la anul 1781. Traducere de N. T. Orăşianu, 1857.

neştĭ se datoresce reaşeḑarea pe adevăratele eĭ baze, a le aceleĭ instituţiunĭ, care maĭ pe urmă trebui să ne redea suveranitatea de mult perdută. Meritul opereĭ Regulamentuluĭ Organic stă în aceia, că prin el s'a revenit—fără voinţa inspiratorilor seĭ—la o instituţiune ce le lipsea Românilor şi de sigur, acest merit nu trebue să fie micşorat.

Progresele organisăreĭ sub Regulament.

Timp maĭ bine de 10 anĭ după punerea în aplicare a Regulamentuluĭ Organic, maĭ nimic însemnător în organisarea miliţieĭ nu se produce. Actele oficiale publicate pe vremurĭ se rapórtă la mutărĭ, înaintărĭ, eşirĭ şi intrărĭ în miliţie, la disciplină şi ordine. Chiar regulamentele de esercițiu şi de garnisónă nu fură întocmite pe romănesce, de óre-ce se serveau de regulamentele sau maĭ bine ḑis, de practica învăţată de la armata ruséscă. Comenḑĭ şi nomenclatura armătureĭ, imbrăcăminteĭ, a harnaşamentuluĭ, în fine, indicarea gradelor şi a unităţilor, totul se numea pe rusesce. Iată cum se descrie de un contimpuran, starea şi resursurile militare a le Principatelor pe la 1839.*)

«Armata moldo-valahă este organisată după felul armateĭ rusescĭ. Oficeriĭ, în cea maĭ mare parte, nu provin de cât din fiiĭ familiilor nobile, ignoranţĭ şi presumţioşĭ. Soldaţiĭ sunt ruptĭ în bătăĭ; vergile jócă mare rol în formarea disciplineĭ. Progresele repeḑĭ, observate de la epoca formăreĭ miliţieĭ, dau măsura inteligenţeĭ soldatuluĭ valah. Generaliĭ şi oficeriĭ ruşĭ instructorĭ erau fórte miraţĭ de a vedea cum după 6 sau 7 lunĭ de instrucţie, trupele manevrau tot aşa de bine ca şi regimentele ruse, şi adesea chiar cu maĭ multă îndemânare.

*) *De L'état présent et de l'avenir des Principautés de Moldavie et de Valachie*; suivi des traités de la Turquie avec les Puissences Européenes, par *Felix Colson*. Paris, chez A. Pougin, Lebraire. 1839.

Coloneliĭ regimentilor, de ordinar, sunt sau streinĭ sau ruşĭ pe care aceştia i-au lăsat în momentul evacuăreĭ, fiind recomandaţĭ domnitorilor de a'ĭ menţine în serviciu. Oficeriĭ românĭ, sunt întrebuinţaţĭ ca adjutanţĭ-maiorĭ, rar devin şefĭ de regiment, afară numaĭ dacă nu sunt cu totul devotaţĭ suveranuluĭ protector.

In Moldova, spiritul miliţieĭ este nul, fiind-că este puţină şi slabă. Oficerul şi soldatul sunt abătuţĭ şi descurajaţĭ. Nicĭ o dinstincţie şi nicĭ o încurajare acordată merituluĭ. Ofiţeriĭ servesc cincĭ sau şease anĭ în acelaşĭ grad, de nu au altă protecţie de cât meritul şi serviciile; dacă au protectorĭ, după 7 anĭ devin colonelĭ. De aceia oficeriĭ ceĭ bunĭ s'au retras, 'şĭ-au luat congediu orĭ s'au ataşat pe lângă staturile-majóre a le domnitoruluĭ şi hatmanuluĭ, în calitate de adjutanţĭ. Cel mult, se găsesc ḑece bunĭ oficerĭ în miliţia moldavă, restul, sunt militarĭ de puţină valóre, în alte părţĭ nicĭ sub-oficerĭ n'ar putea fi. Soldatul e supus la tot soiul de neajunsurĭ. Pe cât timp servesce, căpitanul companieĭ 'ĭ ia jumătate din soldă, în profitul seu personal.

«Ambele principate n'au nicĭ division de artilerie nicĭ corp de geniu. *Şi cu tóte aceste, viitorul Moldo-Valahieĭ stă în armată.* Nicĭ o speranţă pentru indepedenţă, dacă nu se pune grabă în organisarea unuĭ corp oficeresc, dacă Moldo-Valahii nu întră nicĭ în geniu nicĭ în statul-major. Un popor care este silit a se încrede în talentele străinilor mercenarĭ, pentru a'şĭ rupe férele sale, va remâne totd'auna subjugat. Nicĭ o fortărétă, nicĭ un tun în ambele principate; astfel este stare de umilinţă şi de servitute în care Rusia le a lăsat; dânsele nu pot sta ast-fel captive, supuse şi încărcate de lanţurĭ.

«Acum se vedem care sunt resursile militare a le Moldo-Valahieĭ, fie în ómenĭ, fie în muniţiĭ de resboiŭ şi de hrană. Ambele principate moldo-valahe oferă următórele resurse militare: Tóte satele de pe malul Dunăreĭ, supuse regimuluĭ militar, sunt organisate pentru serviciul carantinelor, şi numeră 36,000 familiĭ. Efectivul miliţieĭ moldovalahe este de 6000 ómenĭ bine armaţĭ şi echipaţĭ, şi

după legea serviciuluĭ, 5000 de ómenĭ, acum s'au lăsat la vatră, împlinindușĭ terminul de slujbă, ceia ce presintă un efectiv de 11,000 ómenĭ bine esercitaţĭ.

Cadrele sunt întocmite încât pot a se întrebuinţa pentru o trupă maĭ numerósă; 22,000 ómenĭ pot fi gata în două, treĭ lunĭ. Observaţi că recrutarea nu apasă acum de cât asupra sătenilor contribuabilĭ; mariĭ și miciĭ boerĭ, clerul, neguţătoriĭ, meseriașiĭ, manufacturieriĭ, ţiganiĭ, servitoriĭ, sunt scutiţĭ de serviciu. Principatele au un corp de cavalerie neregulată, în genul cazacilor, numiţĭ Dorobanţĭ sau Slujitorĭ. Aceștĭ călăreţĭ sunt fórte bunĭ, în numĕr de 3600 de o parte și de 1200 de altă prate; încălicaţĭ pe caĭ de ţară, în uniformă, și armaţi fie-care cu o lance, o armă de foc, un pistol atașat la șea; decĭ, socotind numaĭ ómeniĭ care sunt în serviciu, în ambele principate, eĭ ating efectivul de 52,800. Ţeraniĭ cari nu dau de cât 2 ómenĭ la 100 de familiĭ, n'ar putea se dea 4 la acelaș numĕr de familiĭ? Observaţĭ apoĭ, că din 3,821,32 suflete ce se află în ambele principate, 436,372 familiĭ sau 2,482,810 suflete sunt numaĭ obligate a contribui la miliţie și că 1,338,322 persóne sunt scutite.

Provinciile numite oferă încă districte renumite prin destoinicia soldaţilor lor, ast-fel este Valahia mică de unde s'a recrutat vestita bandă a Pandurilor *) în Moldova, districtele Roman, Bacău, Némţ, Suceava, Putna.

Aceste principate, fără a vorbi de mijlócele ce le oferă ca finanţe, spitalurĭ; au deja, abstracţie făcând de acele a le particularilor și a le arendașilor, 436,372 care cu doĭ boĭ cel puţin. Fie-care sătean contribuabil (birnic) posedă acéstă mică avere. De altă parte, de la Regulamentul Organic, coșere de reservă au fost așeḑate în satele Moldoveĭ, fie-care sătean este ţinut a depune în grânarul de reservă o jumătate merţă de porumb. In Valahia, fie-care ţeran de la munte dă 3 baniţe de porumb sau grâu, baniţa de 40 oca; etc.

Magasiile coprind reservă pe treĭ anĭ.

Judecaţĭ acum câtă armată se póte întreţine cu o așa

*) Autorul de sigur face alusie la Pandurii luĭ Tudor Vladimirescu

cantitate de subsistenţe, cu imensele turme de boĭ, oĭ, porcĭ, care se găsesc în principate.

Fâneţurile sunt în abondenţă aşa de mare încât Turciĭ numeau principatele, Perul lor, şi că ele aprovisionau Constantinopolul».

Autorul acesteĭ descripţiĭ în prefaţa lucrăreĭ sale se maĭ exprima ast-fel «Un popor uitat până în ḑilele nóstre, ca o oasă în deşert, pe frontierile Europeĭ şi a Asieĭ, fără forţă pe teritoriul seu, fără influenţă pe propria sa mare, vasal vecinilor seĭ, pare a fi o nouă probă adausă la atâtea altele, că, apăsarea omuluĭ prin om este o lege a specieĭ omenescĭ. Acest popor începe acum a se ridica, împins de nevoia naţionalităţeĭ sale. Dânsul nu ascultă de pornirea selbatică care precipită o hordă barbară asupra uneĭ civilisaţiĭ; dânsul nu face de cât să urmeze mişcarea providenţială a regenerăreĭ, care ridică alte popóre. Moldo-Valahia este în ferbere ca întrégа Europă, şi, acéstă ferbere ale căreĭ cause şi efecte nu le discutăm, sunt în ochiĭ noştri, prevestirea neînlăturată a redeşteptăreĭ naţionalităţilor».

Precum vedem, autorul indică o stare de lucrurĭ fórte puţin măgulitóre pentru principate, dar în acelaşĭ timp găsesce că, dacă aceste ţĕrĭ s'ar bucura de o altă situaţiune politică externă, atuncĭ nu le-ar lipsi nicĭ capacitatea şi nicĭ mijlócele de a sĕ înălţa în rândul statelor civilisate.

Prevederile sau îndeplinit!.

Progresele organisăreĭ în Muntenia

Ştabul oştireĭ. La început Spatarul, ca şef al oştireĭ, nu avea de cât adjutanţĭ şi cancelaria sa personală; cu vremea însă, acéstă cancelarie luă o estensiune maĭ însemnată şi sub denumirea de *Dejurstvie* (Ad-ţia oştireĭ) se împărţĭ în 3 secţiunĭ ce se ocupau cu personalul şi materialul. O administraţie propriu-ḑisă nu era, fiind-că după Regulamentul Organic, cheltuelile miliţieĭ se făceau prin Dvornicia cea Mare. In anul 1848 se adause încă 8 scriitorĭ la Dejurstvie cu câte 50 leĭ pe lună.

In anul 1849 se înfiinţă *Sfatul ostăşesc* pe lângă Dom-

nitor, compus din toţĭ coloneliĭ din activitate aflătorĭ cu serviciul în capitală. Misiunea acestuĭ Sfat era, de a se o-cupa cu tóte lucrările date de Domnitor. Sfatul urma să se întrunéscă o-dată pe sĕptămână sub preşidenţia Domnitoruluĭ saŭ a şefuluĭ oştireĭ. La 1852 se maĭ înfiinţă la Stabul oştireĭ încă o secţiune, a 4-a, pentru serviciul contabilităţeĭ (a casieruluĭ), cum şi un auditoriŭ.

In fine de la 1856 Ştabul luă numirea de *Departamentul ostăşesc,* şi în multe ordine găsim după aceia, denumirea şi de *Ministrul de rĕsboiŭ*, totuşi, Şeful oştireĭ sau Spatarul nu avea de cât caracterul pur militar, fără nicĭ un atribut politic.

Infanteria şi Cavaleria. Aceste două arme saŭ ţinut aprópe tot timpul într'o comună organisare, cavaleria fiind înglobată în regimentele de infanterie.

Regimentele de infanterie remase aceleaşĭ ca numĕr până la unirea Principatelor. Escadronile de cavalerie fură reduse în 1843, prin legea din 22 Martie, la jumatate efectiv, ceia ce necesită transformarea lor în 3 *divisióne* a 2 escadróne, şi fie-care division sub comanda unuĭ căpitan. Prisosul de ómenĭ şi de oficerĭ se vărsă la infanterie. Acéstă reducere de efectiv s'a făcut în scopul de a se spori trupa pedéstră a fie-căruĭ regiment, pentru a se putea da o maĭ mare împuternicire pazeĭ frontierilor şi carantinelor.

Divisiónele de cavalerie aŭ stat îndependente de Regimentele de infanterie până în 1848, când iarăşĭ s'aŭ alipit la aceste unităţĭ. In 1852 prin ordin domnesc se dispune ca din tótă cavaleria să se formeze 2 escadróne complecte, adăugânduli-se şi 2 scriitorĭ; restul în ómenĭ de trupă şi în ofiţerĭ, se vărsă la infanterie.

Escadrónele luară numirea de *ulanĭ* şi li se dădu şi carabine pe lângă lance şi sabie.

La 1854 escadrónele iarăşĭ fură întrunite într'un *Division independent* de regimentele de infanterie, dar la Octombre 1855 se reveni la forma ce li se dăduse în 1852, adecă la 2 escadróne, păstrându-se comandantuluĭ celuĭ

maĭ vechiŭ, dreptul de *inițiativă* în corespondența și contabilitatea cu Ștabul oștireĭ.

In fine, în anul 1856, din fondul destinat pentru artileria călăréță precum și din alte fondurĭ, se creieă încă douĕ escadróne de cavalerie, care împreună cu cele douĕ deja existente, se întruniră pentru a forma un Regiment. Șeful oștireĭ de atuncĭ, se oferi în mod benevol și gratuit, a fi comandant al Primuluĭ regiment de cavalerie română; tot-o-dată se numiră și doĭ maiorĭ ca comandanțĭ de divisióne.

Artileria. Turcia ca protectóre a Principatuluĭ 'ĭ dărui în 1843 patru tunurĭ de bronz calibru 4, spre a se întocmi cu ele o baterie «care se slujéscă întru paza buneĭ orînduelĭ și liniștei obștieĭ». Pentru a se forma un personal cu cunoscințele necesare serviciuluĭ tunurilor, se trimise grade inferiore în Rusia chiar în anul acela, și care grade se înapoeară la 1846, când bateria se întocmi cu tot personalul și atelajele cuvenite.

In urma evenimentelor petrecute în Principat în anul 1848, Turciĭ desarmară bateria și 'șĭ reluară materialul, dar în anul următor 'l restituesc și în plus, se maĭ aduc din Constantinopol încă 6 tunurĭ calibru 8, și 2 obusiere (haubitze). Tot în 1849 se permite ca în țară să se fabriceze iarbă de pușcă.

In anul 1850 se dispuse formarea uneĭ bateriĭ de 8 tunurĭ și a unuĭ division de 4 tunurĭ; sumele necesare pentru aseminea creațiunĭ se prevĕd în legiuirea întărită prin ofisul domnesc din 5 Decembre 1850, și al căruĭ coprins este următorul:

«Pentru a se putea complectui armarea oștireĭ cu cel maĭ de frunte fel al armelor ce caracterisézā pe o oștire regulată, ca să pótă corespunde chemăreĭ sale, pe lângă micul numer de 4 tunurĭ ce avea până acum, i s'a adăugat alte opt de calibru maĭ mare.

«Aceste 12 tunurĭ după a lor clasificare vor alcătui o baterie de artilerie pedéstră de opt tunurĭ și un division de artilerie călărescă de patru tunurĭ.

«Pentru înființarea ambelor felurĭ de artileriĭ după sta-

turile ce se alătură în analisate table, sĕ cuvine a se plăti o dată pentru tot-d'auna leĭ 317,866 par. 20, iar pentru a lor ţinere anuală leĭ 315,557, în care se va coprinde şi suma de leĭ 150,000 otărâţĭ pentru acest sfârşit în anul 1844, şi aşa se va maĭ adăogi la bugetul oştireĭ pentru ţinerea artileriilor pe fie-care an, peste sumele ce primesc pănă acum, încă câte leĭ una sută şéseçlecĭ şi cincĭ de miĭ cincĭ sute cincĭ çlecĭ şi şapte, parale douĕ-çlecĭ şi treĭ şi 1/3. Iar suma cuvenită pentru înfiinţarea artileriilor se va împărţi în treĭ părţĭ şi se va aloca în treĭ anĭ d'arîndul, câte leĭ una sută cincĭ miĭ nouĕ sute cincĭ çlecĭ şi cincĭ, parale douĕ çlecĭ, peste ceĭ maĭ sus însemnaţĭ».

Pricipatul fiind ocupat în 1853 de către Ruşĭ, o parte din Artilerie fu luată de aceştia şi ataşată cu întreg personalul pe lângă detaşamentul coloneluluĭ Zurof, ce a operat în potriva Hârşoveĭ şi a Silistreĭ, iar altă parte fu utilisată la bombardamentul de la Brăila. Ruşiĭ retrăgându-se din ţară, luară cu eĭ materialul şi caiĭ baterieĭ, totuşĭ, unitatea remase în fiinţă cu personalul seu, divisionul fu scos din bugetul oştireĭ cu totul, iar fondul afectat de la înfiinţare fu întrebuinţat pentru crearea a 2 escadróne de cavalerie.

In fine, la 1859, se restitui Principatuluĭ tunurile de către Rusia, şi astfel se refiinţă douĕ bateriĭ întrunite sub o singură comandă.

Stabilimente de artilerie. Positiv este faptul, că n'a existat în epoca Regulamentuluĭ Organic nicĭ un stabiliment propriu-çlis de artilerie, fiind-că nicĭ mijlócele şi nicĭ cerinţele oştireĭ pare că n'au îndemnat la fondarea unor aseminea aşeçlăminte, totuşĭ, nevoĭ erau simţite încă de la început şi maĭ ales în ce privesce repararea armelor, furnisarea şi păstrarea pulbereĭ, păstrarea armelor nedistribuite la trupe, sau acelor ce erau scóse din serviciŭ din cause de stricăciunĭ, sau de înlocuirĭ.

Pentru reparaţiile puştilor de la Grănicerĭ şi Dorobanţĭ, se recurgea la meşterĭ particularĭ, tufeciĭ, sau la orĭ-ce

lăcătuşar; iar în ce priveşte reparaţiile armelor de la Regimentele de infanterie, dânsele se făceau în corp de cătră meşterii soldaţi sau armurierii tocmiţi în mod eventual.

Pentru păstrarea armelor stricate se înfiinţă pe la anul 1850 în Bucurescĭ, un deposit sub numirea de *Arsenal,* în realitate însă nu era de cât o simplă magasie.

Următorul document ne dă indiciĭ suficiente asupra reparaţiuneĭ armelor şi păstrăreĭ lor.

Raportul Şefuluĭ Oştireĭ cătră Domnitor (1853).

«Pentru trebuinţele graniţeĭ maĭ pregătindu-se la bateria de artilerie un numĕr de 391 puştĭ, costiseşte repararia fie-căreĭ puştĭ 7 sfanţihĭ ceia ce face peste tot leĭ 6158, par. 10, de care sumă rog plecat pe Inălţimea Vóstră să bine-voiţĭ a'mĭ da înalta deslegare de a se plăti din § extraordinar al graniţeĭ. Şi fiind-că cu predarea arătatuluĭ numĕr de puştĭ sĕ încheie lucrarea lăcătuşerieĭ oştireĭ pentru înarmarea graniţeĭ, cu acest prilej nu lipsesc a supune la Inalta Măriĭ Vóstre cunoscinţă, relaţia de cum s'au îndeplinit de la început şi până astăḍĭ felul reparaţieĭ acestor puştĭ şi care este:

«Din tótă suma de 3455 puştĭ vechĭ ostăşescĭ aflate în arsenalul oştireĭ şi adunate duprin polcurĭ clasificându-se în 1850, după starea lor sau ales:

a) 500 puştĭ bune însĕ fără oţele,

b) 949 de reparat cu preţ de la 5 până la 10 leĭ,

c) 163 cu preţ nehotărât covărşitor a leĭ 10,

d) 1843 puştĭ neprimiitóre de reparaţiĭ fiind cele maĭ multe rĕu stricate, cu lipsă de bucăţĭ întregĭ şi maĭ tóte fără paturĭ.

«Pentru acele de la litera b) sau dat atuncĭ luminată aprobare a le repara prin meşterĭ particularĭ cu preţul arĕtat. Ştabul însĕ vĕḍînd pe de o parte că cu aceĭ meşterĭ nu sporeşte lucrarea din pricina puţinuluĭ numĕr de calfe ce aveau, iar pe de alta, preţuind grabnica trebuinţă a înarmăreĭ cordonuluĭ strejuitor, care au început atuncĭ a sa reorganisaţie (1850), s'au vĕḍut silit a căuta mijlóce maĭ seriόse întru repararea puştilor. Spre acest sfărşit dar, adu-

nând de prin polcurĭ câțĭ s'au putut găsi soldațĭ cu óre-care ştiinţă de meşteşugul lăcătuşerieĭ, s'au întocmit din eĭ deosebită comandă pe lângă baterie, şi deprindându-se în anul întăiu cu repararea puştilor maĭ puţin stricate s'au vĕdut apoĭ că este în stare a lucra şi pe acele care s'au deosebit ca nepriimitóre de reparaţie, cumpărând numaĭ oţele şi baionete noĭ ce lipsiau cu totul, iar lemnăria şi tótă garnitura metalică să se facă aice.

«Cu acest chip regularisându-se operaţia şi urmând de atuncĭ până acum, s'au dres şi prefăcut în acea lăcătuşerie cu destulă acurateţă 3275 puştĭ, cu care pe lângă puştile luate de la polcurĭ s'au complectat astădĭ cu desăvârşire armele grănicerilor la cordonul Dunăreĭ şi a Munţilor pe câte-şĭ treĭ schimburĭ de ómenĭ, după cum a fost dorinţa Inălţimeĭ Vóstre, remâind numaĭ un mic rest de 80 puştĭ care sunt în lucru pentru graniţa Moldoveĭ.

Prin acéstă operaţie s'a iconomisit fonduluĭ graniţeĭ peste 5000 galbenĭ şi deosebit de acésta se va maĭ scuti de óre-care cheltuelĭ pe viitor, întrebuinţându-se aceştĭ meşterĭ la dregerea puştilor pe la punturile cordonuluĭ şi a le dorobanţilor în locul meşterilor particularĭ ce se ţin acuma cu destulă plată, iar oştirea au profitat de prilejul acesta cu deprinderea a 12 ómenĭ la meşteşugul tufecceriiĭ care se priveşte ca un articol de mare trebuinţă la polcurĭ.»

Din acest document se póte deduce, că pe lângă bateria de artilerie se înfiinţase un atelier de armurărie căruia maĭ târziu i se dise *laboratoriu*, iar numirea de *arsenal* o vedem întrebuinţată spre a arăta magasia unde se ţineau armele stricate, instalată la Curtea arsă în Délul Spireĭ.

In privinţa *fabricaţiuneĭ pulbereĭ* datele sunt fórte puţin lămurite. Permisiunea de a se fabrica praful de puşcă fu acordată în 1849 de Turcĭ; unde însă, şi cum sau instalat prima fabrică, şi dacă era a statuluĭ sau o înterprindere particulară, acésta nu se póte precisa.

In istoricul Pirotechnieĭ *) se dă următórea versiune:

«Ni să spune de bărbaţĭ demnĭ de tótă încrederea, că pe la 1856-57 au *pomenit* o pulberărie la *Tărca* (Monastirea Târca esistă şi astăḑĭ pe şoseaua Vitanuluĭ ce merge de la Bucurescĭ spre fortul de la *Căţel*), pulberărie care se reducea la o *piuă* aşeḑată sub malul bisericeĭ Târca pe unde probabil un canal aducea o parte din apele Dâmboviţeĭ pentru a învârti róta ce mişca *piua*. Că acéstă pulberărie *(Prăfărie)* ar fi făcut în cele din urmă esplozie şi că guvernul nu a maĭ reparato ci se vede tréba că a mutato la Târşor (lângă Ploeştĭ)».

Pompierĭ. Prin legea din 1844, Pompieriĭ se militariséză intocmindu-se într'o companie (rótă). Efectivul se fixă la 7 oficerĭ, 23 sub-oficerĭ şi 256 soldaţĭ. Recrutarea trupeĭ (a soldaţilor numaĭ), se face pe întréga ţară, iar sub-oficeriĭ se iau din miliţie pentru a cunósce disciplina şi regulele ostăşescĭ.

Oficeriĭ (1 căpitan, 3 locotenenţĭ şi 3 sublocoteneţĭ) se prenumeră în oştire, adecă, comptéză în corpul ofiţeresc cu arătare că se află la róta de pompierĭ de unde pot fi remutaţĭ iarăşĭ la regiment; cât privesce pentru înaintarea lor, acésta trebuia să se facă în urma recomandaţiuneĭ Agăĭ.

Timpul de serviciu în pompierĭ pentru ómeniĭ de trupă, să hotăresce a fi ca şi în miliţie, adică de 6 anĭ.

Pompieriĭ depind cu totul de şeful poliţieĭ capitaleĭ (Aga) intru ceia ce privesce serviciul de foc, iar în cele-l'alte chestiunĭ de Spătar.

Uniforma pompierilor e întocmaĭ ca a Infanterieĭ «cu deosebire că mundirile vor fi maĭ scurte, apoĭ vor avea căştĭ de alamă cu códă de păr negru pe créstă şi cu pajere în frunte».

Pănă la 1849, compania de pompierĭ avea bugetul separat de acela al oştireĭ, fiind întocmit de şeful poliţieĭ, orĭ, acéstă împrejurare a fost o causă de neîngrijire. Prin-

*) Istoricul Pyrotechnieĭ de L-t Colonel P. V. Năsturel, publicat in Revista Artilerieĭ N-le din 1893 şi 1894.

tr'un ofis domnesc din anul acesta, se stabilesce că cu începere din 1850, banii hotărîţi pentru ţinerea roţeĭ să se respundă Dejurstveĭ oştireĭ, care va avea să îngrijéscă de trebuinţele şi ţinerea companieĭ în regulată stare după regulele militare, remâind însă la disposiţia şefuluĭ poliţieĭ pentru focurĭ.

In 1852 o nouă creştere se făcu în efectiv, sporindu-se armătura şi înbunătăţindu-se instrumentele de incendiu. Efectivul în 1857 era de: 1 major, 1 căpitan, 3 locotenenţĭ, 1 sergent-major, 27 sub-oficerĭ, 12 muzicanţĭ, 270 soldaţĭ şi 58 caĭ.

Flotila. Fără nicĭ un caracter de cât acela de a face poliţie pe Dunărea la Brăila, la Gura Ialomiţeĭ şi la Giurgiu, fusese cumpărate 3 şalupe canoniere de îndată ce se stabili cordonul sanitar. Vasele erau deservite de către ómeniĭ regimentelor de infanterie, aflătorĭ în acele punte, potrivit dislocăreĭ lor. Acéstă stare de lucrurĭ dură până în 1850, când se constitui în mod deosebit trupa şi comandamentul şalupelor. Porunca domnéscă care indică acéstă organisarea se rosteşte ast-fel:

«In viitor la 3 şalupe canoniere ce există astădĭ, să infiinţéză personalul următor:

3 oficerĭ comandanţĭ, 3 feldvebelĭ, 7 unter-oficerĭ, 3 toboşarĭ, 101 soldaţĭ şi 3 de nerând, cariĭ scoţindu-se din catastişele polcurilor se formeze acéstă comandă deosebită. Cu acésta nu să ridică îngrijirea comandirilor de polcurĭ şi batalióne fie-care pentru şalupa aflată în raionul seu, ci din potrivă li se impune îndatorire a le visita adesea şi a lua cuvenitele măsurĭ pentru orĭ-ce priveşte esactitatea slujbeĭ şi desciplina ostăşéscă.

Imbrăcămintea comandeĭ va fi:

1) Pentru cinurile de jos: spenţere în loc de mondire pentru maĭ multă comoditate, cu paspoalurile şi epoletele de la spenţer, pantaloniĭ şi mantaua albe.

2) Chivăra de piele de lac după forma celeĭ de infanterie, fără pompon, cu adaus de 2 ancore la pajure.

3) Armătura şi muniţia de resboiu va rêmânea ca la infanterie.

D-niĭ ofiţerĭ vor purta mundire lungĭ şî în loc de sabie, şpangă cu portepeĭ de lac peste umerĭ».

Şcóle. In 1838 s'a înfiinţat o şcólă ostăşéscă pentru gradele inferióre unde să se înveţe citirea, scrierea şi socotéla, pusă sub îngrijirea adjutantuluĭ Regimentuluĭ, avênd ca profesor pe un unter-ofiţer. Şcóla avea 3 clase, iar numĕrul elevilor fu de la început în cl. I. 16, în a II-a 34 şi în a III-a 13. Progresele acesteĭ şcolĭ sunt relevate printr'un ordin de ḑi dat în anul următor. Cu vremea însă se perdu acest început de şcólă regimentară.

Şcóla ostăşéscă. Prin ordinul domnesc din 1847 se pune în vedere şefuluĭ oştireĭ a studia un plan de clădire unde să se instaleze o şcólă ostăşéscă cu menirea de a forma oficerĭ iar până atuncĭ, să se înfiinţeze provisoriu o *şcólă de iuncărĭ* la cazarma cavaleriei, ţinênd sémă de,

1) Cheltuiala de 10,000 leĭ ce se dă pentru pregătirea odăilor, şi care se vor lua din economiile oştireĭ.

2) Suma de 16,000 leĭ necesară anual pentru întreţinerea şcolarilor, cumpărare de cărţĭ, etc. şi care sumă se va acoperi din plata de 2 galbenĭ pe lună plătiţĭ de familiile şcolarilor.

3) Suma de leĭ 30,000 pentru plata profesorilor.

Evenimentele din 1848 n'au permis a se înfiinţa însă acéstă şcólă, şi numaĭ în 1849 se stabilesc condiţiile de primire în ea. In resumat aceste condiţiĭ sunt:

1) Numĕrul elevilor de primit sunt 24, din care 2 bursierĭ.

2) Vor concura toţĭ iuncăriĭ şi sub-oficeriĭ nobilĭ aflaţĭ în slujbă; eĭ sunt obligaţĭ a depune esamenul de întrare în şcólă, iar din numĕrul lor, 12 se vor primi, restuluĭ i se acordă un termin de un an ca să se pregătéscă de esamen, «prin învăţătura principiilor celor maĭ neapărate de artimetică, geografie, istorie şi desăvârşita cunoştinţă atât a teorieĭ cât şi a practiceĭ slujbeĭ ostăşeştĭ, fără de care ofiţerĭ nu se vor putea face».

Cursurile se deschise la 1 Maĭ 1849. După primiĭ doĭ

anĭ de studiu se maĭ crescu efectivul elevilor încă cu 15. Prima promoţie eşită din acéstă şcólă fu de 26 elevĭ în anul 1856. Acéstă promoţie luă parte, atât ca elevĭ cât şi ca oficerĭ, la lucrările de triangulare şi de topografie ce se esecutară în ţară de către corpul geodesic şi topografic austriac angajat pentru facerea hărţeĭ Pricipatuluĭ.

Justiţia militară. Până în 1850 se păstră întocmirea Regulamentuluĭ organic, în anul următor se înfiinţă un post de auditoriu pentru comisia ostăşéscă, iar în 1852 se decretă *Condica penală ostăşéscă* cum şi *Procedura eĭ.*

Prin acéstă Procedură se stabilesce:

a) Pe lângă ştabul fie-căruĭ regiment şi a fie-căreĭ inspectoriĭ (de dorobanţĭ şi de grănicerĭ) câte o *comisie corecţională permanentă*, pentru judecarea cinurilor ostăşescĭ, compusă dintr'un căpitan president, un parucic şi un praporcic iar adjutantul regimentuluĭ avênd funcţiunea de *auditoriu*, adecă, însărcinat cu acţiunea publică a pricinelor.

Comisiunea judecă numaĭ fapte corecţionale, hotărîrele eĭ sunt definitive şi se întăresc de Şeful oştireĭ.

b) Pentru pricinĭ criminale se institue o *Comisie criminală permanentă* compusă din: un polcovnic sau maior president şi doĭ membri, un auditoriŭ din adjutanţiĭ ştabuluĭ şi un secretar lucrător pricinelor (raportor), dintre oficerĭ. Şedinţele comisieĭ aceste se ţin la ştabul oştireĭ.

Membriĭ comisiuneĭ se aleg de către şeful oştireĭ întărinduse de Domnitor.

c) Pentru cercetarea pricinelor criminale ostăşescĭ şi petru întocmirea din nou a legiuirilor pentru oştire se institue *Sfatul de revisie* şi care este cea maĭ înaltă instanţă judecătoréscă militară.

Sfatul de revisie se compune din patru membri sub presidenţia unuĭ polcovnic maĭ vechiu în grad, numiţĭ toţĭ ca şi membriĭ comisieĭ criminale, după alegerea Şefuluĭ oştireĭ, de către Domnitor.

Sfatul de revisie ţine şedinţe la ştabul oştireĭ de câte-orĭ va fi convocat de auditoriu.

Pot face parte din acest Sfat, ştabiĭ şi ober-oficeriĭ aflaţĭ şi în pensie.

Tóte hotărârele Comisieĭ criminale se vor trimite Sfatuluĭ de revisie pentru cercetare, dacă se face protest contra lor de auditor sau dacă se apeléză de osândit.

Sfatul de revisie cercetéză maĭ întâiu forma şi apoĭ fondul dar în atribuţiile sale intră şi următórele: a hotărâ după sensul adevărat al legeĭ (puterea de a interpreta), a proecta legĭ din nou, a da Comisieĭ criminale deslușirĭ şi deslegărĭ la cas de trebuinţă, a judeca direct pe *cercetătoriĭ* (raportoriĭ) abătuţi din calea cea dréptă în misiunea lor.

Condica penală ostăşéscă stabilesce,

Pedepse corecţionale:

a) Dojenirea prin poruncă pe oştire.

b) Darea sub comanda altuĭ oficer maĭ mic la rang, pe o vreme otărâtă de la 15 zile la 2 lunĭ.

c) Arest de la 6 zile până la 6 lunĭ.

d) Bătae pentru cinurile de jos, care va variea după măsura vineĭ de la 15 până la 100 nuele.

e) Indeplinirea slujbeĭ de soldat, pentru unter-oficerĭ de la o lună până la 4 lunĭ.

f) Ştergerea din presintaţie.

Pedepse criminale:

a) Impuşcarea.

b) Munca silnică la ocnă pentru cinurile de jos, pe tótă viaţa.

c) Munca silnică pe vreme mărginită adecă, de la 5 pănă la 10 anĭ.

d) Munca silnică la temniţele Brăila sau Giurgiu de la 1 şi $^1/_2$ pănă la 5 anĭ.

e) Bătae de la 100 nuele pănă la 200.

f) Inchisóre pentru oficerĭ la un loc sigur al statuluĭ pe tótă viéţa sau pe vreme mărginită, de la 3 până la 20 anĭ.

g) Degradarea în soldat cu îngăduire şi fără îngăduire de a'şĭ dobândi rangul.

h) Isgonirea din slujbă cu perderea ranguluĭ (destituirea) şi cu interdicţiea drepturilor cetăţenescĭ.

i) Isgonirea din slujbă cu păstrarea rangului şi a celor-l'alte drepturĭ.

«Cinurile de jos cu drept de nobleţă se vor osândi ca ofiţeriĭ».

Pedépsa la munca silnică sau la închisorile menţionate, pe tótă viaţa sau pe timp mărginit, pentru oficerĭ, aduce şi degradarea lor.

Vinovatul causând perderĭ materiale statuluĭ orĭ particularuluĭ este condamnat şi la despăgubirĭ cum şi la amenḑĭ.

Implinirea acestor plăţĭ se va face din léfa oficeruluĭ de către autoritatea militară şi dacă plăţile vor fi maĭ micĭ, în cas contrar şi de va fi vinovatul cu stare, implinirea se va face şi din acésta, autoritatea militară fiind ajutată de cea civilă pentru execuţie.

Léfa cinurilor de jos nu este supusă la nicĭ o despăgubire. Dacă în sentinţă contra unuĭ ofiţer se menţionéză ca pedépsa să'ĭ fie trecută în formular (probabil memoriu), atuncĭ acest ofiţer perde dreptul la înaintare la eşire din slujbă. Degradaţiĭ redobândind gradul, perd dreptul la pensiune pe tot timpul servit înainte de degradare.

Ceĭ isgoniţĭ din serviciul oştireĭ nu maĭ pot fi primiţĭ nicĭ într'o altă slujbă civilă.

Crimele şi învinuirile în contra serviciuluĭ în timp de pace.

1. Nesupunerea şi neascultarea. 2. Impotrivirea de a înfăţişa comanda la revizie, codirea la slujbă, desertarea şi lipsirea fără voe. 3. Călcarea şi neîndeplinirea îndatoririlor slujbeĭ. 4. Abusiva întrebuinţare a putereĭ şi călcarea orîndueleĭ slujbeĭ. 5. Crime şi vinĭ în privinţa administraţieĭ şi a păstrăreĭ avereĭ ostăşescĭ. 6. Furtişagul, risipa şi perderea banilor şi a lucrurilor ostăşescĭ. 7. Precugetata stricare a armelor şi a muniţieĭ soldăţescĭ, vânḑarea şi zălogirea lor.

Crimile şi vinile ostaşuluĭ în vreme de tulbărărĭ.

Trădarea, desertarea în cetele vrăjmaşuluĭ, dosirea din locul operaţiilor ostăşescĭ, dosirea din oştire, nesupunerea şi călcarea îndatoririlor slujbeĭ, spionarea, nepăstrarea lucrurilor şi a sumelor ostăşescĭ, jaful, prada şi omorul.

Suplimentul la condica ostăşéscă tratéză despre *Starea de asediŭ.*

Serviciul sanitar militar. Regulamentul organic înfiinţase spitale militare în garnisónele cele maĭ principale precum: la Bucurescĭ, Craiova, Brăila însă corpul medical militar fu mult timp confundat cu acel civil. In anul 1847 se decretă uniforma medicilor de pe la spitalele oştireĭ, dar nu exista încă nicĭ o normă pentru erarhie şi formarea lor.

In anul 1854 se infiinţă la Spitalul oştireĭ din Bucurescĭ un Muzeu de anatomie şi de hirurgie, iar în 1855 se puse bazele uneĭ şcóle medicinale la acelaşĭ spital, publicându-se condiţiile esamenuluĭ «*pentru admiterea tinerilor doritorĭ a se înrola ca elevĭ la învăţătura meşteşuguluĭ felceriei*».

In anul 1856 acéstă şcólă ia numele de *Şcóla de hirurgie*, publicâudu-se şi regulamentul eĭ.

Numĕrul elevilor după acest regulament se hotăra a fi de 25, toţĭ internĭ şi pe seama oştireĭ. Se maĭ prevedea admiterea în şcólă şi a altor 25 de felcerĭ de la spitalele civile, însă acestea trebuieau să plătéscă o tacsă de 1200 leĭ pe an de fie-care elev.

Cursurile Scóleĭ erau pe 4 anĭ, după care absolvenţiĭ urmau a face o practică de 3 anĭ în spitalul militar cu léfă de felcer, dânduli-se ca dinsticţiune titlul de adjutor-hirurg.

Pentru admiterea în Şcólă se prefera fiĭ de militarĭ, însă numĕrul elevilor de admis după primiĭ 4 anĭ de funcţionare, trebuea a se reduce la 12, din care jumătate pe séma oştireĭ şi jumătate pe séma spitalelor civile.

Direcţia imediată a Şcóleĭ se încredinţa unuĭ medic din Spitalul militar avĕnd de ajutóre 2 sub-oficerĭ, unul pentru disciplină şi altul pentru comptabilitate, în fine 7 soldaţĭ pentru serviciul interior.

Cursurile Şcóleĭ puteau fi urmate şi de elevĭ esternĭ fără nicĭ o plată.

Inspectoratul Serviciuluĭ Sanitar Militar. In 1844 se înfiinţă un post de Inspector al spitalelor militare, dar maĭ

pe urmă fu suprimat și iarășĭ reînființat. Autoritatea acestuia era pur technică și nu avea nicĭ un fel de asimilare cu vre un grad ostășesc. In anul 1847 se hotăresce uniforma medicilor de la spitalurile oștireĭ. In anul 1854 se înființéză Scóla Veterinară.

Subsistența trupelor și Serviciĭ administrative. Hrana trupelor regulate se procura prin mijlocul antreprizeĭ și prin licitațiĭ ținute de Dejurstvă; tot aseminea se obținea și îmbrăcămintea cum și efectele de tóte categoriile necesare echipăreĭ trupelor. Nu era nicĭ un fel de serviciu aparte, care să se ocupe cu acéstă ramură atât de necesară în organisarea uneĭ oștirĭ.

Până în 1846 nu era nimic hotărât nicĭ în privința alocațieĭ hraneĭ pe ḑi și nicĭ în privința cantităților de alimente ce se cuvenea unuĭ om; în acest an însă, se fixă alocația, la 34 parale pe ḑi, iar cantitățile alimentare se socotiră:

Pe ḑi îndestularea omuluĭ

1 pâne de o ocă, $^1/_4$ ocă carne de vacă, sare ceapă și oțet câte 8 dramurĭ, legume 40 dramurĭ, adică una din aceste felurĭ: varză, cartofĭ, brójbe, prune uscate, castravețĭ acri, guliĭ, fasole, mazere verde.	In ḑi de dulce
1 pâne, 80 dramurĭ fasole; sare, cépă și oțet 8 dramurĭ, 25 dramurĭ spirt de 3 probe. De 2 orĭ pe septămână.	In ḑi de post

Antreprinoriĭ erau obligațĭ a da alimentele chiar și pentru militariĭ aflațĭ în paza frontiereĭ.

Brutăria militară. In anul 1855 se înființéză în Bucurescĭ o brutărie militară al căruĭ personal era:

1 ofițer
3 unter-ofițerĭ și
12 soldațĭ

Localurile trebuincióse instalăreĭ brutărieĭ se hotăresc a fi: 1 magasie, 1 cameră de deposit, 1 brutărie sau laboratoriu și 1 casarmă pentru soldațĭ.

O ordonanță dată de Ministrul din năuntru stabilesce atribuțiile personaluluĭ brutărieĭ ast-fel:

1-iul Unter-ofiţer e însărcinat cu primirea şi păstrarea productelor, ţiind douě condicĭ, una de primirĭ a productelor şi alta de predarea lor la brutărie. Condicile vor fi visate în fie-care Sâmbătă de către ofiţer. Unter-ofiţerul va fi depositarul şi respunḑĕtorul productelor.

2-le Unter-ofiţer e însărcinat cu primirea de la 1-iul a productelor şi de a le da pentru fabricare, primeşte de la al 3-le unter-ofiţer pânele fabricate pentru a le distribui comenḑilor din garnisónă. Ţine o condică de primirĭ şi distribuţiĭ.

3-le Unter-ofiţer comandă pe ceĭ 12 soldaţĭ şi hotăresce ceasurile de lucru în laboratoriu, presidă la fabricarea pâneĭ, la proporţionarea productelor în faţa ofiţeruluĭ, după numărul pânelor de fabricat. Ţine o condică de numĕrul pânelor fabricate în 24 óre şi de No. pânelor date la al 2-le unter-ofiţer.

Corpul Dorobanţilor. In anul 1834 Aşeḑâmêntul dorobanţilor este modificat printr'un Proect de lege întărit prin Ofisul No. 40.

Modificările aduse sunt relative maĭ cu sémă la recrutarea ómenilor, satele fiind îndatorate a da dorobanţĭ în condiţiĭ analóge cu acele prescrise pentru darea recruţilor la miliţie. Sistemul de repartiţie al satelor este întocmaĭ ca şi acel întrebuinţat în Moldova pentru Jandarmĭ.

Lefurile atât ale dorobanţilor, ale căprarilor cât şi ale tiştilor se hotăreşte a fi plătite de aci înainte din *cutiile satelor*, bucurându-se casele dorobanţilor de îmbunităţirele prevăḑute de art. 8 din legea de la 1831; vor benefecia pentru tótă viaţa de aceste înlesnirĭ, dacă vor fi statornicĭ în serviciu şi cu credinţă, 25 anĭ. Insă, terminul de slujbă pentru un dorobanţ se fixéză *la 3 anĭ*, el neputând a eşi maĭ înainte de cât numaĭ din cause neprevăḑute şi bine-cuvântate; şi pentru care dorobanţul va trebui să prevestéscă ocărmuirea judeţuluĭ prin tistul seu cu 3 lunĭ de ḑile maĭ înainte.

Se admit şi voluntarĭ dorobanţĭ însă numaĭ dintre săteniĭ bine cunoscuţĭ şi cu purtărĭ cinstite, de aseminea se

primesc în slujbă și militarii liberați din oștire carĭ vor fi avênd dovedĭ de a lor vrednicie.

«Când un sat nu va găsi ómenĭ carĭ să voiască a intra în slujba dorobănţieĭ, atuncĭ cuviinciosul număr de dorobanţĭ în fie-care sat se va lua din familiile staţionate și cu stare, care vor avea copiĭ maĭ mulţĭ vrednicĭ de muncă, însă nicĭ o dată mai mult de cât unul de fie-care familie».

Sunt scutite de darea dorobanţilor satele însărcinate cu paza graniţeĭ cătră Austria și Moldova și cu paza linieĭ Dunăreĭ.

In 1850 se decretéză o legiuire «*Pentru reorganisarea dorobanţilor de judeţe*». Disposiţiile principale a le acestieĭ legiuirĭ sunt:

a) Recrutare. Dorobanţul se *alege* de cătră sătenĭ dintre ceĭ maĭ vrednicĭ și de o bună constituţie dintre eĭ, avênd vârsta între 20 și 30 anĭ. Termenul de serviciu se ficséză la 6 anĭ.

La intrarea în serviciu dorobanţul trebue *a depune jurămêntul ca și militariĭ oștireĭ.*

Orĭ ce militar eșit din óste e *dator a fi dorobanţ un termin* și cârmuirea este îndatorită a'ĭ ficsa locul de serviciu în judeţul seu, cât maĭ aprópe de satul unde 'șĭ are omul locuinţa.

b) Comandament. Toţĭ dorobanţiĭ din Principat se încredinţéză sub comanda a doĭ inspectorĭ cu rangul de colonelĭ, și făcând parte din oștirea regulată; aceștĭ inspectorĭ vor atârna de Departamentul din năuntru. Asupra dorobanţilor dintr'un judeţ este un șef numit *tist* luat din ofiţeriĭ miliţieĭ până la rangul de parucic (locotenent). La neajungere, Vornicul ţăreĭ póte lua și din tiștiĭ vechĭ cu îndemânare a învăţa slujba militară.

Intru cât se atinge de disciplină, de bună ţinerea dorobanţilorĭ, de îmbrăcăminte și armătură, atât tiștiĭ cât și dorobanţiĭ vor primi ordine de la inspectoriĭ lor, iar de la Cârmuire în ce privesce slujba judeţuluĭ,

Atât tiștiĭ cât și inspectoriĭ se rânduesc de Domnitor după recomandaţia Mareluĭ Vornic din năuntru.

c) Echipare și montare. Dorobanțul este armat de stat cu pușcă, sabie și pătruntașul eĭ; cu șeaua complectă. Imbrăcămintea însă privesce pe dorobanț fără nicĭ un drept de despăgubire de la stat. Calul de aseminea trebue să fie al dorobanțuluĭ, cumpărat de el. Se esceptéză de la regulă, militariĭ care după eșirea din óste devin dorobanțĭ, acestora li se dă odată pentru tot-d'auna la întrarea în serviciu cal, îmbrăcaminte și armătură, iar consetieniĭ lor sunt garanțĭ pentru acésta.

d) Imunitățĭ. Casa dorobanțuluĭ este scutită pe viață de dajdia recrutăreĭ, de cuartier ostășesc și de lucrul drumurilor, dacă a servit cu vrednicie și cinstit 21 anĭ; pentru ceĭ eșițĭ din miliție, timpul de serviciŭ în acésta, li se socóte drept 9 anĭ ca făcuțĭ în dorobanțĭ.

e) Soldă și furaj. Simbria dorobanților se plătesce din fondul cutiilor satelor, sporinduse prin noua legiuire de la 10 la 15 leĭ pe lună. Tot din baniĭ cutiilor se fac aprovisionările de furaj la locurile unde dorobanțiĭ sunt destinațĭ a face serviciŭ; în fine, tot din aceașĭ resursă se hotăresce a se cheltui cu facerea grajdurilor și șoprónelor pentru caiĭ dorobanților pe la tacturile cârmuirilor, când sunt în serviciu.

f) Atribuțiile și îndatoririle tiștilor și ale inspectorilor. Tiștiĭ au respunderea și tótă grija pentru destoinicia, buna ținere a îmbrăcămintei, a armelor și a cailor, pentru deprinderea la arme după un metod simplu și pentru buna conduită a dorobanților, precum și pentru ca numĕrul lor se fie tot-d'auna complect. Vor fi dilnic povățuitoriĭ dorobanților și vor observa pe aceĭ ce sunt maĭ apropiețĭ; iar la fie-care patru lunĭ, tiștiĭ sunt datorĭ a aduna pe dorobanțĭ pe la reședințele de plășĭ și județ spre a-ĭ inspecta.

Inspectoriĭ vor fi datorĭ ca de douĕ orĭ pe an să facă in tótă țara inspecțiĭ dorobanților, în care scop 'ĭ vor aduna pe județe sau de la douĕ județe, împreună, cum va fi maĭ bine pentru ómenĭ.

«La întâmplare de vre-o vină dovedită a unuĭ tist, cârmuirile locale sunt volnice aĭ suspenda pe de o parte,

iar pe de alta, vor raporta fără prelungire Departamentului din lăuntru».

«Spre a se întroduce o regulă între dorobanţĭ ca în oştire, se vor întocmi catastişe pe judeţe de numĕrul tuturor dorobanţilor cu vechimea slujbeĭ, satul şi judeţul, după forma ce se păzesce în oştire, şi întâmplătórele lipse produse din morţĭ sau nedestoinicĭ, nu se vor putea îndeplini de cât dupĕ raporturile tiştilor către cârmuirea judeţuluĭ, prin care să se arate numele şi categoria aceluia ce urméză a se scóte din catastişe, şi să céră punerea eĭ la cale pentru grabnica însumare a altuia, comunicânduse acésta preschimbare şi inspectorilor.

Dorobanţiĭ în viitor nu vor maĭ putea fi întrebuinţaţĭ în slujbe casnice. Tótă respunderea pentru întrebuinţarea dorobanţilor va privi asupra cârmuitoruluĭ, iar tistul va fi dator se îndeplinéscă poruncile cârmuitoruluĭ».

Uniforma. Mundir de dimie négră cu paspóle, guler şi manjete verḑĭ.
Pantalonĭ de dimie albă.
Brâu de anghină verde.
Căciulă.
Cisme.
Ipingeaua.

Bugetul. Legea prevede o cheltuială, de la început, de 1,318,258 leĭ pentru cumpărare de 5129 puştĭ şi tot atâtea săbiĭ şi tacâmurĭ de curelerime.

Pentru bugetul anual, din visteria statuluĭ 217,200 leĭ, în care sumă întră şi lefile tiştilor sporite de la 100 la 300 leĭ pe lună.

Dorobanţiĭ poliţieĭ capitaleĭ au remas cu organisarea prevăḑută de Regulamentul Organic, dar numĕrul lor s'au sporit potrivit trebuinţelor.

Corpul Grănicerilor. Precum se dovedise insuficienţa mijlócilor pentru asigurarea diferitelor serviciĭ administrative şi liniştea în districte şi capitalele lor prin miliţia regulată, tot aşa nu întârzie a se lua în băgare de sémă

că şi paza graniţilor se făcea cu marĭ greutăţĭ întrebuinţând numaĭ aceiaşĭ miliţie. Frontierele erau prea vaste în raport cu numĕrul redus al trupelor creiate pentru acest scop. In anul 1834 se întocmi un «*Proect asupra Pazeĭ Dunăreĭ şi a graniţeĭ despre Austria şi Moldova*», proect ce dobândi întărire de esecuţie prin ofisul Plenipotentuluĭ General Kisseleff.

Este de tótă importanţa pentru organisarea armateĭ noastre, a cunósce în amănunt disposiţiile acestuĭ aşeḑământ, care cu timpul, prin deosebite transformărĭ, a ajuns ca să ne de cea maĭ mare parte din Infanteria de astă-ḑĭ.

Iată conţinutul proectuluĭ:

SECŢIA I.

Pentru paza linieĭ Dunăreĭ

Art. 1. Paza linieĭ Dunăreĭ pe tótă întinderea eĭ, de la Vârciorova şi până la Siret va fi sub cea de aprópe privighere a miliţieĭ pământeştĭ, care va cuprinde carantinele şi cantórele vămeĭ pe unde sunt aşeḑate, şi alte punturĭ maĭ însemnătóre ce se vor chibzui după trebuinţă, preumblânduse pe Dunăre de la un punt la altul şi prin ostróve cu caicele, şi strĕjuind cu acest mijloc carantinele şi hotarul ţereĭ, înlesnind tot-o-dată şi căutarea vămilor şi venitul statuluĭ atât din ostróve cât şi din vânarea peşteluĭ.

Art. 2. Puncturile ce vor fi de trebuinţă a se păzi cu picheturĭ printre puncturile de distanţiĭ cele coprinse de miliţie, se vor străjui de către satele după margine şi fieşcare dintr'acele punturĭ micĭ va spânzura de unul dintre puncturile cele cuprinse de miliţie, supt acăruĭ privighere sunt încredinţate tóte acele picheturĭ, precum se vede la alăturata tablă sub litera A.

Art. 3. Spre a nu se aduce greutate satelor cu acéstă însărcinare, se legiueşte, ca paza fieşcăruĭ punct să se dea pe séma unuĭ numĕr de una sută două ḑecĭ familiĭ cel puţin, iar la acele unde nu se va găsi acel numer complect se vor împreuna maĭ multe sate spre îndeplinirea lor.

Art. 4. Indatoririle satelor ce se vor însercina cu paza unuĭ punct vor fi:

a). De a avea năpristan căte patru ómenĭ înarmaţĭ spre paza aceluĭ punt şi câte 2 vâslaşĭ, cu îmbrăcăminte şi hrana de la sinele.

b). Luntrele trebuinciósе pentru plutire pe margine precum şi casele după la puncturĭ spre adăpostirea străjuitorilor, vor fi earăşĭ pe séma acestor sate.

Art. 5. Spre a nu se pricinui nicĭ un fel de pricinuire sau cisluire sătenilor, lăsânduse la a lor chibzuire orânduirea paznicilor ce urméză să dea pentru străjuirea fieşcăruĭ punct, toţĭ sătenïĭ dajnicĭ in stare de a purta arme de la vărsta de 20 anĭ şi pănă la 50, afară numaĭ din ceĭ ce îndeplinesc slujbe obşteştĭ precum : pârcălabul, sindia şi juraţiĭ, vor sluji cu rândul câte o septămână, schimbânduse din Duminică în Duminică.

Pentru acest sfârşit, toţĭ aceĭ săteni supuşĭ la paza pichetarilor sĕ vor împărţi în cete de câte şease ómenĭ, lăsânduse spre a nu se strica orînduieala cetelor, la fieşte care douĕ cete, câte un om prisos pentru îndeplinirea lipseĭ ce s'ar întâmpla din mórtea vre-unuia, la care întâmplare părcălabul dator va fi a da de ştire suptotcârmuitoruluĭ, in soroc de 15 zile, făcânduĭ cunoscut şi pe cel ce s'a pus în locul celuĭ ce a lipsit.

Sĕ vor alcătui tot o dată de către pârcălabul şi juraţiĭ satuluĭ faţă fiind şi suptotcârmuitorul, în luna luĭ Dechemvrie a fieştecăruĭ an, pentru anul viitor, table după alăturata formă sub litera B, arătătóre de numĕrul cetelor, de numele ómenilor ce le alcătuesc şi de ziua rânduluĭ fieşte căriea cete, care table se vor păzi drept temeiu nestrămutat la schimbarea cetelor în paza pichetelor. La sfârşitul acestor table se vor înscrie şi ómeniĭ ce se vor lăsa prisos după maĭ sus aşĕzatul temeiu. Aceste table să vor face în esemplarurĭ întreite şi iscălinduse de suptotcârmuitorĭ, de către părcălabĭ şi de către juraţĭ, se vor da una în păstrarea satuluĭ, una la suptotcârmuire şi alta la ofiţerul distanţeĭ de care va spânzura pichetul încredinţat la paza satuluĭ.

Art. 6 Pârcălabiĭ şi juraţiĭ satelor vor fi cu îngrijire ca fieşcare ceată şi fieşcare sătén în parte, să'şĭ păzéscă rân-

dul, dând de ştire fieşcăruiea de sorocul rânduluĭ seu cu o Duminică maĭ înainte de Duminica aceia ce este să între în rând.

La întâmplare de a nu putea vreunul a merge la rândul seu, orĭ din bólă orĭ din vre o altă împedecare, volnic va fi de a'şĭ pune om în loc pe séma sa iarăşĭ din locuitoriĭ aceluĭ sat, şi supt a sa respundere, dând încă pârcălabuluĭ de ştire cu 2 zile maĭ înainte; când va lipsi vreunul la rândul sorocu̶luĭ seu, fără a îngriji de a'şĭ orândui om în loc, pârcălabul va trimite fără întârziere pe altul în loc cu plată de la cel ce au lipsit, câte 3 leĭ pe ḑi.

Fieşcare ceată va fi datóre a se afla negreşit la pichetul sĕu în ceasul şi ziua hotărâtă, iar ceiea ce va fi în slujbă nu va fi volnică a lăsa pichetul sub nicĭ un fel de cuvânt, până nu va sosi ceata ce urméză a o schimba. Otcârmuirea judeţelor cum şi subotcârmuirea plăşilor vor fi în tótă vremea cu cea maĭ de aprópe privighere de a sĕ păzi buna orânduieală întraceste sate.

Art. 7. Datoriile paznicilor dupĕ la picheturĭ vor fi de a păzi cu străşnicie îndeplinirea regulilor carantineştĭ, preumblânduse de la un punct la altul, şi îngrijând cu neadormită privighere a nu să strecura în ţară ómenĭ sau mărfurĭ dupeste Dunărea, precum şi înpotrivă de aicĭ dincolo, căcĭ pentru oricare abatere şi neorânduiélă se va întâmpla din partele, vor fi căzuţĭ atât eĭ cât şi cetaşiĭ lor la pedeapsa legiuită prin pravilele carantineştĭ şi de contrabandă.

Art. 8. La fieşcare pichet afară de ceĭ patru paznicĭ şi vâslaşi, vor fi orînduiţĭ câte un căprar i un soldat de ai miliţieĭ din ceĭ maĭ aleşĭ şi cu cuviinciosă destoinicie, care vor fi cu cea maĭ mare îngrijire asupra acelor paznicĭ sătenĭ, de aşĭ păzi tóte a le lor îndatorirĭ, şi a se obicĭnui la paza de o disciplină militărécsă precum slujba o va cere, având a da de ştire ofiţeruluĭ distanţeĭ de care va spânzura, la întâmplare de ori-ce neorîndueală, care şi acesta la trebuinţă se va înţelege cu cel maĭ de aprópe dregător al stăpânireĭ spre a se lua grabnice măsurĭ de îndreptare.

Art. 9. Hrana acestor militarĭ se va înlesni de cătră sătenĭ la care va privi paza acestuĭ punt, plătinduse câte 20 parale pe zi pentru fie-care militar.

Art. 10. Privilegiurile ce se hărăzesc satelor pentru acésta a lor însĕrcinare sunt: de a fi aparate de recrutaţie, de dare de dorobanţĭ la ocărmuire şi altele.

Art. 11. Armele pentru paznicĭ ce în tótă vremea urméză a fi la fieş-care punct şi patrónele cele trebuincióse se vor da de la stăpânire sub îngrijirea şi rĕspunderea satelor.

Art. 12. Soldaţiĭ şi dorobanţiĭ ce se vor fi dat de cătră satele cele însărcinate cu paza picheturilor se vor întórce înapoĭ la sfârşitul anuluĭ următor.

SECŢIA II

Pentru paza graniţeĭ despre Austria şi Moldova.

Art. 13. Paza graniţeĭ despre Austria şi Moldova va fi supt cea maĭ de aprópe privighere a Miliţieĭ care va coprinde cantónele vămilor unde sunt aşezate şi alte puncturĭ maĭ însemnătóre ce se vor chibzui după trebuinţă.

Art. 14. Poterele prin munţĭ şi alte puncturĭ maĭ micĭ pe acéstă graniţă se vor da supt paza satelor celor maĭ cu apropiere de hotare.

Art. 15. Indatoririle acestor sate vor fi de a avea năpristan spre paza posturilor ce le sunt încredinţate numĕrul cel trebuincios de ómenĭ înarmaţĭ, spre a nu se aduce satelor prea multă îngreuere cu acésta, se legiueşte a se face cumpănire ca nicĭ o dată să nu analoghiséscă maĭ mult de cât 1 paznic la 20 familiĭ, supuse la plata capitaţieĭ.

(Urméză apoĭ art. 15, 16, 17, 18 şi 19 întocmaĭ ca şi art. 7, 8, 9, 10 şi 11).

Extras din Tabla Litera A, care arată dislocarea Miliţieĭ româneştĭ de la 1 April 1833, pentru paza graniţilor:

Pe Dunărea	11	companiĭ	şi 4	escadróne
La Craiova	2	»	» 1	»
La Bucurescĭ	6	»	» 1	»
La Munte, la Ocnă şi la Graniţa Moldoveĭ.	5	»		
Total	24	companiĭ	şi 6	escadróne

Extras din Tabla Litera B. De numele satelor ce ţin *cordonaşĭ* şi *potecaşĭ*.

Numĕrul familiilor 12,833. Numĕrul pichetelor de pază 76, din care 18 păzite de miliţie, numaĭ pe linia Dunăreĭ.

Decĭ, sub num'rĭ diferite, de *potecaşĭ*, *cordonaşĭ* sau *pichetaşĭ* toţĭ ómeniĭ satelor mărginaşe fruntariilor trebuiau se concure la paza lor. Legea din 1834, după cum se vede, numaĭ acest lucru 'l determină, şi săténul avea acéstă obligaţie de îndeplinit de la vârsta de 20 până la aceia de 50 anĭ; nu se póte ḑice însă, că prin aseminea prescripţiĭ, să instituea un corp cel puţin militarisat; sarcina de păzitor de frontieră implică negreşit cunóscerea întrebuinţereĭ armeĭ de foc, ceia-ce nu era o greutate pentru român, maĭ ales că în părţile muntóse el se deosebesce prin pornirea firéscă de a fi vânător.

Ast-fel dar se recurse la calităţile *native* a le săténuluĭ, de s'ar putea ḑice cuvântul, pentru al întrebuinţa într'un serviciu unde se cere multă îndrăsnélă, iscusinţă şi tărie fisică.

Legea din 1834 fu aplicată până în 1850 când un pas însemnat se făcu, pentru a militarisa cetele paznicilor de graniţă, prin cunoscuta *Lege pentru organisaţia grănicerilor*. Iată motivele ce au fost invocate pentru noua organisare:

«Spre a se da străjuireĭ graniţelor o organisaţie maĭ sistematică, şi oştireĭ un mijloc de maĭ numerósă centralisaţie de ómenĭ, ca să se pótă pune în lucrare cunoscinţele ce cu atâta ostenélă dobândesc cinurile ostăşescĭ de la comenḑile de învăţătură, alt mijloc nu este de cât a i se ridica sarcina strejuireĭ Dunăreĭ şi a se lăsa după legiuire pe séma satelor, afară din 13 pichete în distanţa Brăileĭ, 12 în a Ialomiţeĭ din neajungerea satelor, carantinele şi două pichete la Giurgiu, care vor remânea pe seama oştireĭ»,

Legea nouă hotăresce, ca 120 familiĭ să aibă în socotélă 4 pichete. Pentru fie-care pichet să fie;

La cele de pe marginea Dunăreĭ câte 22 ómenĭ
» » » » frontiera Austrieĭ » 14 »

La cele de pe frontiera Moldoveĭ câte 7 ómenĭ.

Impărţiţĭ în 3 scimburĭ câte 6, 4, 2, şi o reservă de câte 4, 2 şi 1. Din reservă unul va fi căprar.

Aceştĭ străjuitorĭ să fie statornicĭ, avênd vêrsta de la 20 la 40 anĭ, şi vrednicĭ de a purta arma. «Se fie supuşĭ la jurământul legiuit după legile carantinescĭ nu numaĭ aceştĭ paznicĭ dar şi tóte satele de obşte ce se vor afla în cuprinsul distănţeĭ din lung şi din lat ca unele ce numaĭ ele se îndatoréză a da paznicĭ pentru acéstă trebuinţă de obştesc folos».

Numĕrul pichetilor se fixéză la: 222 pe marginea Dunăreĭ, 154 pe graniţa Austrieĭ şi 103 pe aceia a Moldoveĭ, decĭ vor fi străjuitorĭ în total 7761.

La picheturile de pe linia Dunăreĭ concură tóte satele cât se găsesc «în lung şi în lat pe marginea rîuluĭ» până la depărtare de 6 ceasurĭ sau o poştă şi jumătate, iar dacă nu se vor găsi satele în deajuns pentru a da paznicĭ în raionul indicat, atuncĭ la pichetele unde nu vor ajunge, paza se va face tot de miliţie.

Organisarea paznicilor în unităţĭ de comandă şi îndatorirĭ de serviciu. Trebuind ca ómeniĭ hotărîţĭ pentru acest serviciu să aibă o întocmire ostăşéscă, Legea prevede formarea a 5 batalióne cu câte 4 companiĭ (roţĭ), şi din care:

3 batalióne pentru Dunărea,

2 batalióne pe graniţa Austrieĭ şi Moldoveĭ.

Pentru ţinerea controluluĭ ómenilor, se infiinţéză catastişe în triplu esemplar, unul destinat pentru Ştabul oştireĭ, altul la acela al batalionuluĭ şi al 3-le la companie.

«*Aceştĭ slujitorĭ vor păzi cu rândul câte o săptămână fără a fi volnicĭ a trimite alţĭ ómenĭ în loc de cât la întâmplare de bólă, lipsa se va împlini din reservă; pot a se primi câte o a cincea parte pe fie-care an prin cunoscinţa comandirilor respectivĭ şi în înţelegere cu departamentul dinăuntru.*

«*Pentru paza disciplineĭ şi deprinderea la arme se vor rândui la fie-care pichet câte un soldat din oştire, care se vor schimba după chibzuirea comandirilor.*

«*Schimburile şi reservele remase prin sate să fie sub în-*

grijirea și respunderea ofițerilor comandirĭ spre aĭ aduna din vreme în vreme, a le cerceta armele și aĭ esersa după instrucțiile ce se vor da, pe vremea când locuitoriĭ nu se îndeletnicesc cu munca câmpuluĭ».

Nimenĭ din strejuitoriĭ pichetași nu vor fi întrebuințațĭ la altă slujbă de cât la aceia a strejuireĭ.

Imunitățĭ. Casele strejuitorilor se scutesc de șése zile lucrul la drumurĭ, *de tot felul de angarale*, de dorobanț, de recrut, de capitația, și toțĭ ceĭ de rând (în serviciu activ) vor primi câte 60 leĭ pe an. Obștea satelor de pe lângă Dunărea va fi scutită aseminea de aceste îngreuierĭ, afară de capitație, însă vor avea în a lor grijă ca să ție linia Dunăreĭ curată, și se vadă de caiĭ de la pichete.

Satele de pe frontiera Austrieĭ și Moldoveĭ nu se scutesc de ḑilele lucruluĭ la drumurĭ, în sarcina lor fiind a nu lăsa să se strecure ómenĭ printre pichete fără legiuitele orânduelĭ și să oprésca tălhăriile și contrabandele.

Ținerea podurilor și luntrelor pe la gârle și prevalurĭ prin pichete nu se maĭ lasă în sarcina satelor, ci va întra în séma visterieĭ, satele fiind datóre numaĭ a da ómenĭ la cas de trebuință.

Imbrăcămintea și armătura. Legea îndatorésă pe străjuitorĭ a avea o uniformă compusă dintr'un cortel (un fel de manta) de dimie négră încheiat pe dinainte cu nasturĭ de metal, ciórecĭ și opincĭ în picióre, iar pe timp de iarnă un cojoc scurt pe sub cortel.

Armătura dată de stat e o pușcă cu baicnetă și pătruntașe.

Uniforma oficerilor, de postav negru cu epolete albe placa de postav galben cu numĕrul batalionuluĭ.

Armele se prevĕd a se da numaĭ la ceĭ ce intră în serviciu.

Budgetul ținereĭ strejuitorilor de graniță.

	Pe lună	Pe an
La doĭ oficerĭ pe lângă inspectorĭ căte	300	7200
La doĭ scriitorĭ	50	1200
Cheltuiala de cancelarie	100	1200
5 comandirĭ de batalióne léfă și leĭ		

	Pe lună	Pe an
50 pe lună pentru progóne (îndemnisărĭ) 800	4800	48000
Cheltuiala cancelarielor *câte 50 leĭ* pe lună	250	3000
20 comandirĭ de róte (companiĭ) a 400	8000	96000
Cheltuiala cancelariilor lor câte 15 leĭ	300	3600
25 oficerĭ a 200 leĭ pe lună . . .	5000	60000
Un secretar la Vârciorova a 250 leĭ cu cheltuiala cancelarieĭ	250	3600
6 subsecretarĭ cu baniĭ cancelarieĭ 110	660	7920
Leafa a 6454 strejuitorĭ împărțițĭ în 3 schimburĭ, câte leĭ 60 pe fie-care an.	32320	387840
Pentru progónele inspectorilcr . .	500	6000
Pentru remonturĭ de arme, praf și plumb, luntre, reparațiĭ de încăperĭ, ținerea podurilor și luntrelor peste gârle și prevalurĭ, cu simbria ómenilor trebuincioșĭ la dânsele și pentru îmbrăcămintea și îndestularea a doĭ scriitorĭ.	18763,13½	225160
Total	78,843,13½	—225,160

Oficeriĭ grănicerilor. Fie-care batalion va avea un comandant ajutat de un adiotant; fie-care companie asemenea un comandant ajutat de un alt oficer. Toțĭ vor fi sub comanda a doĭ coloneĭ din oștire care se hotăresc ca inspectorĭ aĭ granițelor; unul pentru linia Dunăreĭ, altul pentru linia Carpaților coprinḑându-se și aceia despre Moldova și vor fi sub poruncele șefuluĭ oștireĭ de la care vor primi instrucțiĭ speciale în ce privesce paza granițelor.

Oficeriĭ se bucură de tóte prerogativele celor-l'alțĭ oficerĭ aĭ oștireĭ dar lefile lor sunt cele prevĕḑute în bugetul grănicerilor.

Pe lângă legiuirea de maĭ sus, tot în 1850, se decretéză un regulament al strejuireĭ granițelor și în care se prevĕd în mod detailat atribuțiile inspectorilor, datoriile coman-

danţilor de batalion şi de companiĭ, contabilitate şi uniformă.

Pedepsele disciplinare a le grănicerilor. Prin ordin Domnesc se stabilesc în 1851 următórele drepturĭ de a pedepsi al şefilor comandanţĭ de cordóne:

1) Pentru lenevire la rând fără pricină bine-cuvântată, să se aresteze grănicerul la ştabul punctuluĭ pe 3 ḑile.

2) Pentru recidivă, a face rândul îndoit.

3) Pentru nepăstrare sau stricarea amoniţieĭ din neîngrijire, să se împute în socotéla lefeĭ.

4) Pentru lene şi beţie, să se aresteze pe pâne şi pe apă 2 ḑile la ştabul punctuluĭ.

Jurisdicţiea Dorobanţilor şi a Grănicerilor. Prin ordinul Domnesc din 1853, către şeful ósteĭ, să hotăresce:

1) Vinele sau crimele dorobanţilor şi a le grănicerilor se vor judeca de către comisiile ostăşescĭ de prin judeţe, sau de cea centrală din capitală pe cât vor fi sevârşite în vremea îndeplinireĭ slujbeĭ de grănicer sau dorobanţ, precum şi pe cât se atinge de abaterile din datoriile ostăşescĭ ce privesc asupră-le; iar despre tóte cele-l'alte vinĭ sau crime săvârşite în vremea aflăreĭ acestora pe la casele lor, se vor judeca de către judecătoriile obicinuite, ca toţi de obşte hălăduitori aĭ ţereĭ.

2) Cercetările pregătitóre rostite în art. 11 din Proc. Condiceĭ Penale Ostăşescĭ, spre descoperirea crimeĭ sau vineĭ, să se facă de către cârmuirea locală, ca una ce are în a sa disposiţie tóte putinciósele mijlóce, luând parte la aseminea cercetărĭ şi procurorul judecătorieĭ.

3) Comisiile întocmite prin Ofis se vor presida de către cel maĭ vechiu la rang care va şi lua disposiţiile dictate de art. 119 din Procedura C. P. O.

Modul după cum era rânduit a se face paza graniţeĭ muntóse.

«Pe liniea munţilor pe vară se vor porni din zorĭ, de la fie-care pichet doĭ grănicerĭ cu o ţidulă care o va aduce până la învecinatul pichet, şi dânduse în mâna căprarului să se întórcă la pichetul de unde au plecat; în mergerea sau întórcerea acestor patrule, întâmplânduse să se întimpine nis-caĭ-va călcătorĭ de graniţă, de nu vor pu-

tea săĭ prinză, unul din ceĭ doĭ ómenĭ de patrulă 'şĭ va urma mergarea cu ţidula şi de o dată cu darea eĭ la pichet va raporta căprarului de aseminea împrejurare, iar celalalt va merge a da de ştire satelor de vor fi cu apropiere, iar la înpotrivă să se întórcă la pichetul de unde au plecat spre acelaşĭ sfârşit, raportânduse împrejurarea şi la punt prin căprarĭ. Aceste ţidulĭ se vor da la picheturĭ precum urméză, adecă, comandirul punctuluĭ Vârciorova pe fie-care zi cu chipul maĭ sus arĕtat, va da câte o ţidulă la pichetul cu No. 10, şi acea ţidulă va merge din pichet în pichet (adiverinduse la acele pichete unde se vor afla grănicerĭ cu ştiinţă de carte că au trecut în cutare vreme), pănă la pichetul de la curtea puntuluĭ Buliga, unde adiverinduse de puntul cu arătare, de vremea când au sosit, se vor strânge de acest comandir şi la sfârşitul fie-careĭ lunĭ se vor înainta inspectoruluĭ spre cercetare şi astfel se vor slobozi ţidulele înainte de la fie-care punt, dar cele date de comandirul punctuluĭ Bratocea se vor preda învecinatuluĭ pichet despre hotarul Moldoveĭ, de unde aducândule ofiţeriĭ la Vârtişcoĭ cu acelaşĭ chip, le va înainta inspectoruluĭ, ţidulele vor fi în mărime de o a patra parte din cola hârtieĭ, înscriinduse întrânsele în ţifre şi în slove pe care zi s'au pornit cu subscrierea comandiruluĭ şi pecetea puntuluĭ. (Porunca domnéscă No. 12 din 1853 Februarie).

Concentrărĭ pentru formarea de grade. In 1853 se luară măsurĭ ca grăniceriĭ de reservă de pe linia Dunăreĭ se fie concentraţĭ şi dânşiĭ a face schimb pentru a se spori numerul ómenilor la fie-care pichet. Din acest numer se orândui a se aduce la ştabu roţeĭ câte unul pentru instrucţie spre a face din el *efreiter.* Concentrarea acéstă se dureze 3 lunĭ de zile şi să se facă în timpul când munca câmpuluĭ e maĭ puţină, (Ianuar, Februar şi Mart). Rezervele nu vor face serviciu de cât numaĭ în cursul acesteĭ perióde.

Instrucţia trupeĭ şi supravegherea margineĭ, măsurĭ de pază.

Departamentul ostăşesc printr'un ordin pe tot cordonul Ţereĭ stabilesce în 1855 următórele:

1) Să se urmeze exersarea ómenilor la marş şi intro-

ducerea armelor cât se va putea maĭ des.

2). Să se insufle ómenilor datoriile lor, basate pe moralitate şi coprinderea poruncilor, a regulelor şi a condicei penale.

Să se păzéscă şi să se vizitese tot cuprinsu cordonuluĭ ţereĭ, avênd comandiriĭ ómenĭ credincioşĭ în tóte comunele şi părţile ce alcătuesc comenḑile lor, spre a se informa la vreme despre orĭce sĕ urméză în cuprinsul rótelor sau a bataliónelor ce comandez.

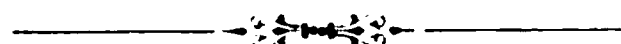
4). Orĭ ce contrabandiştĭ, tălharĭ şi călcătorĭ de graniţă să se perzecuteze pănă se vor afla, căcĭ în viitor neprinderea unor asemenea făcătorĭ de rele, va fi socotită de nedestoinicie, şi pe cât acel ce va esecuta prinderea se va răsplăti îndată, pe atât cel nepăsător va fi suspendat din slujba ce cere energie iar nu paralisare.

5). La ivire de călcărĭ prin sate, ofiţeriĭ vor lua grabnice măsurĭ pentru persecutarea hoţilor, vor căuta să afle chipul strecurăreĭ lor, vor lua înţelegere cu autorităţile vecine, cerîndui chiar, dacă uniĭ ca aceştia vor fi apucat să treacă hotarul.

6). Tot d'auna dregătoriĭ militarĭ să fie în bună armonie cu ceĭ civilĭ cărora s'a scris de către Departamentul din lăuntru pentru tóte casurile de acésta fire prevăzute prin Regulamentul Organic şi consecinţele ce trag asuprăle la din înpotrivăle urmare, ca împreună să conlucreze în folosul slujbeĭ.

7). Pentru tóte casurile extraordinare să se raporteze cu desluşire prin stafetă, ştabuluĭ, descriind întâmplarea, măsurile luate şi resultatul.

Numerul grănicerilor armaţĭ ca şi oştirea se urca în anul 1855 la 7779 ómenĭ.

Legĭ, ordonanțe, ordine de ḑi și diverse comunicărĭ privitóre la recrutare, comandament, inspecțiĭ, înaintărĭ, mutărĭ, dimisiĭ, instrucția practică și teoretică a trupeĭ și a oficerilor, disciplină, reconpense și alte acte relative la epoca considerată.

1833.

Poruncă cătră straja pământéscă a Valahieĭ.

No. 21 Maĭ 29

Slobozitul din slujba rusécă portupeĭ-iunchăr de Bresol după a sa dorință, se orîndueşte la Miliția Românéscă cu cin de suptcomandir de ploton. Pentru care fac cunoscut strajeĭ pământeștĭ spre ştință şi cuviinciosă împlinire.

General Adiutant **Kisseleff.**

Porunca No. 25, Iunie 6.

După presentația inspectoruluĭ Milițieĭ întemeiată pe o aseminea cătră dânsul urmată din parte Domnuluĭ Mareluĭ Spătar Ghica, comandirul Escadronuluĭ al 5-le Fochian, după slăbiciunea sănătățeĭ se slobóde din comandarea escadronuluĭ şi în locul luĭ se orîndueşte după a sa dorința marele Adjutant Cornescu schimbându-se din comandir de rótă în comandir de escadron, iar marele Adjutant la Ştabul milițieĭ să întăreşte comandirul de róta din al 2-le polc, Popescu 1-iul.

Pentru care se face cunoscut Strajeĭ pământescĭ spre ştiință şi cuviinciósă împlinire.

General Adiutant **Kisseleff.**

Porunca No. 33, Iunie 11.

Fiind-că la 1 Iulie este să se spargă lagărul, se poruncesce polcurilor cele următóre:

I. Jumĕtate suma ómenilor fie-căruia polc şi division de cavalerie să rĕmâe pe la roatele şi escadrónele lor pentru slujba de garnison şi alte trebuințe, aşeḑêndu-se pe la cuartiere strînse prin sate, iar din acea l'altă jumĕtate, o parte să se slobózā pe o lună pe la casele lor, fără a le propri léfa, şi cea-l'altă parte să se întrebuințeze la cósa fânuluĭ în folosul lor, însă acéstă parte să sĕ întocméscă în comenzĭ sub îngrijire de unter-ofițerĭ, ca să nu se împrăştie.

II. Partea ce se va slobođi pe la casele lor rămêne în chibzuirea comandirilor polcurilor a slobozi pe ceĭ cu

purtări bune, cei ce au trebuință a merge spre sĕvîrșirea a felurĭ de pretențiĭ particulare, și ceĭ carĭ de mult n'aŭ fost pe la casele lor, însuflându-le ca la soroc negreșit să se întórcă la postul lor.

III. Din polcul al 2-le și al 3-le se va orîndui câte o roată din fie-care batalion, și câte un pluton din fie-care escadron, carĭ se vor porni de la locurile lor așa ca la 15 August să se afle la Bucureștĭ. Plutónele de cavalerie se vor întocmi din câte 15 rîndurĭ, cu câte 4 unter-ofițerĭ și 1 ober-ofițer de fie-care, alegêndu-se ómenĭ și caĭ din ele, ceĭ maĭ bunĭ, și din escadrónele pe unde s'aŭ slobodit mușticicurĭ se vor trimite cu ele.

Aceste roate și plutóne se vor îndestula până la 16 August cu banĭ pentru hrană și furaj pe vremea călătorieĭ lor, dânduli-se și atestaturĭ dupĕ orînduélă. Osebit de acésta, de la tóte locurile popasurilor vor lua cfitănțiĭ de bună cuartiruire și plata productelor luate, și aceste cfitănțiĭ dupĕ sosirea lor la Bucureștĭ le vor înfățișa cu raport la Dejurstvie.

IV. Polcul I și divisionul I de cavalerie, la 1 Septemvrie se va afla negreșit adunat ca împreună cu rótele și plutónele din cele-l'alte polcurĭ să se împreune cu lagărul rusesc pentru sĕvârșirea manevrelor.

Șeful milițieĭ românescĭ, **Marele Spătar Ghica.**

Porunca No. 57, Septemvrie 30.

Dupĕ porunca D. President cu No. 40 urmată către miliție la 29 Septemvrie anul acesta, alăturând întomaĭ copie, poruncesc a se face de obște cunoscut:

«Cercetând erĭ I-ul și al 2-lea Batalion al polculuĭ I și cel de adunăturĭ din Miliția românéscă cu ale lor 3 escadróne, le-am găsit în următórea stare:

I. Vederea ómenilor, îndreptarea lor, viiciunea la front și băgarea de sémă către comandă sunt bune; îmbrăcămintea și amuniția curate, mișcările pușteĭ potrivite și sigure, mărșuirea cu frontul și în rândurĭ asemenea, și potrivirea regulată și dréptă, focul de la al II-lea Batalion și la cel de adunare în părțĭ destul de bine, iar la I-ul Batalion nu s'a adus în cuviinciósă desăvîrșire, focul de

rândurĭ de obşte este slab şi umplerea cu destul de curând. Ofiţeriĭ la mişcările frontuluĭ şi frîngerile lor aŭ cuviinciósa cunóştere, şi la întocmirĭ comănduesc destul de potrivit, însă nu destul tare şi curând.

II. La cavalerie, vederea ómenilor, curăţenia şi îmbrăcămintea asemenea ca la pedestraşĭ; şederea destul de sigură şi regulată, potrivirĭ în loc şi la mişcărĭ asemenea, şi împlinirea comandeĭ îndestulătóre, caiĭ bine hrăniţĭ şi destul curaţĭ, maĭ cu deosebire ceĭ vineţi.

De óbşte, atât în pedestrime cât şi în cavalerie despre front, sau băgat de sémă înaintirile care trebue a se da la osîrdia cu care dd. ofiţerĭ, atât ceĭ rusescĭ cât şi chiar aĭ miliţieĭ, s'aŭ străduit a se îndeletnici la învăţătura părţilor şi pregătirea lor spre revizie. De aceea socotesc drept datorie a arăta mulţumirea mea inspectoruluĭ miliţieĭ general-maior Starov, rosieneştilor învĕţătorĭ miliţieĭ, asemenea comandirilor de polcurĭ, de batalióne, de róte şi tutulor celor-l-alţĭ ofiţerĭ aĭ strejiĭ pământeştĭ ce aŭ fost la revizie.

Cinurile de jos ce aŭ fost în front, poruncesc a li se da spre rĕsplătire din sumele de economie, unter-ofiţerilor rosieneştĭ câte 10, celor de miliţiĭ câte 2, iar soldaţilor câte 1 leŭ, şi cinurilor de jos celor cu ordinul ostăşesc, câte 5 leĭ de fieşcare».

General Adiutant **Kisseleff.**

1834.

Proect asupra recrutaţieĭ miliţieĭ.

Art. 1. Se va face de isnoavă analoghie numĕruluĭ Miliţieĭ pe suma familiilor ce este cunoscută în Visterie după obştésca catagrafie; însă când vre un sat nu va avea numĕrul de familiĭ cel cuviincios spre a da un militar după analoghiea ce se va face, se va împreuna cu alt sat din cele maĭ cu apropiere care aseminea nu va avea acel numĕr complect, sau care va avea prisos şi vor contribui împreună la plata militaruluĭ ce se coprinde la art. 4, precum şi a capitaţieĭ sale după analoghiea familieĭ lor ce va coprinde fieşte care, iar militarul se va lua din satul

ce va avea cel maĭ mult numĕr de familiĭ trebuinciόse pentru darea unuĭ militar.

Nu se va supune la dare de militarĭ stările de όmenĭ ce se arată la art. 5 din Regulamentul Organic asupra recrutaţieĭ şi familiile dorobanţilor precum şi satele însărcinate cu paza cordόnelor despre ţinutul Austrieĭ şi a pichetelor dupe marginea Dunăreĭ şi ciocănaşiĭ ocnelor.

Art. 2. Satele după ce se vor hotărâ numĕrul militarilor ce urmézâ a da fieşcare după analoghiea familiilor sale, vor fi îndatorate a ţine fieşcare napristan acel numĕr de militarĭ complect.

Aşa dar la întâmplare de mόrte sau de fugă a unuĭ militar, satul cel va fi dat, va fi dator a pune altul în loc, însă spre a nu se aduce smăcinare satelor cu adesele cererĭ de recruţĭ, îndeplinirea morţilor, fugiţilor, nu se va putea face de cât din 6 în 6 lunĭ, adecă la Dechemvrie şi Iulie potrivit art. 326 din Organicescul Regulament.

Art. 3. Recruţiĭ se vor da de către sate chiar dintraĭ lor sătenĭ, iar nicĭ o dată un sat nu va fi primit a da όmenĭ din alt sat; fiind însă că pănă astăzĭ sau urmat de sa dat de către unele sate recruţĭ tocmiţĭ dintre locuitoriĭ altor sate, acestia vor sevârşi sorocol slujbeĭ lor fără a putea pretinderisi de a se scuti eĭ sau familiea lor din satele unde sunt şezetorĭ, dar de către satele pe séma cărora vor sluji; aşa dar 'şĭ vor plăti dajdiea la satul lor, şi satele care-ĭ vor fi tocmit, le va plăti acea dajdie însă atuncĭ numaĭ când acésta îndatorire se va coprinde în tocmelile ce vor fi făcut între dânşiĭ.

Art. 4. Spre a înceta derăpănătόrele cheltuelĭ ce se pricinuesc satelor cu nemărginirea simbrieĭ recruţilor, nici un recrut de acum înainte nu va maĭ putea fi tocmit cu plată, de cât pentru a militarilor mângâere, să li se dea un benfiţ de leĭ 300 o dată pentru 6 anĭ, din care leĭ 150 să se dea chiar luĭ în mână, iar ceilalţĭ leĭ 150 vor sta la casa Miliţieĭ, ca după împlinirea legiuituluĭ soroc al slujbeĭ luĭ de 6 anĭ se şiĭ priméscă, fugind însă înaintea soroculuĭ, săĭ pearză şi să remâe la casa miliţieĭ spre despăgubirea amuniţieĭ.

Tocmelele făcute pănă astăzĭ între sătenĭ şi recruţĭ se vor urma întocmaĭ după a lor coprindere afară numaĭ din cele ce vor privi la sorocol slujbeĭ care nu va putea fi maĭ puţin de 6 anĭ*).

Art. 5. La întâmplare de a nu se găsi la vre un sat nicĭ un recrut volintir cu aratata sumă de leĭ 300, atuncĭ recrutul se va lua din familiile care vor avea copiĭ maĭ mulţĭ în stare de a purta arme, şi i se va da aceĭ leĭ treĭ sute precum maĭ sus sau zis despre gratificaţie, familiea însă care va avea un militar în slujbă, nu va putea fi silită a da şi altul sub cuvânt că are copiĭ mulţĭ.

Art. 6. Recrutul care nu va fi însurat şi nu va urma a se scuti pe sineşĭ nu va putea scuti familie şĕzătóre afară din satul de unde el va fi cu locuinţa, acea scutélă se va mărgini la suma capitaţieĭ, pot însă scuti şi patentarĭ dacă va fi părinte sau frate al recrutuluĭ.

Art. 7. Soldatul fugar prinzânduse se va întórce inapoĭ la polcul seu spre aşĭ sevârşi sorocul slujbeĭ sale, luânduşĭ şi pedeapsa după pravila milităréscă. De se va prinde însă după sorocul de 6 lunĭ şi după ce satul va fi apucat a da altul în locul luĭ, atuncĭ va perde şi dreptul de a scuti familiea sa, şi uniĭ ca aceştia vor sluji a îndeplini lipsa ce se va putea întâmpla din mórte, din fugă sau din orĭ-ce altă pricină spre uşurarea chiar a satuluĭ seu.

Art. 8. Tăinuitorul din sat, sau din politie care va ascunde pe soldatul fugar, spre pedépsă va fi pus la un ştraf de leĭ 150 din care, leĭ 75 se vor da colocaşuluĭ doveditor spre îndemnare şi altora la aseminea întâmplărĭ, iar cei-lalţĭ leĭ 75 se vor da la casa miliţieĭ, când însă acel tăinuitor nu va avea stare de a plăti, se va pedepsi după pravilele poliţienescĭ.

Art. 9. Aceste întocmirĭ asupra recrutăţieĭ, vor ţine loc de pravilă până când acturile civile vor putea fi luate drept temeiu spre a se putea face recrutaţiea în chipul hotărât prin Organicul Regulament.

Acest Proect sa întărit prin ofisul de la 1 Fevruare.

*) In anul 1848 terminul de serviciu fu hotărât la 7 anĭ.

Despra forma Drapelelor

Să publică Firmanul turcesc prin care aprobă, după cererea Domnitoruluĭ, ca drapelele de la corabiile româneştĭ neguţitoreştĭ se fie din douĕ culorĭ, galben şi roş şi să aibă pe dănsele şi stele, iar la mijloc pasere albastră cu un cap.

La drapelele ostăşeştĭ se aibă faţa din treĭ culorĭ, roşie albastră şi galbenă, avĕnd şi aceste, stele şi pasere cu un cap la mijloc.

Poruncă Cătră Miliţia Românéscă

Iaşĭ 10 April.

Priimind de la General Maior Starov fórte plăcută aretare de starea în care se află acum bataliónele şi escadrónele Miliţieĭ Româneştĭ eu am o deosebită plăcere a arĕta acésta spre ştiinţă obştéscă, şi împreună cu acésta să mulţumesc şefilor părţilor deosebite cât şi supuşilor carĭ au adeverit încredinţarea mea.

Pornindumă acum la S-t Petresburg eu cu simţirea celeĭ maĭ viĭ părtinirĭ de care tot-deauna am fost însuflat cătră vremelniceştiĭ meĭ împreună lucrătorĭ, poftesc cu sinceritate a urma deosebinduse prin Disceplina şi ostăşeştile vredniciĭ, ce în atâta scurtă vreme eĭ au putut dobândi. Fie Miliţia Românéscă adevărata sprijinire şi podóbă noelor aşeḑământurĭ a le patrieĭ lor. Dobândéscă prin isbutirea vrednicieĭ lor credinţa viitoruluĭ oblăduitor al Ţereĭ, şi dragostea şi cinstea a compatrioţilor lor, atuncĭ scopul obşteştelor nóstre silinţe va fi ajuns, şi miliţia va dobândi un drit nou la necontenirea buneĭ stărĭ a eĭ d'acum. Pentru a căreĭ neclintire eu încă sunt maĭ mult încredinţat, fórte curând având în persóna gospodaruluĭ pe acel vrednic oblăduitor, care ocărmuind miliţia românéscă în curs de 4 anĭ au dovedit prin cercare, îndeletnicirea şi îngrijirea ce au avut pentru binele supuşilor seĭ.

General Adjutant **Kisseleff.**

1835.

Poruncă Cătră Miliţia Românéscă

Bucureştĭ No. 26, Ghenarie 12.

După înfiţeşată nouă jalbă de la eşitul din slujba ru-

séscă Maiorul Blaramberg se primeşte în slujba miliţieĭ în rang de polcovnic cu vechime de la Ghenarie 1835 şil rînduim adiotantul nostru.

Alex. D. Ghica V. V.

1837.

Porunca către oştirea românéscă

Se dă slobozenie tuturor D. D. ştabi ofiţerĭ a purta pălăriĭ cu pene albe însă numaĭ în capitala nóstră Bucureştĭ şi afară din slujba frontuluĭ.

(Urméză semnătura domnéscă)

Poruncă către oştirea românéscă

Luând Domnia Mia în băgare de sémă mijlocirea ce face şeful oştireĭ marele Spatar Ghica prin raportul No.... pentru buna purtare şi osîrdie către slujbă a degradarisituluĭ în soldat N. Z. *), noĭ milostivindune 'l înălţăm iarăşĭ în rang de praporcic dăruinduĭ vechimia ce a avuto maĭ înainte,

(Urméză semnătura domnéscă)

1846

Puruncă către Oştire, Septemvrie 2.

Dorind Domnia Nóstră a se institua în Oştirea românéscă praznice patronale, am poruncit de a se lucra şapte sfinte Icóne pentru acest sfârşit care sevârşinduse acum, noĭ poruncim a se consfinţi după tótă cuvenita rânduială bisericéscă şi ostăşească la 8 a le curgătóreĭ lunĭ, la care solemnitate se va hotărâ şi patronajul fie-căreĭ părţĭ în următorul chip: Sfântul Nicolae la Polcul No. 1 Naşterea Maiceĭ Domnuluĭ la Polcul No. 2, Sfântul Gheorghe la Polcul No. 3. Sfântul Grigore la Divisionul 1, Sf. Dimtrie la Divisionul 2. Sfinţiĭ Apostolĭ la Divisionul 3 şi Adormirea Maiceĭ Domnuluĭ la Bateria de Artilerie; după care se vor da polcurilor, divisiónelor şi artilerieĭ, şi în viitor fie-care parte de oştire va prăznui pe patronul seu la ziua serbăreĭ sale cu tot respectul şi cinstea religiósă.

Gh. D. Bibescu V. V.

*) Interesul pentru acésta schiţă istorică nefiind citarea in unile documente a numelor de persóne coprinse in ele, am indicat numai prin iniţiale aceste nume.

1849.

Poruncă către oştire

Art. 3. Se dă un termin de 6 lunĭ cu începere de la 1 Noemvre, ca toțĭ ober-ofițeriĭ fără osebire să se pregătéscă pentru examenu la care se vor cere desevârşita cunoscință a şcóleĭ recruților, exercițiurile de rótă, batalion şi division (pentru cavalerie), slujbeĭ de garnison. După examinare mi se va presenta un tablou de clasare pentru destoinicia fie-căruĭ ofițer, care va servi de temeiu la înaintare, care nu va maĭ fi în viitor bazată de cât pe meritul seu.

(Urmează semnătura domnească)

1851.

Numire de comandant al capitaleĭ.

Prin ordin domnesc se înființéză în garnisóna Bucureştĭ sub numirea de *Comandant al capitaleĭ,* postul de comandant al Pieţeĭ.

Infiinţare unuĭ batalion de model.

Prin poruncă pe óste se înființéză în Bucurescĭ un batalion de model pentru şcóla practică a soldaților şi unter-ofițerilor precum şi a ofițerilor, toțĭ fiind detaşațĭ temporal de pe la regimente.

1852.

Instrucția dorobanților

Prin ordonanța şefuluĭ oştireĭ pentru facerea inspecțiunilor Corpuluĭ dorobanților, se arată—cu privire la insstrucția practică a ómenilor—anume ce trebue a li se cere: «Mănuirea puşteĭ şi deprinderea trагereĭ la semn, alinierea dispărțireĭ, treapâd, galop şi carier, cerânduse maĭ mult de la dânşiĭ o purtare cinstită şi liniştită cu toțĭ locuitoriĭ în orĭ-ce ocasie a îndeplinireĭ slujbeĭ lor, curețenie in muniție, arme şi îmbrăcăminte, nelenevire la îndeplinirea slujbeĭ, aceste fiind maĭ cu osebire calitățile însuşite unuĭ bun oştén ce'şĭ simte misia sa».

Ordin Domnesc relativ la serviciul Grănicerilor.
(estras)

. . . .

«Pentru acésta se dispune ca satele mărginaşe să dea îndată ce va veni în sat căprarul cu porunca înscris din partea comandiruluĭ, că este trebuinţa a merge la pichet în ajutorul *cordonaşilor*, să alerge numaĭ de cât din sat cetele ce nu va fi de rând.

«Pentru uniforma cea închipuită să se adauge o glugă atârnată la spatele cortelului pentru apărare de ploĭ şi vreme rele. Să se înfiinţeze şi câte un cojoc la fie-care pichet de iarnă pentru santinelă.

«Comandiriĭ de rótă vor îndatora pe căprarĭ a strânge pe cordonaşĭ la locuinţa sa, a le revisui armele, a le face o mică eserciţie şi după acésta va lua pe cordonaşiĭ ce va fi de rând şi'ĭ va conduce la căprarul despărţireĭ ce este să mérgă în slujbă la pichet, precum aseminea şi paznicii cordonaşĭ ce se vor întórce de la pichet să fie datorĭ a veni maĭ întâiu d'a dreptul la căprarul lor spre aĭ revisui şi după acésta le va da slobozenie a merge la casele lor».

Poruncă către Oştirea românéscă.

După cererea ce prin jalbă către Noĭ înfăţişată pe lângă raportul Şefuluĭ Oştireĭ cu No. 1911 face parucicul de la gărnicerĭ M . . . . . Noĭ binevoind 'l slobozim din slujbă cu rangul de căpitan şi mondir în dimisie.

(Urmeză semnătura domnéscă).

Idem.

Potrivit recomandaţieĭ ce ni se face de către D-l Şeful Oştireĭ prin raportul No. 561, poruncim a se muta la corpul grănicerilor în calitate de comandir de rótă la vacanţa ce este, parucicul din Oştire B. . . . pentru care se face cunoscut.

(Urmeză semnătură domnéscă).

Idem.

Pentru a se da ordonanţe la ofiţerĭ din soldaţiĭ de trupă: 3 Şefuluĭ Oştireĭ, 2 la fie-care ştab-ofiţer şi 1 de fiecare ober-ofiţer.

Poruncă cătră Oştirea românéscă.

«Revizuind la 20 şi 21 a le acestuia, artileria Nóstră şi batalionul de model şi găsind aceste două părţĭ de oştire în desevârşită plăcută stare, la artilerie, despre vederea ómenilor şi a cailor, despre curăţenia îmbrăcămintei, muniţiei şi trenuluĭ, despre evoluţiĭ; mănuirea armelor, focul şi practica dăreĭ la semn la batalionul de model aseminea despre cele maĭ sus privitóre pe sémă'ĭ, arătăm a nóstră mulţumire D-luĭ Şef al ósteĭ, ajutoruluĭ seu, maioruluĭ Lenz comandirul artileriei, maioruluĭ comandirul batalionuluĭ, ofiţerilor şi tuturor de obşte ostaşilor din aceste douĕ arme. Cu acest prilej nu putem în destul exprima a Nóstră mulţumire D-luĭ Căpitan din Armia împărătéscă rusécă Koli instructorul artileriei ce prin a sa stăruinţă, activitate şi întinsele cunoscinţe a putut în aşa scurt timp, să aducă acéstă artilerie din nou organisată, despre tóte, spre complectarea oştireĭ nóstre, în aşa plăcută stare. Cinurilor de jos dăruim gratificaţie, celor din artilerie; unterofiţerilor câte 10 leĭ precum şi soldatuluĭ Bunea Marin Stângu ce prin a sa îndrăsnélă a ştiut să-şĭ stăpânéscă cai aşa da bine că a întimpinat orĭ-ce primejdie aseminea, iar celor-l'alţĭ soldaţĭ câte 5 leĭ; unter-ofiţerilor din batalionul de model câte patru sfanţihĭ şi soldaţilor câte 2 de fie-care.

(Urmeză semnătura domnéscă).

Modificare în legea pensiunelor (Leguire).

Art. 1. Nimenĭ nu va putea dobândi dreptul de pensie de nu va avea vârsta de 50 anĭ dovedită prin acturĭ formale. Se apără de acéstă condiţie văduvele sau nevrâsnicii celor încetaţĭ din viaţă.

Art. 2. Dreptul pensieĭ vor dobândi toţĭ funcţionariĭ câţĭ vor fi orînduiţĭ în slujbă cu ofis domnesc cu leafă de la 200 leĭ în sus.

Inalt decret pentru dorobanţĭ, cătră Departamentul din năuntru.

«Cu tótă stăruinţa nóstră şi instrucţiile cele maĭ pozitive ce am dat neîncetat pentru orînduiala ce are a se păzi cu dorobanţiĭ, cu măhnire însă vedem că năravurile

rele, încuibate la uniĭ din slujbaşĭ 'ĭ fac încă a păşi pe calea rătăcireĭ celeĭ vechĭ.

Pentru cea din urmă óră acum, poruncim de isnóvă a se păzi de obşte şi fără câtuşĭ de puţină abatere cele următóre, supuind la seriósă respundere pe cârmuitorĭ pentru orĭ-ce împotrivă urmare s'ar ivi.

1) Dorobanţul nu póte fi întrebuinţat la nicĭ o slugărie sau privată slujbă, la nicĭ o împrejurare şi sub nicĭ un cuvânt.

2) Se va păzi rândul dorobanţuluĭ, fără a se putea lua nicĭ o dată afară din rând, de cât numaĭ la întâmplărĭ extraordinare pentru góna de hoţĭ.

3) Se vor afla tot-d'auna la tactul cârmuireĭ şi al subcârmuireĭ jumĕtate din numerul dorobanţilor de rând, fiind de ajuns ceal'altă jumătate pentru aducerea la îndeplinire a poruncelor, şi avênd a se urma corespondenţa cârmuirelor după cum s'a regulat prin vătăjeĭ pe care nu este ertat aĭ popri maĭ mult de cât cel maĭ târziu şease césurĭ.

4) Nicĭ un dorobanţ nu va însoţi călăreşte cu poşta sau cu poştalionul maĭ mult de cât în distanţă de o jumătate poştă.

(Urmeză semnătura Domnească).

1854

Copie *După ofiţul Esc. Sale D-luĭ Deplin împuternicitul Comisar Extraordinar în principatele Danubiene Gheneral Adiutant de Budberg.*

(Relativ la recompense).

«După recomandaţia şefuluĭ detaşamentuluĭ din Ţindăreĭ a Polcovniculuĭ Zurov, despre osebita vitejie ce au arătat cinurile baterieĭ artilerieĭ româneştĭ aflată pe lăngă acel detaşament în vremea demonstraţieĭ urmată în potriva Hârşoveĭ la 9 a-le acestuĭ Martie, Domnul comănduitor al oştirilor au bine voit a le da douĕ semne a ordinuluĭ ostăşesc (Sfântul Gheorghe). Incunoştiinţănduvă despre aceasta, adaug că decoraţiile acele s'au trimis cătră Polcovnicul Zurov spre a împodobi peptul acelor care după alegerea chiar a cinurile de jos sau arătat maĭ bravĭ».

(ss) *Budberg*. Martie 24.

Copie *După ofiţul Esc. Sale D-luĭ Deplin împuternicitul Comisar Extraordinar în principatele Danubiene Gheneral Adiutant de Budberg.*

(Relativ la recompense).

«Pentru osebitul zel către slujbă a căpraruluĭ de dorobanţĭ, Costachi Măndruţă ataşat pe lângă D-l comănduitor al oştilor, ce au arĕtat maĭ cu osebire la trecerea oştirilor pe ţărmurile maluluĭ drept al Dunăreĭ, la 10 şi 11 Martie pe la Brăila, Luminăţia sa iau dat medalie de argint cu inscripţie: *petru zel*, spre a o purta pe panglica Sfinteĭ Ane. Despre care se face cunoscut Escelenţeĭ Vóstre spre ştiinţă».

(ss) *Budberg*. Martie 24.

Idem.

«D-l Comănduitor al oştirilor al 3-le, 4-le şi al 5-le corpusurĭ au bine-voit a hotără spre răsplătire cinurile de jos a le Valahieĭ de la Barca Artilerieĭ Canoniera.

1) Celor ce au luat parte în demonstraţia trecutuluĭ Fevruarie în 17; un feldvebel, un unter-ofiţer şi 3 soldaţĭ, medalia de argint pentru vitejie la lenta Sf-tuluĭ Gheorghe.

2) Celor ce au luat parte la trecerea oştirilor nóstre pe malul drept al Dunăreĭ la 11 a le luneĭ Martie. Unuĭ feldvebel 2 galbenĭ, la patru unter-ofiţerĭ câte 5 ruble şi unuĭ soldat pentru căcĭ sau aflat la coteru meu 2 galbenĭ, iar pentru ceĭ-l'alţĭ 63 soldaţĭ câte 1 galben fie-căruea, în cunoştiinţindu-vă de acésta adaug, că medaliile şi baniĭ ce s'au hotărât maĭ sus s'au predat căpitanuluĭ Petrescu din numita Miliţie ca să se predea după cuviinţă.

Idem.

«In urmare recomandaţieĭ comandiruluĭ Artilerieĭ, Polcovniculuĭ Lenz, parucicul Teoharĭ, praporcicul Lipoieanu şi iuncărul Andreescu pentru distincţia ce au arătat în canonadele ce au urmat de la fortificaţiile Brăileĭ se înalţă în rangurĭ: parucicul Teohari în căpitan cu vechimea de la 25 Martie a acestuĭ an, praporcicul Lipoieanu în parucic şi iuncărul Andreescu în praporcic, amândoĭ cu vechimea de la 24 Martie acest an, acésta se obşteşte spre cunoscuta îndeplinire».

1855.

Departamentul Ostăşesc
Ordin către oştire.

S'au băgat de sémă că uniĭ dintre ceĭ maĭ tinerĭ din gradele ofiţereştĭ, păşesc prea cu uşurinţă la însurătorĭ ce nu le asigură nicĭ posiţia lor, nicĭ viitorul familieĭ lor, şi prin aseminea însoţire dărăpănătóre, întrepriḑătoriĭ devin nefolositorĭ slujbeĭ, şi se aruncă în abisul unuĭ viitor nefericit. De la chemarea la comenduirea oştireĭ între altele ce se ating de folosul general şi individual al ostaşilor, după o matură chibzuire am hotărât ca, spre a feri pe juniĭ ofiţerĭ de a se arunca în nefericirea uneĭ căsătoriĭ nepotrivite, prin care să'şĭ piardă viitorul carriereĭ lor, şi ca să se pótă păstra pentru folosul slujbeĭ, până ce vârsta şi prudenţa 'ĭ va face să-şĭ cunóscă în realitate în folosul lor, datoriea ce au către stat şi către sineşĭ; în viitor orĭcarĭ din D. D. ober-oficerĭ va voi să păşéscă la însurătóre, să fie dator maĭ întâiu a depune la departamentul ostăşesc acte legiuite doveditóre despre averea sa, propriea sa zestrală, care numaĭ dacă va avea un venit anual de şease miĭ, No. 6000 leĭ, i se va da voe de a se căsători, iar neavând asemenea mijlóce, atuncĭ este proprită mijlocirea de asemenea voe.

Şeful oştireĭ **Gh. B. Ştirbeĭ.** 20 Sept.

1856.

Ordin pe oştire.
(extras).

Pentru ca să se încépă iarăşĭ cu primirea de iuncărĭ şi a unter-ofiţerilor nobilĭ în oştire, fapt ce încetase de mult; acum eĭ trebue, pentru a fi primiţĭ, să răspundă unuĭ anume esamen relativ la cetire, aritmetică, geografia principatelor, elemente de geometrie şi una din limbele francesă sau germană.

Idem.

Prin care se scot din catastişele oştireĭ diferiţĭ ofiţerĭ din rangurile de sus şi de jos, ce nicĭ o dată n'au fost în fiinţă la slujba ţăreĭ.

1857.

Gratificație,

Dată de Caimacam cu ocasia anuluĭ nou, tutor ofițerilor și trupeĭ regulate și grănicerilor, léfa pe 3 lunĭ la: 7 coloneĭ, 13 maiorĭ, 53 căpitanĭ, 75 parucicĭ, 89 praporcicĭ, 2 ștabĭ-doctorĭ, 3 ober-doctorĭ și un veterinar, 2 spițerĭ, 2 capelmaiștri de musică, 13 felcerĭ, 567 unterofițerĭ și 5275 soldațĭ.

Poruncă către oștire.

Domniĭ . . . . carĭ în anul trecut s'au înalțat în rangul de ofițerĭ pentru sevârșirea studiilor ce s'au urmat în școla ostășéscă de aice, erĭ la 8 a le acesteĭ lunĭ, interviind într'o pricină de certă, care se află sub acția autorităței competente, au provocat și sevârșit vină de duel.

Considerând că părerea ce numițiĭ au arĕtat, că adică, luând parte în zisa certă, ar sprijini onórea unuĭ camarad al lor, nu însemnéză de căt o fantasiósă prețuire de sineșĭ, când în șeful oștireĭ privesc astăḑĭ pe chiar acel vechiu ostaș și cercat bărbat, carele din rostul eĭ au organisato și a conduso pe calea onóreĭ într'un lung curs de anĭ; iar în șirurilele eĭ vĕd ofițerĭ, uniĭ chiar de la înființarea oștireĭ, carĭ înfățișând meritul de îndelungat serviciu în felurite împrejurărĭ, le înfățișa o regulă vie despre înțelegerea onóreĭ ostășeștĭ și un model sigur și falnic de conduită.

Considerând că numițiĭ se vădesc că dimpreună cu învățătura firéscă n'au dobândit și judecata de a ști să osebéscă între onóre și curajul ostășesc și între pornirele mânieĭ și a certeĭ, Noĭ poruncim să li se facă simțitóre dojană, și să fie de acum așeḑațĭ în serviciul oștireĭ cu rânduéla a-șĭ face îndoită datorie ce au pentru învățătura și ținerea lor în școlă cu cheltuéla statuluĭ și pentru înălțarea în rang de ofițer încă neslujită, precum și de a se dumeri bine despre disciplina ostășéscă, fără care orĭ-ce armie ar fi o adunătură primejdiósă societățeĭ și chiar individelor ce o compun.

(ss) Prinț **Ghica Caimacam.** Iulie 9.

Progresele organisăreĭ în Moldova

Ştabul Oştireĭ. General-Inspectorul sau Şeful Miliţieĭ avea o cancelarie sau oficiu care multă vreme a purtat numele de *Dzrjustvie* sau dregătorie. Acolo se făceau tóte propunerile care în urmă se presentau de cătră şeful miliţie Domnitoruluĭ pentru aprobare. In anul 1852 din causa sporuluĭ ce se făcuse în miliţie, fie prin adausul de unităţĭ la cele vechĭ, fie prin noĭ creaţiunĭ de corpurĭ, sarcinile General-Inspectoruluĭ deveniră prea grele pentru a le putea îndeplini singur, şi ast-fel se creă un post de adjutor al seu cu misiunea de al înlocui în unile atribuţiunĭ, iar întregul inspectorat urma de acum înainte a se numi Departamentul ostăşesc, şi care în 1856 se compunea în modul următor:

Secţia I-a, Afacerile personale

Şef, un colonel

Secţia 2-a, Esecutiva

Şef, un colonel

Secţia a 3-a, Casieria

Şef, un căpitan

Biuroul paşapórtelor

1 Traducător din limba germană (din causa ocupaţieĭ).

2 Căpitanĭ profesorĭ la şcóla cadeţilor.

Adjutanţiĭ Hatmanuluĭ: 1 maior şi 1 căpitan.

In 1857 se maĭ înfiinţă pe lângă cele treĭ secţiĭ încă una, a *Intendenţeĭ militare*, însercinată cu partea materialuluĭ şi contabilitatea luĭ, cu furnisarea echipamentuluĭ şi al altor aprovisionărĭ pentru trupe şi spitalurĭ.

In anul 1858 prin ordinul de ḑi pe óste din 27 Maĭ, se statornicesc atribuţiile *Ministruluĭ trebilor Ostăşescĭ şi a Şefuluĭ ósteĭ* ast-fel,

1) Tóte atribuţiile ce se referă la construirea şi formarea ósteĭ, la aplicarea regulamentuluĭ de administraţie, de recrutare, de echipare; la observarea reglementelor de întremare pentru instrucţia generală a oştireĭ, într'un cuvânt tot ce necesitéză o aplicare de lege sau întrebuinţare de banĭ sunt de resortul Ministruluĭ.

2) Tot ce se atinge de instrucţia şi disciplina trupeĭ, de comandă şi de iniţiativa întrebuinţărilor cum şi a ţinereĭ în bună stare a objectelor de armătură şi echipament încredinţate comenḑilor, întreţinerea bunuluĭ spirit militar, sunt de atribuţia Şefuluĭ ósteĭ.

«Precum ministrul este în raport cu Domnul, ca organul cabinetuluĭ, de aseminea comandantul general al oştireĭ este în raport direct de erarhie cu Domnul ca unul ce este Capul şi comandantul suprem al putereĭ armate a Principatuluĭ. (Disposiţie resultată din tratatul de la Paris).

Scolĭ militare. După înfiinţarea miliţieĭ s'a deschis în 1845 în garnisónele Iaşĭ şi Galaţĭ câte o şcólă începătóre pentru cinurile de jos, soldaţĭ şi unter-ofiţerĭ, unde să se înveţe «a ceti, a şti catahismul şi cele patru speţiĭ de aritmetică».

In anul 1856 se autorisă deschiderea unuĭ curs provisornic pentru pregătirea cadeţilor cu cunoscinţele generale şi speciale trebuinciόse unuĭ oficer.

Tot o dată se puse bazele uneĭ viitóre *şcóle militare* pentru formarea corpuluĭ ofiţeresc.

Acéstă şcólă pentru început se numi *Şcóla regimentară provisornică.* Organisarea eĭ se póte vedea din estrasul următor al Regulamentuluĭ seu:

Personalul şcóleĭ,

Un consiliu ce va fi în capul şcóleĭ, compus de 2 ofiţerĭ superiorĭ, din care unul va fi comandantul şcóleĭ, 2 căpitanĭ de *Stat-major* (?!) înplinind tot-o-dată funcţia de profesorĭ pentru învăţăturile matimatice şi militare, şi 2 ofiţerĭ din armată străină, unul de infanterie şi altul de cavalerie, înplinind aseminea şi funcţia de instructoriĭ despre aceste două arme.

Cincĭ profesorĭ, adică: 2 căpitanĭ de stat-major numiţĭ maĭ sus, 1 locotenent şi 2 particularĭ pentru istorie, geografie şi limba francesă.

Treĭ ofiţerĭ până la rangul de locotenent inclusiv, pentru partea administrativă şi economică.

Treĭ sub-ofiţerĭ din armată străină, ca instructorĭ despre cele treĭ arme.

Numerul elevilor se va compune din toţĭ ofiţeriĭ de peste complect, până la gradul de căpitan inclusiv, din toţĭ cadeţiĭ aflaţĭ în óste, de câte 2 sub-ofiţerĭ şi 10 soldaţĭ de companie, escadron şi baterie.

Ofiţeriĭ aflaţĭ în activitate până la gradul de căpitan inclusiv vor fi îndatoriţĭ de a urma numaĭ la cursurile de tactică elementară.

Şcóla după gradul cunoscinţelor elevilor, se va împărţi în treĭ clase:

1-a clasă,

Cetire, scriere, începuturĭ de gramatică, prescurtare de geografiea Moldoveĭ, cele patru operaţiĭ din aritmetică, catehismul.

2-a clasă,

Prescurtare de Istoria universală şi a Românilor. Prescurtare de geografie generală şi geografia Principatelor române. Elemente de aritmetică, de geometrie, de algebră şi de descriptivă. Limba franceză. Desemnul liniar şi Topografie. Tactica regulamentară şi eserciţiĭ militare. Scrimă şi gimnastica.

3-a clasă,

Elemente de Trigonometria drept-liniată şi Topografie. Elemente de fortificaţie de campanie. Statistica militară. Prescurtare de artă şi istoria militară. Notiţe asupra artileriei de campanie. Desemnul topografic. Limba francesă. Tactica regulamentară şi eserciţiĭ militare. Scrimă şi gimnastica.

In anul 1858 prin înalta poruncă de ḑi din 2 Octombre se hotăreşte ca,

«*Şcóla Militară* să fie organisată după Statutele eĭ, adecă, a fi împărţită în patru clase cu un internat pentru 80 elevĭ, din aceştia 60 vor plăti o tacsă de 60 galbenĭ pe an de fie-care, iar 20 elevĭ vor fi ţinuţĭ de stat după regulile şi disposiţiile făcute în 1856 la înfiinţarea şcóleĭ. Intrarea cadeţilor în serviciu activ va fi suprimată; eleviĭ se vor primi numaĭ de la vârsta de 16 anĭ până la

aceiea de 20 anĭ, după ce vor depune un examen înaintea consiliuluĭ şcóleĭ. Terminul studiilor va fi de treĭ şi de patru anĭ, după care eleviĭ es din şcólă cu rangul de oficer. De 3 anĭ va fi pentru armele de infanterie şi cavalerie, iar de 4 anĭ pentru artilerie, stat-major şi trupa de ingînerĭ ce se va putea forma în viitor.

Clasele şcóleĭ se vor înfiinţa gradat începânduse acuma numaĭ cu una singură de 25 elevĭ şi adăugânduse pe fie-care an câte o altă clasă pănă la al 4-le an, când numerul lor va ajunge a fi complect».

Infanteria. Menţinută în condiţiile Regulamentuluĭ Organic pănă în 1845 când se prevăḑu în bugetul miliţieĭ suma pentru crearea unuĭ al 2-le Batalion. Pe la 1850 primele 3 companiĭ de infanterie luară numele de companiĭ de grenadirĭ, iar restul de companiĭ, de muşchetarĭ

Efectivul nouluĭ batation era ast-fel compus;

Oficerĭ	Maior comand. batalionuluĭ	1
	Căpitanĭ » companiilor	4
	Leitenanţi la companiĭ	8
	Ansegni	8
	Cadeţi	16
Trupa	Feldwebelĭ	4
	Unter-oficerĭ	44
	Barabancicĭ şi gorniştĭ	16
	Musicanţĭ	24
	Soldaţĭ de front	768
	Soldaţĭ nearmaţĭ	2
	Scriitorĭ	2
	Total	899

Se maĭ preveḑu încă cumpărarea a 1832 puştĭ şi 105 tesace.

In 1856 se crea încă un batalion, iar în 1858, prin crearea a 2 batalióne pe ḑiua de 1-iu April a aceluĭ an, se întocmiră 2 regimente, cel vechiu sub numele de *Regiment de muşchetarĭ* iar cel nou cu numele de *Regiment de vănătorĭ,* ḑicânduĭ şi Regimentul de *infanterie uşóră.*

Cavalerie. In tot timpul periódeĭ Regulamentuluĭ Organic, acéstă armă nu căpăta nicĭ o sporire în unităţile

sale de cât acele prevĕḑute de Regulament. Pe la 1850 începu a se da celor 2 escadróne numele de *Division de lăncierĭ.*

Artilerie. Creaţiunea artilerieĭ în ambele principate a fost o derogaţiune făţişă de la prescripţiile atât de hotărîtóre a le Aşeḑământuluĭ din 1831; şi dacă nu s'au ivit protestărĭ din exterior în privinţa acesteĭ abaterĭ, faptul nu póte să se atribue de cât împrejurăreĭ, că însuşĭ protectoriĭ Principatelor ajutase la acéstă derogaţie. In adevĕr, Ruşiĭ dăruiră Principatuluĭ Moldoveĭ în 1835 un tun (!?) iar Inalta Portă în 1849 dădu cincĭ tunurĭ cu chesónele lor.

Se prevĕḑu chiar din anul 1849 suma de 175,791 leĭ pentru organisarea uneĭ bateriĭ, şi se trimisese cadre în Rusia pentru învăţătura instrucţieĭ de tunurĭ, dar abia la 1851 se putu înhăma 4 tunurĭ şi 2 chisóne cu tot personalul şi echipamentul cuvenit.

Din nenorocire ceia ce cu o mână s'a dat, cu alta s'a luat, căcĭ la retragerea Ruşilor în Septembre 1854, fu luat de eĭ întregul material al baterieĭ. Totuşĭ, personalul a continuat a figura ca unitate, căcĭ puţin după retragerea Ruşilor, în Decembre acelaşĭ an, se vede dat ordin pe óste, pentru înălţare la rangul de colonel a comandantuluĭ baterieĭ, maiorul Lazăr Liubobraticĭ, iar cadeţiĭ Iulius Dunca şi Scarlat Lupu la acela de Praporcic.

In 1857 Guvernul provisoriu al Moldoveĭ cumpără de la Austriacĭ materialul complect al uneĭ bateriĭ de 8 gurĭ de foc, bronz calibrul 8, cu care se formă de îndată o baterie împărţită în douĕ divisióne.

In 1859 se restitui de Ruşĭ materialul luat în 1854 şi se reintocmi vechea baterie.

Stabilimente de artilerie. Se infiinţase în 1852, în cuartierul de la Copou un deposit de arme şi de praf de puşcă, nişte simple magasiĭ de păstrare fără nicĭ o altă însemnătate.

Flotila. In 1835 se înfiinţă în portul Galaţilor un corp de poliţie fluvială avênd un vas plutitor şi 25 ómenĭ e-

fectiv, acest corp luă numirea de *Brandvahtă*. Maĭ tărziu în 1847, vasul fu vîndut nemaĭ putând respunde întrebuințereĭ luĭ şi s'a înlocuit cu 3 şalupe canoniere. Şalupa cea maĭ mare era armată cu 5 tunurĭ (în alte părțĭ se spune că avea 3 tunurĭ) şi i se dădu numele de «Moldova», cele-l'alte două şalupe erau armate cu căte un tun şi fură numite una «Anna», cea-l'altă «Natalia». Serviciul acestor vase era: «Moldova» pentru poliția Dunăreĭ, iar şalupele «Natalia» şi «Ana» pentru paza gurilor Siretuluĭ şi a Prutuluĭ. La 1850 efectivul Brandvahteĭ se urcă la 70 grade inferióre şi 2 ofițerĭ.

In 1853 şalupa Moldova fu luată de cătră Ruşĭ ca şi bateria de artilerie, dar fu restituită Principatuluĭ în 1856.

In anul 1857 după retrocedarea părțeĭ din Basarabia cătră Moldova, linia Dunăreĭ se mări considerabil ast-fel că puțina trupă ce se afla la Galațĭ (Brandvahta) pentru poliția portuluĭ şi a fluviuluĭ de la Renĭ pănă la gura Siretuluĭ, nu maĭ putea să implinéscă acest serviciu pe intinderea cea nouă. Hatmanul oştireĭ arĕtând printr'un raport, că acum trebue poliție maritimă în porturile Reniĭ Ismail şi Chiliea, ca primă măsură, pentru paza buneĭ orânduelĭ, a dispus ca comandirul Brandvahteĭ de la Galațĭ se trimită un numĕr de ranggurĭ de jos cu bărcĭ din acea comandă, la porturile mencionate şi tot o dată, a întocmi un proect pentru înființarea uneĭ *Flotile* pe Dunărea. Hatmanul ḑice în raport, că ocărmuirea Principatuluĭ are neapărată trebuință de acésta Flotilă pentru statornicirea osebitelor măsurĭ polițieneştĭ şi buna orînduială pe la tóte porturile şi în întreagă coprindere a granițeĭ despre Dunărea.

Proectul propus a fost aprobat de cătră căimăcămia Principatuluĭ, dar nu primi nicĭ o aplicare pănă maĭ tărḑiu, după Unirea Principatelor.

Pompierii. Gradat pănă în 1849, se organisară milităresce în oraşele cele maĭ principale câte o comandă de pompierĭ. La Iaşĭ erau douĕ companiĭ. Pe la 1853 se complectă acéstă organisare înființânduse companiĭ şi în

orașele Roman, Piatra, Neamțul, Hușĭ și Dorohoĭ.

Numirea de *companie* nu este însă justificată în totul, căcĭ în multe orașe pompieriĭ erau cu un mic efectiv și sub comanda de sergențĭ-majorĭ sau feldvebelĭ, vechĭ subofícerĭ eșițĭ din óste. Oficeriĭ comandanțĭ de companiĭ se bucurau de drepturĭ la înaintare ca și ceĭ din óste, și se vĕd decrete prin care se fac înaintărĭ de oficerĭ din companiile de pompierĭ, în regimentul de Infanterie.

La Iașĭ cele douĕ companiĭ aveau de comandant un maior.

Serviciĭ administrative și Intendență. In Principat n'a existat nicĭ un fel de serviciu administrativ deosebit de acela ce se esercita direct de la ștabul oștireĭ, nicĭ a fost alt organ de control sau care să dea direcție administrațieĭ militare pentru tóte trebuințele sale. In 1857 șeful ósteĭ expune, printr'un raport cătră Caimacamul Principatuluĭ acéstă situație :

«Modul întrebuințat pănă acum întru procurarea înbrăcăminteĭ, a echipăreĭ și a altor aprovisionărĭ, pentru trupele Moldoveĭ și a lor ospitalurĭ, din o îndelungată cercare s'au cunoscut a fi vițios,*) tot-d'una au costat pe Visterie some însemnătóre, fără a se realiza vre-o dată resultatul dorit, de a fi ómeniĭ bine și la timp îmbrăcațĭ și îndestulațĭ cu cele lor trebuitóre, în proporția cheltueiilor făcute; esemplul este chiar de față în materialele ce acum se dau de antreprenorul îmbrăcăminteĭ pe terminul curent, despre care am referit Luminăreĭ Vóstre.

Pentru împlinirea acestor trebuințe precum există la alte armiĭ, a căror administrație este bine organisată, se simte dar de neapărată nevoie de a se înființa la ștabul ósteĭ o secție de intendență militară, căriea să se atribueze în special dispozițiile atingătóre de partea materială și contabilitatea aceștia, maĭ ales acum când cu înmulțirea trupelor, întinderea iuridicțieĭ militare în teritoriul de curând alăturat cătră Moldova și în privire tot-o-dată a viitórelor

*) Prin antreprize făcute de Ministerul din lăuntru.

reforme, care negreşit vor causa înbulzire în lucrărĭ, ştabul nicĭ va putea rămâne maĭ mult mărginit în personalul de faţă.

Aceste supuindule la buna luare aminte a Luminăreĭ Vóstre, plecat vĕ rog să bine-voiţĭ a încuviinţa înfiinţarea uneĭ a;a secţiĭ sub numire de *intendenţă militară*, cu atribuţiile citate maĭ sus, iar pentru şef acesteĭ secţiĭ eu propun pe demisionatul colonel Andreĭ Stamati, care prin îndelungatele sale servіţiĭ în partea administrativă a miliţieĭ chiar de la înfiinţarea eĭ, au căpătat deplină cunoştinţă în acest ram, acordânduise léfa ranguluĭ seu de 18,000 leĭ pe an, care nicĭ se póte socoti ca o adăogire de cheltuială, căcĭ D. Stameti şi fără acésta, urméză a primi din casa statuluĭ 16,000 leĭ pe an, pensia sa de retragere, în vreme când cu o deosebire numaĭ de 2000 leĭ maĭ mult, se va căpăta un funcţionar acăriea servіţiĭ vor fi priinció-se în scopul propus. Leafa sa se va pute acoperi până la sfârşitul anuluĭ curent din economiĭ, iar de la acel viitor se va trece în buget».

Acéstă propunere a Şefuluĭ ósteĭ a fost admisă şi aprobată de Caimacamul Principatuluĭ prin ordinul de zi pe óste No. 24 din 27 April 1857, iar prin un alt ordin pe óste dat de şeful eĭ, sĕ statornici atribuţiile secţieĭ de intendenţă în modul următor:

«1) Alcătuirea la timp şi cu exactitate a listelor pentru obiectele trebuinciόse întru înbrăcămintea, echiparea şi hrana ómenilor şi a cailor cum şi tóte celelalte ce compun partea materială.

2) Tótă corespondenţa atingătóre de chipul asigurăreĭ unor aseminea.

3) Primirea obiectelor de bună calitate şi întréga câtime întocmaĭ după prube şi condiţiĭ, şi împărţirea lor pe la comendĭ.

4) Contabilitatea obiectelor de bună calitate şi întrégă, tradate după cvitanţiĭ.

Aceste acum deodată până la o maĭ cu deamănuntul instrucţie, bazată pe aşeḑĕmintele speciale de intedenţă a

altor armiĭ şi în conformitate cu disvălirele provenite din aplicarea acestuĭ sistem.

La acéstă secţie ca la una ce părtineşte corespondenţă de comisionărĭ în staturĭ străine, va fi ataşat şi D. Banul Nicolaĭ Dunca, carele pórtă îndatorirea de lucrătoriu în limba Germană».

Justiţia Militară. Militariĭ, gradele inferióre şi oficeriĭ de tóte rangurile, pentru invinuirĭ sau crime se judecau de comisiĭ ostăşescĭ ce se hotărau pentru fie-care cas în parte. Jurisdicţia era urmată după normele Regulamentuluĭ Organic şi după prescrierile condiceĭ penale militare, dar în bună parte după practicele imitate de la armata ruséscă. — Pedepsele maĭ grele, erau: degradarea împreună cu închisórea, surgunul, închisórea şi darea afară din oştire, bătaiea corporală pentru gradele inferiore şi soldaţĭ.

Serviciul Sanitar. Pe lângă măsurile pentru combaterea epidemiilor, dar maĭ ales pentru a le pune stavilă de a nu se intinde în Princ'pat, s'a maĭ înfiinţat în 1831 şi 2 spitalurĭ destinate numaĭ pentru căutarea bolnavilor miliţieĭ, unul la Galaţĭ şi altul la Iaşĭ, avênd in total 40 paturĭ, numerul acesta fu sporit maĭ în fie-care an, aşa, în 1850 se urca la 102 paturĭ.

Personalul medical ce deservea aceste spitalurĭ de şi fu militarisat, dar maĭ toţĭ mediciĭ şi ajutórele lor erau streinĭ angajaţĭ în mod temporal, neexistând nicĭ o normă în modul lor de admitere şi menţinere în serviciu.

Intreţinerea spitalurilor se facea d'n reţinerile luate din lefile militarilor şi numaĭ sumele ce nu ajungeau se dădeau din Visteria statuluĭ.

Corpul grănicerilor. Până în 1852 paza frontierilor era încredinţată la o parte din *slujitoriĭ* de judeţe şi la trupa regulată de linie, infanterie şi cavalerie, (numită de Regulament, Jandarmĭ). In părţile despre munte se maĭ întrebuinţau şi ómeniĭ satelor sub denumirea de *plăeşĭ*,

cari în schimb, erau scutiţĭ de lucru la drumurĭ. In 1852 se votă de Adunarea obştéscă a Principatuluĭ o lege prin care se creia o dare de 45 leĭ pe clasa *mazilo-ruptaşilor*, pentru a se plăti slujitoriĭ destinaţĭ a fi înserciñaţĭ cu serviciul pe la ocóle şi de pază al frontiereĭ, şi pe care budgetul 'i numeşte şi *storoşĭ*, (păzitorĭ). Iată articolele principale din acésta lege ḍisă, *pentru trépta mazilo-ruptaşilor*:

Art. 1. «De acum înainte treptele cunoscute sub numire de mazilo-ruptaşĭ şi ruptele vistieriĭ, remân scutite şi slobode de tóte îndatoririle de slujbă ce au fost însărcinate a sevârşi, şi vor plăti către fisc peste dajdia lor o dare anuală de 40 leĭ (cursul visterieĭ),

Art. 2. «Sunt aparaţĭ de acéstă dare: a) nevolniciĭ, b) văduvile c) aceĭ carĭ prin mărturia satuluĭ adeverită de Preut şi de Privighetorul, vor dovedi că sunt săracĭ şi în neputinţă de aşĭ agonisi hrana. Asemenea apărărĭ nu se vor face de cât prin încuviinţarea Domnuluĭ asupra anaforalilor sfatuluĭ, motivate de referaturile Visteriĭ, care la întâmplare de îndoială, este îndatorită a rândui cercetare spre descoperirea adevăruluĭ.

Art. 3. «Pot fi aparaţĭ de darea adăogită, pe unul sau maĭ multĭ anĭ, tot prin îndeplinirea formalităţeĭ de maĭ sus, aceĭ ce au suferit pagube struncinătóre stăreĭ lor, prin ardere, grindină sau vre o bólă îndelungată.

«Se va alcătui pentru fie-care ocol sub numirea de *slujitoriĭ ocoluluĭ*, câte opt slujbaşi, carĭ vor fi de obştie în săvârşirea slujbelor, sub ascultarea privighitorilor, osebit de jandarmiĭ ce le sunt menițĭ pentru acest sfârşit, din numĕrul acestor slujitorĭ se vor întrebuinţa câte 2 de fiecare ocol pentru facerea drumurilor în disposiţia Departamentuluĭ lucrărilor publice.

«*Art. 5.* Leafa acestor slujitorĭ, urmând a fi toţĭ călăreţi, va fi de 45 leĭ pe lună în cursul hazneleĭ, rânduiala lor se va face de către isprăvniciile respective, care vor preveghia a se ţine tot-d'auna în implinirea îndatoririlor, depărtarea şi schimbarea slujbaşilor (urmând trebuinţa) nu se va face de cât prin încuviinţarea isprăvniciel.

«*Art. 6.* La rânduirea slujitorilor, se va prefera tot-d'a-

una pe aceĭ maĭ săracĭ din trépta mazilo-ruptaşilor când vor avea cerşuta însuşire pentru slujbă.

«*Art. 7*. Rânduirea de slujitorĭ a unuĭ mazilo-ruptaş 'ĭ ridică dritul apărăreĭ coprins în art. 2 şi 3 de maĭ sus.

«*Art. 8*. Slujitoriĭ ocólelor nu vor avea uniformă, de cât, spre a fi cunoscuţĭ vor purta un pantaler de curea cu inscripţia pe o placă de alamă *slujitoriĭ ocoluluĭ* (cutare), şi vor avea şi un pătruntaş pentru purtarea hârtiilor ce li se încredinţéză.

«*Art. 9*. Modul lucrător astă-ḑĭ pentru paza marginelor ţăreĭ se desfiinţéză; pentru împlinirea acesteĭ trebuinţe se vor alcătui 500 slujitorĭ, din care 400 pedeştri câte 400 leĭ şi 100 călăreţĭ câte 600 leĭ pe an, carĭ vor fi de obşte în slujbă lucrătóre.

«*Art. 10*. Regulele coprinse la art. 5 şi 6 vor avea întocmaĭ lucrarea lor şi pentru slujitoriĭ de la margine. La întâmplare de bóle sau epizotie urmând trebuinţa de pază şi ţepuire, cărmuirea va alcătui cu bună tocmélă numĕrul păzitorilor trebuincioşĭ».

Acesta este primul aşeḑĕmânt în Moldova pentru formarea corpurilor care maĭ târḑiu prin deosebite reorganisărĭ, ne-au dat calarişiĭ şi dorobanţiĭ cu schimbul. De o cam dată nu vedem în acéstă organisare nicĭ un indice de militarisare, storoşiĭ şi plăeşiĭ de graniţă erau sub directa autoritate a administraţiuneĭ, ceia ce de fapt, întra în vederile Regulamentuluĭ Organic, dat fiind procedeul acestuia de a face din puterea militară din principat, un instrument numaĭ pentru trebuinţele interióre a le ţăreĭ.

Corpul slujitorilor. In 1845 Noembre 18 se decretă «*Pravila*» pentru reorganisarea slujitorilor.

După acéstă pravilă se socotesce, că ţinerea slujitorilor va costa câte 753 leĭ 78½ parale de călăreţ şi 540 leĭ 3½ p. de pedestru, însă:

	Călăreţul	Pedestrul	
leĭ	400	400	léfa
»	182	—	hrana caluluĭ
»	174,78½	140,3½	îmbrăcăminte

«Afară de arme şi caĭ pentru care acestea s'au însemnat osebită seamă pentru tot-d'auna cu un adaus de anuală remontă pentru caĭ.

«Pentru alcătuirea pichetelor pe şleahurĭ sau adăugit pănă la 130 slujitorĭ călărĭ pentru facerĭ de poterĭ în ţinuturĭ.

«Numĕrul slujitorilor la ţinuturĭ cu căpitaniĭ şi stegariĭ lor astă-ḑĭ sunt 1200 iar după aceste proectate disposiţiĭ cu trebuinţa de faţă sau ridicat pănă la 1275 însă: prin acéstă nu numaĭ că trebuinţele se îndestuléză cu maĭ multă întindere, dar maĭ vrednic de luat aminte este uşurarea satelor pentru că ele pe viitorime nu vor maĭ fi datóre a numi om şi al înformălui.

«Dregătoriĭ de ţinuturĭ sunt îndatoriţĭ cu înrolarea slujitorilor, căutând a alege maĭ cu sémă din ómeniĭ liberaţĭ din miliţie. Tóte cheltuelile pentru întreţinerea lor se dau dregătorilor, fiind respunḑetorĭ atât de complectul ómenilor cât şi de al cailor.

«Vor da socotelele cu doveḑĭ legiuite la vreme, ţiind lista de No. slujitorilor, de îmbrăcămintea lor, amoniţia şi armele lor, caiĭ se vor da cu opis de semnalmentele lor şi se vor trece într'o condică cu şnurul cârmuireĭ».

Tabla pentru alcătuirea slujitorilor pe la ţinuturĭ şi slujba ţinereĭ lor.

Ţinuturile	*Căpitanĭ*	*Stegarĭ*	*Călărĭ*	*Pedeştri*	*Total*
Dorohoiu	1	1	72	74	146
Botoşanĭ	1	1	66	49	115
Suceava	1	1	54	49	103
Némţ	1	1	55	40	95
Roman	1	1	46	12	58
Bacăul	1	1	55	45	100
Putna	1	1	58	54	112
Covurluĭ	1	1	39	58	97
Tecucĭ	1	1	46	18	64
Tutova	1	1	54	22	76
Fălciu	1	1	48	34	82
Vasluĭ	1	1	52	12	64
Iaşĭ	1	1	76	61	137
Total	13	13	721	528	1249

Numĕrul acestor slujitorĭ se împart pentru trebuințele următóre:

Călăreți	Pedeștri	
222	116	La tactul isprăvniciilor.
8	86	La polițiile și comisariĭ de prin târgurĭ.
58	58	La tribunalele judecătorescĭ ținutale.
252	—	La privighitoriĭ de ocóle.
130	—	Pentru picheturile din drumurĭ.
	48	Pentru vămĭ.
46	220	Cordonașĭ pentru granițe.

Imbrăcămintea și echipamentul unuĭ slujitor:

Lădunca, pătruntaș cu cobururĭ, portepeul cu curea, temléc de curea pentru suliță, chivără de pele négră cu fundul de postav roș și ponpon, eteșchet de bumbac alb la chivără. Ceahol de mușama la chivără, spențer de postav negru cu vipuște și guler roș, pantalonĭ de postav vânăt cu lampasurĭ roșie și căptușițĭ cu iuft, manta de postav sur cu nasturĭ de alamă și vipuște roșiĭ, ciubote; șea, zabală, biciu, căpăstru și traistă».

De și Pravila din 1845 tindea pentru a lua din sarcina satelor ținerea slujitorilor, prin prevederea diferitelor cheltuelĭ de întreținere, adăugânduse câte 8 parale la darea capitațieĭ, maĭ târziu însă se reveni earășĭ, sub o altă formă, la inființarea de slujitorĭ pe la ocóle și pe la marginea țereĭ prin legea din 1851, după cum s'a spus.

Corpul slujitorilor ia în 1852, denumirea de *Jandarmi*.

Legiuire pentru reformarea corpuluĭ slujitoresc în Jandarmi:

«Spre a se dobândi buna reînformăluire a slujitorilor și nemijlocita întrebuințare numaĭ în slujbele statuluĭ, precum și pentru de a se statornici datornica privighere pentru întocmaĭ înplinire a prescriselor îndatorirĭ în păstrarea lucrurilor Haznеleĭ în bună stare pe temeiurile ce se dau, precum și a cailor, este neapărat a se organisa acéstă trupă pe prințipiile uneĭ jandarmeriĭ după pilda și a altor staturĭ și pentru care sfârșit sau socotit a se pune în lucrare următórele:

A. Corpul de jandarmĭ într'un regiment va atârna de

Ministerul treburilor din lăuntru și de Hatmanul oștilor și anume.

a). De Ministrul din lăuntru în tot ce va privi slujba pentru care se înființéză și aducerea în înplinire a poruncilor Administrației.

b). De Hatmanul ca General-Inspector a tuturor puterilor înarmate în tot ce va privi organisația militară, disciplina, înformarea, înarmarea și ținerea sa în bună stare.

B. Acești jandarmi se vor bucura de tóte drepturile hărăzite miliției.

a). Ofițerii cu clasifarea rangurilor, în potrivire cu acele țivile statornicite prin așeḑĕmêntul Țereĭ pentru miliție.

b). Rangurile de jos cu scutirea mărginită însă numaĭ pentru sineșĭ fără a se intinde și la părințĭ sau la despăgubire bănéscă pentru capitație.

C. Regimentul de jandermĭ sub atârnare de Ministrul din lăuntru și de Hatman în atribuțiile fieș-căruiea hotărîte maĭ sus, împărțit în doue diviḑiĭ cu 14 companiĭ, se va comanda de către:

1 Colonel, după regulele și îndatoririle prescrise în așeḑământul militar,

2 Maiorĭ carĭ ca divizionerĭ vor privighe, unul, la șease ținuturĭ din sus, și celalalt la șease ținuturĭ din josul Principatuluĭ.

19 Ober-ofițerĭ care vor putea avea rang până la căpitan și din care:

3 la ștabul regimentuluĭ cu îndatorire de administrator, casier și cvartir maistru.

3 La Poliția capitaleĭ, unu ca comandir de companie.

13 La fie-care ținut câte unul, comandir de companie.

19

Peste tot 22 Ștabi i ober-ofițerĭ.

14 Vahmiștri, câte unul de fie-care companie.

68 Sub-ofițerĭ socotițĭ de la 3 până la 5 de ținut, potrivit numĕruluĭ jandarmilor. Din aceștĭ sub-oficerĭ, 48 călărețĭ și 28 pedeștri.

14 Trimbițașĭ.

15 Dobоșarĭ.

1322 Soldaţĭ jandarmĭ împărţiţĭ în 14 companiĭ, una a capitaleĭ şi celelalte la 13 ţinuturĭ câte una, din care număr: 644 călăreţĭ şi 678 pedeştri.

Peste tot ranguri de jos 1433.

Armele jandarmilor. Pentru călăreţ, sabie cu portopeĭ de pele négră cu cătărămĭ şi cârlig la încingătóre. Pistóle în cobure la şea. Carabine (numaĭ pentru carabinerĭ) aninate de pantalerĭ de pele neagră cu cârlig de fer. Lăduncă pentru patróne. Pentru pedestru, puşcă cu baionetă de acele micĭ, canoegăreştĭ, pol-sabie (tesac) cu portopeĭ de pele négră, încingătóre cu o cataramă dinainte. Sumcă pentru patróne cu perivezi de pele négră.

Carabineriĭ se vor alege din însuşĭ corpul acesta, aceĭ maĭ vrednicĭ şi carĭ vor avea buna ştiinţă de întrebuinţarea armeĭ, aceştia vor sta la tactul isprăvniciilor şi se vor întrebuinţa maĭ cu osebire pentru prinderea făcătorilor de rele şi alte extraordinare trebuinţe de importanţă.

Fiind-că jandarmiĭ în tóte staturile sunt priviţĭ ca un corp din acele alese, apoĭ ştabiĭ şi ober-ofiţeriĭ maĭ sus arĕtaţĭ vor fi orînduiţĭ după presentaţia amăndurora D-lor Sale Ministrul din lăuntru şi Hatmanul din aceĭ ce slujesc sau au slujit în Miliţie şi care ar înfăţişa atestaturĭ de buna lor purtare şi vrednicie, aseminea şi sub-oficeriĭ şi celelalte ranguri de jos se vor alege ceĭ maĭ vrednicĭ deprinşĭ cu purtarea armelor.

Inaintirĭ la rangurĭ se vor face:

a) Pentru Ştabi şi ober-ofiţerĭ la prilejurĭ de vacanţie după apreciaţia vredniciei a meritelor şi a învechimeĭ în slujba presentată prin comandă pe temeiul recomandaţiilor Ispravnicilor şi supusă de Ministrul din Lăuntru prin înţelegere cu Hatmanul, Domnuluĭ care va întări prin înalte poruncĭ de ḑi.

b) Pentru sub-ofiţerĭ după presentaţiile prin comandă pe temeiurile de maĭ sus prin un decret iscălit de ambiĭ Ministriĭ şi obştit prin poruncĭ de ḑi prin Miliţie cât şi prin jandarmerie.

Relațiile coloneluluĭ și a maioruluĭ de jandarmĭ cu comandanțiĭ de companiĭ vor fi în totul militare și privitóre numaĭ pentru paza disciplineĭ, buna ținereĭ a ómenilor, a cailor, a uniformelor și a armelor, îndestularea lor cu hrană și stricta aducere în împlinire după instrucțiile ce se vor da potrivit alăturatuluĭ formular, fără de a le fi ertat sub orĭ-ce cuvânt da așĭ întinde de la sine activitatea în sfera administrațieĭ în lipsa unor aseminea poruncĭ.

Ștabul regimentuluĭ de jandarmĭ va rezidui în Iașĭ și comandirul seu va revidui adese potrivit îndatoririlor prescrise în partea atreia a așeḑământuluĭ militar.

Maioriĭ vor avea rezidențele: unul la orașul Botoșanĭ având sub comandă companiile ținuturilor din sus; Dorohoiu, Botoșanĭ, Suceava, Neamț, Roman și Bacău; celalalat, orașul Bârlad având companiile ținuturilor celorlalte din jos, și amândoĭ vor revidui diviziile lor potrivit îndatoririlor prescrise în aceiași parte a așeḑământuluĭ militar pentru comandanțiĭ de batalion, fiind eĭ datorĭ, la cea întâiu recviție a vre uniea din isprăvniciile diviziеĭ sale a împlini îndată cererea sa sub respunderea aceĭ isprăvniciĭ.

Uniforma.

a) Chivăra (ceacul) de postav roș, cu fundul, cozoroc și marginele de sus și de jos de piele glanț negru; marca și ceșuele de metal alb, cocardă (repioc) roșie cu vânăt și pompon lungăreț de lână roșie, la ofițerĭ ambele aceste de fir alb.

b). Mundire lungĭ de postav vânăt cu petlița de postav roș, la guler, ofițeriĭ vor avea și în petlițe cusuturĭ de fir alb în forma de cavalerie milițieĭ, precum și pre manichete cusuturile în forma aceștia armiĭ; ștabofițeriĭ vor adăogi un cant cusut cu fir alb împrejurul guleruluĭ și a manichetelor.

c). Epolete la ofițerĭ întocmaĭ ca la Cavaleriea milițieĭ, din rangurile de gios, carabineriĭ vor avea epolete în forma de ștabĭ-ofițerĭ, cu franjurĭ în total de lână roșie, iar ceilalțĭ în deobște călărețĭ și pedeștri deopotrivă epolete ca la infanteriea milițieĭ de postav roș; deosebirele rangurilor ofițerescĭ vor fi ca la miliție prin franjurĭ și stelu-

țe iar pe ținuturĭ îndeobște prin numerațiĭ, la ofițerĭ numerile de metal galben, la rangurile de gios cu postav vânăt.

d). Eghiletele vor purta îndeobștie ofițeriĭ, de fir alb, în stânga, iar din rangurile de gios carabineriĭ numaĭ de lână roșie.

e). Șarfurĭ aurite vor purta numaĭ ofițeriĭ de forma ca la miliție iar rangurile de gios brâe de postav vânăt cu dungĭ de postav roș.

Pantaloniĭ de postav sur albastru, cu vipușca de postav roș.

Fie-care jandarm ce se va înrola va fi dator a sluji 3 anĭ fără a se putea îndepărta sub nicĭ un fel de cuvênt.

Lefurĭ: colonelul 20,000 leĭ pe an, maiorul 12,000, ofițeriĭ 5000, vahmaistru 720 plus 270 hrană, sub-ofițerul 480 și aceiașĭ hrană, jandarmul 180 și 270 pentru hrană.

Budgetul total al cheltuelilor corpuluĭ jandarmilor, de 1,376,997 leĭ, 80 parale pe an.

Legĭ, ordonanțe, ordine de ḑi și diverse comunicărĭ privitóre la recrutare, comandament, inspecțiĭ, înaintărĭ, mutărĭ, dimisiĭ, instrucția practică și teoretică a trupeĭ și a oficerilor, disciplină, recompense și alte acte relative la epoca considerată.

1836.

«*Inaltă poruncă de zi prin tótă a Nóstră Domnéscă miliție No. 26, Noemvre.*

«La șmotrul ce Domnia Me am făcut părțeĭ de miliție din Galațĭ, aflând ómeniĭ în bună curățenie, cu vedere voiósă, știind priomurile puștiĭ, marșirovca, exersiția de batalion și escadron îndestul de bine, care dau dovadă de silința comandirilor celor maĭ de aprópe a acesteĭ părțĭ, Noĭ pe lângă mulțumirea ce arătăm acelor comandirĭ hărăzim și următórele năgrăjdăniĭ și anume: Comandiruluĭ roțeĭ 1 căpit. Schelet 3000 leĭ, comandiruluĭ roțeĭ a 3-le Leitenant Dimcea 1000 leĭ, Leitenant Florescu 500 leĭ, Ansenuluĭ Duca 350 leĭ, Ansenuluĭ Antoniu 360, iar pe feldvebeliĭ roților 1 și al 3-le pentru bunele purtărĭ 'ĭ năgrăjduim câte cu 200 leĭ.

Mihail Sturza V. V.

1837.

«*Inaltă poruncă de zi prin tóta a Nóstră Domnéscă miliție a Principatuluĭ Moldoveĭ No. 1512.*

«1) Unindune la presentația General-Inspectoruluĭ Domneșteĭ Nóstreĭ Milițiĭ, din 28 a curgătoreĭ lunĭ No. 1272 Mijlocitórie pentru legiuita însoțire a aflătoriuluĭ în Miliție peste complect Maioruluĭ Mișcinco, potrivit dorințeĭ și cerereĭ sale cu D-eĭ tânăra Polina Iacovna, nepóta Hadvorneĭ sovetniculuĭ Gherasim Vașcinco, ce împlinește îndatorirea în Principatul nostru de consul al Impărățieĭ Rosieĭ, Noĭ învoim aseminea legiuită însoțire și poruncim a se face cunoscut pe tóta a Nóstră Domnéscă Miliție spre știință.

2) Tot-o-dată întorcând luare aminte a Nóstră, la silința ce cu trudnice osteneli au aretat acest ștab-ofițer în folosul milițieĭ atât maĭ înainte de a să opredeli în ea, adecă pe la începutul formarisireĭ eĭ, când s'au aflat comandarisit din oștirile Rosieneștĭ spre învățătura slujbeĭ de front, cât și de atuncĭ încóce la ucebiile comănzi și rânduiala slujbeĭ de garnizon în capitalie ce'ĭ sânt încredințate.

Noĭ spre semnul mulţumireĭ nóstre cătră o potrivită resplătire şi îndemnarea sa cătră osârdnice şi credinciósă slujbe, care nădăjduim şi în viitorime de la el, la acest prilej ai însoţireĭ sale, cătră ajutorul casnicelor cheltuelĭ, cu tótă milostivirea hărăzim D-sale Miscinco năgrăjdanie de 300 galbenĭ pe carĭ şi poruncim D-sale General-Inspectoruluĭ Balş ca din baniĭ ce se primesc acum de la Visterie în socotéla sumelor asigurate pentru ţinerea miliţieĭ pe anul curgător, îndată să i se slobódă cu acésta, că dacă la sfârşitul tretiuluĭ viitorĭ a luĭ Septemvre nu se va descoperi pentru îndeplinirea lor din obaroturile somelor ţinereĭ Miliţieĭ, atuncĭ să ne aducă la ştiinţă spre a i se porunci Visterieĭ de aĭ întórce Dejurstveĭ din sumele ce vom găsi de cuviinţă.

(Urméză semnătura domnéscă).

1838

Inaltă poruncă de zi No. 4 din 20 Mart.

»Din raportul cu No. 545 a D-sale General-Inspectorul Domneşteĭ nóstre Miliţiĭ, privind nepilduita întâmplare urmată la Teatru în noptea trecută la 19 spre 20 a curgătóreĭ lunĭ între Leitenanţĭ . . . adiotantul nostru şi . . . adiotantul General-Inspectoruluĭ, carĭ gâlcevinduse între eĭ sau şi bătut, în sfârşit trântinduse pe gios şi rumpânduşĭ uniforma şi epoliturile, cu care acéstă ruşinată a lor faptă pe de o parte au zădarăt obşteasca linişte, ce era maĭ vârtos datorĭ a stărui cu bunele purtărĭ spre a o sprijini la adunarea publică ca nişte ofiţerĭ şi cu numire de adiotanţĭ, pe de altă parte au pătat driturile numireĭ şi a uniformeĭ ce purta.

Noĭ poruncim, ca pe nişte nevrednicĭ maĭ mult a purta aseminea numire şi uniformă a caror sfinţenie n'au preţuit, să se vecliucească fără a cuteza maĭ mult de a maĭ purta aşa numire sau cel maĭ mic semn al uniformeĭ, şi tot-o-dată peruncim D-sale General-Inspector de a se înţelege cu D. Logofătul Trebilor din lăuntru spre ai depărta pe numiţiĭ din capitalie (în îmbrăcăminte ţivilă) şi anume, pe cel întâiu la moşia din ţinutul Neamţuluĭ a frateluĭ seu Aga . . . . şi pe cel de al doilea la moşia

din ţinutul Bacăuluĭ a părinteluĭ seu . . . . . . Cu acésta de a nu putea avea eĭ maĭ mult întâlnire sau vre o comunicaţie între eĭ sau prin alţiĭ.

Acésta poruncim a se face cunoscut prin tótă a nóstră Domnéscă miliţie spre ştiinţă şi întocmaĭ înplinire şi pilduire.

(Urméză semnătura domnescă).

1839.

Inaltă poruncă de zi prin tótă etc. No. 2

6 Ghenarie.

«La prilejul prăznuireĭ zileĭ universale a botezuluĭ Domnuluĭ Nostru Is. Hrst. vroind a resplăti osârdia, râvna şi silinţa cătră slujbă a unora din ofiţeriĭ şi cadeţiĭ corpuluĭ Domneştiĭ nóstre miliţiĭ cu tótă milostevirea 'ĭ înaintăm în ranguri şi anume:

La efanterie.

Pe praporşcicul C. D. la rang de leitenant.

Pe feldvebelul roţeĭ a 3-le unter-ofiţerul D. la rang de praporşcic.

La cavalerie.

Pe cadetul N. S. la rang de cornet.

La comanda pojărnicéscă.

Pe comandantul roţeĭ pojărniceştĭ căpitanul B. la rang de maior.

La ştabul general Inspectoruluĭ miliţieĭ.

Pe adiotantul leitenant . . . la rang de căpitan.

Din Domneştiĭ noştri adiotanţĭ.

Pe cornetul D . . . la rang de leitenant.

(Urméză semnătura domnéscă).

Inalt Impărătesc firman cătră Prea Inaltul Domn al Moldoveĭ.

23 Iulie.

(Publicat pentru obştésca cunoştinţă în Principat).

Cel maĭ ales dintre Domniĭ din neamul luĭ Mesiea V. V al Moldoveĭ, Mihail Sturza beiu, fie sfârşitul teu fericit. Cu venirea aceste împărăteştĭ porunci ţi să face cunoscut, că din Dumnezeiasca şi Veşnica voe, prea milostivul nostru părinte sultanul Mahmud Han, carele locueşte acum

în câmpurile fericite a Raiuluĭ și căruia fie dăruită D-zeiască milă și ertare, trecând în viața cea de vecĭ la 19 a luneĭ Rebiul Ahir Zioa luneĭ anuluĭ 1255, cu obștésca conglăsuire a Leviților Miniștri, a Inalților Vizirĭ și Rezalĭ, a Invățaților Ulemanĭ și a clirosuluĭ, și cu supunerea tuturor aleșilor a națieĭ și a poporuluĭ neam suit dupĕ cum se cade și dupĕ clironomie pe Inaltul și fericitul Tron a Osmanliilor și neam așeḍat pe Impărătescul scaun a Stăpânireĭ nóstre, acéstă obștinduse prin înalte poruncĭ pe la tóte eparhiile întindereĭ stăpânireĭ nóstre și tu V. V. a Moldoveĭ la sosirea acesteĭ înalte împărăteștĭ poruncĭ, veĭ face obștește cunoscută acéstă veste la toțĭ locuitoriĭ Moldoveĭ, țară care este clironomicéscă proprieta a stăpânireĭ nóstre, și te veĭ îndeletnici și de acum înainte pentru apărarea și protecția Moldoveĭ pe care o ocârmueștĭ sub mult milostiva umbră a stăpânireĭ nóstre și te veĭ sili pentru împlinirea după cum se cade a întemeietelor și hotărâtelor pentru ea orînduelĭ, care prin acésta se tragĭ asupra împărăteșteĭ nóstre Persóne mulțumitórele rugi a tuturor, pentru care s'au obștit și s'au trimes acéstă Impărătésca a nóstră poruncă vestitóre de suirea nósră pe tron; veĭ pune cuvenita luare aminte și tótă silința pentru a fi împlinite după chipul inscris cele căzute de credință și supunere și se facĭ ca toțĭ să se róge pentru îndelungata viață a Impărăteșteĭ nóstre persóne, și pentru de a pururea statornicire a putemiceĭ nóstre Impărațiĭ, lucrând și făcând după urmarea acesteĭ vrednice de supunere înalte porunci, dând credința acestuĭ sfânt semn,

Comunicare din partea Departamentuluĭ din lăuntru relativă la modul cum să se procédă cu prinderea desertorilor și despăgubirea de muniția perdută.

«D-luĭ General-Inspectorul milițieĭ cerând de la cârmuitorul sfat, punere la cale și periorisire smintelelor ce se pricinuesc ținereĭ milițieĭ, prin fugirea recruților dațĭ cu chizășie din partea satelor, el au încheiet hotărâre precum postelnicia face cunóscut cu adresul No. . . . că satele să fie datóre a căuta pe desertori și al da numaĭ de cât înapoĭ, cel mult în vade de o lună, de la vremea ce li se

face cunoscut, şi dacă la găsirea luĭ amoniţia ce ar fi luat cu sine ar fi perdută să se despăgubéscă pe polc, din orĭ-ce avere a sa şi a oploşitoruluĭ, iar negăsinduse desertoriul nicĭ amoniţia, atuncĭ închezeşluitoriĭ să despăgubéscă pe hazne de costul lor potrivit cu aşezământul, despre care se aduce la cunoscinţa obştéscă.

1840.

§. 2 din Inalta Poruncă de zi prin tótă óstea.

23 April.

(relativa la ţinuta de bal a ofiţerilor).

«Spre maĭ bună potrivire la uniforma încuviinţată de noĭ D-lor ofiţerilor Domneşteĭ nóstre miliţiĭ pentru înfăţişarea lor la balurĭ, încuviinţăm a se purta la mundirele scurte, pantaloni lipiţĭ de postav alb, pantofĭ de piele de glanţ cu cataramele albe, colţunĭ albĭ de mătasă, şpăgĭ pentru ofiţeriĭ de pihotă după uniforma de astă-ḑĭ, iar pentru ceĭ de cavalerie, după forma spadelor de cavalerie, pentru care sè va da deosebit model de la ştabul nostru, şi în locul chivăreĭ vor purta pălăriĭ în treĭ cornurĭ cu pană, adecă ofiţeriĭ de infanterie pană négră iar ceĭ din cavalerie, albă.

1845.

Inaltă poruncă de zi pe oştire prin care se hotărĕşte felul cum trebue a se urma în viitor cu primirea în óste a cadeţilor fiĭ de nobilĭ.

(Extras).

1). Să nu fie maĭ tinerĭ de 18 anĭ.

2). Să facă cerere înscris General-Inspectoruluĭ, alăturând documente despre familia lor, de venitul anual şi anume, ceĭ pentru infanterie 100 galbenĭ ceĭ pentru cavalerie 250 galbenĭ pe an, şi cu un atestat pentru cursul învăţăturilor ce au urmat.

3). Numerul cadeţilor nu este mărginit însă, léfa hrana şi îmbrăcămintea vor primi numaĭ aceĭ din complectul comandelor.

4). Toţĭ cadeţiĭ în curs de doĭ anĭ sunt obligaţĭ a se

îndeletnicĭ cu dobândirea cunoscinţelor slujbeĭ şi a regulamentelor oştireĭ. — După 2 anĭ fie-care cadet va depune esamen înaintea uneĭ comisiunĭ din treĭ ofieţrĭ.

5). Meritul la învăţătură şi purtarea şi sirguinţa se vor preferi vechimeĭ în slujbă aşa că, aceĭ ce vor dovedi aseminea calităţĭ vor fi făcuţĭ ofiţerĭ maĭ înainte de 2 anĭ, iar dacă din contra în acest termin nu vor dovedi aseminea, vor fi depărtaţĭ din slujbă.

6). Familiile nobile ce vor dori să înscrie pe fiĭ lor nevrâsnicĭ fiind, dar aflătorĭ în şcolă, *). vor face declaraţie despre acésta General-Inspectoruluĭ, şi eĭ vor purta în şcólă o deosebită uniformă şi vor fi scutiţĭ de serviciul militar pănă la sevărşirea cursurilor teoritice când vor trece cadeţĭ.

1846.

Inaltă poruncă de zi pe óste. No. 2 din 25 Ghenarie.

(Degradare de ofiţerĭ în rang de soldaţĭ pentru că sau bătut în duel).

«In fieşte care stat organisaţia potereĭ oşteneştĭ s'au făcut pentru a înfăţişa către societate o lucrătóre încheзeşuire în linişttita şi asigurata petrecere. Acele maĭ întăĭ dar datoriĭ a uneĭ aseminea puterĭ sunt supunerea către Domnitorul şi purtările potrivite pentru de a respunde la ţelul chemăreĭ sale. După aceste neurnite temeiurĭ sabia unuĭ militar nu póte a fi trasă din teaca eĭ de cât atuncĭ numaĭ când împregiurările privitóre către liniştea obştéscă ar îndemna pe Inalta ocârmuire a poruncĭ, *maĭ ales în Principatul acesta în care miliţia nu are altă chemare de cât pentru cele privitóre în năuntru.* Insă cu totul abătută de la aseminea principiĭ au fost urmarea unor din ofiţerĭ carĭ au cutezat a întrebuinţa a lor poziţie in personale svezĭ şi patimĭ cu aceasta iĭ au pătat uniforma de care au fost cinstiţĭ, şi ar fi o lovire în caracterul ofiţerilor miliţieĭ, a se maĭ afla nişte aseminea feţe în numerul lor.

*). Pe atuncĭ era o singură şcólă publică cu un învăţământ maĭ superior, numită *Academia Mihaileană*, şi probabil că la acésta se refere ordonanţa.

Drept aceia luând de temeiu sentința încheiată la 25 a luneĭ aceştia de comisia ostăşéscă rânduită cu a nóstră poruncă Domnéscă spre cercetarea unor aseminea, hotărâm aceste de maĭ jos:

1). Leitenantul M. . . . şi cornetul F. . . . . . se degraderisesc şi rĕmân simpli radavoĭ trămițânduse la garnisonul din Galațĭ.

2). Leitenantul G. se depărtéză din oraş şi se trimite la garnisonul din Galațĭ unde se va ține sub arest pe vreme de 3 lunĭ.

1852.

Legiuire pentru întinderea moduluĭ recrutațieĭ milițieĭ, votată de Divanul obştesc în seansa din 8 April.

«Pe lângă treptele contribuabile ce urméză a se lua la recrutație şi anume: birnicĭ, căpătăerĭ, bejenarĭ şi hrisovolițĭ, se vor lua la recrutație şi pe desrobițiĭ birnicĭ şi jidoviĭ şi se vor excepta neguțitoriĭ, meşteriĭ, patentariĭ moldovenĭ şi privileghiațiĭ».

Regulamentul legeĭ de maĭ sus, publicat în 2 Dec.
(extras)

Jidoviĭ sunt supuşĭ la recrutație de o potrivă cu celelalte clase pământene supuse acesteĭ îndatorirĭ în puterea legeĭ.

Jidoviĭ vor îndeplini aceste îndatorirĭ deosebit de creştinĭ.

Jidoviĭ nu vor da analogul lor alt-fel de cât în natură adecă, câte un recrut din fie-care 70 familiĭ, proporție care este păzită şi în privirea celor-lalte clase.

Obştia jidovilor din fie-care ținut vor da analogul lor prin organul epitropiilor.

Toțĭ jidoviĭ din acelaşĭ ținut carĭ vor fi înscrişĭ pri târgurĭ, sate, velnițe, ratoşe, cârciume, morĭ şi alte locurĭ, vor fi considerațĭ în privirea recrutațieĭ ca făcând parte din una şi aceiaşĭ obşte.

Sunt scutițĭ de recrutație singurĭ rabiniĭ în vremea funcțieĭ lor.

Inlocuirea recruților prin ómenĭ plătițĭ este ertată jidovilor ca şi creştinilor, cu acésta însă ca fața angajată să

fie tot jidov înrolat de bună voe şi dintr'o familie care 'ş-au îndeplinit sarcina în privinţa conscripţieĭ.

Jidoviĭ cari vor fi sevârşit cursul de învăţătură în şcólele publice şi vor produce certificate de înaintire şi de bună purtare vor fi pentru tot-deauna scutiţĭ de recrutaţie.

Aceĭ ce urméză vre o meserie sau în calitate de maistru şi au certificate de meşter sau se dedă la industria fabricelor sunt de aseminea scutiţĭ.

Jidoviĭ carĭ se dedau la agricultură vor fi scutiţi de recrutaţie tot-deauna; eĭ nu vor putea îmbrăţişa acéstă meserie în câtă vreme vor urma operaţiile recrutăreĭ.

Jidoviĭ nu vor fi primiţĭ în slujba militară de cât în vârsta de la 18 la 24 anĭ.

In caz când un jidov dezertor s'ar dosi de jidovĭ, obştea în care s'ar găsi pribegitul va fi supusă unuĭ ştraf de 100 galbenĭ de fie-care dezertor fără ca acesta se fie scutit de pedépsa hotărâtă pentru desertare.

Jidoviĭ carĭ vor fi sevârşit terminul slujbeĭ lor potrivit cu regulamentul militar şi vor fi dat dovadă de bună purtare, se vor folosi de aceleaşĭ prerogative care sunt date în deobşte de Regulamentul soldaţilor moldovenĭ *)

1854.

Ştabul General

No. 3412. Să publică spre obştéscă ştiinţă, Porunca de zi subt No. 35 a Exelenţeĭ sale Extraordinaruluĭ Comisar în principate, obştită prin óste :

Pricaz

Prin miliţia Moldoveĭ

Oraşul Bucurescĭ în 1 Iulie

«No. 35. In urmarea raportuluĭ Viţe-Prezedenteluĭ sfatuluĭ Ad-tiv a Moldoveĭ din 26 Iunie No. 579, în locul Polcovniculuĭ Ranete se orândueşte pentru osebite însărcinărĭ pe lângă Hatmanul Mavrocordat pe adiutantul seu Buzdugan care să se îndestuleze cu leafa după cin, iar

*) Regulamentul pentru recrutarea jidovilor a fost elaborat şi decretat sub cârmuirea Generalului Budberg Plenipotentul Rusieĭ în Principate, pe timpul ocupaţiunei acestora de către armata ruséscă.

parucicul din escadronul de ulanĭ Radovicĭ-Licinoĭ adiutant tot pe lângă Hatmanul cu purtarea aceiașĭ lefĭ ce au primit în acéstă îndatorire D. Buzdugan».

Iscălit Extraordinar și plenipontențiar comisar în Principatele Moldoveĭ și Valahieĭ, General Adiutant Budberg. Cârmuitor obșteșteĭ cancelariĭ din gvardie Rotmaistrul Mainov».

1855.

Inaltă poruncă de zi, asupra moduluĭ înaintărcĭ în corpul ofițeresc.

«Din raportul D-sale Hatmanuluĭ Oasteĭ sub No. 4646 luând aminte la óre-care abaterĭ făcute din regulile ramuluĭ militar, noĭ poruncim a se păzi în viitor cu strictețǎ și nestrămutare următórele:

1). Inaintările la ranguri și posturile vacante atât în corpul trupelor de linie cât și în al ștabuluĭ nostru se vor face tot d'auna dupě rând, fără a se jigni învechimea ofițerilor de linie.

2). Primirea in postul de Adiutant al Nostru când trebuința ar cere se va face după presentația D-sale Hatmanuluĭ în ințelegere cu șeful ștabuluĭ nostru, din ofițeriĭ de linie aceĭ maĭ vechĭ și cu meritele cuvenite, cărora se va păstra acest post ca o resplătire pentru ostenitórele slujbe sevârșite de eĭ în óste.

3). Pentru corpurile de jandarmĭ și de pompierĭ la cazurĭ de înaintirĭ în rangurĭ și complectarea posturilor, D. Hatman va avea îngrijire ca să se ințelégă cu D. Ministru din năuntru spre a nu se face abaterĭ din așeḍământ.

(ss) **Gr. Ghica V. V.**

1856.

Dare de séma despre serbătorirea căpitanuluĭ G. Filipescu întors din captivitate din Rusia

(Estras din «Gazeta de Moldova» No. 40 din Maĭ 1856).

«D. Căpitanul G. Filipescu, fostul comandant a batereiĭ Moldovene, carile la ocaziea prochemăreĭ făcute de guvernul provizornic a se retrage din țară cu armiea Rosieană și trupele Moldovene, au refuzat a se supune unuĭ aseminea ordin, pentru care ca prizonier de rezbel, în

luna Septemvre 1854, s'au condus în Rosiea, s'au înturnat Vinerĭ la 18 Maĭ în Iașĭ. După o petrecere aprópe de doĭ anĭ, la cetatea Bobruisc și în urmă la Kastroma pe Volga, din colo de Moscva. Acest brav militar au întimpinat în sânul patrieĭ o căldurósă îmbrățoșare. Prea I. Domn spre ai da un semn a prețuireĭ sale, pentru caracterul energic cu care pentru onorul și dreptul țerĭ au susținut în străinĭ au bine-voit a înainti pe D. Căpitanul G. Filipescu la rang de Maior, ordonând a'i se da o remunerație de 800 galbenĭ. Confrațiĭ seĭ de arme, eau dat ierĭ în grădina de la Copou un banchet, în care D. Colonel Scheliti, ca prezident a adunăreĭ au adresat următórele cuvinte:

«Iubiților camarazĭ!

Intrunirea nóstră în ist local, este de a serba fericita înturnare în Patrie și între noĭ a camaraduluĭ nostru Căpitanul de artilerie (astăzĭ Maior), Gheorghi Filipescu carele s'a făcut victimă devotamentuluĭ seu pentru țară, suferind supărările exiluluĭ și a îndelungateĭ captivitățĭ în pămêntul departat al Rosieĭ.

Vă este cunoscut Domnilor, că nu numaĭ a nóstră căldurósă simpatie dar pot zice și a tuturor compatrioților l'au acompaniat în eczil, și astăzĭ suntem cu toțiĭ întrunițĭ în giurul seu, spre al felicita pentru demnitatea cu care au susținut onorul militar și datoria de Român.

Evenimentele din urmă au vădit neîndoelnic că aseminea simțiminte sunt comune nu numaĭ între ofițerĭ dar și între soldațiĭ noștri, simțimente care în miedzul încungiurărilor actuale ne promit un glorios viitor pentru iubita nóstră patrie. Cu ocazia acesteĭ întâĭ bine-facerĭ, care ni aduce pacea, să rostim maĭ întâiu a nóstră vie recunoștință I. Sale Domnuluĭ *Grigore Ghica*, care și la acéstă împregiurare, urmând inpulsieĭ inimeĭ sale generóse, au remunerat cu mărinimie onorabila și patriotica purtare a frateluĭ nostru de arme.

Se închinăm dar acest toast pentru fericirea I. Sale și a Patrieĭ». Aceste cuvinte patriotice s'au urat cu entusiasm de adunarea și alte toaste s'au închinat pentru Mol-

dova, óstea națională și șefuluĭ eĭ, Maioruluĭ Filipescu și în urmă în sănătatea *tutulor părtinitorilor reunireĭ Principatelor Moldo-Române*.

1857.

Ordin No. 25, 12 April

Activitatea Domnesculuĭ Adiutant Leitenantuluĭ Alecu Cuza și buna chibzuire a trebilor în însĕrcinarea ce pórtă de pârcălab portuluĭ Galațiĭ îndemnăndumĕ aĭ face cuvenita respăltire, eu înaintez pe D. Cuza în rangul de căpitan. Acésta se va obști prin óste spre știință.

(ss) Konaki-Vogoridi

Darea de sémă asupra esamenuluĭ anual de la Scóla Militară.

(Publicată în «Gazeta de Moldova» No. 60 August 1)

«Scóla militară din Iașĭ a căreĭ bază sau fost pus la 1855 prin îngrijirea D. Maioruluĭ D. Asaki, sub auspițiile șefuluĭ de óste reposatul acum Kostaki-Boldur, au căpătat a eĭ actuală organisație în cursul Kaimakamuluĭ Log. Teodor Balș, prin locotenentul de șeful de óste D. Colonelul P. Scheliti și s'au deschis în 20 Dechemvrie 1856.

Cadețiĭ cari au frecventat cursul regulat al școleĭ, au depus erĭ un examen public în ființa Ecs. S. D. Mavrocordat șeful ósteĭ, a ștabuluĭ-Maior și a Directoruluĭ D. Colonelul Filipescu, prin conlucrarea Profesorilor D. D. Maiorul D. Asachi, Căpitanul Adriean, Leitenantul Martino și Sevescu. D. Maiorul Asachi, profesor de matematică, după ce în scurtă alocație au expus folósele învățătureĭ militare pentru oșteanul Român, și istoricul acesteĭ școli, au dat elevilor maĭ multe probleme de matematică teoretică, care le au deslegat cu lămurirea cerută, după aceia iĭ au rezulat cu succes cvestiĭ de tactică și de istoria militară, tradate de D. Capitanul Adriean, și în urmă eleviĭ au produs planurĭ topografice esecutate sub direcția D. Leitenant Martino, apoĭ D. Capitanul Adriean au recapitulat folósele care ofițeriĭ Românĭ sunt chemațĭ a aduce patrieĭ prin învățătura cuvenită carierei lor, căcĭ deamu,

dupre tratatul de Paris nu numaĭ menţinerea poliţieĭ din năuntru, *ce şi paza ţereĭ va fi însărcinarea armiei nóstre.*

Trecând apoĭ în sala de arme, eleviĭ s'aŭ produs în gladiatura cu spadă şi cu espadon, sub direcţia D. Profesor Siuli maistru de arme şi au vederat şi în arta asta o ghibăcie vrednică de mirare».

Căimăcămia Principatuluĭ Moldoveĭ.

Ordin de zi prin tótă óstea.

No. 81. Pe lângă raportul No. 5, a Comisieĭ judecătoreştĭ ostăşeştĭ ce sau orânduit cu porunca mea de zi No. 80, asupra D. Colonel Filipescu comandirul baterieĭ de artilerie, pentru pedépsa trupéscă pricinuită sub-ofiţeruluĭ Cealner din armata Austriacă, angajat ca instructor pe lângă baterie, supuindumise acta înjghebată de a ce comisie judecătorescă, şi văzând că sentinţiea este întemeiată pe § 86 care învinovăţeşte pe Şef când ar pedepsi trupeşte fără judecată pe vre un soldat din a sa comandă, iar nu pe un sub-ofiţer, a căruĭ drepturĭ sânt asemilate prin condica penală cu acele a le ober-ofiţerilor, şi maĭ ales când numitul instructor după condiţiile contractuluĭ sĕu era supus iurisdicţieĭ K. Kr. Agenţiĭ din Iaşĭ, cu aspră îndemnare a tuturor membrilor comisieĭ pentru abatere şi părtinire ce au arĕtat la un act aşa de învinovăţitoriu şi care este prevăḑut prin §. §. 83 şi 84 din codul penal militar. Dar de ar fi fost chiar întemeiată sentenţiea aceĭ comisiĭ cu tótă asprimea legilor, urmarea D. Colonel Filipescu care au întrebuinţat cruzime asupra unuĭ sub-ofiţer şi maĭ ales instructor din armata străină şi tocmaĭ în vreme când acesta se afla bolnav de un picior, ce au fost sclintit cu vre o câteva zile maĭ înainte, acéstă urmare îndatoreşte pe Guvern a întrebuinţa pentru înfrânarea luĭ măsurile cele maĭ aspre, şi prin urmare D. Colonel Filipesco va fi destituit de la comanda baterieĭ supuinduse arestuluĭ pe timp de 30 zile, socotite de la ziua când s'au arestat. Iar comanda baterieĭ se va încredinţa pe temeiul legiuit D. Căpitanuluĭ Tobias Gherghel. Tot o dată director la şcóla

Militară în locul D. Filipesco se va rândui pe D. Maior Adriean.

(ss). **N. Konaki-Vogoridi.**

1858.

Ditribuire de Stéguri.
Ordin de zi.

«No. 20. D-luĭ Şeful ósteĭ prin raportul sub No. . . . au adus la cunoştinţa me că stégurile date la începutul batalionuluĭ 1 şi 2 sunt de o construcţie cu totul defectuósă în comparaţie cu aseminea stégurĭ a altor armiĭ, grele de purtat fiind. prea marĭ şi atât colorile lor cum şi celelalte semne cu totul nepotrivite, încât neapărat cere trebuinţa, a se schimba şi că tot o dată trebueşte a se schimba şi a se da stégul şi batalionuluĭ al 3-le din nou înfiinţat, înfăţoşindumĭ dar modelul acestor stégurĭ, cere încuviinţarea me pentru a lor confecţionare, şi numirea persónelor care trebue a se cunóşte de naşe şi a asista la ţerimonialul consfinţireĭ lor. Eu încuviinţez facerea acestor stégurĭ şi găsesc de cuviinţă a numi naşă la batalionul 1-iu pe iubita me soţie Ecaterina Konaki Vogoridi, la al 2-le pe D-neĭ Ecaterina Balş născută Dimachi şi la al 3-le pe D-neĭ Elena Ghica născută Donicĭ care vor pune în lucrare confecţionarea steagurilor cu a D-sale cheltuială, bogate şi frumóse cum vor vroi, însă potrivite cu modelurile ce mi s'au înfăţişat şi D-lor vor asista la ţeremonia consfinţireĭ acestor steagurĭ.

(ss) **Konaki Vogoridi.**

Ordin al Şefuluĭ oştireĭ.

Cele 2 vechĭ steagurĭ date în păstrarea regimentuluĭ de jandarmĭ trec şi rămân la cele 2 batalióne de şeseorĭ înfiinţate din nou la April.

Regulament militar pentru óstea românilor,

Slujba frontuluĭ de infanterie. Tradus din dialectul rosian întocmaĭ de pe reglementul, îndeplinul cu cele maĭ nouă metode şi tipărit în S-t. Petresburg la 1845 de Maiorul Schelit. Tipărit din porunca luminăreĭ sale Prinţuluĭ Di-

mitrie M. Sturza General-Inspector óstei Principatului Moldovei și cavaler.

Regulamentul infanteriei are 3 părți:

1), Scóla recruților tipărită în 1847.

2), Esercíția de companie în 1845 și

3), Esercíția de batalion în 1846.

Școla recruților coprinde principiile formărei unei trupe, cu așeḑarea pe 3 rânduri în ordinea înșiruită (în linie), dă definiții asupra diferitelor termini întrebuințați pentru a arĕta formațiunea unei trupe, în fine se ocupă cu instrucția individuală a soldatului, mănuirea armelor și mișcările plotónelor.

Esercíția de companie conține ordinea strânsă, diferite mișcări, focuri și formațiuni; dar prescrie și *lucrarea cu frontul imprăștiat* a cărei întrebuțare regulamentul o definesce astfel:

«Poziția localităților și împrejurările cer, ca pedestrimea să se lupte nu în rânduială închisă ci în părți reslețe precum de pildă: pentru ocuparea pădurilor, tufelor, satelor sau pentru acoperirea feluritelor mișcări a oștei lucrătóre în rânduială închisă, precum la deploiadele marșurilor de flancuri, la mișcările de înaintire și retragere și alte aseminea, un aseminea mijloc a lucrărei se numesce front înprăștiat».

Regulamentul arată apoi cum trebue a se conduce instrucția soldatului în lucrarea cu frontul înprăștiat:

«Soldatului deprins a se mișca și a lucra în front închis trebue ai însufla, că îndată ce el se va afla în front înprăștiat, nu trebue a se îngriji pentru drépta indreptare și mergere la picior, măsura pasului; ci trebue a face fiecare mișcare slobod și ușor țiind tótă a lui luare aminte la dușman și la mijlocul cum ar pute mai bine și mai cu înlesnire ai pricinui stricăciune și a întrebuința în al seu folos propriu ori-ce posiție ce ar putea sluji spre apararea lui. Pentru acest sfârșit, la esercíția vânătorilor, pușcașilor și șaserilor, ofițerii trebue a se sirgui de a le arata localitățile și posițiile de care ei se pot folosi și a le tălcui în ce chip se urmeze, de pildă avĕnd înainte o mo-

viliță sau o culme, să se pótă tupila după ea sau a sta în genuchĭ; în pădure, la năvălire (înaintire) trebue a se furișa de la copac la copac și apropiinduse în acest mijloc de dușman sĕl pótă sdruncina câștigând tot-d'auna loc; asemenea la retragere prin pădurĭ săse oprescă în dosul tufelor și a copacilor și acoperind pe sine se apere locul și al sĕu tovarîș; tot-odată se va învăța chipul de a trece prin râpi peste ogrădĭ sau gardurĭ și ca să pótă lucra a sa armă cu folosință la orĭ-ce posiție, vânătoriĭ, pușcașiĭ și șaseriĭ aflanduse în frontul împrăștiat trebue reciproc a se apăra unul pe altul, a lor împușcăturĭ să le indrepte cătră acea parte la care ar pute pricinui maĭ multă stricăciune dușmanuluĭ, precum de pildă, asupra șefilor, maselor (grămezĭ) de ómenĭ, aseminea și asupra ómenilor și cailor ce slujesc la tunurĭ, sau asupra acelor locurĭ pe care în vremea înaintăreĭ este poruncit a le stăpâni; iar la apărare asupra acelor punturĭ, pe unde dușmanul trece în rânduială îndeșită precum: pe la șosele sau izăturĭ, podurĭ, râpĭ și alte aseminea; tâlcuind lor că artileria dușmănéscă nu póte pricinui stricăciune frontuluĭ împrăștiat; că prin pădurĭ și alte locurĭ ponoróse precum: prin râpĭ, peste șanțurĭ și alte asemenea, călărimea nu le póte aduce cea maĭ mică sfârmare iar la loc deschis, frontul împrăștiat are tot d'auna după el a sa călărime sau pedestrime în front închis.

Rânduiala de resboiu a frontuluĭ împrăștiat este țepul cu reservurile aflătóre după el. Țep se numește linia înjghebată de șaserĭ, vânători sau puscașĭ, întocmițĭ în perechĭ depărtate la óre-care distanțe una de altă.

Depărtarea între perechĭ la țep se hotărește potrivit cu întinderea frontuluĭ ce se acopere de țep, sau după întinderea ce ocupă, care este însă cu neputință a se statornici ponctuale; pentru că se întâmplă cazurĭ la care după localitate și trebuință, țepul este de nevoe a ocupa o întindere mult maĭ mare de cât acea ocupată de frontul ósteĭ. Obștește însă depărtarea între perechĭ nu trebue a fi maĭ mult de 15 pașĭ, pentru că la dinpotrivă țepul va fi prea slab. Pe lângă acésta, ómeniĭ dosinduse după felu-

rite acoperirĭ pot avea între perechĭ nu de o potrivă depărtare şi fieşte căreĭ perechĭ i se învoeşte a fi de 10 paşĭ înainte sau în urma linieĭ ţepuluĭ.

Ţepul este *linia întăiu de resboiu* a frontuluĭ împrăştiat. Rânduirea luĭ se mărgineşte ca prin ghibacea bătae să slăbéscă şi să oboséscă pe duşman, şi prin acésta să pregăteze progresul ataculuĭ de către ostea închisă (grămădită), sau se acopere vre o mişcare a eĭ.

Reservele slujesc de puncturĭ de întărire şi adunare ţepuluĭ. Aceste se află de 80 sau 150 paşĭ în dosul ţepuluĭ şi se comformă cu tóte mişcările luĭ.

Dacă localitatea îndĕmânează putinţa a aşĕza reservurile care le ar pute dosi de duşman, atuncĭ neapărat trebue a să folosi de o aşa împrejurare.

Reservele se pot aseminea întrebuinţa pentru acoperirea flancurilor ţepuluĭ, spre înconjurarea duşmăneştelor flancurĭ şi alte aseminea.

Când va năpădi cavaleria ţepul şi reserva spre maĭ bună apărare întocmesc róte sau grămezĭ la care ómeniĭ sĕ pun cu faţa spre câmp iar cu spinarea în lăuntru roţeĭ saŭ grămezeĭ». *)

Pentru împrăştierea uneĭ companiĭ întregĭ, comanda este:

Cutare companie la puşcaşĭ, marş.

Reglementul prevede colóna de companie şi careul.

La fie-care regiment deosebit de numĕrul obicinuit al puşcaşilor (50 de companie), se inarméză *cu struţe* (gvinte)**) şase ómenĭ din ceĭ maĭ ghibacĭ puşcaşĭ; rânduirea acestor struţarĭ se mărgineşte întru întărirea ţepuluĭ la acele locurĭ, de la care împuşcările trebue a se face maĭ cu multă ghibăcie şi acurateţă asupra duşmanuluĭ sau în aşa depărtare unde obicinuitele puşte nu pot atinge.

Esercifia de batalion. Aces regulament conţine ordinea

*) Sunt 54 anĭ de când s'au tiparit aceste metóde de luptă pentru infanterie, şi astăḑi după atatea resbóie, prefacerĭ in organisărĭ, in armament, in tactica mare şi mica, in fine in tóte mijlócele de acţiune, acele metóde nu sunt, după cum se póte judeca prin comparaţiune, prea de tot inapoiete cu procedeurile ce le avem in vigóre.

**) Flinte ghintuite.

strânsă; primirea şi predarea stégului, încărcarea şi împuşcarea, mersul cu frontul, îndoirea şi întocmirea părţilor îndoite (ruperea pentru trecerea pedicilor din linie), retragerea pe pol-batalion (semi-batalion), marş pe rânduri şi pe secţii. Reguli pentru alinierea batalionului, întocmirea colónelor; întocmirea frontului întins din colóne; întocmirea careleĭ, a colónelor şi frontului şi trecătórea. Marş cerimonial. Pentru frontul împrăştiat, (ordinea risipită), pentru lucrarea puşcaşilor, pentru lucrarea batalionului în front împrăştiat, pentru întocmirele şi mişcările batalionului după semnaluri. Pentru frontul împrăştiat al batalionului de 3 companiĭ. Pentru lucrarea batalionului de şaseri şi reguli pentru şaserii înarmaţi cu struţe.

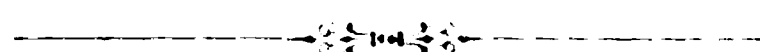
Reglementul slujbeĭ de garnison. Intărit prin porunca de zi prin tótă oştirea Principatului Moldoveĭ. 1845 Dechemvrie 2.

In prima parte Regulamentul se ocupă în detail despre diferite gărzi şi patrule, modul lor de formare, comandă, întrebuinţare, schimbare; despre ronduri şi santinele.

Despre ordonanţe. Prescrie facerea Răzvodului sau *Vachtparada* (schimbarea gardelor cu paradă).

In a doua parte Regulamentul dă norme pentru modul intrebuinţereĭ oştirilor în felurite serviciuri, pentru darea onorurilor, pentru educaţiunea şi formarea soldaţilor şi a gradelor inferióre, disciplina în casarmă şi în locuri publice. Ceremoniile bisericeşti şi funebre. Despre ţinute şi inspecţii. Norme pentru esecuţiile militare şi pentru întrebuinţarea trupelor la diferite munci.

Aceste regulamente sunt întocmite ca şi acele din Principatul Valahieĭ, fiind şi unele şi altele copiete sau potrivite după regulamentele ruseşti.

RESUMAT
De progresul organisărei militar sevărşite între anii 1831 şi 1859 în ambele principate.
Consideraţiuni asupra caracterului acestuĭ progres.

Miliţia regulată. La punerea în aplicare a Regulamentuluĭ Organic se infiinţară în ambele Principate: *4 regimente de miliţie* compuse din douĕ arme, infanterie şi cavalerie sau, 7 batalióne şi 7 escadróne; se maĭ infiinţară şi spitalurĭ militare în garnisónele cele maĭ principale.

In decurs de douḑecĭ-şi-opt anĭ acéstă forţă nu fu sporită de cât prea puţin; maĭ mult încă, trupa de cavalerie fu redusă, căcĭ în 1858 în ambele principate nu erau de cât 6 escadróne; 4 constituind un regiment în Muntenia şi 2, un division în Moldova. Infanteria dobândi o crestere ceva simţitóre numaĭ în Moldova, creânduse pe la sfârşitul periódeĭ încă un regiment.

Arma artilerieĭ se vede apărênd pe la jumatatea epóceĭ, adecă între aniĭ 1845 şi 1850, dar peripeţiile prin care a trecut de la infiinţarea eĭ, când figurând cu material când nu, când desarmânduse de turcĭ, când de ruşĭ, aşa că în bună consciinţă se póte afirma, că acéstă armă de şi 'şĭ are începutul sub Regulamentul Organic, însă, puţin timp a existat în realitate ca *parte* din Oştirile Principatelor în decursul acesteĭ periόde.

S'a sporit mijlocele poliţieneştĭ pe Dunărea şi s'a dat serviciuluĭ de pompierĭ, în unele din oraşe, o organisare militară.

Şcólele pentru formarea corpuluĭ oficeresc abia 'şĭ vĕd începutul spre sfârşitul epoceĭ, dar forma şi caracterul lor încă sunt nedeterminate.

Despre cele-lalte serviciĭ şi instituţiunĭ ce contribue la buna stare a uneĭ armate, nicĭ se póte ḑice ceva, unele din ele fiind sub o formă fórte incomplect întocmite (serviciul sanitar şi justiţia militară), altele nicĭ existând.

Legislatura organică propriŭ-ḑisă, n'a făcut nicĭ un progres.

Miliţia neregulată. De şi Regulamentul Organic nu coprinde acest termin, nicĭ înţelege o întocmire de corpurĭ

cu caracter militar prin crearea Dorobanţilor şi Slujitorilor, totuşĭ, daŧ fiind misiunea acestor părţĭ în constituirea forţeĭ publice, ele nu pot fi considerate de cât tot ca o miliţie, pe care o numim *neregulată*, pentru moment, din causa puţineĭ sale legăturĭ cu cea-l'altă parte din oştire.

Maĭ multă silinţă s'a dat în Muntenia pentru a face din Dorobanţĭ şi Grăniceri nişte trupurĭ cu caracter ostăşesc, pe când în Moldova se tinde către o altă ţintă, transformânduse Corpul Slujitorilor în acel de *Jandarmĭ,* adecă către împuternicirea şi maĭ mult a mijlocelor pentru paza ordineĭ interióre, o întrare şi maĭ intimă în vederile Regulamentuluĭ Organic. Cu tóte aceste, că se vede în ambele principate există o dorinţă pentru a emanicipa oştirea de serviciile de jandarmerie şi de garda frontierelor cu care dânsa era însercinată de la început. Faptul este meritoriu şi trebue a fi semnalat.

In adevăr, orĭ-cât starea politică din lăuntru principatelor era de nesigură şi de supusă la fel-de-fel de fluctuaţiunĭ, orĭ-cât de puternice erau întervenirele din afară pentru a se perpetua în principate o stare de lucrurĭ neliniştitóre, care se dea motive altora de a indica aceste ţĕrĭ ca neapte pentru a se conduce singure; orĭ-cât de insuficiente erau mijlócele materiale pentru crearea şi menţinerea uneĭ forţe adevĕrat militare; în fine, orĭ-cât de tarĭ au fost interesele personale puse în joc pentru a se asupri uniĭ pe alţiĭ—deosebirea de clase—cum şi competiţiunele pentru acapararea patereĭ stăpânitóre din lăuntru; ḑicem, orĭ-cât de înverşunate au fost aceste sbuciumărĭ, totuşĭ, un spirit de demnitate naţională n'a lipsit, fiind-că oştirea a fost, dacă nu pusă pe adevĕratele baze de organisare ca *scop*, cel puţin degajată, încetul cu încetul, de acele serviciĭ care făceau din ea numaĭ o trupă de paznicĭ şi de esecutanţĭ aĭ actelor administrative. Acésta este, póte, singura virtute ce resultă din activitatea desvoltată pe terenul militar în perióda considerată.

De alt-fel e şi esplicabil lucrul ca numaĭ atât să se fi putut face, pentru că nicĭ în celelalte ramurĭ a le vieţeĭ publice înterióre nu se vĕd progrese. Româniĭ ţinuţĭ în două ta-

bere, împinșĭ către scopurĭ deosebite, asaltațĭ de ideĭ împotrivitóre, nu puteau să ajungă la nicĭ o făptuire însemnătóre; spiritul de împerechere insuflat de interesele străine a luptat din rĕsputerĭ, timp de douĕ-decĭ-și-opt anĭ, contra orĭ-căruĭ avânt spre ridicarea neamuluĭ; acest spirit a căutat se țintuéscă pe loc sforțările luminate și generóse pe care le-au făcut patrioțiĭ în luptele lor pentru realisarea *Unireĭ* și dobândirea uneĭ existențe naționale scutite de umilire, decĭ, unde maĭ era loc în procupărĭ și pentru oștire?

Cari sunt factoriĭ ce puteau să contribuéscă la fomarea educațiuneĭ și spirituluĭ milițiilor organisate în Principate?

Sunt suficiente numaĭ documentele ce s'au citat în corpul acesteĭ lucrărĭ pentru a putea deduce acésta!

De la inceputul inființăreĭ milițiilor a domnit asupra lor o influență directă străină; instrucția profesională militară, procedeurile pentru educațiunea oficeruluĭ și a soldatuluĭ, tratamentul lor in sensul moral și material, in fine tot ce contribue la formarea adevăratuluĭ simț militar și patriotic purcedea dintr'o sorginte neasimilabilă caracteruluĭ românesc, nepotrivită cu sângele latin, acea înfluință era ruséscă.

O disciplină care trecea dincolo de simțibilitatea românuluĭ și o învățătură desbrăcată de tăria sufletéscă, dar prea inverșunată in constrângerea corporală, iată mijlócele de formare și de educațiune.

Milostivirele șefilor, óre ce sunt alt-ceva de cât niște manifestărĭ imitate în sensul unuĭ autocratism nesprijinit la noĭ de nicĭ un motiv? Dăruirile în banĭ și în rangurĭ, resplătirile cu munificență a celor ce se dovedeau maĭ stăruitorĭ într'o slujbă prea puțin apreciabilă din puntul de vedere al Patrieĭ, dar prea mult prețuită din acela al intereselor personale; pedepsirile umilitóre, degradările și trecerile in rândurile *radavoilor*, surgunurile, bătaile gradelor inferióre; tóte aceste fapte, transmise nouă de istorie, puteau fi óre mijlóce potrivite pentru a educa și a ridica moralul oficeruluĭ și al soldatuluĭ român?

Intre milostivire și între flagelație cu greu a putut să se desvolte instituțiunea militară. De altă parte, două-ḑecĭ-și-opt-de anĭ corpul oficeresc n'a putut să dobân-déscă mijlocul pentru a căpăta cunoscințele generale care sĕ'ĭ permită a'șĭ ridica nivelul cultural, spre a fi nu numaĭ asprul esecutor al unuĭ regulament ostășesc, dar în ace-lașĭ timp și învățătorul spiritual al soldatuluĭ, luminătorul sĕu în acea învățătură care dă putere sufletéscă și face ca să se nască în inima omuluĭ înaltele simțirĭ despre pa-trie și stégul eĭ. Acésta n'a existat! Tótă sciința oficeru-luĭ se reducea la cunoșterea celor două reglemente; de unde dar să resară germinele progresuluĭ?

Simplul titlu de nobleță era pedestalul pe care sta spri-jinit corpul oficeresc, acest factor covârșitor în educațiu-nea militară a uneĭ națiunĭ, orĭ, numaĭ cu atât nicĭ când nu s'ar fi putut trece peste pragul uneĭ forme de milițiĭ, uneĭ închipuite oștirĭ, precum și era.

Pe lângă aceste cause primordiale și în totul covârși-tóre în alcătuirea militară de atuncĭ, trebue a se adăuga, nestabilitatea în carieră și nesiguranța uneĭ situațiunĭ dobân-dite prin muncă și vrednicie, căcĭ protecțiunea și favori-tismul, ambițiunele personale și patimele țineau recordul in dobândirea rangurilor și a onorurilor.

Cât despre trupă, destre soldatul produs al acestuĭ sis-tem, de la sine se póte deduce, că el era aprópe nul sub raportul uneĭ adevĕrate instrucțiĭ și educațiĭ militare. A-dus cu sila, smult cu mijlóce violente din sinul familieĭ orĭ din satul seu, el intra în cazarmă sub impresiunea uneĭ temerĭ deprimante adecă, în cele maĭ rele condițiĭ morale. Un Ministru al Țăreĭ Moldoveĭ în 1860*) adresânduse că-tră sătenĭ pentru a le face cunoscut noua măsura de re-crutare, în sfatul ce'l dă tuturor, ḑice între altele:

«Cel fără ocrotire, cel slab, nu are a se maĭ teme de «cel cu putere sau cu sprijin. Dumneḑeu singur, prin sorțĭ «are să hotăréscă cariĭ dintre tineriĭ voștri au să remâe

*) Circulara Ministruluĭ din năuntru *M. Cogălnicénu*, publicată in Monitorul Oficial din 1 Noembre 1860.

»a casă ca să gospădărescă averea părintéscă şi carii tre-«bue să pórte puşca şi sabia spre apărarea ţăreĭ şi a le-«gilor eĭ».

«O dată cu tragerea la sorţĭ vor trece şi tóte obijdui-«rile trecutuluĭ. Cu trecerea acestor obijduirĭ trebue dar «să treacă şi spaima care se împrăştia în sate când se «cerea ómenĭ la óste.

«De astă-ḑĭ înainte nu trebue să maĭ fie spaimă nicĭ «între părinţĭ nicĭ între fiĭ lor. Nu trebue să se maĭ va-«ḑă nicĭ flăcăĭ fugind şi ascunḑânduse de recrutaţie, nicĭ «mamele bocinduĭ ca pe nişte fiĭ perduţĭ.

La chemarea omuluĭ în serviciul ósteĭ, dânsul nu vedea nicĭ dreptatea nicĭ datoria pentru ţară, fiind-că 'ĭ lipsea noţiunea şi despre una şi despre alta.

Darea la miliţie era birul cel maĭ înspăimântător pentru stratul din popor care avea obligaţiunea de al îndeplini.

Omul întrat în casarmă se considera şters dintre aĭ seĭ, perdut pentru familia sa şi fenomenul acesta este uşor de esplicat. Românul e nostalgic, are patimă de vatra şi casa luĭ; 'ĭ-a fost transmisă în sânge, prin resboirile de secole contra năvălitorilor şi hrâpitorilor de tot soiul, pornirea acéstă de a'şĭ iubi locul unde s'a născut şi unde a crescut, în bine sau rêu, dar de acel loc nu s'a putut despărţi fără a nu'şĭ lăsa acolo jumătate din fiinţa luĭ sufletéscă. Orĭ, băgat în casarmă pe un timp aşa de îndelungat (şeapte anĭ), apoĭ supus unuĭ regim a căruĭ asprime 'ĭ covârşa puterile, tânărul rechisiţionat devenea sau un automat, propriu a face din el orĭ-ce, dar prin el nimic, sau căuta ocasiunea de a se sustrage de la aseminea viaţă, prin părăsirea serviciuluĭ. Alt-fel nu se póte esplica nicĭ înfricoşarea tinerilor la auḑul de miliţie, nicĭ numerósele desertiunĭ din vremurĭ şi nicĭ se îndreptăţeşte faptul, observat în urmă, al greutăţilor ce s'au intimpinat pentru îndepărtarea din spiritul locuitorilor a aceleĭ făţişe aversiunĭ pentru serviciul militar. In adevăr, a trebuit in urmă a reface intregul sistem al recrutăreĭ, serviciuluĭ şi educaţiuneĭ, pentru ca toţĭ se pótă ajunge la concepţia justă despre ceia ce se urmăresce prin instituţiunea armateĭ.

Téma de oştire infiltrată de procedeurile nepotrivite imitate din altă parte, a rămas încă multă vreme în masa poporuluĭ ca o rea moştenire pentru a căreĭ sfârşit a trebuit o muncă de patru-ḑecĭ de anĭ.

In privinţa instrucţieĭ profesionale militare nu se póte ḑice de cât că ea a stat neclintit la aceiaşĭ valóre şi la aceiaşĭ însemnătate pe care i-o dăduse instructoriĭ străinĭ iniţiatoriĭ în meserie. Ceia ce se învăţase de la alţiĭ aceia se practică în tot cursul epoceĭ; diferitele ordine de ḑi date cu ocasiunea inspecţiilor făcute trupelor, arată, că acéstă instrucţie se limita la mănuirea armelor, marşurĭ cerimoniale, câte-va evoluţiĭ în ordinea strânsă şi focurĭ; în schimb însă, serviciul de garnisónă fu cu străşnicie observat şi esecutat. De alt-fel, până pe la 1852 nicĭ fu cu putinţă a aduna trupele din causa mareĭ lor împrăştierĭ pe tot teritoriul pentru esecuţia serviciilor la care le obliga creaţiunea. Prin urmare şi din acest punt de vedere puţin se póte semnala ca progres.

In cât se raportă la administraţia militară, Regulamentul organic o precizase într'un fel, fixând efectivele, drepturile la solde şi hrană, echipamentul şi întreţinerea luĭ. Orĭ, după cum ḑice un cunoscător al lucrurilor de pe timpurĭ, Regulamentul căḑuse în desuietudine de la un timp óre-care, şi totul se aranja după obiceiurĭ, după ordine domneştĭ, ministeriale sau ale şefilor de corpurĭ, neexistând nicĭ un regulament sau lege specială care se arate modul de a administra banul statuluĭ.

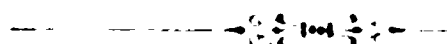
«Miniştriĭ dispuneau de fondurile budgetare, şefiĭ de corpurĭ de aseminea. Pentru fie-care patru lunĭ eĭ întocmeau maĭ dinainte bilanţul (sic) nevoilor presupuse a le regimentuluĭ lor, şi primeau banĭ nu după efectivul real, dar după complectul efectivuluĭ în care întra presenţiĭ, absenţiĭ şi vacanţele. Şefiĭ de regimente pentru aprovisionarea hraneĭ ómenilor şi a cailor făceau tărguelĭ silite. Un regiment era privit ca o moşie ce aducea, an bun cu an rĕu împreună, de la treĭ până la patru miĭ galbenĭ venit.

«In ce privesce aprovisionările generale aceste se făceau prin bună învoială sau printr'o prefăcută adjudecare al că-

reĭ resultat se publica a doua-ḑi, acésta pentru a lăsa ministruluĭ mijlocul de a favorisa pe concurentul ce vroia.

«Orĭ-care ar fi fost procedeul întrebuințat, el trebuia să aducă un profit sau bacșiș de 10 % asupra întregeĭ furniturĭ».*)

Așa dar, pentru a conchide asupra activitățeĭ îndeplinite pe terenul militar, de la înființarea milițiilor naționale și până la Unirea Principatelor, se póte ḑice, că acéstă activitate a fost inferióră și în raport cu timpul de care s'a dispus, și cu mijlócele ce s'ar fi putut utilisa. Negreșit, situațiunea Principatelor nu le permitea întreținerea unor oștirĭ numeróse și cu alt scop în aparență de cât cel prevĕḑut de Regulamentul Organic, dar iarășĭ nu póte să fie nicĭ justificată lăsarea de o parte a uneĭ instituțiunĭ de la care era de aștepiat totul pentru binele Patrieĭ.

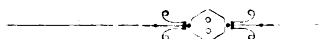

*) La *Moldo-Valachie* ce qu'elle a été ce qu'elle est ce qu'elle pourrait être par *G. Le Cler*. Paris E. Dantu Libraire Editeur. 1866.

TABLA DE MATERII

PARTEA I.

—

ORGANISAREA

ARMATEI ROMÂNE

Lucrarea întocmită după legiuirile în vigóre

DE

MAIORUL I. POPOVICI

Şef de Stat-Major al Diviziei a VII Infanterie

Fost Profesor al Cursului de Organisare şi Mobilisare la Şcóla Superióră de Resboiŭ

PARTEA a II-a

SCHIŢA ISTORICA A ORGANISAREI

De la Unirea Principatelor până la Proclamarea Independenţei

ROMAN

TIPOGRAFIA LEON FRIEDMANN STRADA ŞTEFAN-CEL-MARE No. 192

1902

PREFAȚA

Din împrejurări independente de voința mea, n'am putut a publica mai curând părțile ce constituesc lucrarea **„Organisarea Armateĭ"**, *așa după cum am credut.*

Partea apărută acum este relativă tot la istoricul organisareĭ, și încă numaĭ sub forma de schiță, fiind-că altora, maĭ competinți și maĭ cu multe mijlóce la disposiție, le revine distinsa sarcină de a întreprinde pe larg acestă Relațiune, care va contribui la Istoria Națională.

Pe lângă aretarea pe scurt de aceia ce s'a întreprins pe terenul militar de la 1859—1877, am credut, în interesul studiuluĭ, a face și óre-care considerațiĭ de unde se resulte: sensul în care Organisarea oștireĭ a gravitat, potrivit situațiuneĭ interne și externe a statuluĭ român, normele ce s'aŭ avut în vedere la sporirea putereĭ militare, în fine, gradul pregătireĭ de resboiŭ în care oștirea s'a aflat în momentul când a trebuit să între în acțiune.

Considerațiunele și deducțiunele la care am fost condus a ajunge, aŭ origina și basa lor în actele oficiale publicate și pe faptele îndeplinite, remâne dar numaĭ, ca bune-voința cetitoruluĭ să aprecieze natura conclusiilor deduse.

Trecutul acesta, constitue, din puntul de vedere militar, un vast și bogat isvor de învățăminte saŭ de unde se pot deduce aceste învățăminte, așa că, cu cât maĭ vârtos vom stărui în a studia desvoltarea instituțiunelor nostre militare în aceste timpurĭ, cu atât ne vom putea folosi și da seamă maĭ bine de aceia ce suntem și de ce putem deveni.

Aceĭ carĭ aŭ trăit în acest trecut, aŭ pentru eĭ Gloria, tineriĭ trebue să se uite cu respect și cu devoțiune la acest trecut, și sub reflexul Glorieĭ dobândite atuncĭ, să muncească fără preget pentru ca viitorul să fie asigurat și speranța într'o nouă glorie să nu descrească.

Șeful Suprem al Oștireĭ române *prin Inaltul Ordin de ḑi* **dat în Marea Ḑi de 10 Mai 1877,** *a spus:*

„In ora lupteĭ, aveţĭ înaintea vóstră faptele bătrânilor oștenĭ români, aduceţi-vă aminte că sunteţĭ urmașiĭ eroilor de la Rahova și Călugărenĭ."

Astă-ḑĭ avem înaintea nóstră ***Plevna, Rachova*** *și* ***Vidinul*** *pe lângă* ***Rahova*** *și* ***Călugăreni.***

Trebue a cunoaște trecutul și a ne aminti de el pentru ca în viitor să fim în stare a spori numĕrul acestor nume neperitóre.

Roman, Martie 1902.

TABLA DE MATERIE

PARTEA II

SCHIȚA ISTORICA A ORGANISAREI DE LA 1859—1877.

Pag.*)

*) Paginația Parței a II este continuarea paginațieĭ de la Partea I-a.

Progresele organisăreĭ de la 1866—1877

PARTEA II.

Schiţă istorică a Organisăreĭ de la 1859—1877

Perioda a II-a. De la unirea Principatelor pînă la Constituţiunea din 1866

Prin Tratatul de la Paris, încheiat la 30 Marte 1856, în urma răsboiuluĭ din Crimeia, se statornicia într'un mod maĭ lămurit situaţiunea internaţională a Principatelor Munteniei şi Moldoveĭ. Cu privire la această chestiune, tratatul, prin articolele 20—26, indica noua condiţiune de a fi a Principatilor şi escluderea orĭ-căruĭ amestic din afară al vre-uneĭ puterĭ contractante. Valahia şi Moldova trebuiaŭ să se bucure, sub suzeranitatea Porţeĭ şi garanţia puterilor, de toate privilegiile şi imunităţile în stăpînirea cărora se aflaŭ deja; să aibă administraţie neatîrnată şi naţională, deplină libertate a cultuluĭ, a legiuirilor, a comerţuluĭ şi a navigaţiuneĭ; ca în Principate *să fie o putere armată naţională, organisată în scopul de a menţine siguranţa din lăuntru şi de a asigura pe aceia a graniţelor; că nicĭ o piedică nu se va putea aduce măsurilor extraordinare de apărare pe care Principatele împreună cu Sublima Poartă,* ***ar fi nevoite*** *a le lua, pentru a respinge orĭ-ce atac strein* (art. 26); şi în cas când liniştea interioară a principatelor s'ar găsi ameninţată saŭ compromisă, Sublima Poartă trebuia a se înţelege cu cele-l'alte puterĭ semnatare ale tractatuluĭ, asupra măsurilor de luat, pentru a se men-

ţine şi restabili ordinea legală; că o intervenire de armată streină n'ar putea avea loc fără o înţelegere prealabilă între puterile contractante.

Tratatul prevedea că, pentru regularea definitivă a chestiunilor cu raport la Principate şi pentru punerea în aplicare a stipluaţiunilor relative lor, să se studieze maĭ întăĭ la faţa loculuĭ starea reală a lucrurilor şi în urmă, printr'o *convenţie* încheiată între puterile contractante şi un hatişerif al Porţeĭ, să se stabilească în mod detailat noua organisare şi prin care Principatele se considere ca nişte state semi-autonome, puse sub garanţia colectivă a Puterilor.

In ce chip s'a lucrat în principate pentru a se dovedi Puterilor contractante în ce fel trebuiaŭ concretrisate desideratele tratatuluĭ de la Paris, rămâne Istorieĭ să judece; ceia ce însă se poate spune acum este, că spiritele n'aŭ fost de acord în totul pentru a înrìuri în mod convingător asupra decisiunilor de luat, că aŭ fost puterĭ streine care aŭ lucrat în mod indirect ca să nu reiasă bine nevoile şi dorinţele exprimate de majoritatea românilor luminaţĭ şi cu ideĭ salutare pentru viitorul ţerilor, ast-fel. Convenţiunea de la Paris, încheiată la 7 August 1858, conţinea unele părţĭ bune, dar unele cu totul nepotrivite chiar cu starea de atuncĭ din principate. Unele stipulaţiunĭ ale convenţiuneĭ aveaŭ chiar darul de a nu putea fi nicĭ când aplicabile.

In privinţa aşezământuluĭ militar, Convenţiunea statornicia următoarele:

«Art. 42. Oştirile regulate, aflate acum în fiinţă în ambele principate vor primi o organisaţie identică spre a putea la trebuinţă să se unească şi să formeze o singură armată.

«Se va face pentru aceasta o lege comună. Afară de aceasta se va face pe tot anul inspecţia oştirilor ambelor Principate, de către inspectoriĭ generalĭ numiţĭ în toţĭ aniĭ când de un hospodar când de altul; aceştĭ inspectorĭ vor fi însărcinaţĭ a veghea asupra întregiĭ executărĭ a dispoziţiilor menite a păstra oştirilor toate caracterele de două corpurĭ ale aceleiaşĭ armate. Cifra oştirilor regulate, ho-

tărită de Regulamentul Organic, nu se va putea mări maĭ mult de càt de o a treia parte, fără o maĭ întăĭ înțelegere cu Curtea suzerană.

«Art. 43. Oștirile trebue să se adune orĭ-de-càte-orĭ siguranța din lăuntru saŭ aceia a hotarelor va fi amenințată. Intrunirea lor va putea fi provocată de unul saŭ de celalalt Hospodar, dar nu se va face de càt in urma uneĭ ințelegerĭ comune între dânșiĭ, făcându-se cunoscut aceasta și Curțeĭ suzerane.

«După propunerea inspectorilor, Hospodariĭ vor putea aseminea să întrunească în total saŭ în parte oștirile în càmp de manevră, saŭ spre a le face revistă.

«Art. 44. Comandantul de căpitenie va fi numit când de un Hospodar când de cela-l'alt, când va fi a se reuni oștirile. El trebue să fie moldovan saŭ român de naștere. Va putea fi revocat de Hospodarul care l-a numit. In acest cas noul comandant de căpitenie va fi orânduit de cela-l'alt Hospodar.

«Art. 45. Oștirile ambelor țerĭ vor avea steagurile lor actuale, dar aceste steagurĭ vor purta în viitor o banderolă de culoare albastră, conform modeluluĭ alăturat la convenția de față.»

Din punctul de vedere politic Tratatul de la Paris càt și Convenția stipulaŭ, că Principatele eraŭ unite numaĭ in sensul că trebuiaŭ să-șĭ dea o organisație interioară comună, să aibă aceleașĭ legiuirĭ de interes general, studiate de o comisiune centrală compusă de delegațĭ din ambele principate, și că fie-care Principat să fie guvernat de domnitorul (Hospodarul) seŭ și de o adunare electivă.

Puterea legiuitoare în fie-care Principat trebuia să se exercite de Domnitor, de adunare și de comisia centrală, intru càt legile eraŭ de interes general, și numaĭ de Domnitor și de adunare, dacă eraŭ de interes special.

Multe din dispozițiile Convențiuneĭ de la Paris fură fără viață chiar de la inceputul aplicăreĭ lor, așa a fost cu ceĭ doĭ domnitorĭ, căcĭ alegerile de la 5 și 24 Ianuar 1859, hotărîră a fi domnitor în ambele principate aceiașĭ per-

soană, în urmă se desființă ca nepotrivită intereselor Principateler și comisiunea centrală; în fine, surveni contopirea ministerelor din ambele Principate într'unul singur și constituirea uneĭ singure camere elective.

Noua stare de lucrurĭ isvorâta din Unirea proclamată la 24 Ianuar 1859 în organisarea politică a principatelor era un mare pas spre unirea lor definitivă, dar trebuia recunoscută de Puterea Suzerană și de puterile protectoare ce aŭ întocmit Convenția din 1858.

In 1864 se întîmplă că adunarea electivă s'a opus la votarea legeĭ asupra împroprietărireĭ clăcașilor, cum și la alte legĭ pe care Guvernul i-le supusese spre cercetare și votare, așa că Domnitorul, în urma votuluĭ de blam dat Ministeruluĭ de atuncĭ, disolvă adunarea și recurse la plebescitul Națiuneĭ, prin care alegătoriĭ ișĭ exprimarĕ încrederea în Domnitor, votând Statul desvoltător al Convențieĭ din 7 August 1858 de la Paris, precum și așezămîntul electoral din noŭ propus.

Prin Statul desvoltător se ḑicea că Convenția din 1858 rămîne legea fondamentală a Romînieĭ, însă puterile statuluĭ se cereaŭ a fi încredințate:

1. *Puterile publice*, Domnitoruluĭ, Adunăreĭ ponderatrice și Adunăreĭ elective.

2. *Puterea legiuitoare* să se exercite colectiv de Domn, de adunarea ponderatrice și de adunarea electivă.

3. Domnul să aibă *singur* inițiativa legilor.

Corpul ponderator se indica a fi compus din Mitropolițiĭ țăreĭ, din Episcopiĭ eparhiilor, de întăiul Președinte al Curțeĭ de Casație, din cel maĭ vechĭ dintre generaliĭ armateĭ în activitate și osebit încă din 64 membri numițĭ de Domn.

Membriĭ corpuluĭ ponderator să se bucure de aceiașĭ inviolabilitate ca și deputațiĭ, reînoindu-se câte $^1|_3$ parte din No. lor, din doĭ în doĭ anĭ, și numaĭ din ceĭ numițĭ de Domn.

Orĭ-ce proect votat de Adunarea electivă afară de bugete, trebuia să fie supus corpuluĭ ponderator, care era în drept a aprecia dacă acel proect conține dispozițiĭ în

potrivire cu noua organisaţie a statuluĭ, organisaţie pusă sub ocrotirea sa; iar corpul ponderator putea să aprobe, să amendeze saŭ să respingă proectul; un proect respins nu maĭ putea să fie presentat din noŭ în aceiaşĭ sesiune a adunăreĭ elective şi trebuia maĭ întăĭ să treacă prin consiliul de Stat.

După votarea de către popor a Statuluĭ desvoltător şi a aşezământuluĭ electoral, domnitorul se duse la Constantinopole «*pentru a întări autonomia ţereĭ prin o nouă înţelegere internaţională*». Poarta suzerană şi Puterile garante aŭ recunoscut cu óre-care modificărĭ neinsemnate atât statutul cât şi aşezământul electoral. Domnitorul, în Proclamaţiunea sa către Ţară, făcu acésta cunoscut:

«România numaĭ de astă-ḑĭ reîntră în autonomia sa din năuntru, cuprinsă în vechile noastre capitalaţiunĭ încheiate cu Inalta Poartă şi garantate cu Tratatul de la Paris. Până acum, această autonomie în fapt era lovită în maĭ multe privinţĭ. Ce era d. e. anecsa II a Convenţiuneĭ, adică legea electorală, care nu se putea schimba de cât cu consimţimântul din afară?

«Astă-dată, Inaltele Puterĭ ţiind seamă de vechile noastre drepturĭ şi de Tratatul de Paris, prin care Europa a luat sub garanţia sa existenţa noastră politică, aŭ consfinţit în toată intinderea autonomia noastră din năuntru. In capul actuluĭ prin care s'aŭ recunoscut noile instituţiunĭ a le Românieĭ, (Statutul), Inalta Portă cu impreună înţelegere a Puterilor garante a înscris aceste cuvinte:

«*Principatele-Unite pot în viitor a modifica şi schimba legile care privesc administraţia lor din năuntru cu concursul legal al tuturor Puterilor stabilite şi* ***fără nicĭ o intervenţiune***».

Consideraţiunĭ asupra stipulaţiunilor de ordin militar coprinse în Convenţiunea de la Paris.

Când privim aceste stipulaţiunĭ şi când le punem în paralelă cu regimul care trebue să guverneze o oştire într'un stat, atuncĭ lesne ne putem da seamă la câte ne-

ajunsurĭ şi chiar la căte imposibilităţĭ nu ar fi dat loc o asemenea aşezare, în adevăr:

Convenţiunea voia două oştirĭ deosebite în realitate, căcĭ legătura între ele avea o formă fără putere, comandamentul intermitent, dublu şi nesigur, supus tuturor fluctuaţiunilor, in fine, oştirile eraŭ ale ambelor principate şi ale nicĭ unuia.

S'ar părea că acest aşezământ militar a fost întocmit în adins aşa, pentru a fi necontenit un măr de discordie între cele două ţerĭ. Se punea tocmaĭ puterea lor armată în posiţie de a fi când a unuĭ Domnitor, când a celuĭ-l'alt şi, fapt cu totul straniŭ, se stipula a se încredinţa comanda de căpetenie a oştireĭ nu unuia dintre Domnitorĭ, ci unuĭ comandant ales de unul din aceştia, *fără consimţimântul celuĭ-l'alt*, şi că această numire să se facă numaĭ când oştirile se vor fi întrunit într'un scop anumit, adică pentru manevre saŭ reviste, iar în casul de apărare al hotarelor, adică pentru casul de resboiŭ, această numire nu era indicată de cine urma să se facă.

Singura parte din tratatul de la Paris şi din Convenţie, care se poate considera ca un progres faţă cu starea de lucrurĭ de sub Regulamentul Organic, cu privire la oştire, este aceia prin care se recunoaştea că oştirile vor fi menite pentru *apărarea hotarelor ameninţate*.

Această stipulaţiune dovedeşte, că Principatele de acum înainte trebuiaŭ să'şĭ vadă şi de situaţiunea lor exterioară, că oştirile lor nu maĭ puteaŭ să fie socotite cu rolul poliţienesc şi de jandărmărie pe care Regulamentul Organic le'l hărăzise. Această siţuaţiune resultă negreşit din faptul acordăreĭ Principatelor a aceleĭ semi-autonomie pe care dânsele cu voinţă o aveaŭ dobîndită din timpurile maĭ vechĭ, în basa tratărilor şi încheierilor făcute cu Imperiul Otoman.

Convenţiunea determina încă până la ce punct puteaŭ fi sporite oştirile existente din principate şi lucrul este explicabil: se punea îngrădirea aceasta de teama ca nu cum-va în Principate să se sporească forţa armată şi să devină un element de temut, care la un moment dat ar fi putut să restórne multe din calculele diplomaţieĭ. Se

știa, din Istoria țerilor, că pe vremurile când dînsele aveaŭ armate tarĭ, Voevoḑiĭ nu se prea sfiaŭ de faptul răsboiuluĭ contra orĭ-cuĭ ar fi fost. Un popor care dăduse deja probe de voinicie ostășească, care avusese în fruntea luĭ căpitanĭ ca Mircea, Stefan și Mihaĭ, maĭ putea să aibă și în viitor.

Inextricabila și de neințeles statornicire militară a Convențiuneĭ, este operă care avea de bază ideia luptelor interne, a acelor lupte care duc maĭ sigur un popor la peire de căt luptele cu un vrăjmaș din afară.

Astfel se poate ușor deduce, că Hospodariĭ adunând oștirile într'un loc, sub comanda unuĭ căpitan numit de unul din eĭ, ar fi dat ocasie la sedițiunĭ, la revoltă contra celuĭ-l'alt hospodar, ba chiar la o alungare din scaun, prin urmare la acte care ar fi dovedit Puterilor protectoare cum că Principatele nu eraŭ în măsură să se bucure nicĭ de semi-autonomia ce li se acordase.

Se făcuse această așezare fără consimțimântul Poporuluĭ Român, căcĭ dorința luĭ era să fie unit, și această unire nu întârzie de a se face în Ianuar 1859, adică dupe șase lunĭ de la încheerea convențiuneĭ de la Paris.

Româniĭ aŭ știut să întoarcă intregul aparat al Convențieĭ, să anihileze puterea acelor disposițiunĭ din ea ce eraŭ întocmite pentru neliniștea și nesiguranța internă a țerilor.

Alexandru Ion Cuza fiind ales Domnitor în ambele Principate, o nouă viață se deschide țerilor atât de încercate până aci, iar oștireĭ i se pregătește un viitor strălucit.

Procedeul unireĭ oștirilor din Principate. De îndată ce unirea Principatelor se făcu în persoana unuĭ singur Domnitor, ca formă, se începură de fapt și lucrările pentru unirea reală; și cea dintâĭ instituție din principate care trebuia neapărat a se contopi era oștirea.

Se institui în 1859 o com'siune pentru stabilirea uniformităţeĭ și echipamentuluĭ trupelor, și lucrul se explică lesne de ce se începu cu această parte: fiind că aspec-

tul trupelor impunea vădit tuturor faptul unireĭ; asupra celor-l'alte chestiunĭ: de administrație, de comandă, de regulamente, opera de unificare trebuia să vină după aceia.

Unirea se făcuse în Ianuar 1859, dar ambele țerĭ aveaŭ fie-care ministerele lor, administrațiile lor propriĭ. bugetele lor și pentru ca să se procedeze la fusionarea acestora trebuia pe de o parte, a începe de la ce era maĭ ușor și maĭ puțin atingător de dispozițiile formale ale Convențiuneĭ de la Paris, iar pe de alta, pentru a nu da prilej de agitație chiar de îndată acelora ce se declaraseră pe față contra unireĭ. Era destul ca să se nască în Principate o mișcare maĭ pronunțată pentru ca potrivniciĭ din afară să profite de această stare neliniștită, spre a răsturna tot ce se făcuse și a reveni la regimul de sub Regulamentul Organic.

Trebue de adus un omagiŭ neperitor bărbaților de stat de pe vremurĭ, carĭ prin tactul, înțelepciunea și patriotismul lor aŭ putut ca să scótă la bun sfârșit opera Unireĭ, din stadiul critic în care se găsea.

Un exemplu, de admirat în tot de-a-una, îl presintă procedeul unireĭ oștirilor din Principate

S'a început, cum s'a ḑis maĭ sus, în 1859, cu unirea în portul hainelor soldatuluĭ, cu punerea sub acelașĭ fel de îmbrăcăminte a elementuluĭ ce însemna puterea și apărare. Acéastă lucrare dură pînă în anul 1862. Dar trebuia îngrijit și de disciplina oasteĭ, ca ea să fie de la început pusă sub aceleașĭ norme, ca acelaș spirit de ordine să domnească în toate corpurile, decĭ să existe și unirea internă, adecă în crezul onoareĭ și al fidelitățiĭ, de aci măsura edictată în 1860, Februar în 20 (Inaltul decret, No. 35 din Monitorul Oasteĭ No. 4) ca, *condica penală ostășească a oasteĭ din Țara Românească și serviciul de garnisoană al oasteĭ din Moldova să fie adoptate provisor pentru oștirile ambelor principate, pînă la elaborarea noilor regulamente ostășestĭ.*

Nu maĭ puțin în prima linie stătea chestiunea de a se unifica instrucțiunea în corpurĭ, căcĭ și aceasta, pe de o parte, intră ca o condiție neinlăturată de existență pen-

tru o armată vrednică, iar pe de alta, ca să nu se atingă formele politice într'un nimic.

Dar să cităm parte din textul legeĭ care hotăreşte unificarea instrucţieĭ:

Art. 1. Instrucţiunea, exerciţiul şi disciplina armateĭ Principatelor-Unite ale RomânieĬ precum şi formarea statelor eĭ majoare, modelul administraţieĭ şi al contabilităţeĭ eĭ, vor fi de acum înainte uniforme.

Art. 2. Se vor înfiinţa în Bucureştĭ detaşamente model de toate armele, pentru formare de instructorĭ aĭ armateĭ întregĭ.

Aceste detaşamente vor fi compuse pentru infanterie de un batalion de linie şi de o companie de vînătorĭ, pentru cavalerie de un escadron, pentru artilerie de o baterie pedestră şi de o baterie călare şi pentru geniŭ de o companie, iar pentru marină se va aşeza în Ismail un detaşament spre organisarea uneĭ flotile.

Fie-care detaşament va fi compus de ostaşĭ din ambele Principate, în proporţia oştirilor ce se recrutează în fie-care principat, urmând a se face cheltuelile tot in această proporţie din ambele Visteriĭ.

Aceste detaşamente vor fi permanente şi vor forma un corp aparte; personalul lor se va schimba treptat, dând armateĭ instructoriĭ necesarĭ şi inlocuindu-ĭ din ostaşiĭ care vor fi arătat maĭ multă aptitudine; iar la soldaţĭ li se vor cere şi condiţia de a fi servit un an».

Prin urmare, uniforma, disciplina şi instrucţia de o camdată, până să se maĭ închege legăturile, până să se maĭ întărească convingerile răsleţe.

Comandamentul putereĭ militare din Principate, 'l luă Domnitorul, iar nu altul numit de el, după cum prevedea Convenţia şi îşĭ luase această sarcină chiar din 1859 (Noembrie), dar cum avea nevoe de un organ ajutător, pentru a duce la bun sfîrşit lucrarea de unificare a oştireĭ, dânsul creiă tot în 1859, *Statul-Major-General.*

Prin înaltul ordin de ḑi din 30 Mai 1860, Domnitorul numeşte pe colonelul Florescu I. ca şef al Statuluĭ-Major

general și-l pune ca ajutor în comanda activă a oștireĭ, însărcinândul și cu facerea Inspecțiuneĭ generale a trupelor.

Ambele ministere de răsboiŭ din Principate eraŭ îndatorate, prin acelaș ordin de ḑi, ca să adreseze șefuluĭ Statuluĭ-Major General toate ordonanțele pentru ca acesta să le supună Domnitoruluĭ, în scopul de unificare al armatelor; chiar hotărîrile ministeriale trebuiaŭ a fi trecute pe la Statul-Major General și în urmă publicate în Monitorul Oasteĭ din Bucureștĭ, care de la această dată devine comun și cu întitularea de *Monitorul oasteĭ Principatelor-Unite.*

Trecerea Coloneluluĭ Florescu în funcțiunea de Șef de Stat-Major General al armateĭ fu preambulul pentru contopirea, într'unul singur, a Ministerilor de Răsboiŭ din ambele Principate.

Găsise Domnitorul Principatelor în Colonelul Florescu, înălțat îndată (16 Iulie 1860) la gradul de General, pe ostașul luminat, credincios și de acțiune. Eșit din Ministerul de Răsboiŭ al Munteniеĭ, colonelul Florescu adresează personaluluĭ aceluĭ Minister următoarele cuvinte, care astă-ḑĭ, aparțin istoriculuĭ organisăreĭ noastre militare:

«Domnilor! Nu vă ḑic adio, căcĭ în orĭ-ce posiție m'aș afla în oaste, vom fi tot-deauna împreună. Sînt încredințat despre acesta din două pricinĭ: cea dintăĭ, încrederea Domnitoruluĭ; cea de a doua, convincția adîncă ce am, că prin oaste țara noastră va putea dobîndi posiția ce-ĭ urează orĭ-ce Romîn și pentru că simt în mine ceva care îmĭ ḑice că locul meŭ este între D-v.

Vin dar, Domnilor, numaĭ a vă mulțumi pentru concursul ce mi-ațĭ dat în câte-va lunĭ în care ne-am aflat împreună și am conlucrat la organisarea armateĭ.»

Fără a intra în considerațiĭ de ordin politic, numirea Generaluluĭ Florescu ca Ministru de Răsboiŭ în Moldova, la 16 Iulie 1860, din funcțiunea de șef al Statuluĭ-Major General al Oștireĭ, se poate considera ca o dovadă de încredere ce-ĭ acorda Domnitorul și tot-odată ca un pas maĭ mult făcut înainte, pentru realisarea planuluĭ urmărit,

de a se termina cât maĭ repede cu dualismul ministerial in afacerile răsboiuluĭ.

La 30 August, o ḑi devenită maĭ tîrziŭ glorioasă pentru neamul românesc, se statornicește prin Decretul Domnesc, No. 417, că ambele intendențe și administrațiĭ militare din Moldova și din Țara Românească să se întrunească într'o singură administrație, pusă sub ordinele Ministeriuluĭ de Răsboiŭ cu reședința în Bucureștĭ, măsură isvorîtă *din motivul* de economie și de utilitate generală.

Tot pe aceiașĭ ḑi, Generalul Florescu este trecut din Moldova, Ministru de Răsboiŭ al Țăreĭ Româneștĭ și cu sarcina de a gira și Ministeriul din Iașĭ.

Dar lucrările trebuiaŭ grăbite pentru a nu se vedea a supra oștireĭ doĭ miniștri de răsboiŭ, cu două responsabalitățĭ, cu ideĭ deosebite, și fiind-că să putea prea lesne din cause politice, îndeplini provisoritul ministeriuluĭ de la Iașĭ prin numirea unuĭ titular, de aceia prin decretul din 14 Septembrie sĕ înlătură și această posibilitate, transferînduse la Bucureștĭ cancelaria Ministeriuluĭ de Răsboiŭ, și hotărîndu-se crearea la Iașĭ a unuĭ comandament superior, cu însușirile ce le avusese în trecut hatmanul. Prin acelașĭ decret se aprobă încă măsura, de alt-fel provisorie, ca Ministrul de Răsboiŭ să se ducă, când va cere trebuința la Iașĭ, cum și pentru susținerea bugetuluĭ inaintea camereĭ elective din Moldova.

Se făcu unirea ministerelor de răsboiŭ maĭ întâiŭ sub forma provisorie prin numirea aceleiașĭ persoane în ambele funcțiunĭ și prin centralisarea a o parte din administrațiĭ la Bucureștĭ. Faptul a trecut cu totul neobservat din punctul de vedere politic, fiind-că se pusese înainte chestiunea de economiĭ și în plus se invocase articolele din Convențiunea de la Paris, care dădeaŭ Domnitorilor dreptul de a numi comandanțĭ de căpetenie peste ambele oștirĭ din Principate.

Acum oștirea aștepta *numele sĕŭ* pe care trebuia maĭ pe urmă, după 16 anĭ, să l facă cunoscut lumeĭ sub valoarea luĭ adevărată, sub acela al uneĭ singure țărĭ; acest nume Domnitorul i-l și dădu cu ocasia proclamăreĭ Unireĭ,

când corpul oficiresc merse de adresă căpitenieĭ urările lor, la care li se răspunse prin următoarea proclamare:

«Atitudinea demnă şi hotăritoare a *Armateĭ Române*, la toate întîmplările urmate de când din sînurile voastre Neam înălţat pe tronurile Românieĭ despărţite, a contribuit mult la înfiinţarea uneĭ *singure Românii*

«Voĭ aţĭ dovedit că stindardul Vostru este acel al *Naţionalităţiĭ*, al *Ordineĭ* şi al *Legalităţiĭ*.

«Imprejurul stindarduluĭ, dar, *O singură Românie este în vecĭ statornicită.*»

Era în adevăr o covârşitoare dovadă pe care o dăduseră oştirile, în acele timpurĭ de grele încercărĭ şi de tulburărĭ, despre liniştita observare şi ascultare la ordinele şefilor şi prin abţinerea eĭ de la toate manifestările vieţiĭ politice interioare, maĭ mult saŭ maĭ puţin periculoase pentru existenţa nouluĭ Stat, manifestărĭ datorite în bună parte neexperienţiĭ sistemuluĭ representativ; căcĭ este destul de a aminti desele schimbărĭ de ministere ce aŭ survenit de la 1860, de când, spre paguba îndrumăreĭ pe cale rodnică a treburilor statuluĭ până în anul 1863 nicĭ cel puţin bugetul oştireĭ nu fu votat de camera electivă.

Tot în semn de a strînge legăturile cât maĭ puternic în corpul oficeresc şi spre a'i da o unitate de provenienţa se hotără contopirea şcoalelor militare de la Iaşĭ şi Bucureştĭ într'una singură, în capitală; în fine, cel din urmă act ce trebue a-l consemna tot ca contribuţiune la constituirea într'un singur corp a armatelor din principate este, distribuirea noilor drapele trupelor, în ḑiua de 1 Septembrie 1862.

Faptul acesta se petrecu pe platoul Cotrocenĭ, după ce se oficiă serviciul divin. Steagurile aveaŭ forma nouă, cu cele treĭ culorĭ adoptate după proclamarea Unireĭ, având inscripţiile *Onoare şi Patrie* surmontate de acvila romană cu crucea în gură. Pe fie-care steag se afla înscris numele şi numărul corpuluĭ căruia era destinat.

Iată cum cronicarul din acel timp descrie ceremonialul distribuireĭ drapelelor.

«După sînta slujbă se ceti rugăciunile speciale cuprinse

în liturghia bisericeĭ ortodoxe pentru bine-cuvîntarea steagurilor. In acel moment sub-oficeriĭ care purtaŭ noile steagurĭ veniră ale pune la treptele de jos ale tronuluĭ și E. S. D. Ministru de Resbel luă pe rînd fie-care steag din mîinele lor, spre ale depune în ale Principeluĭ Domnitor. In acelaș timp, E. S. chemă cu mare glas pe șefiĭ diferitelor corpurĭ de oștire, care primeaŭ steagurile din mînele Măriеĭ Sale.

«Steagurile aŭ fost date în ordinea următoare:

Regimentul I Infanterie, Locot.-Colonel Bogonos (Colonelul Solomon lipsind în congediŭ)
« II « Coloneluluĭ Culoglu
« III « « Calinescu
« IV « « Bacinschi
« V « « Manu
« VI « « Lupașcu
« VII « Locot.-Colonel Toplicescu (Col. Crețulescu aflîndu-se în congediŭ)
« I de Lăncerĭ Locot.-Colonel Brăescu (Col. Vîrnav, aflîndu-se în congediŭ)
« II « « Locot. Colonel Radovicĭ
« I de Artilerie Locot.-Colonel Haralambie. (col. Gherghel fiind în congediŭ)
Batalionul I de Vînătorĭ, Maioruluĭ Andronescu
Geniŭ, Căpitanuluĭ Slăniceanu
Batalionul I de Pompierĭ, Locot.-Colonel Călinescu

Grănicerĭ

Legiunea I-a, Linia Dunăreĭ, Coloneluluĭ Zăgănescu
« II-a « Munților « Crăsnaru

Dorobanțĭ

Legiunea I-a Coloneluluĭ Cornescu
« II-a L-t.-Colonel Niculescu.

«Intre Tron și Capelă era pe o masă crucea, cărțile sfinte, un magnific vas de argint suflat cu aur conținea aiazma destinată la sfințirea steagurilor.

«Toțĭ șefiĭ de corpurĭ, avînd în frunte pe E. S. D. Ministru de Resbel, veniră a îngenunchia în jurul acestĕĭ mese și Em. S. Mitropolitul chemă bine-cuvîntarea Ceruluĭ a-

supra Ţăreĭ, a Principeluĭ şi a Armateĭ, precum şi asupra steagurilor ce stăteaŭ plecate în faţa altaruluĭ.

«Această parte a ceremonieĭ se săvîrşi în mijlocul emoţiuneĭ generale şi a uneĭ tăcerĭ religioase pe care o întrerupea numaĭ salvele de artilerie ce nu încetaŭ din detunarea lor de la începutul serviciuluĭ divin.

«După benedicţie, toţĭ şefiĭ de corpurĭ, purtînd steagurĭ, merseră a se pune sub o singură linie între Tron şi frontul oştirilor.

«Ceremonia religioasă era terminată.

«Principele Domnitor se înturnă atuncĭ către oştirĭ şi dete ordin de a se apropia cît se va putea maĭ mult de Tron. In acelaş timp Măria-Sa invită pe Mitropolit a lua locul de alături pe estrada Tronuluĭ.

«Când oştirile se aflară adunate, Principele Domnitor să descoperi la cap în faţa steagurilor şi adresă armateĭ alocuţia următoare:

Oficerĭ, sub-oficerĭ, caporalĭ şi soldaţĭ!

«Astă-ḑĭ va fi una din cele maĭ însemnate ḑile în da-«tinele noastre.

«Steagurile cele vechĭ aduceaŭ aminte suvenire triste, «de vreme ce ele înfăţişaŭ Ţerile despărţite. Astă-ḑĭ, voĭ «primiţĭ din mîinile Noastre steagul ce întruneşte culorile «Ţerilor surorĭ, aşa precum voinţa unanimă a Romînilor «a unit pe capul Nostru coroanele ambelor ţărĭ.

«Steagurile voastre totuşĭ aŭ fost martore de întîmplărĭ «care doresc a fi păstrate; ele vor împodobi dar arsena-«nalul Romîn.

«Primind dar steagurile cele noĭ, aduceţĭ-vă pururea a-«minte că vă încredinţez Onoarea Ţereĭ.

«Steagul e *Romania!* Acest pământ bine-cuvîntat al «Patrieĭ, stropit cu sîngele străbunilor noştri şi îmbelşu-«gat cu sudorile muncitoruluĭ. El este familia, ogorul fie-«căruia, casa în care s'aŭ născut părinţiĭ, şi unde se vor «naşte copiĭ voştri.

Steagul este încă simbolul Devotamentuluĭ, Credinţeĭ, «Ordineĭ şi al Disciplineĭ ce represintă Oastea!

«Steagul e tot odată trecutul, presentul şi viitorul Ţăreĭ, întreaga Istorie a Româniеĭ.

Intr'un cuvînt, steagul represintă toate datoriile şi toate virtuţile militare care se cuprind în cele două cuvinte săpate pe vulturiĭ Românĭ, *Onoare şi Patrie!*

«Oficerĭ, sub-oficerĭ, caporalĭ şi soldaţĭ!

Juraţĭ să păstraţĭ cu onoare şi fără pată steagurile voastre şi astfel veţĭ corespunde încrederiĭ şi aşteptăriĭ ce am pus, cu Ţara întreagă, în Oaste!

«Juraţĭ ale apăra în orĭ-ce întâmplare ca un sfînt deposit ce încredinţez bravureĭ şi patriatismuluĭ Vostru.

«Să trăiască România!».

Actul distribuireĭ noilor steagurĭ oştireĭ avu un mare răsunet în toată ţara şi el pecetlueşte opera unireĭ începută la 1859, în elementul cel maĭ important al statuluĭ. De acum înainte toate silinţele vor fi îndreptate pentru a mări şi a întări acest element, care nu după multă vreme avea să facă probă de vrednicie şi să arăte prin sîngele vărsat, credinţa şi devotamentul luĭ pentru *Onoare şi Patrie.*

Progresele organisăreĭ de la 1859—1866.

Inaltul Comandament. De şi în termeniĭ Convenţiuneĭ de la Paris nu se prevedea ca Domnitoriĭ din Principate să exercite direct comanda oştirilor lor, totuşĭ, după Unire, Domnitorul îşĭ luă această înaltă sarcină şi o exercită direct, fiind ajutat de către Miniştriĭ de Răsboiŭ aĭ Principatelor pe câtă vreme maĭ existară deosebiţĭ, cum şi de către diferiţiĭ comandanţĭ superiorĭ pe care Domnitorul iĭ investea vremelniceşte cu această funcţie; în fine, când părăsea capitală Bucureştĭ comanda trupelor o încredinţa unuĭ General, ce câte-o-dată era ca ajutor al Domnuluĭ în comandă, saŭ ca comandant al unuĭ părţĭ din ea.

Ast-fel, Colonelul Florescu e numit Şef al Statuluĭ-Major General la 30 Maĭ 1860, şi însărcinat a ajuta pe Domnitor în comanda oştireĭ precum şi a face inspecţia

generală trupelor, după ordinele Domnitoruluĭ. La 16 Decembrie acelașĭ an primeşte, ca Ministru de Resboiŭ, delegaţie de la Domnitor ca in lipsa sa din Muntenia să ia comanda activă a trupelor din acest principat; la 21 Aprilie 1861 trece din funcţia de Ministru in aceia de șef al statuluĭ Major General al Armateĭ, cu aceleașĭ indatorirĭ ca maĭ înainte; la 14 Maĭ i se delégă iarășĭ comanda activă a trupelor, in cas analog cu acela de la 16 Decembrie 1860. La 5 Iunie 1861, ca șef al statuluĭ-Major General i-se dă sarcina «de a inspecta toate trupele in deobște, pe unde se găsesc așezate, şi a raporta Domnitoruluĭ şi Ministrului de a dreptul despre lipsurile ei, despre disciplină şi despre nevoile noi ce se vor găsi cu cale.» La 15 Septembrie se delegă comanda activă a trupelor din Muntenia Ministrului de Răsboiŭ, Colonelul-Adjutant Prinţul Ghika. La 23 Aprilie 1862, Generarul Florescu este numit șef al lagărului ce urma a se înfiinţa la Colentina, iar la 27 este însărcinat cu inspecţia generală a Armateĭ.

Astfel dar în privinţa comandei superioare, Domnitorul o exercita în mod efectiv și direct, delegândo după trebuinţă şi după încredere oficerilor sĕi superiorĭ saŭ generali.

Intre șeful suprem și comandanţiĭ de trupe nu era alt organ intermediar de cât Ministrul de Răsboiŭ și Şeful Statului Major General și aceste erau mai mult organe ajutătoare şi de transmisiune a ordinelor Domnitoruluĭ. Ministrul, in specie, era șeful administraţiunei militare, dar chiar și așa, incă nu putea face nimic fără autorisarea Domnitorului.

Prin trecerea a o parte din biurourile Ministerului de Răsboiu de la Iași, la Bucureşti in Septembrie 1860, se hotără ca in Moldova să se infiinţeze *un comandant superior,* cu reședinţa in Iași, şi ale cărui atribuţiuni erau de a veghea la ordinea şi uniformitatea in deosebitele ramuri ale serviciuluĭ, avînd un stat-major al seŭ. Şefiĭ de corpurĭ și serviciurĭ aveau insă relaţiunĭ directe cu Ministrul pentru administraţie, iar pentru serviciŭ, disciplină şi instrucţie, tot la acest comandant trebuiau să se adreseze. Comandantul la rîndul său trebuia să trimită lunar Ministrului o situaţie relativă la:

Spiritul corpurilor, din punct de vedere militar;
Gradul de exactitate in care disciplina şi regulamentele sunt observate;
Conduita corpurilor din garnisoană;
Natura relaţiilor cu locuitorii;
Gradul de instrucţie al trupelor;
Observaţiĭ şi proecte de imbunătăţirĭ.

Pe lîngă acestea, comandantul superior avea relaţiĭ cu şeful geandarmerieĭ, cu prefectul poliţieĭ, cu prefecţiĭ de districte, şi preşedinţiĭ tribunalelor, in ceia ce ar fi putut să-i intereseze siguranţa.

Era evident insă că trebuia, pentru asigurarea unităţiĭ in comandamentul trupelor in ambele Principate, ca să existe organe stabile şi se prevăḑuse deja in bugetul ţerilor pe 1861, crearea a patru divisiĭ cu şefiĭ lor, dar neputânduse realisa aceste creaţiunĭ îndată, consiliul de Miniştri din Ţara Românească, prin jurnalul încheiet la 15 Februar 1861, decide a se înfiinţa de o-cam-dată numai o singură divisie pe contu principatuluĭ Munteniei, după aprobarea Domnitoruluĭ. In Olteniea se numeşte, de asemenea, un comandant superior in Martie 1863, cu atribuţiĭ identice ca ale comandantului de la Iaşi, din Moldova; iar la 14 Octombrie acelaşi an, Generalul Florescu, din funcţia de Ministru este trecut ca comandant superior al trupelor din România cuprinsă intre Milcov şi Olt. Cu ocasiea acesteĭ numirĭ, Domnitorul exprimă deplina sa mulţumire Generaluluĭ «pentru concursul ce i-a dat in toate ocasiile la organisarea Armateĭ, crearea instituţiilor şi desvoltarea spiritului militar, ce s'aŭ întrodus in armată.» (Inalt ord. de ḑi, No 985 din 14 Oct. 1863).

Prin Inaltul ordin de ḑi din 29 Martie 1863, Domnitorul încredinţează *comanda oştireĭ Ministruluĭ de Răsboiŭ spre a o exercita în numele săŭ,* iar in cas când trebuinţa ar cere, formându-se una sau maĭ multe armate, delegarea comendeĭ se va face prin decrete speciale.

Comandele superioare din Bucureşti, Iaşi şi Craiova primesc, prin Inaltul Ordin de ḑi din 12 Octombrie acelaşĭ an, o întocmire oare-cum maĭ precisă, hotărânduse atribuţiile

comandanţilor şi relaţiile lor cu Ministrul şi trupele din raza teritoriuluĭ lor, şi care relaţiĭ să se facă conform cu normele prevădute in Regulamentul serviciuluĭ interior şi din Serviciul in campanie, pentru generaliĭ de brigadă şi divisie. Comandanţilor li se dădu câte un oficer saŭ doĭ de ordonanţă din armele din raza teritoriuluĭ lor.

Prin «*Regulamentul pentru comandamentele militare*» decretat la 11 Noembre 1863, să arată în detail atribuţiile şefilor acestor comandamente în ce priveşte: disciplina şi poliţia, spiritul de corp, instrucţie şi manevre, garde, reviste şi inspecţiĭ, recrutare, relaţiile cu comandanţiĭ de garnisoană şi cu Intendenţa militară, cu Justiţia militară, cu autoritaţile civile şi judecătoreştĭ, casarmarea şi locuinţa trupelor, în fine, administraţia în general.

Precum se vede tot ce se creiase în privinţa comandeĭ superioare a oştireĭ până în 1864, avea caracter de provisoriat, de alt-fel era şi deficil de a legifera în această privinţă din causa insuşĭ a prevederilor Convenţiuneĭ de la Paris, care indica precis cum şi de cine trebuia să se exercite comandamentul.

Aprobânduse Statutul desvoltător din 1864, de către Puterile garante şi Poartă, orĭ-ce piedicĭ pentru organisarea din lăuntru a Principatelor se înlăturură şi atuncĭ să şi întocmi legea relativă la organisarea armateĭ.

Prin această lege se stabilea, că *Domnitorul este capul armateĭ şi că Ministerul de Răsboiŭ e intermediarul Domnitoruluĭ pentru conducerea şi administraţia armateĭ;* că Statul-Major General se compune din generalĭ de divisie şi de brigadă, *carĭ sunt destinaţĭ a comanda corpurile de armată, divisiile şi brigadele.* Legea prevedea treĭ generalĭ la divisiĭ ca delegaţĭ aĭ Ministruluĭ pentru a asigura disciplina, instrucţia şi tot ce interesează puterea armată a Ţěreĭ.

De la promulgarea acesteĭ legĭ se póte dice, că datează directiva după care, potrivit mijloacelor şi sporireĭ forţelor militare, se întocmiră comandamentele superioare. Trebue de adăugat însă, că legea din 1864 crea comandamentele superioare fără indicaţiunĭ maĭ lămurite asupra composiţiuneĭ lor.

La această dată eraŭ 3 comandamente superioare: la Bucureştĭ, Iaşĭ şi Craiova, iar numirea de *divisie* nu o primiră de cât la 1865, iar la 1866 prin legea specială de la 18 Martie, tot teritoriul ţereĭ să împărţi în patru *divisiĭ* numite *teritoriale*, şefiĭ acestor divisiĭ avênd sub autoritatea lor imediată toate trupele aflate pe raza comandamentuluĭ lor.

Divisia 1-a se compunea din districtele Ilfov, Prahova, Buzeu, Ialomiţa, Vlaşca, Muscel şi Dîmboviţa, cu reşedinţa in Bucureştĭ.

Divizia 2-a din districtele Dorohoĭ, Botoşanĭ, Suceava, Iaşĭ, Neamţ, Roman, Vasluĭŭ, Fălciŭ şi Bacău, cu reşedinţa la Craiova.

Divizia 3-a, cuprindea districtele Mehedinţĭ, Dolj, Gorj, Romanaţĭ, Vâlcea, Olt, Argeş şi Teleorman, cu reşedinţa la Craiova.

Divizia 4-a cuprindea districtele Cahul, Covurluĭ, Ismail, Boĭgrad, Brăila, Râmnicul-Sărat, Tecuciŭ, Putna şi Tutova, cu reşedinţa la Galaţĭ.

Administraţia centrală a Răsboiuluĭ. Ministerele de răsboiŭ funcţionară deosebit până în 1860 luna August 30, când prin decretul Domnesc No. 417, după propunerea preşedinţilor consiliilor de Miniştri din principate, se hotără din motive economice şi de utilitate generală, întrunirea administraţiilor militare şi a intendenţelor într'o singură administraţie, pusă sub ordinele Ministruluĭ de Răsboiŭ din Bucureştĭ, care fu însărcinat să gireze şi pe acela din Iaşĭ.

Intocmirea aceasta avea următoarea cuprindere:

Cancelariile Ministeruluĭ de Răsboiŭ din Iaşĭ să se strămute in Bucureştĭ unde fie-care secţiune să conlucreze in acelaşĭ mod cu secţia corespondentă de aci, însă deosebit, pentru ca să se poată urmări chestiunele financiare după cererile şi cercetările camerilor, cum şi acele relative la personal şi contabilitatea oasteĭ, visteriile principatelor fiind încă separate.

Biurourile de Stat-Major-General, intendenţa şi audito-

ratul se împărţiră în câte două, fiind cu reşedinţa o parte la Bucureşti iar cea-l'altă la Iaşi, spre a putea conduce lucrările tehnice, a se supraveghia întrebuinţarea şi desvoltarea arsenaluluï (Stat-Major); aprovisionarea de tot soiul (Intendenţa) şi penalitatea militară (Auditoriatul).

Bugetul Ministeriuluï de Răsboiŭ din Moldova pe 1860, prevedea la cheltuelĭ suma de leĭ vechĭ 9,000,000, pentru o forţă totală de 8.038 oamenĭ şi 1028 caĭ.

Bugetul Ministeriuluï de Răsboiŭ din Muntenia prevedea la cheltuelĭ l. v., 17,000,000 pentru o forţă de 6839 oamenĭ şi 1158 caĭ, armată regulată. La bugetul acesta se maĭ adăuga personalul de pază al graniţeĭ, Grănicerĭ (7900 oamenĭ) şi al Dorobanţilor de districte, (4794 oamenĭ).

In 1861 se decretează înfiinţarea la Ministeriul de Resbel a uneĭ secţiunĭ cu numirea de *Cabinetul Ministruluĭ* şi avênd însărcinarea de a centralisa lucrările ministruluĭ cu persoana Domnitoruluĭ, de a se ocupa cu organisarea, inspecţiile, mişcările trupelor, dislocaţiĭ şi formarea taberilor, în fine cu corespondenţa particulară a Ministruluĭ. Personalul acesteĭ secţiunĭ se indica a fi compus dintr'un căpitan şi doĭ oficerĭ inferiorĭ din corpul de Stat-Major şi carĭ trebuiaŭ să fie şi ca adjutanţĭ aĭ Ministruluĭ, apoĭ din personal civil şi din scriitoriĭ Ministeriuluĭ.

După complecta fusionare a Ministerelor in 1862, să dădu în acelaş an (Decretul 202 din 9 Oct), o nouă organisare Ministeruluĭ de Resbel:

I. Cabinetul Ministeruluĭ cu un şef, doĭ oficerĭ adjutanţĭ şi un secretar pentru corespondenţa străină.

II. Direcţia 1-a. Personal şi operaţiĭ, fiind împărţită în două divisiunĭ: *1-a Divisiune*, cuprindînd două secţiĭ: a) Corespondenţa generală, operaţiĭ militare şi recrutarea; b) Staturĭ-majoare, şcolĭ, justiţia militară, geodesia, topografia, harte şi planurĭ, lucrărĭ istorice; *a 2-a Divisie* cu 2 secţiĭ: a) Organisaţia şi efectivul, infanteria, cavaleria şi remonturile; b) Geandarmeria, artileria, geniul şi trupele neregulate.

III. Direcţia 2-a. Administraţia generală, împărţită în două divisiĭ. *1-a Divisie*, cu două secţiunĭ: a) Personalul intendenţeĭ militare, transporturĭ, paturĭ militare, îmbrăcăminte şi campament; b) Spitale, personalul spitalelor, materialul geniuluĭ şi artilerieĭ, serviciul intern al Ministeruluĭ. A *2-a Divisie*, cu două secţiunĭ: a) Solda, reviste de contabilitate, administraţia interioară a corpurilor, fondurĭ şi ordonanţe; b) Conturĭ generale ale bugetuluĭ, conturĭ în material, pensiĭ, legĭ şi arhive.

In bugetul Ministeriuluĭ de Răsboiŭ pe 1863, sub intitularea de *Administraţia Centrală* se văd trecute:
a) Cabinetul Ministruluĭ; b) Secretariatul general compus din 2 directorĭ, 4 şefĭ de divisie, 8 şefĭ de secţie cu ajutoarele lor, adică personalul după organisarea din 1862, c). Justiţia militară cu cuprinderea: auditoriatul general auditoriĭ comisiilor criminale; d) Imprimeria şi litografie.

Efectivul armateĭ regulate, după acelaşĭ buget se urca la 800 oficerĭ, 18,312 trupă şi 3676 caĭ, iar efectivul general adăogând corpul dorobanţilor şi guarda frontierelor la 966 oficerĭ, 30,000 trupă şi 8520 caĭ.

La 31 Decembrie 1863 se decretează întocmirea în Ministeriul de Răsboiŭ a unuĭ *comitet central* avênd de membriĭ pe Ministru, directoriĭ din Minister, pe Intendent, pe şefiĭ de divisiĭ şi ceĭ de secţie, pentru a studia chestiunele de interes general relative la buget, credite, cheltuelĭ, etc; *hotărîrile comitetuluĭ trebuia a se lua prin majoritatea voturilor membrilor.*

Bugetul oştireĭ după alocaţiile acordate pe 1864, se urca la suma de leĭ v. 55,199,424 pentru un efectiv total 44,948 oamenĭ şi 11,716 caĭ, în aceste cifre întră şi trupele neregulate din Muntenia.

Bugetul oştireĭ pe 1865 prevedea la cheltuelĭ suma de leĭ 39,713,394 parale 39, şi un efectiv al armateĭ regulate de 19,365 oamenĭ şi 3459 caĭ (iar pentru miliţiĭ, armata neregulată) 24,548 oamenĭ şi 7930 caĭ; total general 43,913 oamenĭ şi 11,389 caĭ.

Locotenenţa Domnească în 1866 prin ordinul de ḑi din 25 Februarie schimbă organisarea Ministeriuluĭ de

Răsboiŭ din 1863, împărţinduo în 4 divisiĭ şi fie-care divisie în biurourĭ, după cum urmează:

Cabinetul Ministruluĭ, pentru afacerĭ reservate.

I Divisie. Personal şi Operaţiĭ. 1. Recrutare, Justiţia Militară, Corespondenţa generală, Operaţiĭ militare. 2. Organisarea şi efectivul, Infanteria, Cavaleria, Remonturile, Jandarmĭ, Miliţiĭ, Şcolĭ, Staturĭ-Majoare.

II-a Divisie. Administraţia. 1. Personalul intendenţeĭ şi al corpuluĭ administrativ sanitar, Transporturĭ. 2. Imbrăcăminte, subsistenţă, campament, verificarea şi centralisarea comtabilităţiĭ în material a depositelor, stabilimentelor şi corpurilor.

III-a Divisie. Comptabilitatea. 1. Fondurĭ şi ordonanţe, verificarea centralisărilor. 2. Facerea bugetelor, Pensiĭ, Gratificărĭ, Arhiva.

IV-a Divisie. Direcţia Serv. Artilerieĭ şi Genuluĭ. 1. Personal, Material şi comptabilitatea pentru ambele.

Pe 1 Martie 1866 serviciul general al Intendenţeĭ din Minister este desfiinţat.

Staturĭ-Majoare. In 1859 se dispune prin Inaltul ordin de ḑi No. 83 din 12 Noembrie, înfiinţarea unuĭ corp de Stat-Major General al armateĭ Principatelor, atârnând în atribuţiile sale de Ministeriul de Răsboiŭ.

Scopul înfiinţăreĭ corpuluĭ de Stat-Major se indica:

1). De a se ocupa de tot ce priveşte lucrările topografice, geodesice şi statistice, de ridicarea şi lucrarea planurilor pentru facerea hărţiĭ cadestrale a Principatelor-Unite.

2. De lucrările tactice şi strategice precum: recunoaşterĭ şi itinerare militare, combinarea şi conducerea coloanelor de deosebite arme, combinarea şi dirijarea manevelor, alegerea posiţiilor militare, aşeḑarea, construirea şi întărirea taberilor în conformitate cu starea locurilor şi natura terenuluĭ.

3. Cu lucrărĭ de fortificaţie pasageră şi permanentă, cu aşeḑarea bateriilor, servirea şi întreţinerea lor prin artilerie.

4. Cu toate lucrările relative la construcţia şi reparaţia

clădirilor militare saŭ publice în general, cu construirea și așeḑarea podurilor mobile și permanente.

5. Cu păstrarea sub a sa privighere a depositelor de arme și munițiunĭ militare, aprovisionarea, inspectarea și verificarea stăreĭ armelor din serviciŭ și a materialuluĭ de artilerie.

6. Conducerea lucrărilor publice ce se vor face cu ajutorul armateĭ.

7. Contribuirea cu personal la formarea de comitete militare provisoriĭ saŭ permanente.

Ordonanța hotăra, ca corpul de Stat-Major să se compună după cum va cere trebuința și experiența, dintr'un număr de oficerĭ de toate gradele până la acel de colonel inclusiv, luațĭ din ambele oștirĭ și din aceĭ cu cunoștințĭ speciale militare, dobândite prin studiĭ sistematice.

Că până la definitiva organisarea a corpuluĭ de Stat-Major, oficeriĭ corpuluĭ de geniŭ din Țara Românească cum și aceĭ din Moldova, care vor fi avênd cunoștințe speciale, să facă parte din corpul de Stat-Major.

Corpul de Stat-Major trebuind a staționa o parte în Iașĭ și alta în Bucureștĭ va avea birourile deosebite, după trebuință; iar unul din aceste biroŭrĭ va fi atașat *pe lângă persoana Domnitoruluĭ*, pentru relațiile sale cu Ministerele și pentru ajutorarea sa in comandamentul oștireĭ.

Șeful Statuluĭ-Major General va fi un colonel saŭ general, cu cunoștințe speciale militare; va privighea și dirija lucrările corpuluĭ, dând seamă ministerelor militare, și va fi ajutat de un oficer superior.

In bugetul oștireĭ Moldoveĭ pe 1860 se vede trecut la personal:

Statul-Major Domnesc 5 colonelĭ
« « General 1 maior, și doĭ capitanĭ

In bugetul oștireĭ Munteniеĭ din acelașĭ an, sunt trecuțĭ la personal:

Statul-Major Domnesc 4 colonelĭ, 4 maiorĭ și 4 căpitanĭ.

Prin urmare, în anul 1860 ordonanța Domnească din 1859, pentru organisarea corpuluĭ de Stat-Major, n'a primit de cât o parte din execuțiune.

Creându-se cele treĭ circumscripţiĭ militare în anul 1863, se afectă atuncĭ fie-căruĭ şef de circumscripţie câte unul saŭ doĭ oficerĭ, cu gradul de căpitan din corpul de Stat-Major, ca adjutanţĭ iar sub intitularea de Staturĭ-Majoare, este trecut următorul personaj în bugetul anuluĭ, la:

Statul-Major Domnesc: 5 colonelĭ, 2 locot-colonel, 3 maiorĭ, 4 căpitanĭ şi 2 locotenenţĭ.

Statul-Major General: 2 generalĭ, 1 locot-colonel, 2 Maiorĭ, 6 capitanĭ, 4 locotenenţĭ şi 1 arhitect.

Prin Inaltul ordin de ḑi No. 518 din 8 Iunie 1863 se hotăreşte compunerea Statuluĭ-Major Domnesc în modul următor:

1. Un şef al Statuluĭ-Major care să îndeplinească şi funcţia de comandant Militar al Palatuluĭ.

2. Patru aghiotanţĭ şi opt oficerĭ de ordonanţă.

Şeful Statuluĭ-Major Domnesc a avea gradul de general de brigadă saŭ cel puţin de colonel; adjutanţiĭ gradul de colonel; oficeriĭ de ordonanţă, de la capitan până la locot-colonel.

Nimenĭ nu putea fi admis adjutant domnesc de nu va fi servit 2 anĭ cel puţin ca colonel într'un corp de trupă saŭ Stat-Major; asemenea condiţie să cerea şi pentru oficeriĭ de ordonanţă. Un oficeriĭ nu putea rămânea în Statu'-Major Domnesc de cât cel mult până la rangul de locot Colonel, când trebuia a reîntra în corpul seŭ, orĭ în Statul-Major în care a servit maĭ înainte.

Prin legea organisăreĭ armateĭ din 1864 se spune relativ la corpul de Stat Major, că se compune din oficerĭ de la gradul de căpitan până la acel de colonel; că corpul de Stat-Major şi Staturile-Majoare generale constituesc cadrul marilor unităţĭ, brigade, divisiĭ şi corpurĭ de armată, iar în bugetul anuluĭ (1864) se vede trecut sub capitolul Staturĭ-Majoare: Statul-Major domnesc cu 14 oficerĭ; Statul-Major general cu 3 oficerĭ generalĭ; corpul de Stat-Major cu 14 oficerĭ.

In bugetul pe anul 1865 e trecut la Stat-Majorul Domnesc: 1 general şi 5 colonelĭ şi ca oficerĭ de ordonanţă: 5 locot-colonelĭ, 1 maior şi 4 căpitanĭ.

La Statul-Major General: 3 generalĭ, 6 maiorĭ, 6 căpitanĭ şi 6 copiştĭ; adică personalul de stat-major de la divisiile teritoriale.

Comitete consultative. Pe măsură ce unificarea oştirilor să realisă, trebuinţele deveniră maĭ marĭ şi maĭ numeroase; chestiunile de resolvat trebuiaŭ studiate şi pregătite, fiind-că ministrul numaĭ cu personalul seu nu le putea face faţă; de aicĭ a resultat şi necesitatea unor comitete tehnice deosebite, care să 'l ajute in asemenea împrejurărĭ.

Ast-fel în 1860 să întocmeşte un *consiliŭ tehnic* din doĭ membriĭ: Maiorul Veghenau şi arhitectul Fraivald din secţia de geniŭde la Statul-Major General, care să se ocupe de a corecta orĭ-ce proect de lucrărĭ de artă întocmit.

In 1863 Decembrie 31, să decretează formarea în Ministerul de Răsboiŭ a unuĭ *comitet central,* cu personal din Minister şi şeful intendenţeĭ pentru chestiunile băneştĭ; în fine la 15 Februar 1865, se decretează necesitatea *comitetelor consultative* pentru diferite arme, iar de-o-cam-dată se dispune formarea unuĭ *comitet consultativ general pentru toate armele,* cu însărcinarea de a examina şi discuta toate chestiunile privitoare constituireĭ, organisăreĭ serviciuluĭ, disciplineĭ, instrucţiuneĭ, imbrăcăminteĭ, armăreĭ, regimuluĭ interior şi administraţieĭ armateĭ: reglemente, planurĭ, proecte, lucrărĭ saŭ comande a se ordona în arsenalurĭ, fonderiĭ, prăfăriĭ şi alte stabilimente «aceste numaĭ în privinţa convenenţilor serviciuluĭ la care urmează a corespunde, şi date în desbaterea Comitetuluĭ de către Ministrul de Resbel». Comitetul trebuia a da părerea sa motivată şi înscrisă într'un registru.

Ministrul era liber a lua decisiile sale, fie adoptând părerea majorităţeĭ, fie pe aceia a minorităţeĭ comitetuluĭ.

Comitetul putea recurge la lămurirĭ date de oficerĭ specialĭ.

Membriĭ comitetuluĭ trebuiaŭ ca să fie numiţĭ de Domn după propunerea Ministruluĭ, şi eraŭ de fie-care armă câte un oficer cu gradul cel puţin de maior, apoĭ intendantul general al armateĭ, inspectorul general sanitar, iar ca pre-

ședinte un general. Comitetul trebuia a ținea ședințele sale ordinare în timpul de la 1 Noembrie la 1 Aprilie, iar în restul anuluĭ să fie convocat extra-ordinar de Ministrul de Răsboiŭ

Tot în 1865 se institui pe lângă Ministeriul de Resbel, un consiliŭ sub numele de *Consiliŭ permanent al Instrucțieĭ Oasteĭ*, avênd compunerea: Ministrul de Răsboiŭ președinte și 17 membriĭ numițĭ de Domn după recomandarea Ministruluĭ. Aceștĭ membriĭ să fie aleșĭ dintre ofiicerĭ ce aŭ trecut Școala de oficerĭ din Bucureștĭ saŭ din străinătate și din ceĭ ce se vor fi distins în lucrărĭ privitoare la oaste.

Consiliul trebuia să fie consultat asupra tuturor chestiunilor relative la administrația și direcția instrucțieĭ în oaste, să elaboreze programele și reglementele privitoare eĭ.

Toate decisiile Ministruluĭ asupra lucrărilor trecute prin consiliŭ, să poarte formula: «Avênd în vedere opinia consiliuluĭ permanent al Instrucțiuneĭ Oasteĭ».

Intendența. In ambele Ministere de Rĕsboiŭ funcționa încă de pe timpul Regulamentuluĭ Organic câte o secțiune de Intendență, însă atribuțiile eĭ încă nu eraŭ bine definite. După Unire, în 1860, prin legea votată de comisia centrală de la Focșanĭ de camerile elective și sancționată de Domnitor, *Asupra instrucțiuneĭ armateĭ Principatelor-Unite*, să hotărește a se cere de la Guvernul Frances oficerĭ și sub-oficerĭ pentru instruirea și comandarea detașamentelor modele, pentru organisarea staturilor-majoare, pentru reformarea administrațiuneĭ și a contabilitățiĭ armateĭ.

In specie, pentru intendenta militară să cerea un subintendant.

Acesteĭ aducerĭ din Franța, de oficerĭ, se datorește în cea maĭ mare parte, primele base și regulile adoptate în tot ce privește administrația oștireĭ. Prin Inaltul ordin de ḑi din 1 Februarie 1861 să stabili normele de formare a corpuluĭ de intendență cum și genul atribuțiilor sale în administrația militară.

Prin acest ordin se hotăra, ca controlul și supraveghe-rea tuturor serviciilor administrative să se facă de un corp de funcționarĭ, delegațĭ aĭ Ministruluĭ de Resbel.

Compunerea corpuluĭ se fixa:

Un intendent militar, asimilat la gradul de general de brigadă, un sub-intendent cl. I asimilat la acela de colo-nel, doĭ sub-intendențĭ clasa II asimilațĭ la gradul de locotenent-colonel; doĭ adjuncțĭ cl. I asimilațĭ la gradul de șefi de batalion (maior); șase adjuncțĭ clasa II asimi-lațĭ la gradul de căpitan. Intregul acest personal să facă parte din Statul-Major-General al oștireĭ primind de acolo apuntamentele. Pentru esecutarea serviciuluĭ lor, funcțio-narii intendențĭ nu depindeaŭ de cât de intendentul saŭ sub-intendentul ce-ĭ va ține locul, și nu vor putea fi pe-depsițĭ de cât de Ministrul de Resbel saŭ de Intendentul-șef. In timp de rĕsboiŭ să fie dațĭ pe lângă generaliĭ șefi.

Ordonanța prescria că în timp de pace funcționariĭ in-tendențĭ eraŭ ținuțĭ a informa autoritatea militară pentru tot ce interesează binele serviciuluĭ administrativ și de a chibzui, cu generaliĭ comandanțĭ, despre toate măsurile ordonate de generalĭ, când aceștia *ar lua responsabilitatea înscris;* în care cas intendențiĭ și adjuncțiĭ trebuiaŭ să înștiințe-ze în 24 ore pe Ministru saŭ pe Intendentul-șef despre aceasta.

Funcționariĭ Intedențeĭ sĕ se recruteze dintre oficeriĭ superiorĭ și inferiorĭ potrivit funcțieĭ lor și în urma reco-mandăriĭ generalilor inspectorĭ, ca fiind apțĭ pentru aceste funcțiĭ, și după cererea lor; numaĭ adjuncțiĭ de clasa II prin examen înaintea uneĭ comisiunĭ numite de Minister. Prin acelaș ordin să hotăra și limita de vîrstă de a putea intra în corpul intendențeĭ: ast-fel se determina pentru In-tendentul-Șef limita superioară de 55 anĭ; pentru adjunctul de clasa II de 35 anĭ.

Prin *Instrucțiile asupra funcțiilor Intendențiĭ Militare* din acelaș an se ḑice anumit, că intendențiĭ militarĭ *sunt pușĭ de guvern pe lîngă trupe ca să înlocuească veghierea Minis-truluĭ în trebuințele interioare ale armateĭ.* Solda și sub-sistența, îngrijirea îmbrăcămintеĭ, a locuințeĭ, a sănătățiĭ, înlesnirea mișcărilor.

Că în timp de pace, fie-care Divisie militară este administrată de un funcţionar al Intendenţeĭ militare, avênd sub dînsul un număr de intendenţĭ şi de adjuncţĭ îndeajuns, după numărul oraşelor unde trupele sunt cantonate sau după forţa garnisoanelor.

In timp de răsboiŭ fie-care armată este administrată în acelaş mod.

Că funcţionariĭ intendenţeĭ militare atât în divisiĭ cât şi în armate (rĕsboiŭ) îmbrăţişez în general toate raporturile oficeruluĭ şi soldatuluĭ care nu sunt deadreptul relative la operaţiile rĕsboiuluĭ, şi chiar în acestea, funcţionariĭ intendenţeĭ militare nu pot fi streinĭ, fiind că eĭ trebue să vegheze ca ajutorul dat de tot felul să fie îndată administrat, după lipsă, şi terminând Instrucţia, adăuga: «*atât în acţie precum şi în repaos, în sănătate saŭ în boală, omul de resbel este obiectul şi atenţia necontenită a intendenţieĭ militare.*»

In Ianuar 1862 să publică prin ordin de ḑi pe oaste de către Ministru, concurs pentru admiterea în deosebitele funcţiunĭ din corpul Intendenţeĭ. In comisiile de examinare ca membriĭ se vĕd trecuţĭ: *Le Cler*, intendentul militar din Muntenia şi *Serveille*, oficer de administraţie din Moldova; ambiĭ făcênd parte din oficeriĭ trimişĭ în misie din Franţa, pentru a contribui la facerea regulamentelor de administraţie şi la organisarea după norme analoage acelor din Francia, a serviciuluĭ de intendenţă.

Sub-intendentul în misie Le Cler, se vede în acelaş an, însărcinat de Ministru de Resbel ca delegat al seŭ pentru a face inspecţiea administrativă a corpurilor din toată armata. Această inspecţie se referă la: constatarea efectivuluĭ pe teren, la esaminarea efectelor de îmbrăcăminte, etc., din serviciŭ şi din magasiĭ; la verificarea contabilităţeĭ şi alte constatărĭ; resultatul sĕ 'l consemne în procese-verbale spre a servi inspectorilor de arme, iar o copie după aceste procese va trimite Ministruluĭ.

Cu începere din 1863, toate districtele ţereĭ sunt împărţite în patru circumscripţiĭ administrative cu reşedinţele: a 3-a la Bucureştĭ; 1-ia, la Iaşĭ; a 4-a la Craiova şi a

2-a la Galaţĭ, în fruntea fie-cărie fiind numit cîte un oficer de intendenţă, şef de serviciŭ, iar corpurile garnizonate in aceste circumscripţiĭ avênd a se adresa lor pentru tot ce priveşte administraţia. Intre comandamente şi membriĭ intendenţeĭ, şefi de serviciŭ ca delegaţĭ aĭ Ministruluĭ, relaţiile sunt adresate funcţieĭ iar nu graduluĭ.

Şefiĭ de circunscripţiĭ ordonansează toate cheltuelile, Ministrul delegându-le creditele necesare.

Se decretă de altă parte (12 Oct. 1863), că prefecţiĭ şi subprefecţiĭ din districtele unde nu sunt membri residenţĭ aĭ corpuluĭ intendenţeĭ, parte din sarcinile acestora să le îndeplinească ceĭ dintâĭ, afară de ordonansarea soldeĭ şi a materialuluĭ cum şi trecerea de reviste de efectiv, orĭ a da hotărârĭ în privinţa contabilităţeĭ.

Prin legea organisăreĭ armateĭ din 1864 se arată că corpul intendenţeĭ se compune din: un intendent inspector, din subintendenţĭ clasa I şi II, şi din adjunţĭ după trebuinţă.

In bugetul Ministeriuluĭ de Resbel, pe acelaşĭ an la capitolul *Staturĭ-majoare* şi art. *Intendenţa*, se vĕd trecuţĭ: 1 intendant, 1 subintendant clasa II şi 11 adjuncţĭ Clasa I şi a II.

Corpul oficerilor de administraţie. Este înfiinţat prin Inaltul ordin de ḑi No. 219 din 16 Octombrie 1862, şi insărcinat cu esecuţia tuturor serviciilor administrative. El se compune din 1 oficer de administraţie principal (maior), 4 oficerĭ de administraţie cl. I-a (căpitanĭ), 4 oficerĭ de ad-ţie clasa II-a (Locotenenţĭ), 4 oficerĭ de ad-ţie clasa III-a (Sub-Locotenenţĭ) şi 20 sergenţĭ magasionerĭ.

Prin legea organisăreĭ armateĭ din 1864 se prevede acest corp, a căruĭ compunere va fi după trebuinţă şi destinat pentru serviciul spitalelor, îmbrăcămintei, campamentuluĭ şi subsistenţeĭ.

In bugetul Ministeriuluĭ de Resbel din 1865, se vĕd trecuţĭ la art. 6, *Oficerĭ de ad-ţie* de sub capitolul Staturĭ-Majoare: 3 administratorĭ principalĭ, din care unul şeful serviciuluĭ central, iar ceĭ-l'alţĭ doĭ, şefiĭ serviciuluĭ spitalelor din Bucureştĭ şi Iaşĭ, 10 administratorĭ de clasa I (4) a II-a (3) şi a III-a (3).

Infanteria. Regimentele de linie. In Muntenia existaŭ inainte de unire 3 regimente de infanterie numite de linie; în Moldova eraŭ 2 regimente, unul cu numele de muşchetarĭ, altul cu acela de vînătorĭ. In 1859 numirele aceste fură schimbate ca ne maĭ corespundînd vre-uneĭ insemnărĭ justificate şi se numerotară continuând seria regimentelor din Muntenia, avênd câte 3 batalioane; ast-fel regimentul de muşchetarĭ luă numerul 4, iar cel de vinătorĭ numărul 5 de linie.

Prin ordonanţa domnească No. 63 din 1860 să hotărâ a se forma un al 3-lea regiment de infanterie în Moldova, luând numirea, in ordinea serieĭ, de al 6-lea de linie. Acest regiment se întocmi luându-se al 3-lea batalion din Regimentul 4 de Linie, (vechiul de «Muşchetarĭ») iar batalionul al doilea a se creia din noŭ cu recruţiĭ ce se vor aduna în urma conscripţieĭ anuale.

Batalionul al 3-lea din Regim. No. 5 de linie (vechiul «de Vînător») să deslipi de Regiment, pentru a forma un corp deosebit.

Prin jurnalul consiliuluĭ de Miniştri din Muntenia, incheiat la 26 Octombrie 1860, şi în basa referatuluĭ Ministruluĭ de Resbel se hotărâ înfiinţarea unuĭ al 4-lea regiment de linie pe contu acestuĭ principat, luând numărul de ordine al 7-lea. Bugetul acesteĭ Regiment, la infiinţare se urca la suma de leĭ 2,269,815, $^{36}|_{11}$, $^{3}|_{4}$ parale.

In bugetul Oasteĭ Moldoveĭ pe anul 1860, afară de cele 3 regimente de linie, se prevedea un post de inspector al infanterieĭ, cu gradul de general.

Forţa acestor trupe de infanterie (afară de Regimentul al 7-lea) din ambele principate, după datele bugetelor respective era de 10,849 trupă şi oficerĭ împreună.

Regimentul al 7-lea incepu formarea sa în luna luĭ Noembrie 1860 şi fu constituit pe 1 Decembrie acelaş an, luânduse oficerĭ din Regimentele 1, 2 şi 3, cum şi un număr de 64 sergenţĭ, 8 toboşarĭ, 2 gornişti şi 480 soldaţĭ cu muniţia lor. Restul din recruţĭ.

In 1865, se infiinţă pe lângă fie-care regiment câte un caporal şi opt saperĭ, cu serviciul de jalonierĭ; uniforma lor

ca a tamburuluĭ-major, avênd şorţ de piele albă, manşete, carabină ca la vînătorĭ şi topor după model.

Vînătoriĭ. Prin ordonanţa domnească No. 63 din 1860 se formează în Moldova un batalion de sine stătător luânduse Batalionul III din Regimentul de linie No. 5. Acest nou corp ia maĭ întâĭ numele de *Batalionul de tiralierĭ* (ord. de ḑi No. 84), apoĭ acela de *Vînătorĭ*, avênd opt companiĭ.

Prin decretul Locotenenţiĭ Domneştĭ de la 1 Martie 1866 se creară batalionele cu numerile 2 şi 3 de Vînătorĭ, avênd cadrele şi composiţia ca şi 1-iul batalion (oficerĭ 32; Plutonul A. R. 51; trupa a 8 companiĭ, 800.)

Compania de disciplină. In 1860 se înfiinţează o companie de disciplină în Muntenia, avênd de scop a îndrepta pe oameniĭ carĭ în diferitele corpurĭ ar călca disciplina, dar maĭ ales pe aceia prin a cărora rea conduită ar fi o pricină de scandal şi de exemplu primejdios dacă s'ar ţinea în diferitele lor corpurĭ. In acea companie să se trimită încă şi soldaţiĭ carĭ fără a fi săvîrşit delicte prevăḑute în condica penală militară, totuşĭ, ar cădea în marĭ greşelĭ care nu se pot îndrepta prin pedepse de simplă disciplină.

Reşedinţa companieĭ se va hotărî în localităţile unde s'ar putea întrebuinţa ceĭ trimişĭ, la lucrărĭ silnice. Cadrele companieĭ să fie: 1 căpitan, 2 locotenenţĭ şi 3 sub-locotenenţĭ: 1 sergent major, 10 sergenţĭ, 20 caporalĭ (căprarĭ) şi 2 toboşarĭ.

In principiŭ, soldaţiĭ se trimit pentru un an la compania de disciplină şi după aprobarea Ministruluĭ.

O asemenea companie este decis a se face şi pentru trupele din Moldova, cadrele oficereştĭ şi cele inferioare dânduse de regimentele 4 şi 5 (ord. de ḑi No. 179 din 19 Oct. 1860) prin detaşare.

Din causa dificultăţilor ce se întimpinară cu administrarea celor pedepsiţĭ, carĭ trebuiaŭ a conta în corpurile lor, pe ḑiua de 1 Ianuar 1863 compania fu considerata ca corp deosebit, cu o administraţie independentă.

Cavaleriea. Prin ordonanța Domnească No. 63 din 1860, în Moldova se creiază încă două escadrone de lăncerĭ, care, împreună cu divisionul existent, forméză un regiment de lăncerĭ, saŭ lănțașĭ, fiind și prevăḑut în buget. In bugetul Munteniеĭ, figurează deja vechiul regiment de lăncerĭ a 4 escadroane. In bugetul cavaleriеĭ pe 1863, la fiecare regiment de lăncerĭ se adaugă câte un escadron de deposit, plus plotoanele afară de rînd ce se înființase în 1862.

Efectivul unuĭ regiment după acest buget era: ofițerĭ 28, trupa 664, caĭ 556 cu aĭ oficerilor; a unuĭ escadron de deposit: 5 oficerĭ, 149 trupă și 151 caĭ. Totalul regimentelor cu plotoanele A. R. și escadroanele de deposit era: 86 oficerĭ; 1626 trupă și 1404 caĭ.

Din causa reorganisăriĭ corpuluĭ jandarmilor din Moldova și a înlocuireĭ lor în parte prin Dorobanțĭ, se prevăḑu în bugetul anuluĭ 1865 un al treilea regiment de cavalerie, numit *de vînătorĭ călărĭ*, cu cadrele: oficerĭ, trupă și caĭ asemenea regimentelor de lăncerĭ. Dar prin legea din 23 Martie acelașĭ an, se amînă înființarea de fapt a acestuĭ regiment, pănă se va putea reorganisa trupa de Dorobanțĭ ce avea să înlocuiescă pe jandarmĭ. Prin ordinul de ḑi al Locotenențiĭ Domneștĭ din 26 Februarie 1866 să decretează, că Regimentul de Vînătorĭ ne fiind prevăḑut în bugetul anuluĭ, ofițeriĭ deja afectațĭ acestuĭ corp să rămâe în posiție de neactivitate pe ḑiua de 1 Mart.

Artileriea. In 1860 se aflaŭ în ambele principate câte două bateriĭ, din care una călăreață și altă pedestră. In anul următor aceste bateriĭ fură întrunite într'un singur corp, căruia i-se dădu numele de *Regimentul 1 de artilerie.* Primul comandant al Regimentuluĭ fu numit colonelul Thobias Gherghely, avênd de ajutor pe Maiorul Haralambie iar șefi aĭ divisioanelor pe Maiorul Herct și căpitanul Gh. Manu.

In bugetul pe 1864 se prevede sporirea bateriilor pedestre încă cu două, ast-fel că regimentul să se compună ḑin 4 bateriĭ pedestre și 2 călărețe; în 1866 Maĭ 6, se

decretează ca Regimentul să se compună pe viitor din 8 bateriĭ montate, din care 6 de 4 şi 2 de 12; fie-care baterie să aibă 6 tunurĭ, împărţite în 3 secţiĭ.
Bateriile să formeze treĭ divisioane, doue din cîte 3 bateriĭ de 4 şi unul din 2 bateriĭ de 12.

Bateriile de 4, pe picior de răsboiŭ, să formeze *bateriile de campanie*; cele de 12, pe acelaşĭ picior, să formeze *bateriile de reservă*.

După tabloul de efectiv, regimentul să aibă:

Oficerĭ	49	pe picior	de pace	şi	57	pe	picior	de	răsboiŭ
Trupa	1188	«	«	« «	«	1765	«	«	«
Caĭ de şea	264	«	«	« «	«	371	«	«	«
« « ham	480	«	«	« «	«	1280	«	«	«

Trupele de tren. In 1860 se înfiinţează în Muntenia trupa de tren, avênd un efectiv de 5 oficerĭ şi 102 grade inferioare şi soldaţĭ; în Moldova exista o campanie de tren, cu un efectiv de 5 oficerĭ şi 143 trupă.

Prin ordinul de ḑi ministerial din 2 Maĭ 1863, ambele aceste trupe se întrunesc pe 1 Aprilie într'un singur corp, pentru înlesnirea administraţieĭ, compus din 2 companiĭ, sub numirea generică de *Trenul echipajelor*.

Geniŭ. In principatul Moldoveĭ se înfiinţă în 1859, Mai 31, un corp de geniŭ, alcătuit din inginerĭ de diferite grade şi din lucrătorĭ organisaţĭ milităreşte, pentru întreţinerea şi construirea lucrărilor publice, atât civile cât şi militare. Recrutarea personaluluĭ: lucrătoriĭ trebuiaŭ a se recruta prin angajerĭ voluntare şi vor fi înzestraţĭ de stat cu armele şi instrumentele necesare pentru a răspunde la îndoita lor misiune.

Ingineriĭ de deosebite grade vor purta ranguri militare corespunḑetoare graduluĭ erarhieĭ ce vor ocupa, şi vor trebui să fie înzestraţĭ cu cunoştinţe atât civile cât şi militare, cerute de rangul ce vor purta.

Asimilarea:

Inginer-inspector divisionar egal cu gradul de maior
Inginerul şef « « « căpitan

	Ingineri cl. I	egal	cu gradul	de	locotenent
	« cl. II	«	«	«	sub-locot.
Trupă	Conductor cl. I	«	«	«	serj-major
	« « II	«	«	«	serjenţi
	Picheri	«	«	«	caporali

Acest corp urma a depinde în privinţa disciplineĭ de Ministrul ostăşesc, iar în privinţa proectelor, esecuţie şi intreţineriĭ lucrărilor, de Departamentul lucrărilor publice.

Până la căpitan inaintarea să se facă în urma unuĭ examen depus înaintea uneĭ comisiunĭ şi după un anumit program. Presentările să se facă în comun acord de ministrul de rĕsboiŭ, cu cel de la lucrările publice. Lucrătoriĭ a se împărţi în companiĭ, avênd fie-care companie 1 inginer şef şi 3 ingineri ordinarĭ cu numărul de conductorĭ, picherĭ, maistriĭ şi calfe, potrivit cu trebuinţele serviciuluĭ, cum şi un număr de trăsurĭ pentru transporturĭ. Patru companiĭ vor alcătui un division.

In 1860 se înfiinţă şi în Muntenia un batalion de geniŭ, care înpreună cu corpul din Moldova constituiră *Regimentul 1-iŭ de geniŭ.*

Prin decretul acesteĭ infiinţărĭ se hotăra că în ce priveşte proectarea şi esecutarea de lucrărĭ publice, corpul sĕ depindă Batalionul 1-iŭ din Moldova tot de Ministeriul lucrărilor publice, iar batalionul al 2-lea din Muntenia, de Ministeriul din lăuntru; pentru disciplina şi administraţia militară sĕ depindă ambele batalioane de Ministeriul de Resbel.

Regimentul va avea un Stat-Major, comandant un colonel, o companie afară de rîndurĭ, un casier, un medic şi 2 hirurgĭ. Un batalion va avea un efectiv complect de 1000 grade inferioare, maĭ in puţin acele afectate companie A.R. Fie-care batalion va fi compus din 4 companiĭ cu oficerĭ şi cadrele lor de sergenţĭ-majorĭ, sergenţĭ şi caporalĭ, păstrând asimilarea cu funcţiunele technice specificate pentru corpul infiinţat in 1859 în Moldova; dar pe ḑiua de 1 Ianuar 1862, 1-iul batalion de geniŭ din Moldova se desfiinţă, remănênd numaĭ batlionul al II-lea, şi care luă numele de *Batalionul 1-iŭ de Geniŭ.*

Prin Inaltul ordin de ḑi din 18 Martie 1862 sistemul de

recrutare al corpuluĭ oficeresc de geniŭ, în vigoare până la acea dată să abrogă şi se hotără că nimenĭ nu va maĭ putea intra pe viitor în acest corp, ca oficer, de cât eleviĭ şcoaleĭ militare ce aŭ terminat cursurile, cum şi sub-oficeriĭ armateĭ care ar putea trece examenul cunoştinţelor cerute elevilor la eşire din ḑisa şcoală; iar înaintarea în geniŭ să se facă conform legeĭ de înaintare în armată.

Prin bugetul pe anul 1865 se organizează *Statul-Major de geniŭ* «ce lipsea armateĭ, dar care îĭ era neapărat trebuincios pentru diferitele construcţiĭ şi lucrărĭ speciale ale eĭ, precum şi pentru facerea cadastruluĭ după înalte dispoziţiĭ» (Expunerea de motive asupra bugetuluĭ Oasteĭ).

Prin ordonanţa Locotenenţeĭ Domneştĭ din 25 Februar 1866, Batalionul de geniŭ se desfiinţează şi se înfiinţează 4 companiĭ de geniŭ, din care 3 de săpătorĭ şi 1 de pontonierĭ; oficeriĭ fără funcţie rămân în neactivitate.

Una companie de geniŭ de saperĭ saŭ minierĭ, 130 oamenĭ.

Una companie de geniŭ de saperĭ conductorĭ saŭ pontonierĭ, 170 oamenĭ

Pentru 4 companiĭ de saperĭ minierĭ şi pontonierĭ, 20 oficerĭ.

Pentru 4 companiĭ de saperĭ minierĭ şi pontonierĭ, trupă 560 oamenĭ.

Iată ordinul de ḑi adresat Batalionuluĭ de geniŭ, de către Ministrul de Resbel cu ocasia acesteĭ desfiinţărĭ:

Oficerĭ, sub-oficerĭ, caporalĭ şi soldaţĭ.

«Batalionul de geniŭ, în ḑiua de 11|23 Februarie a binemeritat de la Patrie, naţia a recunoscut acésta prin representanţiĭ eĭ. Astă-ḑĭ batalionul de geniŭ a trebuit să facă un mare sacrificiŭ, depărtînduse de drapelul sĕŭ, sacrificiŭ dureros, dar necesar pentru reorganisarea acestuĭ corp.

Oficerĭ, sub-oficerĭ, caporalĭ şi soldaţĭ!

Guvernul este sigur că sînteţĭ pătrunşĭ de necesitatea acestuĭ sacrificiŭ şi că veţĭ urma în viitor ca şi în trecut a da doveḑĭ de devotament şi patriotism».

Ministru de Resbel
Maior Lecca

Acésta organisare se puse în aplicare pe 1 Mart 1866.

Serviciul sanitar. Pentru întocmirea corpuluĭ de infirmierĭ, Ministerul de Răsboiŭ din Muntenia ia disposițiĭ ca Regimentele de infanterie să trimită câte un om de fiecare companie în Bucureștĭ, unde să fie pușĭ direct sub ordinele supra-mediculuĭ Davila «pentru învățătura serviciuluĭ la care se destină»; oameniĭ să fie alešĭ de regimente și trimișĭ cu toată muniția lor și a avea vechime cel mult de un an iar cel puțin de 6 lunĭ. Pe ḑiua de 1 Ianuar 1861, aceștĭ oamenĭ fură constituițĭ într'o companie de infirmierĭ, numită maĭ apoĭ *Companie sanitară*, și fu alipită pe lângă Școala de Medecină din Bucureștĭ.

Efectivul companieĭ fu de 120 ómenĭ din care, 60 eraŭ dațĭ de trupele din Muntenia, iar 60 de trupele din Moldova. Tot pe lângă numită școală, Inspectorul sanitar propuse, și se aprobase, înființarea uneĭ *Școale de veterinărie* de la 1 Ianuar acelaș an, «avênd a aduce cele maĭ marĭ serviciĭ artilerieĭ, cavalerieĭ și trenuluĭ».

In bugetul Ministeriuluĭ de Răsboiŭ din Muntenia se prevedea pentru anul 1860, la capitolul *Spitalurĭ* și sub intitulare de *Serviciŭ sanitar*, un supra-medic asimiliat cu gradul de colonel, 1 medic de regiment clasa I asimilat cu gradul de maior, 2 medicĭ idem cl. II cu gradul de căpitan, 10 medicĭ de batalion clasa III asimilațĭ cu gradul de sub-locotenețĭ, aceștia din urmă formând clasa superioară de perfecționament a Școaleĭ de medecină. Un farmacier-șef asimilat cu gradul de maior; un farmacier Cl. I; în fine 60 infirmierĭ. Pentru administrație: 1 capitan, 1 secretar, 1 preot și 2 cântărețĭ.

Prin ordinul No. 213 din 3 Decembrie 1860 să decretează ca supra-medicul Davila să fie *Inspectorul general* al Serviciuluĭ Sanitar al întregiĭ armate, cu îndatorirea de a reglementa acest serviciŭ în tot ce privește erarhiea și administrația spitalelor ambelor principate.

Prin decretul din 21 Decembrie, acelaș an, să desființează gradul de medic de batalion clasa III pe care il aveaŭ eleviĭ școaleĭ de medicină din clasa superioară, aceștia trebuind a purta pe viitor gradul de medic de batalion cl. II, atât timp cât vor fi in cursul superior, cât și după ce vor fi eșit din școală și vor fi trecuțĭ la corpurĭ.

In anul 1862 se institui *Corpul oficerilor sanitarĭ* şi a căruĭ compunere fu ast-fel determinată:

a). Medicĭ cu exercițiul medicineĭ şi hirurgieĭ în corpurĭ de trupă, spitale şi ambulanțe.

b). Farmaciştĭ cu exercițiul farmacieĭ în depositele de medicamente, spitale şi ambulanțe.

c). Veterinarĭ, cu îngrijirea cailor armateĭ în infermeriĭ şi corpurĭ de trupă.

Acțiunea acestuĭ corp se va îndeplini în armată sub autoritate Ministruluĭ de Resbel, delegată Inspectoruluĭ general al serviciuluĭ Sanitar.

In privința erarhieĭ oficerilor sanitarĭ să stabili, că este distinctă dar asimilată gradelor şi armateĭ în modul următor:

Medicĭ								Efectiv
Inspector general			asimilat	graduluĭ	de	General		1
Medic principal	cl.	I	«	«	«	Colonel		1
« «	«	II	«	«	«	Locot.-Colon.		2
« de reg.	«	I	«	«	«	Maior		6
« « «	«	II	«	«	«	Căpitan		18
« « batal.	«	I	«	«	«	Locotenent		18
« « «	«	II	«	«	«	Sub-Locot.		28
Sub-hirurgĭ			«	«	«	Serj-Major		50
Farmaciştĭ								
Farmacist de Regiment	cl.	I	asimiliat	grad.	de	Maior		1
« « «	«	II	«	«	«	Căpitan		3
« « Batalion	«	I	«	«	«	Locoten.		4
« « «	«	II	«	«	«	Sub-loc.		8
Sub-farmicist				«	«	« S.-major		22
Veterinarĭ								
Veterinar de Regiment	cl.	I	asimilat	graduluĭ	de	Maior		1
« « «	«	II	«	«	«	Căpit		3
« « Escadron	«	I	«	«	«	Locot.		6
« « «	«	II	«	«	«	S.-Locot.		6
Sub-veterinar				«	«	« S.-Major		16

Decretul de înființare statornicea regulile de subordonare al personaluluĭ în serviciŭ, de admisibilitate şi înaintare în corp pentru fie care grad şi fie-care categorie.

Ast-fel, nu putea fi primit medic de Regiment cl. I de nu ar fi fost doctor în medicină şi hirurgie, cu dreptul primit de la consiliul medical de a exercita arta în ţară după legile în vigoare, şi de nu va fi servit cel puţin 2 anĭ ca medic principal clasa 2-a, şi aşa scoborînd erarhia până la medic de batalion clasa II. Prin urmare, primirea în corpul sanitar a unuĭ medic era limitată la acest ultim grad, de unde apoĭ îndeplinind şi condiţiile de vechime în serviciŭ, putea a înainta în treptele următoare. Acelaşĭ procedeŭ pentru veterinarĭ şi farmaciştĭ.

In 1865, se dă o maĭ mare desvoltare serviciuluĭ sanitar, prevăḑênduse în buget cheltuelele necesare atît pentru sporirea personaluluĭ medical şi administrativ al spitalelor, cât şi pentru înfiinţarea a două spitalurĭ militare la Galaţĭ şi Craiova.

Stabiliment de Invaliḑĭ. Să decretează în 1862 infiinţarea uneĭ case de invaliḑĭ, destinată a primi oficerĭ, suboficerĭ şi soldaţĭ carĭ vor fi rămaşĭ saŭ atinşĭ de infirmităţĭ grele ce nu se maĭ pot vindeca, saŭ carĭ vor fi îmbătrânit sub arme în serviciul statuluĭ.

Orĭ-ce oficer, sub-oficer, soldat, admis la pensie de retragere pentru infirmităţĭ grele, va putea fi primit în casa invaliḑilor, lăsând pensia ce o primea însă dânduise o *leafă* lunară minimă şi care pentru oficerĭ să nu întreacă de 60 leĭ v.

Un personal compus din un căpitan, locotenent şi sublocotenent, aleşĭ dintre ceĭ invaliḑĭ, va fi însărcinat cu comanda, poliţia şi disciplina caseĭ.

Administraţia caseĭ se va face de un oficer de Administraţie de la spitalul militar, iar în ce priveşte higiena şi serviciul sanitar aceste vor fi sub privigherea directă a Inspectoruluĭ general al serv. sanitar, care va numi medicul ce trebue ataşat la acel stabiliment.

Casa invaliḑilor se consideră ca o anexă a spitaluluĭ militar din Bucureştĭ.

In 1863, Domnitorul, dăruind tesauruluĭ public suma de 5600 galbenĭ, pentru a se veni în ajutorul unor stabilimente de bine-facere, a destinat ca din această sumă,

3000 galbenĭ să constitue primul fond pentru întreţinerea invalidilor oştireĭ şi pentru care Ministerul de Răsboiŭ a întocmit un Regulament al administrareĭ şi întrebuinţăreĭ fonduluĭ ast-fel dăruit.

Stabilimente de artilerie. In 1860 existaŭ în Muntenia: o fabrică de praf la Târguşor, un atelier pentru reparaţiĭ de arme şi trăsurĭ, un deposit de arme în Bucureştĭ; în Moldova, asemenea exista la Iaşĭ o magasie de praf, un deposit de arme, dis Arsenal cu ateliere de lăcătuşerie, lémnărie şi rotărie. De altă parte, în bugete se prevedea, în ambele ţărĭ, la capitolul Ad-ţia centrală, câte o *companie de meseriaşĭ,* în plus se prevedea în Muntenia un credit de 800,000 leĭ pentru construcţiĭ, dintre care se indica a fi şi arsenalul cu atelierul anexat luĭ; aseminea un credit de 150,000 leĭ, pentru instalarea arsenaluluĭ în Moldova iar la capitolul *Arsenalul* se prevedea şi 200.000 leĭ.

In 1861 se proectă înfiinţarea uneĭ *capsulăriĭ* şi a uneĭ *fonderiĭ de proectile* şi se hotără ca toate atelierile, depositele şi fabrica de praf să fie puse sub conducerea unuĭ oficer superior de artilerie, ajutat de oficeriĭ necesarĭ şi constituind ast-fel *Direcţia Artilerieĭ.* Pe lîngă aceasta direcţie s'a hotărît, tot atuncĭ, a se alipi o companie de uuvrierĭ şi o secţie de armurierĭ în afară de lucrătoriĭ specialĭ aĭ diferitelor stabilimente maĭ sus citate; şi fiind-că atelierile de croitorie şi cismărie eraŭ întrunite ca atelierile de lăcătuşerie, lemnărie, rotărie, se dispuse tot atuncĭ, ca asemenea ateliere să formeze o altă direcţie administrată în deosebĭ. (Corpul uvrierilor de administraţie).

Dar cum toate aceste stabilimente şi ateliere nu prea se distingeaŭ bine unele de altele, să dădu o nouă ordonanţă în 1861, Noembrie 23, prin care se fixa maĭ cu precisiune atît fiinţa lor, cât şi perosnalul şi situaţia luĭ.

In acéstă ordonanţă se dicea:

Direcţia Artilerie, să compune din 3 secţiĭ:

Secţia I. *Pirotehnia*, cu:

a). Un atelier pentru confecționarea munițieĭ și a artificelor necesare armateĭ;

b). Un atelier pentru fabricarea și încărcarea capsulelor de răsboiŭ;

c). Un laborator de chimie, pentru analisele și cursul de chimie, și

d). Depourile de praf, unul la Iașĭ și altul la Bucureștĭ.

Secția II. *Arsenalul de construcție,* cu

a). Un atelier pentru construcție și reparația trăsurilor și a lafetelor armateĭ;

b). Un atelier de armurierĭ, pentru reparația și transformarea armelor de foc portative;

c). O fonderie, pentru confecționarea proectilelor de artilerie și a pieselor necesare pentru mașinele stabilimentelor;

d). Un atelier mecanic pentru construcția și reparația mașinelor, și

e). Depourile de arme, din care unul la Iașĭ.

Secția III. *Fabrica de pulbere,* destinată pentru fabricarea pulberiĭ de resbel și de comerț, la Tîrgușor.

Atelierele Secțiilor I și II se vor instala în localul Bisericeĭ Curtea Arsă (Bucureștĭ), unde se vor efectua construcțiile și transformările necesare.

Pe basa acesteĭ dispozițiunĭ se stabili și personalul necesar militar, oficerĭ și grade inferioare, cu posturĭ prevăḑute în buget s'aŭ detașațĭ de la Artilerie, cum și personalul de maiștri civilĭ și contra-maiștri.

Toate gradele inferioare de la Secțiĭ să constituiască *o companie de uvrierĭ militarĭ* sub autoritatea imediată a directoruluĭ stabilimentelor. Pentru organisarea companieĭ, momentan sub-oficeriĭ, brigaderiĭ și soldațiĭ se vor lua, o parte din compania de meseriașĭ existentă, iar restul din artilerie și infanterie, iar pe viitor recrutrarea trupeĭ se va face din meseriașiĭ conscrișĭ și căḑuțĭ la sorțĭ. Se maĭ dispunea ca în viitor corpurile se detașeze la companie, un numĕr de grade inferioare pentru instrucție spre a forma din eĭ oamenĭ specialĭ la corpurĭ adecă, de baterie cîte unul ca artificier și cîte treĭ de regiment de infanterie, ca armurierĭ.

Administrația stabilimentelor militare va fi încredințată

unuĭ consiliŭ de administrație compus din director și doĭ oficerĭ.

Această organisare era indicat a se pune în aplicare de la 1 Ianuar 1862.

Inceputul formăreĭ atelierelor pirotehnieĭ, capsulăreĭ și fonderieĭ are loc în 1862 prin detașarea la Direcția stabilimentelor militare, a unuĭ număr de 6 caporalĭ și 33 soldațĭ din Regimentele de infanterie. Cu începere însă de la 1 Ianuar 1863 aceste detașărĭ încetează, fiind-că în bugetul Ministeriuluĭ de răsboiŭ, *Direcția Artileriei* e considarată ca un corp aparte, avênd cadrele sale de oficerĭ, trupă și maiștriĭ. Acest personal este sporit în aniĭ următorĭ, 1864 și 1865.

Creațiunea gardilor de artilerie (în anul 1864). «Comptabilitatea stabilimentelor de artilerie trebuind a fi încredințată unor agențĭ specialĭ, cărora să li se încredințeze și magasiile de materiale, sistemă admisă în fabricele statuluĭ Belgian, unde contabiliĭ sînt aĭ guvernuluĭ și sînt numițĭ Garḑĭ de Artilerie și unde, în considerație de ale asigura autoritatea cuvenită asupra personaluluĭ maiștrilor și uvrierilor din care se compun atelierile, sînt asimilațĭ la gradele oficereștĭ și pușĭ imediat sub privigherea directoruluĭ, fiind răspunzătorĭ către acesta pentru tot ce se atinge de funcția lor, Directorul avênd facultatea numaĭ de a le aplica pedepse corecționale în casurĭ de abaterĭ».

In considerație acestor motive, Ministrul propune să se stabilească de-o-cam-dată treĭ clase de garḑĭ de artilerie, asimilațĭ gradelor oficereștĭ, adică: gard cl. I. celuĭ de căpitan, cl. II celuĭ de locotenent și cl. III celuĭ de sublocotenent. cu lefile prevăḑute în buget și cu uniforma ca a oficerilor de artilerie, dar fără epolețĭ, giubernă și furajeră.

Decretul Locotenențeĭ din 2 Martie 1866 (cu No. 309) abrogă ordonanța princiară din 26 August 1861, prin care se organisa direcția de artilerie, și dispune o nouă organisare, în raport cu desvoltările luate de atuncĭ de stabilimente.

Stabilimentele de artilerie se organisează prin acest ultim decret în modul următor:

a) Direcția artileriei, însărcinată cu conservarea, primirea și distribuirea materialelor confecționate, precum: arme, praf, cartușe trăcuri, etc.

De ea va depinde *Arsenalul de construcții* cu atelierele luĭ.

Direcția va fi sub ordinele unuĭ oficer superior, ajutat de un căpitan.

Arsenalul va avea de șef un căpitan și 2 garḑĭ de artilerie.

b) Manufactura de arme, sub ordinele unuĭ căpitan, cu un gard contabil.

c) Fabrica de praf, sub dirijarea unuĭ căpitan, avênd un adjutor sub-locotenent și un gard contabil.

d) Pirotehnia, va cuprinde: sala de artificiĭ, stupilăriea și capsulăriea, avênd un capitan șef, și un gard contabil.

Fie-care din aceste stabilimente de aci înainte să se administreze în parte, corespunḑênd direct cu Ministeriul.

Compania de lucrătorĭ se va împărți în 3 companiĭ:

1). O companie de armurierĭ.

2). « « « artificierĭ și lucrătorĭ în fabr. de praf.

3). « « « lucrătorĭ aĭ arsenaluluĭ.

Fie-care companie este comandată de un locotenent, ajutat de un sub-locotenent; companiile depind direct de Minister și se administrează singure.

Fonderia de tunurĭ de la Tîrgoviștea. Prin tr'un vot al Adunăriĭ elective s'a autorisat facerea uneĭ foderiĭ de tunurĭ; dar pînă 1864, din causa împrejurărilor, chestiunea a rămas în suspensie. Consiliul de Miniștri sesizat prin raportul Ministruluĭ de Răsboiŭ, Generalul S. Manu, în ședința de la 24 Iulie 1864, a hotărît înființarea aceleĭ fonderiĭ pe ruinele palatuluĭ Domnesc din orașul Tîrgoviștea, iar la Monăstirea Dealuluĭ să se înființeze depositul de arme.

Domnitorul a aprobat conclusiile jurnaluluĭ, cum și raportul Ministruluĭ de Răsboiŭ, raport ale căruĭ cuprins fiind din maĭ multe puncte de vedere interesant pentru studiul instituțiunilor noastre militare, se dă întocmaĭ precum urmează:

Raport la Domn

Reformele întroduse în armată de la fericita suire a Măriei-Voastre pe tronul Româniel, progresul visibil în educaţia junilor noştrii ostaşi, construcţiile de tot-felul ce, de la un timp încoa, se esecută fără întrerupere, toate acestea Măriea Ta cer imperios o nouă stare de lucruri.

Cea d'nteiŭ condiţiune, pentru ca o armată să fie posibilă, este ca statul să-şi creeze toate mijloacele de întreţinerea eĭ; fabricĭ de postav, de tabăcăriĭ şi de alte materiale, manufacture de arme şi fonderiĭ de tot felul de machine de resbelŭ, iată în scurt elementele esencial necesariĭ pentru întreţinerea uneĭ bune armate. Graţie patriotismuluĭ Inălţimeĭ Voastre, multe din aceste sînt înfiinţate, nu rămâne alt de cît a încurona edificiul prin crearea uneĭ fonderiĭ de tunurĭ; ca Ministru al Măriei Vóstre cunosc că această creaţiune, este cea maĭ vie dorinţă a Măriei Voastre, de aceia am şi luat curajul de a studia această chestiune şi de a alege un punct care să satisfacă la toate trebuinţele.

Pentru acest sfîrşit am trimis pe generalul Florescu şi pe comandantul Lamy, capul misiuneĭ francese, la Tìrgovişte şi la Mărgineni, ca să studieze localităţile şi după un examen serios mi-aŭ supus resultatul cercetărilor lor, pe care şi eu, la rându-mĭ, cu cel maĭ profund respect vin al supune Măriei Voastre.

După ce amîndoĭ recunosc în principiŭ, că alegerea unuĭ centru de producţie al armelor şi al diverselor efecte militare, păstrarea lor într'o posiţiune lesne de apărat, constitue cea maĭ mare chestiune, în urmă conchid împreună că Târgoviştea, ca centru de producţiune, Monăstirea Dealuluĭ ca deposit al armelor şi al obiectelor fabricate, se află în condiţiunĭ avantagioase atât din punctul de vedere militar cât şi din cel iconomic. In cât pentru zidirile de la Mărgineni se pot întrebuinţa la tăbăcăria statuluĭ în loc de a se afla cu chirie pe o proprietate particulară. Acest punct dar este cu totul deslegat, Tìrgoviştea, dacă Măriea Voastră o aprobă, va deveni locul unde se va ridica întâia fonderie Română.

Comandantul Lamy însă ridică două chestiunĭ de oare-care importanţă. Vorbind de Monăstirea Dealuluĭ dice: «un simplu deposit de material nu ar fi de ajuns spre a utilisa întinsul şi frumosul local al Monăstireĭ, orĭ cât de considerabil ar fi acest deposit, şi este de opinie a se instala, afară de personal şi material, un mic spital saŭ cel puţin un deposit de convalescenţă».

Credŭ, Măriea Ta, că acesteĭ chestiunĭ i-se va da tótă atenţiunea când va fi a se face instalarea personaluluĭ; în acest cas de va maĭ fi camere disponibile, apoĭ nu se vor întrebuinţa maĭ bine de cât, înfiinţânduse un deposit de convalescenţĭ.

Ceia de a doua cestiune, pentru care comandantul Lamy insistă cu drept cuvênt, este alegerea chiar a tărîmuluĭ unde aŭ a se ridica stabilimentele militare. Statul are două locurĭ aicĭ, unul al vechiuluĭ Palat Domnesc şi altul al Mitropolieĭ; vorbind despre cel dintâiŭ, unde generalul Florescu stărueşte a se ridica stabilimentele, Comandantul Lamy dice: Vechiul adăpost (reduitu) de ar fi fost liber, ar fi fost cu mult maĭ preferabil tutulor celor-l'alte locurĭ, dar pe acest loc se află turnul Chindia, ruinele palatuluĭ şi două bisericĭ, afară de acesta, un particular şi-a însuşit o bună parte din acest loc şi şi-a făcut casă.

Apoĭ dice, că dacă s'ar conserva ruinele Palatuluĭ ca Monument istoric, dacă cele două bisericĭ s'ar păstra pentru cult şi dacă particularuluĭ ce şi-a însuşit locul i s'ar respecta proprietatea, atuncĭ tărâmul ar fi prea mic; dar dacă din contra s'ar utilisa tot locul, şi pe vechiul fondament s'ar ridica noile construcţiĭ, locul ar fi îndestul de mare şi bine ales pentru scopul la care il destină.

Cît despre locul de la Mitropolie, de şi acesta însuşeşte maĭ toate cualităţile celuĭ d'înteĭ, de şi biserica ameninţă ruină, de şi este bine situat cu o mare piaţă lîngă dînsul, cred însă că mă fac interpretul orăşenilor Tîrgoviştenĭ, când dic că mitropolia, departe de a o lăsa să cadă, trebue din contra a o restaura.

Măriea Vostră, în inalta'ĭ înţelepciune, va hotărâ asupra acestor două puncte.

Cât despre mine, ca ministru, aş ḑice că nu ar fi un alt mijloc maĭ bun de a face să trăiască în posteritate gloria vechilor Domnĭ, de cit ridicănd pe ruinele palatuluĭ lor intăia fonderie Română.

«Se aprobează»
Alexandru Ioan

Sunt cu cel maĭ profund respect Prea Inălţate Doamne Al Măriei Voastre Prea plecat şi supus servitor
Ministru de rĕsbel
General Manu

No. 568
1864 Iulie 13

Şcoale. Şcoala Militară. In anul 1861, prin Inaltul ordin de ḑi No. 204 din 22 Iulie, şcoalele militare din Iaşĭ şi Bucureştĭ se întrunesc în una singură, în Bucureştĭ.

In 1862 se promulgă noul Regulament de organisare al şcoaleĭ, scopul eĭ este de a forma oficerĭ de toate armele, cursurile fiind pe cincĭ anĭ.

Să stabilesce că numĕrul elevilor să fie de 70 în principiŭ, numĕrul purtând varia după trebuinţele ce se vor simţi în armată. Şcoala este supusă regimuluĭ militar şi formează o comanda deosebită sub ordinele Ministruluĭ. Din numĕrul de 70 elevĭ, 52 sunt întreţinuţĭ cu cheltuiala părinţilor, 6 bursierĭ aĭ Statuluĭ şi 12 semi-bursierĭ. Taxa pentru fie-care elev să fixează la 18 galbenĭ pe semestru.

Personalul şcoaleĭ se compune din:

Statul Major.

Un director cu gradul de colonel saŭ locot-colonel, 1 sub-director care e tot-o-dată şi director de studiĭ cu gradul de maior saŭ capitan, 1 căpitan şi 6 oficerĭ însărcinaţĭ cu disciplina, intrucţia, administraţia etc. 1 medic de batalion cl. I.

Profesorĭ.

21 Profesorĭ de diferite cursurĭ: limbĭ streine, cunoştinţe generale şi militare, exerciţiurĭ. Profesoriĭ şi repetitoriĭ sunt numiţĭ după concurs dar pot fi numiţĭ şi fără concurs, dupe recomandarea consiliuluĭ de Instrucţie al Şcoaleĭ şi a Directoruluĭ.

In Regulament se detailează atribuţiile: Consiliuluï de instrucţie, administraţia şcoaleï, consiliuluï de disciplină, a direcţiuneï şcoaleï şi a oficerilor instructorï, repetitorï, casierï, medic, preut, profesorï etc.

Admiterea în şcoala a elevilor se face prin concurs, eï nu contéză în oştire de cât după ajungerea în anul al 4-lea de studiŭ, când atuncï trebue să contracteze o înrolare voluntară pentru unul din corpurile din oştire, de aŭ ajuns la vârsta cerută de lege pentru acésta.

Cursurile şcoaleï sunt:

Religia, limbele: româna, francesa şi germana, artimetica şi geometria, algebra şi trigonometria, istoria, geografia, istoria naturală, geometria descriptivă, topografia, geodesia, arta şi istoria militară, fisica, chimia, geometria analitică, statica, fortificaţiï, artileria, administraţia militară şi legislaţia, arhitectura. Podurï şi şosele, mitologia, desemnurï şi caligrafie, teorie de infanterie, cavalerie şi artilerie. Evoluţiï de linie (infanterie), exerciţiï militare; scrima, gimnastica şi notaţia. Ridicărï de planurï pe pământ.

Eleviï isgoniţï din cele 3 prime clase pentru neindeplinirea condiţiilor, se remit familiile lor, din clasa 4 şi a 5 se trimit ca soldaţï saŭ caporalï orï sergenţï în oştire, unde sunt ţinuţï să-şï isprăvească timpul de serviciŭ cerut de lege. Eleviï înaintaţï la gradul de sub-locotenent 'şï aleg armele şi regimentele după rândul clasificăreï dobândite. Aceï înaintaţï în stat-major, în artilerie şi geniŭ vor putea fi trimişï de guvern ca să-şï desevârşească învăţăturile speciale în şcoalele de aplicaţie din Francia.

In anul 1863 se suprimă clasa 5-a.

Şcoala de cavelerie. In bugetul anuluï 1863 se prevăd fondurile necesare pentru înfiinţarea uneï şcoale de cavelerie cu personalul următor: 1 maior ca director, 1 căpitan instructor, 1 ecuier de clasa I, un veterinar de regiment clasa II, doï copiştï clasa II. Pe lîngă şcoală să se infiinţeze şi un escadron de instrucţie cu 1 căpitan comandant, 2 locoteneţï şi 3 sublocotenenţï, 122 trupă şi 122 caï.

Această creaţiune este motivată în referatul Ministerului de Răsboiŭ pe consideraţiea, că arma cavaliriei nu ar putea corespunde destinaţiei sale, dacă n'ar poseda un aşeḑămênt de instrucţie. Şcoala însă nu se vede trecută în bugetul anilor 1864 şi 1865.

Prin ordonanţa Locotenenţei Domneştĭ din 21 Aprilie 1866 să înfiinţează în Bucureştĭ escadronul de înstruncţie cu cadrele oficereştĭ detaşate de la corpurile călărĭ. Eleviĭ asemenea vor fi detaşaţĭ şi se vor trimite : de fie-care regiment de cavelerie câte 4 sergenţĭ, 8 brigadirĭ şi 16 soldaţĭ; din Regimentul 1 Artelerie 8 sergenţĭ, 8 brigaderĭ şi 16 soldaţĭ; din fie-care escadron de jandarmĭ 1 brigadir şi 2 soldaţĭ.

Şcoala copiilor de trupă. Din raportul Ministruluĭ de Răsboiŭ (6 Octombrie 1863): «In toate statele pe lîngă şcoalele militare, care sînt destinate a da oficerĭ cu cunoştinţe speciale în rîndurile oastei, sînt instituite şcolĭ cu o instrucţie maĭ elementară, care formează şi înlesneşte armatelor sergenţĭ şi furierĭ, o asemenea instituţie lipseşte cu desăvîrşire la noĭ, şi noul sistem de administraţie şi contabilitate reclamă cu urgenţă instituirea acesteĭ şcolĭ». Ministrul propune dar înfiinţarea şcoaleĭ din copiĭ de trupă aĭ regimentilor şi carĭ figurează deja în buget. Prin Decretul Domnesc No. 984 se aprobă înfiinţarea cerută la Iaşĭ, iar cheltuiala de întreţinere a şcoaleĭ pe anul 1863 se urcă la suma de leĭ 7430, creditul necesar acordânduse din economiile bugetuluĭ răsboiuluĭ pe acelaş an. Această şcoală fusionă în 1864 cu şcoala normală de scrimă, gimnastică şi tragere la semn.

Şcoala normală de scrimă, gimnastică şi tragere la semn. Prin Inaltul ordin de ḑi No. 90 din 21 Ianuar 1864 se decretează infiinţarea la Iaşĭ a uneĭ Şcolĭ Normale de scrimă, gimnastică şi tragere în ţintă, pentru a forma pe oficerĭ şi sergenţĭ de toate armele, ca instructorĭ, pentru ca să răspîndească aceste cunoştinţe în corpurĭ.

Cursul şcoaleĭ este de 1 an.

Numĕrul elevilor de o-cam-dată să hotăreşte la 100, şi prin detaşare. Şcoala depinde de Minister.

Instrucția va fi:

1). Curs de tragere in țintă, teorie și practică.

2) Gimnastica, teoria mișcărilor, a echilibruluĭ practic și cu instrumentele.

3) Scrima cu floreta, sabia și baioneta.

4) Inotarea, exercițiul în sac și de aplicație.

5) Musica vocală, curs de cântece, metodul luĭ Chevé în cifre.

6) Călăria pentru oficerĭ și gradele inferioare din armele speciale.

In regulamentul școaleĭ se prevedeaŭ toate dispozițiile relative la administrație, personal, disciplină, maiștrĭ.

Clasificarea elevilor era determinată după media de notele obținute și coeficienții lor.

Intăiul la clasificație va fi dăruit cu o medalie de aur, dată de Donm. Cel ce va avea numărul de gloanțe maĭ mare în diferite tragerĭ va căpăta o carabină, un revolver saŭ orĭ-ce armă de lux, iarășĭ dată de Domn.

Flotila. Prin ordinul de ḑi pe oaste din 6 Oct. 1860 se întrunesc ambele flotile ale Principatelor sub un singur comandant și într'un *singur corp*. Ministrul, pentru a cunoaște starea în care se găseaŭ ambele flotile, dispune a se inspecta și face statistica vaselor aflate in ființă, precum: șalupe, canoniere de pe la puncturĭ, luntre la picheturĭ, numărul oamenilor presențĭ și aptitudinea lor pentru acest serviciŭ. Toate acestea spre a se intocmi un proect de buget și a se avea în vedere complectarea inbunătățăreĭ lor.

In bugetul Moldoveĭ pe 1860 se vede trecut la personal: 1 comandant maior, 1 căpitan, 2 locotenențĭ, 1 sergent-major, 9 sergențĭ, 4 toboșarĭ, 116 soldațĭ, 1 scriitor și 3 soldațĭ de nerind, iar la material suma de 150.000 leĭ vechĭ, pentru înființarea de șalupe și luntri. In bugetul Munteniei la personal; 1 căpitan, 3 locotenențĭ, 3 feldfebelĭ, 8 suboficerĭ, 3 toboșarĭ, 116 soldațĭ, 3 de nerind. La material se prevede inființarea a 5 barce cu preț de leĭ 1260 una.

Prin ordonanța de maĭ sus, să hotăreşte comandant provisor al corpuluĭ Flotileĭ, colonelul Steriade, numindu-se şi oficerĭ la punctele Chilia, Ismail, Galațĭ, Brăila, Giurgiu, şi Calafat.

Personalul flotileĭ fu sporit gradat în 1863 şi în 1865, când se proectă cumpărarea unuĭ al doilea vapor peste cel existent. Personalul prevăḑut în bugetul anuluĭ 1865 era: 16 oficerĭ şi asimiliațĭ, 14 maştri-şefi şi 370 sergențĭ, caporalĭ, şi soldațĭ.

Justiția militară. Justiția militară în ambele principate să exercită conform condicelor lor penale, pentru fie-care oştire, fapt care după Unire nu maĭ era în raport cu noua stare de lucrurĭ, de aceia, în urma începutuluĭ de centralisare a Ministerelor de Răsboiŭ din Principate, în 1860, să decretă că, o măsură din cele maĭ urgente care trebuia a se lua în privința armateĭ, era şi aceia, de a unifica penalitatea şi procedura eĭ. Şi fiind-că condica penală din Țara Românească era mult maĭ complectă şi maĭ potrivită cu instituția, se hotăreşte ca acea condică să fie adoptată pentru toată armata Principatelor-Unite, Ministeriul urmând a se ocupa cu elaborarea uneĭ condicĭ penale maĭ complecte, care să fie supusă cât maĭ curând cercetăreĭ şi votăreĭ corpurilor legiuitoare.

In bugetele oştirilor pe 1860, există la capitolul Administrația centrală, câte un *auditoriat*, compus dintr'un auditor maior, un vice-auditor şi câte 2 copiştĭ. Acest personal constituia parchetele consiliilor de revisie şi a comisiilor criminale.

Tot în 1860, şi în basa adoptăreĭ condiceĭ penale din Muntenia în ambele Principate, se constitui un consiliŭ de revisie central în Bucureştĭ şi două comisiĭ criminale, una la Iaşĭ şi alta la Bucureştĭ. In fie-care Regiment saŭ corp de trupă funcționa câte o comisie corecțională pentru judecarea faptelor gradelor de jos, fapte considerate ca abaterĭ de la disciplină.

Jurisdicțieĭ militare eraŭ supuse atât oştirea regulată cât şi cea neregulată şi în care se cuprindea: jandarmiĭ şi pom-

pieriĭ districtelor din Moldova întocmaĭ ca şi Grăniceriĭ şi Dorobanţiĭ din Muntenia. Şi fiind-că nu în toate districtele se găseaŭ oficerĭ în deajuns care sĕ constituie consiliile militare judiciare conform legeĭ, asemenea comisiĭ se dispuse (în 1860) să se compună de către prefectul districtuluĭ ca preşedinte şi unul din asesorĭ, ca judecător, iar ca auditor şi lucrător al actelor, directorul judecătorieĭ districtuale. Aceste comisiĭ aveaŭ putere de a judeca culpele şi crimele gradelor inferioare, după regulile din condica penală ostăşească; iar oficeriĭ din corpurile de grănicerĭ, dorobanţĭ, jandarmĭ şi pompierĭ sĕ judecaŭ de către comisiile ostăşeştĭ. In anul 1863, înfiinţânduse procurorĭ la toate districtele din Moldova, dînşiĭ fură însărcinaţĭ a funcţiona în calitate de auditorĭ pe lîngă comisiile ostăşeştĭ de districte, în locul directorilor ce îndeplineaŭ această sarcină.

In bugetul anuluĭ 1865, personalul auditoriatuluĭ este scos din capitolul « Administraţieĭ centrale » unde a figurat până acum în bugetele trecute, şi este pus deosebit, formând capitolul *Justiţia Militară,* prevăḑănduse:

Patru comisarĭ regeştĭ din care unul pentru consiliul de revisie şi treĭ pentru consiliile de răsboiŭ.

Patru raportorĭ, 4 grefierĭ şi 4 copiştĭ cu aceaşĭ repartiţie ca şi a comisarilor regeştĭ. Acest serviciŭ este întocmit în consideraţia nouluĭ codice militar care în curând trebuia a se pune în aplicare.

Trupe de administraţie. In 1860, meseriaşiĭ din bateriile de Artilerie a Munteniei sunt luaţĭ şi întrunițĭ într'o singură comandă, formând o companie ḑisă de meseriaşĭ. Comandantul eĭ (Capitanul Andronescu) fu îndatorat a da seamă Ministruluĭ la fie-care sfârşit de lună de lucrul îndeplinit de meseriaşĭ. Această companie, organisată prin detaşarea oamenilor, nu figurează în bugetul oştireĭ pe anul 1860.

Compania de meseriaşĭ luă maĭ târḑiŭ denumirea de *compania* saŭ *corpul uvrierilor de administraţie* şi în 1862 fu sporită cu cadrele companieĭ de acelaşĭ-fel de la Iaşĭ,

care fu desfiinţată pe ḑiua de 15 Aprilie; această fusionare e dictată de necesităţile tot maĭ crescânde ale confecţionărilor armateĭ.

Prin Decretul Locotenenţiĭ Domneştĭ din 3 Martie 1866 corpul uvrierilor se desfiinţează şi din el se întocmesc 4 secţiĭ de uvrierĭ de administraţie cu compunerea următoare:

Secţia 1-a şi a 2-a avênd fie-care 1 adjunct cl. I, un adjunct clasa III, 1 serjent major, 5 serjenţĭ, 6 caporalĭ şi 112 soldaţĭ. Secţia a 4-a şi a 5-a, câte un adjunct cl. II iar restul ca la cele-l'alte secţiĭ.

Pompieriĭ. Acest corp în Muntenia numit până în 1861, «*Comanda de Pompierĭ*», prin înaltul ordin de ḑi din 1 Februar 1861, i se dă numirea de Batalion, împărţindu-se în patru companiĭ ca şi acele dintr'un regiment de infanterie. In Iaşĭ figurează în bugetul pe 1864 un division de pompierĭ cu 11 oficerĭ şi 220 soldaţĭ. In bugetul anuluĭ 1865, Batalionul de Pompierĭ din Bucureştĭ este reorganisat pe şease companiĭ şi una afară de rîndurĭ, presentând un efectiv total de 735 trupă şi oficerĭ.

Trupe de Jandarmĭ. In Moldova, Regimentul de Jandarmĭ, transformat din corpul slujitorilor în anul 1852, urmă a fiinţa şi maĭ departe până după Unire. Acest regiment însă nu intra în constituirea puteriĭ militare dependentă de Ministrul de Răsboiŭ, ci ţinea de Ministeriul de interne, de aceia nicĭ se vede trecut în bugetul oştireĭ moldoveneştĭ pe anul 1860. Regimentul era în acest an compus din două elemente, unul călare şi altul pedestru. Efectivul elementuluĭ călare se compunea după cum urmează:

Un colonel, 3 locot-colonelĭ, 19 capitanĭ, 1 locotenent, 1 sub-locotenent, 1 medic, 1 veterinar, 1 capel-maistru, 16 sergenţĭ-majorĭ, 28 sergenţĭ, 39 brigadirĭ 17 trompeţĭ şi 703 soldaţĭ. Efectivul elementuluĭ pedestru era: 1 căpitan, 2 locotenenţĭ, 16 sub-locotenenţĭ, 1 sergent major, 44 sergenţĭ, 41 caporalĭ, 20 toboşarĭ, 801 soldaţĭ; în total ambele elemente aveaŭ 1710 oamenĭ cu 803 caĭ.

Serviciul acesteĭ trupe fiind absolut cu caracter administrativ, dînsa era împărţite în companiĭ mixte, afectată câte una fie-căruĭ district, numaĭ capitala Iaşĭ avea un escadron şi o companie, împărţite la diferitele administraţiĭ din oraş.

In bugetul comun al Ministeriuluĭ de Resbel pentru anul 1863, corpul jandarmilor este trecut sub denumirea de *Legionul Jandarmilor*, compus din 17 escadroane saŭ companiĭ, dar al căruĭ efectiv era aproximativ ca acel din 1860, lipsind din corpul oficeresc locotenenţiĭ. Efectivul total al călăreţilor şi al pedeştrilor este de 1755 oamenĭ cu 803 caĭ. Tot în anul 1863, dorobanţiĭ poliţieĭ capitaleĭ se dispune a se înlocui cu un escadron de jandarmĭ călărĭ şi o companie pedestră, urmând a se trece în bugetul anuluĭ viitor.

In 1864 se decretează a se înfiinţa pe ḑiua de 10 Octombrie, un escadron de jandarmĭ în oraşul Iaşĭ în afară de corpul Jandarmilor existenţĭ. Prin bugetul pe 1865, din corpul Jandarmilor din Moldova să prevedea organisaţia unuĭ regiment de vînătorĭ călărĭ, iar cu restul de jandarmĭ a se întocmi 6 escadroane şi 2 companiĭ pedestre; efectivul unuĭ escadron: în oamenĭ 130, în caĭ 105; a uneĭ companiĭ: în oamenĭ, 100, şi cu oficerĭ ca la unităţile similiare regulate. Aceste trupe de jandarmĭ, eraŭ destinate pentru poliţia districtelor şi cu îndeplinirea serviciuluĭ administrativ ca şi dorobanţiĭ însă numaĭ în judeţele Cahul, Bolgrad şi Ismail, de la care se reduceaŭ dorobanţiĭ, neputîndu-se înfiinţa, fiind maĭ toate comune grănicere. Escadroanelor de jandarmĭ prevăḑute în Buget pentru capitală li se dădu No. de ordine 1 şi 2, celuĭ de la Iaşĭ No. 3, iar celor din Ismail, Cahul şi Belgrad No. 4, 5 şi 6.

Compania de jandarmĭ din Bucureştĭ fu numită I şi cea de la Iaşĭ a II-a.

Prin legea organisăreĭ din 23 Mart din acelaş an, se maĭ menţine însă corpul Jandarmilor în Moldova până la defenitiva organisare a dorobanţilor în această parte a ţĕreĭ.

Modul desfiinţăreĭ jandarmilor de districte din Moldova, ordonat prin ordinul de ḑi No. 35 din 31 Ianuar 1866.

Toţĭ jandarmiĭ cu caiĭ lor din Huşĭ şi Galaţĭ trec în escadronul de jandarmĭ din Cahul.

Ceĭ din Tecuciŭ şi Bîrlad în escadr. Jandarmĭ Bolgrad.

Ceĭ din Fălticenĭ, Piatra şi Neamţ în escadr. din Ismail.

Ceĭ din escadronul din districtul Iaşĭ în escadronul de jandarmĭ de poliţie din Iaşĭ. Toţĭ ceĭ ce maĭ rămân din Escadronul Iaşĭ, din districtele Dorohoĭ şi Botoşanĭ, cu saŭ fără caĭ, se mută în Reg. 2 de lăncerĭ.

Jandarmiĭ călăreţĭ dar fără caĭ din cele-l'alte districte, asemenea se mută în Reg. 2 lăncerĭ.

Jandarmiĭ ce aŭ fost ca pedeştri se mută:

In Regimentul No. 5, ceĭ din Dorohoĭ, Bosoşanĭ, Iaşĭ şi Bacăŭ.

In Regimentul No. 6 ceĭ din Huşĭ şi Focşanĭ.

« « « « « « Bîrlad şi Galaţĭ.

Toate aceste mutărĭ se fac pe ḑiua de 1 Ianuar 1866, şi în locul lor în districte vor fi dorobanţiĭ.

Prin decretul Locotenţiĭ Domneştĭ din 1 Martie să desfiinţează un escadron din cele două ale capitaleĭ cum şi Statul-Major al Divisionuluĭ.

Din această causă Escadroanele de jandarmĭ remase primesc o nouă numerotare: 1-ul Escadron la Bucureştĭ; al 2-lea la Iaşĭ; al 3-lea la Ismail, al 4-lea la Cahul şi al 5-lea la Belgrad.

Corpul Dorobanţilor. Pe basa încheeriĭ cuprinsă în Jurnalul consiliuluĭ de Miniştri din Muntenia şi în urma raportuluĭ Ministruluĭ de Resbel, Domnitorul aprobă la 27 Februar 1860, asimiliarea Dorobanţilor *«ce este adevărata miliţie a ţăreĭ»* cu armata regulată.

Pentru aceasta se hotărâ:

1) A se numi un Inspector general peste Dorobanţiĭ din întreagă ţară.

2) A se trece Dorobanţiĭ sub autoritatea Ministruluĭ de Răsboiŭ, pentru tot ce priveşte armătura, îmbrăcămintea, disciplina şi instruirea lor.

3) Şefiĭ Dorobanţilor să fie datorĭ, în ce priveşte serviciul administrativ, a esecuta fără şovăire ordinele prefecţilor, rămâindule dreptul ca să raporteze inspectorilor

lor, acestia inspectoruluĭ general, apoĭ ministruluĭ de Răsboiŭ spre a lua disposiţiile trebuitoare.

Prin ordinul de ḑi pe oaste, dat de Ministrul de Răsboiŭ, se regulă şi modul executăriĭ serviciuluĭ administrativ de către Dorobanţiĭ:

Trebuia a se rîndui pe toată ḑiua ordonanţe pe 24 ore, compuse de un sergent şi un soldat la locuinţa prefecţilor, tot asemenea la cancelariile prefecturilor; un soldat la locuinţa secretarilor de prefecturĭ, un soldat la locuinţa sub-prefecţilor, tot asemenea şi la cancelaria lor. Ordonanţele vor fi puse sub ordinele nemijlocite ale acestor funcţionarĭ pentru serviciul obicĭnuit de ḑi.

Pentru serviciile din afara reşedinţilor, administraţiile trebuiaŭ a cere în scris şefilor de dorobanţĭ oameniĭ necesarĭ, determinând bine scopul. Inlocuirile în serviciul a dorobanţilor eraŭ interḑise.

Prin Jurnalul No. 2 din 5 August 1863 a Consiliuluĭ de Miniştri adunat sub preşidenţia Domnitoruluĭ se hotăreşte:

1) Toţĭ vătăjeiĭ ce comunele rurale sunt datorĭ a avea, să se organiseze după modelul dorobanţilor, schimbândulise şi numele de vătăjeĭ în acel de dorobanţĭ.

2) Vor fi daţĭ, ca şi dorobanţiĭ, de sate 1 la 50 de familiĭ, îmbrăcămintea li se va da aseminea de sate şi să fie simplă ca şi acea a grănicerilor; echipamentul şi armătura va fi pe comptul statuluĭ.

3) Dorobanţiĭ călărĭ şi pedeştri vor forma în fie-care district câte o companie sub-împărţită în căprăriĭ de câte ḑece oamenĭ una, şi se vor comanda de şefiĭ de jandarmĭ şi de dorobanţĭ aĭ respectivelor districte.

4) Două treimĭ din dorobanţĭ se vor concentra de două orĭ pe an pentru exerciţiŭ, conform legiuireĭ dorobanţilor.

5) Regulamente deosebite vor determina atât instrucţia lor militară cât şi întrebuinţarea în serviciul.

Măsurile jurnaluluĭ sunt aplicabile tuturor comunelor rurale din întreaga ţara.

Prin Decretul din 24 Iunie 1864 se introduce şi în Moldova instituţia Dorobanţilor înlocuind corpul Jandarmilor

și să constituesc ast-fel 3 inspectorii: 1-ia cu reședința la Bucureștĭ, a 2-a la Craiova și a 3-a la Iașĭ.

I-ia Inspectorie din 2 divisione, cu Stat-majorul în Bucureștĭ:

1-iul Division Bucureștĭ	1-iul	escadron	la	Brăila
	2-lea	»	»	Ialomița
	3-lea	»	»	Bucureștĭ
	4-lea	»	»	Giurgiŭ
	5-lea	»	»	T. Măgurele
2-lea Division Buzeŭ	1-iul	»	»	Rîmnic.-Sărat
	2-lea	»	»	Buzeŭ
	3-lea	»	»	Ploeștĭ
	4-lea	»	»	Tîrgoviștea

A II a Inspectorie, din 2 divisioane, cu Statul seŭ major în Craiova.

1-iul Division Craiova	1-iul	escadron	la	Slatina
	2-lea	»	»	Caracal
	3-lea	»	»	Craiova
	4-lea	»	»	T. Severin
2-lea Division R. Vîlcea	1-iul	»	»	Cîmpu-Lung
	2-lea	»	»	Rîm.-Vîlcea
	3-lea	»	»	Piteștĭ
	4-lea	»	»	Tîrgu-Jiŭ

A III-a Inspectorie din 3 divisioane, cu Statul seŭ major la Iașĭ.

1-iul Division Iașĭ	1-iul	escadron	la	Dorohoiŭ
	2-lea	»	»	Botoșanĭ
	3-lea	»	»	Iașĭ
	4-lea	»	»	Vasluiu
2-lea Division, Roman	1-iul	»	»	Fălticenĭ
	2-lea	»	»	Piatra
	3-lea	»	»	Roman
	4-lea	»	»	Bacăŭ
	5-lea	»	»	Tecucĭ
	6-lea	»	»	Focșanĭ
3-lea Division, Bîrlad	1-iul	escadron	la	Hușĭ
	2-lea	»	»	Bîrlad
	3-lea	»	»	Cahul

3-lea Division, Bîrlad	4-lea	escadron la	Ismael
	5-lea	» »	Bolgrad
	6-lea	» »	Galaţĭ

La 18 Decembrie 1864 să înfiinţează registre matricole pentru toţĭ oamenii ce vor fi presenţĭ la 1 Ianuar 1865 cum şi foĭ matricule, de oare ce corpul Dorobanţilor întră în organisarea Armateĭ ca trupă de Miliţie conform legeĭ, organisăreĭ din 1864.

Prin Jurnalul consiliuluĭ de Miniştriĭ, aprobat de Domnitor se autoriză Ministrul de Răshoiŭ ca să sporească la recrutarea viitoare 1865, numărul Dorobanţilor, căcĭ serviciul fiind împovărat ómeniĭ fac maĭ mult de 10 ḑile din 30, contrar disposiţiilor fundamentale ale instituţieĭ şi din care causă eĭ 'şĭ neglijează interesele şi provoacă plîngerĭ. Se hotăreşte apoĭ, ca să se aplice Dorobanţilor şi Grănicerilor din Moldova aceleaşĭ legĭ ostăşeştĭ ca celor din Muntenia.

In 1865 se decretează două regulamente privitoare pe Dorobanţĭ:

I-iul. Asupra serviciuluĭ şi instrucţieĭ lor în serviciul statuluĭ.

2-lea. Asupra moduluĭ de chemare în serviciŭ a Dorobanţilor pedeştri şi călărĭ.

In primul Regulament se fixează serviciul în activitate de 10 ḑile din 30 ale fie-căreĭ lunĭ, restul petrecêndul omul acasă, când se socoteşte ca în *reservă*. Cu acest mijloc serviciul dorobanţuluĭ, în timp de 6 anĭ, este de 2 anĭ în activitate şi 4 anĭ în reservă, conform legeĭ organisăreĭ armateĭ din 1864. Adunările Dorobanţilor pentru activitate se fac la centrele hotărîte de comandantul fie-căruĭ district, prin înţelegere cu Prefectul. Primariĭ asigură exactitatea venireĭ Dorobanţilor în activitate la serviciŭ, concentrarea lor extra-ordinară cum şi conservarea muniţieĭ şi echipamentuluĭ cît eĭ se află în reservă.

Adunarea peste rînd a Dorobanţilor nu aduce nicĭ o modificare serviciuluĭ normal.

Instrucţia oamenilor chemaţĭ în serviciŭ se face la centrele de adunare; a acelor de acasă, prin comune, Duminicile, două ore pe ḑi. Comandanţiĭ numesc pe Dorobanţiĭ însăr-

cinaţĭ a fi instructorĭ şi Primariĭ comunelor veghează ca să se execută programul, iar la cas de abatere, să facă cunoscut aceasta comandantuluĭ.

In al doilea regulament se hotăreşte modul cum să se recruteze dorobanţiĭ, iar fixarea efectivuluĭ şi repartisarea pe judeţe să se facă întocmaĭ ca pentru armata permanentă.

După ce în fie-care plasă saŭ ocol, s'a luat de pe listele trageriĭ la sorţĭ numerile destinate armateĭ permanente, sub-prefectul face un tabloŭ de tineriĭ rămaşĭ, în ordinea lor de tragere a sorţuluĭ, şi cu aceste numere se va afişa prin comune liste cu numele celor neluaţĭ din ceĭ traşĭ la sorţĭ; în curs de 3 ḑile după afişare, fie-care din aceştĭ tinerĭ e liber a declara la primărie dacă voeşte a servi între dorobanţiĭ călărĭ sau ceĭ pedeştri.

Primăriile întocmesc tablourĭ de ceĭ ce aŭ declarat a fi dorobanţĭ, arătând de aŭ mijloace pentru a întreţine caiĭ şi care sunt ceĭ maĭ bunĭ pentru călărie; aceste tablourĭ le centralisează subprefecţiĭ şi le trimit prefecturilor.

Tineriĭ cu mijloace, şi care îşĭ vor lua sarcina de a avea caĭ şi a se echipa singurĭ, vor fi scutiţĭ de jumătatea terminuluĭ de serviciŭ. Dacă în comune nu se găsesc îndestuĭ tinerĭ cu mijloace de a avea caĭ, pentru a complecta contigentul, comunele sînt îndatorite a le da caĭ.

Casurile de scutirĭ, substituţiunĭ şi înlocuirĭ se aplică şi Dorobanţilor ca şi celor chemaţĭ în armata permanentă.

Sunt primiţĭ şi voluntarĭ, dorobanţĭ călărĭ, însă să presinte bilet că au tras sorţiĭ.

Prin legea din 15 Martie 1865, numărul Dorobanţilor se sporeşte cu 1161, dându-se cîte 6 de prefectură şi 3 de sub-prefectură în treĭ schimburĭ.

Tot în acest an, prin legea de la 23 Martie, organisarea în Moldova a dorobanţilor este amînată până la 1866, când, prin buget, se desfiinţează inspectoratele iar cancelariile lor se predaŭ cu arhivele, Divisiilor teritoriale. Pentru contabilitate, comandaţiĭ de escadroane vor trebui a corespunde cu Intendenţiĭ, delegaţĭ aĭ circumscripţiilor respective, iar pentru disciplină şi administraţie, cu Comandanţĭ de Divisiĭ din care fac parte. Comandanţiĭ de divisi-

oane vor face înspecțiile lor escadrónelor pentru asigurarea serviciilor.

Grănicerii. Bugetul oștireĭ din Muntenia, pe 1860, cuprinde ca anexă Bugetul granițeĭ și sub intitularea de Grănicerĭ, sunt trecuțĭ: la personal 2 inspectorĭ cu gradul de colonel, unul pentru Cordonul Munților și altul pentru Cordonul Dunăreĭ; 2 sub-inspectorĭ, maiorĭ; 1 topograf, maior; 5 șefi de cancelarie, căpitanĭ; 5 comandanțĭ de batalion, maiorĭ; 20 comandanțĭ de companie, căpitanĭ; 20 ajutorĭ, locotenențĭ; 45 ajutoare, sublocotenențĭ; 403 căprarĭ, 6744 grănicerĭ, soldațĭ; 705 reserva lor. Numărul pichetelor pe linia Dunăriĭ 266; și 145 pichete pe linia Munților.

Bugetul oștireĭ din Moldova, pe acelaș an, coprinde la capitolul *Paza frontierilor* 2 comandanțĭ inspectorĭ, unul despre Rusia, cu reședința la Sculenĭ și altu despre Austria, cu reședința la Mihăilenĭ, ambiĭ cu gradul de maiorĭ și avênd fie-care leafă 1000 leĭ pe lună; 91 comandanțĭ la barierele (trecătorile din munțĭ și acele despre Rusia) țăreĭ, cu leafă de 416 leĭ vechĭ 26²|₃ parale pe lună; trupa, 258 *pichetașĭ pedeștriĭ* cu leafă de 35 leĭ pe lună și 78 *pichetașĭ călărețĭ* cu 51 leĭ leafă pe lună.

In bugetul pe 1863, de partea Moldoveĭ numărul comadanților de barierĭ este de 17, iar în total grade inferioare, pentru paza frontierilor, se indică un efectiv de 7,117 oamenĭ.

Considerîndu-se avantajele ce aduce sistemul după care se află organisațĭ grănicerii din Muntenia, prin Decretul Domnesc din 24 Iulie 1864 se înființează și în Moldova grănicerĭ, organisațĭ și administrațĭ întocmaĭ ca ceĭ dîntăĭ.

Această organisare întrunește pe toțĭ grăniceriĭ Țereĭ în 4 inspectoriĭ și fie-care inspectorie e compusă din maĭ multe batalioane, iar aceste din maĭ multe companiĭ, după cum urmează:

Inspectoria 1-a cu reședința la Giurgiu, era compusă din 4 batalioane:

1-iul Batalion la Calafat	1-a	companie	la	Severin
	2-a	»	»	Gruia
	3-a	»	»	Calafat
	4-a	»	»	Bechet
Al 2-lea Batalion la Giurgiŭ	1-a	»	»	Turnu
	2-a	»	»	Zimnicea
	3-a	»	»	Giurgiŭ
	4-a	»	»	Oltenița
Al 3-lea Batalion la Brăila	1-a	»	»	Știrbeĭ
	2-a	»	»	Gura Ialomițeĭ
	3-a	»	»	Polizeștĭ
	4-a	»	»	Brăila
Al 4-lea Batalion la Ismail	1-a	»	»	Galațĭ
	2-a	»	»	Renĭ
	3-a	»	»	Ismail
	4-a	»	»	Vilcov sau Chilie

Inspectoria II-a cu reședința în Iașĭ

1-iul Batalion la Bolgrad	1-a	companie	la	Tatar-Bunar
	2-a	»	»	Cubeĭ
	2-a	»	»	Conrad
	4-a	»	»	Cărpinenĭ
Al 2-lea Batalion la Ștefăneștĭ	1-a	»	»	Sculenĭ
	2-a	»	»	Bivolarĭ
	3-a	»	»	Rădăuțĭ
	4-a	»	»	Mamornița

Inspectoria III-a, din 2 batalioane, reședința în Piatra-N.

1-iul Batalion la Fălticenĭ	1-a	companie	la	Mihăilenĭ
	2-a	»	»	Nimernicenĭ
	3-a	»	»	Cornu-Lunceĭ
	4-a	»	»	Dorna
Al 2-lea Batalion la Ocna	2-a	»	»	Prisacanĭ și Bicaz
	2-a	»	»	Comăneștĭ
	3-a	»	»	Oituz
	4-a	»	»	Soveja

Inspectoria IV; 2 batalioane; reședința la Piteștĭ.

1-iul Batalion la Predeal	1-a	companie	la	Bratocea
	2-a	»	»	Predeal
	3-a	»	»	Guivala

2-lea Batalion R. Vîlceĭ	1-a	»	»	Rîu Vaduluĭ
	2-a	»	»	Buliga
	3-a	»	»	Vîrciorova

Apoĭ se hotăreşte prin Inaltul Ordin de ḑi din 4 August 1864, uniforma grănicerilor; mantaua şi coafura după model, cu nasturĭ albĭ şi pe cocarda coafureĭ numărul inspecţieĭ. Culoarea distinctivă la manta şi panpon va fi: la Inspecţia I-ia, roş; la a II-a, galbăn; la a III-a, albastră şi la a IV, verde. In anul 1865 se hotăreşte ca companiile să se administreze ca corpurĭ în parte, iar serviciul să fie de 10 ḑile la pichete.

Prin legea organisăreĭ armateĭ, promulgată în 1864, grăniceriĭ fac parte din Miliţiĭ ca şi dorobanţiĭ, şi se vor recruta din comunile mărginaşe, urbane sau rurale, terminul de serviciu activ fiind de 6 anĭ.

Prin bugetul anuluĭ 1866 şi decretul 379 din 1 Martie, se desfiinţează inspectoratele de grănicerí şi cancelariile inspectoriilor se vor preda Divisiilor teritorale; pentru contabilitate comandanţiĭ de companiĭ vor corespunde pe viitor cu circumscripţiile respective de intendenţă, iar pentru administraţie şi disciplină cu comandanţiĭ Divisiilor din care fac parte.

Comandanţiĭ de batalioane sĕ facă pe viitor şi inspecţiile de frontieră ca până acum.

Prin decretul de la 18 Martie 1866, se hotăreşte o nouă numerotare a companiilor de grănicerĭ şi formarea în batalioane pe Divisiile teritoriale, ast-fel:

1-a Divisie teritorială

Companiile: 1-a Giurgiŭ; 2-a, Olteniţa; 3-a, Ştirbeĭ: 4-a, Gura Ialomiţeĭ, aceste companiĭ formează Batalionul 2, cu reşedinţa în Giurgiŭ.

Companiile: 1-a, Bratocia; 2-a, Predeal; 3-a, Guivala, formează Batalionul 8, cu reşedinţa în Predeal,

2-a Divisie teritorială

Companiile: 1-a, Sculenĭ; 2-a, Ştefăneştĭ; 3-a Rădăuţĭ; 4-a, Mamorniţa; aceste formează Batalionul 5 cu reşedinţa în Ştefăneştĭ.

Companiile: 1 a, Mihăilenĭ; 2-a, Nimernicenĭ; 3-a Cornu-

Luncei; 4-a, Dorna, formênd Batalionul 6, cu reşedinţa în Mihaileni.

Companiile: 1-a, Prisăcanĭ; 2-a, Comaneştĭ; 3-a, Oituzu; 4-a, Soveja, formând Batalionul 7 cu reşedinţa în Tg.-Ocneĭ.

3-a Divisie teritorială

Companiile: 1-a, Gruia; 2-a, Calafat; 3-a Bechet; 4-a Turnu-Măgurele; 5-a, Zimnicea, formênd Batalionul 1 cu reşedinţa la Calafat.

Companiile: 1-a, Rîul Vaduluĭ; 2-a, Buliga; 3-a, Vîrciorova; 4-a, Turnu-Severin, formênd Batalionul 9 cu reşedinţa în R. Vîlceĭ.

4-a Divisie teritorială

Companiile: 1-a Polizeştĭ; 2-a Brăila; 3-a, Galaţĭ formênd Batalionul al 3-lea, cu reşedinţa la Brăila.

Companiile: 1-ia, Comrat; 2-a, Cărpinenĭ, formând Batalionul 4, stabilit în Bolgrad.

S'aŭ desfiinţat punctele: Reni, Ismail, Chilia, Tatar-Bunarĭ şi Cubeiŭ.

Garda orăşănească. In timpul Locoteneţeĭ Domneştĭ să decretă la 17 Mart 1866, înfiinţarea în toate oraşele ţereĭ a uneĭ puterĭ armate numită *garda orăşănească,* cu sarcina de a privighea la paza ordineĭ din oraşe, şi depindênd de Ministerul de Interne. Legea hotăra:

Garda se compune din toţĭ locuitoriĭ oraşelor de la vârsta de 30 până la acea de 40 anĭ, din aceĭ carĭ n'aŭ eşit la sorţĭ pentru armata permanentă şi nicĭ pentru dorobanţĭ.

Nimenĭ nu póte face parte din gardă dacă nu va avea o proprietate urbană în valoare de cel puţin două miĭ leĭ, saŭ dacă nu va plăti o chirie anuală de cel puţin două sute de leĭ. Sunt escluşĭ toţĭ aceĭ ce nu îndeplinesc condiţiile de a fi alegătorĭ.

Sunt scutiţĭ de cens toţĭ funcţionariĭ publicĭ, demnitariĭ statuluĭ, membriĭ justiţieĭ, învăţământuluĭ etc.

Toate gradele până la acel de locotent inclusiv se numesc *prin alegere* de către gardiştiĭ părţeĭ de comandă

corespunḍênd graduluĭ; numirea se face pe 3 anĭ. De la gradul de capitan, numirea se face de Domnitor după presenterea Consiliuluĭ de Miniştriĭ.

Armele, echipamentul şi muniţia să dă de stat în primirea gardiştelor, imbrăcămintea 'i priveşte. Garda oreşenească se formeza în companiĭ, batalioane şi legiunĭ.

La cerimoniĭ şi exerciturĭ garda are pasul asupra armateĭ, eserciţiurile sale militare se fac de cel puţin 12 orĭ pe an, Duminicile şi sărbătorile, şi nu trebue să dureze maĭ mult de 2 ore.

Aceasta instituţiune nu se putea justifica pe câtă vreme n'avea nicĭ un rol în paza ordineĭ publice, fiind-că trupele regulate împreună cu jandarmeria şi dorobanţiĭ erau suficiente pentru acest scop; ca putere militară iarăşĭ nu se putea socoti, de ore-ce era deosebită ca element în organisarea armateĭ, şi nicĭ ţinea de aceasta intru ceva; in fine, legea organisareĭ apatereĭ armate din 1864 prevedea, că toţĭ aceĭ ce nu faceau parte din armata regulată şi din miliţiĭ (dorobanţĭ şi grănicerĭ) puteau să fie chemaţĭ, după clase de vrăstă, de la 17 la 50 anĭ, sub arme şi se formeze cu miliţiile regimente, care impreună cu cele permanente să constitue brigade.

Aşa dar Garda orăşănească o putem socoti ca multe din acele imitaţiunĭ francese care nu 'şĭ puteau de loc motiva existenţa la noĭ. Şi suprimarea eĭ maĭ tărḍiŭ fu un bine din tóte punctelele de vedere, fiind-că Garda civică francesă a făcut mult reu acolo din causa amesticuluĭ eĭ in politică, provocănd tot-d'auna desordinele până şi resboiul civil; era armata sediţiunelor şi a resturnătorilor ordineĭ in stat.

Din legile ordonanţele, ordinele de ḑi regulamentele şi comunicările sau decisiile pentru înaintări, mutări, numiri, instrucţie practică şi teoretică, inspecţii, etc. relative la Perioda considerată.

1860.

Domnilor şefi de regimente şi aĭ deosebitelor Comenzĭ din armată regulată şi Domnilor Inspectorĭ aĭ miliţieĭ ţăreĭ. (Secţia I-a) Bucureştĭ, 25 Martie.

Domnilor, în urma ordinelor ce am dat pe tot cordonul Dunăriĭ pentru primirea Duceluĭ de Brabant, Alteţa sa regală la venirea-ĭ în capitală, m'aŭ asigurat de esecutarea lor şi aŭ rămas încântat de plăcută stare în care aŭ găsit pe oştenĭ la puncturile unde a desbărcat. Aseminea cu ocazia revisteĭ ce a făcut joĭ în Bucureştĭ, a admirat buna ţinere, disciplina şi exactitatea mişcărilor trupelor din garnizoană şi m'aŭ rugat de a vĕ arăta şi din parteĭ felicitările sale.

Profit dar de aceasta ocazie spre a vă arătă mulţumirile mele, căcĭ buna impresie ce a-ţĭ ştiut a lăsa uneĭ persoane atât de Auguste este menită a ridica oastea şi prin urmare ţara noastră în ochiĭ streinilor.

Ministru de Răsboiŭ, **Colonelul Florescu.**

Inaltul ordin de ḑi No. 48. din 26 3

Am decretat şi decretăm:

Art. 1. Pe sergentul din Bateria Artilerieĭ Librekt, Noĭ, bine-voind, îl înaintăm la gradul de Sub-Locotenent.

Art. 2. Sub-locotenentul Librekt va face în viitor parte din Statul-Major General contând pe oştire şi primind leafa de şef al Telegrafuluĭ.

Art. 3. Şi cel din urmă, Ministrul Nostru secretat de Stat la Ministeriul de răsboiŭ este însărcinat cu esecutarea acesteĭ ordonanţe.

Alexandru Ioan

Inaltul ordin de ḑi No. 50 din 26/3

Potrivit raportuluĭ Ministruluĭ Nostru secretar de Stat la Departamentul de răsboiŭ, cu No. 886.

Am decretat şi decretăm:

Art. 1. Pe capitanul din Reg. 2, Teodor Rătescu, Noĭ, bine-voim a-l libera din serviciul oasteĭ, potrivit cerereĭ sale, cu mundir în dimisie.

Urmează semnătura M. S.

Domnilor Comandirì de Regimente și șefi aĭ deosebitelor comenḑĭ din toată oastea Țěreĭ-Româneștì.
No. 48. Bucureștĭ, 6 Mai.

Domnilor, experiența a dovedit că regulile până acum in vigoare în privința oficerilor ce cer voe a se însura, nu sunt nicĭ de ajuns, nicĭ destul de precise.

Ca să nu maĭ rămâie nicĭ o nedumerire, ca să inceteze toate neconveniențele ce poate resulta din causa aceasta atât pentru armată cât și pentru Domniĭ oficerĭ, carĭ printr'o căsătorie nechibzuită se pun într'o stare de jenă al căria efect este acela d'a înjosi posiția sa de oficer și a pierde considesația la care are drept, am hotărât cele următoare, din care cele maĭ multe nu sunt de cât o modificare a celor aflate până acum și un mic adaos din cele neapărat trebuitoare.

Art. 1 Oficerul de orĭ ce grad și armă poate dobindi voea d'a se însura numaĭ cînd persoana ce o cere de soție iĭ aduce zestre un venit cel puțin de o sută galbenĭ în pămînt, sau două sute în banĭ.

Art. 2 Orĭ ce cererĭ de însurătoare a orĭ căruĭ oficer trebue transmisă Ministeriuluĭ de răsboiŭ prin calea erarhieĭ.

Art. 3 Fie-care cerere va fi însoțită de un certificat după modelul care se alătură, constatînd posiția părinților a viitoareĭ soțiĭ, reputația de care se bucură ea și părințiĭ eĭ, suma și natura zestreĭ ce trebue să primească și starea la care poate pretinde, și o copie după foaia de zestre.

Art. 4. Certificatul va fi liberat de șeful comenziĭ care, spre a dobîndi cunoștințele cerute, va întrebuința toate mijloacele, prin corespondențe oficiale cu autoritățile competinte cît și prin propriile sale mijloace și corespondențĭ oficioase.

Art. 5. Permisiile de însurătoare nu vor fi valabilĭ de cît in timp de 6 lunĭ de la liberarea lor. Oficerul o poate reinoi pe calea erarhieĭ.

Această din urmă cerere va arăta rectificațiile cerereĭ dintăĭ, dacă unele ca acestea ar exista.

Art. 6. După 15 ḑile de la săvîrșirea căsătorieĭ, șefiĭ

corpurilor sînt datorĭ a raporta Ministeriuluĭ celebrarea căsătorieĭ printr'un certificat după modelul care se alătură.

Art. 7. Ceĭ neurmătorĭ acestor instrucțiĭ saŭ care vor reproduce prin stiință dovezĭ ce se vor găsi neexacte vor fi pedepsițĭ după toată asprimea legilor în vigoare.

Art. 8. Aceste disposițiĭ desființind pe cele dintăiŭ sînt aplicabile și pentru corpul sanitar.

Nu mă îndoesc că D-voastră, Domnilor șefi de corpurĭ, vețĭ esecuta articolele cuprinse în acest ordin cu cea maĭ mare seriositate; căcĭ în adevăr, cînd mijlocițĭ de voe pentru însurătoarea unuĭ oficer luațĭ rola de părințĭ aĭ D-lor, prin urmare se cuvine a nu mijloci asemenea voe și a nu subscri certificatele ce vi se cer de cît după cele maĭ mature investigărĭ și cea maĭ părintească îngrijire.

Ministru de resbel **Colonel Florescu.**

Raport la Domn. cu No. 1806

Bucureștĭ, 25 *Maĭ.*

Stricta uniformitate în toate este cea d'intăĭ condiție pentru menținerea buneĭ discipline în oaste. Chipul de a purta părul și barba a fost și este la noĭ în cea maĭ desăvîrșită. neregulare.

Subscrisul supune Inălțimeĭ-Voastre următoarele disposițiĭ, rugându-vă ale da Inaltă aprobare.

1-iu. Părul se va purta de toate gradele scurt, maĭ mare dinainte de cât dinapoĭ și ast-fel ca nicĭ-odată să nu poată face bucle.

2 Toate gradurile din armata regulată va purta numaĭ mustețĭ și imperiale care va incepe sub buza inferioară pe o lărgime nu maĭ mare de 3 centimentri, se va coborâ până la extremitatea bărbieĭ, iar lungimea rămîne nedeterminată,

3 Toate gradele din miliția țăreĭ, grăniceriĭ și dorobanțiĭ, vor purta barba întreagă care însă nu va fi maĭ lungă de 5 centimetre.

4 Corpul medical va purta favorițe, nu însă și imperial.

«Se cuviințează»

Alexandru Ioan I Ministru de Răsboiu: **Florescu.**

Unul din obiceiurile cele maĭ rele introduse în oastea noastră este şi acela d'a pune D. ofiţerĭ pe părinţĭ, rude, amicĭ D-lor la şefiĭ respectivĭ şi maĭ cu seamă la Ministru să mijlocească dobîndirea cereriĭ lor. Aceasta pe de o parte este o degradare pentru nobila profesie ce o au îmbrăţişat ofiţeriĭ, iar pe de alta o supărare şi zeticnire a serviciuluĭ pentru aceĭ şefi. Este de datoria fie-căruia şef se îngrijească ca un părinte de subalterniĭ comănziĭ ce-ĭ este încredinţată; iar aceştia dacă au vre-o cerere deosebită a cată să o facă în persoană. Ministru dar şi toţĭ ceĭ-l'alţĭ cărora li se adresează asemenea cererĭ nu numaĭ că n'ar trebui să le ia în bagare de seamă, dar încă să pedepsească pe aceĭ ofiţerĭ de o asemenea urmare.

(Extras din M. Ost. Partea neoficială).

Ordin de ḑi cătrĕ toată oştirea română cu
No. 57 de la 19 Martie

După stăruinţa subscrisuluĭ d'a se face oare-care înbunătăţirĭ la hrana îndestulăriĭ gradelor de jos ale oştireĭ, D-niĭ contracciĭ au primit cu buna-voinţă a D-lor şi fără vre-o despăgubire, se adauge cele următoarele:

1-iu. In locul mălaiuluĭ pentru una ocă mămăligă ce se cuprinde în contract să se dea cîte 3 litre de mălaĭ curat fără miros şi bine cernut pentru mămăligă, precum şi 6 dramurĭ sare de mămăligă pentru un om pe ḑi.

2-lea. In locul cărneĭ de oaie coprinsă în contract să se dea carne de berbec saŭ de miel.

3-lea. In loc de 40 dramurĭ zarzavat de om pe ḑi coprinse în contract să se dea 50 dramurĭ zarzavat, iar când se va da varză acră, să se dea 80 dramurĭ de om pe ḑi.

5-lea. De fie-care om pe ḑi să se dea 1 dr. de ardeĭ.

6-lea. Această înbunătăţire va începe de la 1 Aprilie 1860. Pentru această îmbunătăţire dar făcută la îndestularea gradelor ale oştireĭ, se comunică spre obşteasca ştiinţa a D-lor comandirĭ de regimente şi comenzĭ spre a avea în vedere îndeplinirea eĭ întocmaĭ de la 1-iŭ Aprilie viitor.

Ministru Secretar de Stat la Depart. de Résboiŭ,
Colonel Florescu

Ordin de Ḑi pe toată oastea Română din Principatul Moldoveĭ, No. 46.

Art. 1. Avêndu-se în privire că gradurile de cadeţĭ şi sub-oficerĭ nobilĭ sînt contrariĭ spirituluĭ convenţieĭ din 7|19 August 1858, care desfiinţează privilegiurile, se ordonă ştergerea din liste a acesteĭ numirĭ şi a se trece pe toţĭ aceĭ oamenĭ sub numire de Sergenţĭ cu aceleaşĭ drepturĭ şi datoriĭ.

Art. 3. In temeiul recomandaţiilor comenḑilor respective cuprinse prin raporturile No. 870, 813, 950 şi 159 să înaintează la gradurì în vacanţiile ce urmează şi anume:

Din Re;imentul al 4-lea de linie.

Soldaţiĭ: . . . . . la gradul de caporalĭ şi

Bombardieriĭ . . . . la grad de artificierĭ şi soldaţiĭ . . . . . . la gradul de Bombardierĭ.

Din corpul de Pionerĭ soldatul . . . . . . ce poartă îndatorirea de magazioner aceleĭ companiĭ, la gradul de caporal.

Ministru de Răsboiu, **G. Adrian.**

In. Ordin de ḑi No. 123

După raportul No. 2333 al ministruluĭ nostru secretar de Stat Ad-interim la Departamentul de Resbel prin care se exprimă necesitatea ce este a se trimite supra medicul oasteĭ Colonel Carol Davila la Paris spre a studia ţinerea spitalurilor militare şi serviciul de ambulanţă, cu ocasia lagăruluĭ de la Chalons, precum şi pentru aducerea de o cam-dată a oficerilor de intendenţă şi administraţie.

Am ordonat şi ordonăm:

Art. 1. Acordăm voe de două lunĭ Supramediculuĭ oasteĭ Colonel Davila, de a merge la Paris pentru maĭ sus expusele motive.

Alexandru Ion I.

Ministr. de R. ad. **Col. Sameşescu.**

Ordin de ḑi pe toată oastea romînă din Princip. Moldoveĭ, No. 68.

Art. 1. Pe baza ordonanţelor Inălţimeĭ sale Princepeluĭ Domnitor cu No. 52 prin care se decretează desărcinarea D-luĭ Colonel Roznovanu de Comandat al Regimentuluĭ

de Géndarmĭ și remplasarea sa la acest post cu D. Colonel Duca și No. 53 prin care sĕ decretează numirea D-luĭ Colonel Roznovanu la vacanța de Comandant al Regimentuluĭ No. 4 de Infanterie de linie.

Odată cu promulgarea în Oaste a înaltelor ordonanțe, se recomandă D. Colonel Duca a proceda către primirea regimentuluĭ de geandarmĭ, iar D-l Colonel Roznovanu către primirea regimentuluĭ No. 4, trădându-se comendile cu regulile prescrise de îmbiĭ comandanțĭ de Regimente și se vor prezenta la Ministeriŭ câte un exemplar cu raporturĭ separate.

Art. 2. Cuvioșia sa, Protosinghelul Ghenadie Merișescu prin suplica ce aŭ dat Ministeriuluĭ aratând buna-voința de a se înrola în oaste ca confesor Regimentuluĭ 5 de linie se aprobează primirea cuvioșieĭ sale cu asemenea îndatorire în locul săvîrșituluĭ din viață Iconomul Neculaĭ Păun, primind și leafa prevăzută în buget pentru acest post de la 1 a viitoareĭ lunĭ August când va și intra în ocupație.

Inalt ordin No. 129.

Asupra raportuluĭ Ministruluĭ nostru secretar de Stat ad-interim la Ministeriul de Răsboiŭ.

Am decretat și decretăm:

Art. 1. Se învoește Cavaleria de a purta în viitor favorițe care vor începe de la ureche și se vor prelungi în dreptul mustățiĭ netrecând de gulerul mondiruluĭ.

Art. 2. Se învoește gradelor oficereștĭ din cavalerie și din Statele-Majoare de a călări pe viitor cu pantalonĭ strimțĭ.

Art. 3. Oficeriĭ din infanterie sînt învoițĭ a purta la uniforma de toate zilele pantalonĭ surĭ cu vipușca distinctiva după colorul Regimentuluĭ.

Art. 4. Duminicele și sărbătorile de la 12 ore după amează până la bătaia zorilor toate gradele oficereștĭ, soldațiĭ și unterĭ-oficeriĭ vor fi în deplină uniformă.

Art. 5. La adunările publice: teatrurĭ, bal-mascat, concerturĭ și circurĭ, toate gradele oficereștĭ și cinurile de jos vor fi în uniforma de toate ḑilele, însă cu vice-ceacurĭ și Statele-Majoare cu tricornul fără pene.

Art. 6. In orașele unde se află garnisoane militare de la sosirea până la plecarea noastră din acele orașe de provinție, toată garnisoana va fi în deplină uniformă.

Art. 7 Și cel din urmă. Ministrul nostru, Secretar de Stat ad-interim la Ministeriul de Răsboiŭ este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a ordonanțeĭ de față.

Urmează semnatura M. S. D.

Inalt ordin de ḑi No. 235

Bucureștĭ 11 Decembrie

Asupra raportuluĭ Ministruluĭ Nostru secretar la Ministeriul de Răsboiŭ, în privința formațieĭ trupelor de infanterie pe două șirurĭ;

Considerînd avantajele ce dă această formațiune trupelor de infanterie ale Principatelor-Unite prin intinderea frontuluĭ batalioanelor și simplificarea școaleĭ tiraliorilor care urmează în viitor a face parte din instrucția tuturor ostașilor;

Am decretat și decretăm:

Art. 1 Toate trupele de înfanterie ale Principatelor Unite se vor forma pe viitor pe două șirurĭ.

Urmează semnatura M. S. D.

Inalt ordin de ḑi No. 235

No. 136

Asupra raportuluĭ Ministruluĭ Nostru secretar de stat la Ministeriul de Resbel

Am ordonat și ordonăm

Art. 1 Se încuviințează a se rîndui oficerĭ remontorĭ carĭ aŭ a aprovisiona în viitor armata cu caĭ.

Art. 2 Aceștĭ ofițerĭ vor continua a se bucura de toate drepturile acordate și celorlalțĭ ofițerĭ în activitate.

Urmează Semnatura M. S. D.

1861.

Ordin de ḑi No. 2

Ianuarie 3.

Art. 1. Conform ordinuluĭ Măriеĭ Sale Domnitoruluĭ ḑiua de 5 Ianuarie se va confunda pentru tot-deauna în cea de 24 Ianuarie, cînd s'a consacrat marele principiŭ al Unireĭ. Se face dar cunoscut oasteĭ că în viitor numaĭ 24 Ianuar

s'a hotărît să se sărbeze în Principatele-Unite. D-niĭ șefi de garnizoane în înțelegere cu autoritățile administrative vor face dar serbarea cuvenită după programele ce se dau, în acea ḑi înbunătățindu-se și hrana subofîcerilor, caporalelor și soldaților.

Ordin de ḑi No. 11

Bucureștĭ, 14 *Februarie.*

Art. 1. Ministeriul de Resbel prețuind de cea maĭ mare înportanță ca leafa oficerilor de toate gradele să nu difereze la osebitele corpurĭ ale armateĭ.

Considerînd că este prejudițiabil serviciuluĭ asemenea nepotrivire în lefi.

S'aŭ îndreptat cu referat la consiliul Ministrilor, care încuviințînd propunerile sale, leau aprobat prin jurnalul din 8 ale curenteĭ.

Pentru care se face cunoscut, că ofițeriĭ, de toate gradele din milițiile, dorobanțĭ și grăniceri, li se va libera leafa întocmaĭ ca la oastea de linie.

Asemenea și furaj celor în drept a avea caĭ.

Art. 2. Cu potrivirea lefilor ofițerilor de la corpurile de milițiĭ, urmînd a se face totodată putincioasele economiĭ statuluĭ.

Se face cunoscut, că lemnele ce se da pe fie-care an ofițerilor de graniță pe la puncturĭ din pădurile statuluĭ și mănăstireștĭ, se desființează, rămîind a-șĭ cumpăra singurĭ lemnele trebuincioase, precum urmează și ceĭ din oastea de linie și dorobanțĭ.

Ministru de Resboĭ **General Florescu.**

Ordin de ḑi No. 61

Fiind că mulțĭ din gradele ostășeștĭ au dreptul a lua parte la alegerile pentru Camera electivă, se va da voe de șefiĭ corpurilor tuturor acestora a pleca pe la locurile unde sînt înscrișĭ, făcând socoteala că la ḑilele hotărîte prin circulare de Ministrul din năuntru, să se poată afla acolo; reînlocuindu-se Comandiriĭ de companiĭ sau ofițeriĭ ce au alte însărcinărĭ, fiie-care în postul sĕŭ, prin ceĭ în cădere a'ĭ urma.

Acelașĭ.

Inalt ordin de di No. 53

Iașĭ, 8 Martie 1861.

Pe lîngă raportul sub No. 266 al Ministeriuluĭ Nostru Secretar de Stat la Departamentul de Resbel, înfățișindu-nise jurnalul subt No. 5 al Consiliuluĭ ostășesc de Revizie, prin care supusul judecățiĭ Locotenentul .... din corpul grănicerilor Dunăriĭ pentru liberarea unor grăniceri din funcsie ce se dovedesc a fi dat banĭ și luațĭ de consoarta D-luĭ; și pentru un înscris prin care în calitatea sa de Comandir al Punctuluĭ Polizeștĭ, fără a fi legalicește nevoit, să leagă către posesorul moșieĭ Marĭ din districtul Brăila ca să scoată pe grănicerĭ să facă arătura pe deplin ce sînt datorĭ către proprietate. Consiliul în temeiul Art. 109 de la Cap. 4 Secția II, din condica penală ostășească, hotărește ca Locot. ..... să fie pedepsit cu arest de 5 lunĭ, prin ridicarea comenziĭ, pînă va dovedi de pătrunderea datoriilor sale.

Noĭ, bine-voind întărim osînda dată prin jurnal, și ordonăm a se aduce în tocmaĭ la îndeplinire.

Alexandru Ioan I.

Ministru de Resbel General Florescu

Noĭ, Alexandru Ioan I. etc.

Pe lîngă raportul sub No. 534 al Ministruluĭ Nostru Secretar de Stat la Departamentul de Resbel, înfățișîndu-nise jurnalul cu No. 110 al consiliuluĭ ostășesc de Revizie prin care supusul judecățiĭ Colonel ...... pentru facerea unuĭ neadevărat raport către Ministeriul de Resbel și nedarea lefiĭ cinurilor de jos din artilerie, ce au fost sub comadă-ĭ în temeiul art. 115 și 131 din condica penală ostașească, este hotărît a fi degradat în soldat, fără îngăduire de a-șĭ redobîndi rangul și la despăgubirea caseĭ oștireĭ de leĭ unspre-zece miĭ opt zecĭ și treĭ, parale nouasprezece și una a doua (11.083 19-1/2) și către subofițerul ..... de leĭ opt miĭ o sută șapte, parale nouăsprezece (8107-19).

Asupra căruia Noĭ milostivindu-ne, îl grațiem de degradare și arest; ordonăm însă a se isgoni din slujba Armei, scoțîndu-se din cadrele armateĭ cu desărvîșire numele o-

sîndutuluĭ; fără facultate de a maĭ reintra vre-odinioară nicĭ soldat și fără nicĭ un drept de serviciŭ, îndatorit fiind de a înapoia suma ce maĭ datorează și pîna la întreaga plată, pentru aceasta numaĭ va sta la arest.

Ministrul Nostru Secretar de Stat, la Departamentul de Resbel este însărcinat cu îndeplinirea ordonanțeĭ de față

Urméză semnătura M. S. D.

Ordin de ḑi pe toată oastea; No. 48.

Cuartirul general din tabera de la Malmeson

Mai 26.

Ostașĭ,

Cunoaștețĭ că disciplina, încrederea și dragostea către șefi fac puterea armatelor.

Astă-ḑĭ, maĭ mult de cât orĭ când, suntem chemațĭ a da Țereĭ exemplul celeĭ maĭ adevărate înfrățirĭ, căcĭ unirea armelor a fost întâiul pas, către unirea definitivă a țerilor surorĭ.

De și n'am de căt mulțumirĭ a vă adresa, dar nu pot fi indiferent uneĭ cercărĭ culpabile de a tulbura armonia ce a domnit tot-deauna între noĭ.

Cunoaștețĭ insinuirile și scrierile a căror tendință este de a ne desbina; viŭ dar a vă feri de orĭ-ce influență ar putea exercita calomniile și defăimările asupra acelor din voĭ care ar avea slăbiciunea de a le crede.

Cu cât s'ar produce maĭ mult asemenea infamiĭ, cu atât să ne strângem maĭ cu putere în jurul stindarduluĭ ce ni s'a încredințat și prin *Unirea* de care am dat probe, să confundăm pe aceia care ar cuteza să samene discordia între noĭ. Ast-fel numaĭ vom fi demnĭ de dragostea și încrederea Domnitoruluĭ și vom putea asigura interesele cele maĭ vitale ale proprieĭ noastre patriĭ.

Șeful Statuluĭ-Major general

Comandant superior al trupelor, **General Florescu.**

Noĭ, Alexandru Ion I.

La toțĭ de față și viitorĭ sănătate.

Văḑênd raportul Ministruluĭ Nostru de Resbel, până la facerea și aprobarea proectuluĭ de lege despre care tratează citatul raport.

Am decretat și decretăm:

Art. 1. Demisia din partea oficerilor de verĭ ce grad, date in colectif saŭ chiar în separațiĭ, la cas când prin asemenea, s'ar prilejui necuviințe saŭ impulsiĭ spre nedisciplină, vor fi privite ca insubordonație și autoriĭ lor supușĭ legilor ca ast-fel.

Art. 2. Și cel din urmă. Ministrul Nostru, secretar de Stat la Departamentul de Resbel, este însărcinat cu îndeplinirea ordonanțeĭ de fața.

Urméză Semnătură M. S. D.

No. 185 Iulie 11.

Opririĭ din soldă

Art. 2. Când vre-un ofițer face datoriĭ, fie pentru hrana sa, fie pentru ținută saŭ alte lucrărĭ privitoare la cariera sa, treĭ părțĭ din soldă se vor întrebuința pentru achitarea datoriilor sale. Colonelul, asupra raportuluĭ ce-i va face locotenentul-colonel, dă ordinele trebuincioase ca plata datoriilor să se efectueze în cel maĭ scurt timp.

Când ofițerul are datoriĭ de o natură cu totul deosebită din cele maĭ sus expuse, atuncĭ după achitarea celor dintăĭ i se va opri a treia parte din soldă pentru achitarea acestor datoriĭ.

Această oprire este ordonată de colonel, după raportul locot-coloneluluĭ și înfățișarea dovezilor constatând legitimitatea acestor datoriĭ. Chitanțele de primire se întorc drept banĭ oficerilor, de casier.

Popririle din leafă nu opresc în nicĭ un caz acția creditorilor asupra bunurilor mișcătoare și nemișcătoare ale debitorilor, după regulile stabilite prin lege.

Ordin de ḑi pe toată oastea Țereĭ No. 45.

Bucureștĭ, 14 Agust.

Art. 1. Intimpinând ministeriul arătărĭ de la inspectoriĭ ambelor cordoane, că la reviziile făcute aŭ găsit că din causa bărbilor ce eraŭ îndatorațĭ a purta grăniceriĭ sufăr la a le lor particulare și câmpeneștĭ ocupațiĭ, când nu sunt de serviciŭ.

S'aŭ supus cunoștințeĭ Măriel-Sale Domnitoruluĭ, cu opinia că acest corp în viitor să poarte părul scurt, maĭ

mare dinainte de cât înapoĭ, şi mustăţĭ, iar barba rasă fără imperial.

Care raport primind Inalta aprobare, se face cunoscut că în viitor să se conformeze în tocmaĭ corpul grănicerilor în această privinţă.

Inalt ordin de ḑi No. **296.**

Bucureştĭ, **30** *Septembrie.*

Considerând cele expuse de Ministrul Nostru secretar de stat la departamentul său cu No. 4043.

Am ordonat şi ordonăm:

Art. 1. Fie-care oficer are drept la un congediŭ de 20 ḑile pe an cu întreaga soldă.

Art. 2. Pentru orĭ-ce prelungire de congediŭ până la minimium 40 zile se va libera solda pe jumătate.

Art. 3. Pentru congediurile ce vor trece peste 40 ḑile, fie încuviinţate saŭ nu de Minister, se va opri solda întreagă.

Art. 4. Pentru orĭ-ce ofiţer care va întărḑia peste termenul concediuluĭ fără motive valabile, va perde toate drepturile la soldă ce dă acel congediŭ.

Art. 5. Aceste disposiţiĭ se va aplica întocmaĭ şi ofiţerilor sanitarĭ.

Art. 6 şi cel din urmă. Ministrul Nostru, secretar de stat la Depart. de Resbel, este însărcinat cu esecutarea ordonanţeĭ de faţă.

Alexandru Ión I.

Ministru de Resbel, **Colonel I. Ghica.**

Inalt ordin de ḑi No. *358*

Iaşĭ **30** *Noembrie.*

Conform raportuluĭ Ministruluĭ Nostru secretar de stat la Depart. de Resbel, cu No. 4618.

Am decretat şi decretăm;

Art. 1 Soldaţiĭ în activitate se pot autorisa a lucra în oraş, spre a se perfecţiona în meseriile lor, sau spre a se întrebuinţa în lucrărĭ agricole, maĭ cu seamă la epoca culesuluĭ, secerişuluĭ.

Art. 2 Numărul lucrătorilor în oraş saŭ la câmpiĭ se determină, după trebuinţele serviciuluĭ; nu se poate acor-

da nicĭ o voe la lucru, când serviciul gardelor nu lasă cel puţin patru nopţĭ de repaos soldaţilor.

Art. 3 Voile de lucru nu se vor acorda de cît oamenilor cu bune purtărĭ, cariĭ aŭ îndeplinit un an de serviciu, şi care şi-aŭ terminat învăţătura ca soldat; şefiĭ de Corpurĭ trebue să se asigureze de moralitatea soldaţilor ce-ĭ trimite la lucru şi de avantajele ce pot dobîndi. Aceste voĭ să acordez maĭ ales pentru lucrărĭ care desvălue puterile şi cariĭ fac pe soldat maĭ destoinic exerciţiilor şi ostenenelor carieriĭ sale.

Art. 4 Nicĭ o voe de lucru nu se poate da fără autorisaţia prealabilă a Ministeriuluĭ. Cererile de lucru se fac pe canalul legal, espuindu-se tot odată şi preţul ḑilnic cu care s'a contractat lucrarea şi persoana la care se va lucra.

Art. 5 Lucrătoriĭ depun la ordinar solda şi hrana pe tot timpul absenţeĭ lor. Afară de asta sunt îndatoraţĭ la intoarcerea lor la corp, a-şĭ complecta, sau de a-şĭ repara cămăşile şi încălţămintele din productul lucrăreĭ lor.

Art. 6 Soldaţiĭ lucrătorĭ, sunt opriţĭ d'a lucra în uniformă, eĭ trebue să-şĭ procureze vestminte de lucru, cu toate acestea pot păstra capelul.

Art. 7 Execuţia astor măsurĭ, are drept scop a regula întrebuinţarea soldaţilor ca lucrătorĭ în oraşe, saŭ la câmpiĭ. Unora le dă mijloace de a progresa în artele de mînă, altora d'a nu pierde obiceiul lucrărilor agricole, reviind tot-odată în ajutorul claselor rurale, carĭ n'ar avea îndestule braţe; tuturor le dă mijloace de-aşĭ inbunătăţi traiul şi d'a intreţine în bună stare efectele miculuĭ echipament.

Nimănuĭ nu poate scăpa din vedere efectul moralisator ce va resulta din buna esecuţie a acestor disposiţiĭ.

Art. 3 şi cel din urmă, etc.

Urméză Semnătura M. S. D.

1862.

Inalt ordin de ḑi No. 77

Bucureştĭ, 31 Martie

Este cunoscut tuturor părinteasca ingrijire ce avem pentru oaste şi statornica credinţă că maĭ cu seamă ea este chemată a asigura viitorul patrieĭ noastre.

Cu cătă plăcere vedem progresul eĭ în instrucţie când ne uităm la gradele inferioare ce aŭ ajuns a fi o falĕ pentru Ţară, cu atâta părere de rău am observat abaterea maĭ multor grade ofiţereştĭ în ceia ce priveşte disciplina, subordinaţia, ţinuta, duhul de purtare atât in societate cât şi în locurĭ publice.

Aceasta provine pe d'oparte de slăbiciuna şefilor de corpurĭ; iar pe de alta de la neinţelegerea saŭ nesupunerea celor-l'alţĭ ofiţerĭ la ordinele şi instrucţiile statornicite pentru menţinerea disciplineĭ şi a subordinaţieĭ. De aceĭa ca şef al armateĭ chem pe toţĭ la datoria lor; atragem bagarea de seamă a şefilor de corpurĭ şi le ordonăm a se ocupa cu seriositate de morala subalternilor, a'ĭ povăţui in toate ḑilele la indeplinirea datoriilor lor; a avea cea maĭ aspră privighere in tot locul şi in tot timpul asupra purtăreĭ lor atât militare cât şi private, şi a nu ingădui cea maĭ mică infrancţie din regulile prescrise.

Astă-ḑĭ când Ţara face atâtea sacrificiurĭ pentru înbunătăţirea militaruluĭ este timp ca şi el să se pue la inălţimea acestor sacrificiurĭ.

Pătrunḑăse dar fie-care că numaĭ disciplina ne poate face tarĭ, că numaĭ o purtare demnă în societate poate onora epoletul, insufla încredere cetăţanuluĭ pacĭnic, face pe soldat iubit şi onorat şi armata capabilă d'a realiza pentru viitor legitimele speranţe ale Patrieĭ.

Urmézâ semnătura M. S. D.

Inalt ordin de ḑi No. 205

Bucureştĭ, 27 Iulie,

Considerănd cele supuse Nouă de Ministrul Nostru secretar de Stat la Ministerul de resbel prin raportul No. 4253 in privinţa urgenţeĭ ce este de a se inspecta diferitele corpurĭ ale armateĭ.

Avănd in vedere regulamentul de inspecţie promulgat de Noĭ prin ordonanţa No. 96 din 18 Maĭ 1362.

Am decretat şi decretăm:

Art. 1 Insărcinăm pe D-l General Florescu a inspecta corpurile trupelor aflătoare prin diferitele garnisoane ale Ţereĭ in conformitatea mencionatuluĭ regulament.

Art. II D. Comandant Lamy oficer al misieĭ franceze va insoţi in operaţia inspecţieĭ pe generalul Florescu.

Art. III Pe timpul absenţiĭ din tabără a Generaluluĭ Florescu, Colonelul Lupaşcu ca cel maĭ vechiŭ dintre toţĭ coloneliĭ aflaţĭ in tabără a indeplini interimariŭ funcţia de comandant al lagăruluĭ.

Art. IV Şi cel din urmă.. etc.

Urméză Semnătura M. S. D.

Raport la Domn

Incălţămintea trupelor de infanterie, de şi in raport cu trebuinţa ce a avut armata, însă experienţa a dovedit că cismele nu pot corespunde la toate casurile în care armata este chemată a fi pusă în mişcare

Subscrisul, dupe toate experienţile, s'a încredinţat că, încălţămintea cea maĭ avantajósă în armată în marş atât iarna, cât şi vara pe timp uscat, este opinca ce poartă ţăraniĭ şi cu care soldaţiĭ noştri sunt crescuţĭ până la vrâsta apeluluĭ.

Acéstă introducere, ce subscrisul are onoare a propune Măriei-Voastre, nu produce nicĭ o cheltuială.

Se înţelege că cisma remane încălţămintea reglementară a trupeĭ, iar întrebuinţarea opincei se va face dupe apreţuirea şefilor de corpurĭ, saŭ după ordinele speciale ce se vor da.

Dacă Măria-Vóstra bine-voiţĭ a încuviinţa această măsură, vă rog a aproba raportul de faţă.

«Se aprobează»
Alexandru Ión

Sunt cu cel maĭ profund respect etc. etc.

Ministru de Resbel
General Florescu.

No. 5771
1862, Decemb. 19

Proect de reglement, asupra indemnităţiĭ drumuluĭ pentru ofiţerĭ şi asimilaţĭ trimişĭ în misie in interesul serviciuluĭ

Până la votarea Adunăriĭ a proectuluĭ de lege ce i s'a presentat asupra soldeĭ armateĭ ; Ministerul de Resbel face cunoscut că tarifa indemnităţeĭ de drum, conform art. 12 din proectul de lege, coprinde alocaţiile următoare, adică:

Ofiţerii generali saŭ asimilaţi, pe ḑi câte leĭ 63
« superiorĭ « « « « « 31,20
« inferiorĭ « « « « « 15,30

Orĭ-ce ofiţer, trimis în misie în interesul serviciuluĭ, va trebui să aibă ordinul Ministeriuluĭ prin care se arată locul unde trebue să meargă, precum şi numărul ḑilelor de ducere şi întoarcere şi de şedere fixate pentru îndeplinirea misieĭ sale. Acest număr de ḑile va determina timpul strict pe cât va avea drept la indemnitatea fixată maĭ sus. Dacă din înprejurărĭ extra-ordinare s'ar întâmpla ca oficerul să treacă peste numărul ḑilelor fixate, trebue să justifice prin o atestaţie în regulă, liberată de autorităţile competinte.

Indemnitatea de drum nu va fi ordononsată de cât după îndeplinirea misieĭ şi înturnarea oficeruluĭ la postul sĕŭ, în această privinţă va trebui să presenteze la ordonator ordinul sĕu de drum, vizat în momentul plecăreĭ şi al întoarcereĭ, de către un sub-intendent militar.

Alexandru Ion I.

Ministru de Rĕsboiŭ, **General Florescu.**

Inalt ordin de ḑi No. 249.

Considerând că numărul de cartuşe ce se libera până acum soldaţilor pentru obicĭnuinţa lor cu focul şi esersarea la tragerea în ţintă, era foarte neîndestulător şi nu putea aduce resultate convenite.

Asupra raportuluĭ Ministruluĭ Nostru, secretar de Stat la Departamentul de Resbel cu No. 2398.

Am decretat şi decretăm:

Art. 1. In viitor muniţia ce trebue dată gradelor inferioare pentru esersarea lor cu focul şi tragerea în ţinta se va da după armă în proporţia următoare:

1 *La infanterie*

a) Pentru fie-care sub-oficer şi caporal, câte: 20 cartuşe cu glonţ.

b) Pentru fie-care soldat 20 cartuşe oarbe şi 20 cartuşe cu glonţ.

2 *La vînătorĭ*

a) Pentru fie-care sub-oficer şi caporal, câte: 50 cartuşe cu glonţ.

b) Pentru fie-care soldat 20 capse, 20 cartuşe oarbe, 50 cartuşe cu glonţ.

3 *La geniŭ.*

a) Pentru fie-care sub-oficer şi caporal câte: 30 cartuşe cu glonţ.

b) Pentru fie-care soldat 20 capse, 20 cartuşe oarbe, 30 cartuşe cu glonţ.

Art. II. D-niĭ oficerĭ vor trebui să profite asemenea în şedinţele tragereĭ în ţintă, pentru acest sfârşit se va libera cartuşe cu glonţ în proporţia următoare:

a) Pentru fie-care oficer de infanterie, geniŭ şi artilerie câte 15 cartuşe.

b) Pentru fie-care ofiţer de vînătorĭ câte 30 cartuşe.

Art. III. Instrucţiĭ speciale vor determina chipul cu care se vor întocmi cererile de muniţiĭ şi cu care se va justifica intrebuinţarea lor.

Art. IV şi cel din urmă. Ministrul Nostru secretar de stat. etc.

Urméză Semnătura M. S. D.

Inalt ordin de ḍi No. 374

Avênd în vedere că armele Principatelor-Unite nu sunt încă fixate după noua stare de lucrurĭ.

Considerînd că Convenţiunea, printr'un anex al eĭ, prevedea prin banderolă sinbolul unireĭ armateĭ principatelor, dar aceasta în supositia că ambele ţărĭ eraŭ separate.

Considerînd că în urma unireĭ definitive, recunoscută de toate puterile garante, suntem chemaţĭ a hotărî şi emblema viitoare a Romînieĭ.

Avênd în vedere că de la anul 1861 şi pînă acum regimentele 6 şi 7 şi batalioanelor de geniu şi vînătorĭ nu li s'aŭ dat drapele, nefiind hotărîtă nicĭ o emblemă,

Considerînd că armata în urma unireĭ, nu trebue să aĭbă de cît un singur drapel.

Avênd în vedere că adevărata emblemă a Rominieĭ nu poate să fie de cît acvila romană.

Asupra raportuluĭ Ministruluĭ Nostru, Secretar de Stat la Ministeriul de Răsboiŭ cu No. 2433,

Am decretat şi decretăm;

Art. I Acvila Romană cu crucea în gură se va pune, ca emblemă a Românieĭ, d'asupra drapelelor Armateĭ.

Art. II Zimbrul și vulturul, întruniţĭ, constituind armele Românieĭ vor forma sigiliul și timbrul statuluĭ.

Art. III Și cel din urmă, etc.

Alexandru Ión

Ministru de Resbel **General Florescu,**

Tarifa soldeĭ Oficerilor de toate armele și asimilaţĭ

	Pe lună	Solda de absenţă în spital și sub judecată, pe zi
Generalul	2,500	41, $26^{2}/_{3}$
Colonelul	2,000	33, $13^{2}/_{3}$
Locot-Colonel	1,500	25, $13^{2}/_{3}$
Maiorul	1,000	16, $26^{2}/_{3}$
Căpitanul	700	11, $26^{2}/_{3}$
Locotenentul	466 $26^{2}/_{3}$	7, $31^{1}/_{9}$
Sublocotenentul	416 $26^{2}/_{3}$	7, $37^{7}/_{9}$

Noĭ Alexandru Ioan I

Cu mila luĭ Dumnezeŭ, etc.

La toţĭ de faţă și viitor sănătate!

Voind a da armateĭ o singură impulsie și o nouă dovadă despre a noastră solicitudine.

Am decretat și decretăm:

Art. 1. Luăm Noĭ Inșine comanda activă a oasteĭ.

Numim pe Generalul Ión Em. Florescu, actual Ministru de Resbel, în funcţia de Major General, atașînduĭ în consecvenţă 4 oficerĭ din corpul de Stat Major, cari împreună cu Majorul-General vor forma Statul-Major al Inaltuluĭ Nostru Comandant.

Art. 3. Majorul general va lua, din ordinul Nostru, toate disposiţiile privitoare la Comandamentul trupelor, prin urmare toate ordinele subscrise de dînsul se vor considera ca emanînd de la persoana Noastră.

Art. 4. Comandantul trupelor din România de dincolo de Milcov, acela al trupelor din România Mică precum și toţĭ șefiĭ de corpurĭ și de serviciurĭ din cele-l'alte părţĭ ale Românieĭ vor corespunde d'a dreptul cu Inaltul Coman-

dament pentru tot ce privește esersarea, întrunirea, marșurile și concentrările trupelor ce le sunt încredințate.

Iar cu Ministrul de Răsboiŭ pentru tot ce privește Administrația Oasteĭ.

Art. 5. Majorul General va face cunoscut Ministruluĭ de Răsboiŭ orĭ-ce dislocare a trupelor ar face din ordinul Nostru, precum și împrejurările și trebuințele ce ar interesa disciplina, instruirea și bunul traiŭ al oamenilor

Art. 6. Și cel din urmă, Inaltul ordin de ḑi No. 325 din 29 Martie 1863, rămâne desființat.

No. 410, Mai 25.

Noĭ, Alexandru Ioan I.

Cu mila luĭ D-ḑeŭ și voința națională Domn al Principatelor-Unite.

La toțĭ de față și viitor sănatate.

Cu raportul sub No. 836, Ministrul Nostru secretar de Stat la Departamentul de Resbel, ne-aŭ înfățișat sentința consiliuluĭ ostășesc de revisie cu No, 12, prin care în temeiul art. 36 din condica penală ostășească, consiliul ca și comisia criminală horărește ca D-l Colonel Gheorghe Adrian să fie pedepsit cu isgonirea din slujbă fără rang, găsindu-se căḑut în crima de veghiată nesupunere cu scrierea ce aŭ făcut în ziarul intitulat Românul de la 31 Mai corent relativ la plata impositelor.

Noĭ intărind sentința, ordonăm ca colonelul Gheorghie Adrian să se isgonească din slujba oștireĭ fără grad.

No. 576. Iunie 24

Ordin de ḑi pe toată oastea No. 170.

Bucureștĭ, 16 Iulie.

Abnegarea ce se cere de la un ostaș și esacta executare din parte-ĭ a ordinelor șefilor sunt basa disciplineĭ.

Pentru a corespunde la acest principiŭ, ostașul de orĭ-ce grad trebue să fie pregătit ast-fel, ca la orĭ-ce moment să poată face față tuturor eventualităților.

Mobilisarea trupelor este una din ramurile cele maĭ principale ale serviciuluĭ ostășesc, și astă-ḑĭ când armata

noastră este dotată cu cele necesare ar fi prea trist ca să nu putem corespunde cu întregime acestuĭ princip.

De aceia se recomandă D-lor șefi de corpurĭ, ca îndată să oblige pe D-niĭ ofițerĭ de orĭ-ce grad, pe preoțĭ și pe medicĭ, ca să se pregătească în chip ca în momentul când vor primi ordin de plecare, să nu poată încerca nicĭ cea maĭ mică neîndemânare în pregătirile de marș; mediciĭ vor avea toate instrumentele trebuincioase care li s'aŭ încredințat de administrația sanitară și materialurile precum: scamă, bandaje etc. Preoțiĭ regimentelor, asemenea vor însoți în orĭ-ce împrejurare corpurile, avênd toate trebuinceoasele ce se află astă-ḑĭ întrebuințate pentru serviciul sacru, în modul cel maĭ complect.

S'aŭ observat adesea-orĭ că gradele inferioare aŭ în cazarme lăzĭ, așternuturĭ particulare și alte obiecte. Se recomandă șefilor de corpurĭ ca să nu învoiască în cazarmă nicĭ un obiect afară de mobilația reglementară și totdeodată a nu permite gradelor inferioare a avea maĭ multe obiecte de cât muniția.

Ministru de Resbel, **General Florescu.**

Ministerul Secretar de Stat la Depart. de Resbel către Șefiĭ Regimentelor de Infanterie și Cavalerie

No. 186. *București, 20 August.*

Avênd în vedere art. 75, din înalta ordonanță de la 28 Mai.

In interesul instrucțieĭ armateĭ și al desvoltăriĭ meritelor oficerilor;

In scopul de a familiarisa pe oficeriĭ și sub-oficeriĭ de infanterie și cavalerie cu diferitele chestiunĭ ale serviciuluĭ in campanie;

Am hotărit, ca in toțĭ aniĭ, inaintea epoceĭ inspecțiilor generale, toțĭ căpitaniĭ, locotenențiĭ, sublocotenențiĭ și sub-oficeriĭ din fie-care regiment să execute lucrărĭ speciale militare.

Pentru aceasta fie-care șef de batalion saŭ de divizion vor pregăti pentru căpitanĭ, aceștia pentru locotenențĭ saŭ sublocotenențĭ; locotenențiĭ și sublocotenențiĭ pentru sub-oficeriĭ de sub ordinele lor, programul uneĭ chestiĭ luate

din serviciul în campanie şi a căreĭ importanţă va fi proporţională cu gradul de instrucţie al aceluia căruia îĭ este destinată.

In general se vor conforma pentru aceste chestiunĭ programuluĭ alăturat.

Rămîne bine înţeles şi la apreciaţia şefilor de regimente, a îngriji ca din chestiile programuluĭ alăturat să facă o deosebire pentru oficerĭ şi subofícerĭ aceia care nu vor fi avut ocasie să studieze, iar chestiile care cer o ştiinţă maĭ întinsă se pot propune oficerilor eşiţĭ din şcoala militară şi acelora care vor fi studiat în şcoalele din străinătate.

Chestia propusă va fi redijată într'un chip lămurit şi concis, se vor arata condiţiunele la care trebue să satisfacă şi timpul în care trebue esecutată.

Ea va fi înscrisă în capul fie-căreĭ lucrărĭ, care după trebuinţă va fi însoţită de un crochiŭ destinat a face maĭ lămurit textul şi chiar aceia care nu vor şti să desemneze, tot vor putea să lămurească descripţiile lor prin oare-care indicaţiĭ sumare.

Fie-care oficer sau subofícer, după ce-şĭ va termina lucrarea, o va da aceluia care l-a însărcinat, acesta se va asigura printr'o cercetare scrupuloasă de modul cu care misia dată s'a înplinit şi va face observaţiile sale într'o notă particulară, fără a putea schimba ceva la lucrarea făcută.

Colonelul va reuni în urmă toate acele lucrărĭ, le va examina, le va nota, le va clasa, şi, la inspecţia generarală, le va supune la cunoştinţa generaluluĭ inspector, ca un mod de a aprecia inteligenţa şi instrucţia atât generală cât şi militară a oficerilor şi subofícerilor din regimentul săŭ.

Lucrările oficerilor şi subofícerilor care se vor propune pentru înaintare, se vor alătura pe lânga listele de recomendare. Nicĭ un ofiţer saŭ subofiţer nu va putea fi scutit de a trata chestiunea ce i s'a dat.

Se recomandă aceste disposiţiĭ cu osebire şefilor de regimente care se vor sili a stimula emulaţia oficerilor şi

suboficerilor, va face să nască și să se desvolte într'inșiĭ gustul studiuluĭ, și-ĭ va face să priceapă bine că nicĭ unul nu poate deveni un oficer desăvîrșit, dacă nu știe la un moment dat să prescrie saŭ să dirige o operație militară și dacă nu are cunoștințele necesariĭ pentru a aprecia avantagele și resursele ce pot să tragă din diferitele situațiĭ ce pot întâlni într'un răsboiŭ.

Legea consacră dreptul de înaintare după vechime la o parte din oficerĭ, înaintarea după merit rămîne acelora care vor dovedi lămurit meritele lor.

Ministru de Resbel, General Florescu.

Căte-va chestiunĭ estrase din program

a). Pentru suboficerĭ:

1. Chipul de a cerceta o pădure, o vălcea, un sat și de a se asigura că nu coprinde ambuscade.

2. Alegerea unuĭ loc și dispozițiile preluminăreĭ pentru ambuscade de 8 sau 15 ómenĭ, pentru a susprinde un oficer însărcinat cu depeșĭ, voiajând cu o mică escortă.

3. Itinerariu unuĭ drum de comunicație principală saŭ de o comunicație maĭ mică, coprindănd tablou și ridicarea din vedere pe scala $^1/_{20.000}$ m.

4. Construcția uneĭ redute într'un loc determinat pentru 40 sau 60 soldațĭ de infanterie.

Acest eserciţu va da loc la o lucrare grafică pe $^1/_{200}$ m. un plan și profil, și la un memoriŭ.

b) Pentru locotenențĭ și sublocotenențĭ:

1. Alegerea loculuĭ și așeḑarea uneĭ tabere pentru un batalion sau două escadrone.

2. Așeḑarea uneĭ garde marĭ și a posturilor sale.

3. Conducerea unuĭ detașament de 40 sau de 100 ómenĭ de infanterie sau cavalerie pentru a se uni cu corpu din care face parte, traversănd un loc descoperit, câmpie, muntos, pădure saŭ cu obstacole, într'o țară neamică.

4. Conducerea unuĭ convoiu de efecte militare, subsistențe etc. și atacul unuĭ convoĭ.

5. Conducerea capuluĭ avantgardeĭ saŭ a estremităţeĭ ariergardeĭ unuĭ regiment în faţă neamiculuĭ saŭ întro ţară neamică.

Aceste esercițiurĭ fac obiectul de raporturĭ în care oficeriĭ vor arata maĭ întâiŭ aspectul terenuluĭ, și starea drumurilor de comunicație mare și mică. Aceĭ care știŭ se desemneze vor alătura un crochiŭ pe 1/10.000 m.

6. Recunoscerĭ de: podurĭ, ferme, sate și alte localitățĭ și cu proecte ale pune în stare de apărare, arătând numărul de oamenĭ necesarĭ pentru apărare; se vor putea anexa planurĭ pe 1/1000 saŭ 1/500 m.

7. Construcția uneĭ redute pentru forța de la 60 la 120 ómenĭ de infanterie și un tun.

c) Pentru căpitanĭ.

1. Alegerea uneĭ tabere pentru un regiment de infanterie saŭ cavalerie, specificând toate detailele de instalare.

2. Conducerea unuĭ detașament de 100—600 ómenĭ saŭ 100—400 caĭ, care are ordin a se uni cu corpul din care face parte, traversând o țară neamică, în fața neamiculuĭ.

3. Rechisițiĭ în fața neamiculuĭ, conducerĭ și atacurĭ de convoiŭ.

4. Conducerea uneĭ avant-garde saŭ arier-garde a unuĭ regiment în fața neamiculuĭ saŭ în țara neamică.

5. Construcția uneĭ lucrărĭ de fortificațiĭ pasageră într'un loc hotărât, pentru 300 saŭ 400 ómenĭ cuprinḍênd și artilerie. Lucrare grafică și memorie ca la locotenențĭ.

D. D. Șefi de corpurĭ și diferite serviciurĭ

No. 201 *Bucureștĭ, 6 Sept.*

Inaintarea în grad este mijlocul cel maĭ puternic de care dispune Ministeriul spre a răsplăti serviciurile și meritele ofițerilor și suboficerilor ce-șĭ împlinesc datoriile și se deosebesc, și tot-odată, a se pedepsi și a se pune pe calea cea bună pe ceĭ îndărătnicĭ și abătuțĭ din datoriile lor. Acesta este și scopul legiuireĭ de la 28 Martie 1862, care otărăște că înaintarea să se facă după vechime și merit.

Această legiuire însă, fie orĭ-cât de dreaptă, ea devine un isvor de descurajare pentru ofițeriĭ ceĭ bunĭ și o încurajare a vițiuluĭ, când nu se aplică cu dreptate.

Buna aplicare a eĭ depinde de la recomandațiile D-v. pentru aceia ce privește meritul, iar pentru ceĭ vechĭ, din

ingrijirea ce ațĭ avea ca din vreme să cerețĭ trecerea în posiția de neactivitate a celor ce vețĭ crede c'ar avea drept de a înainta și care nu ar da dovedĭ de îndreptare după încercările ce vețĭ face.

Am constatat însă cu părerea de răŭ, cu ocasia înaintărilor din 30 August, că cea mare mare parte din raporturile de recomandație ce s'aŭ trimes Ministeriuluĭ nu sunt de loc conform cu reglementele și instrucțiile ce vi s'aŭ dat.

Ast-fel în coloana «Numerile de preferință» care servă Ministruluĭ spre a alege pe ofițerĭ după merit, am văḑut la unele corpurĭ (Regim 2) lipsind cu totul, iar la altele (Regim. 1) însemnat fie-care prin numerile 1 și 2. Prin aceste numere, mi-a fost cu neputință a înțelege ce voeşte şeful regimentuluĭ a însemna. M'am aflat în aceiașĭ confusie văḑênd raporturile Regim. 7, care însemnează prin No. 1 pe toțĭ ceĭ recomandațĭ, ba încă maĭ mult, Regim. 3, pune șirul numerilor fie-căruia după cum este scris, ast-fel că dă preferință unuia care este atestat maĭ răŭ de cât cel următor. Regimentele de lancerĭ și batalionul de vînătorĭ aŭ lăsat nescrisă această coloană, iar preşedintele comisieĭ criminale a împlinit-o prin *comisia criminală (?)*.

Pentru atestarea în cele-l'alte coloane, mulțĭ aŭ întrebuințat note și cuvinte, unele afară din instrucțiĭ iar altele neințălese. Ast-fel multe corpurĭ atest prin eminență și 20, iar Regimentul al 2-lea de infant. înseamnă caracterul celor ce recomandă prin cuvîntul *înfricoșat (?)*

Regimentul 7 recomandă sergențĭ spre a fi înalțațĭ la gradul de sub-locotenețĭ la jandarmĭ. Aceasta, afară că este contra tuturor instrucțiilor, dar Ministeriul nu înțelege cum un sergent care a făcut serviciŭ în infanterie să fie recomandat de şeful sĕŭ pentru cavalerie, când în termin de 8—10 anĭ a fost însărcinat să-l învețe reglementele de infanterie. Regim. 2, recomandă 5 sergențĭ pentru dragone de aur (?) când această distincție nu maĭ există în nicĭ o legiuire și maĭ cu seamă în cea din 28 Martie, care abrogă pe toate cele-l'alte.

Regimentul 4 și batalionul de vînătorĭ în lista de re-

comandare pentru înaintare trece sergenţĭ pe care-ĭ atestează răŭ. Puţina bagare de seamă poate opri pe orĭ-cine de a face asemenea greşelĭ.

Am observat asemenea, că mulţĭ din D-v. nu recomandă pe ofiţeriĭ ceĭ maĭ vechĭ ce aŭ prin corpurĭ şi la întrebarea verbală ce am facut, mi s'a spus că aŭ purtărĭ rele şi n'aŭ voit a face raport formal.

Această urmare pune pe Minister în cea maĭ mare greutate, căcĭ a nu'ĭ înalţa este contrar legiĭ asupra înaintăriĭ, a'ĭ înălţa este a ţine în oaste şi a răsplăti oamenĭ cu purtărĭ recunoscute de rele. Dacă şefiĭ de corpurĭ aŭ ofiţerĭ pe care nu'ĭ cred vrednicĭ d'a fi înalţaţĭ trebue să facă cunoscut din vreme Ministruluĭ abaterele saŭ viciurile lor şi a cere punerea lor în neactivitate, iar nu a se mărgini şi a-ĭ trece cu vederea.

Această din urmă urmare nu numaĭ că nu este o soluţie, dar aduce Ministeruluĭ o confusie din cele maĭ prejudiciabilĭ oasteĭ.

Chem, dar din nou atenţia D-v. la facerea recomendaţiilor. Dreptatea în aprecierĭ şi curajul opinieĭ saŭ maĭ bine îndeplinireĭ datoriilor, trebue să fie mobilul care să vă conducă în atestarea fie-căruie. Trebue să fiţĭ pătrunşĭ că chipul de înaintare contribue mult la întărirea saŭ slăbirea disciplineĭ: de este dreaptă, încurajează pe ofiţeriĭ ceĭ vrednicĭ şi pune pe cale bună pe ceĭ răĭ, la din contra ea descurajează pe ceĭ ce-şĭ îndeplinesc datoriile şi încurajază viţiul.

Sunt hotărât, dar, d'acum înainte să nu trec cu vederea nicĭ o recomandare ce nu este conformă cu regulamentul şi instrucţiile în vigóre, şi orĭ-ce raport neînregulă îl voiŭ considera ca notă rea aceluia care l-a făcut.

Ministru de Resbel **General Florescu**

1864. *Ianuar 10.*

1). Să promulgă Legea prin care se autorisa guvernul a contracta un imprumut de 48,1212,767 spre a servi:

La acoperirea capitaluluĭ votat de adunare ca ajutor pentru locurile sfinte din Orient (38,430.000).

Pentru materialul armateĭ spre a infiinţa o *fonderie de tunurĭ* cu materialul necesar pentru 50 tunurĭ, spre a se cumpăra 48 tunurĭ şi 40,000 puştĭ şi muniţiĭ de resbel, pentru înfiinţare de mare echipament şi pentru cumpărare materialuluĭ flotileĭ.

Januar 22.

Prin inalt ordin de ḑi se dispune formarea de consiliĭ de anchetă de regiment şi de divisie, modul cum trebue a se întocmi un consiliŭ special pentru intendenţa militară, generalĭ de brigadă şi de divisiĭ. Consiliul se va putea pronunţa prin proces-verbal asupra punereĭ în neactivitate pentru infirmităţĭ timporale, şi pentru cause de disciplină.

Fie-care consiliu se va compune din 5 membri, după gradul saŭ funcţia oficeruluĭ obiect al ancheteĭ, doĭ membriĭ cel puţin vor trebui a fi din arma saŭ corpul de administraţie din care face parte oficerul.

Membriĭ şi preşedintele vor fi numiţĭ de către comandanţiĭ de divisie după vechime; când oficerul este intendent, general de brigadă saŭ de divisie membriĭ se numesc de Minister. Nicĭ un oficer nu poate fi trimis înainte consiliuluĭ de anchetă fără ordinul special al Ministruluĭ saŭ inspectorilor generalĭ prin generaliĭ comandanţĭ aĭ divisiilor.

Se va numi un raportor dintre membriĭ consiliuluĭ şi care convocă consiliul. Oficerul obiect al ancheteĭ trebue să fie present la şedinţa consiliuluĭ şi cu drept de aşĭ alege un apărător dintre militarĭ (act. neactiv. saŭ dimisie).

Hotărârile se daŭ în basa majorităţeĭ.

Când oficerul se va crede reŭ judecat, va face protest arătând toate argumentele şi drepturile sale; protestul 'l va depune în mâna preşedintuluĭ care 'l va transmite o-dată cu procesul-verbal al consiliuluĭ de anchetă Ministeriuluĭ, acesta va aprecia şi se va pronunţa fără a ordona convocarea unuĭ al doilea consiliŭ.

Prin ordonanţa domească de la 8 Mai 1864 se hoteresce la fie-care comandament militar constituirea uneĭ *comisiunĭ de examinare a sergenţilor pentru gradul de sublocotenet.*

Comisiile vor fi compuse din treĭ membriĭ din care unul cu gradul de cel puțin de căpitan va fi președinte, și vor funcționa de la 1 Martie până la 15 April a unuĭ an.

Obiectul examenuluĭ:

Reglementele militare, școla de sold. și de ploton (teor. și prac.), serviciul interior precum și datoriile sub-locot. la școla de batalion, escadron saŭ baterie ; condica penală, ad-ția și contabilitatea companiilor, materiile cuprinse in școla de 1-ul și al 2-le grad

Inalt ordin de ḑi No. 533.

Bucureștĭ, 6 Mai

Oficerĭ, sub-oficerĭ și soldațĭ!

Evenimente marĭ s'aŭ împlinit.

Camera electivă a refusat concursul seŭ guvernuluĭ meŭ pentru niște măsurĭ, care urmaŭ a desvolta libertățile noastre publice și prosperitatea ţereĭ.

Eŭ am disolvato !

Naţia întreagă este acum chemată a rosti voința sa.

Datoria voastră este a păstra liniștea publică și de a veghea ca voința Românilor să se poată manifesta în toată libertatea.

Aratațĭ-vă ca tot-d'auna credincioșĭ apărătorĭ aĭ ordineĭ și aĭ disciplineĭ.

După ce am stăvilit atâta timp, prin nestrămutata voastră fidelitate, relele pasiunĭ, vețĭ avea acum onoare, nu maĭ puțin mare, d'a contribui prin leala și energica voastră atitudine, a da în sfârșit țeriĭ libertatea și a reduce în neputința pe aceia care ar compromite interesele și demnitatea patrieĭ noastre.

Oficerĭ, sub-oficerĭ și soldațĭ!

M'am resemat tot-deauna pe voĭ și voĭ v'ațĭ arătat tot-d'auna demnĭ de încrederea mea. Și astă-dată, nu mă îndoesc, vețĭ ști a vă ţinea la înălțimea sarcineĭ ce încredințeḑŭ patriotismuluĭ vostru.

Alexandru Ioan I. Ministru de Resbel: **General Manu.**

28 Decemb.

Regulament pentru chemarea și instrucția Gloatelor (resumat)

Locuitoriĭ comunelor de la 17—50 se vor aduce pen-

tru a se deprinde la arme în toate Duminicele pe timp de 3 ore și din care o oră la tragerea în țintă. Adunarea se va face la reședința comuneĭ saŭ în locul cel maĭ apropiat hotărât de instructor.

Privigherea instrucțieĭ e încredințată cadrelor din reservă, și până la definitiva lor organisare se va detașa pentru fie-care județ un locot. saŭ sub-locot. un caporal și un soldat de infanterie.

Primariĭ comunelor aŭ grijă de a aduna pe oamenĭ. In fie-care comună șeful depozituluĭ alege de instructorĭ pe ceĭ ce aŭ servit în armata de linie, dorobanțĭ saŭ grănicerĭ, ca oficerĭ, în lipsa de aceștia, ca sergent, caporal saŭ soldațĭ. Comunele se vor sili a avea un om care se cunoască a bate toba saŭ a cânta cu cornul.

Oamenĭ de la 26—32 anĭ se vor aduna de două orĭ pe an la capitala plășiĭ pentru inspecțiĭ și exercițiĭ și durata acestor exercițiĭ să fie o-dată cu revista ómenilor din reservă. Comandanțiĭ divisiilor hotăresc ḑiua chemăreĭ.

1865

Inalt ordi de ḑi No. 320

Bucureștĭ, 20 Februarie.

Asupra raportuluĭ Ministruluĭ Nostru, secretar de Stat la Ministeriul de Resbel cu No. 2432.

Am decretat și decretăm:

Art. 1. Comitetul consultativ al Armateĭ se va compune după cum urmează:

General Florescu, Președinte;

Inspector general al serviciuluĭ sanitar, Davila;

Intendend general, Tobias Gherghel;

Colonel A. Solomon.

« I. Cornescu,

« C. Veghenau,

Locot. Colonel Herekt,

« » Gh. Manu,

Maior D. Donicĭ,

« I. Algiŭ,

« G. Slaniceanu

Căpitan M. Vladescu, Raportor;
» A. Berendeĭ, Secretar.

Art. 2 şi cel din urmă. Ministrul Nostru, Secretar de Stat la Ministeriul de Resbel, este însărcinat cu esecutarea ordonanţeĭ de faţă.

Alexandru Ión Ministru de Resbel **General Manu.**

Ordin de ḍi pe toată oastea; No. 64.

Bucureştĭ, 5 Februarie.

Art. 1 Corpurile de trupă vor înfiinţa de îndată vivandiere, conform înalteĭ ordonanţe cu No. 1048 din anul încetat.

Art. 2 Leafa fie-căreia, se fixează de leĭ una sută pe lună şi cheltuiala de hrană doĭ leĭ pe ḍi, care se va plăti de corpurĭ din masa generală de întreţinere.

Art. 3 Uniforma pentru toate armele va fi conform înaltuluĭ decret ce s'a dat pentru aceasta şi se vor înfiinţa tot din masa generală.

Atribuţiile vivandierelor se vor prescrie printr'un regulament special.

Ministru de Resbel, **General Florescu,**

Ordin de ḍi pe totă oastea No. 184

Bucureştĭ, 18 Iunie.

Experienţa a dovedit, că desele inspecţiĭ şi reviste aduce mult bine serviciuluĭ administrativ, fie făcute orĭ de cine, maĭ cu seamă că există multe chestiĭ locale, unde ar trebui multă surveghere.

Spre a se aduce dar foloasele dorite administraţieĭ, prevenindu-se negligenţa şi orĭ ce alte casurĭ, se pune îndatorire inspectorilor de geandarmĭ şi dorobanţĭ, comandanţilor de divisiune şi şefilor de batalioane aĭ grănicerilor, ca pe viitor orĭ de cîte-orĭ fac inspecţiile D-nealor de comandament, companiilor şi escadroanelor, să inspecteze şi administraţia şi comptabilitate lor în detail, şi să comunice intendenţeĭ resultatele.

Se înţelege însă, că această sarcină nu le dă şi dreptul d'a da ordine, saŭ a lua vr'o disposiţie în privinţa contabilităţiĭ saŭ aplicaţieĭ reglementelor.

Ministru de Resbel, **General Manu.**

Inalt ordin de ḑi No. 908.

Bucureştĭ 25 Iunie

Stabilimentul de Artilerie, oferindu-mĭ ḑilele aceste un muscheton de artilerie şi o puşcă Spahis, lucrată de maiştri aceluĭ stabiliment, am constatat cu plăcere eleganţa şi acurateţa în construcţie, îngrijire şi soliditate în material. Arăt dar a mea deplină mulţumire Locot.-Coloneluluĭ Herckt, şeful aceluĭ stabiliment, precum şi tuturor oficerilor şi şefilor de ateliere; mulţumesc dar şi generaluluĭ Manu, Ministruluĭ de Răsboiŭ, care prin stăruinţele sale aŭ isbutit sá înceapă a da oasteĭ arme construite în Ţară. ne maĭ avênd trebuinţă în viitor de fabricele streine.

Alexandru Ión I.

Ministru de Resbel, **General Manu.**

1866.

Ordin circular Domnilor Şefi de corpuri

No. 76. *Bucuresti 11 Februarie*

Indată după primirea aceştia, veţĭ pune a jura trupele de sub comanda D-voastră credinţă nouluĭ guvern, prin următoarea formulă:

Ministru de Resbel, **Maior Leca.**

Formula Jurământului

Jur că voiŭ fi credincios drapeluluĭ ţăriĭ mele şi guvernuluĭ Conteluĭ de Flandra, representat prin Locotenenţa Domnească, compusă de Generalul Nicolae Golescu, Colonel Haralambie şi Lascăr Catargiŭ, iar în lipsa acestuia din urmă de D-l Dimitrie Sturza.

Oficerĭ, sub-oficerĭ, caporalĭ şi soldaţĭ!

Venirea mea la Minister vă este cunoscută; ea a fost actul spontaneŭ al poporuluĭ şi al armateĭ. Eŭ voiŭ căuta a mă arăta demn de încrederea celuĭ dintâĭ prin întrebuinţarea cu probitate a banilor publicĭ şi încrederea Armateĭ, căutând a o pune pe o cale de progres moral şi material.

Oficerĭ, sub-oficerĭ, caporalĭ şi soldaţĭ!

Sper că concursul vostru nu-mĭ va lipsi. Eşit din rîndurile voastre, serviciurile mele sînt ale unuĭ soldat cre-

dincios drapeluluĭ seŭ. La lucru dar fie-care şi strigătul vostru de resbel să fie *Filip* şi *Patria*.

No. 54
11 Februarie Ministru de Resbel, **Maior Leca.**

Raportul Ministruluĭ de Resbel către Locotenenţa Domnéscă

In urma ordinelor ce aţĭ bine-voit a-'mĭ da, mă grăbesc a vă supune în scurt **starea putereĭ noastre militare.**

La cel întâiŭ apel al guvernuluĭ stă gata 40,000 omenĭ armata de linie, grănicerĭ şi dorobanţĭ. Guvernul poate dispune încă de 32 batalione de miliţie districtuală formată din soldaţĭ vechĭ esiţĭ din serviciŭ, pe lângă care apoĭ maĭ pote numera guardele orăşeneştĭ ce sunt în formare. Artileria nostră numeră 100 gurĭ de foc de şi nu sunt toate încă echipate, dar dupe mijlócele ce dispunem nu ne va trebui de cât o septămână spre a le putea pune in mişcare.

Aceste sunt puterile militare regulate de care pote dispune guvernul, însă când trebuinţa va cere şi la un moment dat, împrejurul acestor trupe se vor strânge toţĭ Românii ce 'şĭ iubesc ţara şi carĭ voesc a fi liberĭ.

Ministru de Resbel, **Maior Leca.**

(Din Monit. Oastei, Partea Neoficială)

„In ḑiua de 17 Aprilie 1866 s'a dat în sala teatruluĭ din Bucureştĭ un splendid banchet pentru înfrăţirea ofiţerilor armateĭ cu aceĭ din garda naţională. La acest banchet a asistat Inalta Locotenenţă Domnească, Miniştriĭ, Eminenţa sa Mitropolitul, maĭ multe persoane de distincţie, precum şi oficeriĭ garnisoaneĭ Bucureştĭ şi aceĭ aĭ gardeĭ naţionale. Dintre toasturile ridicate cităm acela purtat de D-nul General Golescu în onoarea **Domnitoruluĭ Carol,** cu următorul cuprins:

Domnilor,

Astă-ḑĭ când întreaga naţiune şi-a exprimat voinţa, cea dintâĭ urare ce trebue să iasă din pieptul fie-căruĭ Român este o urare de fericire pentru Alesul Românieĭ.

Princepele Carol I, de şi nu este astă-ḑĭ în capul acestuĭ ospăţ, putem însă afirma că va fi în curând în mijlocul naţiuneĭ care l'a ales. Piedicĭ multe, poate, vom in-

timpina, dar să fim cu toțiĭ tarĭ în credință și le vom învinge pe toate și Europa va recunoaște legitima noastră voință. Soarta țereĭ e în mâinele noastre.

Uniți deci și strînșĭ legațĭ să ne grupăm în jurul tronuluĭ și să nu lăsăm să se apropie de el altul, de cât acela căruia România i-a întins brațul și care viind curând în mijlocul nostru va da, suntem convinșĭ, un noŭ avînt menirilor noastre. *Trăiască Carol, Trăiască România una și nedespărțită.*

Consideraţiunĭ asupra organisareĭ din Perioda a II-a. Luată în întregul eĭ aceasta periodă de 7 anĭ, represintă pentru armată întăia etapă fecundă în sensul creaţiunilor militare, fiind-că dacă se pune față în față aceia ce se moștenise de la regimul Regulamentuluĭ Organic, adică, aceia ce se organizase ca forță militară în Principate în timp de 27 anĭ, cu aceia ce se făcu numaĭ de la 1859 pînă la 1866, atuncĭ se vede numaĭ de cît absoluta disproporție între timp și între lucrul săvîrșit.

Faptul este explicabil din douĕ puncte de vedere:

I-iu. Unirea Principatelor îndreptase aspirațiunile Romînilor spre o viață cu totul nouă, spre viața aceia a unuĭ popor de sine stătător și care avea nevoe a se manifesta maĭ cu seamă din punctul de vedere al puteriĭ militare, fiind-că această putere este principala semnificare a autonomieĭ unuĭ stat cum și garantul eĭ.

2-lea. O forță armată numeroasă în stat era absolut trebuitoare după Unire, fiind că numaĭ așa se puteaŭ suda toate puterele viĭ ale națiuneĭ, toate vointele, decĭ se înlăturaŭ năzuințele separatismuluĭ, fie că dînsele eraŭ din interior, fie că veneaŭ din afară.

O armată tare într'un stat este semnul cel maĭ vădit că există în poporul ce o formează, o întreține și o cultivă, o voință nestrămutată de a trăi cu demnitate; este o dovadă că acel popor are conștiința de sine, de vitalitatea luĭ și că imprejurarea venind a face uz de puterea sa militară o va intrebuința pentru un scop mare, pentru un interes general.

Facţiunile n'au teren a se întări şi desvolta într'un stat unde există o putere militară bine organisată şi puternică, fiind-că ori-ce ar încerca ele, sforţările lor vor fi lovite de neputinţă, se vor produce în deşert căci le va lipsi mijlocul de a fi ajutate. Exemplu îl avem în propria nostră Istorie modernă, încercările de la Craiova şi Bucureştĭ, maĭ tărḑiŭ de la Ploeştĭ în 1869.

Maĭ cu seamă după actul din 24 Ianuar 1859, act care se făcuse în afară de prevederele unora din foştiĭ protectorĭ aĭ Principatelor şi în potriva conpeţitorilor din lăuntru la tronurĭ, saŭ a acelor protivnicĭ Unireĭ, era nevoe a pune mînă energică şi a sopri cât maĭ repede armata; fiind că eventualitatea de a se reveni la litera convenţiuneĭ de la Paris, la *unirea de formă*, nu era nicĭ de cum înlăturată.

Capul statuluĭ trebuia să aibă elementul gata pentru a stînjâni orĭ-ce tendinţă care ar fi avut drept scop distrugerea lucruluĭ îndeplinit, a *unireĭ de fapt*.

Prin urmare, dacă se consideră numaĭ aceste douĕ cause pentru a motiva sporirea maĭ mult de cât normală a oştireĭ în perioada despre care este vorba, ele încă sunt destul de puternice şi de îndreptăţite, şi Istoria Naţională nu va putea, cînd va înregistra faptul cu nepărtinitoarea eĭ judecată, să nu se oprească maĭ mult asupra acesteĭ sforţărĭ intreprinsă într'un scop atât de înalt.

Din punctul de vedere propriŭ militar, organisarea nouă avuta ea un program de urmat, un sistem de basă, pentru ca prin desvoltarea eĭ să poată corespunde şi trebuinţelor răsboiuluĭ?

Neapărat că luând în deaproape examinare modul cum fie-care instituţie militară s'a creiat orĭ refăcut, se vede că a fost un program, că cel puţin se urmărea o ideie, fiind-că pe masură ce se sporeaŭ unităţile şi se iveaŭ trebuinţele lor, se căutaŭ şi mijlócele pentru ale face faţă.

Dar cum nu era nicĭ experienţa care sĕ lămurească în ce sens trebuiaŭ îndreptate silinţele, nicĭ ştiinţa, resultat al studiuluĭ faptelor, al împrejurărilor locale, al mijloacelor, în fine al tuturor acelor factorĭ carĭ călăuzesc pe organisator în lucrarea luĭ; de aceia şi opera întreprinsă

se poate socoti ca datorită în o bună parte improvisaţiuneĭ.

Faţă cu greutăţile de neînvins pentru a reface de îndată existentul şi a creia aceia ce trebuia, apoĭ, a întruni intr'un singur corp totul, a-l prevedea cu legile şi regulamentele care se'ĭ asigure stabilitatea şi progresul în viitor, se recurse la guvernul frances, care se oferi a da personalul necesar şi care, după cum dice legea din 13 Mai 1860, să fie însărcinat cu «instruirea şi comandarea detaşamentelor model, cu organisarea staturilor majoare, pentru reformarea administraţiuneĭ şi a contabilităţeĭ armateĭ» şi că, paralel cu această măsură, să se trimită pe cheltuiala statuluĭ tinerĭ românĭ pentru a face studiile militare în şcoalele speciale ale Franciеĭ.

Măsurile aceste avură drept resultat, că tot ce se făcu în armată, fu o copie maĭ mult saŭ maĭ puţin credincioasă a instituţiunilor şi legilor militare francese.

Pe lângă misiunea franceză în curând dar să puseră la lucru şi tineriĭ militarĭ românĭ, întorşĭ din Francia cu studiile terminate; aşa că se dobândise elementele necesare pentru îndrumarea instituţiunilor noastre pe calea de mult urmată de o veche şi mare armată, care nu maĭ departe de cât în 1859, încă odată 'şĭ acoperi vulturiĭ de glorie pe câmpurile clasice ale Italieĭ de nord. Pe atuncĭ in Europa nu era de admirat de cât armata francesă, nu era de imitat de cât obiceiurile şi instituţiile eĭ.

Omagiuluĭ de recunoştinţă ce datoraŭ Principatele Romine, protectoruluĭ desinteresat, Impăratuluĭ Napoleon al 3-lea, şi putereĭ de sugestiune pe care o exercita asupra spiritelor din ţară, splendoarea armiilor francese, acestor două cause se datoreşte introducerea în România a legilor, formelor şi procedeurilor armateĭ francese.

Cine ar fi putut, în perioada aceasta adică, de la anul 1859—1866, să descopere intru-cât armata franceză era in adevăr la înălţimea cerinţelor răsboiuluĭ?

Abia după răsboiul Austro-Prusian din 1866, se vădu şi încă de foarte puţinĭ, că în altă parte de cât în Francia era o armată cu base de organisare în adevăr potrivite trebuinţelor răsboiuluĭ modern, cu aşedăminte mult maĭ

conforme cu ceia ce, după resboiul din 1870, se numi «Naţiunea înarmată».

Misiunea francesă găsi în Principatele-Unite două elemente militare distincte: trupe regulate cu formele şi obiceiurile ce primiseră sub regulamentul organic, saŭ maĭ just sub direcţia rusească, şi trupe neregulate cu caracter cu totul necunoscut în Francia şi avênd însărcinărĭ pur administrative; fără legătură cu cele-l'alte trupe, nefiind dependinte de Ministeriul de răsboiŭ de cât pentru oarecare măsurĭ disciplinare şi pentru o instrucţie militară absolut rudimentară.

In ţară eraŭ în adevĕr credinţe care socoteaŭ aceste din urmă trupe ca formând puterea reală militară, ca representante adevărate a vechilor oştirĭ naţionale, căcĭ organisaţia lor, de tot rustică, era întru-cât-va calchiată după vechile cete româneştĭ de puşcaşĭ, plăeşĭ, arcaşĭ, dorobanţĭ şi călăraşĭ saŭ *norodul ridicat la oaste.*

Dorobanţiĭ şi grăniceriĭ, nu puteaŭ însă a fi obiectul îngrijireĭ misiuneĭ francese, nicĭ tineriĭ românĭ sosiţĭ din Francia nu vedeaŭ în această masă de braţe elementul principal al oştireĭ, ci potrivit ideilor în curs atuncĭ, maĭ cu seamă în Francia, trupa permanentă de sub arme constitui obiectul întregeĭ atenţiunĭ. A o spori, a o dota cu legĭ şi regulamente, a o instrui potrivit ideilor, a face din ea o forţă distinctă şi principală în constituirea armateĭ, spre acest sfîrşit se îndreptară toate silinţele şi toate resursele financiare ale statuluĭ.

De la un buget de 21,350.437 leĭ v. cât se prevăḍu pentru oştirĭ în anul 1860, în ambele principate, excluḍînd trupele neregulate şi pompieriĭ, până la un buget de 31,990.410 l. v. cât se prevăḍu pentru anul 1865, excluḍînd aceleaşĭ trupe, resultă o creştere la cheltuelĭ numaĭ in curs de 6 anĭ, de 10,000.000; sume absorbite de trebuinţele trupelor şi serviciilor permanente înfiinţate, saŭ in curs de înfiinţare în această periodă.

Bugetul trupelor neregulate: dorobanţĭ, jandarmĭ, grănicerĭ şi pompierĭ, pe anul 1860, se cifra la suma de 5,229,296 l. v. iar în 1865 la suma de 6,533,832 l. v, ceia

ce dovedeşte că pentru dorobanţĭ şi grăniceri, *adevărata putere armată a ţereĭ,* puţin se avu în vedere, şi cu toate acestea, efectivul armateĭ permanente în 1865 era de 19.365 oamenĭ şi 3459 caĭ, iar al trupelor neregulate 24,548 şi 7.930 caĭ. ***In acéstă constă marele defect al organisăreĭ din perioda studiată.***

Prin legea din 1864 se stabilesc basele organisăreĭ putereĭ armate, hotărându-se compunerea eĭ din:

1. *Armata permanentă cu reserva eĭ* şi
2. *Miliţiile* compuse din *grănicerĭ şi dorobanţĭ* cu reservele lor.

Toţĭ românii saŭ împământeniţiĭ fiind chemaţĭ a lua armele de la vârsta de 20—50 anĭ şi anume:

De la 20—26 în armata permanentă şi în miliţiĭ.

Ceĭ din armata permanentă să facă patru anĭ in serviciŭ şi 2 anĭ in reservă. In mod analog se socotea serviciul şi pentru miliţiĭ. Toţĭ recrutaţĭ prin tragerea sorţuluĭ la vârsta de 20 anĭ împliniţĭ.

Pe lângă aceste elemente, Legea în deposiţiile eĭ generale maĭ prevedea, că Guvernul poate se cheme prin decret domnesc şi oamenĭ de la vatră de la etatea de 17—20 anĭ şi de la 26 până la 50 anĭ, împărţindu-i în 3 clase:

I-a clasă de la 26—32 anĭ, a II-a clasa de la 32 până la 40 anĭ, a III-a clasă de la 17—20 anĭ şi de la 40—50 anĭ. Chemările să fie treptate şi începând cu clasa I-a.

In cas de concentrărĭ regimentele de miliţiĭ şi clasele aceste adunate, să formeze brigade cu regimentele din armată permanentă.

Celor chemaţĭ din cele treĭ clase de la vatră Statul nu era obligat a le da de cât armătura.

Nicĭ o altă organisare nu se dădu acestuĭ ultim element care maĭ pe urmă lua numirea de *Glóte,* însă prin Regulamentul din 28 Decembrie 1865 se arătă modul cum se va da instrucţie diferitelor sale clase şi când pot fi chemate pentru acest scop.

In privinţa legilor şi regulamentelor militare de comandament, administraţie şi de instrucţie, ceia ce se făcu iarăşĭ respira aerul similarelor lor din Francia.

Comandamentul fu organisat în sensul de a'şĭ exercita autoritatea asupra trupelor aflate pe teritoriul afectat fie-căruia, fără a se ţinea seamă de necesitatea constituireĭ trupelor în marĭ unităţĭ din timp de pace.

Comandanţiĭ de divisiĭ saŭ comandanţiĭ de teritoriŭ nu aveaŭ de la Ministru delegaţiunea pentru partea administrativă a trupelor de sub comanda lor, căcĭ administraţia fu încredinţată unuĭ corp deosebit, numit Intendenţa, care exercita în numele Ministruluĭ şi în legătură directă cu el, atribuţiile de control şi de conducere a intereselor materiale şi financiare ale trupelor, iar amesticul comandamentelor superioare în modul de a face al Intendenţeĭ era cu totul limitat; să şi luase măsurĭ pentru casul când un comandant ar fi ordonat vre-o dispoziţie neprevăḑută de Intendenţă, aceasta să raporteze Ministruluĭ faptul, şi să nu execute de cât numaĭ dacă Comandantul şi-a luat respunderea în scris.

Administraţia interioară a corpurilor de trupă se stabili pe basele şi normele urmate tot ca în Francia, instituindu-se consiliile de administraţie, casieriĭ, oficerĭ cu îmbrăcămintea, magasiĭ şi depourĭ pe regimente, aprovisionările de tot soiul în aceleaşĭ condiţiunĭ, formularele şi registrele contabilităţeĭ, masele individuale ale oamenilor, într'un cuvînt întregul aparat greoĭŭ şi plin de formalism care absorbea un numeros personal şi care făcea în armata francesă obiectul celor maĭ marĭ şi maĭ deosebite silinţe în detrimentul altor nevoĭ militare cerute de resboiŭ.

Este necontestabil că o asemenea administraţie nu putea să fie înţăleasă la noĭ de cât cu foarte marĭ greutăţĭ, de aceia şi aclimatisarea eĭ ceru multă vreme şi absorbi multe năzuinţe.

Apoĭ trebue a considera şi practicele trecutuluĭ care iarăşĭ nu puteaŭ fi repede alungate; deprinderea spiritelor cu o veche ordine de lucrurĭ nu se putea înmlădia la noile forme, care voind a garanta banul statuluĭ, justa şi buna luĭ întrebuinţare, copleşiră de-o-dată pe toţĭ cu un noian de îndatorirĭ din care, cu cea maĭ mare bună-voinţă, încă nu se putea eşi fără atingerĭ.

In privința legilor și reglementelor militare care trebuiaŭ să determine recrutarea, instrucția, înaintarea, erarhia, posiția oficerilor, pensiunile etc. și aci se făcu mult:

Ast-fel se promulgă:

In 1862, Regulamentul Şcoleĭ Militare, Regulamentul asupra serviciuluĭ și contabilitățeĭ atât în natură cât și in banĭ. Consemnul general pentru posturĭ (actual maĭ există încă părțĭ din el în Regulamentul serviciuluĭ din garnisónă). Regulamentul asupra administrațieĭ și contabilitățeĭ spitaluluĭ; Instrucțiĭ asupra inspecțiilor generale. Legea pentru înaintarea în oaste și Legea erarhieĭ militare; Legea Caseĭ dotațiĭ oasteĭ. Legea relativă la comisia superioare a Dotațieĭ oasteĭ. Regulamentul serviciuluĭ în campanie. Regulamentul asupra erarhieĭ militare și a înaintăreĭ în armată.

In 1863, Regulamentele asupra școaleĭ de batalion, a serviciuluĭ Interior, a trageręĭ în țintă. Regulamentele: căsătorieĭ oficerilor, al casarmăreĭ și al organisăreĭ depositelor regimentelor de infanterie, cavalerie, artilerie și ale batalioanelor permanente făcând corp în parte. Regulamentul serviciuluĭ soldeĭ. Regulamentul serviciuluĭ transporturilor și al convoiurilor. Regulamentul comandamentelor militare.

In 1864, Legea organisăreĭ putereĭ armate. Legea posițieĭ oficerilor. Legea asupra stăreĭ de asediŭ. Legea recrutăreĭ.

In 1865, Regulamentul pentru organisarea consiliurilor de anchetă. Regulamentul pentru chemarea în serviciu a Dorobanților pedeștri și călărĭ. Regulamentul pentru chemările periodice ale reserveĭ. Regulamentul pentru serviciul Jandarmelor de orașe. Lege pentru pensiunile suboficerilor și soldaților în retragere. Regulamentul privitor la inscrierea de bună-voie în serviciul armateĭ.

Toate aceste dominate și imbibate de acelașĭ spirit al legislațiuneĭ francese.

Trebue de adaos că acest spirit atât de tare coprinsese cercurile diriguitoare militare în cât se ajunsese a se imita până și lucrurile de o importanță minimă; așa se reglementă portul bărbeĭ, al barbișonuluĭ, se procctă creațiunĭ de zuavĭ

intr'un cuvînt, pe lângă uniformele care se asemanaŭ în foarte bună parte cu cele franceze apoĭ şi cele-l'alte lucrurĭ de ordine interioară aveaŭ aceiaşĭ făptură, ast-fel în cât cine-va s'ar fi credut în plină armată franceză, pe malurile Dunăreĭ.

In ce priveşte însă dacă instituţiunele aceste importate ar fi putut da resultatele dorite, aceasta rămînea timpuluĭ şi încercăriĭ să dovedească, ştiut fiind, că legile organice nu-şĭ produc efectul saŭ nu li se pot aprecia resultatele de cât după un lung şir de anĭ de aplicaţiunĭ şi în definitiv, numaĭ răsboiul este acela care măsură şi lămuresce bunătatea saŭ defectuositatea lor, după resultatele dobândite prin el.

Unul din oficeriĭ Misiuneĭ franceză şi care a contribuit mult la întroducerea sistemuluĭ de administraţie militară in ţară, sub-intendentul Le Cler, în descrierea sa asupra Principatelor[1], referindu-se la starea lucrurilor de atuncĭ şi la greutăţile îrtimpinate de misiune în opera sa de organisare, dice următoarele:

«Misiunea franceză, trimisă spre a organisa administraţia şi a dirige instrucţia militară a armateĭ, fu compusă, din causa îndoituluĭ scop ce avea, din oficerĭ de intendenţă militară şi de birourĭ carĭ sosiră în aniĭ 1860 şi 1861 şi din oficerĭ de Stat-Major, de trupă, de artilerie şi din subofícerĭ de această armă, sosiţĭ în 1861 şi 1862.

«La ajungerea misiuneĭ, dînsa întimpină din partea administraţieĭ centrale, (adică din partea biurourilor, iar nu din aceia a Ministruluĭ care era atuncĭ absent), o adevărată vrăjmăşie, o forţă de inerţie de nedescris. Inainte de a reglementa din noŭ armata, era trebuincios a'ĭ cunoaşte situaţiunea, nevoile, vechile procedărĭ, noile aspiraţiunĭ; de a defini într'un cuvînt, basele pe care trebuia a se înţelege spre a se aşeda noul sistem.»

«Orĭ, într'un timp maĭ mult de cât o lună, întrebările puse de şeful misiuneĭ nu avură nicĭ un răspuns; şi dacă n'ar fi apucat taurul de coarne, adică a costrînge biuro-

1) Op citat. Pagina 144. I-ia parte.

urile și șefiĭ de corpurĭ spre a'ĭ răspunde, scriind sub propria luĭ dictare, ar fi așteptat încă și acum[1]) științele cerute.

«Alte obstacole surveniră din causa nestabilitățiĭ puteriĭ, a repedeĭ schimbărĭ de miniștri, a predisposițiuneĭ nouluĭ venit de a schimba saŭ stînjâni măsurile deja luate de predecesorul săŭ.

«In fine, dacă misiunea dădu peste miniștri afabilĭ, destoinicĭ, însuflațĭ de dorința progresuluĭ, avu însă de luptat și cu incapacitatea, neexperiența și reaua voință.

«Cu toate aceste impedicărĭ, s'a ajuns la resultate satisfăcătoare chiar în așa puțin timp, și nu s'ar putea aduce de cât laude puteriĭ de asimilare care este un privilegiŭ al raseĭ române. Trebue să adăugăm, că oposiția manifestată de către biurourĭ și de partisaniĭ vechiuluĭ regim, nu era nicĭ de cum împărtișită de tineriĭ oficerĭ, nu numaĭ de aceĭ educațĭ la Paris saŭ instruițĭ acolo, dar chiar de aceĭ eșițĭ din burghezimea născândă și ajunșĭ la epolete pe calea angajăriĭ voluntare. In lipsă de sub-oficerĭ contabilĭ eĭ s'aŭ pus la muncă și grație numaĭ ajutoruluĭ lor a început să funcționeze cu regulă noua contabilitate. In maĭ puțin de un an, toate reglementele aŭ fost înțelese și aplicate, se poate cita un fapt și maĭ însemnător: la 15 Decembrie 1860, eraŭ încă în vigoare metoadele vechĭ; la 1 Ianuar 1861, prin câte-va instrucțiĭ și modele provisoriĭ întocmite în toată graba și transmise chiar telegrafic, contabilitatea mergea pe acelașĭ picior ca în Francia și de atuncĭ îșĭ urmă drumul.

«Nu știŭ dacă s'ar putea da peste multe exemple de soiul acesta, chiar la națiunile cele maĭ înaintate.

«In acelașĭ timp misiunea creă serviciul comptabilitățeĭ generale, acela al fondurilor și al ordonanțărilor; ea arătă cum să se întocmească un buget după natura cheltuelelor; luă direcțiunea acestor serviciĭ și le stabili așa de bine că încă și acum acéstă parte din operile noĭ, presintă cea maĭ multă trăinicie.

1] In 1866, data apariției opului citat.

«Așa de mare grăbire nu întra în proectele șefuluĭ misiuneĭ, el fu însă silit la aceasta prin promulgarea unuĭ regulament financiar, cu putere de esecuție de la 1 Ianuar 1861; tot meritul esecuțiuneĭ revine decĭ tinereĭ generațiunĭ militare.

«Pe când reglementele se elaboraŭ și se imprimaŭ, șeful misiuneĭ reorganisă administrația centrală instituind două direcțiunĭ, una a personaluluĭ și a operațiilor militare, alta a administrațieĭ, fie-care avênd divisiunĭ și subdivisiunĭ pe soiurĭ de afacerĭ. Grupând lucrările asemuitoare și clasându-le metodic, munca se simplifică; se putu suprima un personal inutil ceia ce permise de a crea de îndată, fără cheltuelĭ pentru Stat, două alte instituțiĭ ce lipseaŭ armateĭ; intendența militară și oficeriĭ de administrație.

«De la început chiar, soldatul fu scutit de cumpărările directe și s'a admis a se face ordinar, adecă a se lăsa soldatul liber pe baniĭ seĭ spre a-șĭ cumpăra hrana; inovație radicală în această țară. Economiile realisate prin această gestiune în comun deveniră în scurt timp așa de marĭ, în cât se putu veni cu ele în ajutorul cheltuelelor generale ale corpurilor. Se dobândi ast-fel proba evidentă despre profiturile ilicite ce se realisaŭ maĭ înainte în paguba stomahuluĭ soldatuluĭ, sub regimul așa ḑis părintesc.

«Consiluirile de administrație se formară; ținerea scriptelor făcu pe fie-care ḑi progrese. Corpurile fură dotate cu o masă de întreținere în scopul de a prevedea ele singure la toate cheltuelile interioare și care nu aveaŭ amestec cu solda. Soldatul primi în acelașĭ timp bine-facerile maseĭ individuale (altă dată ḑisă pentru rufe și încălțăminte), ale căreĭ economiĭ, acumulate din trimestru în trimestru, pregătea omuluĭ un fond de reservă care i se plătea îndată și în numerar la eșirea din serviciŭ.

«Solda, fără accesoriĭ, împărțită în două numaĭ (de presența și absența), fu redusă la cea maĭ simplă expresiune.

«Cu aceste treĭ fondurĭ numaĭ și cu mijlocul acesteĭ simplificărĭ ale căruĭ efecte sunt lesne de înțeles de oameniĭ de meserie, comptabilitatea corpurilor, degajată de încurcăturile

francese, trebuia ca să ia un avânt repede. Dar aceasta nu era de cât contabilitatea, maĭ remînea să se fondeze serviciile administrative, adecă: subsistențele, îmbrăcămintea, campamentul, transporturile, cuartiruirea, etapele etc., etc. Serviciĭ indespenabile fără care o armată, o colónă nu póte subsista, nicĭ se mișca, nici a'șĭ prevede la trebuințele sale în cas de marș, de expedițiune saŭ de răsboĭŭ. Misiunea era gata de a lucra dar de câte-orĭ atingea și aceste chestiunĭ, vorbele, stăruințele, scrisorile sale remaseră fără respuns saŭ fură luate în nume de rĕŭ. Prin ce fatalitate, prin ce ascunsă piedică, din ce motive personale, prin ce neprevedere, saŭ prin ce rea voință guvernul refusă stabilirea chiar a unuĭ serviciu de manutanță? Se fie óre aceasta pentru că soldatul este obicĭnuit cu mămăligă și că nu merită să mănânce pâne? Caiĭ au fost maĭ bine tratațĭ ca ómeniĭ; cel puțin furajele sunt date de un antreprenor.

«Cu tóte acestea, îmbrăcămintea a făcut óre-care progrese; un atelier central fu creiat, materialul produs în țara, de o calitate primitivă, să înlocui cu stofe și efecte fórte elegante prin culórea și forma lor. Ce greșală însă că s'a împrumutat la tóte armatele europene părțĭ de uniformă, pe când se afla chiar în țară modelul național, tip evident de costum de husarĭ, acum destinat armateĭ de Dorobanțĭ!

«Armamentul este pe calea progresuluĭ.

«Echipamentul, harnașamentul, încălțămintea sunt în fórte rea stare! Soldatul 'șĭ face încă singur încălțămintea din părțile ce i se dă.

«Spitalurile se organiséză și ele puțin câte puțin sub energica impulsie a fondatoruluĭ lor D. Doctor C. de la facultatea din Paris (Dr. Davila. Nota Trad.) Dar câte sunt de făcut până să se dobândéscă medicĭ, contabilĭ, infirmierĭ, ambulanțe demne de acest nume!

«Când óre administrația centrala se va ocupa de a asigura prin cumpărărĭ publice aprovisionărele destinate bolnavilor?

«Când va ințelege guvernul că fără serviciĭ administra-

tive saŭ cu serviciĭ administrative incomplecte mobilisarea uneĭ armate este imposibilă?

«In starea actuală armata română nu póte să se miște și ar fi o încurcătură pentru puterea care ar întrebuința-o ca ajutor. Numaĭ repetând acest adevăr póte se va ajunge spre a fi înțeles.»

«Misiunea militară, cu tóte că avea de refăcut totul de la basă până la vărf, fu mult maĭ fericită; cel puțin ea avea de a face cu instrumente palpabile, docile; progresele ḑilnice se puteaŭ vedea cu ochiĭ.

«Codul Kisseleff domnea atât instrucția cât și disciplina; exercițiul și manevra se făceaŭ după tradațiile ultimeĭ ocupațiunĭ rusescĭ. Reorganisarea școleĭ militare a produs ródele sale. Instrucția infanterieĭ nu are de căt să mérgă cu pașĭ egalĭ cu aceia a batalionuluĭ de vânătorĭ pedeștri, dirijată de unul din ceĭ maĭ distinșĭ oficerĭ aĭ noștriĭ. Dacă artileria a făcut puține progrese tecnice, cel puțin procedeurile sale practice s'aŭ îmbunătățit mult. Cavaleria așteaptă un instructor de hippiatrică și de equitație, de care are fórte mare trebuință.

«Ce trebue de ḑis asupra serviciuluĭ interior? doară numaĭ că el este părăsit în mânele subofícerilor și caporalilor. Oficeriĭ nu se ocopă de el; presența lor la casarmă este un eveniment; a'ĭ vedea la pansaj, la hrana cailor, la distribuțiĭ este și maĭ rar. De aceia și ținuta ómenilor și a camerilor este de plâns, îngrijirele de curețenie rĕŭ surveghiate și interesele soldatuluĭ reŭ susținute.

«Subordonațiunea, disciplina nu există de cât în stare negativă. Afacerile, orĭ-care ar fi gradul, se trateaze cu o familiaritate compromițătóre; superiorul comandă fără fermitate, inferiorul ascultă după cum 'ĭ convine. Spiritul de corp, și spiritul militar sunt a se creia; o linie profundă desparte pe fiĭ de familie de aceĭ aĭ burghesieĭ. In general să servește pentru uniformă și pentru fireturĭ; pentru a avea o parte în buget și a'șĭ da dimisiunea sa maĭ tîrḑiŭ. Fie-care trăește după cum crede, cheltuindu-șĭ léfa în câteva ḑile și trăind restul din lună din expediente.

Maĭ multe datoriĭ de cât instrucție, maĭ multă risipă de

cât muncă, ast-fel este, cu óre-care escepție, situația generală.

«Disciplina nu apasă aspru de cât asupra gradelor inferioare. Spre rușinea guvernuluĭ, pedépsa corporală nu este încă abolită. Pentru cea maĭ mică greșală inferiorul este bătut saŭ huiduit de șefiĭ seĭ. A vorbi aci despre buna-voința cu totul părintéscă a oficerilor noștri pentru ómeniĭ lor, de afecțiunea respectuosă a acestora pentru superioriĭ lor și a lăuda avantagele reciproce ale acesteĭ confiențe, este a vorbi o limbă necunoscută. Aceasta se înțelege: soldatul nu'ĭ de cât un țĕran, și țĕranul nu'ĭ de cât aproape un sclav.

«Cu toate aceste, asemenea soldat, sĕrmanul, are prețioase calitățĭ: este ascultător, intelegent, sobru, răbdător, tare și bun mărșăluitor. Regiunele muntoase daŭ foarte frumoșĭ oamenĭ. Talia mijlocie a armateĭ este maĭ mare ca talia armateĭ francese. Bine comandațĭ, aceștĭ oamenĭ ar valora cât ceĭ maĭ bunĭ soldațĭ europeneștĭ.

«Adaugăm încă, că soldatul român, ca toțĭ ceĭ de rasa sa, este foarte perfectibil; el se potrivește la totul cu o îndemănare de minunat. Facĭ din el, după cum vreĭ, un cismar, un croitor, un armurier și chiar un musicant.

«Chiar se abusează maĭ tot-d'auna de această facultate de asimilare. Șeful unuĭ regiment din nou creat, ceru ca orhestra compusă în modul cum s'a spus, să vie a'i cânta sub ferestre, după opt ḑile de la formare. Capelmaistrul (artist german ca toțĭ colegiĭ seĭ), întămpină toate greutățile din lume numaĭ ca să se amâne cu câte-va ḑile această reproducție.

«Din nenoricire, ast-fel de coloneĭ devin generalĭ și miniștri și nu să simt maĭ puțin la locul lor, ca alțiĭ în asemenea posiție.

«Recrutarea, conform regulamentuluĭ elaborat în 1860, după legea francesă, să face în modul cel maĭ arbitrar. De mult încă se luaŭ cu forța un numĕr ore-care de țĕranĭ, fără deosebire de vârstă și de posiție familiară, 'ĭ legaŭ ca pe niște fiare selbatice și 'i duceaŭ în această stare la reședința districtuluĭ.

«Se găsise mijlocul de a agrava aceasta inichitate impunând părinților tinerilor recrutațĭ așa, o contribuție de 300 leĭ pentru a asigura prima misă a îmbrăcămintei lor și ca garanție contra desertareĭ, în care cas baniĭ remăneaŭ confiscațĭ. S'a văḑut dându-se foc bordeiuluĭ părinților pentru aĭ constrânge se găsească pe fiul desertor. Acum aceste acte barbare sunt aproape suprimate, dar trebue a vedea cum să procede la facerea recensimântuluĭ, la tragere și revisuire. E ore posibil de a constata clasele când nu sunt registre de stare civilă? afară numaĭ doară de notele unuĭ popă dacă și el știe a scrie: de aci resultă omisiunĭ și lacune maĭ cu seamă în favoarea fiilor de familie, ast-fel că țĕranul cu toate sarcinele ce 'l maĭ impovorează, suportă singur și impositul recrutăreĭ! Există o casă a dotațieĭ osteĭ fondată după modelul case nóstre; ea nu servește de cât la exonerarea conscrișilor israilițĭ.

«Pentru a pune un capăt la alte abusurĭ nu maĭ puțin scandaloase ca aceste, misiunea făcu să se introducă o lege asupra înaintăreĭ. Era și vremea de a hotără condițiile de vechime și de merit; de a pune un frâŭ favoritismuluĭ la darea graduluĭ cum și la acordarea recompenselor militare în favorea celuĭ dintâiŭ venit, și maĭ ales pentru acte și serviciĭ străine armateĭ. Sub regimul vechiŭ, în adevĕr, să improvisase maiorĭ la vârsta de 24 anĭ, colonelĭ la 25 anĭ, cu o așa de mare profusiune că un caimacan al Moldoveĭ, principele Vogoride, după exemplul luĭ Caligula ce 'șĭ făcuse calul consul, legase un brevet de gâtul unuĭ câine.

«In timp de un an, după promulgarea legeĭ noĭ, ea funcționă spre satisfacerea vrednicilor oficerĭ, dar prin acésta să stinghereaŭ fie pofte arḑătoare, fie resplătirele ce se acordaŭ cu atât maĭ multă ușurință cu cât eraŭ maĭ puțin costisitoare. Acum legea este calcată în picioare și regimul bunuluĭ plac a reînflorit.

«După părerea noastră dorobanțiĭ și grăniceriĭ, oamenĭ voinicĭ, obicinuițĭ la oboselile uneĭ viețĭ foarte active, sunt adevărata forță militară».

In realitate era și imposibil a se lucra și face ceva maĭ mult saŭ maĭ bine pentru oștire, căcĭ în țară exista o mare nestabilitate în treburile publice, frământărĭ periculóse agitaŭ pătura de sus a locuitorilor, frământărĭ ce se transmiteaŭ la stratul comun al orașelor cu înlesnire. In timp de 7 anĭ numaĭ puțin de ḑece ministere să schimbară, treĭ rescóle avură loc, una la Craiova, alta la Ploeștĭ și alta la Bucureștĭ, în fine o lovitură de stat avu loc la 2 Maĭ 1864, când camera electivă fu închisă cu forța și representanțiĭ adunăreĭ scoșĭ din ea prin puterea baionetelor. Orĭ, este știut, că instituțiunea armateĭ are, maĭ mult de cât orĭ-care alta, nevoie, pentru desvoltarea și înbunătățirea eĭ, de stabilitate în regimul ce guvernéză o țară și de liniștita petrecere a viețeĭ publice. Când aceste lipsesc, oștirea este și ea stingherită în moralul eĭ, în desvoltarea sa, dar maĭ cu seamă spiritul de disciplină cu greŭ se întărește și se menține în rândurĭ; slăbăciunĭ se ivesc icĭ și colo, ocupațiunile militarilor pentru propria lor menire devin secundare spre a se deda la viața publică-politică și plină de agitațiunĭ. Dacă un aseminea regim de guvernare continuă maĭ multă vreme, atuncĭ armata devine un teren comun de labóre pentru partidele politice, și însușĭ existența statuluĭ devine amenințată când, militariĭ împărechiațĭ după credințele lor politice, întră în arena luptelor publice alăturĭ cu partidele ale căror credințele împărtășesc.

După mărturisirile contimpuranilor, armata principatelor era credinciosă Domnitoruluì Țereĭ, dar că această credință era isvorâtă maĭ mult din atașamentul de persónă de cât fructul educațiuneĭ militare, al aceleĭ puterĭ morale care nu se distruge prin nimic și care are la basă neperitórele precepte ale Disciplineĭ, ce nu se póte dobândi de cât prin exemple continue de înaltă virtute și prin o observare îndelungată a acelorașĭ regulĭ, care constituesc însușĭ normele vieții militare.

Acésta însă nu era posibil a se realisa în șapte anĭ, maĭ ales în urma regimuluĭ de nepotism și de umilințe de sub Regulamentul Organic.

In ce privește instrucția militară, dânsa era și ea la în-

ceputurele eĭ, sub forma pe care regulamentele francese o dădeaŭ, şi numaĭ la trupele permanente, căcĭ cele-l'alte trupe nicĭ eraŭ în măsură a cunóşte ceva din causa roluluĭ lor administrativ.

Un exemplu despre instrucţia militară cum se practica pe vremurĭ sunt manevrele esecutate în 1863, de următórele trupe din garnisóna Bucureştĭ: Şcóla militară, Batalionul de geniu, Batalionul de vănătorĭ, al 6-le Regiment de infanterie, un batalion din Reg. 4 Infanterie şi unu din al 7-le; Regimentul 1 de lăncierĭ, două bateriĭ de artilerie din care una călăréţă, 1 Escadron al trenuluĭ echipajelor şi ambulanţeĭ.

Intăia manevră, 29 August.

«Scopul principal era *trecerea Colentineĭ.*

«Maĭ întâiŭ s'a făcut o recunoscere de Cavalerie la a căreĭ întoarcere Artileria aŭ deschis un foc de bateriĭ; după aceasta vânătoriĭ aŭ înaintat risipiţĭ, urmaţĭ de infanterie, cu douâ liniĭ în coloane de divisiune. Ajungând pe marginea dreaptă a Colentineĭ, infanteria s'a desfăşurat, deschiḑênd focurĭ de rândurĭ, vănătoriĭ s'aŭ concentrat la podul de la Băneasa şi 2 secţiĭ de artilerie aŭ deschis focurĭ în dreptul poduluĭ. După aceasta, Vânătoriĭ aŭ trecut în atac pe pod şi s'aŭ desfăşurat spre a acoperi trecerea infanterieĭ. Aceasta fu semnalul trecereĭ Colentineĭ, *care se efectuă prin apă adâncă până la piept, cu toată agerimea şi sângele rece a trupelor celor maĭ esersate;* după ce trupele s'aŭ întocmit în bătae pe malul stâng al Colentineĭ s'aŭ chemat Vănătoriĭ, deschiḑându-se foc de rândurĭ pe toată linia cu artileria la flancurĭ şi prin intervale. In sfârşit patru batalioane din aripa dreapta aŭ atacat în coloane de divisioane dupe care, Regimentul No. 1 de lăncerĭ aŭ încheiat manevra printr'un atac cu front risipit».

A doua manevră, 18 Octombre.

«Cincĭ batalioane formaŭ întâia linie pe câmpia cea întinsă ce se deschide în stânga Băneseĭ: în a doua linie staŭ lăncerĭ, artilerie şi ambulanţele.

După ce Ministru de Resbel (Generalul Florescu) a tre-

cut înaintea frontuluĭ acestor liniĭ s'aŭ început manevrele sub însuşĭ a sa comandă.

I. Infanteria deschise focurĭ de batalioane.

II. Vânătoriĭ dispuşĭ în divisioane (pe semi-batalion) in dosul centruluĭ batalioanelor, aŭ înaintat, esecutânt toate mişcările propriĭ acesteĭ arme.

După retragerea Vânătorilor s'aŭ deschis focurĭ de rânduri pe toată linia cu artilerie la flancurĭ şi la intervale.

Presupunându-se ameninţarea uneĭ cavaleriĭ numeroase, Batalionele s'aŭ format maĭ întâiŭ în coloane de divisióne apoĭ s'aŭ eşelonat pe Batalioane din centru la 100 paşĭ distanţă şi formând *carelƐ*, feţele esterioare aŭ deschis focurĭ cu artileria prin intervale. După aceasta Cavaleria a încheiat manevra printr'un atac general.

Pregătirea pentru defilarea s'a făcut prin următoarele mişcărĭ de linie: 1-iŭ, s'aŭ întocmit colónele de divisione: 2-le s'a format colóna generală pe glóte; 3-lea s'a reformat linia prin întocmirea cu faţa înapoĭ pe 1-iul division din 1-iul Batalion; în sfârşit s'aŭ sevârşit defilarea pe divisióne cu plină distanţă».

A treia manevră, 1 Noembre.

«Intăia linie se compunea din 6 batalioane şi şcóla militară a doua linie ca maĭ sus.

«Cavaleria făcu o recunoscere şi se retrase carabineriĭ deschiḑând focurĭ, iar cele 7 batalioane formate în coloane de divisióne se puse în mişcare directă pe al 4-lea batalion şi ca la 200 paşĭ distanţă să desfăşurară. Vânătoriĭ se retraseră in a doua linie; 1-a deschise focurĭ cu artilerie la flancurĭ şi în intervale.

«Presupunându-se că vrăjmaşul caută a intoarce aripa stângă, se făcu despre acestă aripă un atac de lăncerĭ iar linia Infanterieĭ făcu o schimbare de front pe al 4-lea batalion. Această mişcare fu protejată de o pânză de vânătorĭ. După aceasta se făcu un atac in eşelóne de batalióne la 100 paşĭ distanţă prin aripa stânga. Eşalónele pe măsură ce întraŭ în linie deschideaŭ focurile de rând împreună cu artileria, dispusă în două bateriĭ la amândouă rândurile.

«Indată ce toate batalioanele reintrară în linie, patru batalioane din aripa dreaptă, sub comanda coloneluluĭ Lupașcu, făcură un atac în coloane de divisióne iar batalioanele din aripa stângă, urmară în supramergere deschiḑênd focurĭ de rândurĭ.

După atacul aripeĭ drepte, cavaleria dispusa după aripele acesteĭ liniĭ făcu un atac concentric care încheiă acestă manevră». (Partea Neof. Monit. Osteĭ No. 3 din 14 Noembre 1862).

In vara anuluĭ 1863 să concentrară aproape 9000 oamenĭ în taberă la Cotrocenĭ; Infanteria se constitui în două brigade; Regimentele de cavaleria se imbragadară, un Regiment de artilerie cu 4 bateriĭ și un *Regiment de 4 escadroane de dorobanțĭ*, Batalionul de vânător, Batalionul de Geniŭ, *Un batalion de Grănicerĭ*. Scopul acesteĭ concentrărĭ fu de a desevârși trupele în instrucția noilor regulamente și ale deprinde cu viața de campanie. Trupele aŭ fost ținute în taberă patru lunĭ. Comandant al Tabereĭ a fost Generalul Florescu, care în acelașĭ timp îndeplini și funcția de Ministru cum și aceia de *Major General* pe lângă Domnitor.

Din cele ḑise până aci, se pot deduce caracterile destinctive ale epoceĭ, și se póte adăuga, că progresele organisăreĭ armateĭ, ca începuturĭ, sunt lăudabile, nimenĭ neputând se aducă scădere valoriĭ sforțărilor făcute în acéstă privință. Ceiea ce se intocmea și maĭ cu seamă modul în care se lucra era copie după armata francesa, dar direcțiunea acésta în afacerile militare nu era singuratică, de óre-ce în țerile nóstre influința francesă domina aprópe în mod esclusiv totul, atât în viața publică cât și cea privată; intrégă legislațiune a țereĭ nu fu de cât o imitațiune a aceleĭ francese și pe acéstă cale se și continuă ast-fel că și astăḑĭ chiar suntem, încă în bună parte, sub imperiul aceleiașĭ înrâurirĭ.

.....

Perioda a III-a. De la Constituţiunea din 1866, până la proclamarea Independenţeĭ în 1877.

La 13 Februarie 1866 Domnitorul Cuza abdicând, o Locotenenţă Domnească îndeplini exerciţiul putereĭ în principate, conform cu normele Convenţiuneĭ din 1858 şi a Statutuluĭ desvoltător din 1864.

Al doilea desiderat al Românilor era, ca pe lângă *Unire*, să aibă şi *Domnitor ereditar, dar care să fie un principe dintr'o casă domnitóre străină din Occident*, fiind-că numaĭ aşa se puteaŭ înlătura pentru tot-d'auna competiţiunele din lăuntru la tronul Ţereĭ şi se perdeaŭ năzuinţele acelor ce doreaŭ încă a se reveni la starea de separatism a Principatelor.

La 8 April 1866, Naţiunea prin plebiscitul sĕu, proclamă ca Domnitor pe *Alteţa Sa Principele Carol De Hohenzollern*, iar la 30 Iunie acelaşĭ an, se promulgă *Constituţia*, adecă Legea fundamentală prin care se statorniceaŭ noile forme şi instituţiunĭ ale Statuluĭ şi exerciţiul puterilor sale.

In primul loc Constituţiunea înlătură întitulare de Principatele Unite-Române şi hotăreşte, că dânsele constituesc *un singur stat indivisibil* sub numire de **Româniea**.

Puterile statuluĭ sunt:

1. *Puterea legislativă*, care se esercită colectiv de către Domn şi Representaţiunea naţională compusă din Senat şi Adunarea deputaţilor. Orĭ-ce lege ca să esiste, cere învoirea a câtor trele aceste ramurĭ ale Putereĭ legislative; iniţiativa legilor avêndu-o fie-care din ele.

2. *Puterea esecutivă*, care se esercită de Domnitor prin Miniştriĭ seĭ şi carĭ prin acesta devin respundetorĭ de actele Domnitoruluĭ, persona sa fiind inviolabilă. Orĭ-ce act

al Domnitoruluĭ trebue a fi contrasemnat de Ministru. Domnitorul numeşte şi revoacă pe Miniştriĭ seĭ, sancţionează şi promulgă legile saŭ le refusă sancţiunea sa.

Domnitorul este Capul putereĭ armate şi conferă gradele în conformitate cu legea.

3. *Puterea Judecătorească* care se esercită de toate instanţele judecătoreştĭ, în basa legelor, iar sentinţele sĕ esecută în numele Domnitoruluĭ.

Din puntul de vedere militar Constituţia hotăreşte:

Tot romånul face parte saŭ din armata regulată saŭ din miliţiĭ, saŭ din garda cetăţenească conform legilor speciale.

Militarilor nu li se pot lua gradele, onorurile şi pensiunele de cât numaĭ în virtutea uneĭ sentinţe judecătoreştĭ şi în casurile determinate de legĭ.

Contigentul armateĭ se votéză în fie-care an şi legea care 'l fixează nu póte avea tărie de cât numaĭ pentru un an.

Guarda cetăţenéscă este menţinută iar organisarea şi mobilisarea eĭ regulată după legile eĭ speciale.

Nicĭ o trupă străină nu póte fi admisă în serviciul statuluĭ, nicĭ ocupa teritoriul ţereĭ şi nicĭ trece pe el de cât în puterea uneĭ legĭ.

Constituţiunea prevede a se întocmi următórele legĭ militare:

Asupra organisăreĭ armateĭ, asupra înaintărilor, a retrageреĭ, a posiţiuneĭ oficerilor şi asupra justiţieĭ militare.

Din Constituţiune s'a eliminat condiţionalitatea cuantumuluĭ forţelor militare hotărâtă în Convenţiunea de la Paris din 1858, şi nu se făcu alusie nicĭ la tributul ce urma a se da Porţeĭ conform Tratatuluí de la Paris.

Cu alte cuvinte, Românii 'şĭ stabilesc eĭ însuşĭ acum modul cum doreaŭ încă de mult a se guverna.

Porta suzerană protestă la început contra Constituţieĭ, contra alegereĭ Domnitoruluĭ străin, contra atingerilor Convenţiuneĭ şi Tratatuluĭ de la Paris. Unele puterĭ garante asemenea nu voiră ca se dea asentimentul lor, îndată, la noua stare de lucrurĭ, dar în urmă mulţumită influenţeĭ şi

tactuluĭ nouluĭ Domnitor al țereĭ, relațiunelor sale personale cu unele din înaltele cercurĭ politice europene, spirituluĭ de reculegere și de unire ce'l dovediră ómeniĭ de stat din Patrie, evenimentelor internaționale din Europa, în fine tuturor acestor împrejurărĭ, Constituțiunea din 1866 remasă bună și diriguitórea intereselor nóstre naționale interne pănă în present.

Pentru puterea armată a țereĭ o nouă eră se deschide cu noul sistem de guvernămênt. România întra, în acestă privință, în categoriea statelor constituționale în care șeful statuluĭ de și este capul suprem al armateĭ dar dirigiarea intereselor militare e încredințată Ministruluĭ de Rĕsboiŭ, ca organ responsabil de guvernămênt. Orĭ-ce creațiune, orĭ-ce schimbare în formele oștireĭ saŭ pentru întrebuințarea mijlocelor țereĭ spre a înbunătăți instituțiunele militare într'un cuvânt, orĭ-ce act public de administrație și de conducere în afacerile oștireĭ de acum trebuie a se îndeplini în basa uneĭ legĭ și prin Ministru de răsboiŭ.

In unire cu acéstă procedare restrictivă și neînlăturată unuĭ regim constituțional maĭ ales așa de precis cum este acel așeḑat prin Constituțiunea nóstră din 1866, stă și faptul, că Ministrul de resboiŭ ca Membru al Cabinetuluĭ de guvernământ este legat politicește cu acesta și prin urmare, supus tuturor fluctuațiunelor ce survin în viața publică parlamentară, o schimbare de cabinet aducând neapărat și o schimbare a Ministruluĭ de resboiŭ. Ceia ce în realitate, pentru treburile militare este un defect, fiind-că atinge continuitatea în vederĭ, urmărirea unuia și aceluiașĭ program in tot ce este relativ la organisare și la pregătirea pentru răsboiŭ. Un ministru se duce, altul vine, fără cause saŭ motive militare ci numaĭ fiind-că așa este procedeul constituțional, ca membri aĭ aceluiașĭ Cabinet să aibă solidaritate între eĭ, dar cu asemenea schimbărĭ și ideile saŭ vederile sĕ schimbă, neputându-se impune nouluĭ ministru vederile saŭ ideile fostuluĭ ministru. Și dacă schimbarea de guvern survine maĭ repede, dacă luptele parlamentare și situațiile politice interne forțază ca aceste schimbărĭ să se facă la intervale maĭ micĭ de cât cum Constituțiunea in-

trevede, atuncĭ e lesne de apreciat, că așeḑămêntele militare vor fi înrîurite și dânsele de aseminea schimbărĭ.

Acest defect este înlăturat în alte țărĭ, tot monarhice constituționale, prin existența unuĭ organ cu caracter pur militar, prin existența *Șefuluĭ de Stat-Major General*, căruia i se creiază o așa situațiune în stat în cât el este constituționalicește recunoscut a fi pe de o parte, consilierul imediat al Capuluĭ armateĭ pentru tot ce privesce conducerea aceștia, iar pe de alta parte, ajutorul Ministruluĭ care este șeful responsabil al administrațieĭ și al intereselor materiale ale armateĭ.

Acestă situațiune împacă și starea de pace și starea de resboiŭ, fiind-că aceiașĭ personalitate care a contribuit la pregătirea armateĭ de rĕsboiŭ, va remâne pe lângă capul armateĭ și în timpul când, eventualitatea survenind, va trebui să se întreprindă răsboiul.

Că în ce privește proectele militare unde se cer mijlóce materiale atingând resursele de tot soiul ale țereĭ, susținerea acestor proecte înaintea representațiuneĭ naționale se face la cas de trebuință, și de însușĭ Șeful Statuluĭ-Major General, ca organ ajutător al Ministruluĭ și ca sfetnicul lum'nat al Capuluĭ armateĭ, fără ca prin acésta dânsul să aibă vre un atribut politic. Șeful Statuluĭ-Major în asemenea împrejurare este pentru representanțiĭ țereĭ un susținător al intereselor pur militare în deplină cunoștință de întreg organismul oștireĭ, de tóte nevoile eĭ, de aceiea ce s'a făcut și cum s'a făcut și de ceiea ce maĭ trebue de îndeplinit, în vederea realisăreĭ aceluiașĭ și unic scop, *a fi gata de resboiŭ.*

Sunt la mijloc anĭ întregĭ de muncă în acelașĭ sens, o experiența încercată și întărită de studiul acelorașĭ fenomene, de examenul acelorașĭ fapte; ceia ce este imposibil a pretinde de la un ministru care până în ajun de a fi numit ca atare, a avut un cerc de activitate redus in afacerile întregeĭ oștireĭ.

Constituțiunea din 1866 nu a putut deosebi in așeḑămêntul militar asemenea trebuință și faptul este explicabil, fiind-că la aceia epocă organul acesta militar nu exista de cât

in Prusia şi fiind-că armata acestuĭ regat încă nu era prototipul armatelor moderne; pe atuncĭ armata francesă cu tóte ale eĭ instituţiunĭ stătea maĭ presus în faţa opiniuneĭ celor maĭ multe naţiunĭ şi în fine, pentru că Constituţiunea nóstră călca pe urmele celeĭ belgiene cu *adausurile politice cele maĭ noĭ* ce s'aŭ găsit maĭ bune pentru ţara nóstră.

Progresele organisăreĭ de la 1866—1877.

Administraţia Centrală a Răsboiuluĭ. După noua lege a organisăreĭ armateĭ din 1868, Ministrul de Răsboiŭ administrează şi dirige interesele armateĭ in numele Domnitoruluĭ şi în conformitate cu legile, adecă în conformitate cu disposiţiunele Constituţiuneĭ.

Personalul şi împărţirea biurourilor Ministeriuluĭ de Resboiŭ, se regulează a fi următoare după legea din 1868:

Ministru, apoĭ Secretariatul compus din: un director general, 4 directorĭ de serviciŭ, 10 şefi de biurourĭ şi 12 sub-şefi de biurourĭ, registratorĭ şi arhivarĭ, copiştĭ, etc.

In 1870 se promulgă Regulamentul serviciuluĭ interior al Ministeriuluĭ de Resboiŭ unde se arată atribuţiunile şi îndatoririle fie-căreĭ *direcţiunĭ*, şi care, după organisarea din 1866, se numeaŭ *divisiunĭ*.

Direcţia I-a. Personal şi operaţiĭ militare. Biuroul 1: Recrutarea, justiţia militară, corespondenţa generală. Biuroul 2: Organisarea şi efectivul trupelor şi al cailor afară de acele ale armelor speciale şi tren. Şcolĭ, Staturĭ-Majoare, inspecţiĭ generale. Biuroul 3: Miliţiĭ, Dorobanţĭ şi Grănicerĭ. Pensiĭ şi gratificaţiĭ.

Direcţia II-a. Administraţia. Biuroul 1: Transporturĭ, indemnităţĭ de misiĭ, hrană, furaje, încăldit şi luminat, remonta cailor. Controlul trupelor de administraţie. Depoul de hârtie şi imprimate. Biuroul 2: Imbrăcăminte, campament, material pentru spitalurĭ; verificarea compturilor in materie a depositelor; inspecţiĭ administrative.

Direcţia III-a. Comptabilitatea. Biuroul 1: Intocmirea bugetelor şi compturile generale; verificarea centralisaţiilor

și revistelor de liquidație; corespondența proceselor Ministeriuluĭ și datoriile către stat; conservarea actelor și garanțiilor; fondul Monitoruluĭ Oasteĭ. Biuroul 2: Fondurĭ și ordonanțe, verificarea actelor pentru ordonanțare; repartiția creditelor; organisarea mandatelor de plată și delegațiĭ. Arhiva generală a Armateĭ.

Direcția IV-a. Materialul armelor speciale. Construcțiĭ. Biuroul 1: Material de resbel și al stabilimentelor de artilerie, depositul de praf și munițiĭ de resbel; controlul și comptabilitatea lor; controlul oamenilor și al cailor armelor speciale; guardĭ de artilerie și maiștri; inspecția armelor trupelor și serviciilor speciale. Biuroul 2: Materialul geniuluĭ; școale speciale; serviciŭ de geniŭ, guardĭ, casărmĭ, consiliile de casarmare, construcțiĭ militare; reparațiĭ și închirierĭ. Mobilier, asigurărĭ. Biuroul tecnic, supravegherea și întreținerea curățenieĭ prin clădirele militare. Vase plutitoare; materialul flotileĭ și personalul; ținerea inventarelor și registrelor de control și comptabilitate.

Depositul de Resbel. Atașat direct sub ordinele Ministruluĭ. Biroul 1: Harta Românieĭ, lucrărĭ topografice interioare, biblioteca, litografia și imprimeria armateĭ. Biuroul 2: Lucrărĭ istorice. Statistica militară și lucrărĭ regimentare. Biuroul Monitoruluĭ Oasteĭ.

Regulamentul arată îndatoririle Directoruluĭ general și ale întreguluĭ personal, relațiile din interior; în fine precisează sub ce forme trebue a se publica în Monitorul Oasteĭ legile, regulamentele, decretele și decisiile ministeriale; forme care și astădĭ se întrebuințează.

In 1875, la Direcția a II-a din Minister (administrativă) se maĭ adăugă biuroul al 3-lea și toate lucrările și atribuțiile Direcțiuneĭ se înpărțiră în treĭ biurourĭ: 1-iul, cu intendența militară și corpul de administrație, aprovisionărĭ și administrarea spitalelor; regulamentele respective; al 2-lea, administrația și serviciul întreguluĭ echipament, uniforme, administrația depositelor, a companieĭ de uvrierĭ; confecțiĭ, etc.; al 3-lea, transporturĭ militare cu drumul de fier, indemnitățĭ, etc. Prin Decisia Ministerială din 11 Martie 1877, Direcția II-a iarășĭ se întocmește în două biu-

rourĭ, suprimîndu-se al 3-lea, creat în 1875. De altă parte prin Inaltul Decret No. 552 din 1877, controlul personalului Administrațieĭ centrale, al intendențeĭ, al corpuluĭ oficerilor și trupelor de administrație precum și acel al serviciuluĭ sanitar ce până acum făcea parte din atribuțiile Direcțieĭ II, se trec în atribuțiile Direcțieĭ I, iar prin o decisie ministerială ulterióră, toate lucrările relative la remontare și controlul cailor armateĭ se trec de la Direcția I-a la a II-a.

După Bugetul anuluĭ 1877, personaluluĭ Administrațieĭ centrale este, afară de Ministru și Directorul general, compus din: 4 directorĭ de serviciŭ, 5 șefĭ de biurourĭ, 9 sub-șefĭ de biurourĭ, oficerĭ și asimilațĭ; 5 registratorĭ și 20 copiștĭ, un ușier, aceștĭ din urmă toțĭ civilĭ.

Comitete consultative. In 1871, comitetele ce existaŭ până la acea dată adică: *comitetul consultativ general; consiliul superior de instrucție, comitetul administrativ și comitetul permanent al Ministeruluĭ de resbel* (A se vedea la Perioda 2-a) se desființează tóte prin Inaltul Decret No. 659 din 3 Aprilie și se înființează un *Comitet consultativ permanent.*

Acest comitet se compune din șease secțiunĭ și anume:

1) De Stat-Major general 2) De artilerie și geniŭ, 3) De infanterie, grănicerĭ și milițiĭ, 4) De cavalerie și dorobanțĭ 5) Al flotileĭ și al 6-lea) Al serviciuluĭ sanitar.

Comitetul este presidat de un general saŭ de colonelul cel maĭ vechiŭ în grad dintre coloneliĭ membri aĭ comitetuluĭ.

Fie-care secțiune se compune de la 3—5 membri și cu gradul de la căpitan în sus; eĭ vor fi aleșĭ din toate garnisoanele țăreĭ și se vor numi prin decret domnesc, după propunerea Ministruluĭ.

Un căpitan de Stat-Major va fi secretarul comitetuluĭ. Comitetul va studia ceia ce i-se va da de Ministru saŭ și din inițiativa sa, toate chestiunele ce poate interesa progresul în armată.

Fie-care secțiune are genul seŭ de chestiunĭ în studiŭ,

după natura armeĭ saŭ serviciuluĭ pentru care este întocmită; în general, chestiunele sunt relative la organisare, material, regulamente de tot soiul, instrucție, disciplină, îmbrăcăminte, armătură, administrație, etc. Comitetul poate lucra în secțiĭ unite, după natura chestiuneĭ, dar și fie-care secțiune în parte, sau câte două saŭ maĭ multe secțiunĭ întrunite.

Comitetul studiază și 'șĭ dă părerea asupra programelor de învățămênt din școlĭ și de la trupe.

Intocmește tablourile de înaintare până la gradul de maior inclusiv, la rîndul alegereĭ. Tablourile se formează pe basa resultatelor inspecțiilor generale, saŭ după tablourile trimise de corpurĭ.

Opinia comitetuluĭ se dă prin majoritate de voturĭ; minoritatea îșĭ va arăta în scris opinia sa.

Președintele comitetuluĭ se poate adresa direct corpurilor și serviciilor pentru orĭ-ce informație ar avea nevoe.

In 1872 se maĭ înființează în comitet o secțiune numit a *administrațieĭ*, care să se ocupe cu regulamentele relative la organisarea personaluluĭ administrativ a diferitelor serviciĭ și comptabilitate.

Prin Inaltul Decret No. 368 din 16 Februarie 1874, acest comitet este desființat pe motive că n'a putut să corespundă îndatoririlor pentru care a fost creat, aceasta din causă că membriĭ comitetuluĭ fiind ceĭ maĭ mulțĭ și șefi de corpurĭ saŭ serviciĭ, nu puteaŭ să ia parte în permanență la lucrărĭ, fără ca serviciul lor la trupe să nu sufere.

Studiarea chestiunilor de care trebuea să se ocupe comitetul se va da pe viitor unor comisiĭ întocmite ad hoc și compuse din oficerĭ specialĭ, numițĭ de ministru.

Inspectorĭ permanențĭ. In tabelele de cadre ale legeĭ din 1872, modificătóre a legeĭ de organisare a armateĭ din 1868, se prevĕd la Stat-Majorul General încă doĭ generalĭ de brigadă, unul ca inspector al artilerieĭ și altul ca inspector al Cavalerieĭ.

Prin Inaltul Decret No. 700 din 23 Martie 1873, se nu-

meşte Generalul Radovici Alexandru inspector al trupelor de cavalerie, un regulament special urmênd a determina atribuţiile acestuĭ inspector.

Prin Inaltul Decret No. 656 din 3 Aprilie 1875, se hotărâşte a se numi un colonel de artilerie cu misiunea de a face inspecţiile artilerieĭ teritoriale din ţară, orĭ-de-câte-orĭ va fi trebuinţă.

Marele comandamente. Legea organisăreĭ armateĭ din 1868 stabileşte că Comandamentul armateĭ se delégă de Domnitor în puterea dreptuluĭ seŭ constituţional şi în comformitate cu legea erarhieĭ militare; că Statul-Major General se compune din generalĭ de divisie şi de brigadă, destinaţĭ a comanda unităţile cele marĭ ale armateĭ, adecă: corpurĭ de armată, divisiĭ şi brigade; că teritoriul ţereĭ se împarte în patru divisiĭ teritoriale militare cu reşedinţele la Bucureştĭ, Iaşĭ, Craiova şi Galaţĭ, în fie-care din aceste reşedinţe fiind câte un comandament divisionar.

Comandanţiĭ de divisiunĭ teritoriale asigură, prin privigherea lor continuă: administraţia, instrucţia, disciplina, întreţinerea şi tot ce poate interesa în general puterea armată a ţereĭ. Personalul fie-căruĭ comandament de divisie se ia după trebuinţă din corpul de Stat-Major al Armateĭ.

Prin Inaltul decret No. 371 din 18 Februarie 1869, teritoriul divisiilor este împărţit în opt brigade *numaĭ în ceia ce priveşte miliţiile.*

Cu ocasia formăreĭ Tabereĭ de la Furcenĭ, în acelaşĭ an, trupele se constituiră în 2 divisiĭ de infanterie, fiecare compusă din câte 2 brigade; brigada din două regimente de infanterie şi un batalion de vânătorĭ.

Statul-Major al fie-căreĭ divisiĭ fu compus din: un colonel comandand, un şef de Stat-Major şi doĭ adjutanţĭ.

Artileria constitui împreună cu geniul *armele speciale* şi nu fură îndivisionate.

Cavaleria fu întocmită într'o divisie a două brigade: Brigada 1-ia compusă din Regimentul de Vînătorĭ călărĭ şi din Regimentul de Călăraşĭ; brigada 2-a din Regimen-

tul de Dorobanţĭ şi Regimentul de Roşiorĭ (in formaţie). La divisia de cavalerie se dădu şi Trenul echipagelor.

Această constituire provisorie în marĭ unităţĭ de comandă, dar pe arme deosebite, fu considerată ca formând un «corp de arme» pentru înlesnirea şi unitatea în administraţia superioară a trupelor tăbăruite.

Prin legea organică din 1872, se prevede la Statul-Major General al Armateĭ patru generalĭ cu gradul de divisie şi şease generalĭ cu gradul de brigadă, destinaţĭ pentru înaltele comandamente ale Armateĭ.

Tot în 1872 se făcu o nouă distribuţie a teritoriuluĭ ţăreĭ pe Divisiĭ dândulise şi o nouă numerotare. Motivele acesteĭ prefacerĭ se vĕd din următorul raport al Ministruluĭ către Domnitor: «Dificultăţile de tot-felul isvorênd din actuala compunere a divisiunilor teritoriale şi maĭ cu seamă la corpurile din judeţul Putna, Vasluĭ şi Fălciŭ, care se află mult maĭ departe de centrul Divisieĭ din care face parte, de cât centrul divisiilor alăturate. Pe lângă aceasta, numerotaţia divisiilor nepresentând nicĭ o serie de continuitate numerică, rog pe Măria-Voastră ca, în cas de a aproba noua compunere şi numerotaţie a divisiilor teritoriale, să bine-voiască a semna alăturatul proect de decret».

Prin Inaltul Decret No. 1063 propunerea făcută prin acest raport se aprobă şi se stabileşte noua organisare a divisiilor în modul următor:

Divisia I-a teritorială, cu Stat-Majorul la Craiova, se compune din judeţele: Olt, Romanaţĭ, Dolj, Mehedinţĭ, Gorj, Rîmnicul-Vilcea şi Argeş.

Divisia II-a teritorială, cu Stat-Majorul la Bucureştĭ, se compune din judeţele: Teleorman, Vlaşca, Ialomiţa, Ilfov, Dîmboviţa, Muscel, Prahova, Buzĕŭ.

Divisia III-a teritorială, cu Stat-Majorul la Galaţĭ, se compune din judeţele: Brăila, Covurluĭ, Ismailul, Bolgrad, Tutova, Tecuciŭ, Putna, Rîmnicul-Serat, Cahul.

Divisia IV-a teritorială, cu reşedinţa la Iaşĭ, se compune din judeţele: Vasluĭ, Fălciŭ, Iaşĭ, Botoşanĭ, Dorohoĭ, Suceava, Neamţ, Roman şi Bacăŭ.

După bugetul anuluĭ 1877, la Statul-Majorul General al armateĭ se prevăd 4 generalĭ de brigadă, din care unul Şef de Stat-Major General şi treĭ, inspectorĭ aĭ diferitelor arme şi anume: unul pentru artilerie, unul pentru cavalerie şi unul pentru infanterie, însă în realitate generaliĭ aceştia eraŭ comandanţĭ aĭ celor 4 divisiĭ teritoriale.

Statul-Major Domnesc. Să desfinţează prin Inaltul Decret 972 din 10 Iunie 1866, parte din ofiţerĭ rămânênd în neactivitate, parte fiind trecuţĭ în alte funcţiĭ. Pe viitor Corpul de Statul-Major Domnesc va fi înlocuit printr'un serviciŭ de adjutanţĭ care se vor numi prin decisie ministerială pe timp de treĭ lunĭ şi vor face serviciul pe rînd pe lângă Inălţimea Sa Domnitorul.

Prin legea organică din 1868 se indică, că *un corp de Stat-Major special* va fi însărcinat cu serviciul de adjutanţĭ pe lângă persoana Domnitoruluĭ. După tabela de cadre a legeĭ se prevăd în acest corp a fi: 2 colonelĭ, 2 locot-colonelĭ, 2 maiorĭ şi 4 căpitanĭ. In bugetul anuluĭ 1868 sunt trecuţĭ: 1 colonel, 1 locot-colonel şi 2 maiorĭ.

Prin legea din 1872, modificătoare a legeĭ din 1868, cadrele Statuluĭ-Major Domnesc se stabilesc ast-fel: 1 general de brigadă, Şeful Statuluĭ-Major; 2 colonelĭ, 2 locot-colonelĭ şi 4 maiorĭ.

După bugetul anuluĭ 1877, Statul-Major Domnesc se compune: din 1 colonel, 1 locot-colonel şi 2 maiorĭ.

Corpul de Stat-Major. Prin Inaltul decret No. 874 din 28 Maĭ 1866 să hotăreşte compunerea personaluluĭ corpuluĭ de Stat-Major din: 2 locot.-colonelĭ, 6 maiorĭ şi 10 căpitanĭ.

După acel decret, gradul de căpitan în Corpul de Stat-Major se va da locotenenţilor de toate armele ce ar justifica că aŭ făcut şcoala specială de Stat-Major *din Francia* şi acelor care vor depune un examen hotărît de Ministrul de Răsboiŭ. Tot atuncĭ să publică condiţiunele de admisie în corpul de Stat-Major, şi anume: Locotenenţiĭ

de toate armele ce aŭ doĭ anĭ cel puţin vechime şi doritori a dobîndi gradul de căpitan în corpul de Stat-Major vor concura, înaintea consiliuluĭ de instrucţiune al Oştireĭ, după programul cunoştinţelor următoare:

Regulamentele militare ale celor 3 arme, serviciul în campanie şi serviciul interior. Legislaţie şi administraţie. Arta militară. Organisarea armatelor streine. Micĭ operaţiĭ de răsboiŭ; rolul lor strategic şi tactic. Strategia şi tactica. Redactarea unuĭ memoriŭ asupra arteĭ militare . . . . Organisarea şi serviciul corpuluĭ de Stat-Major. Construcţiĭ militare (casarmĭ, spital, grajdurĭ) cuptóre, fabricaţia pîneĭ, conservelor; construcţia magasiilor de praf. Fortificaţia uşoară şi permanentă. Căutarea formuleĭ $e = \frac{2\,q\,H}{3\,h\,5}$

Artileria: Origine. Invenţiĭ; praf, tunurĭ, proectile. Descrierĭ. Materialul artilerieĭ moderne; arme portative, etc. Organisarea artilerieĭ. Balistica, Bateriĭ. Podurĭ militare. Serviciul artilerieĭ în câmp. Organisarea şi apărarea ţărmurilor de mare.

Noţiunĭ de trigonometrie, topografie şi geodosie, geometrie analitică, astronomia, gnomonica, planurĭ . . . . .

Prin legea organică din 1868, Corpul de Stat-Major se prescrie a se compune din oficerĭ de la gradul de colonel până la acela de căpitan inclusiv; că aceştĭ oficerĭ vor fi dintre aceĭ care posed cunoştinţe speciale, dînşiĭ trebuind a constitui pe lângă generalĭ, şi împreună cu aceştia, cadrul unităţilor celor marĭ a organisăreĭ brigadelor, divisiilor şi corpurilor de armată. Aceştĭ oficerĭ vor forma, la timp şi gradat cu necesitatea ce se va simţi, ***Depositul ştiinţific de resbel*** pe lângă Ministeriul de Răsboiŭ. Cadrul Corpuluĭ de Stat-Major după tabela legeĭ, se fixează a fi compus din 2 colonelĭ, 2 locot.-colonelĭ, 6 maiorĭ şi 12 căpitanĭ. In timp de resbel acest personal se va mări după trebuinţe, iar în timp de pace se vă mărgini în personalul strict necesar pentru comandamentul divisiilor teritoriale şi potrivit legeĭ bugetare.

In bugetul pe 1868 sunt trecuţĭ: 1 Locot.-colonel, 6 Maiorĭ şi 8 căpitanĭ.

In 1870 se promulgă *Regulamentul relativ la serviciul oficerilor din Corpul de Stat-Major*

Expunerea de motive a Regulamentuluĭ ḑice în substanță: Până la această dată atribuțiile Corpuluĭ de Stat-Major nu aŭ fost bine determinate; la început, adică din 1859 și până în 1862, oficeriĭ din acest corp aŭ fost întrebuințațĭ maĭ mult ca aghiotanțĭ, iar din 1862, de când s'aŭ creat primele divisiunĭ militare teritoriale, parte din oficerĭ aŭ funcționat ca șefi de Stat-Major, parte atașațĭ în cavalerie. Ca recrutare, numaĭ 1866 s'aŭ stabilit oare-care norme și s'a întocmit un program de cunoștințe care se cereaŭ oficerilor doritorĭ a int a în Corpul de Stat-Major, dar fără a se fi putut pune în aplicare din causa încărcăreĭ materiilor cerute la examen, prea multe din aceste materiĭ având o desvoltarea cu totul complexă și fără importanța cuvenită.

Legea organisăreĭ din 1868 înscrise creațiunea Depositului de Resbel așa că din 1869 chiar, prin repartiția oficerilor din Corpul de Stat-Major, se afectă câțĭ-va pentru asemenea destinație. «Acestuĭ sâmbure de *Mare-Stat-Major al Armateĭ*», după cum ḑice Expunerea, i s'a dat însărcinarea: 1) a elabora opul (adecă cartea) ce va servi în școalele normale la instrucția tinerilor; 2), a esecuta o hartă a fruntariilor Românieĭ, în care se figureze toate comunele cuprinse în zona frontiereĭ, comune destinate pentru recrutarea grănicerilor. Acum nevoe este de a se da Depouluĭ o maĭ mare desvoltare, în raport cu trebuințele și cu progresul făcut în cele-l'alte ramurĭ ale armateĭ.»

Expunerea maĭ adaugă în fine, că trebue a se ține seamă și de rolul ce este chemat Corpul de Stat-Major a îndeplini într'o armată activă, unde «oficerul de Stat-Major trebue să aibă deprinderea lucrărilor topografice repeḑĭ, ceia ce nu s'ar putea dobândi de cât printr'un exercițiŭ continuŭ, făcut în timp de pace cu diferite instrumente și metode ce servă la recunoașterile militare și ast-fel, oficeriĭ de Stat-Major trebuesc exersațĭ la tot-felul de lucrărĭ geodesice și topografice; fiind-că numaĭ obișnuința la lucrările regulate dă pe aceia de a face repeḑĭ ridicărĭ militare

saŭ chiar din vedere. Va fi profitabil chiar pentru ţară ca exerciţiul ridicărilor exacte să se facă asupra harteĭ ţăreĭ şi maĭ cu seamă asupra părţeĭ din harta Românieĭ de dincoace de Milcov (Muntenia) rămasă neterminată încă din 1856 şi 1857. După această complectare şi când corpul Depositului va fi dobândit experienţa dorită, se va incepe ridicarea geodesică a Moldoveĭ.

«Prin aceasta, afară de serviciile generale ce s'ar aduce Ţăreĭ, se va oferi oficerilor de Stat-Major o întinsă şcoală de aplicaţie pentru topografie.

«Aşa dar, pentru moment, aceste vor fi atribuţiile Depositului de Resbel şi desvoltându-se Corpul de Stat-Major i se va putea da în însărcinare şi cele-l'alte atribuţiunĭ, precum: lucrarea Istorieĭ noastre militare, adunarea şi ţinerea la curent a cunoştinţelor despre armatele altor state; statistica noastră militară precum şi a puterilor streine şi altele».

Pe basa acestor ideĭ este întocmit *Regulamentul pentru serviciul oficerilor din Corpul de Stat-Major*, şi care se raportă la:

1) Serviciul oficerilor pe lângă comandamentele divisiilor şi subdivisiilor teritoriale (timp de pace).

2) Serviciul de pe lângă divisiile saŭ brigadele active.

3) Serviciul ca adjutant saŭ în misie, şi

4) Serviciul în Depositul de Resbel.

La Comandamente. Un şef de Stat-Major, un sub-şef şi oficeriĭ ataşaţĭ de la trupe, în plus impiegaţĭ civilĭ ca archivarĭ saŭ copiştĭ

Ca atribuţiĭ şi serviciŭ:

Şeful de Stat-Major dirige lucrările comandamentuluĭ sub ordinele imediate saŭ după instrucţiile Comandantuluĭ Divisieĭ, şi este răspundător de toată corespondenţa ce esă din biurourĭ; poate subscri în numele Comandantuluĭ şi după delegeţiunea acestuia hârtiile de un ordin secundar.

Serviciul oficerilor de Stat-Major al Divisiilor se imparte în 2 părţĭ: serviciul activ şi de cancelarie.

Serviciŭ activ: a face inspecţie unuĭ spital, magasiĭ saŭ casarme pentru a se asigura de curăţenia, ordinea şi hrana

oamenilor; a fi trimişĭ înaintea uneĭ trupe în marş spre a vedea modul cum merge, saŭ a'ĭ da direcţia necesară, a conduce coloane, a însemna liniile şi a transmite ordine; pot fi însărcinaţĭ şi cu comandarea de trupe, după gradul ce posedă, spre a se familiarisa cu maniamentul trupelor.

Serviciul de cancelarie se împarte în treĭ biurourĭ:

1). *Lucrărĭ de Stat-Major.* Marşurĭ, cuartirurĭ, dislocărĭ, itinerare, manevre, exerciţiĭ, efectivul trupelor, şcolĭ, planurĭ, harte, recunoaşterĭ.

2). *Serviciul de adjutanţĭ.* Ordine de ḑi, parade, guarde, raporturĭ şi liste nominale, pedepse, recrutărĭ, înlocuirĭ, liberărĭ, miliţiĭ, reserve, decoraţiĭ, înrolărĭ.

3). *Serviciul administrativ,* Muniţ'ĭ de resbel şi de exerciţiĭ, pensiunĭ, remontărĭ, arme, judecăţĭ, cercetărĭ, datoriĭ, însurătorĭ, diferite corespondenţe cu inspectorul sanitar, veterinar, etc.

Regulamentul arată cum trebue să se lucreze corespondenţa şi cum trebue să se ţină.

Ca adjutanţĭ, oficeriĭ de Stat-Major pot fi întrebuinţaţĭ:

1). Pe lângă persoana MărieĭSale Domnitoruluĭ, unde vor face serviciul conform Regulamentuluĭ Palatuluĭ.

2). Pe lângă Ministrul de Resbel.

3). Pe lângă Comandanţiĭ de Divisiĭ saŭ şefi ce aŭ gradul de general şi după decisiile ministeriale.

Serviciul de adjutant este cu caracter pur militar, întrebuinţîndu-se la transmiterea ordinelor în manevre, reviste, marşurĭ, etc. In biurourĭ pentru afacerĭ militare cu totul reservate.

In misiĭ, pe lângă legaţiunele romîne din străinătate saŭ pe lingă ministerele străine, pentru a studia sistemul militar al putereĭ străine unde se vor afla, adecă compunerea, organisarea, metode de recrutare, echipare, etc. In misiĭ diplomatice.

La Depositul de resbel. Depositul depinde direct de Ministrul de Resbel, şi cuprinde două secţiĭ;

Secţia I. Charta Românieĭ, lucrărĭ geodesice şi topografice. Redacţia şi adunarea de diferite hărţĭ ale ţerilor streine. Examinarea şi păstrarea lucrărilor topografice făcute în

fie care an de regimentele de linie și cele l'alte trupe. Fotografiĭ militare, litografia și comptabilitatea depouluĭ.

Secția II-a. Clasarea și conservarea archivelor privitoare la operațiĭ de Resbel. Redactarea orĭ-căreĭ operațiĭ militare. Istoricul regimentelor și în genere toate lucrările istorice. Adunarea documentelor privitoare la statistica militară a țereĭ și a statelor streine.

Programul noŭ pentru examenul de admisie în Corpul de Stat-Major cuprinde: Regulamentele de manevre și evoluțiĭ ale celor treĭ arme. Legislația și administrația militară. Arta militară. Comunicațiĭ militare. (Traseul și construcția drumurilor: diferite felurĭ de drumurĭ, (formă, dimensiunĭ și materiale: racordament). Fortificația pasageră și permanentă. Artileria și podurĭ militare. Trigonometrie și topografie, planurĭ cotate. Cadran orizontal și vertical Limbĭ streine (franceza saŭ germana). Un memoriŭ scris asupra uneĭ chestiunĭ de artă militară și composiție într'una din limbile străine.

Prin legea din 1872 (modificatoare a legeĭ organice din 1868) se sporește cadrul oficeresc al Corpuluĭ de Stat-Major cu 1 locot.-colonel și 4 căpitanĭ.

Inaltul Decret No. 1824 din 17 Octombrie 1873, stabilește noĭ condițiĭ pentru modul admitereĭ în corpul de Stat-Major, oficeriĭ recrutându-se din :

a) Ceĭ ce aŭ trecut cu succes școala de Stat-Major din străinătate, după ce aŭ făcut un stagiŭ activ de 2 anĭ la infanterie și un an efectiv în cavalerie saŭ artilerie, saŭ vice-versa.

b) Ceĭ ce aŭ maĭ făcut parte din Corpul de Stat-Major și se află în una din cele treĭ arme.

c) Din oficeriĭ de la locotenent în sus, dacă depun un examen înaintea uneĭ comisiunĭ din comitetul consultativ al armateĭ.

Condiție indispensabilă pentru a fi primit la examen este, să aibă o conduită foarte bună și să fi fost propus la alegere, să aibă cel puțin gradul de locotenent și 2 anĭ serviciŭ efectiv la una din cele treĭ arme. După depune-

rea examenuluĭ, oficeriĭ reușițĭ se trimit la una din arme, afară de a sa, pentru un an, după care vor fi atașațĭ 6 lunĭ la Depositul de resbel spre a li se constata aptitudinea lor pentru corpul de Stat-Major, în urmă, pot face parte din el, și dacă sunt locotenențĭ și aŭ 2 anĭ în acest grad, atuncĭ, la întrarea în corpul de Stat-Majorĭ sunt numițĭ căpitanĭ.

Oficeriĭ de la gradul de căpitan în sus, trecuțĭ în acest corp, sunt mutațĭ cu vechimea graduluĭ lor. Oficeriĭ de Stat-Major pot concura la înaintare și cu oficeriĭ din arma de proveniență și unde aŭ împlinit 2 anĭ de stagiŭ, atât la rîndul vechimeĭ cât și la rândul alegereĭ.

Jumătate din vacanțele de oficerĭ superiorĭ din Corpul de Stat-Major se pot da oficerilor de cele l'alte arme, îndeplinind condițiile de admitere și carĭ n'aŭ maĭ făcut parte din acest corp; restul vacanțelor pot fi date oficerilor carĭ aŭ maĭ făcut parte dintrânsul.

Toțĭ oficeriĭ superiorĭ din corpul de Stat-Major sunt datorĭ a face un stagiŭ minim de 2 anĭ în arma de unde aŭ provenit, saŭ în altă armă pentru care aŭ aptitudinĭ, saŭ cu gradul de maior saŭ cu gradul de locot-colonel, după care vor fi rechemațĭ în corpul de Stat-Major.

Decretul prevede modul examinăreĭ și programul cunoștințelor cerute la examen, program diferit de cel precedent prin felul materiilor ce sunt mult maĭ desvoltate relativ la strategiă și tactică, fortificație, artilerie și topografie.

După bugetul anuluĭ 1877, Corpul de Stat-Major avea următorul efectiv: 2 coloneli, 3 locot.-coloneli, 3 maiorĭ și 6 căpitanĭ; 1 colonel de Stat-Major al Piețeĭ.

Din acest personal:

La Depositul de Resbel: 1 colonel și 5 capitanĭ; restul ca șefi de Staturĭ-Majoare la divisiĭ și la școlĭ.

Justiția Militară. Legea din 1868 arată că justiția militară cuprinde consiliurile de răsboĭ și de revisiune, avênd un personal permanent după cum e prevĕdut în codicele penal militar.

Prin Inaltul Decret 828 din 5 Aprilie 1873 se promul-

gă *Codicele justiției militare*. Legea aceasta hotăreşte, că justiția militară se dă de Consiliile de Răsboiŭ şi de Consiliile de Revisie permanente şi ale căror organisare este următoare:

Consiliile de răsboiŭ, câte unul la reşedința fie-căreĭ divisiĭ teritoriale, dar se poate statornici şi câte un al doilea consiliŭ de răsboiŭ în aceiaşĭ divisie prin decret deosebit.

Un consiliŭ de răsboiŭ se compune: din un colonel saŭ locot-colonel preşedinte şi din 6 judecătorĭ: un maior şef de batalion saŭ de division, doĭ căpitanĭ, un locotenent, un sub-locotenent şi un sub-oficer.

Consiliul se modifică după gradul acusatuluĭ, adecă:

Pentru un sub-oficer, caporal saŭ soldat, ca maĭ sus. Pentru un sub-locotenent, se înlocueşte sub-oficerul cu un sub-locotenent; pentru un locotenent se înlocueşte sub-locotenentul cu 2 locotenențĭ şi numĕrul căpitanilor se sporeşte la treĭ; pentru un căpitan: preşedinte un colonel, membriĭ 1 locot.-colonel, 3 maiorĭ şi 2 căpitanĭ. Pentru un maior: preşedinte un general de brigagă, membriĭ 2 colonelĭ, 2 locot.-colonelĭ şi 2 maiorĭ.

Pentru 1 locot.-colonel: un general de brigadă preşedinte, 4 colonelĭ şi 2 locot.-colonelĭ membri. Pentru un colonel: preşedinte un general de divisie, şi 4 colonelĭ membriĭ. Pentru un general de brigadă saŭ de divisie: preşedinte un general de divisie, membri 2 generalĭ de divisie şi 4 generalĭ de brigadă.

Pentru oficeriĭ asimilațĭ, compunerea consiliuluĭ este întocmaĭ ca acea de maĭ sus.

Preşedințiĭ şi membriĭ consiliuluĭ se numesc de generalul comandant al Divisieĭ, iar când este a se judeca un colonel saŭ general, numirea se face de Ministru.

Pe lângă fie-care consiliŭ de resbel se află un comisar domnesc, un raportor şi un grefier; se pot numi şi substituțĭ, unul saŭ maĭ mulțĭ, aĭ comisaruluĭ şi aĭ raportoruluĭ, aseminea, unul saŭ maĭ mulțĭ ajutorĭ de grefierĭ.

Comisariĭ domneştĭ şi substituțiĭ lor îndeplinesc pe lângă consiliĭ funcțiile Ministeruluĭ public.

Raportoriĭ şi substituțiĭ lor sunt însărcinațĭ cu instruc-

ţiunea. Grefierii cu scriptele, ţinerea actelor şi redacţia sentinţelor.

Preşedintele şi judecătorii se numesc dintre oficerii din activitate din divisie şi pe cât se va putea din aceĭ cu cunoştinţe de drept.

Substituţiĭ din oficeriĭ în activitate.

Generalul, Comandant al Divisieĭ, întocmeşte, după presentarea şefilor de corpurĭ, un tabloŭ după gradul şi vechimea oficerilor şi sub-oficerilor din divisie carĭ pot lua parte ca judecătorĭ în consiliŭ, şi eĭ sunt chemaţĭ pe rînd, unul după altul, afară de împedicărĭ admise de Generalul Comandant al Divisieĭ.

Consiliul de revisie. Să înfiinţează unul la Bucureştĭ şi se compune din un preşedinte, general de brigadă şi din 4 judecătorĭ, adică: 2 coloneĭ saŭ 2 locot-coloneĭ şi din 2 maiorĭ.

Pe lângă consiliŭ este un comisar domnesc, oficer superior saŭ sub-intendent, şi un grefier. Se poate numi un substitut al comisaruluĭ domnesc şi un ajutor al grefieruluĭ.

Preşedintele şi judecătoriĭ se iaŭ dintre oficeriĭ în activitate aĭ Divisieĭ locale şi sunt numiţĭ de Ministru. Se pot înlocui la 6 lunĭ saŭ şi maĭ curând, dacă nu maĭ pot face parte din divisie.

Comisarul domnesc se ia din oficeriĭ saŭ sub-intendenţiĭ din activitate saŭ din retragere şi se numesce de Ministru. Asemenea şi substitutul. Dacă consiliul de răsboiŭ a căruĭ sentinţă e atacată, a fost presidat de un general de divisie, consiliul de revisie trebue de asemenea să fie presidat de un general de divisie, iar preşedintele ordinar rămâne atuncĭ ca judecător la şedinţă, cel maĭ noŭ membru nu ia parte la judecată.

Codicele stabileşte atât pentru consiliile de răsboiŭ cât şi pentru consiliul de revisie casurĭ în care judecătoriĭ saŭ presidenţiĭ nu pot lua parte la judecată:

1). Când sunt rude cu acusatul.

2). Când a fost dintre aceĭ ce aŭ adus plângere contra acusatuluĭ saŭ a dat ordin de a se face cercetare saŭ a depus ca martor, etc.

3). Dacă a administrat împreună cu acusatul, saŭ a fost membru împreună cu el al unuĭ tribunal militar.

4). Dacă în curs de 5 anĭ ce a precedat darea în judecată a figurat ca reclamant, parte civilă saŭ prevenit într'un proces criminal în contra acusatuluĭ.

Legea prevede consiliurĭ de resbel și de revisie în timp de resboiŭ și în stare de asediŭ, cu compunere analoagă ca acelor din timp de pace.

In fine, legea crează judecătorĭ deosebițĭ la armate, când sunt pe pământ strein și numițĭ *pretorĭ*, carĭ în afară de atribuțiile lor de poliție, prevăḑute în reglementele militare, exercită și o jurisdicție mărginită și indicată de codicele militar.

Competința tribunalelor militare. Tribunalele militare daŭ hotărârĭ asupra acțiuneĭ publice, afară de casurile reservate pretorilor.

Acțiunea civilă nu poate fi urmărită de cât înaintea tribunalelor civile, exercițiul eĭ rămâne însă suspendat pe cât timp nu se va fi dat hotărârea definitivă asupra acțiuneĭ publice.

Tribunalele militar pot ordona, în folosul proprietarilor, înapoerea obiectelor apucate saŭ a pieselor de convincție, când nu e loc de a pronuncia confiscarea lor.

Orĭ-ce individ care se găsește în armată în puterea legeĭ de recrutare saŭ în orĭ-ce alt mod de angajare, este justițiabil de consiliul de răsboiŭ și după anumite distincțiunĭ prevăḑute în codice.

Consiliile de revisie se pronunță asupra recursurilor făcute contra hotărârilor consiliilor de răsboiŭ ce depind de dânsele; consiliile de revisie nu intră în fondul proceselor.

Pretoriĭ aŭ jurisdicția lor:

Asupra vivandierelor, a cantinierilor, spălătoreselor, comercianților, servitorilor și tutulor persoanelor ce urmează armata în basa uneĭ învoirĭ. Asupra vagabonḑilor, asupra prisonierilor de resbel, dacă nu sunt oficerĭ, și 'ĭ judecă asupra infracțiilor prevăḑute de codice și asupra orĭ-căreĭ infracțiĭ a căreĭ pedeapsă nu întrece de 6 lunĭ

închisoare şi 200 leĭ amendă ; hotăresc încă asupra daunelor interese ce nu întrec de 150 leĭ.

Hotărârile pretorilor nu sunt supuse recursuluĭ.

Pedepsele ce pot aplica tribunalele militare în materie de crimă, sunt:

Moartea, munca silnică pe viaţă, pe timp mărginit, reclusiunea, detenţiunea şi degradaţiunea militară.

Pedepsele în materie de delicte, sunt: destituirea, munca publică, închisoarea şi amenda.

Moartea este dată prin împuşcare în timp de resboiŭ saŭ de asediŭ cele-l'alte pedepse pentru crime se aplică conform codiceluĭ penal ordinar şi atrag şi degradarea.

Militarul osîndit la degradare este condus înaintea trupeĭ sub arme, unde după citirea hotărâreĭ, se pronunţă de comandant aceste cuvinte: N. N. (numele şi pronumele osîndituluĭ) *eştĭ nedemn de a purta armele: în numele Domnitoruluĭ te degradez*, după care îndată i-se iaŭ semnele militare şi decoraţiile şi de este oficer sabia luĭ se sfarămă şi se aruncă jos înaintea luĭ.

Degradarea militară atrage după sine:

Luarea graduluĭ şi a dreptuluĭ de a purta insemnele şi uniforma, incapacitatea absolută de a servi în armată sub orĭ-ce titlu, cum şi cele-l'alte incapacităţĭ pronunciate de codul penal ordinar.

Luarea dreptuluĭ de a purta orĭ ce decoraţiune şi perderea dreptuluĭ la pensiune şi de orĭ-ce altă resplătire pentru serviciile de maĭ înainte.

Degradaţiunea, ca pedeapsă principală, trebue să fie urmată de o închisoare care nu poate fi maĭ mare de doĭ anĭ.

Destituirea trage după sine perderea dreptuluĭ de a purta semnele de distincţiune şi uniforma. Oficerul destituit nu poate dobândi nicĭ pensiune, nicĭ recompensă pentru serviciile anterioare.

După bugetul anuluĭ 1877, personalul justiţieĭ militare era:

La consiliul de revisie: 1 Locot.-colonel, 1 grefier şi 1 copist.

La consiliile de răsboiŭ ale Divisiilor: 4 căpitanĭ comisarĭ domneştĭ, 4 căpitanĭ raportorĭ, 8 grefierĭ şi 4 subofícerĭ de administraţie.

Intendenţa. Legea din 1868 prescrie, că de Ministerul de Resbel depinde direct corpul Intendenţeĭ militare, şi este însărcinat cu partea administrativă a armateĭ, cu inspectarea şi controlarea cheltuelilor de tot-felul; că atribuţiile funcţionarilor Intendenţeĭ se vor stabili printr'un regulament deosebit.

In tabela de cadre a legeĭ se prevede: 2 intendenţĭ şi 6 subintendenţĭ din care, 2 de cl. I şi 4 de clasa II, 8 adjuncţĭ cl. I şi 12 de cl. II.

In timp de răsboiŭ personalul se va spori după trebuinţă; în timp de pace vor fi numaĭ cadrele strict necesare pentru serviciul de intendenţă al Divisiilor, restul vor forma cadrele disponibile.

Prin Inaltul Decret No. 654 din 22 Martie 1869 se hotăreşte, că orĭ-ce oficer trecut prin concurs în corpul indenţiĭ saŭ în acel al oficerilor de administraţie nu se maĭ poate întoarce în armata activă; ceĭ din administraţie pot însă trece în corpul intendenţeĭ prin concurs.

In 1870 se promulgă *Regulamentul asupra organisăreĭ, atribuţiilor şi a serviciuluĭ corpuluĭ intendenţeĭ militare*. Compunerea şi erarhia oficerilor de intendenţă este aceia indicată de legea organică din 1868 şi Regulamentul acum stabileşte modul recrutăriĭ: din oficeriĭ combatanţĭ de toate armele şi din oficeriĭ de administraţie prin concurs şi examen, până la gradul de sub-intendent Cl. II (asimilat graduluĭ de locot.-colonel), de la acest grad numaĭ prin numirea făcută în basa propunerilor Inspectoruluĭ general administrativ. Gradul de intendent este asimilat celuĭ de general, sub-intendent cl. I aceluĭ de Colonel, sub-intendent Cl. II aceluĭ de Locot-Colonel.

Dispoziţiile caracteristice ale Regulamentuluĭ în privinţa aributiilor Intendenţeĭ şi a raporturilor eĭ cu comandamentele sunt următoarele:

Intendentul general este pentru Ministru un organ de

informaţiune şi de transmisiune. El asigură esecutarea ordinelor administrative, certifică şi verifică toate compturile a căror decisiune este numaĭ în competinţa Ministruluĭ. El dirige serviciile administrative, raportează operaţiunile, controlează resultatele care trebuesc supuse Ministruluĭ pentru aprobare.

Oficeriĭ intendenţeĭ militare de la circumscripţiile teritoriale saŭ de la trupele active sunt direct în raport cu consiliurile de administraţie ale corpurilor, cu agenţiĭ şi comptabiliĭ diferitelor serviciĭ; eĭ veghează la îndeplinirea tuturor măsurilor prescrise de legĭ, regulamente şi instrucţiĭ pentru executarea serviciurilor, producerea şi stabilirea actelor.

Eĭ sunt ţinuţĭ a informa pe Ministru despre toate ce interesează binele serviciuluĭ administrativ şi a chibzui cu generaliĭ comandanţĭ despre toate măsurile propriĭ a asigura esecuţia diferitelor serviciĭ administrative şi bunul traiŭ al soldatuluĭ. Pot adresa memoriĭ Ministruluĭ în această privinţă.

In principiŭ, pentru că acţiunea autorităţeĭ militare asupra personaluluì intendenţeĭ militare ar fi incompatibilă cu eficacitatea controluluĭ administrativ, oficeriĭ corpuluĭ intendenţeĭ sunt independenţĭ de orĭ-ce autoritate militară, pentru a se putea bine ţinea în esercițiul funcţiuneĭ lor.

Nu maĭ puţin autoritatea administrativă fiind incompatibilă cu caracterul, datoriile şi responsabilitatea comandantuluĭ, relaţiunele de serviciŭ şi sub-ordinare între intendenţă şi şefiĭ militarĭ sunt egale.

Când corpul intendenţeĭ este invitat de către autoritatatea superioară militară a lua vre-o dispoziţiune administrativă, basat pe un ordin direct dat Comandamentuluĭ de cătrĕ Minister, dânsul (corpul intendenţeĭ) este dator a'l pune în lucrare, justificând acésta prin citarea ordinuluĭ dat Comandamentuluĭ.

Când din causa urgenţeĭ, Comandamentul militar găseşte în interesul serviciuluĭ a invita pe corpul intendenţeĭ a lua vre-o măsură administrativă neresolvată saŭ neregulamentată prin vre-o decisiune ministerială, corpul intendenţeĭ

va pune aceasta în vederea Comandamentuluĭ și la *insistarea* luĭ pentru esecutare, pe de o parte va da urmare invitațiuneĭ sub răspunderea Comandamentuluĭ, pe de altă parte va refera pe dată Ministeriuluĭ de Resbel.

Comandamentul militar poate și trebue să se asigure că militariĭ primesc toate prestațiile, dar autoritatea sa administrativă se întinde numaĭ întru a face să se stîrpească și să se pedepsească la timp abusurile comise, și a atrage atențiunea intendențeĭ asupra abaterilor comise prin furnisoriĭ contractanțĭ și altele.

Independența corpuluĭ de intendență în timp de resbel este supusă la restricțiunĭ, ast-fel, autoritatea administrativă și militară se unesc și emană de la comandantul armateĭ în campanie, saŭ de la acel al uneĭ divisiĭ saŭ brigade în expediție.

Esecuția serviciuluĭ în circumscripțiile teritoriale. Șeful superior de intendență al uneĭ circumscripțiĭ militare teritoriale (Divisie orĭ sub-divisie) este respundător de toată corespondența ce esă din biurourĭ, este șeful direct și imediat al tuturor gradelor din corpul intendențiĭ atașate la circumscripția ce dirigează.

Serviciul se împarte : în activ și de cancelarie. Serviciul activ constă în inspecțiunea, controlarea și verificarea trupelor, spitalurilor, magasiilor, căsarmilor, pentru a se asigura de esecutarea tuturor disposițiilor administrative și a contractelor de furniturĭ. Serviciul de cancelarie se esecută sub directa surveghere a șefuluĭ circumscripțieĭ și e împărțit în 3 biurourĭ :

Biuroul I. Comptabilitatea : ordonanțare, reviste de liquidare ale oficerilor fără trupă, înregistrarea creditelor delegate, stabilirea releveurilor mensuale și compturilor generale ale fie-căruĭ exercițiŭ. Conservarea actelor, garanțiilor depuse și a altor sume ce trec prin intendență. Controlarea caselor corpurilor. Oprirĭ pentru datoriile oficerilor, pensiunĭ, etc.

Biuroul II. Survegherea administrativă și controlul, corespondența generală ; contraverificarea compturilor administrative și situațiilor de tot-felul ale corpurilor, etc ; înre-

gistrarea viselor de tot-felul ale corpurilor, etc. Clasarea și conservarea compturilor. Mutații, etc.

Biuroul III. Subsistențe, magasii, stabilimente, furnituri și verificarea actelor relative acestora.

In reședințele de districte și plăși unde nu există oficeri de intendență, funcțiile lor se îndeplinesc de prefecți și subprefecți. Aceștia însă nu pot ordonanța nici un fel de cheltuială, nici trece în reviste, face inspecții sau visite inopinate, ori a lua vre-o decisiune în chestiuni de administrație și contabilitate; ei sunt însă datori a se încredința sub a lor respundere de exactitatea statelor nominale și compturi ce sunt chemați a certifica; în alte atribuții trebue să primească însărcinări de la Ministerul de Resbel.

Acest regulament, după cum se vede, desparte cu totul administrația în armată de Comandament, socotind că este incomptabilitate între ele; este acelaș sistem care era și în Franța și contra căruia, după 1870, s'aŭ ridicat cele mai mari și mai grele învinuiri, socotit fiind, ca una din multele cause ce aŭ contribuit la înfrîngerile suferite de armata francesă.

Prin legea din 1872 (modificătoare a legeĭ organice din 1868), se suprimă gradul de sub-intendent cl. II și se fixează în modul următor erarhia și efectivul:

Intend. generali asimilați grad. de			general de brigadă	2
Intendenți	»	»	colonel	4
Sub-intendenți	»	»	locot-.colonel	4
Adjuncți cl. I	»	»	maior	12
» cl. II	»	»	căpitan	18

După bugetul anului 1877, personalul Intendenței militare era: Doi intendenți, 2 sub-intendenți, 5 adjuncți cl. I și 5 adjuncți cl. II; însă la Ministeriul de resbel și la intendența din Bucureștĭ eraŭ în realitate: un intendant, 2 subintendanți, 4 adjuncți cl. I și 3 de cl. II. La Divisia I-ia; un subintendant și un ajunct cl. II. La Divisia III: un subintendant; un adjunct cl. I și unul cl. II. La Divisia IV; un intendant, un adjunct cl. I și 2 adjuncți cl. II, adecă în total: 2 intendanți, 4 subintendanți, 7 adjuncți cl. I și 7 de cl. II.

Şcolĭ.

Şcoala Militarĭ, prin legea de la 6 Iulie 1866, se hotăreşte a fi strămutată de la Bucureştĭ la Iaşĭ, unde va rămânea instalată. La această şcoală se decretează în 1869 a se adăuga al cincilea an de cursurĭ, iar numărul elevilor este urcat la 120, din care 50 solvenţĭ, 40 semibursierĭ şi 30 bursierĭ.

Prin înaltul Decret din 24 Aprilie 1872 Şcoala se desparte în două:

1. Şcoala militară de infanterie şi cavalerie, şi
2. Şcoala pregătitoare de fiĭ de militarĭ pentru şcoala de infanterie şi cavalerie.

Cea d'întâiŭ va fi stabilită în Bucureştĭ şi se va recruta pe de o parte, din elevi̇ĭ eşiţĭ din şcoală militară pregătitoare iar pe de alta, dintre eleviĭ institutelor civile de învăţământ publice şi private, prin cale de concurs asupra cunoştinţelor din programul Şcoaleĭ pregătitoare, şi după un angajament de *patru anĭ în armată.*

Cursul şcoaleĭ va fi de doĭ anĭ şi va forma oficerĭ de cavalerie şi de infanterie, iar până la crearea uneĭ şcoale speciale de artilerie şi geniŭ, o secţiune a şcoaleĭ militare 'ĭ va fi alipită spre a forma şi pe oficeriĭ armelor speciale.

Infiinţarea şcoaleĭ militare se va face cu începutul anuluĭ şcolar curgător (adică 1872), iar eleviĭ şcoaleĭ vor fi aceĭ din ceĭ doĭ anĭ din urmă aĭ Şcoaleĭ Militare existente şi din eleviĭ civilĭ ce se vor admite.

A doua şcoală va fi stabilită la Iaşĭ şi va fi destinată conform art. 37 din legea organică din 1872 a forma elevĭ pentru şcoala militară şi sergenţĭ bunĭ pentru armată. Cursul studiilor şcoaleĭ pregătitoare a fiilor de militarĭ va fi de 3 anĭ, şi pe lângă studiile prevăḑute în programul de admisie la şcoala pentru formarea oficerilor de infanterie şi de cavalerie se va desvolta şi cunoştinţele neaparate sergenţilor-majorĭ şi furierĭ.

Şcoala de cavalerie. Prin Inaltul Decret No. 734 din 1871 se înfiinţează pe ḑiua de 1 Aprilie o şcoală de cavalerie. Ofiţeriĭ şi oameniĭ gradaţĭ ce vor compune cadrele de in-

strucție ale școaleĭ sunt hotărâțĭ a se lua din Regimentul de Vânătorĭ călărĭ, ce se desființează pe aceiașĭ ḑi. La această școală vor trebui să ia parte pe rând toțĭ oficeriĭ de dorobanțĭ și din cele-l'alte două regimente de cavalerie și artilerie.

Raportul Ministruluĭ pe lângă Inaltul Decret, ḑice în această privință:

«Configurația terenuluĭ nostru cere ca, cavaleria să intre în porțiunĭ însemnate în combinațiunile tactice și nu «putem ajunge a avea oficerĭ bunĭ, spre a conduce trupe «călărețe numeroase, fără a avea o școală de cavalerie «specială de care suntem cu totul lipsițĭ.

«De-o-cam-dată această școală va fi numaĭ școală de o«ficerĭ, rămâind ca maĭ târziŭ, și potrivit cu mijloacele «noastre bugetare, să 'ĭ dăm o organisare maĭ în acord «cu necesitatea armateĭ. Am credut imperios cerut acest «început de școală de cavalerie, căcĭ cavaleria ca și arti«leria și geniul, trebuește preparată cu încetul, căcĭ în «călărețĭ bunĭ și în caĭ bine dresațĭ stă tăria acesteĭ arme.»

Prin Inaltul Decret No. 1497 din 2 Aug. 1871 se promulgă regulamentul acesteĭ școlĭ dar întitulânduse *Școala de oficerĭ de Infanterie și Cavalerie.*

Scopul:

1). A se da tuturor oficerilor carĭ n'aŭ trecut prin școala militară din țară saŭ prin vre-o școală militară streină toată instrucția indispensabilă unuĭ oficer.

2). A complecta instrucția călăreților pentru exercițiĭ și cunoștințele speciale și în tot ce privește calul, formând astfel oficerĭ și grade inferioare carĭ reintorcânduse în corpurí vor deveni bunĭ instructorĭ.

Cursul școaleĭ este de un an. Oficeriĭ elevĭ sunt grupațĭ în două secțiĭ: secția de infanterie avênd 55 elevĭ, socotițĭ câte unul de fie-care batalion de miliție, grănicerĭ și infanterie; secția de cavalerie avênd 25 elevĭ, socotițĭ câte 2 de fie-care regiment de cavalerie și artilerie, 16 din dorobanțĭ și unul din tren. Numĕrul elevilor oficerĭ se va spori cu trebuințele. Ofițeriĭ de infanterie sunt admișĭ la exercițiile de cavalerie, pe cât e necesar unuĭ oficer de

infanterie. Nu se primesc de cât locotenenţĭ şi sub-locotenenţĭ prin detaşare.

Pe lângă aceasta, fie-care Regiment de cavalerie va trimite câte 2 brigadierĭ şi 2 soldaţĭ; escadronul de tren un brigadier şi un soldat; fie-care division de dorobanţĭ câte 2 sergenţĭ voluntarĭ, care ar exprima dorinţa de a fi aataşaţĭ la şcoală. Fie-care 2 escadroane permanente saŭ bateriĭ vor trimite câte un elev potcovar şi un elev trompet; divisioanele de dorobanţĭ câte un trompet.

Personalul şcoaleĭ: 1 colonel director, 2 maiorĭ şefi de secţie, 4 căpitanĭ, 4 locotenenţĭ, 1 medic de division cl. I, 1 veterinar de division cl. I, 1 sub-hirurg, şi un subveterinar; ḑece profesorĭ (aritmetică, geometrie, algebră, fisica, chimia, topografia şi geografia, arta şi istoria militară, fortificaţie, desemn şi hipologie).

Trupă: 80 grade inferioare şi soldaţĭ.

Oficeriĭ elevĭ nu sunt casarmaţĭ. Cursurile încep la 1 Septembrie. Absolvirea în bine a şcoaleĭ servă la recomandarea pentru înaintare.

Şcoala specială de cavalerie. Legea organică din 1872 prevedea pe lângă regimentele de cavalerie permanente şi un escadron de instrucţie.

La 22 August acelaş an, se promulgă un *Regulament* numit *al Şcoaleĭ speciale de cavalerie* şi care nume se dădu escadronuluĭ de instrucţie.

Regulamentul ḑice, că această şcoală se înfiinţează în scopul de a forma instructorĭ de toate gradele pentru arma cavaleriеĭ, de a perfecţiona pe soldaţĭ în arta călărieĭ şi de a împrăştia ştiinţa îngrijireĭ, îmbunătăţireĭ şi producţiuneĭ raseĭ cailor.

Cursurile şcoaleĭ sunt de un an de 12 lunĭ cu începere de la 1 Octombrie şi se rapoartă la reglementele armeĭ, regulamentul serviciuluĭ în campanie, interior şi de garnizoană. Equitaţia militară, manejul civil. Hipologia. Arta militară aplicată la cavalerie. Potcovărie şi şelărie. Scrimă.

Cadrele şcoaleĭ se indică a fi: 1 colonel saŭ locot.-colonel comandant; un capitan ecuier şef; un căpitan ins-

tructor şef şi comandant al trupeĭ şcoaleĭ. Veterinarĭ, doctorĭ şi sub-chirurgĭ.

Grade inferioare: sergenţĭ-majorĭ şi sergenţĭ cu meseria de potcovarĭ, şelarĭ, infirmierĭ de caĭ, secretarĭ.

Un escadron de trupă, 140 soldaţĭ, pentru îngrijirea cailor şcoleĭ şi aĭ hergheliei. Numărul cailor se fixează la 80, din care 30 pentru manej, 30 pentru carier, 2 voltijorĭ, 2 săritorĭ, 4 producătorĭ, plus numărul de epe ce se vor putea da.

Regimentele de cavalerie permanente vor trimite în fiecare an câte 2 oficerĭ elevĭ, locotenent şi sublocotenent, iar regimentele de artilerie câte un oficer, apoĭ, cele dintâĭ vor trimite anual câte 2 sergenţĭ, 4 brigadirĭ şi 6 soldaţĭ, iar cele de al doilea câte opt oamenĭ, soldaţĭ, pentru arta potcovărieĭ. Regimentele de calaraşĭ 4 sergenţĭ şi 4 brigadierĭ,

Toţĭ eleviĭ, afară de aceĭ din regimentele de calaraşĭ, trebue să fie cu caiĭ lor de trupă.

Şcoala maĭ poate primi în fie-care câte 10 voluntarĭ călăreţĭ, care vor contracta un angajament de 4 anĭ în armată, dar numaĭ unul a-l face la şcoală.

Şcoala se împarte în 3 divisiunĭ sau clase: din întâia fac parte soldaţiĭ şi brigadieriĭ, din a doua suboficeriĭ, din a treia oficeriĭ.

Deosebit de învăţămêntul militar şcoala va cuprinde încă: o *infirmerie model* pentru caĭ şi care va servi de şcoală practică şi o şcoală veterinară; o *potcovărie model* şi o *şelărie model*, unde să se înveţe eleviĭ trimişĭ de regimente aceste meseriĭ; în fine o *herghelie model*, cu 4 producătorĭ cu epele ce se vor găsi necesare.

Şcoala este pusă direct sub ordinele Ministeriuluĭ. Absolvirea eĭ dă drept soldaţilor eşiţĭ ceĭ dîntâĭ la clasare de a fi înaintaţĭ brigadierĭ; brigadieriĭ, sergenţĭ; iar ser-genţiĭ sub-locotenenţĭ, dacă posedă şi brevetul şcoaleĭ divisionare.

Până la aşedarea şcoaleĭ într'un local al eĭ special se hotăreşte a se instala în localul Şcoaleĭ oficerilor de orĭ ce armă în Bucureştĭ şi va incepe cursurile la 1 Oct. 1827. Şcola este prevăḑută în Bugetul anuluĭ 1874.

Pe ḑiua de 1 Octombrie 1876 școala, afară de herghelia militară și oficerii pentru care nu s'ar găsi vacanțe în alte corpuri, până la noua lege bugetară se reduce din bugetul oștireĭ din causă de economiĭ și fiind-că «regimentele cavalerie permanente trebue a fi ele înșele o școală pentru toată cavaleria, ast-fel că dânsele vor suplini lipsa școaleĭ suprimate».

Prin **Regulamentul Școalelor** decretat în 1872 Iulie 18, basat pe Legea organică a armateĭ din acelașĭ an, școalele se clasează în oștire în modul următor:

a) *Școala regimentară*, saŭ școala de 1-iul grad, câte una in fie-care corp de trupă, atât permanent cât și teritorial.

b) *Școala divisionară*, saŭ școala de al doilea grad, câte una de fie-care divisie la reșed'nțele acestora.

c) *Școala de fiĭ de militarĭ* stabilită la Iașĭ saŭ școala pregătitoare pentru școala de Infanterie și Cavalerie.

d) *Școala Militară de infanterie și cavalerie* stabilită în Bucureștĭ.

e) *Școala specială de Artilerie și Geniŭ*, stabilită în Bucureștĭ.

f) *Academia de resbel* saŭ școala superioară a oficerilor de orĭ-ce armă, în Bucureștĭ.

Școalele regimentare și divisionare sunt puse sub direcțiunea superioară a Comandanților de divisiĭ teritoriale; cele-l'alte școlĭ sub a Ministeriuluĭ de Resbel.

Oficeriĭ numițĭ în serviciul școalelor nu pot rămânea maĭ mult de 4 anĭ, și dacă în acest timp sunt bine notațĭ, li se constitue un drept la înaintare la alegere, de se vor găsi în cea dintâĭ jumătate a oficerilor de gradul și arma lor.

Fie-care școală are directorul seŭ special luat din oficeriĭ superiorĭ.

Oficeriĭ numițĭ profesorĭ într'o școală sunt scutițĭ de orĭ-ce serviciŭ și primesc un supliment de soldă, anume prevăḑut pentru cursurile ce daŭ. Directorul și sub-directorul primesc adaos la soldă, egal cu 1/3 din solda lor.

Oficeriĭ ce compun personalul școalelor, oficeriĭ-elevĭ și

oficerii profesorĭ sunt detașațĭ din corpurile lor; aceștia din urmă se bucură de aceleașĭ drepturĭ de înaintare ca și oficeriĭ ce constituesc personalul.

Școala Regimentară (de 1-iul grad). In fie-care corp de trupă pentru soldațĭ, și se va preda:

Cetirea și scrierea, gramatica limbeĭ române, aritmetica, geografia Românieĭ, catehismul, istoria sacră; tote aceste cunoștințe obligatoriĭ pentru toțĭ soldațiĭ. Școala se subimparte în 4 clase ce corespund celor 4 anĭ de serviciŭ și după modelul școalelor primare din Țară.

Fie-care contigent la sosirea sa e împărțit în 4 clase, după cunoștințele ce posedă.

Nimenĭ nu poate deveni caporal fără să poseadă cunoștințele școaleĭ. Cursurile încep la 1 Octombrie și se termină în fie-care an la 1 Aprilie. Terminul de un an pentru o clasă nu e obligator, ceĭ silitorĭ pot trece clasele cât de repede.

Școala divisioanară. Se înființează in scopul de a complecta instrucția militară a sub-oficerilor, dându-le toate cunoscințele sciințifice neapărat trebuitoare unuĭ oficer de infanterie saŭ cavalerie.

Sub-oficeriĭ de toate armele din aceiașĭ divisie teritorială sunt admișĭ prin concurs, ținut în fie-care regiment între ceĭ aspiranțĭ, asupra cursurilor programeĭ școaleĭ regimentare.

Cursurile școaleĭ sunt de doĭ anĭ: încep la 1 Octombrie și se termină la 1 Aprilie, când sub-oficeriĭ elevĭ se întorc la corpurĭ pentru a face serviciŭ și a urma instrucția militară.

Sub-oficeriĭ elevĭ sunt casarmațĭ în acelașĭ loc.

Cursurile școaleĭ:

Aritmetica raționată, geometria, topografia elementară cu ridicărĭ de planurĭ și citirea hărților, geografia fisică și politică. Istoria generală pe secolĭ și istoria Românilor. Noțiunĭ asupra arteĭ și istorieĭ militare, fortificația de campanie. Administrația și legislația. Desemn topografic. Gramatica română cu exercițiĭ, despre stil și composițiĭ, raporturĭ și memoriĭ militare. Caligrafia. Exercițiĭ de scrimă,

Examenul de absolvire se dă după al 2-lea an de studiŭ înaintea uneĭ comisiunĭ sub preşedenţia comandantuluĭ divisieĭ. Sub-oficeriĭ ce reuşesc la examen dobândesc un brevet de capacitate pentru gradul de sub-locotenent. Personalul şcoaleĭ se compune dintr'un maior director, 3 locotenenţĭ profesorĭ şi 5 monitorĭ sub-oficerĭ luaţĭ dintre elevĭ. Sub-oficeriĭ se admit în şcoală până la vrâsta de 30 anĭ.

Şcoala fiilor de militarĭ saŭ şcoala pregătitoare pentru şcoala de infanterie şi geniŭ.

La Iaşĭ se înfiinţează un colegiŭ militar sub denumirea de maĭ sus, pentru a da o creştere şi o educaţie fiilor de militarĭ de orĭ-ce grad, ce voesc a-'i destina carie-reĭ militare aceasta, în scopul de a-ĭ resplăti.

Eleviĭ fiĭ de militar sunt internaţĭ în şcoală şi întreţinuţĭ cu toate în socoteala Statuluĭ. Se maĭ admit în şcoală şi alţĭ elevĭ, dar părinţiĭ lor sunt datorĭ a plăti câte 480 leĭ pe an în două rîndurĭ. Se înfiinţează în favoara acestora 5 burse şi 10 semiburse.

Pentru a fi admişĭ în şcoală se cere a fi fiŭ de român saŭ naturalisat; să aibă vrîsta de la 13—15 anĭ şi să satisfacă la examenul cerut.

Cursurile colegiuluĭ sunt de 4 anĭ; eleviĭ în acest timp dobândesc toate cunoştinţele de bacalaureat în raport cu exigenţele serviciuluĭ militar, plus cunoştinţele reglementelor militare tactice şi administrative trebuincioase unuĭ sub-oficer.

Ceĭ ce trec şcoala cu succes se admit în şcoala militară de infanterie şi cavalerie: dacă însă nu o absolv în aceste condiţiunĭ, sunt trecuţĭ la trupă cu gradul de sub-oficer, unde contractez un angajament de 4 anĭ.

După un an de serviciŭ la front pot fi trimişĭ la şcoala divisionară.

Cursurile şcoaleĭ:

Religia, limbele: romàna, francesa şi germana, istoria generală a romànilor, geografia fisică şi politică, istorie naturarală, aritmetică, algebră, geometrie, fisică, chimie, cosmografie, desemnul şi caligrafia. Reglementele de infanterie până la şcoala de batalion.

Şcoala militară de infanterie şi cavalerie, în scopul de a forma oficerĭ de infanterie şi cavalerie. Se primesc absolvenţiĭ şcoaleĭ de fiĭ de militarĭ şi bacalaureaţiĭ; aceştia din urmă de la vârsta de 18 până la 21 anĭ, să fie românĭ şi să treacă un examen numaĭ asupra matematicelor după programul liceuluĭ.

Orĭ-ce elev admis în şcoală contractează un angajament de 6 anĭ pentru serviciŭ în armata permanentă şi care va compta din ḑiua admitereĭ în şcoală.

Eleviĭ sunt întreţinuţĭ de stat. Numĕrul lor se hotăreşte a fi de 60.

Cursurile:

Limbile francesă şi germană. Trigonometria dreptlinie, topografia, mecanica, geometria descriptivă, fortificaţia pasageră şi permanentă. Istoria şi arta militară. Geografia militară. Artileria şi construcţiĭ militare. Chimia aplicată la ştiinţele militare. Hipologia. Administraţia şi legislaţia militară. Equitaţie. Scrimă, desemn şi gimnastică.

In anul al doilea se face un curs complimentar de matimatică superioară elevilor celor maĭ tarĭ, destinaţĭ şcoaleĭ speciale de artilerie şi geniŭ.

Şcoala specială de Artilerie şi geniŭ. Se înfiinţează în Bucureştĭ o şcoală specială de oficerĭ pentru artilerie şi geniŭ. Cursurile sunt de un an şi ţin de la 1 Octombrie la 1 Iunie.

Pentru a fi admis în şcoală trebue a avea gradul de sub-locotenent şi a satisface unuĭ examen de admisie asupra programuluĭ şcoaleĭ de infanterie şi cavalerie, saŭ a fi elev al acesteĭ şcolĭ cu medie minimă de 14, la esamenul de eşire.

Cursurile şcoaleĭ: Calculul infiintesimal cu aplicaţie la mecanică. Mecanica aplicată raţională. Fortificaţia permanentă şi pasageră. Artileria şi construcţiile militare. Arta militară. Geologia. Studiĭ şi aplicaţiĭ pe teren. Exerciţiĭ militare de artilerie.

Şcoala este sub aceiaşĭ direcţie ca şcoala de infanterie şi cavalerie şi în acelaş local.

Eleviĭ sunt externĭ dar scutițĭ de orĭ-ce alt serviciŭ. Maximum de elevĭ să fie 20.

După terminarea cursurilor eleviĭ, trec un examen și aceĭ ce aŭ reușit a avea minimum media 14, sunt trecuțĭ în arma artilerieĭ saŭ geniuluĭ și numaĭ dacă nota de aplicație este satisfăcătoare și dovedesc aptitudinĭ pentru arma la care se destină.

Ceĭ ce n'aŭ reușit la esamen sunt trecuțĭ în arma infanterieĭ saŭ a cavalerieĭ.

Oficeriĭ ce aŭ terminat școala cu succes dobîndesc un brevet și dreptul a înainta la alegere după ordinea clasăreĭ la examen.

Academia de resbel Se înființează în Bucureștĭ o școală superioară de resbel, sub denumirea de Academie de resbel, compusă din oficerĭ de orĭ-ce armă, în scop de a da o instrucție maĭ înaltă oficerilor, spre a putea face alegerea cea maĭ nimerită pentru statul-major al armateĭ.

Spre a fi admis în școală, oficerul trebue să aibă cel puțin 3 anĭ de serviciŭ în armată ca oficer, să fie locotenent saŭ sub-locotenent și să aibă conduită bună, robust, bună vedere și apt pentru a dobândi o instrucție superioară.

Admiterea în școală se face prin concurs și asupra următoarelor materiĭ: Fisica și chimia, aritmetica, algebra, geometria și trigonometria plană, istoria și geografia, fortificație. Operațiĭ secundare de resbel. Limba francesă și germană.

Cursurile sunt de treĭ anĭ, fără repețire și durează de la 15 Octombrie—15 Iunie în fie-care an.

Anul I. Analisa infinitesimală (elemente); geometria descriptivă. Fortificația pasageră și permanentă cu desemn. Topografia și desemn. Limbile francesă și germană. Reglementele de toate armele.

Anul II. Arta și istoria militară. Geografia militară. Serviciul de Stat-Major. Topografia espediată și harte străine. Complimentul geometrieĭ descriptive. Limbile de maĭ sus și reglementele.

Anul III. Arta și istoria militară. Administrația și legis-

laţia militară. Trigonometria sferică. Geodesia. Geologia. Mineralogia. Limbele şi reglementele.

In timpul cursurilor: scrimă, equitaţie, operaţiĭ topografice şi exerciţiĭ practice de artilerie.

In intervalul de doĭ anĭ eleviĭ iaŭ parte la o campanie topografică de 60 ḑile, şi după cursul anuluĭ al 3-lea fac o campanie logistică de 50 ḑile care trebue să cuprindă: lecţiĭ practice asupra conducereĭ armateĭ într'un resbel defensiv saŭ ofensiv în interiorul ţereĭ, studiul văilor principale din munţĭ, studiul apărăreĭ dinapoĭ a obstacolelor principalĭ topograficĭ din ţară, studiul diferitelor posiţiunĭ militare din ţară, studiul diferitelor posiţiunĭ militare din România ce se coprind în diferite teatre de operaţiunĭ ale uneĭ armate streine, etc.

După fie-care an eleviĭ vor da un examen al căruĭ resultat se combină cu notele dobândite în timpul cursurilor, spre a determina aptitudinea lor de a trece în anul următor.

După terminarea anuluĭ al 3-lea şi a eserciţiilor practice, oficeriĭ ce aŭ dobândit media 15 minim, sunt publicaţĭ prin ordin de ḑi pe armată şi se detaşez pe timp de doĭ anĭ la Depositul de resbel, spre a lua parte la lucrările geodesice şi topografice şi în divisiile teritoriale cum şi la comandamentul taberilor de manevre.

Toţĭ absolvenţiĭ şcoaleĭ sunt datorĭ a face serviciŭ un an într'o altă armă de cât a sa.

Din aceste şcolĭ prevăḑute în Regulament a se înfiinţa chiar în cursul al anuluĭ 1872, numaĭ Şcola de fii de militarĭ sĕ deosebi de Şcóla Militară care deveni *Şcólă Militară de Infanterie şi Cavaleri*. Şcoala specială nu se înfiinţă precum nu se înfiinţa niciĭ Academiă de resbel.

In ce privesce recrutarea oficerilor de artilerie şi Geniŭ, eĭ trebuiaŭ a eşi tot din şcólă Militară de Infanterie şi Cavalerie, luânduse primele numere de la clasificarea resultată la absolvirea anuluĭ al 2-le de studiŭ.

Şcoala divisionară. Ministerul face cunoscut la 8 Noem.

brie 1872, comandaţilor de divisie, că până vor permite mijloacele ca în fie-care divisie să existe câte o şcoală divisionară, de-o-cam-dată a hotărât a se înfiinţa numaĭ una singură la Bucureştĭ, unde se vor trimite câte doĭ sergenţĭ de fie-care regiment, iar din cele-l'alte corpurĭ câte unul, dar venirea lor se va decide cu ordin special.

Prin Inaltul Decret No. 889 din 16 Aprilie 1873 să consacră această întrunire a şcoalelor divisionare în una singură (până la această dată încă nu se înfiinţase nicĭ una), sub numirea de *Scoala divisionară de sergenţĭ*. Sub-oficeriĭ, de şi intraţĭ în şcoală, se vor prenumera în corpurile lor şi vor fi socotiţĭ numaĭ ca detaşaţĭ la şcoală. Concursurile de admisie urmănd a se ţine în fie-care corp între sub-oficeri aspiranţĭ Ministrul, urméză a hotără după listele presentate, numĕrul ce va fi necesar de admis. Limita de vîrsta se fixează la 25 anĭ. Cursurile şcoaleĭ se prevăd a fi de un an şi a începe la 1 Ianuarie, neîntrerupânduse de cât în timpul manevrelor de toamnă, când eleviĭ sunt trimişĭ la corpurile lor.

Şcoala se anexează pe lângă Şcoala militară de infanterie şi cavalerie, directorul şi sub-directorul acesteia va fi şi al şcoaleĭ divisionare; personal deosebit va fi numaĭ un căpitan, comandant al companieĭ, 4 locotenenţĭ şi sub-locotenenţĭ, treĭ oficerĭ de serviciu, profesorĭ. După terminarea studiilor, sub-oficeriĭ vor fi înapoiaţĭ la corpurile lor şi vor concura cu ceĭ-l'alţĭ sub-oficerĭ din armată la examenele de sub-locotenenţĭ înaintea uneĭ comisiunĭ întocmite din membriĭ comitetuluĭ consultativ.

Şcoala este prevădută în bugetul pe 1874, împreună cu şcoala de infanterie şi cavalerie şi tot în acest an, prin Inaltul Decret No. 1808, i să schimbă numirea în aceia de *Scoala sub-oficerilor*, hotărându-se ca cursurile să se predea în doĭ anĭ, constituind 2 clase şi să înceapă la 1 Septembrie spre a se termina la 1 Iulie. Vechimea şi gradul de sergent pentru intrarea în şcoală să cere a fi cel puţin de şase lunĭ.

Scoala pregătitoare pentru formarea de sub-oficerĭ şi caporalĭ trebuincioşĭ regimentelor de dorobanţĭ. Să înfiinţează pe

ḑiua de 15 Noembrie 1874 în Bucureştĭ, în basa Inaltuluĭ Decret No. 1253 din 8 Iulie 1875.

Necesitatea de grade inferioare pentru regimentele de dorobanţĭ fiind cu totul simţită, se dispune creare acesteĭ şcoale unde să se trimită de către fie-care regiment de infanterie de linie câte 8 soldaţĭ şi câte 4 soldaţĭ de fie-care batalion de vânătorĭ, toţĭ cu ştiinţă de carte şi cu o vechime numaĭ mare de un an de ḑile.

Şcoala are ca director un locot-colonel, doĭ locotenenţĭ şi 6 sergenţĭ ca instructorĭ. Eleviĭ sunt detaşaţĭ din corpurile lor. Cursurile şcoaleĭ se predăŭ într'un an, de la 1 Octombre până la 1 Septembrie a anuluĭ viitor.

In fie-care an se vor face două esamene, unul la începutul luĭ Martie, după care, eleviĭ ce vor fi dobândit note satisfăcătoare, se vor înalţa la gradul caporal şi altul in Septembrie, după care se vor înălţa la acela de sub-oficer.

In urmă vor fi impărţiţĭ după trebuinţă între regimentele de dorobanţĭ.

Şcoala este pusă sub autoritatea directă a comandantuluĭ divisieĭ.

Cunoştinţele de predat in şcoală se hotăresc a fi:

Aritmetica elementară, elemente de geometrie, elemente de gramatica română, geografia Românieĭ. Istoria sacră şi istoria Românilor. Elemente de fortificaţie, şcoala soldatuluĭ, de companie, serviciul interior, de garnisoană, in campanie, tragerea in ţintă in teorie şi practică, codul penal. Operaţiĭ secundare de resbel. Scrimă, gimnastică şi inotaţie.

Din tóte aceste şcolĭ proectate de la 1871 şi până la 1877, nu figureză in bugetul Ministeruluĭ de resboiŭ in acest ultim an de căt şcolele: fiilor de militarĭ, de infanterie şi cavelerie cum şi acea de sub-oficerĭ.

Infanteriea. Regimentele de linie. Prin Inaltul Decret din 9 Aprilie 1867 să formează în Bucureştĭ un *batalion model* compus din soldaţĭ şi trupă detaşaţĭ din toate corpurile de infanterie, efectivul trupeĭ maximum 500 inşĭ.

Prin bugetul pe annl 1868 se prevede crearea la fie-care regiment de linie a unuĭ al 3-lea batalion, conform legeĭ organisăreĭ armateĭ, precum și crearea din noŭ a u-nuĭ regiment din 3 batalioane, cu cadrele și efectivul ca și a regimentelor existente. Aceste creațiunĭ se fac pe 1 August 1868 în basa Inaltuluĭ Decret No. 1259 din 9 August și Regimentul din noŭ format ia numirea de *al 8-lea de linie.*

In 1872 prin legea modificătoare a celeĭ organice din 1868, se stabilește, că un regiment de infanterie să se compună din 3 batalioane de linie și *unul de deposit.*

Efectivul de pace al uneĭ companiĭ de linie se fixează la 120, iar pe picior de răsboiŭ la 250. Totalul regimentuluĭ pe picior de pace: 69 oficerĭ, 8 asimilațĭ și 1997 trupă.

Prin bugetul anuluĭ 1873, regimentele de infanterie de linie sunt trecute numaĭ cu câte 2 batalioane, un mic stat-major și o companie afară de rîndurĭ.

Efectivul unuĭ regiment de infanterie este, după bugetul din 1877, de 34 oficerĭ, 1 asimilat, și 740 trupă.

Vînătoriĭ. Batalionul modul format în 1867, prin Inaltul Decret No. 1147 din Iulie 1868 se transformă în batalion de vînătorĭ, luând numirea *de al 4-lea*, avênd un stat-major, un pluton afară de rândurĭ și 4 companiĭ. A 3-a parte din oameniĭ de trupă aĭ batalionuluĭ model se înapoiază corpurilor de unde fură detașațĭ afară de óre-care cadre din Regimentul 2 Infanterie ce se opresc. Efectivul batalionuluĭ este prescris a fi cel prevăḑut prin tabela legeĭ de organisare a armateĭ, promulgată în acelașĭ an pentru batalioanele de vinătorĭ.

In 1872, prin legea modificatoare a celeĭ organice din 1868, cadrele unuĭ batalion de vinătorĭ din 4 campaniĭ se fixează la 669 oficerĭ și trupă.

Efectivul unuĭ batalion de vînătorĭ după bugetul anuluĭ 1877 este de 18 oficerĭ și 358 trupă, avênd 4 companiĭ, un mic stat-major și un ploton AR.

Compania de disciplină. Pe ḑioa de 1 Octombre 1876 să suprimă din causă de economie în buget și pentru

că s'a dovedit că această companie n'a putut să îndeplinească scopul pentru care a fost creată, şi fiind-că oamenĭ condamnaţĭ pentru întăia desertare de consiliile de răsboiŭ dupe noul codice militar urmează a 'şĭ face pedeapsă în închisorile militare, apoĭ pentru că corpurile nu trimeteaŭ de cât puţinĭ oamenĭ la companie, din causă că corecţiunea celor cu rele purtărĭ s'a constatat că să putea face şi la corpurĭ, fără a fi nevoe a 'ĭ trimite la companie.

Cavaleriea. In anul 1867 se întocmeşte în Bucureştĭ un *escadron model* cu un efectiv de 143 oamenĭ, escadronul este prevăḑut şi prin legea organisăreĭ armateĭ din 1868.

Tot în această lege se hotăreşte că trupele de cavalerie se compun din *regimente de lăncerĭ, vânătorĭ, şi dorobanţĭ de linie.* Că fie-care regiment se întocmeşte dintr'un stat-major, un ploton afară de rîndurĭ şi cincĭ escadrone din care unul de deposit, acest din urmă avênd numaĭ jumătate din cadrele unuĭ escadron. In total efectivul unuĭ regiment după tabela de cadre a legeĭ este fixat la 31 oficerĭ, 11 asimilaţĭ, 721 trupă şi 624 caĭ.

In bugetul anuluĭ 1868 se prevĕd 2 regimente de cavalerie cu câte un mare stat-major, un mic stat-major, un ploton afară de rândurĭ şi 4 escadroane, efectiv: 27 oficerĭ, 12 asimilaţĭ, 626 trupă şi 541 caĭ. Regimentele de lăncerĭ încep a purta numele de *vânătorĭ călărĭ No. 1 şi 2*, după cum resultă din decretul de numire al oficerilor superiorĭ pentru funcţiile de comandanţĭ şi ajutoare în aceste corpurĭ.

Prin Inaltul decret din 7 Septembre 1868 No. 1594 să înfiinţează încă un regiment de cavalerie, iar prin decretul No. 1595, din 9 Octombrie, numirea regimentelor de cavalerie se stabileşte în modul următor:

1-iul Regiment de Vânătorĭ călărĭ
2-lea « « Roşiorĭ
3-lea « « Călăraşĭ.

Aceste numirĭ sunt modificate însă prin ordinul de ḑi pe oaste No. 240 din 11 Noembrie 1868, ast-fel:

Regimentul ce maĭ înainte purta No. 1: «*Regimentul de vânătorĭ călărĭ*»; regimentul ce purta No. 2: «*Regimentul de călărașĭ.*» iar reegimentul ce se crează din noŭ «*Regimentul de roșiorĭ*».

Prin bugetul anuluĭ 1871 se suprimă Regimentul de Vînătorĭ călărĭ; o parte din oficeriĭ și gradele din acest corp se mută în școala de cavalerie pentru a constitui, iar restul în alte regimente ale armeĭ.

Prin Inaltul Decret No. 1945 din 25 Octombre 1871 regimentelor de cavalerie li se schimbă iarășĭ denumirea, în acea de *Roșiorĭ*, ast-fel: Regimentul de calarașĭ ia denumirea de *1-iul Roșiorĭ*, iar regimentul existent de Roșiorĭ de al *2-lea de Roșiorĭ.*

In bugetul anuluĭ 1877 un regiment de Roșiorĭ are următorul efectiv: Oficerĭ: 1 colonel, comandant, 1 locot.-colonel, 2 maiorĭ, 6 căpitanĭ, 4 comandanțĭ de escadroane și 2 comptabilĭ, 8 locotenențĭ, 8 sub-locotenențĭ și 2 administratorĭ cl. III, ajutorĭ de comptabilĭ, 1 veterinar cl. II, 1 șef de musică, trupă (mic stat-major), 1 sub-hirug 1 sub-veterinar, 1 sub-farmacist, 2 adjutanțĭ sub-oficerĭ, 1 serj-major trompet, 1 brigadier trompet, 1 vahmaister, 32 soldațĭ și 40 caĭ; ploton A R. 1 serj.-major, 8 sergențĭ, diferițĭ meseriașĭ, infirmierĭ; etc. 7 brigadierĭ și 32 soldațĭ meseriașĭ, armurierĭ, croitorĭ, cismarĭ, șelarĭ. Pentru un escadron 1 serj.-major, 1 serg.-furier, 8 sergențĭ, 1 brigadier furier, 16 brigadierĭ, 4 trompețĭ, 4 potcovarĭ și 102 solda'ĭ, caĭ 102. In total, regimentul are 30 oficerĭ și asimiliațĭ, 1 amploiat civil (șeful de musică), 636 trupă și 448 caĭ.

Herghelia armateĭ, Prin Inaltul Decret No. 1241 din 11 Iulie 1872, să dispune înființarea uneĭ herghelïĭ a armateĭ destinată a remonta trupele călărĭ și a îmbunătăți rasă de caĭ în țară. Herghelia va figura în bugetul anuluĭ 1873, iar până atuncĭ personalul, armăsariĭ și epele trebuincioase vor compta în efectivul trupelor călărĭ.

In 1874 April 4, să sancționează legea care prevede creațiunea uneĭ *Herghelïĭ militare a statuluĭ* cu scopul de a procura țereĭ reproducatorĭ necesarĭ pentru îmbunătăți-

rea raseĭ căilor. Legea ḑice, că la început herghelia va avea un efectiv de 24 epe cu 2 armăsarĭ. Pe lingă aceasta, legea maĭ stabileşte ca să fie de-o cam-dată câte un deposit de 2 armăsarĭ la fie-care divisie teritorială tot pentru acelaş scop.

Herghelia se ataşează pe lîngă şcoala specială de cavalerie al căruĭ escadron va fi în acelaş timp şi escadronul de remontă.

Pentru instalarea şcoaleĭ, hergheleĭ şi remontelor Administraţia domeniilor va pune la disposiţia Ministeriuluĭ de resbel o moşie al căreĭ venit nu va trece de 12.000 leĭ pe an.

Prin Inaltul Decret No. 288 din 1875 se promulgă Regulamentul hergheleĭ. După acest regulament herghelia se împarte în 4 secţiunĭ: 1, arabă; 2, engleză; 3, a cailor de muncă şi a 4-a, de încercare saŭ pământenĭ. Personalul: 1 căpitan, 1 locotenent ajutor, 1 oficer de administraţie, 1 veterinar, 1 sub-veterinar, 1 medic şi 1 subhirurg, trupă şi servitorĭ, palefrenierĭ, hergheligiĭ. etc.

Prin Inaltul Decret din 8 Februarie acelaşĭ an, se promulgă regulamentul depositelor de harmasarĭ pe la divisiile teritoriale şi de la şcoala specială de cavalerie, in total cincĭ deposite, fie-care avênd câte 2 armăsarĭ, iar depositul şcóleĭ cincĭ.

Herghelia e stabiiită la Nucet, lângă Tirgovi tea.

In bugetul anuluĭ 1877 *Herghelia* are efectivul personaluluĭ: 1 căpitan şi 1 veterinar de regiment clasa II-a. Trupă: 1 sergent-major, 4 sergenţĭ, 10 brigadierĭ şi 64 soldaţĭ.

Jandarmĭ. Escadroanele de jandarmĭ ale districtelor Iaşĭ, Ismail, Cahul şi Bolgrad se transformă în basa Inaltuluĭ Decret din 28 Decembrie 1866, în companiĭ mixte, avênd fie-care efectivul: 3 oficerĭ şi 122 trupă, aproape maĭ mult de jumătate pedeştri, iar restul călărĭ.

In 1867 să reinstitue în Iaşĭ un escadron călare şi o companie pedestră de jandarmĭ cu efectivele din bugetul anuluĭ 1866. Companiile mixte din Ismail, Bolgrad şi Cahul se transformă iarăşĭ în escadroane călărĭ.

Prin legea organisăreĭ din 1868 Jandarmiĭ sunt considerațĭ a face parte din armată permanentă, fiind destinațĭ pentru serviciul administrativ. Jandarmiĭ compun companiĭ pedestre și escadroane călărĭ, avênd cadrele oficereștĭ și de trupă fixate prin tabela de cadre a legeĭ.

In bugetul pe 1868 se prevăd: 5 escadroane de jandarmĭ din care, 2 pentru orașele Bucureștĭ și Iașĭ. In bugetul rectificativ pe 1874, 3 escadroane de jandarmĭ din Basarabia sunt trecute pe ḑioa de 1 Ianuar la Regimentul 5 calarașĭ și formeaḑă, de aci înainte, 3 escadroane de calarașĭ permanențĭ în acel Regiment.

In bugetul anuluĭ 1877 sunt trecute 2 escadroane și 2 companiĭ de jandarmĭ pentru Bucureștĭ și Iașĭ.

Artileria. Bugetul anuluĭ 1867 prevede compania de pontonierĭ pe lângă Regimentul de artilerie însă maĭ în urmă se dispune ca acea companie să facă corp în parte, iar comandantul Regimentuluĭ de Artilerie se aibă îndatorirea numaĭ de a o inspecta.

Pe lângă regiment se maĭ creiază și o secțiune numită a trenuluĭ de artilerie, avênd cadrele: 1 oficer, 63 trupă și 71 caĭ. (Probabil în scopul constituireĭ uneĭ coloane de muniție).

Secțiunea de artificierĭ creată prin buget pe lângă regiment, se trece la compania uvrierilor de artilerie prin decretul din 17 Aprilie 1867.

Conform cu legea de organisare a armateĭ din 1868 și a prevederilor bugetuluĭ sĕ creiază pe ḑiua de 1 August 1868, *al 2-lea regiment de artilerie*. Atât acest regiment cât și cel deja existent se compun din câte 2 divisioane avênd fie-care câte 3 bateriĭ și urmând ca maĭ târḑiŭ să se complecteze fie-care regiment încă cu câte 2 bateriĭ, potrivit legeĭ organisăreĭ. Comandant al Regimentuluĭ 1 de artilerie fu întărit colonelul Gh. Manu; a Regimentuluĭ 2, Lt.-Colonel Dunca.

Prin decretul No. 1880 din 2 Decembrie 1868 companie existentă de pontonierĭ se încorporează iarășĭ în Regimentul 1 Artilerie atât ca subunitate de comandă cât și pentru administrație.

In 1870 se dă artilerieĭ tunurĭ sistem Krupp încărcându-se pe la fund.

Prin Inaltul Decret 962 din 16 Mai 1872 se hotăreşte ca în fie-care regiment de artilerie o baterie montată să se prefacă în una călăreaţă, fixândulise efectivele pe piciorul de pace ast-fel: trupă, 123 oamenĭ, 74 caĭ de şea şi 94 de ham, iar pe piciorul de răsboiŭ: trupă 168, caĭ de şea 95, de ham 126.

Prin bugetul anuluĭ 1876 compania de pontonierĭ să scoate de la artilerie şi se alipeşte la Batalionul de geniŭ, în schimb însă la fie-care regiment se maĭ adauga o baterie montată ast-fel că ,compunerea unuĭ regiment de artilerie este la acea dată:

Marele Stat-major (oficerĭ): 1 colonel, 1 locot-colonel, 2 maiorĭ, 9 căpitanĭ şi administratorĭ Cl. I, *comptabilĭ la bateriĭ*, 7 locotenenţĭ, 14 sub-locotenenţĭ şi administratorĭ Cl. III, ajutorĭ de comptabilĭ, 2 medicĭ, un farmacist, un veterinar şi un preut.

Micul Stat-Major (trupă): 1 sub-hirurg, 1 sub-veterinar, 2 adjutanţĭ sub-oficerĭ, 1 vahmaister, 1 şef artificier, 2 sub-şefi artificierĭ şi 1 trompet-major.

Plotonul A. R: 1 sergent-major, 8 sergenţĭ (furierĭ, secretarĭ, magazionerĭ, infirmierĭ, armurierĭ, de scrimă, croitor, şelar) 10 brigadierĭ şi 34 soldaţĭ meseriaşĭ.

O baterie călăreaţă: 114 trupă (din care 8 meseriaşĭ) şi 107 caĭ din care 57 de şea.

O baterie montată: 102 trupă (din care 8 meseriaşĭ) şi 63 caĭ.

In total un regiment: oficerĭ 40, asimilaţĭ 1, trupă 792, caĭ 558.

Prin Inaltul Decret No. 211 din 5 Februar 1877, pe lângă regimentele existente de artilerie se maĭ înfiinţează încă două; fie care regiment urmând a fi compus din 6 bateriĭ din care, una călăreaţă. Regimentele sunt destinate a forma artileria divisiilor militare teritoriale din care vor face parte şi avênd reşedinţa lor în modul următor:

1-iul regiment la Craiova, al 2-lea la Bucureştĭ, al 3-lea la Focşanĭ şi al 4-lea la Roman.

Cadrele unuĭ regiment se fixează a fi:

Marele Stat-Major 1 colonel, comandant de regiment; 1 locot.-colonel, ajutor şi comandant de divizion, 1 maior, comandant de divizion, 6 căpitanĭ, 6 locotenenţĭ, şi 6 sub-locotenenţĭ, 3 administratorĭ, 2 medicĭ, 1 farmacist şi 1 veterinar.

Micul Stat-Major 8 gradaţĭ: sergenţĭ-majorĭ, sergenţĭ-adjutant, etc.

Plotonul A. R. 49 trupă (diferiţĭ meseriaşĭ şi secretarĭ).

O baterie călăreaţă: 82 trupă, 44 caĭ şea şi 28 de ham.

O baterie montată: 72 trupă şi 34 caĭ.

In total un regiment: 28 oficerĭ şi asimilaţĭ, 499 trupă şi 272 caĭ, din care 30 oficereştĭ.

Creaţiunea noilor regimente este motivată pe considerentele: «că artileria dobândind din causa perfecţionăreĭ materialuluĭ, un rol preponderent în ultimele răsboae, condiţiunile câmpuluĭ de bătae s'aŭ schimbat, fiind că maĭ toate luptele în aceste răsboae aŭ fost nişte adevărate lupte de artilerie. Pe lângă acestea, forma teritoriuluĭ nostru reclamând ca diferitele regiunĭ militare să fie prevĕdute cu toate elementele cerute pentru repedea pregătire, s'a vădut necesitate neaparată ca fie-care din cele 4 divisiĭ teritoriale să aibă artileria sa, depositele sale, numaĭ aşa putênd forţele militare să dobândească o organisare care să le permită a fi concentrate şi puse repede în linie. Personalul şi caiĭ fie-căreĭ bateriĭ fiind redus din timp de pace la indispensabil pentru instrucţie, se va înlătura inconvenientul de a improvisa bateriĭ la trebuinţă, ci va fi numaĭ chestiune de a le complecta personalul prin chemarea reservelor sub arme».

Prin decisia Ministerială No. 7 din 1 Martie 1877 se hotăreşte în modul următor formarea noilor regimente de artilerie:

Elementele lor constitutive se vor lua din regimentele existente.

Pentru trupă: Regimentul No. 2 (existent) se va împărţi esact în două şi va servi ca centru pentru formarea regimentelor *No. 1 şi 2*, Regimentul No. 1 (existent) ase-

menea se va împărţi, pentru formarea regimentelor *No. 3 și 4.*

Regimentele vechĭ vor da câte două bateriĭ montate de 8$^{cm.}$, jumătate din bateria călăreaţă (2 tunurĭ) și jumătate din plotonul afară de rând.

Averea regimentelor existente se va împărţi exact in două și consiliurile de administraţie de la câteșĭ-patru regimentele, se vor întruni spre a procede la instalarea lor. Consiliurile regimentelor 1 și 2 se vor întruni în Bucureștĭ. iar a regimentelor 3 și 4 în Buzeŭ, și vor procede comform regulamentuluĭ de administraţie în lucrările lor.

Bateriile vor purta in fie-care regiment următoarele numere:

Bateria călăreaţă No. 1; bateriile de 8 cm. No. 2, 3 și 4; bateriile de 9 cm. No. 5 și 6. Cele dintăiŭ treĭ vor forma întăiul division, iar cele din urmă treĭ al doilea division. Regimentele după acesta normă urmează a fi armate: No. 1 și 2 cu câte 4 baterii de 8.O.C. M^{d} 1870 și cu câte 2 baterii de 9.O.C. M^{d}. 1875. Regimentele No. 3 și 4 vor avea câte 4 baterii de 8.O.C. Md. 1868 și câte 2 de 9.O.C. Md. 187.

Formarea regimentelor e decisă a fi începută pe ḑiua de 1 Martie 1877.

Stabilimente de artilerie. La 1 Iulie 1866 se hotărește ca cele treĭ companiĭ de pe lângă stabilimentele de artilerie să fie întrunite într'o singură companie, avênd următoarele cadre: 2 locotenenţĭ, 3 sub locotenenţ, 1 sergent-major, 24 sergenţĭ, 27 caporalĭ și 249 soldaţĭ.

Compania se va întruni în 3 secţiĭ după felul lucrătorilor: una de armurierĭ, una de artificierĭ și lucrătorĭ aĭ fabriceĭ de praf și una de lucrătorĭ aĭ arsenaluluĭ de construcţie.

Oficeriĭ șefi de secţiĭ sunt pușĭ sub ordinele comandantuluĭ companieĭ întru tot ce privește disciplina și instrucţia militară a secţiilor lor, iar în ateliere și în ce privește lucrările de esecutat, depind de șefiĭ de ateliere.

Funcţia de șef al Arsenaluluĭ de construcţie ce o in-

deplinea un căpitan se suprimă, rămânênd ca arsenalul să fie direct sub ordinele șefuluĭ direcțieĭ artilerieĭ, dânduise un locotenent ca ajutor.

Un nou regulament se decretă în 1867 Mart 23, relativ la organisarea stabilimentelor de artilerie și după care acestea se împărțiră în două categoriĭ:

a) Stabilimentele din capitală.

b) » » Tîrgșor

Cele din capitală sunt:

1) Atelierele de armurărie. 2, Atelierele de construcție. 3, Atelierele de pirotehnie. 4, Depositul de memuare, planurĭ, desemnurĭ, etc. și 5, Arsenalul cuprindênd: a) depositul de material de artilerie, b) depositul de arme portative și c) depositul de muniție de răsboiŭ și praf.

Cele de la Târgșor:

1) Fabrica de praf și

2). Rafinăria de silistră.

Stabilimentele din capitală sunt puse sub comanda unuĭ oficer superior de artilerie cu titlul de *Director de artilerie* avênd doĭ căpitanĭ ca ajutoare.

Secția de artificerĭ de pe lângă Regimentul de artilerie se alipește la compania uvrierilor de artilerie, constituită la 1 Iulie 1866.

După *Regulamentul asupra serviciuluĭ Direcțieĭ de artilerie din 1868, Stabilimentul de artilerie* se împarte in:

a) Manufactura de arme. b) Ateliere de construcție în lemn. c) Atelier mecanic. d) Forja. e) Topitoria f) *Pirotehnia* și g) *Arsenalul.*

Directorul Stabilimentuluĭ are sub a sa surveghere compania uvrierilor de artilerie, ca un șef de corp, în ce privește serviciul, poliția, disciplina și instrucția uvrierilor.

După acest regulament se înțelege, că Arsenalul este depositul de arme împreună cu magasiile de praf, cartușe și capse, magasia cu materialul artilerieĭ de reservă și sala de modele din stabiliment și deposit.

Pirotehnia face parte din stabilimentele de artilerie și sub aceiașĭ direcție, decĭ va fi considerată ca atelier avênd de șef un oficer ce va depinde de Directorul stabilimentelor.

Stabilimentele aŭ un inginer care e însărcinat cu dirigiarea lucrărilor şi personaluluĭ din ateliere; este distribuitorul lucruluĭ şi supraveghetor. Primeşte ordine de la directorul stabilimentelor.

In fie-care atelier va fi câte un oficer cu indatorirea de a îngriji de ordinea şi disciplina uvrierilor militarĭ, de mersul lucruluĭ.

Prin legea organică din 1868 se ḍice, că *Artileria* se compune dintr'un stat major de artilerie, *din stabilimente de artilerie* că personalul stabilimentelor dirige şi administrează aceste stabilimente, adică, pulberăria, capsulăria, fonderia, atelierul de construcţie şi reparaţiunĭ, etc; că personalul oficeresc ajutor al acestor stabilimente se ia după trebuinţă din Statul-Major al artileriei, care se compune din: 1 colonel, 1 locot-colonel, 1 maior, 2 căpitanĭ, 4 guarḍĭ de artilerie şi 24 maiştri şefi. Apoĭ *compania de uvrierĭ de artilerie* care întră tot în compunerea cadruluĭ prevĕḍut prin tabela legeĭ pentru Statul Major al Artileriei.

Prin bugetul pe anul 1871 se prevede crearea uneĭ companiĭ de artificierĭ, separată de aceia a uvrierilor, dar fiind-că efectivul era mic (40 oamenĭ), maĭ în urmă se constată că existenţa aceleĭ unităţĭ ca corp în parte n'ar presenta de cât inconveniente pentru administraţie şi deci se hotăreşte (16 April 1871, decisie ministerială) ca administrarea companieĭ de artificierĭ să ţină tot de compania uvrierilor de artilerie, oameniĭ înscriindu-se în acelaşĭ registru.

In bugetul anuluĭ 1874 se face deosebirea următoare:

Pentru *Arsenalul* din Bucureştĭ o companie cu un efectiv de 193 grade inferioare şi soldaţĭ; pentru Pudrerie un ploton de un efectiv de 50 oamenĭ; pentru Pirotehnie, un ploton de un efectiv de 85 oamenĭ şi pentru Arsenalul din Tîrgoviştea, un ploton de 53 oamenĭ.

Este de notat că Arsenalul armateĭ maĭ poartă încă şi numirea de *Stabilimentul Artileriei* in nomenclatura oficială; in bugetul pe 1877 i se ḍice, la fixarea cadrelor companieĭ uvrierilor arsenalul armateĭ, la fixarea efecti-

vuluï corpuluï oficeresc e cuprins sub numirea generică de Stabilimente de artilerie, iar în tabloul de oficeriï după vechime din Divisia a II pe 1877, se numeşte Stabilimentul de artilerie. După acest tabloŭ se afla la arsenal 1: locot-colonel, ca director, 2 căpitanï, 6 locotenenţï, un guard de artilerie cl. I, şefui arsenaluluï şi alţï 4 guarḑi de artilerie cl. II şi III-a.

Compania Arsenaluluï este sporită în 1877 la un efectiv de 231 oamenï de trupă cu gradaţiï lor, în schimb plotonul arsenaluluï din Târgoviştea este suprimat.

Pudreria militară de la Târgşor. Prin Inaltul Decret. No. 332 din 16 Febr. 1872 se aprobă Regulamentul asupra organisăreï şi administraţieï Pudrărieï militare din Târgşor.

Stabilimentele pudrărieï sunt afectate serviciuluï de rafinărie al salpetruluï şi al sulfuluï; carbonisarea lemnelor şi fabricarea erbelor de resbel pentru toate armele de foc, precum şi pentru a celor de comerciŭ, destinate vînḑăreï.

Pudrăria cuprinde instalărï pentru:

a). Rafinăria de salpetru. *b)*. Rafinăria de sulf. *c)*. Usine de carbonisat, de trituraţie, de galetagiŭ, de granulaţie, lustruire, uscare etc. *d)* Sălï de composiţiune, de svântare, cernere, alegere, curăţire, amestec, etc. *e)*. câmp de tragere. *f)*. Laboratoriï. *g)*. Ateliere de lemnărie, ferărie, etc. *h)*. Magasin de deposite a materialelor şi *i)* Locuinţele personaluluï.

Direcţia serviciuluï este încredinţată unuï oficer superior de artilerie cu titlul de Director al pudrerieï, ajutat de un sub-director şi de un personal oficeresc, după trebuinţe.

La pudrerie va fi o companie pentru a da uvrierï şi pentru a esecuta paza stabilimentelor. Guarḑï de artilerie, maiştri şi contra-maiştri, în fine uvrierï civilï, de treï clase, după modul de plată.

Directorul pudrerieï primeşte direct ordinele Ministeriuluï relative serviciuluï şi lucrărilor şi face a le executa avênd autoritatea unuï şef de corp asupra personaluluï.

Pudreria se va administra de un consiliŭ de administraţie asemenea acelor de la stabilimente din capitală. Consiliul se compune din Director, sub-director şi un oficer,

După bugetul anuluĭ 1877 Pulberăria are 1 maior director, 2 locotenențĭ și 1 guard de artilerie, iar plotonul trupeĭ este de 62 oamenĭ cu gradațiĭ lor.

Arsenalul din Tărgoviștea este prevădut în bugetul anuluĭ 1874 cu o trupă de un efectiv de 53 oamenĭ; iar directorul Pulberărieĭ este numit și director al acestuĭ arsenal.

Pirotehnia Este constituită într'un serviciŭ separat prin Inaltul Decret No. 3062 din 24 Noembrie 1873, sub direcțiunea distinctă a unuĭ oficer superior de artilerie și ascultând direct de Minister, în plus, se creiază pe lângă pirotehnie o școală de artificierĭ, destinată a rĕspândi cunoștințele necesare pentru fabricarea munițiilor și artificiilor de tot-felul și pentru a procura corpurilor artificieriĭ necesarĭ.

In bugetul pe 1874 este trecut la Pirotehnie o trupă cu un cadru de 85 oamenĭ, gradațĭ și soldațĭ. Printr'un regulament special se indică atribuțiile serviciuluĭ pirotehnieĭ, ce consta: în confecționarea tuburilor metalice și încărcarea munițiilor de infanterie de orĭ-ce sistem, a stupilelor, a capselor, încărcarea lor și a proectilelor de artilerie, confecționarea artificiilor de răsboiŭ și de agrament. Și fiind-că nu eraŭ constructiile necesare pentru instalarea mașinelor de fabricație a cartușelor metalice această fabricare urma a se face tot la stabiliment, însă sub direcție și controlul oficerilor și impiegaților pirotehnieĭ.

Personalul se compune: 1 maior sau căpitan, director; un căpitan, șeful plotonuluĭ, ajutor; 4 locotenențĭ sau sub locotenențĭ pentru plotonul și serviciul pirotehnieĭ: un oficer de administrație sau guard de artilerie, comptabil; un guard de artilerie, un chimist, 2 maiștri ferarĭ, 3 strugarĭ.

Personalul școaleĭ: eleviĭ se vor recruta din eleviĭ plotonuluĭ de artificierĭ și din caporalĭ sau brigadierĭ și soldațĭ detașațĭ din corpurĭ, și care vor fi în număr de 47. Plotonul de artificierĭ și plotonul de elevĭ artificierĭ vor forma o companie sub comanda căpitanuluĭ ajutor al directoruluĭ.

Durata studiilor şcoalei se fixează la 18 lunĭ şi se compune din 3 clase. Clasa 1-a, studiĭ pregătitoare, de la 1 Octombrie la 1 Iunie; clasa 2-a, iniţiarea elevilor în operaţiile practice: 1 Iunie—1 Octombrie; clasa 3-a perfecţionarea elevilor în arta artificieriei, făcând desemnurĭ, calcul de material, analisa de materiĭ esplosive, controlul muniţiilor, împachetarea lor: de la 1 Octombrie—1 April. Eleviĭ ce se vor distinge se recomandă pentru înaintare în gradul de caporal saŭ sergent, vor dobândi şi brevete de artificierĭ; aceĭ ce vor fi ceĭ d'întâĭ la clasificare sunt de preferinţă admişĭ la esamenul pentru guard de artilerie.

După bugetul anuluĭ 1877, Pirotehnia are personalul următor: Director, 1 maior; adjutor, 1 căpitan, 3 locotenenţĭ şi un guard cl. III. Plotonul, efectiv de 121 oamenĭ cu gradaţiĭ lor.

Geniŭ. Inaltul decret din 9 Ianuarie 1867 hotărăşte, că pentru a da o organisare maĭ solidă trupelor de geniŭ, companiile existente să se întrunească spre a forma un batalion, care va fi compus din un Stat-Major, un ploton afară de rândurĭ şi 4 companiĭ. Companiile sunt de săpătorĭ. Statul-Major, oficerĭ 6; oficeriĭ companiilor, 12; plotonul A.R, 47 oamenĭ; o companie 120 oamenĭ.

In basa legeĭ organisăreĭ şi a prevedereĭ bugetuluĭ anuluĭ 1868, se crează pe ḑioa de 1 August, al 2-lea batalion de geniŭ, compus ca şi 1-iul batalion. Comandant al Batalionuluĭ 1-iŭ este Maior Cruţescu şi al Batalionuluĭ 2, căpitan Peiŭ. Batalionul 2 geniŭ figurează în bugetul anuluĭ 1870, însă în bugetul anuluĭ 1872 şi următoriĭ, nu maĭ este trecut.

Prin Inaltul Decret No. 1303 din 18 Iulie 1873 se dă Batalionuluĭ de geniŭ următoarea organisare:

O campanie de minerĭ cu o secţie de telegrafiştĭ şi treĭ companiĭ de săpătorĭ. Secţia de telegrafiştĭ să se compună din: 1 şef de secţie, 15 manipulatorĭ şefi de ateliere, sergenţĭ saŭ caporalĭ, 30 lucrătorĭ telegrafiştĭ. Secţia se va împărţi în 3 căprăriĭ.

Exerciţiile de manipulaţie şi transmisie a depeşelor vor

fi făcute maĭ cu seamă la biuroul central civil din Bucureştĭ, unde fie-care oficer de minerĭ, sub-oficerĭ şi caporaliĭ telegrafiştĭ vor fi obligaţĭ a face un stagiŭ de 3 lunĭ cel puţin, după ce maĭ întăĭ vor depune jurămăntul prescris pentru funcţionariĭ telegrafiştĭ civilĭ.

Telegrafiştiĭ militarĭ vor fi armaţĭ numaĭ cu revolverul.

Prin Inaltul Decret. No. 1132 din 24 Martie 1874, se hotăreşte, *ca fie-care companie de geniŭ* să aibă câte o secţiune de telegrafiştĭ militarĭ, aceasta în vedere că companiile de geniŭ, în campanie, sunt chemate a fi detaşate la divisiile active şi prin urmare, trebue ca fie-care să fie compusă ast-fel ca să corespundă variatelor serviciĭ carĭ sunt de atribuţiile trupelor de geniŭ. Cu modul acesta, fie-care companie va avea o secţie de telegrafie iar cele-l'alte treĭ secţiĭ a căror instrucţie va fi comună vor putea fi însărcinate cu lucrările de sapă, mine, drumurĭ de fier şi reparaţiĭ de tot-felul de podurĭ. O secţie de telegrafie e prevăḍută a se compune din: 1 locotenent saŭ un sub-locotenent şef, 2 sergenţĭ manipulatorĭ saŭ şefi de ateliere, 4 caporalĭ idem, 20 lucrătorĭ, 1 telegrafist.

Pe ḍioa de 1 Ianuar 1876, compania de pontonierĭ se încorporează în batalionul de geniŭ.

Efectivul batalionuluĭ după bugetul anuluĭ 1877 este de 23 oficerĭ şi asimilaţĭ cu 497 trupă, iar compania de pontonierĭ are 4 oficerĭ şi 108 trupă.

Stat Major de geniŭ. După legea din 1868 cadrul Statuluĭ-Major de geniŭ este: 1 colonel saŭ locot.-colonel, 2 maiorĭ, 6 căpitanĭ, 8 guarḍĭ de geniŭ şi 16 casernierĭ, aceştia din urmă se desfiinţară maĭ târziŭ.

După bugetul pe 1877, la *serviciul* de geniŭ sunt prevăḍuţĭ: 1 locot.-colonel, 1 căpitan, 1 arhitect, 2 guarḍĭ de geniŭ şi un desemnator.

După tablourile de vechime ale oficerilor se găsesc la Divisia I-a, 1 guard de geniŭ cl. III ca făcênd parte din statul-major de geniŭ.

La Divisia II teritorială, un maior, 2 căpitanĭ, 2 locotenenţĭ şi 5 guarḍĭ de geniŭ.

La Divisia III, sub aceiaşĭ numire, doĭ guarḍĭ de geniŭ.

La Divisia IV, un şef al Statuluĭ-Major de geniŭ şi un guard de geniŭ.

Guarḑĭ de geniŭ. Până în 1872 funcţiunea de guard de geniŭ deşi exista de maĭ mulţĭ anĭ, însă nu 'ĭ era regulată atribuţiile şi nicĭ avea vre-o erarhie în modul cum se stabilise pentru funcţiunea de guard de artilerie.

Prin Inaltul Decret No. 1900 din acel an, se clasează în modul următor personalul impiegaţilor militarĭ de geniŭ: guarḑĭ de cl. I, asimilaţĭ graduluĭ de căpitan; guarḑĭ de clasa II, celuĭ de locotenent şi guarḑĭ de cl. III, celuĭ de sub-locotenent. Numirea lor se face prin decret domnesc. Se vor numi guarḑĭ de clasa III, după un examen asupra cunoştinţelor prevăḑute într'un anumit program, sergenţiĭ de orĭ-ce armă, liberaţĭ din armată, saŭ aceĭ ce vor fi avênd cel puţin 3 anĭ de serviciu din care unul de sergent. Ceĭ din geniŭ sunt de preferat.

Solda guarḑilor de geniu va fi ca şi a guarḑilor de artilerie.

Guarḑiĭ de geniŭ sunt puşĭ sub ordinele oficerilor de geniŭ, special însărcinaţĭ cu conservarea domeniilor militare, cu predarea şi primirea clădirilor, cu privigherea de detail pentru buna conducere a tot-felul de lucrărĭ de construcţiĭ. Eĭ pot fi întrebuinţaţĭ şi ca comptabilĭ saŭ magasionerĭ.

Guarḑilor se aplică toate dispoziţiile privitoare la oficerĭ pentru neactivitate, pedepse, congediurĭ, etc.

Pentru crimă şi delicte în legătură cu serviciul militar sunt justificabilĭ după codul militar.

Pontonieriĭ. In bugetul anuluĭ 1867 compania de pontonierĭ, avênd un efectiv de 4 oficerĭ şi 148 trupă, face parte din regimentul de artilerie, însă în acelaş an se decretă constituirea eĭ ca corp deosebit prin Inaltul Decret No. 54 din 5 Ianuarie 1867, avênd o administraţie a sa proprie, comandantul Regimentuluĭ de artilerie trebuind numaĭ a o inspecta; dar prin legea organică din 1868, companiile de pontonierĭ trebuind să facă parte din Regimentele de artilerie, se decretează la 2 Decembrie acelaşĭ an, că compania existentă, atât în privinţa unităţiĭ tactice cât

şi a administraţieĭ să facă parte din Regimentul 1 de Artilerie, rămânând a se înfiinţa o asemenea companie şi la regimentul 2, când va fi trebuinţă.

Prin Inaltul decret No. 357 din 19 Februar 1872, compania de pontonierĭ formează iarăşĭ *corp în parte*, iar pentru inspecţie rămâne a fi trecută de comandantul de Regiment de artilerie din Divisiunea unde se va găsi compania.

Pe ḑiua de 1 Iannar 1876 compania încetează de a maĭ face corp în parte şi este trecută la Batalionul de geniŭ.

Trupe de administraţie. Legea din 1868 intruneşte sub această denumire:

a). *Corpul oficerilor de administraţie,* al căruĭ efectiv după tabela de cadre a legeĭ este fixat la: 2 administratorĭ principalĭ, 4 administratorĭ cl. I, 6 administratorĭ cl. II şi 16 administratorĭ cl. III; apoĭ un număr de 16 elevĭ de administraţie cl. I şi 26 cl. II-a.

Personalul acesta se adaugă în timp de răsboiŭ şi se reduce în timp de pace după trebuinţă.

In bugetul anuluĭ 1877 efectivul este, de 1 administrator principal, 3 administratorĭ cl. I, 6 de clasa II, 16 de clasa III şi 32 sub-oficerĭ de administraţie.

b). *Escadronul de echipaje de tren* este însărcinat cu transportul muniţiilor şi bagajelor armateĭ; cadrul unuĭ escadron după lege se compune din: 1 maior comandant, 1 căpitan adjutor, 1 locotenent casier şi un oficer cu îmbrăcămintea. Trupă 155 oamenĭ şi 187 caĭ. Numărul escadroanelor se va spori în timp de răsboiŭ după trebuinţă.

In bugetul anuluĭ 1870 escadronul ce exista deja avea un efectiv de 2 oficerĭ combatanţĭ şi 2 asimilaţĭ, 153 trupă; după bugetul anuluĭ 1877 efectivul este de 5 oficerĭ inferiorĭ combatanţĭ, trupă 184 şi caĭ 180.

c). *Companiile sanitare.* După lege dînsele sunt însărcinate cu serviciul spitalelor şi al ambulanţelor armateĭ; fie-care companie se imparte după trebuinţă. Cadrele uneĭ companiĭ sunt fixate ast-fel; oficerĭ, un căpitan, un loco-

tenent şi un sub-locotenent; trupă 286 gradaţĭ şi soldaţĭ.

Compania existentă, după bugetul din 1870, avea un efectiv de 326 oamenĭ. Prin decretul No. 1034 din 1871, oficeriĭ combatanţĭ sunt înlocuiţĭ cu oficerĭ de administraţie, şi compania se pune direct sub ordinele Inspectoruluĭ serviciuluĭ sanitar.

După bugetul anuluĭ 1877, compania are 3 oficerĭ de administraţie şi 278 oamenĭ de trupă.

d). *Companiĭ de lucrătorĭ* pentru serviciul îmbrăcămintei, campamentuluĭ şi subsistenţelor militare. Cadrele: 3 oficerĭ de administraţie şi 310 oamenĭ trupă. După bugetul anuluĭ 1870, *compania de uvrierĭ* are 4 oficerĭ de administraţie şi 4 maiştri şefi, iar trupa, 144 gradaţĭ şi soldaţĭ. In bugetul anuluĭ 1877 compania nu maĭ figurează; ea se găsea pe lângă Depoul central de îmbrăcăminte unde sĕ vede când sub numirea de companie de administraţie avênd de comandant un administrator cl. I (Andronescu Ioan), când sub numele de *uvrierĭ de administraţie*, când sub acela de *compania lucrătorilor de administraţie*. Pe lângă comandant maĭ eraŭ: 1 administrator cl. II şi 2 administratorĭ cl. III.

Depositul central de echipament. In 1871 se regulamentează în gestiune separată funcţionarea depositul de echipament central, destinat a procura trupelor efectele necesare, maĭ cu seamă acele de îmbrăcăminte şi mare echipament; dar din lipsă de personal oficeresc administrativ asemenea serviciŭ nu a putut ca să ia o extensiune maĭ mare în raport cu trebuinţele crescênde ale armateĭ. Regulamentul din 1871 fu pus în aplicare în 1875, când se şi numi un administrator principal ca *director al depositului şi atelieruluĭ de croitorie, cismărie şi curelărie*. (Compania lucrătorilor de administraţie).

Corpul Flotileĭ. In 1866 s'a adus vasul de marină comandat în 1864 şi i s'a dat numele de «*Ştefan cel Mare*», primul fiind numit «*România*».

După legea din 1868, corpul Flotileĭ se compune din: un stat-major, companiĭ permanente şi vasele necesare,

iar cadrele fixate de lege sunt: *Statul-major*, Un locot-colonel saŭ maior şi treĭ căpitanĭ. *O companie*, un căpitan, un locotenent, un sub-locotenent şi 6 maiştri şefi.

Prin Inaltul Decret din 17 Noembrie 1872, se decide crearea uneĭ *Şcoale speciale pentru sub-oficeriĭ şi oficeriĭ din corpul Flotileĭ* în care să se poată dobândi cunoscinţele armeĭ.

Şcoala se prevede a fi împărţită în două secţiunĭ: una pentru sub-oficerĭ şi alta pentru oficerĭ.

Şcoala sub-oficerilor avênd cursurile şcoaleĭ divisionare în plus cursurile necesare armeĭ, iar Şcoala oficerilor să se compună din toţĭ locotenenţiĭ şi sub-locotenenţiĭ flotileĭ.

Cursurile vor dura doĭ anĭ şi se vor preda anumite cunoştinţe indicate în Regulament de înfiinţare.

Personalul şcoaleĭ se compune din un director, un subdirector şi din profesorĭ, toţĭ oficerĭ din corp.

In bugetul pe 1873 sunt prevĕḑute sub intitularea de *Echipajul flotileĭ*: Statul-Major, 1 maior, 1 căpitan comandant şi 1 locotenent casier şi cu îmbrăcămintea; cadrele a două companiĭ cu 11 oficerĭ şi 14 asimilaţĭ, trupă 162 oamenĭ; una campanie afară de rândurĭ pe uscat cu un efectiv de 60 oamenĭ.

In bugetul anuluĭ 1874 este trecută canoniera «*Fulgerul*» care fu adusă în anul 1872 de la Toulon. Se maĭ prevede în acelaşĭ buget, însă rectificat, un atelier al Flotileĭ şi scule pentru construcţia torpilelor; asemenea se prevăd 8000 leĭ, costul uneĭ şalupe cu aburĭ şi 6000 leĭ a uneĭ şalupe cu pânze. In bugetul anuluĭ 1876 se prevĕd pe lângă cadrele Statuluĭ-Major al flotileĭ, cadrele necesare pentru 3 vase şi pentru o companie afară de rândurĭ de uscat

Totalul oficerilor şi asimilaţilor este de 20, al amploianţilor civilĭ 20, şi al trupeĭ de 185, grade şi soldaţĭ. Aceste efective sunt sporite în bugetul anuluĭ 1877.

Serviciul Sanitar. Dupĕ legea din 1868 acest serviciŭ cuprinde personalul de medicĭ, farmaciştĭ şi veterinarĭ de diverse clase, destinaţĭ în timp de pace pentru serviciul

spitalelor, iar în timp de rĕsboiŭ pentru ambulanţe. După tabela de cadre a legeĭ se prevĕd; un medic Inspector General, medicĭ principalĭ cl. I, 2; clasa II, 4; de regiment cl. I, 4; clasa II, 4; de batalion cl. I, 8; clasa II, 17; sub-hirurgĭ, 14. Farmaciştĭ de regiment cl. I, 1; de a 2-a, 3; de clasa II, 6: Sub-farmaciştĭ, 6. Veterinarĭ de regiment cl. I, 1; de division cl. I, 1; de clasa II, 1 şi sub-veterinarĭ 4. In timp de răsboiŭ se vor adăuga după trebuinţă.

Prin Inaltul Decret No. 1050 din 1870 să hotăreşte, că acţiunea corpuluĭ oficerilor sanitarĭ să se îndeplinéscă în armată şi în interior sub autoritatea ministeriuluĭ de resbel; abrogându-se prin aceasta disposiţiile relative din 1862, dar în urmă iarăşĭ se reveni la aceste disposiţiĭ.

Compania sanitară, prin Decisia ministerială No. 10 din 20 Aprilie 1875, este pusă direct sub ordinele Inspectoruluĭ serviciuluĭ sanitar în tot ce priveşte natura acestuĭ serviciŭ, iar repartiţia companieĭ pe la diferite spitalurĭ militare din ţară să se facă proporţional cu necesităţile simţite şi după propunerea Inspectoruluĭ general.

De altă parte, prin aceiaşĭ decisie, se stabileşte ca în fie-care corp de trupă să se formeze o secţie de infirmierĭ compusă din câte 3 oamenĭ din fie-care companie saŭ escadron, şi cu care să se întocmească o şcoală în orele libere de serviciŭ, sub direcţia mediculuĭ superior al corpuluĭ, pentru a primi instrucţiĭ asupra îngrijireĭ bolnavilor în infirmeriĭ şi în campanie. Medicul superior din garnisoană are privigherea acestor şcolĭ. In trupele călăreţe să se înfiinţeze şi o secţie de infirmierĭ de caĭ în mod analog.

Prin Inaltul Decret din 12 Februarie 1872 se aprobă Proectul de Regulament relativ la atribuţiile şi datoriile *Veterinaruluĭ şef al armateĭ* (Veterinar de Regiment cl. I).

Prin acest regulament se ḑice, că Veterinarul şef este cap al serviciuluĭ veterinar al armateĭ şi este sub ordinele directe ale Inspectoruluĭ general al serviciuluĭ sanitar. Are sub ordinele sale întregul personal veterinar al armateĭ, privighind împreună cu el asupra stăreĭ sanitare a cailor. Apreciază meritul veterinarilor, primeşte de la eĭ direct toate rapoartele atingătoare de ramura serviciuluĭ şi le

supune cunoştinţeĭ inspectoruluĭ general. Asistă la primirea remonţilor şi subscrie procesele-verbale relative; contravisitează caiĭ propuşĭ pentru reformă.

Prin Inaltul Decret No. 432 din 26 Februarie 1875, se promulgă Regulamentul relativ la atribuţiile *medicilor şefi aĭ divisiilor teritoriale*, instituindu-se în fie-care divisie teritorială un medic militar superior dintre mediciĭ principalĭ aĭ armateĭ, ca şefi aĭ serviciuluĭ sanitar din divisiĭ. Medicul şef al divisieĭ este sub ordinele Inspectoruluĭ general al serviciuluĭ sanitar.

Tot personalul medical, veterinar şi farmaceutic din divisie este sub ordinele mediculuĭ şef cu care corespunde de a dreptul în privinţa serviciuluĭ medical. Medicul şef are şi direcţia spitalurilor militare din reşedinţa divisieĭ.

El este pus şi sub autoritatea comandantuluĭ divisieĭ în ce priveşte serviciul militar şi disciplina, şi căruia iĭ trimite în fie-care ḑi un raport numeric de starea bolnavilor din garnisoana sa, asemenea la finele fie-căreĭ lunĭ un raport numeric de bolnavĭ. In casurĭ grave medicul ia sigur mĕsurĭ şi raportează Inspectoruluĭ general.

In 1875 se decretează *Regulamentul spitalelor militare*. numaĭ Partea II, relativ la atribuţiile şi contabilitatea farmaciilor. După acest regulament serviciul farmacieĭ coprinde patru categoriĭ de farmaciĭ: *a)* centrală, *b)* divisionare, *c)* sucursale şi *d)* regimentare.

Farmacia centrală este aceia din Bucureştĭ; cele divisionare, sunt la Craiova, Galaţĭ şi Iaşĭ, ataşate la reşedinţa divisiilor teritoriale. Farmaciĭ sucursale sunt acele de la Brăila şi Ismail, precum şi altele ce se vor înfiinţa prin oraşe şi prin sate, unde va fi nevoe. Farmaciĭ regimentare sunt cele de la corpurile de trupă.

Farmaciile se administrează, cea din Bucureştĭ, de un farmacist principal cl. II, avênd de ajutoare 8 farmaciştĭ de diferite clase maĭ inferioare şi 6 sub-farmaciştĭ.

Farmaciile divisionare se conduc de către un farmacist de Regiment de cl. I saŭ de a II, avênd de ajutoare, 2 farmaciştĭ şi un sub-farmacist. Cele sucursale se administrează de un farmacist de batalion cl. I saŭ de a II-a, cu

un ajutor sub-farmacist; farmaciile regimentare, de un farmacist de batalion cl. II.

Toate farmaciile militare sunt puse sub controlul consiliuluĭ de administraţie al spitalelor saŭ corpuluĭ pe lângă care funcţionează. Inspectorul general al serviciuluĭ sanitar are privigherea asupra farmaciştilor în general şi în deosebĭ asupra fie-căruĭ farmacist.

Farmacistul şef al depouluĭ central are şi direcţia atât administrativă cât şi comptabilitatea tuturor farmaciilor, le inspectează odată pe an şi adresează Inspectoruluĭ general al serviciuluĭ sanitar al Armateĭ raporturile sale. Farmaciştiĭ şefi din divisiĭ respund de materialul ce le este încredinţat, aranjează serviciul personaluluĭ ce le este dat ca ajutor şi inspectează la fie-care semestru farmaciile sucursale şi regimentare. Resultatul îl comunică farmacistuluĭ şef al depouluĭ central. Toţĭ farmaciştiĭ cei-l'alţĭ sunt răspunḑătorĭ de materialul ce le este încredinţat.

După bugetul anuluĭ 1868, Serviciul spitalelor avea următorul personal: 1 medic inspector general, 5 medicĭ principalĭ, cl. I şi a II-a; 8 medicĭ de regiment cl. I şi a II-a; 22 medicĭ de batalion, cl. I şi II-a; 14 sub-hirurgĭ; 13 farmaciştĭ; 6 sub-farmaciştĭ. Veterinarĭ: 1, de regiment clasa I şi 2 de division cl. I şi II-a; 4 sub-veterinarĭ. Medicĭ civilĭ: 1 oculist pentru spitalul din Bucureştĭ şi 4 medicĭ la spitalele Ocnele-Marĭ, Telega, Reni şi Ştefăneştĭ.

Serviciul administraţieĭ spitalelor avea 8 administratorĭ de diferite clase, 8 elevĭ de administraţie, 2 preuţĭ şi 2 cântăreţĭ. *Serviciul admiristraţieĭ sanitare*: un şef de biuroŭ şi un sub-şef, 1 registrator şi 4 copiştĭ.

După bugetul anuluĭ 1877 personalul spitaleler era: *Serviciul central*, 1 inspector general, 1 medic de batalion, 1 şef de biuroŭ, 1 registrator şi 4 copiştĭ. *Serviciul spitalelor şi divisiilor teritoriale*: 6 medicĭ principalĭ cl. I şi a II-a; 4 medicĭ de regiment; 4 de batalion; 8 sub-hirurgĭ; 12 farmaciştĭ, 1 veterinar şi 4 sub-veterinarĭ. *Serviciul religios*, 4 preuţĭ de spitale şi garnisoane, 2 cântăreţĭ. Servitorĭ: 4 bucătarĭ şi 2 bărbierĭ.

Pompierĭ. Prin Inaltul Decret No. 1797 din 11 Decembrie 1866, se dă Batalionuluĭ de Pompierĭ din Bucureştĭ o nouă organisare, compunânduse din 4 companiĭ un ploton afară de rănd şi un ploton de tren de echipaj, avênd în total un efectiv de 400 inşĭ cu oficerĭ cu tot.

După legea din 1868, trupele de pompierĭ, dependinte de autoritatea militară în privinţa organisăreĭ şi disciplineĭ militare, sunt considerate cele din Bucureştĭ şi Iaşĭ, precum asemenea şi din cele-l'alte oraşe după cerinţele locale.

In bugetul pe 1868, Pompieriĭ din Bucureştĭ sunt constituiţĭ într'un batalion a 4 companiĭ şi un ploton. A.R; ceĭ din Iaşĭ compun un division cu un efectiv aproape pe 1/2 maĭ mic ca al Batalionuluĭ din Bucureştĭ.

Prin Inaltul Decret No. 175 din 1870 se hotăreşte ca oficeriĭ comandanţĭ aĭ pompierilor diferitelor oraşe să se considere ca oficerĭ în activitate afară din cadre, întrebuinţaţĭ temporar cu un serviciu special şi neputând fi de cât cu gradul de locotenenţĭ saŭ sub-locotenenţĭ. Numirile ca oficerĭ în pompierĭ se fac prin decret domnesc, eĭ concură la înaintare conform legeĭ, cu oficeriĭ armeĭ din care fac parte.

Aceste dispoşiţiĭ nu privesc pe pompieriĭ din Bucureştĭ şi Iaşĭ, ce fac parte din armata permanentă.

Prin legea din 12 Martie 1874, pompieriĭ oraşelor Bucureştĭ şi Iaşĭ precum şi aĭ maĭ muor reşedinţe de judeţe se organisează şi se formeazălta *trupe de artilerie, constituind Artilèria armateĭ teritorile*.

Pompieriĭ aceştia depind in mod direct de Ministeriul de Resbel şi organisarea lor este hotărâtă a se face pe divisioane, bateriĭ, semi-bateriĭ şi secţiunĭ, după tabela legeĭ şi conform cu importanţa oraşuluĭ.

Oraşele sunt datoare, pentru intreţinerea pompierilor, să verse anual Ministeriuluĭ de finance anume sume şi care sunt înscrise în bugetul Statuluĭ de Ministerul de Resbel în suma totală prevăḑută pentru pompierĭ, însă din aceasta, 2/3 va privi pe primăriile oraşelor.

Tot materialul pompierilor de la primăriĭ se trece Ministeriuluĭ de Resbel cum şi construcţiile urmând ca Mi-

nisteriul să prevadă la întreținerea și îmbunătățirea lor din fondurile date de comune.

Numaĭ singură armătura este dată de Ministerul de Resbel și cheltuelile privitoare sunt înscrise în capitolul «Artilerie».

După această lege, Pompieriĭ fac parte din armata permanentă și recrutarea lor se face conform legeĭ respective. Pompieriĭ se bucură de toate drepturile și sunt supușĭ la toate îndatoririle legilor militare. Oficeriĭ de pompierĭ vor fi luațĭ dintre oficeriĭ de artilerie și geniŭ, iar în ce privește cadrele, trupa și caiĭ, legea indică pentru întreținere sumele ce trebue să verse orașele pentru pompierĭ. Aceste sume sunt: Bucureștĭ, 140,000; Iașĭ 70,000; Galațĭ 50,000; Craiova, Ploeștĭ, Focșanĭ, Brăila și Botoșanĭ, câte 40,000 leĭ; Bacăŭ, Roman, Bêrlad, Piteștĭ, Severin, Buzĕŭ, Giurgiŭ câte 30,000 leĭ.

Prin Inaltul Decret din 24 Mart acelaș an și în basa acesteĭ legĭ se decretează organisarea pompierilor ast-fel:

Un locot.-colonel, comandant al Divisionuluĭ din Bucureștĭ și al pompierilor din Divisia II. câte un maior comandant aĭ Pompierilor din divisia 3 și 4-a, la Galațĭ și la Iașĭ.

Divisionul din Bucureștĭ se compune din 3 bateriĭ și un ploton A.R.; secția de la Giurgiŭ se atașează la acest division. O baterie la Iașĭ, atașânduise și secția din Botoșanĭ. O secție la Buzĕŭ și una la Ploeștĭ formând o baterie cu statul-major la Ploeștĭ. O secție la Galațĭ și una la Brăila, formând baterie cu statul-major la Galațĭ. O secție la Bacăŭ și una la Roman, formând baterie cu statul-major la Roman. Secțiile de Focșanĭ și Bêrlad constituind o baterie cu statul-major la Focșanĭ. Secțiile Craiova, Severin și Piteștĭ constituind o baterie cu statul-major în Craiova.

Divisionul și bateriile sunt considerate ca corpurĭ în parte și administrația lor se va face conform regulamentelor. Această organisare în complectul eĭ va fi socotită pe 1 Iulie 1874. Totalul cadrelor: 50 oficerĭ, 9 asimilațĭ, 1569 trupă, 67 caĭ ofițereștĭ și 567 de trupă.

Prin Inaltul decret din 4 Octombrie 1874 se numeşte şi în Divisia 1-a un oficer superior, comandant al pompierilor pentru inspectarea bateriilor.

Pentru simplificarea adminisiraţieĭ şi comptabilităţiĭ bateriilor din Divisia 4-a, şi în basa prevederilor bugetuluĭ pe 1876, se întruneşte bateria Iaşĭ cu cea din Roman-Băcăŭ şi cu secţia de Botoşanĭ într'un division sub numirea de «*Divisionul de Pompierĭ*» pe ḑiua de 1 Ianuarie, asemenea, bateria Ploeştĭ-Buzăŭ se încorporează la divisionul de Pompierĭ Bucureştĭ.

Prin Inaltul Decret No. 963 din 28 Maĭ 1876, colonelul comandant al Artilerieĭ teritoriale a Divisieĭ a II-a se numeşte *Inspector al Artilerieĭ teritoriale din toată ţara*, încetând funcţiunea sa de comandant al acelia din Divisia 2-a.

Inspectorul este însărcinat special cu dirijarea instrucţieĭ în artileria teritorială în ce priveşte serviciul special al armeĭ. Prin bugetul anuluĭ 1877 să suprimă funcţia de locot.-colonel comandant al Divisionuluĭ pompierĭ Bucureştĭ precum şi aceia de maior comandant al pompierilor Divisieĭ a 3-a.

Grănicerii (maĭ târḑiu *Dorobanţi*). Prin Inaltul Decret din 1 August 1866, organisarea grănicerilor pe batalioane şi companiĭ să desfiinţează, iar până la noĭ disposiţiĭ de organisare, va rămâne câte un sub-locotenent la fie-care punct. Oficeriĭ cei-l'alţĭ a căror funcţie să suprimă rămân în neactivitate prin suprimare de funcţie.

Companiile de la Bechet, Gruia, Calafat, Galaţĭ şi Polizeştĭ fură licenţiate din causă de nedisciplină iar oficerii lor trecuţĭ în neactivitate.

De asemenea se luă măsura ca pe viitor să nu se maĭ permită înrolărĭ de bună voe în unităţile de grănicerĭ, nicĭ să se facă mutărĭ dintr'un corp în altul.

Prin legea organisăreĭ armateĭ din 1868, grănicieriĭ împreună cu dorobanţiĭ constituesc al doilea element al puteriĭ armate; grănicieriĭ sunt însărcinaţĭ cu paza permanentă a liniilor de frontieră şi se constituesc în batalioane compuse din câte 4 companiĭ, cu efective variabile în pri-

vința oamenilor de trupă și potrivit cu necesitățile locale.

Corpul grănicierilor se compune, după lege, din toțĭ tinerii de la etate de 20 pănă la 27 anĭ și *aflați în zona mărginașă care este în lățimea eĭ de o bandă de 30 Kilometri și d'alungul frontierilor țereĭ*; eĭ pot fi chemațĭ prin ordonanță domnească sub arme pentru instrucție și la mobilizare în timp de răsboiŭ saŭ exercițiĭ marĭ anuale.

Cadrele unuĭ batalion *de guardĭ frontierĭ*, așa maĭ sunt numițĭ grănicerii în tabela de cadre a legeĭ, se prevĕd a fi: un maior șef al batalionuluĭ; 4 căpitanĭ, 4 locotenențĭ la companiĭ, 1 sub-locotenent adjutant de batalion. Pentru trupă se indică un efectiv de grănicerĭ ca normă și anume: 4 sergențĭ majorĭ, 24 sergențĭ, 48 caporalĭ și 2000 soldațĭ. Acest efectiv în oamenĭ poate fi diferit de la batalion la batalion, după spațiul ce vor cuprinde companiile saŭ puncturile fie-căruĭ batalion.

Legea hotaresce că oficeriĭ din grănicerĭ sunt justițiabilĭ înaintea tribunalelor militare și că împreună cu cele-l'alte grade în general, sunt considerațĭ înaintea legeĭ ca și ceĭ din armata permanentă.

Gradele inferioare din corpul grănicerilor pentru delicte și crime comise în timpul serviciuluĭ lor de grănicerĭ sunt justițiabile în prima istanță de comisiile judecătoreștĭ mixte, întocmite la reședința județelor, după dispoziția din 1860. Decisiile acestor comisiĭ sunt apelabile la consiliile de revisie. Pentru crimele și delictele comise de dorobanțĭ și grănicerĭ aflânduse la casele lor, se vor judeca de tribunalele ordinare ca și cei-l'alțĭ locuitorĭ aĭ țereĭ.

In 1869 se suprimă reserva de grănicerĭ ce era maĭ inainte pentru a complecta la neajungere saŭ la cas de lipsă oameniĭ în serviciul de pază, această reservă acum se trece între ceĭ activĭ; se reduce numărul corniștilor și al toboșarilor de companiilor, făcênduse oare-care modificărĭ și in efectivul gradelor de jos la unele companiĭ. Forța cea maĭ mare a uneĭ companiĭ de grănicerĭ, după decretul 1377 din 30 Iuliŭ 1869 este de 995, compania de la Rădăuțĭ, iar cea maĭ mică este de 485 de la Oituz; în total numărul grănicerilor din țară este evaluat la 22,005 oamenĭ,

In 1870 se promulgă un noŭ Regulament asupra serviciuluĭ grănicerilor, în care se arată datoriile şi atribuţiile lor:

Comandanţiĭ de batalioane, au atribuţiĭ întocmaĭ ca ale unuĭ şef de corp prevăḍute în Regulament serviciuluĭ interior al trupelor pedestre, întru cât aceste îndatoririĭ şi atribuţiĭ nu împietează asupra acelorașĭ atribuţiĭ date comandanţilor superiorĭ şi inspectorilor de grănicerĭ.

Comandantul de batalion e dator a face visita punctelor de cel puţin 4 orĭ pe an, când şi ordonă concentrarea grănicerilor ce nu sunt în schimb, pentru a-le inspecta armătura, echipamentul, a asculta reclamaţiĭ, şi a constata dacă îşĭ fac datoriile şi'şĭ vĕd de instrucţia lor.

Observă dacă nu se fac încălcărĭ de frontieră.

Comandanţiĭ de companie sunt datorĭ a visita cel puţin odată pe lună pichetele din raza companieĭ lor şi sunt responsabilĭ de esecutarea dispoziţiilor ordonate în ce priveşte frontiera. Aŭ răspunderea intrucţiuneĭ, administraţieĭ şi disciplineĭ companieĭ lor.

Oficeriĭ companieĭ trebue să facă serviciul cu rândul la pichete, numindu-se *oficerĭ de săptămână în pichete*. Oficerul de săptămână între în serviciul visitaţieĭ pichetelor odată cu schimbul, şi nu poate să se întoarcă la punct de cât după eşirea din pichet a schimbuluĭ. Restul de oficerĭ disposibilĭ sunt însărcinaţĭ cu serviciul porturilor şi al trecătorilor, cu instrucţia oamenilor din schimb ce rămân disponsibilĭ după ce s'ar complecta numerul absolut necesar la pichete şi la puncte.

Sergenţiĭ-majorĭ se iaŭ dintre sergenţiĭ de linie saŭ din ceĭ trecuţĭ în reservă sau liberaţĭ, orĭ din sergenţiĭ grănicerĭ carĭ se vor angaja la un serviciu continuŭ. In orĭce cas eĭ trebue să contracteze, înainte de numirea lor, un angajament voluntar, cu terminul prevăḍut de legea recrutăreĭ. Eĭ se numesc de comandanţiĭ de divisiĭ după raportul comandantuluĭ companieĭ şi nu pot fi destituiţĭ de cât prin aceiaşĭ cale. La cas de casare saŭ suspendare eĭ sunt trimişĭ în armata permanentă pentru a împlini terminul angajăriĭ.

Grănicerii alternează la serviciŭ, schimbânduse în fie-care săptămână, ḑilele de dus şi întors la hotar nu comtează în numărul celor şapte ce sunt datorĭ a face în gardă; intrarea în schimb se face Duminica la amează. Soldaţiĭ se adună din vreme la locuinţa sergentuluĭ saŭ caporaluluĭ ce urmează a intra de rând ca şef de post. Când depărtarea între comune è prea mare, adunarea se face pe comune şi de acolo pornesc direct la pichete.

Regulamentul dă instrucţiĭ cum să se facă paza frontiereĭ de către oamenĭ, prescriind măsurile speciale pentru Dunărea căt şi pentru Munte.

Adunarea pentru irstrucţie şi concentrare. Grăniceriĭ din pichete se exercitează în timpul disponibil de către şefiĭ de pichete; din numĕrul oamenilor hotărât la un pichet se pot aduce la statul-major al companieĭ cel mult 2 saŭ 3 oamenĭ de pichet, din ceĭ maĭ înapoiaţĭ cu instrucţia.

Instrucţia grănicerilor ce nu sunt în serviciŭ se face Duminică în fie-care comună, adunându-se pe căprăriĭ, de caporalul respectiv şi sub privigherea sergentuluĭ.

Grăniceriĭ pot fi chemaţĭ 15 ḑile pe an sub arme la statul-major al companieĭ, pentru instrucţia practică şi teoretică; adunarea se face pe schimburĭ, adică în 4 rândurĭ, dar în timpurĭ care nu împedică pe oamenĭ de la lucrul câmpuluĭ; asemenea şi recruţiĭ se adună în fie-care an 15 ḑile, pentru a li se da primele noţiunĭ despre instrucţie şi datoriile lor. Aceste concentrărĭ se fac după aprobarea dată de Minister.

Pentru marele exerciţiĭ anuale, saŭ mobilisare în timp de rĕsboiŭ, grăniceriĭ se concentrează conform disposiţiilor legeĭ organice şi prin decret.

Invăţătura de carte. Toţĭ grăniceriĭ sunt obligaţĭ ca iarna pe când sunt la casele lor să urmeze la şcolile săteştĭ unde să înveţe cetirea şi scrierea.

Caiĭ frontierelor se hotăresc dupĕ decisiĭ ministeriale pentru fie-care pichet şi care trebue să se întreţină de comunele grănicere; eĭ se întrebuinţează numaĭ la visite de pichete, la transporturĭ prin comune în chestiĭ de serviciŭ.

Grănicerii sunt datorĭ a lucra câte 3 ḑile pe an cu mâinele saŭ 2 cu vitele la lucrările necesare frontiereĭ, adică la facerea drumurilor de comunicație între pichete. curățirea linieĭ frontiereĭ, reparațiĭ de pichete, aprovisionare de lemne; pentru lucrul acesta eĭ nu pot fi duşĭ maĭ departe de 20 klm. de locuința lor; în schimb grănicerii sunt scutițĭ de ḑilele ce trebue să facă la drumurile vecinale saŭ comunale.

Regulamentul prevede şi alte disposițiĭ relativ la relațiile între comandanțiĭ de companie cu autoritățile militare şi civile.

In 1871, prin Inaltul Decret No. 811 se face o nouă împărțire a companiilor de grănicerĭ pe batalioane, în fiecare Divisie teritorială, şi aceasta din causa reducereĭ în budgetul anuluĭ.

Divisia I teritorială.

Companiile: Predeal, Bratocea, Bâsca, constituesc Batalionul 1-iŭ cu reşedința în Predeal. Companiile: Turnu-Măgurele, Zimnicea şi Giurgiŭ, Batalionul al 2-lea cu reşedința la Giurgiŭ. Companiile: Oltenița, Calaraşĭ şi Gura-Ialomițeĭ, Batalionul al 3-lea cu reşedința la Calaraşĭ.

Divisia II-a teritorială.

Companiile: Sculenĭ, Ştefăneştĭ şi Rădăuțĭ constituesc Batalionul 4 cu reşedința la Ştefăneştĭ. Companiile: Mamornița, Mihăilenĭ şi Ițcanĭ, Batalionul 5 cu reşedința la Mihăilenĭ. Companiile: Cornu-lunceĭ, Dorna şi Prisacanĭ, Batalionul 6 cu reşedința la Fălticenĭ sau Piatra. Companiile: Comĕneştĭ, Oituz şi Soveja, Batalionul 7 cu reşedința la Tg.-Ocna.

Divisia III-a teritorială.

Companiile: Guivala, Rîul-Vaduluĭ, Buliga constituesc Batalionul 8 cu reşedința la Rîul-Vaduluĭ. Companiile Vârciorova şi Severin, Batalionul 9 cu reşedința la Severin. Companiile: Gruia, Calafat şi Bechet, Batalionul 10 cu reşedința la calafat.

Divisia IV teritorială.

Companiile Polizeştĭ, Brăila şi Galațĭ constituesc Bata-

lionul 11 cu reşedinţa la Galaţĭ. Companiile Scopoşenĭ Comrad, Huşĭ, formează Batalionul 12 cu reşedinţa în Huşĭ.

Prin Inaltul Decret No 1342 din 1871 se înfiinţează o companie de grănicerĭ sub numirea de a 3-ia cu reşedinţa la *Faţa Cheiĭ*, iar în 1872 se înfiinţează compania pentru *Cloşanĭ* luând No. 3 şi făcând parte din batalionul 9.

Prin legea modificătoare din 1872 a legeĭ organice din 1868, grăniceriĭ sub denumirea de *Dorobanţĭ* întră împreună cu calaraşiĭ în compunerea *armateĭ teritoriale*.

Dorobanţiĭ vor avea de aci înainte reserva lor şi vor forma *armata activă* a divisiilor teritoriale; în alţĭ termenĭ, aceasta înseamnă că divisiile, la cas de răsboiŭ, vor fi constituite din regimentele de dorobanţĭ ce le aŭ din timp de pace pe teritoriul lor.

Regimentele de dorobanţĭ se compun din batalioane a căror cadre se hotăresc a fi întocmaĭ ca a batalioanelor de linie, însă trupa diferind numeric după necesităţile locale.

Terminul activ de serviciŭ în Dorobanţĭ e fixat la 6 anĭ, oameniĭ fiind împărţiţĭ în 4 schimburĭ, alternând ast fel ca fie-căruĭ om să'ĭ vină rândul la a patra sĕptămână în serviciŭ, cele-l'alte 3 petrecĕndu-le a casă.

Dorobanţiĭ se pot concentra în cursul anuluĭ pentru instrucţie, manevre marĭ, răsboiŭ.

Paza frontierilor în viitor se va face cu ómenĭ din regimentele de Dorobanţĭ, luânduse pentru acest serviciŭ din localităţĭ ce nu ar covârşi distanţa maĭ mare de 30 chilometri de la frontieră.

Armătura, îmbrăcămintea şi muniţia de rĕsboiŭ se daŭ Dorobanţilor de către Stat, judeţele fiind datoare a construi cu cheltuiala lor casarmele necesare trupelor din armata teritorială.

Ca punere in aplicaţiune a acestor disposiţiĭ, pe ḑiua de 1 Iulie 1872, se desfiinţează inspectoratele de grănicerĭ, se desfiinţează şi vechea organisare a companiilor de grănicerĭ. Toţĭ oficeriĭ superiorĭ şi inferiorĭ, sub-oficeriĭ, caporaliĭ şi soldaţiĭ care până la această dată formaŭ cadrele permanente ale batalioanelor de miliţie, împreună

cu cadrele permanente de grănicerĭ, sunt destinațĭ a forma cadrele permanente ale Regimentelor de Dorobanțĭ.

Pentru punerea în aplicare a legeĭ, prin Inaltul Decret No. 1064 se înființează pe ḑiua de 1 Iulie *opt regimente de dorobanțĭ* și a le căror teritoriĭ cuprind câte patru județe, unele din ele câte cincĭ.

Regimentele sunt sub ordinele directe ale comandanților de divisiĭ teritoritoriale din care fac parte, iar repartiția lor teritorială este fixată în modul următor:

1-*iul Regiment*, cu reședința la Craiova, cuprinde județele Mehedințĭ, Dolj, Romanațĭ și Olt.

Al 2-lea Regiment cu reședința la Rîmnicul-Vilceĭ, cuprinde județele: Gorj, Rîmnicul-Vîlcea și Argeș.

Al 3-lea Regiment cu reședința la Bucureștĭ, cuprinde județele: Teleorman, Vlașca, Ilfov și Ialomița.

Al 4-lea Regiment cu reședința la Ploeștĭ cuprinde județele: Muscel, Dâmbovița, Prahova și Buzĕŭ.

Al 5-lea Regiment cu reședința la Galațĭ; coprinde județele: Brăila, Covurluĭ, Ismail, Bolgrad și Cahul.

Al 6-lea Regiment cu reședința la Focșanĭ, cuprinde județele: Râmnicul-Sĕrat, Putna, Tecucĭ, și Tutova.

Al 7-lea Regiment cu reședința la Iașĭ cuprinde județele Vasluĭ, Fălciŭ, Iașĭ, Botoșanĭ și Dorohoĭ.

Al 8-lea Regiment cu reședința la Roman, cuprinde județele Suceava, Neamț, Roman și Bacăŭ.

Prin Inaltul Decret No. 1065 din acelașĭ an se fixează numĕrul batalioanelor teritoriale din care se compune fiecare regiment, și care număr în genere este corespundĕtor cu numĕrul de județe ce cuprinde un regiment, staturile-majóre ale batalioanelor fiind în orașele de reședință ale județelor. Fac excepție de la aceasta regulă:

Batalionul 2 Mehedințĭ din Regimentul No. 1, cu statul-major în Gruia, Batalionul 4 din Regimentul 3 se compune din capitala Bucureștĭ. Batalionul 3 din Regimentul 4 cu reședința la Predeal. Batalionul 4 din Regimentul 7 cu reședința la Tîrgu-Frumos. Batalionul 7 din acelașĭ Regiment cu stat-majorul la Rădăuțĭ. Batalionul al 5-lea din Regimentul 8 cu stat-majorul la Tărgul Oceneĭ.

In total cele 8 regimente aŭ 38 batalione.

In ce priveşte compunerea batalionelor din companiĭ, prin decretul No. 1066 se hotăreşte, ca fie-care batalion se aibă atâtea companiĭ câte plăşĭ sunt în districtul care corespunde batalionuluĭ; numĕrul companiilor în batalione variază de la 3 la 5. Reşedinţele de companiĭ sunt în reşedinţele de plăşĭ, cu oare-care excepţiĭ. Numărul companiilor variază de la regiment la regiment, ast-fel: regimentul 5 are 8 campaniĭ, cele maĭ puţine, iar Regimentul 7 are cele maĭ multe, 24 companiĭ. Prin Inaltul decret No. 1067 sĕ fixează compunerea cadrelor permanente ale regimentelor, batalioanelor şi companiilor, în modul următor:

La Stat-majoarele regimentelor: 2 coloneĭ, 2 locot.-coloneĭ, 42 maiorĭ, 4 căpitanĭ şi 4 locotenenţĭ comptabilĭ; 16 sergenţĭ-majorĭ, câte 2 la fie-care stat-major, 38 serjenţĭ şi 38 caporalĭ, câte unul din aceste grade la fiecare stat-major de batalion.

La companiĭ: 66 căpitanĭ, 94 locotenenţĭ, 148 sub-locotenenţĭ, 136 sergenţĭ-majorĭ, 154 sergenţĭ, 154 caporalĭ şi 340 soldaţĭ toboşarĭ şi cornişti din desfiinţaţiĭ grăniceri, şi din cadrele miliţiilor.

In genere, cadrele permanente ale uneĭ companiĭ sunt: 1 căpitan, 1 locotenent, 1 sub-locotenent, 1 sergent-major, un sergent, un caporal şi 2 soldaţĭ corniştĭ şi toboşarĭ. Aceste cifre variază însă, maĭ ales în privinţa oficerilor, multe companiĭ avĕnd locotenenţĭ comandanţĭ şi fără oficerĭ sub-alternĭ.

Administraţia regimentelor se face pe batalione, comandanţiĭ acestora urmând a lua în primire de la ceĭ de miliţiĭ, baniĭ, compturile şi toate registrele din trecut; companiile de grănicerĭ asemenea trebuind a depune toate actele lor băneştĭ şi scriptele. Comandanţiĭ de batalion înfiinţează toate registrele pentru noile înscrierĭ şi pentru administraţie a fie-căruĭ batalion; se fixează asemenea şi dreptul batalioanelor la masa generală, care variază între 70 şi 140 leĭ pe lună de batalion.

In privinţa serviciuluĭ de pază al frontiereĭ, prin o decisiune ministerială se arată cum pe viitor se va face a-

cest serviciŭ, ținĕnd seama de noua organisare. Decisia dice :

«Adoptându-se principiul ca fie-care plasă să formeze câte o companie de dorobanțĭ, resultă în prima linie că în companiile actuale de grănicerĭ se vor întroduce modificărĭ inerente sistemuluĭ adoptat, și că o remaniere în materie de efectiv devine cu totul neapărată.

«Până acum serviciul pe frontieră se făcea fără să se aibă în vedere limitele uneĭ plășĭ, așa că o companie de graniță străjuia pichete nu numaĭ în plasa unde compania îșĭ avea reședința ci chiar în afară din acea plasă; în unele companiĭ acest inconvenient mergea și maĭ departe, căcĭ este destul a aminti compania de la Turnu-Măgurele care avea oamenĭ în pichete în Romanațĭ, district care cade în raza uneĭ alte divisiĭ teritoriale de și compania ținea de comandamentul din Bucureștĭ.

«Cu noua organisare acest inconvenient nu maĭ există; va trebui dar ca toțĭ oameniĭ străinĭ de plasa unde compania îșĭ are reședința să fie șteršĭ din controalele acesteia și înscrișĭ în controalele companieĭ învecinate, din plasa unde oameniĭ îșĭ aŭ domiciliul.

«Prin'aceasta însă Ministerul nu voește a se aduce preschimbare în modul de străjuire care trebue a se face ca și in trecut, adică oameniĭ să continue a'șĭ face serviciul tot la pichetele unde eraŭ chemațĭ maĭ înainte, dacă motive puternice nu ar decide alt-fel.»

Ministerul îndatorește încă pe comandanțiĭ companiilor să întocmească registrele militarilor din plasă și să stabilească clasele și stările de chemărĭ de milițiĭ potrivit legeĭ. Eĭ vor primi de la vechiĭ comandanțĭ de milițiĭ registrele, arhiva, armele, munițiile, efectele cadrelor permanente și le vor înscrie în registrele noelor companiĭ de dorobanțĭ.

In 1873 se aduce oare-care modificărĭ in organisarea teritorială a regimentelor, suprimânduse 6 batalioane și 16 companiĭ, de unde resultă o nouă repartiție.

Batalioanele suprimate sunt : al 2-lea și al 4-lea din regimentul No. 1; al 4-lea din regimentul 4; al 4-lea din regimentul 7; al 3-lea din Regimentul 8. Companiile su-

primate sunt din cele-l'alte batalioane. Asemenea, se fac oare-care schimbări în efectivul cadrelor permanente, hotărânduse în modul următor, pentru oficerĭ: 4 coloneĭ și 4 locot.-coloneĭ șefi de regimente; 8 maiorĭ ajutorĭ de șefi de regimente și 32 maiorĭ comandanțĭ de batalion; 8 căpitanĭ și 8 locotenențĭ oficerĭ casierĭ și cu îmbrăcămintea; 8 sub-locotenențĭ, ajutoare casierilor. Asemenea se modifică și cadrele companiilor. Toate acestea ca resultat al legeĭ bugetare din 1873.

Pe ḑiua de 1 Ianuarie 1875 se înființează un batalion, al 4-lea, numit Bolgrad-Ismail din Regimentul No. 5 și compus din 5 companiĭ, cu reședințele la Renĭ, Ismail, Chilia, Tatar-Bunar și Cubeiŭ.

Crearea încă a 8 regimente de Dorobanțĭ Organisarea dată dorobanților după legea din 1872 presenta marĭ inconveniente care împiedica saŭ întârḑiea desvoltarea acestuĭ corp, și între aceste conveniente cel maĭ grav era, că teritoriul unuĭ regiment cuprindea patru saŭ cincĭ județe, ceia ce făcea aproape imposibil exercițiul adminiștrațieĭ și comandeĭ de către șeful de regiment. De altă parte, să simți absoluta nevoie de a spori forțele active ale dorobanților și a face maĭ grabnică mobilisarea lor, aceste considerațiunĭ aŭ condus la crearea încă a 8 regimente de dorobanțĭ, creațiune ce se decretă la 26 Noembrie 1876 pentru a se pune în aplicare pe ḑiua de 1 Ianuar 1877.

După decretul de organisare (No. 2195/76) o nouă repartiție a teritoriuluĭ divisiilor avu loc pe regimente și anume:

I-a Divisie Teritorială

Regim. 1 reșed. Craiova	1-iul Batal.	Mehedințĭ,	reșed.	T. Sevrin
	2 »	Dolj	»	Craiova
Regim. 2 » Rimnicul-V.	1-iul »	Gorj	»	Târgu-Jiŭ
	2-lea »	Vâlcea	»	Rîmnic.V.
Regim. 3 » Slatina	1-iul »	Romanațĭ	»	Caracal
	2-lea »	Olt	»	Slatina
Regim. 4 » Piteștĭ	1-iul »	Argeș	»	Piteștĭ
	2-lea »	Muscel	»	Câmpu-L.

A II-a Divisie Teritorială

Regim. 5 reșed. Giurgiŭ	1-iul Batal.	Teleorman,	reșed. T. Măgur.
	2-lea »	Vlașca	» Giurgiŭ
Regim. 6 » Bucureștĭ	1-iul »	Bucureștĭ	» Bucureștĭ
	2-lea »	Ilfov	» Bucureștĭ
Regim. 7 » Ploeștĭ	1-iul »	Dâmbovița	» Tîrgoviște
	2-lea »	Prahova	» Ploeștĭ
Regim. 8 » Buzĕŭ	1-iul »	Buzĕŭ	» Buzĕŭ
	2-lea »	Ialomița	» Calarașĭ

A III-a Divisie Teritorială

Regim. 9 reșed. Brăila	1-iul Batalion	Brăila,	resedința Brăila
	2-lea »	Râmnic. S.	» Râmnic S.
Regim. 10 » Focșanĭ	1-iul »	Putna	» Focșanĭ
	2-lea »	Tecuciŭ	» Tecuciŭ
Regim. 11 » Galațĭ	1-iul »	Covurluĭ	» Galațĭ
	2-lea »	Cahul	» Cahul
	3-lea »	Bolgrad-Ism.	» Bolgrad
Regim. 12 reșed. Bêrlad	1-iul »	Tutova	» Bêrlad
	2-lea »	Fălciŭ	» Hușĭ

A IV-a Divisie Teritorială

Regim. 13 » Iașĭ	1-iul Batalion	Iașĭ,	reședința Iașĭ
	2-lea »	Vasluĭ	» Vasluĭ
Regim. 14 » Roman	1-iul »	Roman	» Roman
	2-lea »	Bacăŭ	» Bacăŭ
Regim. 15 » Piatra	1-iul »	Neamț	» Piatra
	2-lea »	Suceava	» Fălticenĭ
Regim. 16 » Botoșani	1-iul »	Botoșani	» Botoșani
	2-lea »	Dorohoi	» Dorohoi

Prin această organisare fie-care regiment cuprinde 2 județe așa că fie-care batalion corespunde unuĭ județ, numaĭ singur Regimentul 11 cuprinde 3 județe și deci e compus din 3 batalioane.

Numĕrul companiilor unuĭ batalion este fixat la patru, excepție numaĭ batalionul Brăila și Cahul care sunt compuse din câte 3 companiĭ. Numerotarea companiilor este pe regiment de la 1 la 8 saŭ 9.

Cadrele permanente ale unuĭ regiment de dorobanţĭ se fixează:

Stat-Major Oficerĭ	1 colonel saŭ locot.-colonel comandant Regimentuluĭ
	2 maiorĭ, comandanţĭ de batalion
	1 căpitan, 1 locot. şi 1 sub-locotenent, comptabilĭ
	6 căpitanĭ şi 2 locotenenţĭ comandanţĭ de companie
	6 locot. şi 8 sub-locotenenţĭ la companiĭ
Micul Stat-Major Trupă	2 sergenţĭ, secretarĭ la Regiment
	1 sergent gornist al Regimentuluĭ
	2 caporalĭ, secretarĭ la Regiment
	2 (3) secretarĭ, câte unul de batalion
Pentru companiĭ Trupă	8 sergenţĭ-majori
	24 sergenţĭ
	16 caporalĭ
	16 toboşarĭ şi gornişţĭ

Cadrele şi efectivul cu schimbul ale regimentelor sunt variabile, după populaţiunea judeţelor ce le compun. Batalionul cu efectivul cel maĭ mic este acel al oraşuluĭ Bucureştĭ, avênd 776 trupă, iar batalionul cu efectivul cel maĭ mare este acel al judeţuluĭ Mehedinţĭ şi care numeră 1729 trupă. Regimentul cu efectivul cel mai mare este Regimentul No. 1, avînd 3436 oamenĭ, iar regimentul cu efectivul cel maĭ mic este Regimentul No. 4.

După bugetul anuluĭ 1877 cele 16 regimente de dorobanţĭ au următorul efectiv:

Oficerĭ: 8 colonelĭ şi 8 locot.-colonelĭ comandanţĭ de regimente; 33 maiorĭ, comandanţĭ de batalion; 90 căpitanĭ, comandanţĭ de companie si 8 comptabilĭ; 128 locotenenţĭ şi 128 sub-locotenenţĭ de companie, 8 locotenenţĭ şi 16 sub-locotenenţĭ comptabilĭ şi ajutorĭ.

Trupă. Cadre permanente 129 sergenţĭ-major, 435 sergenţĭ, 333 caporalĭ şi 358 toboşarĭ şi cornişţĭ.

Cadre cu schimbul 1536 sergenţĭ, 2048 caporalĭ, şi 30,730 soldaţĭ. Total general 35,870.

Dorobanţi (maĭ în urmă *Calaraşi*). Prin Inaltul Decret din 30 Iulie 1866 întocmirea dorobanţilor pe divisióne se desfiinţează; oficeriĭ disponibilĭ se trec în neactivitate prin suprimare de funcţie.

Prin Inaltul Decret din 2 Septembrie 1866 sĕ dispune a se chema la serviciŭ pe viitor tot a 3-a parte din dorobanţĭ, în loc de a 4-a parte, după cum se decisese la 1 August, aceasta din causa economieĭ bugetare. Se suprimă voluntariatul în corpul dorobanţilor precum şi mutările dintr'o unitate în alta.

In anul 1867 escadroanele se grupează iarăşĭ pe divisioane (Inaltul decret din 13 Martie) comandate de maiorĭ; astfel se formează în fie-care divisie teritorială câte 2 divisioane, iar numărul escadroanelor în division variază de la 3—5. In total se constituesc 8 divisioane cu 35 escadroane.

După legea organică din 1868, Corpul Dorobanţilor se compune din atâtea escadroane câte judeţe sunt, afară de judeţele unde sunt jandarmĭ călărĭ. Escadroanele pot fi de diferite mărimĭ în numĕrul oamenilor de trupă, dupe necesităţile locale, însă cadrele oficereştĭ se fixează a fi aceleaşĭ pentru toate escadroanele.

După tabela de cadre a legeĭ sunt prevĕduţĭ 8 maiorĭ, comandanţĭ de divisioane. Oficerĭ la un escadron: 1 căpitan, 1 locotenent şi un sub-locotenent; pentru trupă se dă un efectiv ca normă spre a servi de calcul şi anume: 1 sergent-adjutant, 8 sergenţĭ, 18 caporalĭ şi 371 soldaţĭ, toţĭ călărĭ.

Efectivul real se determină după întinderea judeţelor şi a necesităţilor lor şi pentru care Ministerul de Răsboiŭ ia înţelegere cu Ministerul din Năuntru.

Dorobanţiĭ se recrutează din totalul tinerilor căduţĭ la sorţĭ din primele numere impreună cu aceĭ hotărâţĭ pentru armata permanentă, alegânduse din eĭ aceĭ care aŭ maĭ cu îndemânare mijloacele necesare pentru a'şĭ *procura eĭ înşişĭ caiĭ trebuincioşĭ serviciuluĭ.*

Terminul de serviciŭ se prevede de 7 anĭ, însă divisat în patru rândurĭ egale, alternând ast-fel ca fie-care om să

fie o sĕptămână în serviciŭ şi treĭ a casă la interesele sale.

Dorobanţul liberat din serviciŭ după etatea de 27 anĭ este dator a face parte din miliţiĭ; pot însă a se reangaja pe două saŭ maĭ multe termine în activitate.

Un regulament va determina în amănunte serviciul administrativ cât şi cel militar ce trebue ca să'l facă dorobanţiĭ.

In bugetul pe 1868 se prevĕd: 30 escadroane *cu depositele lor;* maiorĭ comandanţĭ de divisioane, 8; comandanţĭ de escadroane, căpitanĭ, 30; locotenenţĭ 30; sublocotenţĭ 60 din care 30 la depositele escadroanelor.

In 1869 se determină din noŭ *cadrele cu schimbul* ale dorobanţilor, adaugându-se sergenţĭ şi brigadierĭ, dându-se la o escuadă de 12 inşĭ un caporal, iar două escuade să formeze o secţie. După statistica de atuncĭ, cel maĭ mare escadron în efectiv era al Doljuluĭ, unde eraŭ prevĕduţĭ 48 sergenţĭ şi 68 brigadierĭ, iar cel maĭ mic al Brăileĭ, unde eraŭ 24 sergenţĭ şi 45 brigadierĭ pentru un efectiv la cel dintâĭ de 670 dorobanţi, iar la cel de al doilea de 207.

Intre aceste limite extreme varia efectivele celor-l'alte escadroane, iar totalul dorobanţilor cu gradele lor inferioare se urca la 12,056 oamenĭ.

In 1870 se decretează Regulamentul asupra dorobanţilor, precisânduse că un district să formeze un escadron care se pórte numirea districtuluĭ; că escadronul e considerat ca corp a parte în privinţa administraţieĭ. Toate regulamentele cavalerieĭ permanente pentru instrucţie fură obligatoriĭ şi pentru dorobanţĭ.

Regulamentul prevede ca maĭ multe escadroane se formează un division sub comanda unuĭ maior; divisiile teritoriale şi subdivisiile lor, adică inspectoriile de dorobanţĭ, aŭ în subordine dorobanţiĭ circumscripţiilor lor.

Pentru serviciile ce sunt chemaţĭ a face dorobanţiĭ, aceştia sunt puşĭ sub autoritatea Ministerelor de Rĕsboiŭ, de Interne, de Justiţie şi de Finance.

Dorobanţiĭ sunt instruiţĭ în timpul cât sunt în serviciŭ de şefiĭ lor; când sunt pe la casele lor, de brigadierĭ şi

sergenţĭ în comunele lor respective, apoĭ şi concentraţĭ de 2 orĭ pe an câte 15 ḑile la reşedinţa escadronuluĭ, saŭ in altă parte; recruţiĭ dorobanţilor primesc o instrucţie preliminară de 20 ḑile la reşedinţa escadrónelor.

Pentru marile concentrărĭ eĭ sunt adunaţĭ după ordine speciale.

Calul unuĭ dorobanţĭ e evaluat la 300 leĭ ca despăgubire, însă dorobanţul e obligat a 'şĭ avea el singur calul din momentul ce e recrutat şi trebue ca să fie acceptat de comisiunea escadronuluĭ. Furajul se dă de stat in timpul serviciuluĭ, asemenea şi harnaşamentul.

In privinţa raporturilor dorobanţilor cu autorităţile administrative Regulamentul ḑice:

Subordonaţia serviciuluĭ se stabileşte ast-fel:

1). In timpul de pace oficeriĭ de dorobanţĭ sunt subordonaţĭ comandanţilor de piaţă pentru obiectele ce privesc la serviciul particular al pieţeĭ şi fără ca aceştĭ oficerĭ să fie datorĭ a da compt comandanţilor de piaţă despre serviciul special al dorobanţilor.

2). In timp de resbel oficeriĭ de dorobanţĭ sunt datorĭ a se conforma măsurilor de ordine şi poliţie care interesează siguranţa pieţelor şi a posturilor militare. In stare de împresurare, autoritatea locală fiind în mâinele comandantuluĭ local, este exersată de dânsul şi asupra dorobanţilor ca şi asupra celor-l'alte trupe.

Dorobanţiĭ avênd funcţiĭ cu totul distincte de serviciul militar al celor-l'alte trupe, eĭ nu pot fi priviţĭ ca făcênd parte din garnisoană şi prin urmare nu li se pune nicĭ o sarcină de garnisoană.

Când comandantul divisieĭ dă un ordin unuĭ oficer de dorabanţĭ, dacă acesta din urmă ar crede că prin executarea luĭ s'ar compromite serviciul la care sunt afectaţĭ dorobanţiĭ, este autorisat a raporta motivat.

Dacă comandantul divisieĭ stărueşte in menţinerea ordinuluĭ sěu, oficerul de dorobanţĭ este dator pe de o parte a'l executa, iar pe alta a raporta Ministeruluĭ de Resbel.

Prin Inaltul Decret din 25 Octombrie 1871 numirea de dorobanţĭ se schimbă in aceia de *Calaraşĭ*, ca maĭ con-

formă denumireĭ tradiţionale şi serviciuluĭ la care acest corp este destinat.

Prin legea din 1872, modificătoare legeĭ din 1868, *Calaraşiĭ* întră în compunerea armateĭ teritoriale împreună cu *Dorobanţiĭ* (grănicerii) şi constituesc armata activă a fie-căreĭ Divisiĭ teritoriale. Această lege prevede, că corpul călăraşilor să se *întocmească pe regimente,* avênd numaĭ cadrele permanente întocmaĭ ca acele de la regimentele de cavalerie permanentă, iar în ce priveşte efectivul trupeĭ, acesta este variabil după localităţĭ şi trebuinţe.

Terminul de serviciŭ activ în călăraşĭ se fixează a fi de 6 anĭ, împărţit în patru schimburĭ egale, alternând pe rând câte un schimb în serviciŭ, ast-fel ca un om să fie o săptămână la serviciŭ şi treĭ a casă. Calaraşiĭ pot fi concentraţĭ şi mobilisaţĭ în totul saŭ în parte pentru exerciţiurĭ şi manevre marĭ anuale. Armătura, muniţia şi îmbrăcămintea *se daŭ de stat.*

Ca urmare disposiţiilor legeĭ, prin Inaltul Decret No. 1070 din 5 Iunie 1872, escadroanele de dorobanţĭ devenite acum de calaraşĭ, se întrunesc în Regimente de Calaraşĭ, în modul următor:

Divisia I-ia teritorială:

Regimentul 1 Calaraşĭ cu reşedinţa la Craiova şi compus din escadroanele: Dolj, Mehedinţĭ, Romanaţĭ şi Olt.

Regimentul 2 Calaraşĭ, cu reşedinţa la Piteştĭ şi compus din escadroanele Argeş, Vâlcea şi Gorj.

Divisia II teritorială

Regimentul 3 Calaraşĭ cu reşedinţa la Bucureştĭ şi compus din escadroanele Ilfov, Vlaşca, Teleorman şi Ialomiţa.

Regimentul 4 Calaraşĭ cu reşedinţa la Ploeştĭ şi compus din escadroanele: Muscel, Dâmboviţa, Prahova şi Buzeŭ.

Divisia III teritorială

Regimentul 5 Calaraşĭ cu reşedinţa la Galaţĭ şi compus din escadroanele de calaraşĭ Covurluĭ şi Brăila cum şi din escadroanele de jandarmĭ Cahul, Bolgrad şi Ismail.

Regimentul 6 Calaraşĭ, cu reşedinţa la Focşanĭ, compus din escadroanele Putna, R.-Sarat, Tecucĭ şi Tutova.

Divisia IV teritorială

Regimentul 7 Calarașĭ cu reședința la Iașĭ și compus din escadroanele Fălciŭ, Vasluĭ, Iașĭ, Botoșanĭ și Dorohoĭ.

Regimentul 8 Calarașĭ cu reședința la Roman, compus din escadroanele Suceava, Neamț, Roman și Bacaŭ.

Inspectoriĭ de dorobanțĭ trec ca comandanțĭ de regimente de calarașĭ, iar șefiĭ de divisioane ca ajutoare ale comandanților.

Administrația și comptabilitatea regimentelor de calarașĭ să se facă ca și în trecut pe escadroane considerate ca corp în parte. Comandanțiĭ de regimente vor exercita controlul asupra administrațieĭ și comptabilitățeĭ.

In 1873, și potrivit prevederilor bugetare, se hotărește în modul următor efectivul cadrelor permanente al staturilor-majoare a regimentelor: 4 colonelĭ și 4 locot-colonelĭ șefi de regimente; 8 maiorĭ ajutoare, 8 locotenențĭ și 8 sub-locotenențĭ comptabilĭ, 16 sergențĭ furierĭ.

Cadrele unuĭ escadron: 1 căpitan, 1 locotenent, 2 sub-locotenențĭ, 1 sergent-major și 1 sergent furier.

In bugetul anuluĭ 1874 se trec în trupele de calarașĭ și cele treĭ escadroane de jandarmĭ din Basarabia, luând numele de *calarașĭ permanențĭ* și întrând în compunerea Regimentelui 5 Calarașĭ.

Regulamentul Calarașilor, decretat în 1875, modifică în unele părțĭ regulamentul anterior al Dorobanților și 'l pune în concordanță cu legea organică din 1872. Intre dispositiile nouluĭ Regulament cu privire la organisarea calarașilor sunt următoarele deosebirĭ maĭ principale:

Calarașiĭ se iaŭ din totalul tinerilor trașĭ la sorțĭ, alegêndu-se dintre ceĭ cu mijloace de a se susținea și care vor presenta un cal în condițiĭ bune de serviciŭ saŭ în lipsă de cal, *o recepisă a casieriеĭ județuluĭ pentru vărsarea sumeĭ de 300 leĭ, recepisă care se depune în casa corpuluĭ până la cumpărarea de cal de către consiliul de administrație.*

Repartiția călărașilor se va face căutânduse oameniĭ din comunele *cele maĭ apropiate de reședințele în care sunt chemațĭ a face serviciŭ. Efectivul calarașilor va fi împărțit în maĭ multe părțĭ egale pentru serviciŭ și schimbânduse la*

fie-care 7 ḑile; fie-care din acele părțĭ se va numi schimb.

Escadrónele pot fi de diferite mărimĭ, potrivit cu populația și necesitățile locale; cifra efectivuluĭ se determină prin decisie ministerială iar cadrele lor permanente sunt cele prevĕḑute de legea organică; numărul escadroanelor în regiment se derermină prin Inalt Decret.

Fie-care escadron se împarte în plotoane, socotind un ploton pentru fie-care plasă saŭ sub-prefectură. Fie-care ploton de plasă se împarte în 4 escuade, efectivul uneĭ escuade va fi de la 7 la 21 oamenĭ în care se numĕră și șeful lor.

Escadronul călărașilor fie-caruĭ district va purta numele districtuluĭ și numărul de ordine în regiment.

In privința administrațieĭ și comptabilitățeĭ escadroanelor, dânsele depind *de consiliurile de administrație ale regimentelor din care fac parte.*

In privința autoritățeĭ militare eĭ staŭ sub ordinele comandantuluĭ de regiment, iar diferitele serviciurĭ de rechisițiunĭ *aparțin administrațieĭ, toate cele-l'alte autorităţĭ judiciare și financiare trebuind să se adreseze la autoritatea administrativă pentru trebuințele serviciuluĭ lor. Calarașiĭ pot fi întrebuințațĭ în serviciul garnisoaneĭ și se pot chema și fără caĭ.* La intrarea în schimburĭ la prefectură, statele de presență să constată și se certifică de prefect saŭ sub-prefect.

Instrucția călărașilor se face, când sunt chemațĭ în serviciul ordinar la intrare și eșire din schimb, fiind ținuțĭ câte 3 ore; instrucția acelor de acasă se face Duminică la locuința sub-oficerilor sau brigadierilor, cel puțin 2 ore. In fie-care an fie-care calaraș trebue a fi chemat *de două orĭ sub arme câte 15 ḑile* (toamna și primăvara) la statul-major al escadronuluĭ, pentru instrucția practică și teoretică. Aceste concentrărĭ se fac după autorisarea Minsteruluĭ, cerută pe cale ierarhică. Recruțiĭ sunt concentrațĭ pe rând in schimburĭ și pe timp de *douĕ lunĭ.*

Pentru exercițiĭ marĭ anuale și pentru mobilisare in timp de resbel, calarașiĭ se concentrează conform legeĭ și in urma ordinelor speciale.

Regulamentul prevede raporturile calaraşilor cu autorităţile civile şi militare. Pedepsele lor sunt conform regulamentelor militare în plus, concentrarea peste rând şi trecerea în trupa permanentă.

După bugetul anuluĭ 1877, cele 8 regimente de calaraşĭ aŭ următorul efectiv: *Oficerĭ*, 4 coloneli şi 4 locot.-colonelĭ, comandanţĭ de regiment, 8 maiorĭ, 33 căpitanĭ comandanţĭ de escadroane, şi 8 căpitanĭ comptabilĭ, 36 locotenenţĭ şi 36 sub-locotenenţĭ pentru escadroane, 8 locotenenţĭ şi 8 sub-locotenenţĭ comptabilĭ şi ajutoare. *Trupă*, cadre permanente: 33 sergenţĭ-majorĭ, 132 sergenţĭ, 192 brigadierĭ, 66 soldaţĭ trompeţĭ şi 150 soldaţĭ pentru escadroanele din Basarabia. Cadre cu schimbul; 192 sergenţĭ, 384 brigierĭ şi 8640 soldaţĭ. Total general 9834.

Miliţiĭ. Prin Inaltul Decret No. 1260 din 9 August 1868 se creiază 30 batalioane de miliţiĭ, câte unul de fie-care district, exceptânduse districtele din Basarabia. In bugetul anuluĭ se prevĕḑu pentru fie-care batalion: 1 maior, comandant, 4 comandanţĭ de companiĭ cu gradul de căpitan saŭ locotenent, 1 sub-locotenent adjutant al comandantuluĭ de batalion, 4 sergenţĭ-majorĭ, 2 sergenţĭ secretarĭ şi 4 corniştĭ şi toboşarĭ, la companiĭ

Diu causa însă a lipseĭ de oficerĭ comandanţĭ de companiĭ, în realitate nu se înfiinţară de cât câte 2 companiĭ de fie-care district.

Formaţiunea miliţiilor e făcută în basa legeĭ de organisare din 1868 care prevedea în fie-care district câte 6 companiĭ.

Miliţiile organisate în modul acesta nu corespund cu miliţiile legeĭ de organisare din 1865, fiind că aceste din urmă eraŭ constituite din dorobanţĭ şi grăniçerĭ saŭ cum li se ḑicea, trupe neregulate.

Legea din 1868 prin miliţiĭ creiază un al 3-lea element al putereĭ armate, compus din toţĭ oameniĭ cu etatea de la 20 până la 36 anĭ cari nu sunt chemaţĭ în armata permanentă, sau în dorobanţĭ şi grănicerĭ, precum şi din toţĭ oameniĭ de la etatea de 27 până la 36 anĭ, cari vor

fi trecut prin armata permanentă saŭ prin dorobanțĭ și grănicerĭ.

Miliția e împărțită de lege în 3 stărĭ saŭ chemărĭ:

Intăia stare cuprinde toțĭ oamenii neinsurațĭ și din ceĭ văduvĭ și fără copiĭ.

A doua stare din toțĭ ceĭ însurațĭ și fără copiĭ. A treia stare din toțĭ însurații cu copiĭ și văduviĭ cu copiĭ.

In acelașĭ corp trebue să fie din toate stările, dar întăia stare este basa, trebuind tot-d'auna a fi nelipsită de la orĭ-ce chemare.

Precum se vede, legea basa constituirea unităților de miliție pe starea civilă, iar nu pe valoarea militară a elementelor ce o compuneaŭ; adică invers de aceia ce trebuințele răsboiuluĭ impun.

Legea vroia încă, ca mlițiile să aibă și trupe speciale de artilerie, dar fiind că nu se putea crea asemenea trupe din milițiĭ, iar din armata permanentă nu se putea nefiind de unde, se stabili regula pentru ca la concentrările armateĭ, artileria permanentă să imprumute o parte din piesele sale cu care să se exerciteze atuncĭ oamenii batalioanelor de milițiĭ și să se formeze bateriĭ saŭ secțiĭ provisoriĭ. Se poate dice, că legea tindea prin acésta să facă din milițiĭ un fel de armată deosebită, în genul Landweruluĭ prusian, dar principiile de organisare sunt cu totul evasive.

Legea statornicește cadrul statuluĭ-major al milițiilor, avênd însărcinarea de a inspecta și privighea aceste trupe maĭ ales în privința instrucțieĭ; cadrul se indică a fi compus din opt oficerĭ superiorĭ colonelĭ saŭ locot.-colonelĭ, opt oficerĭ subalternĭ și 24 sergențĭ și caporalĭ, toțĭ făcênd parte însă din armata permanentă.

Pentru cadrele unuĭ batalion, companie și eventual baterie (de se vor înființa) de milițiĭ, acestea aŭ aceiașĭ composițiune ca și a unităților similare din trupele permanente, cu deosebire că efectivul în oameni (soldați) va putea fi maĭ mare.

Cadrele permanente, oficerĭ și grade inferioare, pentru un batalion sunt: un maior comandant de batalion, doĭ

locotenenţĭ saŭ sub-locotenenţĭ şi treĭ sub-oficerĭ la Statul-Major al batalionuluĭ. Pentru fie-care companie, un căpitan comandant, un sergent-major, un sergent, un caporal şi doĭ toboşarĭ saŭ cornişti.

Aceste cadre aŭ principala însărcinare de a ţinea controalele trupelor, a face chemările pentru exerciţiĭ, a le comanda, a avea în păstrare depositele de arme ale trupelor lor, a concura la compunerea consiliilor de recrutare anuale, etc.

Pentru facerea instrucţieĭ, legea prevede adunărĭ ordinare de ḑi şi extraordinare anuale.

Cele dîntăĭ, cel mult odată pe săptămână, de preferinţă în ḑilele de sărbătorĭ şi se fac de comandanţiĭ de batalion, companiĭ, etc. în localităţile unde sunt domicialiaţĭ oameniĭ. Durata acestor exerciţiĭ va fi de 2 ore.

La casurĭ extra-ordinare şi pentru manevre marĭ, dacă timpul de concentrare al miliţiilor trece peste 48 ore, atuncĭ oameniĭ vor fi întreţinuţĭ cu cheltuiala statuluĭ, întocmaĭ ca şi trupele armateĭ permanente. Miliţiile nu pot fi concentrate la manevre anuale maĭ mult de cât pentru 15 ḑile.

Omul din miliţie poate să-şĭ schimbe domiciliul orĭ-unde va voi, sau să călătorească, orĭ să absenteze din localitate cât timp interesele 'ĭ vor cere, atât numaĭ că este obligat a înştiinţa despre aceasta pe comandantul companieĭ sale.

Armele trebuincioase miliţiei se vor da de stat odată pentru tot-deauna, iar muniţiile de rĕsboiŭ de căte-orĭ va trebui; îmbrăcămintea este pe seama oamenilor şi va trebui să fie foarte simplă, constând din costumul obicinuit al locuitoruluĭ, insă, pe căt se va pute se fie de acciaşĭ formă şi culoare în acelaşĭ judeţ şi corp.

Pentru respândirea maĭ repede a instrucţieĭ militare in miliţiĭ şi în garda orăşănească, la fie-care şcoală primară de judeţ se vor preda cursurile elementare necesare unuĭ militar. Oficeriĭ din armata permanentă a miliţieĭ sunt datorĭ a preda aceste cunoştinţe.

Miliţiile se constituesc în batalioane, regimente şi brigade în fie-care Divisie teritorială, ast-fel;

Divisia I-a teritorială

Brigada I de miliţiĭ cu reşedinţa la Bucureştĭ avênd Regimentul 1 cu stat-majorul aseminea în Bucureştĭ, iar Regimentul al 2-le cu reşedinţa la Giurgiŭ. Brigada II cu reşedinţa la Târgoviştea şi Regimentul 3 asemenea, în acea localitate, Regimentul al 4-lea cu reşedinţa la Buzĕŭ.

Divisia III-a teritorială

Brigada III cu reşedinţa la Râmnicul-Vâlcea avênd Regimentul 5 cu reşedinţa la Câmp-Lung, iar Regimentul 6 cu reşedinţa la Râmnicul-Vâlcea. Brigada IV cu reşedinţa la Craiova; Regimentul 7 la Turnu-Severin, al 8-lea la Caracal.

Divisia II teritorială

Brigada V cu reşedinţa la Iaşĭ, avênd Regimentul 9 cu reşedinţa asemenea in Iaşĭ, iar Regimentul 10 la Botoşanĭ.

Brigada VI cu reşedinţa la Brăila saŭ Bacăŭ, avênd Regimentul 11 cu reşedinţa în Roman, iar Regimentul 12 la Bacăŭ.

Divisia IV teritorială

Brigada VII cu reşedinţa la Galaţĭ avênd Regimentul 13 cu reşedinţa la Râmnicul Sărat, iar Regimentul 14 la Galaţĭ.

Brigada VIII cu reşedinţa la Brăila saŭ Bêrlad, avênd Regim. 15 cu reşedinţa la Tecuciŭ, iar Regimentul 16 la Vasluĭ.

După această organisare, pe fie-care district e un batalion de miliţie şi batalionul are atâtea companiĭ câte plăşĭ sunt în district, escepţie oraşul Bucureştĭ, unde companiile sunt pe culorĭ cum şi districtele din Basarabia care toate constituesc un batalion.

Pentru punerea în aplicare a acesteĭ organisărĭ se şi făcu numirile de oficerĭ în diferitele comande de brigadă, regiment, etc. oficeriĭ comptând în corpurile de trupă permanente saŭ în dorobanţĭ şi grănicerĭ.

In 1870 se promulgă Regulamentul asupra serviciuluĭ miliţiilor. In acest regulament se arată în detail, compunerea miliţiilor, şi pe lângă categoriile de oamenĭ prevĕ-

ḑute în legea din 1868, se maĭ consideră ca făcênd parte din miliţiĭ:

1). Tineriĭ care aŭ servit un an de bună voe în armată şi pe conta lor.

2). Oficeriĭ eşiţĭ din orĭ-ce element al armateĭ şi care n'aŭ ajuns la vrâsta de 36 anĭ.

Ca organisare teritorială, Regulamentul prevede, pe lângă circumscripţiile legeĭ, şi circumscripţiile necesare pentru înfiinţarea de bateriĭ saŭ escadroane de miliţiĭ şi care nu se vor mărgini în circumscripţiile companiilor saŭ batalioanelor, ci vor putea fi formate din maĭ multe de acestea.

Autoritatea cea maĭ înaltă a trupelor de miliţiĭ de pe raza uneĭ divisiĭ teritoriale este Comandantul Divisieĭ, acesta are direcţia superioară a tuturor afacerilor relative la organisare, instruire, disciplină, justiţie şi serviciŭ.

Regulamentul detailează apoĭ inscrierea miliţienilor, atribuţiile gradelor, consiliuluĭ de administraţie în fie-care batalion, uniforma, armătura, diferite alocaţiĭ, congediŭ şi schimbărĭ de domiciliŭ, serviciul ordinar (în comună) concentrărĭ ordinare (in comune), pentru manevre şi inspecţiĭ generale (15 ḑile), pentru cas de răsboiŭ (un miliţian avênd dreptul a se înlocui în acest cas cu un român de vărsta de la 18—40 anĭ) şi alte convocărĭ.

Prin decisia ministerială din 3 Aprilie 1870, batalioanele oraşelor Bucureştĭ, Ploeştĭ, Craiova, Iaşĭ, Botoşanĭ, Galaţĭ şi Bêrlad nefiind prevĕḑute in bugetul anuluĭ se suprimă pe 1 Aprilie, considerânduse maĭ mult ca companiĭ, conform organisăreĭ din 1869.

Prin Inaltul Decret No. 1907 din 18 Oct. 1871 se hotăreşte uniforma trupeĭ miliţiilor a fi compusă din:

O căciulă de hărşie neagră cu fundul atârnând la o parte, ca la acelor de grăniceri, cu panpon de culoarea divisieĭ, cu cocardă pe care va fi o cruce bizantină, de metal culoarea albă. Mantaua cu capişon şi pantalonĭ de postav ser alb, intocmaĭ ca aceia aĭ infanterieĭ de linie. Uniforma trupeĭ se procură de dânsa. Numirea de *Dorobanţĭ* ce o aveaŭ trupele de miliţiĭ călărĭ se dă pin Inaltul Decret No. 1945 din 25 Octombrie, batalioanelor de miliţiĭ active de

infanterie și care urmaŭ a fi obiectul uneĭ noĭ organisărĭ.

După legea organică din 1872 oameniĭ din milițiĭ se impart in două clase: I-a clasă se compune din toțĭ oameniĭ de la vârsta de 21 până la 29 anĭ, carĭ n'aŭ făcut parte din contigentele anuale ale armateĭ permanente saŭ teritoriale; a II-a clasă, din toțĭ oameniĭ de la vrâsta de 29 până la 37 anĭ și carĭ aŭ făcut parte din armata permanentă și teritorială cum și din oameniĭ claseĭ 1-ia a milițieĭ ce aŭ atins limita de 29 anĭ.

De altă parte, toțĭ oameniĭ milițieĭ indistinct de vârsta ce ar avea, se impărțesc în treĭ stărĭ saŭ chemărĭ și anume:

Intăia stare se compune din toțĭ oameniĭ neinsurațĭ și din ceĭ văduvĭ fără copiĭ.

A doua stare din toțĭ ceĭ însurațĭ dar fără copiĭ și,

A treia stare din toțĭ ceĭ însurațĭ saŭ vâduvĭ cu copiĭ.

Milițiile din toată țara se organisează pe batalioane și escadroane, din care, câte unul, se anexează la fie-care batalion de dorobanțĭ și escadron de calarașĭ, cadrele acestora fiind însercinate cu instrucția milițiilor.

Milițieniĭ se exercitează Duminica prin comunile lor și se pot concentra pentru instrucție: ceĭ din clasa 1-ia de două orĭ pe an, câte 15 ḑile, primavara și toamna, fără a'ĭ impiedeca de la munca câmpuluĭ, iar cl. II numaĭ odată pe an, toamna 15 ḑile.

Prin această lege nu se maĭ prevede formațiunĭ de arme speciale pentru milițiĭ dar se creiază un noŭ corp oficeresc, ḑis *milițian*, care să servească la constituirea cadrelor de milițiĭ, la complectarea acelor a armateĭ teritoriale, a gloatelor, cum și a gardelor orășăneștĭ.

Oficeriĭ milițienĭ aŭ erarhia lor deosebită, însă înaintarea lor se va face conform legeĭ de inaintare în armată. Din corpul oficerilor milițienĭ fac parte toțĭ oficeriĭ ce aŭ fost in armată cu vre-un grad oare-care, dar care n'aŭ fost reformațĭ saŭ să fi perdut gradul la eșirea din serviciŭ.

Tineriĭ militarĭ pot dobândi gradul de la caporal până la sub-locotenent inclusiv in milițiĭ, după ce vor fi dat examenele ce se cer și in armata permanentă, fără însă

a putea trece vre-odată cu aceste grade în elementul permanent; gradele cele-l'alte, superioare celuĭ de sub-locotenent, se vor putea dobândi asemenea numaĭ în miliţiĭ, afară de casul prevĕḑut în legea nouă de înaintare.

Se suprimă obligaţia ca armata permanentă să dea concursul eĭ cu gradele pentru instrucţia miliţiilor.

Imbrăcămintea miliţieĭ în timp de răsboiŭ se dă de stat.

In basa noilor disposiţiĭ ale acesteĭ legĭ, pe ḑiua de 1 Iulie 1872, inspectoratele de miliţiĭ se desfiinţează, asemenea toţĭ oficeriĭ superiorĭ şi inferiorĭ, sub-oficeriĭ, caporaliĭ şi soldaţiĭ ce compuneaŭ cadrele batalioanelor de miliţiĭ se trec la Regimentele de dorobanţĭ.

Serviciul sanitar al miliţiilor. Prin Regulamentul decretat la 1 Octombrie 1873, se prevede creaţiunea unuĭ corp sanitar al miliţiilor şi care să se compună:

1). Din tineriĭ din miliţiĭ ce aŭ servit un an de bună voe pe comptul lor şi sunt de profesiunile: doctorĭ în medecină, veterinarĭ, farmacişţĭ, studenţĭ şi internĭ în medecină şi farmacie, apoĭ din bărbierĭ şi frizerĭ, sergenţĭ caporalĭ şi soldaţĭ foştĭ sanitarĭ, iar din toţĭ miliţieniĭ de toate cele-l'alte profesiunĭ se va lua numĕrul necesar, ast-fel ca să complecteze proporţiea de 10 la °/₀ în fie-care clasă.

2). Din oficeriĭ sanitarĭ carĭ n'aŭ ajuns la vârsta de 37 anĭ.

3). Din oameniĭ reformaţĭ din armată saŭ reservă pentru infirmităţĭ temporale, dar carĭ n'ar putea fi scutiţĭ de serviciul miliţienilor.

Terminul de serviciŭ al fie-căruĭ sanitar miliţian se socoteşte de la data trecereĭ sale în miliţiĭ până la vârsta de 36 anĭ în oraşe şi 37 în comunele rurale.

Indatoririle sanitarilor miliţienĭ sunt:

a). A face serviciul ordinar de ambulanţe în interiorul comuneĭ unde sunt domiciliaţĭ.

b). A face serviciul la ambulanţe pe timpul concentrărilor, la exerciţiĭ şi inspecţiĭ.

c). Idem, la corpurile mobile spre a seconda armata activă în cas de resbel.

Sanitariĭ milițienĭ în timp de pace se împart în circumscripțiĭ, după cum sunt împărțițĭ milițieniĭ.

Cadrele inferioare ale lor se recrutează special din foștiĭ sanitarĭ aĭ armate permanente.

Pentru gradele oficereștĭ, din foștiĭ medicĭ militarĭ, din aceĭ medicĭ civilĭ carĭ prin vârsta lor fac parte din milițiĭ și vor fi primițĭ conform legeĭ posițieĭ oficerilor și erarhieĭ militare, din oficeriĭ milițienĭ făcênd parte din corpul sanitar milițian.

Inspectorul general al serviciuluĭ sanitar al armateĭ permanente saŭ înlocuitorul sĕŭ, este șeful suprem al corpuluĭ sanitar al armateĭ teritoriale și al milițiilor; după inspectorul general este un medic șef la fie-care divisie teritorială avênd un grad asimilat cu al medicilor din armata permanentă; acesta are direcția specială a instrucțieĭ sanitarilor milițianĭ din divisia teritorială respectivă.

Pentru fie-care *regiment de milițienĭ* (!?) este un medic șef, avênd un grad asimilat ca la mediciĭ din armata permanentă, asemenea și pentru fie-care batalion de milițiĭ saŭ companie.

Sanitariĭ milițienĭ sunt scutițĭ de cele-l'alte serviciĭ ordinare ce trebue să îndeplinească milițieniĭ propriŭ-ḑișĭ, și sunt justițiabilĭ în aceleașĭ condițiunĭ ca și aceștia.

Garda orășănească și gloatele. După legêa din 1868, al patrulea element alystemputereĭ armate 'l constitue guarda orășănească, iar al cincilea, gloatele.

Garda orășănească e organisată conform legeĭ eĭ speciale. Gloatele nu sunt organisate în corpurĭ, nicĭ li se impune vre-o îndatorire de serviciŭ saŭ de exercițiŭ în timp ordinar, de cât numaĭ facultativ.

Statul are dreptul, în timpurĭ extra-ordinare și când cele-l'alte elemente ale puteriĭ armate nu ar fi de ajuns, să recurgă la gloate, care se vor organisa atuncĭ în micĭ corpurĭ pentru menținerea ordineĭ în comunele lor respective, saŭ a întrebuința pe ceĭ maĭ valiḑĭ din eĭ ca auxiliarĭ pe lângă corpurile milițieĭ.

Chemările gloatelor sub arme se fac gradat, după in-

tensitatea necesităţiĭ şi pe stărĭ analoage ca la miliţiĭ, adecă după starea civilă.

Armătura şi muniţiile se daŭ de stat numaĭ la trebuinţă. îmbrăcămintea va fi cea obicinuită a oamenilor şi cu care s'ar afla.

In legea din 1864 sunt prevĕḑute gloatele, fără însă a le da această numire, dar le clasează pe categoriĭ, după vârstă, începĕnd de la 17 anĭ şi până la 40 anĭ, cu deosebire că acea lege cuprinde şi pe ceĭ pe care legea din 1868 îĭ cuprinde în elementul *miliţiilor*.

Gloatele sunt menţinute prin legea modificătoare din 1872, în aceleaşĭ condiţiunĭ.

Gardeĭ orăşănescĭ i-se dă o organisare maĭ militară prin Regulamentul din 1877.

Din Inaltele decrete. Ordinele de ḑi. Circulărĭ. Decisiunĭ ministeriale. Legĭ şi alte documente a le perioadei.

1866.

Cuvântul rostit de Măria Sa Domnitorul Carol I cu ocasia depunereĭ jurămĕntuluĭ trupelor în ḑioa de 12 Maĭ, pe câmpia Cotrocenilor.

Oficerĭ, sub-oficerĭ, caporalĭ şi soldaţĭ!

«Cea maĭ sacră a Voastra datorie este a servi Patria cu ascultare nemărginită şi devotament plin de credinţă. Jurămĕntul ce aţĭ făcut astă-ḑĭ vĕ va aduce tot-d'auna aminte despre aceasta.

Sunt deplin convins că fie-care dintre noĭ se va jertfi pentru Patria sa, şi când va trebui, veţĭ sci, împreună cu Mine, a apăra drepturile naţiuneĭ până la cea dupe urmă picătură de sînge.

Cuvântul rostit de M. S. Domnitorul în ḑioa de 24 Maĭ, oficerilor adunaţi în Sala Tronuluĭ în urma adreseĭ colective făcute de corpul oficeresc către Suveran prin care i se

cere a revoca pe oficeriĭ ce aŭ luat parte la revoluțiunea din 11 Februar pentru resturnarea fostuluĭ Domnitor Cuza.

«Am primit adresa Voastră, maĭ întâiŭ pentru că respect simțimêntul care v'a dictat acest pas și apoĭ pentru ca să am prilejul de a vĕ arăta în ce mod înțeleg Eŭ onoarea militară și datoria soldatuluĭ.

O rugăminte colectivă capată ușor aparența uneĭ presiunĭ morale și unuĭ militar nu i-ar putea fi permis să o esercite asupra Șefuluĭ suprem al armateĭ.

Jurămêntul obligă pe soldat la supunere absolută. Nicĭ actele șefuluĭ armateĭ, nicĭ motivele care 'l conduc să le facă, nu trebuie supuse criticeĭ; politica trebue să rămâe departe de soldat; singura luĭ misiune este să'șĭ apere Suveranul și Patria.

Sunt pe deplin convins că împărtășițĭ toțĭ modul Meŭ de a vedea și că prin urmare recunoascețĭ că pasul Vostru nu este îndreptățit din puntul de vedere al soldatuluĭ. De aceia vĕ cer ca, încredătorĭ în simțimintele Mele militare, să lăsațĭ asupră-Mĭ grija de a lucra, în tot ce privesce armata, după convingerele Mele propriĭ și după datoria Mea.

Totușĭ, repet, sciŭ să apreciez simțimêntul onorabil care a servit de basă adreseĭ, dar repet de aseminea, că cer în tot-d'auna și de la toțĭ devotament și supunere fără reservă.

Am fost și sunt soldat din inclinațiune și dintr'acest motiv, precum și din considerațiunea importanțeĭ pentru țară, ca să posedeze o armată bine disciplinată, unul din țelurile mele cele d'ntăĭ va fi să 'ĭ asigur posițiunea la care are tot dreptul să aspire. Mĕ voiŭ sili să fac cunoștința armateĭ și a căpiteniilor sale, pentru ca să'Mĭ daŭ hotărîrile numaĭ conform cu meritul și dreptatea, înlăturând cu desăvârșire orĭ-ce interes de partid saŭ de persoană.

Avețĭ toată increderea intr'această făgăduealǎ și nu uitațĭ că am venit să creiez un viitor, iar nu ca să fac dintr'un trecut, pe care nu'l cunosc și nicĭ nu voiesc al cunoaște, basa activitățeĭ Mele.

Măsurĭ luate pentru a face față uneĭ eventuale invadărĭ din partea trupelor turceștĭ în țară.

Cea maĭ mare parte din trupele permanente şi din trupele neregulate se concentrează în luna Maĭ la Sud de Bucureştĭ pe Sabar, stabilindu-se prin Inaltul decret din 26 Maĭ, ordinea lor de batae în modul următor:

I-a Brigadă compusă din regimentele 1 şi 7 de infanterie, fie-care regiment fiind compus din 2 batalioane de linie și 1 batalion de grănicerĭ.

II-a Brigadă din regimentele 3 şi 4 de infanterie compuse fie-care ca maĭ sus, 3 batalioane de vĕnătorĭ și o baterie de artilerie.

III-a Prigadă din regimentele 3 şi 5 de infanterie compuse ca maĭ sus, și o baterie de artilerie.

Brigada de cavalerie constituită din regimentul 1 lăncierĭ și din 2 regimente de dorobanțĭ a 4 escadroane fie-care.

La cuatirul general: 2 companiĭ săpătorĭ, 1 companie de pontonierĭ și 2 bateriĭ artilerie.

Aceste trupe se consideră pe ḑiua de 28 Maĭ ca în posiție de campanie.

Prin Inaltul decret No. 887 din 28 Maĭ, se întocmeşte o comisiune pentru a studia și statua asupra mĕsurilor necesare de luat pentru apărarea capitaleĭ. Comisiunea se compune din Primarul orașuluĭ, Inspectorul guardeĭ orășăneștĭ, Directorul ministeruluĭ de rĕsboiŭ şi un oficer din corpul de stat-major.

Se sancționează, la 30 Maĭ, legea prin care se autorisă Ministrul de rĕsboiŭ a face rechisițiĭ de caiĭ necesarĭ artilerieĭ, cavalerieĭ şi trenuluĭ şi care rechisițiĭ să se efectueze după o anumită estimație pronunțată de un juriu de experțĭ compus din primarul localitățeĭ, suprefectul plășeĭ și un delegat al Ministeruluĭ de rĕsboiŭ; în orașe suprefectul e înlocuit cu prefectul polițieĭ saŭ de comisarĭ.

Caiĭ ce se vor lua vor fi de calitatea și prețurile prevĕḑute în regulamentele armateĭ. Plata rechisițiilor se va face prin bonurĭ de tesaur avĕnd dobânda de10 la %.

Rechesițiile nu vor putea avea loc de cât după 3 lunĭ de la promulgarea legeĭ. Asemenea, se sacționează în aceeașĭ ḑi, legea prin care se autorisă Ministerul de Resbel a lua de rechesiție tóte productele trebuitóre susținereĭ armateĭ pe picior de resboiŭ, și anume: vite, grâŭ, vin, rachiŭ, lemne, orz, oves, făn și pae cum și mijlóce de a le transporta. Plata să se facă dupĕ prețurile curente prin bonurĭ de tesaur cu 10⁰|₀ procente.

Văduvile și nevolniciĭ sunt scutițĭ de aceste rechisițiĭ.

La 31 Maĭ se sancționează Legea prin care se autorisă Ministerul de resboiŭ a pune armata pe picior de resboiŭ și a organisa toate serviciile necesare în acest scop.

Pentru acoperirea cheltuelilor ce se vor ocasiona prin organisarea acestor serviciĭ, Ministerul este autorisat a face orĭ-ce viriment va găsi de cuviință în creditul de 7,950,000 leĭ acordat prin legea din 6 Maĭ.

Prin Inaltul decret din 3 Iunie se acordă fie-căruĭ oficer din armata de Argeș un fond de echipare de întrare în campanie; trupeĭ se acordă peste soldă câte 15 banĭ pe ḑi de fie-care om.

Prin Inaltul decret din 28 Maĭ se dispune formarea de corpurĭ de voluntarĭ și care se opereze ca armata activă, aceste corpurĭ se pun sub direcția și ordinele Ministeruluĭ de resbel și sub comanda oficerilor ce se vor numi prin decret domnesc.

Guvernul va da arme, muniție și hrană pe timpul operațiunelor, și căt vor fi sub arme voluntariĭ vor fi supușĭ legilor militare.

Prin Inaltul decret din 7 Iunie se dispune organisarea unuĭ corp de voluntarĭ de 10,000 ómenĭ, acordânduse fiecăruia pe lângă hrană, îmbrăcăminte, arme, munițiĭ și câte 2 galbinĭ pe lună ca soldă, plătițĭ înainte. Vârsta cerută pentru a putea fi voluntar este limitată între etatea de 17 și 35 anĭ.

Pentru a se putea aduna numĕrul de voluntarĭ cuvenit, se deschid biurourĭ de înrolare în fie-care district, sub

direcţia uneĭ comisiunĭ compuse din prefect, primar şi comandantul de dorobanţĭ. Pe măsură ce se adună câte 20 voluntarĭ de fie-care biuroŭ, eĭ se trimit in Bucureştĭ pentru a fi încorporaţĭ.

Generalul Magheru este numit comandant al voluntarilor.

Proclamaţia Generaluluĭ Gh. Magheru către voluntariĭ românĭ

Fraţilor!

Domnitorul Nostru, prin înaltul decret din 10 Iuniŭ No. 972, m'a chemat a comanda voluntariĭ românĭ.

Am primit cu lacrimĭ de recunoştinţă şi de fericire această sacră şi mare misiune.

Fraţiĭ meĭ! Când este vorba—cum v'a spus-o Ministrul de resbel—de a apăra căminurile, familia, religia, care dintre voĭ va putea sta cu braţele încrucişate?

Alergaţĭ dar sub drapelul român, ridicat de iubitul nostru Domn, Carol I-iŭ! Alergaţĭ ca să fim gata a ne apăra ţara, soţiile, copiĭ, proprietatea! căcĭ care din noĭ —astă-ḑĭ—pe lângă moşia cea mare nu avem a apăra şi moşia cea mică, şi Dumnezeŭ va fi cu noĭ, căcĭ Dumnezeŭ învaţă pe om a se lupta pentru aceste lucrurĭ sfinte: Patrie, Familie, Lege!

Umbrele luĭ Mircea, Ştefan, Mihaĭ ne privesc; Carol I-iŭ ne înbărbătează! Bătrâniĭ noştri părinţĭ, a căror braţe slabe nu maĭ pot purta arme, femeile şi copiĭ aşteaptă de la noĭ mîntuirea ţereĭ când va bate ora încercăriĭ! Fie ca dorul lor de ţară să aprindă sufletele noastre, să încingă inimele noastre, să învîrtoşeze braţele noastre. . .

Străbuniĭ noştri aŭ înfruntat duşmaniĭ şi aŭ învins în răstimpiĭ ceĭ maĭ cumpliţĭ; apoĭ noĭ strănepoţiĭ lor, să nu putem oare mânui armele cu care eĭ aŭ învins?

Ne vom păstra dară ţara şi o vom lăsa frumoasă, mare şi românească urmaşilor, precum ne-aŭ lasat-o şi strămoşiĭ noştri, nouă.

Cât pentru mine, fraţilor, eŭ îmĭ voiŭ da voios şi mîndru viaţa pentru această faptă măreaţă.

Trăiască România, mare şi nedespărţită!

Trăiască Carol I-iŭ, care ne arată calea datorieĭ și a mărireĭ Naționale!
Trăiască brava armată Română!
Trăiască voluntariĭ Românĭ, vredniciĭ fiĭ aĭ Românieĭ.

Inaltă resoluție
„Se va reduce pedeapsa de moarte la închisore pe viață la Mărgineni."
Carol.

Prea Inalțate Dómne

Căpitanul Stroe Leordeanu fiind comandant de grănicerĭ la punctul Calafat, pentru crima de autor și conductor revolteĭ grĕnicerilor și nesupunerea lor la ordinele guvernuluĭ cu ocasia punereĭ armateĭ în stare de resbel, după care in urmă ar fi desertat în Turcia, ca compromis atât pentru acest fapt cât și pentru delapidare de banĭ publicĭ în suma de leĭ 13.092, banĭ 37, a fost dat în judecata comisieĭ criminale din Bucureștĭ conf. art. 470 și 471 din cod. penal civil și prin sentința încheiată la 12 Oct. în virtutea artic. 40 din acelașĭ cod 'l condamnă a se pedepsi numitul căpitan pentru fapta cea maĭ gravă de trădător, a se împușca după art. 177 care ḑice «Veri-care fără osebire de rang și de condițiĭ se va dovedi în crimă de trădare, se va împușca». Iar averea sa să fie secuestrată pentru despăgubirea statuluĭ de suma de leĭ 19,092 banĭ 37.

Menționata sentință, găsinduse conform cu legea, am onóre a o supune la Inalta Măriei Voastre aprobare.

Sunt etc.
Ministru, **Colonel Haralambie.**

1867.

Inalt ordin de ḑi

Oficerĭ, sub-oficerĭ, caporalĭ și soldațĭ aĭ garnisoaneĭ Iașĭ.

Sunt mulțumit de voi. La revista ce v'am făcut astă-ḑĭ pe teren, am constatat cu plăcere frumoasa ținută, esactitatea și iuțala cu care s'aŭ esecutat mișcările ce am or-

donat; am fost cu atât maĭ mulţumit cu cât micul vostru numĕr, în proporţiune cu greutăţile garnisoaneĭ, nu v'aŭ lăsat îndestul timp pentru instrucţiune.

Şcoala militară, vînătoriĭ, regimentul al 7-le şi artileria aŭ manevrat bine; nu maĭ puţin bine a manevrat cavaleria, ale căreĭ şarje aŭ fost esecutate cu un adevărat elan şi o precisiune, precum am dorit tot-d'auna să vĕd cavaleria; dacă astă-ḑĭ am avut ocasiune de a vĕ arăta deplina Mea mulţumire trebue a vĕ arăta şi oare-care micĭ imperfecţiunĭ, provenite din greşelele unora din oficeriĭ sub-alternĭ, carĭ n'aŭ dat comenḑile sub-divisiilor lor cu destulă energie şi n'aŭ păstrat locurile lor cu precisiune. Domniĭ şefi de corpurĭ, sunt sigur, că vor pune tótă atenţiunea lor asupra acestuĭ punct, care odată înlăturat nu 'Mĭ remâne de cât a le mulţumi pentru silinţele ce aŭ pus de a aduce corpurile lor în aşa plăcută stare.

Oficerĭ, sub-oficerĭ, caporalĭ şi soldaţĭ!

Dacă instrucţiunea şi împlinirea datoriilor voastre sunt mulţumitoare, doresc asemenea ca şi purtarea voastră afară de serviciŭ să fie exemplară; câte-va conflicte ivite între locuitorĭ şi militarĭ aŭ dat loc la maĭ multe plângerĭ; sunt convins că pe viitor nu se vor maĭ ivi. Aduceţi-vĕ aminte tot-d'auna, că întâia datorie a soldatuluĭ este de a păstra ordinea şi legalitatea, că disciplina este sufletul armateĭ şi că respectul reciproc între cetăţenĭ şi soldat, acesta atrage asupră'i stima, iubirea şi încrederea concetăţenilor seĭ, şi cu acest chip asigură ordinea publică, cea dintâiŭ ţintă a guvernuluĭ.

Carol.

1868.

Scrisoarea Măriei Sale Domnitoruluĭ către Ministrul de Resboiŭ pentru a se suprima pedeapsa disciplinară cu bătaiea din armată.

Domnule Ministru

Respectul ce am pentru om şi iubirea ce port ostaşuluĭ care are un îndoit titlu la a Mea afecţiune ca cetăţean precum şi ca apărător al Patrieĭ, M'aŭ îndemnat a des-

fiinţa în armată o pedeapsă, care nicĭ-de-cum nu este de natură a înălţa în sufletul soldatuluĭ simţemintele de onoare şi de morală, pedeapsă la care n'am dat nicĭ-o-dată sancţiunea Mea de cât cu inimă măhnită.

Doresc, Domnule Ministru, ca, cu aniversarea suireĭ Mele pe Tron, corecţiunea corporală, condamnată maĭ în toate armatele, să înceteze şi la noĭ şi ca ea să fie înlocuită prin altele maĭ în raport cu principiile de umanitate.

Te rog dar, Domnule Ministru ca îndată sĕ înaintezĭ Adunăreĭ un aseminea proect de lege, care va pune decisiunea Mea în armonie cu codul penal al Oasteĭ.

Primesce Domnule Ministru încredinţarea stimeĭ Mele.

Carol.

Ordin circular către Divisiile teritoriale.

In prevederea promuţiunilor fiitoare, am socotit de cuviinţă să vĕ pun în vedere linia de conduită ce mi-am tras în această privinţă.

Una din cestiunile serioase care m'a preocupat cu deosebire este promoţiunea în armată; am convicţiunea că de la întroducerea reală a unuĭ sistem echitabil de înaintare depinde fiitorul armateĭ noastre; când fie-care va dobândi încrederea în dreptul şi în meritul seŭ, când în fie-care se va forma o credinţă că numaĭ dreptul şi meritul sunt care se vor lua în vedere la orĭ-ce promoţiune, atuncĭ armata, condusă de nisce asemenea oficerĭ demnĭ şi mândriĭ, ca uniĭ ce nu-şĭ datoresc gradul de cât numaĭ lor şi dreptuluĭ lor, îşĭ va putea lua avântul către ţelul pe care'l urmărim şi pe care sper că-l vom atinge încurănd; descurajarea, demoralisarea chiar, iată ce aşteaptă pe fie-care când echitatea, interesul armateĭ nu va domina esclusivamente la facerea înaintărilor. Iată dispoziţiunile ce am creḑut să i-aŭ şi care sper că va garanta pe oficerĭ la promoţiunea ce'şĭ va avea loc în curând.

Nimenĭ nu e pus în posiţiune a cunoaşte maĭ bine valoarea, meritele, chipul cum îşĭ îndeplineşte oficerul serviciul, de căt şeful seŭ de corp, care'l are necontenit în vederea sa; şefuluĭ de corp dar i se lasă dreptul şi *res-*

ponsabilitatea uneĭ recomandațiunĭ după care se va face inaintarea.

In fie-care corp prin urmare, se va forma de către șeful corpuluĭ un tabloŭ de înaintare pe care se va trece: 1) toțĭ oficeriĭ fără excepțiune cărora vechimea le dă dreptul la înaintare. Care din aceștĭ oficerĭ nu posedă cunoștințele militare prevĕḑute în serviciul interior saŭ care aŭ o conduită nesatisfăcătoare, un serviciŭ în corp neglijat etc, se vor nota detaliat în colona reservată pentru aceasta în tablourĭ, dintre aceștia, pentru aceia pentru care s'a secat toate mijloacele spre a-ĭ putea îndrepta se va face un raport deosebit divisiunilor teritoriale spre a avisa; 2) toțĭ oficeriĭ aleșĭ care aŭ dreptul a înainta după alegere, numĕrul acestor oficerĭ aleșĭ ce se vor trece în tablourĭ va fi proporțional cu acela al celor trecuțĭ după vechime și conform dispozițiunilor legeĭ, adică, pentru gradul de locotenent și căpitan la doĭ oficerĭ trecuțĭ după vechime se va trece și unul dupĕ merit dacă numĕrul oficerilor de ales va fi îndestulător; la gradul de maior, pentru unul trecut după vechime se va trece și unul după merit etc.

Oficeriĭ aleșĭ vor fi trecuțĭ în tablourĭ după ordinea clasificăreĭ ce va face între dânșiĭ șefiĭ de corpurĭ: cu gradele inferioare ce aŭ a înainta la gradul de sub-locotenent se va urma tot asemenea.

Toate tablourile de înaintare se vor trimite divisiunelor teritoriale, din care fac parte corpurile; șefiĭ de divisiunĭ le vor cerceta cu toată atențiunea și scrupulositatea cerută uneĭ chestiunĭ care privește viitorul unuĭ oficer și interesul armateĭ; se vor asigura prin toate mijloacele ce vor crede de cuviință, dacă notele date oficerilor nu sunt prea aspre saŭ dacă șefiĭ de corpurĭ n'aŭ arătat indulgența în chipul cum i-a notat, se vor asigura dacă șefiĭ de corpurĭ nu aŭ strecurat vre-o eroare în modul de a clasifica oficeriĭ aleșĭ, saŭ dacă nu s'a făcut vre-o nedreptate cu alțiĭ, nealegĕndu-i pe dânșiĭ, resultatul acestor cercetărĭ, trecute pe tablourile de presentare ale corpurilor, se vor înainta de divisiĭ ministeruluĭ spre a'șĭ forma tabloul general de înaintare.

Toţĭ oficeriĭ inferiorĭ trecuţĭ pe tabloul general de înaintare al ministeruluĭ de resbel precum şi toate gradele inferioare aflate în aceiaşĭ categorie pentru gradul de sublocotenent, vor trece pe dinaintea uneĭ comisiunĭ examinatoare ad-hoc spre a li se esamina cunoştinţele teoretice şi practice ce trebue să posedă orĭ-ce oficer conform serviciuluĭ interior.

Inainte de a publica acest ordin, Domnule Colonel vĕ invit ca orĭ-ce obiecţiunĭ veţĭ avea a face asupra disposiţiunilor coprinse întrânsul, să nu întărziaţĭ a mi le comunica de îndată; nu ştiu cum să vĕ atrag in destul atenţiunea Dv. asupra uneĭ chestiunĭ aşa de serioasă ca aceasta, asupra căreia reflexiunea cea maĭ îndelungată nu poate avea siguranţă a ḑice cel din urmă cuvênt, maĭ ales la noĭ, în condiţiunile în care ne aflăm, şi cu mijloacele de aplicaţiune de care dispunem în care ştiŭ că stă totul, şi in raport cu care trebuesc luate orĭ-ce disposiţiunĭ.

Vĕ previŭ, Domnule Colonel, că aceste disposiţiunĭ sunt provisoriĭ pentru asta una dată numaĭ, şi pentru nişte promoţiunĭ ce vor avea loc fără inspecţiunile generale din anul trecut spre a mĕ orienta.

Ceia ce veţĭ avea de obiectat asupra acestor disposiţiunĭ provisoriĭ, precum şi opiniunea Dv. asupra unuĭ sistem de inaintare la noĭ, bun de a se legifera spre a modifica saŭ a schimba pe cel de aḑĭ în vigoare, le aştept cu toată impacienţa Domnule Colonel, şi sper că nu veţĭ întărzia a mi-le împărtăşi.

Ministru de Resbel, **Colonel G. Adrian**

Ordin de ḑi pe armată No. 77
(Divisia I. Personalul)

Bucureştĭ, 20 Maiŭ.

La întocmirea tablourilor generale de înaintarea pe anul curent am cătat a bine garanta dreptul fie-căruia oficer la inaintarea sa şi interesele vitale ce armata are la inaintările in gradele sale.

Ast-fel, un oficer care nu posedă cunoştinţele militare cerute prin regulament, care are o conduită socială saŭ militară ce lasă mult de dorit, care in serviciul sĕŭ nu

şi-a pus toată silinţa cerută, un asemenea oficer de ar fi trecut pe tablourile de înaintare ar aduce în armată cu înaintarea sa treĭ rele incontestabile, 1-iul: a lua dreptul oficeruluĭ silitor, adecă, a înainta în locul celuĭ ce merită avansarea şi ar culege ast-fel răsplata ostenelilor altuia; 2-lea, a ocupa funcţiunele in persóna lor cu de aceiea care nu le pot îndeplini şi care ar aduce un prejudiciŭ simţitor armateĭ; al 3-lea, a încuraja pe ceĭ leneşĭ, pe ceĭ răĭ, de a persista în această cale şi a deturna prin asemenea exemple pe uniĭ din ceĭ bunĭ de la calea lor cea dreaptă, din minutul ce vĕd că pot înainta şi fără atâtea osteneli.

Spre a remedia la aceste rele inevitabile, în puterea art.... din legea de înaintare am recomendat cu deosebire şefilor de divisiĭ teritoriale şi comandanţilor de corpurĭ, a'mĭ cere pentru aceştĭ oficerĭ ştergerea lor din tablourile de înaintare, ştergerĭ ce mi-aŭ cerut prin tablourile de propunerĭ ce le am înapoiat şi în care i-am obligat a nota cu zero pe toţĭ aceĭ ce-mĭ vor propune pentru un asemenea sfârşit.

Ministeriul de Resbel, în urma acestora şi-a întocmit tablourile sale generale de înaintare.

Pe acele tablourĭ s'a trecut:

1. *La rândurile vechimelor* toţĭ oficeriĭ după ordinea în care sunt aşeḑaţĭ de vechimea lor pe armă.

2. *La rândurile alegerilor* toţĭ oficeriĭ cotaţĭ cu nota 1 pe tabloul corpurilor (cel ales în corp dintre toţĭ oficeriĭ de gradul sĕŭ, pentru artilerie ceĭ d'intăĭ treĭ dintre toţĭ de gradele lor), toţĭ oficeriĭ *aleşĭ* sunt trecuţĭ la diferite seriĭ ale tablouluĭ după ordinea vechimeĭ ce o aŭ intre dânşiĭ aceştĭ oficerĭ distinşĭ.

Rândurile vechimelor şi ale alegerilor sunt aşeḑate pe tablourĭ în seriĭ conforme legiĭ de înaintare, păzinduse între vechime şi alegere proporţia prevăḑută în menţionata lege.

Din tablourile de înaintare întocmite s'aŭ şters toţĭ aceia cotaţĭ cu zero pe tablourlle de propunerĭ ale corpurilor, precum şi toţĭ aceia pentru care şefiĭ de divisie teritoriale mi-aŭ cerut neactivitatea saŭ reforma.

Ceĭ șterșĭ daŭ rândul la înaintare celor care sunt trecuțĭ pe tablourĭ imediat după dânșiĭ, pentru acest sfârșit s'a și numerotat toțĭ oficeriĭ trecuțĭ pe tablourĭ după ordinea în care sunt așeḑațĭ.

Alegerea precum și ștergerea din presentație nu are valoare de cât în timpul unuĭ an de la o inspecție generală până la alta.

Cererile de ștergere însă se continuă în tot cursul anuluĭ, conform art. 75 și 76 din regulamentul legeĭ de înaintare.

Șefiĭ de corp vor căuta, prin mijloacele cele maĭ nimerite și maĭ practice, să pună în posițiune și pe ceĭ șterșĭ în anul acesta a figura și dânșiĭ pe tablourile viitoare între ceĭ propușĭ pentru înaintare. Voiŭ recomenda cu deosebire inspectoruluĭ general a'mĭ raporta detailat ce a făcut în această privință fie-care șef de corp; mă măgulesc cu speranța că și aceștĭ oficerĭ șterșĭ, la rândul lor îșĭ vor da toată osteneala din partele a corespunde solicitudineĭ șefilor lor de corpurĭ și voiŭ avea ast-fel plăcuta satisfacțiune a'ĭ vedea trecuțĭ și pe dânșiĭ la anul viitor pe aceste tablourĭ de înaintare, din care cu mâhnire m'am văḑut sforțat a'ĭ șterge.

Oficeriĭ în neactivitate prin suprimarea de funcție, spre a profita de art. 118 și 119 din regulamentul legeĭ de înaintare, se vor presenta la comandamentul Divisieĭ teritoriale în reionul căreia se găsesc, spre a se constata dacă sunt susceptibilĭ a înainta saŭ a ocupa la vacanție funcțiunile la care aŭ drept a pretinde în proporția prevăḑută de lege. In termen de 3 lunĭ, Divisiile îmĭ vor trimite tablourĭ de toțĭ ceĭ în neactivitate ce li s'aŭ presentat, cu părerea lor asupra fie-căruia; ceĭ care în termin de 11 săptămânĭ de la data acestuia, nu se vor presenta Divisiilor fără a justifica împiedicarea se vor considera ca nesusceptibilĭ de a fi chemațĭ în activitate și propușĭ pentru reformă. De și aceștĭ oficerĭ în neactivitate nu s'aŭ putut trece pe tablourile generale de înaintare însă li se va ține socoteală de toate funcțiunile ce, ceĭ din activitate le-aŭ ocupat în anul acesta, în locul lor.

Uniĭ din şefiĭ de corpurĭ mi-aŭ propus a trece la graniţă oficerĭ ce nu sunt capabilĭ a putea ocupa maĭ multe funcţiunĭ în linie. Este timp să dispară acest sistem greşit ce s'a adoptat de a umplea cu tot ce avem maĭ incapabil, graniţa, unde, funcţiunile sunt mult maĭ dificile; intenţiunea mea este de a înzestra dorobanţiĭ şi grănicerii cu oficerĭ din ceĭ maĭ bunĭ, pentru ca aceste instituţiunĭ nemerite să ne poată da tot folosul de care sunt susceptibile. Oficeriĭ de dorobanţĭ şi grănicerĭ, care independent de voinţa lor nu pot corespunde astăḑĭ în destul misiuneĭ lor, iĭ voiŭ schimba saŭ iĭ voiŭ ataşa pe rând la trupele de linie, unde aŭ toată înlesnirea a'şĭ complecta educaţiunea lor militară.

Pentru oficeriĭ ce mi s'aŭ propus a'ĭ trece în posiţiunea de neactivitate saŭ reformă, fac cunoscut şefilor de divisiĭ teritoriale că am avisat.

Se poate ca în propunerĭ, cu uniĭ din oficerĭ să nu se fi pus toată scrupulositatea cerută şi de care avem atâta trebuinţă astăḑĭ maĭ ales; eu, n'am putut face de-o-camdată, însă, de cât, pe responsabilitatea celor care 'i-aŭ notat, a'i trece pe tablourile de înaintare din minutul ce ştergerea lor nu mi-a fost cerută; 'mĭ-am reservat însă dreptul, în interesul armateĭ care pe mine mĕ preocupă foarte mult, a face cu aceĭ oficerĭ cea din urmă încercare, maĭ ales cu ceĭ propuşĭ la funcţiunea de major, a căreia însemnătate îmĭ atrage cu deosebire îngrijirea mea.

Prin ordinul de ḑi cu No . . . am spus şefilor de corpurĭ că lor le las dreptul şi responsabilitatea presentaţilor, n'am făcut de cât am copiat tablourile lor de propunerĭ şi le-am trecut pe tabloul general de înaintare; toată responsabilitatea pentru injustiţie comisă saŭ orĭ-ce indulgenţă vătămătoare armateĭ iĭ va privi.

Câte-va seriĭ din tablourile generale de înaintare am hotărât a-le publica pentru ca, fie care în lipsa unuĭ control de vechime imprimat, să-şĭ poată cunoaşte rîndul sĕŭ la înaintare, de nu va maĭ mijloci vre-o ştergere din partea şefilor lor.

Şefiĭ de corpurĭ vor ave în vedere pe viitorime că la

orĭ-ce înaintare să treacă în mutaţia oficeruluĭ dacă a înaintat după rîndul vechimeĭ saŭ după rîndul alegereĭ.

Ministru de Resbel, **Colonel G. Adrian.**

Raportul D-luĭ Ministru de Resbel către Măria Sa Domnitorul cu No. 7128 din 17 Iulie.

Inalta resoluţie
«Se aprobă»
Carol

Prin Inalta poruncă de ḑi cu No. 2, din 12 Ianuarie 1845, fostul Domn al Moldoveĭ, principele Mihail Sturdza, regulamentuind modul primireĭ în armata Moldoveĭ a cadeţilor, a fixat că aceştia trebue să aibă vrâsta împlinită de 18 anĭ şi tot-o-dată a stabilit primirea unor fiĭ de nobil sub titlu nevârsnicĭ, rostinduse ast-fel asupra drepturilor şi datoriilor lor:

«Familiile nobile care vor dori a înscrie în miliţie pe fiĭ lor încă nevrâstnicĭ şi aflătorĭ în şcoale, vor fi datorĭ a-ĭ supune de a urma cursul sciinţelor militare, de matematicĭ şi tactică. Aceştĭ nevrâstnicĭ tinerĭ, de odată se vor înscrie în deosebit catalog, fără numire de cadeţĭ, iar pentru a lor deosebire li se va închipui de D-nul General inspector un fel de îmbrăcăminte deosăbită de uniforma frontuluĭ şi aşa se vor păsui de slujba miliţieĭ până la săvărşirea cursuluĭ teoreticeştelor învăţăturĭ militare, după care apoĭ, înfăţişânduse spre a începe slujba, se vor trece in catalogul comenḑilor miliţiĭ cu numire de cadeţĭ, de la care vreme li se va numĕra vechimea în slujbă.»

Disposiţiĭ care s'a urmat până la unirea Principatelor.

La 16 Februarie 1858, postelnicul D. Dan, prin petiţia către Ministeriul de resbel al Moldavieĭ, a cerut şi dobândit primirea în numĕrul unor asemenea nevârstnicĭ a fiuluĭ sĕŭ Dimitrie Dan în vrâstă atuncĭ abia de 10 anĭ; înaintarea sa însă n'a fost în cadrele armateĭ ci surnumerar, contând ast-fel până la 4 Decembrie 1866 când prin Decretul Măriei Voastre No. 1746 a fost pus în posiţie de neactivitate.

Fiind dară că nicĭ legile abrogate, nicĭ cele esistente

nu permit ca cine-va să devină oficer fără a avea vârsta de 19 anĭ; înaintarea prematură a D-luĭ Dimitrie Dan, nu poate fi privită de cât ca un abus.

A remedia relele trecutuluĭ, fiind una din cele dintăiŭ datoriĭ, vă rog plecat, Prea Inălţate Doamne să bine-voiţĭ a subscrie alăturatul Decret prin care se dă sub-locotenentuluĭ Dan, care se află în activitate în Reg. 1 de lănceri, drepturile de serviciŭ în toate privinţele de la 4 Decembrie 1866, data puneriĭ în neactivitate, când a ajuns la vârsta neapărată unuĭ oficer.

Ministru de Resbel, **Colonel G. Adrian**

Ordin circular către Comandanţiĭ Divisiilor teritorale.

Domnule Comandant.

In urma regretabileĭ retragerĭ de la ministerul de resbel a D-luĭ Colonel Adrian, ale căruĭ serviciĭ aŭ fost preţuite de Domnitor şi de ţară, Inălţimea Sa a bine-voit a'mĭ încredinţa ad-interim acest minister asupra căruia, maĭ cu osebire în acest timp de reorganisare, este aţintită atenţiune a naţiuneĭ întregĭ.

Domnule Comandant, anunciănduvĕ venirea mea la minsiterul de resbel, simt trebuinţă a vĕ da oare-care deslușirĭ nu numaĭ spre a se esplica presenţa mea la acest minister, dar spre a se determina maĭ bine natura şi caracterul ministeruluĭ de resbel, sub regimele instituţiunelor noastre de astădĭ.

In trecut, ministrul de resbel era şi şeful oştireĭ, el intra în erarhia militară, prin urmare el era luat dintre ceĭ cari aveaŭ gradul saŭ aveaŭ imediat drept la acel grad. De când însă regimele representativ a luat o desvoltare aşa de largă cum este asigurată în constituţiunea noastră, miniştriĭ devenind nişte persoane eminamente politice şi posiţiunea lor fiind supusă fluctuărilor majorităţeĭ corpurilor legiuitoare, ministerul de resbel nu maĭ putea rămâne capul oştireĭ, căcĭ unitatea şi permanenţa condiţiunĭ indispensabile armateĭ, 'i-ar fi lipsit. Constituţiunea prevĕdând aceste inconveniente a şi dispus ca capul oştireĭ să fie Domnitorul, expresiunea cea maĭ înaltă şi cea maĭ pu-

ternică a unităţeĭ şi permanenţeĭ. Tradiţiunile însă aŭ în tot-d'auna o mare influenţă asupra mersuluĭ afacerilor într'un stat din noŭ organisat, până când instititutiunile cele noĭ 'şĭ creiază tradiţiunile lor. Chemarea mea prin urmare la acest minister nu poate avea altă însemnătate de cât numaĭ aceia de a rumpe cu vechile tradiţiĭ, ceeia ce este singurul mijloc de a se putea forma altele potrivit cu spiritul Constituţiuneĭ noastre.

Cea dintăiŭ dară misiune a mea este, de a determina maĭ bine de cât în trecut, partea ce se cuvine esclusiv ministruluĭ, adecă aceia ce a'şĭ putea numi maĭ mult administrativă, financiară şi politică, de partea pur militară ce vine de drept şefilor superiorĭ aĭ oştireĭ sub ordinele Capuluĭ eĭ suprem, Domnitorul.

Aceasta clasificare, aceasta despărţire de atribuţiunĭ este nu numaĭ conformă spirituluĭ Constituţiuneĭ, dar şi salutară pentru juna noastră oştire. Numaĭ ast-fel unitatea, armonia şi disciplina poate să esiste in oştire; într'alt-fel, fie-care ministru ar veni cu sistema sa, cu spiritul sĕŭ ce l'ar insufla oştireĭ, cu prevenţiunele şi simpatiile sale şi ast-fel s'ar forma în oştire, chiar in contra intenţiunilor făptuitorilor, dacă nu partide, dar coterie şi rivalităţĭ, şi sciţĭ D-le Comandant, că o oştire în asemenea condiţiunĭ în loc se fie scutul patrieĭ ar fi o sarcină nefolositoare, ba chiar vătămătoare.

Domnule comandant, in cursul celor 18 anĭ din urmă, de când Româniĭ aŭ lucrat ca să-şĭ dobândească unitatea, independenţa şi instituţiunĭ potrivite cu spiritul secoluluĭ, oştirea s'a aflat în nişte condiţiunĭ anormale. In acea luptă suprema partidele căutaŭ să'şĭ dobândească concursul oştireĭ şi pot ḑice că osteniĭ eĭ înseşĭ, în acea frământare gicantică, în care se creia Statul român, nu puteaŭ remânea străinĭ luptelor politice.

Acest fenomen s'a reprodus în toate ţerile care s'aŭ aflat în clătinările prin care a trecut România în aceştĭ din urmă 18 anĭ, precum în secolul XVII Englitera şi în XVIII Francia şi ca să fie bine înţeles, vĕ amintiĭ numaĭ ţerile acele ale căror armate servă de model ca disciplină şi

unde ştiţĭ, că ele n'aŭ putut deveni ceia ce sunt astădĭ de cât dupe ce 'şĭ aŭ asigurat condiţiunĭ de unitate şi de stabilitate. Aceste condiţiĭ România le-a dobândit astădĭ. Statul Român este constituit unul şi nedespărţit; el este înzestrat cu instituţiunile cele maĭ liberale şi Tronul este ridicat în condiţiunile şi la înălţimea la care aŭ aspirat Româniĭ. Streinul numaĭ are dreptul să se maĭ amestece în trebile noastre din năuntru şi armatele străine nu maĭ pot cutreera câmpiile noastre. Eată ce a creat bărbăţiea Românilor, eată ce este încredinţat astădĭ bărbăţieĭ Oştireĭ române.

Domnule Comandant, ca preotul, care în vestmintele sacerdotale nu trebue să fie distras de nicĭ un alt simţimênt de cât de acela de a observa dogmele şi a adora pe Dumnezeŭ, ast-fel şi Românul sub uniformă nu trebue să fie distras de alt simţimênt de cât de a observa legile militare şi de a apăra unitatea Patrieĭ, al căruĭ simbol este Tronul şi independenţa naţională. Peptul la fruntarie şi ochiĭ ţintiţĭ la Tron, eată care trebue să fie atitudinea oşteanuluĭ în Românica libera şi independentă.

Voiŭ face tot ce'mĭ va fi cu putinţă ca să'mĭ împlinesc cu sânţenie sarcina ce cade asupra'mĭ, fiind pe deplin sigur că şi D-voastră, pătrunşĭ de ceia ce vĕ remâne de drept, vĕ veţĭ împlini misiunea cu bărbăţie, inteligenţă, patriotism şi devotament cătră tron. Aduceţivă aminte, Domnule comandant, că aveţĭ rara fericire să fiţĭ chemaţĭ sub direcţiunea unuĭ şef din seminţea de eroĭ, să puneţĭ temelia putereĭ române, şi misiunea D-voastre, orĭ-cât este de mare, sunt convins, că o se fiţĭ la înălţimea eĭ.

Ministru de resbel ad-interim, **I. C. Brătianu.**

12 August.

1869.

Inalt Decret

Avênd în vedere legea din 11 Iuniŭ 1868, care reduce termenul obligatoriŭ de serviciŭ în activitate, la treĭ anĭ.

Avênd în vedere necesitatea ce este a se asigura armateĭ, sub-oficerĭ şi caporalĭ.

Avênd în vedere cât este neapărat a se asigura militarilor în general ce remân a servi maĭ multe termene, o posițiune care se le serve de rĕsplată serviciurilor aduse de bună voie țăreĭ;

Avênd în vedere că prin abrogarea legiĭ din 28 Martie 1862, asupra dotațiuneĭ oasteĭ, reangajările pe primă, sunt și rĕmân desființate.

Aênd în vedere că orĭ-ce alt-fel de reangajărĭ pe banĭ nu pot fi hotărâte de cât prin corpurile legiutoare, mĕsurĭ ce în cel maĭ scurt timp, ministru nostru de resbel le va supune.

Considerând că în toate administrațiunile civile esistă un mare numĕr de funcțiĭ pe care militariĭ de această categorie, sunt susceptibilĭ a le ocupa cu succes.

Considerând că a împlini asemenea funcțiĭ cu oamenĭ care cu principiile lor, prin obiceiurile de bună ordine și de supunere la împlinirea datorieĭ ce se dobândesc și se desvoltă în armată, serviciul public nu poate de cât să câștige.

Voind a da o nouă dovadă de îngrijirea ce avem pentru tot ce privesce la binele armateĭ.

In urma înțelegereĭ ce aŭ avut Miniștriĭ Noștri de la deosebitele departamente,

Fac cunoscut armateĭ urmĕtoarele disposițiĭ:

Art. 1. Funcțiunile civile coprinse în tabloul alăturat la acest ordin și în proporțiunea numĕruluĭ vacanțelor anuale însemnate, sunt esclusiv date sub-oficerilor, caporalilor, brigadierilor și soldaților luațĭ prin sorțĭ care după întâia perioadă de treĭ anĭ de serviciŭ activ obligatoriŭ, vor continua a servi în activitate și restul de patru anĭ ce trebuia să 'ĭ facă în reservă până la înplinirea termenuluĭ de 7 anĭ.

Tot aceste beneficiĭ se oferă și angajaților voluntarĭ care vor servi în activitate șépte anĭ.

Art. 2. Se pot bucura de acest drept și militariĭ retrașĭ saŭ reformațĭ din causă de infirmitățĭ contractate pe timpul și din causa serviciuluĭ.

Art. 3. Militariĭ chemațĭ să concure la obținerea func-

ţiunilor civile, conform cu art. 1 şi 2 ale acestuĭ ordin, sunt datorĭ a îndeplini condiţiile de vârstă, aptitudine şi cunoscintele speciale cerute pentru înplinirea acestor funcţiĭ conform regulamentelor speciale a fie-căreia administraţiunĭ.

Art. 4. Funcţiunile vacante atribuite prin acest ordin. militarilor, se vor da cu preferinţă sub-oficerilor, apoĭ caporalilor şi brigadierelor şi numaĭ în urmă soldaţilor care le-ar cere.

Art. 5. In lipsa unuĭ număr suficient de militarĭ succeptibilĭ spre a împlini totalitatea funcţiilor reservate lor, şi în casul când aceste funcţiĭ n'ar putea remâne vacante maĭ mult timp fără a aduce prejudiciŭ serviciuluĭ, se pot admite pentru înlocuirea lor şi candidaţiĭ civilĭ.

Art. 6. La sfârşitul fie-căruia an, Ni se va raporta de ministru Nostru secretar de stat la ministrul de resbel, de esecutarea disposiţiilor coprinse în acest ordin.

Carol.

Ministru de Resbel, **Colonel Duca.**

Inalt Decret No. 761

Bucureştĭ 5 Aprilie.

Asupra raportuluĭ Ministruluĭ Nostru secretar de Stat la Ministerul de resbel, cu No. 4667, şi ca urmare a îndeplinireĭ ordonanţeĭ Noastre cu No. 431 din 26 ale trecuteĭ lunĭ Fevruarie, prin care am aprobat crearea uneĭ tabere permanente de instrucţie pe malul Siretuluĭ.

Am decretat şi decretăm:

Art. 1. Tabăra ce se formeadă va purta numirea de «Tabăra de la Furcenĭ.»

Art. 2. In această tabără va merge în anul acesta tótă armata permanentă cu esceptie de pompierĭ, de corpul flotileĭ (naturalmente) şi de gendarmerie din care nu va merge de cât un semi-escadron luat din toate escadroanele acesteĭ arme.

Art. 3. Va maĭ merge în tabără şi un batalion de grănicerĭ tare de 420 oamenĭ (trupă) cu oficeriĭ necesarĭ format din toate batalioanele de grănicerĭ şi concentrat în virtutea aliniatuluĭ 2 art. 44 din legea pentru organisarea

putereĭ armateĭ, spre a se instrui în marele esercițiurĭ din anul acesta.

De asemenea și pentru acelașĭ scop va merge și un regimet de dorobanțĭ tare de 420 oamenĭ (trupă) cu oficeriĭ necesarĭ, format din toate escadroanele acesteĭ arme.

Stat-majoarele acestor ambe corpurĭ se vor orândui de către ministrul de resbel, în numele Nostru.

Art. 4. Scopul creereĭ tabereĭ fiind instrucția, comoditatea și bunul traiŭ al trupelor, ordinea așeḑăreĭ lor va fi pe arme într'o singură linie, pe malul apeĭ, la distanța ecsijată de trebuința așeḑăreĭ și a comunicațiilor, însă infanteria și geniul în linie de batalioane formate în coloane de divisioane din dreapta, iar compania de pontonierĭ, brigada de artilerie, divisia de cavalerie și trenul în ordine desfășurată. In fine pentru înlesnirea și unitatea în administrațiile superioare ale acestor trupe ce formez «Un corp de arme» ele vor fi îmbrigadate, indivisionate și comandate precum urmeaḑă:

Art. 5 Comandamentul superior al tabereĭ.

Comandant, general Macedonschi, titularul șef al 1 divisiĭ militară teritorială conform decretuluĭ Nostru cu No. 681 din 27 Martie.

Un șef de stat-major.

Un sub-șef de stat-major.

Un mare pretor (șef al polițiĭ tabereĭ).

Un comandant al quartieruluĭ general.

Un director al lucrărilor de geniŭ.

Patru adiutanțĭ.

Toțĭ aceștĭ oficerĭ, precum și șefiĭ de stat-major aĭ divisiilor și adiutanțiĭ șefilor de divisiĭ și de brigade, se vor numi posterior maĭ ales din corpul de stat-major.

(Urmează repartiția comandamentelor și serviciurilor).

Ordin de ḑi pe oaste No. 31

Bucureștĭ 24 Maiŭ.

Prin Inaltul Măriĭ Sale decret, sub-scrisul este numit Ministru ad-interim la ministerul de resbel, pe timpul cât

D-nu General Duca, titularul ministru se va afla în congediŭ pentru caḑ de boală.

Fac cunoscut această Inaltă otărâre tutulor gradelor militare; invit în acelaşĭ timp pe D-niĭ şefi aĭ divisiilor teritoriale şi şefiĭ diferitelor corpurĭ ca să păḑească şi să vegheḑe a se păḑi cu cea maĭ mare stricteţă legile şi reglementele militare privitoare la disciplină, la administraţie şi la drepturile şi îndatoririle tutulor acelora ce fac parte din armata română.

Ministru de resbel ad-interim, **Cogălniceanu.**

Ordin de ḑi comunicat trupelor din tabăra Furcenĭ No. 36
Bucureştĭ 10 Iunie.

Oficerĭ, sub-oficerĭ şi soldaţĭ!

Sunt aproape 4 lunĭ de când uniĭ din D-voastră vĕ aflaţĭ în tabără, departe de garnisoane şi locurile obicĭnuite. Sunt informat că întimpinaţĭ dificultăţĭ cu hrana şi locuinţa, că distribuţiile nu vă sunt făcute regulat; toate mĕsurile sunt luate pentru a vi se da în curênd tot necesarul.

Inălţimea Sa Domnitorul întăiul şef al armateĭ, a căruia inimă este deja între voĭ şi care necontenit se ocupă în tot ce priveşte înbunătăţirea morală şi materială a armateĭ Române, în curând va fi în mijlocul vostru.

Inălţimea Sa vine înadins în tabără spre a cerceta şi a îndeplini tot ce ne lipsesce.

Oficerĭ, sub-oficerĭ şi soldaţĭ!

Sunt convins că nu este nicĭ unul dintre D-voastră care să nu ştie că calitatea cea maĭ esenţială a soldatuluĭ, este de a şti să sufere privaţiunile cu statornicie.

Numaĭ prin privaţiunĭ, răbdare şi disciplină soldatul se pregăteşte pentru cariera sa.

Nu perdeţĭ dar din vedere că orĭ-cât pentru moment aceste lipsurĭ sunt dureroase, ele servesc a înalţa meritul soldatuluĭ, a'ĭ întări valoarea şi maĭ pre sus de toate formeaḑă o oştire pentru ḑilele de luptă.

Ministru de resbel ad-interim, **Cogălniceanu**

1870.

Ordin de ḑi No. 38

Bucureştĭ 6 Iunie.

Oficerĭ, sub-oficerĭ, caporalĭ şi soldaţĭ,

Cele 14 ḑile destinate pentru alegerea corpurilor legiuitoare aŭ luat sfârşitul lor. Datoria oştireĭ în acest timp era menţinerea ordineĭ şi a linişteĭ publice, spre a putea fie-care cetăţean să'şĭ exprime sincer opinia sa. Pasiunea cu care diferitele partide luptaŭ între dânsele era mare; frigurile electorale eraŭ violente. In facia dar a acestora, împlinirea datorieĭ voastre nu era fără ostenelĭ, nicĭ fără greutăţĭ.

Romănia se poate felicita că armata sa a ştiut să o îndeplinească, învingând acele greutăţĭ, supuindu-se cu devotament acelor ostenelĭ.

Treĭ ocasiunĭ s'a presentat în care armata a avut în aceste ḑile chiar un rol activ: la Piteştĭ, Giurgiŭ şi Ploeştĭ.

In câte trele casurĭ acest rol a fost îndeplinit în chipul cel maĭ corect. Apoĭ desarmarea guardeĭ cetăţeneştĭ din Ploeştĭ decretată de Măria Sa, pentru întrebuinţarea în mod nelegal a armelor împărţite eĭ, s'a făcut prin armată în chipul cel maĭ demn şi tot-o-dată cel maĭ liniştit.

Sunt însărcinat de Măria Sa a vĕ exprima mulţumirile sale şi mĕ achit cu o vie satisfacţie de această inaltă însărcinare.

Mărirea Românieĭ este asigurată, căcĭ armata îşĭ înţelege misiunea adevărat militară.

Să trăiască Domnitorul nostru şi dinastia Sa; Să trăiască Romănia.

Ministru de resbel **Colonel Manu**

Ministrul secretar de Stat la Ministerul de Resbel către toţĭ D-niĭ şefĭ aĭ intendenţilor Divisionare.

Instituţiunea intendenţeĭ e, netăgăduit, una din cele ce sunt maĭ mult chemate a înlesni mecanismul administrativ al armateĭ şi a pune tot zelul şi solicitudinea posibilă spre a întimpina diferitele necesităţĭ ivite.

Departe însă de a vĕ pătrunde de acest adevărat spirit al creaţiuneĭ sale, observ că intendenţa nu face de cât

a complica ruagiul acestuĭ mecanism și făcându-se un simplu biuroŭ de transmitere, aduce o mare întârziere în lucrărĭ, jignind prin aceasta în mod pernicios serviciul și diferitele interese ale armateĭ, ce adesea, prin natura lor, cer o grabnică soluțiune.

Chem dar prin aceasta serioasa atențiune a tutulor D-lor șefi de circomsripție, la adevărata îndeplinire a misiuneĭ la care sunt însărcinațĭ și ordon ca în viitor să uzeze pe deplin de drepturile stipulate prin legĭ și regulamente.

Pentru chestiunile însă, care cer aprobarea directă a Ministeruluĭ, intendența va fi datoare a'șĭ înscrie în josul cerereĭ făcute și opiniunea sa, ne maĭ mărginindu-se ca în trecut, la un simplu biurou de înregistrare și transmitere, căcĭ dacă aceasta ar fi fost misiunea sa, rațiunea existențeĭ sale încetează de a maĭ fi.

1871.

Epistola D-luĭ Ministru de Resbel către domniĭ Comandanțĭ aĭ divisiilor și sub-divisiilor teritoriale și comandanțĭ de corpurĭ de trupă în armată permanentă, granicerĭ, dorobanțĭ și milițiĭ și toțĭ șefi de serviciurĭ.

Bucureștĭ 17 *Martie* 1871.

Domnule Comandant

Retras din armată de 5 anĭ trecuțĭ 'mi-am făcut o datorie de onoare și de vie gratitudine pentru țară, primind miniserul de resbel în împrejurărĭ atât de grele, pe care le voĭ putea învinge prin forța ce îmĭ dă Inalta încredere a Măriеĭ Sale Domnitoruluĭ și speranța ce puĭ în concursul Domnieĭ-tale. Am primit aceasta sarcină avênd ferma convingere că armata va fi în tot momentul la înălțimea ce derivă din amorul Patrieĭ și onoarea militară.

Intr'o instituțiune care se reazămă pe principiĭ nestrămutate și invariabile, nimenĭ nu poate avea două modurĭ de vedere și de interpretare, fiind-că onoarea și disciplina care sunt basa instituțiuneĭ militare, au avut în toțĭ timpiĭ și la toate popoarele aceiașĭ semnificație.

Odată înțeleșĭ asupra acestor principiĭ nu'mĭ rămâne de

cât a vě recomanda ca să stăruiţĭ cu dinadinsul 'ca fiecare să-şĭ facă datoria şi fiţĭ sigurĭ că mă veţĭ găsi în tot-de-auna gata de a-mĭ face pe a mea, printr'o justă aplicare a recompenselor şi a pedepselor prescrise de lege.

Numaĭ ast-fel vom ajunge a corespunde sacrificiilor ce ţara n'a încetat în toţĭ timpiĭ d'a face pentru armată ca să aibă în schimb securitatea şi asigurarea fiinţeĭ sale.

Aceste sunt principiile ce vă recomand Domnule Comandant şi asupra cărora veţĭ chema cea maĭ serioasă luare aminte a sub-ordonanţilor D-voastră.

Ministru de Resbel, **General Florescu**

Inalt decret, relativ la solda ce se cuvine oficerilor foştĭ miniştri.

Asupra raportuluĭ Ministruluĭ Nostru secretar de Stat la Ministeriul de Resbel No. 1264. şi

Vědênd jurnalul consiliuluĭ nostru de Miniştri No. 3 din 3 Maĭ;

Am decretat şi decretăm:

Art. 1. Oficeriĭ care aŭ ocupat funcţia de Ministru, când încetează de a ocupa această funcţie rămân în posiţie de neactivitate, conform ordonanţeĭ noastre No, 93 din 1868, vor primi cu începere de la 1 Aprile a. c, solda de neactivitate, calculată, după aceia a graduluĭ, iar nu după aceia a funcţieĭ de ministru.

Art. 2. Şi cel din urmă. Etc.

Carol

Ministru de Resbel, **General Florescu**

No. 1762 Inalt decret relativ la concentrarea a 7600 miliţienĭ pe 15 ḑile, de la 15—31 Oct.

Inaltă resoluţie
„Se aprobă"
Carol

Prea Inălţate Doamne

Miliţiile infiinţate prin legea organisăreĭ puteriĭ armate fiind menite a constitui pe viitor basa sistemuluĭ nostru

de armare, desvoltarea instrucţiuneĭ acestor trupe devine prin aceasta de întăia necesitate.

Aceste considerente atât de importante şi care aŭ făcut tot-d'auna obiectul preocupaţiuneĭ mele, îmĭ dictaŭ ca în acest an să concentrez în tabĕra de la Furcenĭ maĭ multe miĭ de miliţienĭ unde ar fi putut să fie instruiţĭ la meseria armelor şi deprinşĭ cu viaţa militară. Insă consideraţiunĭ bugetare şi lipsa de alte mijloace ce cer asemenea marĭ concentrărĭ mĕ pun în posiţiunea de a amâna această măsură pentru anul viitor şi a mĕ mărgini pentru acum numaĭ a cere decretarea concentrăreĭ a 7.600 miliţienĭ din 19 judeţe, chemându-se câte 400 din fie-care batalion şi pe timp de 15 ḑile prin capitalele districtelor, afară de ceĭ din judeţele Bacăŭ şi Tecucĭ care vor fi concentraţĭ în tabără la Furcenĭ.

Causa pentru care nu s'a putut cere concentrare pentru maĭ mult de 19 judeţe este lipsa de încăperĭ pe care consiliurile judeţene fără îndoială le vor prevede în budgeturile lor viitoare şi maĭ cu seamă neputinţa în care se găseşte Ministeriul de a putea trimite trupe de linie în maĭ mult de 19 judeţe, fără care instrucţiunea ar fi ilusorie în lipsă de deposite de arme şi obiecte de echipament, care după art. 64 din legea armateĭ ar trebui să existe în fie-care judeţ.

Pe aceste base, am onoare a ruga pe Măria Voastră să bine-voiască a aproba alăturatul proiect de decret, relativ la această concentrare de miliţienĭ pentru instrucţie, prevĕḑută de art. 57 din legea armateĭ din 1868.

Circulara Domnuluĭ Ministru de Resbel către D-niĭ Comandanţĭ de Divisiĭ teritoriale.

Cunoaşteţĭ ca şi mine adevĕrata soliditate a uneĭ armate a căreĭ misiune e mare de vreme ce ea garantează ordinea socială şi se pregăteşte la apărarea ţăreĭ; că adevĕrată soliditate ḑic, constă maĭ cu seamă în conduita şi atitudinea ce ştiŭ a păstra D-niĭ oficerĭ în diferite posiţiunĭ în care s'ar afla.

Un oficer, Domnule Comandant, nu are aprecierea ordi-

nelor ce i se daŭ, nicĭ a politiceĭ Guvernuluĭ Măriei Sale, şi pentru că am observat că se maĭ află încă din nenorocire la noĭ câte un rar exemplu de oficerĭ care urmează pe acéstă rătăcită cale, şi dorind a feri pe orĭ-cine de asemenea ispită care ar putea să-ĭ compromită cariera, vin a vĕ recomanda cu tot dinadinsul ca să luaţĭ cele maĭ energice măsurĭ spre a zădărnici culpabilele insinuaţiunĭ şi propagandele ce se fac prin unele organe de publicitate cu scop de a îndoctrina pe aceĭ din oficerĭ cari ar avea slăbăciunea de a le asculta la asemenea cercărĭ culpabile, nu mĕ îndoesc că oficeriĭ noştri vor şti a rĕspunde cu cel maĭ profund respect, dar tot-odată, Domnule Comandant noĭ trebue să ne facem datoria de a deştepta luarea aminte a fie căruĭ ca să putem fi împăcaţĭ cu conştiinţa noastră atuncĭ cănd am fi chemaţĭ a aplica cuiva asprimea legilor.

Faceţĭ, Domnule Comandant ca fie-care şef de corp şi şef de grănicerĭ din divisiunea D-v. să cheme în privinţa acestuĭ ordin cea maĭ serioasă atenţiune a subalteranilor de orĭ-ce grad, căcĭ datoria D-lor este a observa pe fie-care şi a raporta îndată despre orĭ-ce abatere de la principiile care fac obiectul acestuĭ ordin. Arătaţi-le că dacă vre-odată a'şĭ constata din partele vre-o indulgenţă saŭ negligenţă care este tot-d'auna culpabilă cănd ea se urmează în favoarea celor cu rele purtărĭ, voĭ fi nevoit a'ĭ face de o potrivă rĕspundĕtorĭ cu ceĭ abătuţĭ de la datoriile lor.

Ast-fel înţeleg, D-le comandant a'mĭ face datoria şi sunt convins că cu concursul D-v. vom putea feri armata noastră şi chiar de cea maĭ simplă bănuială.

Primiţĭ etc.

No. 15289 Ministru de Resbel, **General Florescu**
25 Noembrie.

1872.

Inalt ordin de ḑi

Ostaşĭ,

Cu măndrie constat astă-ḑĭ, cănd anul espiră că v'aţĭ

împlinit datoria voastră. Ațĭ bine meritat de Inalta Mea încredere și a Țăreĭ întregĭ. Vĕ mulțumesc și vĕ urez sănătate.

Științĭ bine ostașĭ, că disciplina și instrucția sunt basele fundamentale ale uneĭ armate. Și una și alta aŭ făcut progrese simțite.

Mențineţivĕ pe această cale, faceţivĕ onoare din abnegațiune și sacrificiile ce vi se cer și ast-fel vom avea cu toțiĭ satisfacțiuuea de a vedea armata la adevărata înălțime a misiuneĭ sale.

Vă urez an bun și fericit

Carol.

No. 7. Decisie ministerială relativă la învățătura de carte a grănicerilor.

Dorind a da o impulsie maĭ serioasă învățătureĭ de carte în corpul grănicerilor și prin urmare o maĭ mare consolidare cadrelor acestuĭ corp, menit a devenit basa fundamentală a organisăreĭ putereĭ armată în România.

Am decis:

Comandanțiĭ companiilor grănicere sunt autorisațĭ a lua de fie-care pichet și în fie-care schimb câte un soldat dintre ceĭ maĭ inteligențĭ, și a'ĭ concentra la Stat-Majorul companieĭ, unde se va întocmi cu dânșiĭ școala de companie, conform decisiuneĭ ministeriale din . . .

Această concentrare se va face învederat pe cât localurile vor permite locuirea acestor oamenĭ.

Comandantul companieĭ va ținea un registru special pentru elevĭ și notele dobândite de dânșiĭ, și la fie-care sfîrșit de lună va trimite extras din acel registru inspectoruluĭ respectiv.

Domniĭ inspectorĭ de graniță sunt invitațĭ a da cuvenitele instrucțiĭ pentru înființarea acestor școale, îndatorând pe șefiĭ de batalioane, ca la rândul lor, la fie-care trimestru să facă un raport special asupra stăreĭ școalelor din batalion, privighind tot într'o vreme necontenit progresul grănicerilor admișĭ.

Domniĭ inspectorĭ făcênd un sumar despre toate școa-

lele aflate în circumscripţia lor îl va supune la finele trimestruluï la cunoştinţa şefilor de divisiï teritoriale, notând in special şcoalele care funcţionează într'un mod maï energic.

Domniï şefi de divisiï vor lua toate măsurile necesare pentru esecutarea imediată a acesteï decisiunï.

Ministrul de Resbel, **General Florescu.**

No. 1578 Circulara D-luï Ministru de Resbel către comandanţiï de Divisisiï teritoriale.

Bucureştï 9 Februarie

Domnule Comandant

Ministerul pe cât este preocupat de instrucţia oficerilor inferiorï cu atât maï mult trebue să fie îngrijat de aceia a oficerilor superiorï în mâinile cărora se află viitorul armateï noastre.

Pentru acest motiv vĕ invit Domnule Comandant a face cunoscut la toţï oficeriï superiorï de toate armele din Divisia ce Dv. comandaţï, că voiŭ disposa ca de la 1 Maï viitor, fie-care oficer superior să fie chemat pe rând pentru a comanda unităţï tactice din cele 3 arme, după probele ce li se vor face cunoscut pe teren.

Deşi oficeriï superiorï trebue să aibă cunoştinţele cerute de tactică, totuşï pentru a nu fi pentru uniï din Dlor această mĕsură o surprindere v'am invitat maï sus ale face cunoscut aceasta din vreme, pentru ca în intervalul până la 1 Maï, să se ocupe şi să studieze asupra manevrelor celor treï arme combinate cu aplicaţiunile la micul resbel.

Primiţï, Domnule Comandant etc.

Ministru de Resbel, **General Florescu.**

Circulară către D-niï Comandanţï aï Divisiilor teritoriale şi şefï de garnisoane.

Bucureştï 22 Aprilie

Avênd în vedere art. 4 din legea din 27 Martie 1872.

Avênd ic vedere art. 126 din Constituţiune, care ḑice: «Nicï un jurământ nu se poate impune de cât în puterea uneï legï care hotăreşte şi formula luï».

Avênd în vedere că textul jurămêntuluĭ cerut în anul 1866 nu era prescris prin nicĭ o lege;

Vĕḑênd decisiunea ministerială cu No. 18 din 20 Aprilie 1872;

Pentru îndeplinirea art. 4 din legea din 27 Martie 1872, subscrisul decide:

Ca toţĭ oficeriĭ, sub-oficeriĭ şi soldaţiĭ, asimilaţiĭ gradelor din erarhia militară precum şi funcţionariĭ civilĭ înscrişĭ în controalele armateĭ, să depună jurămêntul următor, conform legeĭ sus citate:

«In numele luĭ Dumnezeŭ atot puternicul eu . . . . . jur credinţă Domnitoruluĭ Carol I, supunerea legilor şi îndatoririlor militare, atât în timp de pace cât şi în timp de rĕsboiŭ, aşa să'mĭ ajute Dumnezeŭ».

Darea jurămêntuluĭ se va efectua în ḑilele de 14, 15 şi 16 Maĭ în modul următor:

Art. 1. In fie-care divisie teritorială, comandantul divisieĭ va depune maĭ întâĭ el însuşĭ jurămêntul, după care preutul fiind asemenea faţă, toţĭ oficeriĭ din Stat-Majorul Divisieĭ, oficeriĭ ataşaţĭ la acel Stat-Major, oficeriĭ de intendenţă şi de administraţie din acea divisie, statul-major de Geniu, auditoriatul comisieĭ criminale, precum şi funcţionariĭ civilĭ de la Stat-Majorul Divisieĭ, vor depune jurămênt, conformânduse celor arătate în decisia ministerială din 20 Aprilie 1872.

Oficeriĭ sanitarĭ, întrebuinţaţĭ la spitalele Iaşĭ, Craiova şi Galaţĭ, vor depune jurămêntul dinaintea comandantuluĭ de divisie.

Art. 2. In toate garnisoanele unde nu se află şeful divisieĭ teritoriale, oficeriĭ fără trupă vor depune jurămêntul înaintea oficeruluĭ celuĭ maĭ mare în grad din garnisoană, asistat de un preut.

Art. 3. Oficeriĭ de trupă, sub-oficeriĭ şi soldaţiĭ vor depune jurămênt, corpul fiind adunat sub arme şi cu drapel.

La reşedinţele divisiilor teritoriale jurămêntul se va primi de D-l Comandant al Divisieĭ şi în cas de absenţă, de oficerul superior ce'l înlocueşte.

In cele-l'alte garnisoane jurămêntul se va primi de oficerul cel maĭ mare în grad.

Asemenea se va urma și cu flotila care se va afla presentă l'a Galați, iar pentru vapoarele ce sunt în călătorie personalul bastimentuluĭ va depune jurămêntul la întăiul oraş de port, unde bastimentul se va opri, Șeful garnisoaneĭ va primi jurămêntul.

Art. 4. Domniĭ comandanțĭ aĭ Divisiilor teritoriale, vor da ordine în consecință pentru concentrarea tuturor grănicerilor și călărașilor pe timp de 3 ḑile la stat-majorul companieĭ, pentru darea jurămêntuluĭ, Comandanțiĭ de batalioane, de divisioane și de companiĭ saŭ escadroane de grănicerĭ saŭ calarașĭ vor profita de această concentrare pentru instrucția oamenilor.

Art. 5. Pentru depunerea jurămêntuluĭ înscris se va înființa la Stat-Majorul divisieĭ teritoriale pentru oficeriĭ fără trupă și funcționariĭ civilĭ specificațĭ la art. 1, un registru in care vor fi înscrişĭ pe categoriĭ.

In capul fie-căruĭ registru se va inscrie jurămêntul ce toțĭ trebue să depună, apoĭ se va relata în maĭ multe coloane numele și pronumele, gradul și posiția tuturor oficerilor și a funcționarilor și o ultimă coloană, destinată a primi iscălitura fie-căruia.

Domniĭ comandanțĭ aĭ divisiilor teritoriale și șefiĭ celor-l'alte garnisoane din țară întocmind cuvenitul proces-verbal, le vor înainta d'impreună cu citatele registre, ministeriuluĭ prin calea erarhică.

Asemenea, fie-care corp de trupă va întocmi câte un registru pentru oficeriĭ corpuluĭ.

Șefiĭ detașamentelor corpurilor de trupă vor trimite la stat-majorul corpuluĭ atât procesele-verbale relativ la darea jurămêntuluĭ de către oficerĭ și trupă, cât și registru ad-hoc întocmit pentru oficeriĭ din detașamentul ce comandă.

Comandanțiĭ batalioanelor de milițiĭ vor întocmi asemenea registre pentru oficeriĭ din batalionul ce comandă iară gradele de sub-oficerĭ, caporalĭ și soldațĭ, din cadrele permanente ale batalionuluĭ se vor aduna pentru acest scop la stat-majorul batalionuluĭ, conformându-se pentru darea jurămêntuluĭ celor aicĭ citate, precum și decisieĭ ministeriale din 20 Aprilie.

Elevii de administrație vor depune jurămênt înaintea șefuluĭ intendențeĭ divisionare din care fac parte, iar subhirurgiĭ și sub-farmaciștiĭ atașațĭ la spitalurĭ, dinaintea șefuluĭ sanitar al spitaluluĭ, conformânduse celor aicĭ maĭ sus citate.

Art. 6 Toțĭ soldațiĭ absențĭ de la corpul lor, saŭ in spital vor depune jurămĕntul îndată după întoarcerea lor la corp, saŭ după însănătoșirea lor.

Asemenea se va urma și cu toțĭ oficeriĭ care s'ar afla într'unul din casurile citate.

Art. 7 Școala de oficerĭ și școala militară considerânduse ca corpurĭ separate, directoriĭ vor depune și vor primi jurămĕntul tutulor oficerilor ce fac parte din cadrele școaleĭ saŭ sunt atașațĭ precum și a trupeĭ. Pentru care vor întocmi cuvenitul registru și procesele-verbale, înaintândule ministeriuluĭ pe cale ierarhică.

Art. 8 Domniĭ comandanțĭ aĭ divisiilor teritoriale sunt invitațĭ a lua cuvenitele disposițiunĭ pentru esecutarea celor aicĭ citate.

Art. 9 Oficeriĭ din Ministerul de Resbel, de la depoŭ și auditoriatul general, precum și toțĭ funcționariĭ civilĭ de la aceste serviciurĭ vor depune jurămênt la Ministeriul de Resbel.

Art. 10 La darea jurămĕntuluĭ trupa se va afla în mare ținută de ceremonie.

Oficeriĭ vor fi cu epolete.

No. 4,224 Ministru de Resbel, **General Florescu**

Inalt ordin

Oficerĭ, sub-oficerĭ, caporalĭ și soldațĭ,

Pentru întâia oară în România, o armată concentrată din toate unghiurile țăreĭ, aŭ esecutat manevre pe un teritoriŭ de peste 120 chilometri.

Legea din 27 Marte a și produs efectele sale. Toate comunele aŭ fost representate la aceste operațiunĭ, adevărata imagine a resbeluluĭ.

Cincĭ-spre-ḑece ḑile de marșurĭ și manevre, esecutate cu

solliditate și cu acea inimă care arată aptitudinea voastră la arme, dovedeşte că ţara poate compta pe voĭ.

Voĭ, ceĭ din armata de linie, vă veţĭ întoarce în garnisoanele voastre și nu uitaţĭ că sunteţĭ şcoala militară cea maĭ mare a patrieĭ.

Vĕ mulţumesc, aştept și cer mult de la voĭ.

Dorobanţĭ și calarașĭ, întorcêndu-vĕ în comunele voastre, spuneţĭ părinţilor și fraţilor voştri că Domnitorul este mulţumit de voĭ și că târia ţĕreĭ constă în organisarea voastră.

Dacă armata permanentă este menită maĭ cu seamă a forma cadrele, voĭ sunteţĭ aceĭ ce daţĭ masele.

Oficerĭ, sub oficerĭ, caporalĭ și soldaţĭ! Iubiţĭ disciplina, faceţĭ dintr'însa o religiune, îndepliniţĭ cu sfinţenie datoriile voastre și ţara recunoscătoare vă va bine-cuvînta.

Dat în Têrgu-Vesteĭ, la 5 Octombrie 1872.

Carol.

1873.

No. 39 Ordinul D-luĭ Ministru de Resbel către Divisia 2 teritorială.

Bucureștĭ, 30 Martie.

Domnule Comandant.

Menţinerea ordineĭ publice este una din datoriile noastre cele maĭ sacre, am fost dar mândru de purtarea trupelor din divisia D-v. care ţine garnisoană la Giurgiŭ. Am citit cu deosebită luare aminte atât raportul Dv. cât și acela al coloneluluĭ Vlădescu, asupra întâmplărilor de la 22 Martie trecut și m'am convins că fie-care a sciut să'șĭ facă datoria.

Vă rog dară, Domnule comandant, a exprima mulţumirele mele pontonierilor și roșiorilor ce ţin garnisoană în Giurgiŭ, precum și de a convoca de urgenţă comisiunea prevĕḑută în regulamentul asupra medalieĭ militare la art. 17, spre a studia toate actele din dosarul ce mĕ grăbesc a vĕ înapoia, a asculta și pe colonelul Vlădescu, care a esaminat conduita fie-căruĭ militar chiar la faţa loculuĭ și în cel maĭ scurt timp posibil, a'mĭ arăta care sunt aceia care merită medalia militară, precum și pe aceia

care merită a fi menționațĭ printr'un ordin de ḑi pe armată.

Primițĭ, etc.

Ministru de Resbel, **General Florescu.**

No. 3649. Circulară ministerială către Domniĭ comandanțĭ aĭ divisiilor teritoriale militare.

Bucureștĭ 30 Martie

Domnule Comandant,

Regretabilul incident întâmplat la Giurgiŭ, în ḑiua de 20 Martie, 'mĭ a procurat ocasiunea a mĕ încredința încă odată, cum virtuțile și principiile militare trebue să conducă tot-d'auna cele maĭ micĭ acțiunĭ ce se presint în viața unuĭ oficer. Numaĭ liniștea și sângele rece pot înlesni oficeruluĭ concepțiunea repede a măsurilor și disposițiunilor ce are de luat, atuncĭ când e chemat a intra în adevĕratul seŭ rol. Aceste virtuțĭ însă devin insuficiente dacă nu sunt însoțite, de cunoștințele militare ce un bun oficer trebue să aibă în tot momentul presinte în memoria sa.

Oficerul superior saŭ un șef oare-care de garnisoană, nu trebue să uite că, în fie-care cas în care împrejurările 'l face a întrebuința forța de care dispune, dă loc la aplicațiunea principiilor și cunoștințelor sale militare de care nu trebue nicĭ o dată a se depărta: O împrăștiere de tulburătorĭ, o escarmușă de uliță sunt încă niște probleme de micul resbel, pentru a cărora resolvare trebue să se raporte cel puțin la regulamentele militare.

Aceste ḑise, Domnule Comandant, pentru casurĭ analoage celor petrecute la Giurgiŭ în ḑiua de 20 Martie, trebue să vĕ recomand în particular măsurile preliminare ce sunt de luat din partea autorităților civile și să vĕ determin punctul unde această autoritare încetând rolul seŭ, urmează să cedeze pasul forțeĭ armateĭ.

Legea penală în materie de atrupamente dictează disposițiunĭ basate pe interesele ce reclamă societatea în asemenea circumstanțe, pentru aceasta, înainte de a proceda la mijloacele corective pentru disoluția întrunirilor ilegale dă o probă de indulgență acelor carĭ nu persistă

în crima lor. Treĭ somaţiunĭ reiterate, adică: cele însărcinate cu menţinerea ordineĭ publice, sunt destul pentru a angaja pe curioşĭ şi nearmaţĭ a se retrage din mulţimea culpabililor, după acest avertisment, persistenţa în stare de atrupamente saŭ cel maĭ mic semn de agresiune, autorisă întrebuinţarea forţeĭ armate. Acesta este punctul în care încetează mijloacele de conciliare, precum şi amestecul autorităţilor civile, după care totul intră în atribuţiunile comandantuluĭ militar chemat a restabili ordinea.

Domnule comandant, esitaţiunea în asemenea casurĭ este cu atât maĭ rea şi maĭ periculoasă, cu căt ea, încurajând pe culpabilĭ are tot-d'auna drept resultat a mări numĕrul victimelor, prin urmare, spre a înlătura în viitor orĭ-ce corespondenţă inutilă, să fie bine stabilit:

1). Rechisiţiunea putereĭ armateĭ aparţine autorităţilor civile, prin urmare la cea d'intăĭ chemare a aceştia, representată prin funcţionarul administrativ cel maĭ înalt dintr'o localitate, comandantul garnisoaneĭ pune trupa sub arme şi merge la locul unde este chemat.

2). Somaţiunile se fac prin treĭ droburĭ de tobă saŭ semnale de corn, însoţite fie-care de somaţiunea legală, care se face de autorităţile competinte, adică; procuror, poliţaĭ, comisar saŭ primar şi în lipsa acestora, chiar de un delegat al autorităţeĭ militare.

3). La cas de resistenţă, trupa înaintează şi dacă întâmpină opunere saŭ agresiune, întrebuinţează baioneta şi chiar focurĭ.

4). Santinelele şi gardele sunt scutite de aceste formalităţĭ, ele daŭ singure 3 avertisimente de a nu înainta asupră-le, după care rĕspund prin focurĭ la cea d'intăĭ agresiune, căcĭ alt-fel consemnul ar înceta de a fi chiar legea care trebue a fi respectată sub pedeapsă de moarte.

Acestea fiind bine cunoscute de toţĭ, Domnule Comandant, sper că aceia ce ar cugeta d'a tulbura ordinea publică, cunoscĕnd în fine ceia ce'ĭ aşteaptă vor renunţa la culpabilele lor intenţiunĭ, iar armata va şti a'şĭ îndeplini tot-d'auna cu energie datoriile sale, din care una foarte importantă este aceia, d'a menţine cu orĭ-ce preţ ordinea

publică la umbra căreia numaĭ, ţara poate prospera insuflând încredere pacinicilor şi bunilor cetăţenĭ.

Primiţĭ etc.

Ministru de Resbel, **General Florescu**

No. 7679. Circulară Ministerială către Domniĭ comandanţĭ aĭ divisiilor teritoriale, şefilor de corpurĭ şi şefilor de serviciŭ.

Bucureştĭ, 30 Iulie,

Domnule Comandant

O veche tradiţie esistă încă în toată lumea, aceia care face pe oamenĭ pentru conflicte între dînşiĭ, calificate chestiunĭ de onoare, să'şĭ facă însuşĭ dreptate prin arme şi afară din lege; ast-fel se urmează şi între oficerĭ, nu numaĭ în armata noastră dar încă în toate armatele celor-l'alte state; aceasta însă nu constitue maĭ puţin o datorie din partea ministeruluĭ d'a lua măsurĭ spre a opri, pe cât va sta prin putinţă asemenea întâlnirĭ carĭ, adesea pentru cestiunĭ de puţină gravitate, pricinuesc rânirĭ şi chiar moartea unor oficerĭ atât de folositorĭ armateĭ şi care datoresc numaĭ ţăreĭ sacrificiul vieţeĭ lor.

Dacă aceste sunt adevărate pentru luptătorĭ, măsurile cele maĭ severe trebuesc luate contra marturilor, care avênd pentru dînşiĭ singele rece şi cărora fiind încredinţată onoarea şi viaţa luptătorilor, n'ar face tot ce le ar sta prin putinţă pentru conciliarea lor, saŭ n'ar fi corecţĭ în regularea şi observarea lupteĭ care, din causa celeĭ maĭ micĭ negligenţe din partele, poate lua caracterul unuĭ adevărat asasinat.

Germania de Nord este singurul Stat care a luat iniţiativa unor asemenea disposiţiĭ prin crearea de consiliurĭ şi chiar tribunalurĭ de onoare.

Până când se va regula aceasta şi la noĭ, într'un mod definitiv, am credut d'a mea datorie a lua următoarele măsurĭ pe care vi le recomand, domnule comandant, spre o severă şi conştiincioasă aplicare.

1). Orĭ-ce conflict s'ar ivi între doĭ militarĭ, eĭ sunt datorĭ de a denuncia faptul şefuluĭ corpuluĭ saŭ serviciuluĭ

care, fiind răspundĕtor pentru disciplina și onoarea corpuluĭ, judecă și hotărește în presența oficerilor, care fac parte din acel corp saŭ serviciŭ, care din doĭ are să facă scuze celuĭ-l'alt, după care declară onoarea satisfăcută. El, după gravitatea faptuluĭ, pedepsește disciplinar pe culpabil, saŭ, dacă casul este maĭ grav, cere ministeriuluĭ prin calea erarhică numirea uneĭ comisiunĭ de treĭ oficerĭ, prevĕḑută de legea posițieĭ oficerilor, pentru punerea culpabiluluĭ în neactivitate pentru rea conduită saŭ greșelĭ grave în serviciŭ.

Șeful corpuluĭ saŭ al serviciuluĭ, dacă faptul e și maĭ grav, poate cere chiar numirea unuĭ consiliŭ de anchetă, pentru a se pronunța asupra casuluĭ de reformă a oficeruluĭ.

2). Dacă afară din toate previsiunile polițieĭ militare, duelul ar avea loc, se vor aresta de îndată atât luptătoriĭ cât și martoriĭ și divisiunea teritorială va orândui de urgență cuvenita cercetare spre a se trimite toțĭ înaintea justițieĭ conform legilor.

Aceste disposițiunĭ se aplică și la cele-l'alte elemente ale armateĭ, îndată ce faptul s'ar fi petrecut între doĭ ostașĭ pe timpul aflăreĭ lor sub arme.

Primițĭ, etc.

Ministru de Resbel, **General Florescu**

1874.

Inalt ordin de ḑi.

Dorind a da o probă de dragoste bunuluĭ Nostru frate, Domnitorul Serbieĭ Milan Obrenovicĭ IV, și spre a strânge și maĭ bine legăturile de simpatie între armatele Sêrbe și Română.

Numim cap al Regimentuluĭ al 6-lea de infanterie de linie pe M. S. Domnitorul Serbieĭ, Milan Obrenovicĭ al IV-lea.

Regimentul al 6-lea va adresa M. S. Domnitoruluĭ Serbieĭ un raport trimestrial de situațiunea Regimentuluĭ.

Dat în Bucureștĭ, la 15 Maĭ.

Carol

No. 2. Circulara serviciuluĭ sanitar militar al armateĭ către mediciĭ șefi aĭ regimentelor.

Bucureștĭ 17 Noembrie.

In interesul serviciuluĭ, am onoare a vĕ face cunoscut că D-voastră ca medic șef de corp, sunteţĭ datorĭ d'a căuta nu numaĭ pe soldaţiĭ bolnavĭ, dar și pe oficerĭ, când aceștia vor dori să fie căutaţĭ la domiciliul lor, și chiar când aceștia vor avea alţĭ medicĭ consultanţĭ saŭ curanţĭ D-voastră sunteţĭ datorĭ de a'ĭ visita, și în cas de o boală lungă, gravă, a repeta visitele D-v. fără ca să fi fost chemat, căcĭ D-v. representaţĭ pe medicul familieĭ militare, numită regiment saŭ batalion.

Când oficeriĭ bolnavĭ vor fi intraţĭ în cura spitaluluĭ militar, saŭ din întâmplare într'un spital civil, unde nu există spitale militare saŭ odăĭ speciale pentru oficerĭ, sunteţĭ datorĭ de a'ĭ visita și atuncĭ, dând deslușirea și asistenţa cuvenită medicilor primarĭ aĭ spitalelor.

In aceste casurĭ trebue a vĕ pune în relaţiunĭ bune cu confraţiĭ D-v. căutând ca și chiar când n'aţĭ face parte dintre mediciĭ consultanţĭ, să fiţĭ iniţiaţĭ în tot mersul boaleĭ și tratamentuluĭ.

In orĭ-ce cas D-v. trebue să fiţĭ preocupaţĭ în tot timpul de a căpăta și a avea încrederea oficerilor regimentuluĭ din care faceţĭ parte; bine înţelegĕnd că neavĕnd încrederea oficerilor, nu veţĭ putea avea nicĭ pe aceia a soldaţilor și prin urmare, vĕ aflaţĭ în imposibilitate morală de a maĭ fi medic-șef al aceluĭ regiment; căcĭ repet mediciĭ trebue să se bucură de încrederea oficerilor ca să inspire încrederea soldaţilor.

Când Dv. sunteţĭ chemat a fi medicul curant al unuĭ oficer și constataţĭ că sufere de o boală serioasă, gravă, veţĭ căuta a propune medicĭ consultanţĭ, maĭ ales pe mediciĭ militarĭ respectivĭ, și în casurĭ maĭ grave, saŭ în lipsa medicilor militarĭ, veţĭ chema în consultaţiune din mediciĭ spitalelor pe aceĭ maĭ renumiţĭ în specialitatea respectivă.

Inţelegeţĭ, Domnule Doctor, că dacă vĕ fac această circulară și o erig în articol de datorie, am fost pus în

această posițiune neplăcută, vădênd pe uniĭ din mediciĭ de corpurĭ, isolânduse cu desăvârșire de oficeriĭ corpuluĭ și necăutând de cât unele boale ușoare, mărgininduse a trimite în spital pe cele maĭ grele, fără a se maĭ înteresa de terminațiunea saŭ mersul boaleĭ; și în viitor voĭ ținea mult la aceasta, avênd in vedere reputațiunea mediculuĭ în corpul sĕŭ.

De astă-ḑĭ înainte vĕ rog să-mĭ facețĭ la fie-care trimestru un raport confidențial detailat despre oficeriĭ tratațĭ de către D-voastră în regimentul din care facețĭ parte.

Ast-fel, dacă mediciĭ militarĭ vor fi la înălțimea misiuneĭ lor și dacă vor desfășura acest înalt zel care trebue să aibă pentru misiunea lor umanitară; oficeriĭ vor ajunge a nu se maĭ căuta de căt cu mediciĭ respectivĭ aĭ corpurilor și prestigiul serviciuluĭ sanitar va fi fără contestațiune ridicat; esceptând de la această datorie, d'a căuta pe Domniĭ oficerĭ care se caută la domiciliŭ pentru boale venerice, care în principiŭ se vor trata tot-deauna în spital.

Inspector general, **Davilla**

1875

Inalt Decret

Asupra raportuluĭ ministruluĭ nostru secretar de Stat la Ministeriul de Resbel No. 8045.

Am decretat și decretăm.

Art. I. Pe viitor toțĭ sub-locotenențiĭ propușĭ pentru înaintare la alegere de către inspectorul general, vor depune esamen pe arme înaintea unor comisiunĭ numite de către Ministerul de Resbel.

Art. II. Esamenele vor fi depuse asupra următoarelor materiĭ:

Pentru gradul de locotenent și căpitan de infanterie: școala soldatuluĭ, școala de companie și școala de batalion, atât în teorie cât și în practică.

Pentru gradul de locotenent în cavalerie: școala pe jos și școala de escadron, practică și teoretică.

Pentru gradul de căpitan în cavalerie: școala pe jos, de escadron și școala de regiment practică și teoretică.

Pentru gradul de locotenent de artilerie: Instrucţia pe-jos (şcoala soldatuluĭ şi şcoala de ploton); instrucţia că-lare (şcoala de manej, şcoala de ploton şi şcola de esca-dron); instrucţia la gurile de foc (conducerea trăsurilor, şcoala de secţie şi şcoala de baterie).

Pentru gradul de căpitan: Instrucţia pe jos (şcoala sol-datuluĭ, şcoala de ploton şi şcola de escadron); instrucţia calare (şcoala de manej, şcoala de ploton şi şcoala de escadron); instrucţia la gurile de foc (conducerea trăsuri-lor, şcoala de secţie, şcoala de baterie şi şcoala de maĭ multe bateriĭ).

Art. III. Afară de regulamentele de maĭ sus, toţĭ sub-locotenenţiĭ din căteşĭ trele armele vor fi examinaţĭ şi a-supra următoarelor reglemente: serviciul interior, servi-ciul în campanie, reglementul asupra tragereĭ în ţintă; reglementul de administraţie şi legislaţie militară.

Art. IV. Sub-locotenenţiĭ şi locotenenţiĭ din geniŭ vor fi examinaţĭ asupra materiilor cerute pentru oficeriĭ de infanterie.

Art. V. Resultatul esamenelor se va publica în Moni-torul oficial şi acel al oasteĭ, şi clasificaţia va servi drept basă la înaintările la alegere pentru gradele de locotenenţĭ şi căpitanĭ pentru un timp de 2 anĭ.

Termenul de doĭ anĭ se aplică şi pentru clasamentul căpitanilor la gradul de maior.

Art. VI. Sub-locotenenţiĭ şi locotenenţiĭ pentru a fi în-scrişĭ pe tabloul de alegere întocmit de comisiune, tre-bue a fi dobândit la esamen cel puţin nota 10.50 ca ter-min de mijloc al notelor dobândite la fie-care materie.

Art. VII. Data începeriĭ esamenelor se va fixa de Mi-nisteriul de Resbel şi aceasta cu începere din anul curent.

Art. VIII Şi cel din urmă. etc.

Dat în Sinaia. 29|5—1875.

Carol.

Inalt ordin de ḑi

Oficerĭ, sub-oficerĭ, caporalĭ şi soldaţĭ!

Concentrarea armateĭ active prin centrile diviḑiilor te-ritoriale şi grabnicul apel la care aŭ rĕspuns clasele re-

serveĭ din anul 1870 și 1871, încorporațĭ printre rândurile armateĭ permanente, aŭ dat anul acesta resultate foarte mulțumitoare pentru viitorul armateĭ noastre.

Ne-am putut încredinta atât în persoană la divi̦diile 4, 3 și 2 cât și prin Ministrul Nostru de resbel în 1-ia divi̦die; de buna stare în care s'a găsit armata permanentă cum și cea teritorială.

Am constatat progres în instrucție, rămănênd însă mult de făcut maĭ cu seamă în ceia ce privește tirul, astă parte atât de inportantă a instrucțieĭ militare și asupra căreia chem cea maĭ serioasă luare aminte a șefilor de corpurĭ.

Concentrările acestuĭ an pe divi̦diĭ aŭ avut maĭ ales drept scop stricta aplicare a reglementelor, am recunoscut un adevărat progres, dar sunt dator a recomanda maĭ cu deosebire comandanților de divisiĭ teritoriale, instrucția cadrelor în dorobanțĭ și calarașĭ.

Oficerĭ, sub-oficerĭ, caporalĭ și soldațĭ aĭ armateĭ permanente și teritoriale, Vĕ mulțumesc pentru stăruințele ce ațĭ pus precum și vouă celor din gardele orășeneștĭ care ațĭ înlesnit mobilisarea trupelor noastre.

Dat în Bucureștĭ, 4|11—1875.

Carol.

1876.

Inalt ordin de ̦di.

Ostașĭ,

Vĕd cu o mândrie națională că voĭ 'Mĭ oferițĭ la fiecare reînoire a anuluĭ ocasiunea de a vĕ mulțumi pentru progresul simțitor ce ațĭ continuat a face în anul trecut.

Aceasta este de cel maĭ bun augur pentru viitorul instituțiuneĭ noastre militare.

Vĕ mulțumusc și vĕ urez an bun și fericit.

Dat în Bucureștĭ la 1 Ianuarie.

Carol.

Inalt ordin de ̦di

Ostașĭ,

Din ̦diua în care România 'Mĭ încredință destinele sale,

preocuparea mea cea maĭ viuă a fost organisarea armateĭ, ale căreĭ tradițiunĭ formează una din marele gloriĭ ale trecutuluĭ nostru.

Prin armată, Romănia a putut străbate lungile perioade istorice în care aŭ dispărut națiunĭ, altă dată puternice.

Vechile noastre instituțiunĭ militare sunt astă-ḑĭ restabilite și organisarea lor solidă va asigura scumpiĭ noastre Patriĭ viitorul sĕŭ.

Sunt ḑece anĭ de cănd urmez cu o viuă satisfacțiune progresele crescênde ce s'aŭ făcut prin concursul fie-căruia din voĭ, stăruițĭ pe această cale, numaĭ ast-fel vețĭ rĕspunde la așteptările țăreĭ, care deja a făcut atătea sacrificiĭ spre a găsi in armată garanția naționalităţeĭ și drepturile sale.

Ostașĭ,

Nu uitațĭ nicĭ-o-dată cuvintele inscrise pe drapelul vostru.

Disciplina voastră este cel maĭ bun garant că vețĭ ști a fi tot-d'auna demnĭ fiĭ aĭ acelor eroĭ, cărora le datorăm o patrie.

Din parte, Voĭ fi tot-d'auna acolo unde interesul Țăreĭ 'Mĭ va însemna locul.

Dat in Bucureștĭ, 10 Maĭ

Carol.

Inalt ordin de ḑi

Ostașĭ

Vĕ mulțumesc pentru graba cu care ațĭ rĕspuns la chemarea sub arme din anul acesta. Organisarea divisiilor active cu efectivele de rĕsboiŭ, va da ocasiunea, pentru prima oară, d'a esecuta eserciţiile și mișcările militare in condițiunile cerute de serviciul în campanie. Profitațĭ dar de această întrunire, pentru a face cea maĭ intinsă aplicare a reglementelor tactice și a complecta instrucția individuală, ca să devenițĭ apțĭ pentru toate serviciile la care putețĭ fi chemațĭ.

Organisarea mixtă a marilor unitățĭ tactice va înlesni mult instrucția corpurilor de dorobanțĭ, care nu mĕ îndoesc

că printr'o stăruitoare aplicare vor şti a dobândi soliditatea corpurilor de linie, ce trebue a le servi de model.

Cantonarea trupelor în oraşele cele maĭ însemnate ale Ţăreĭ, făcută în îndoitul scop de a vĕ procura bunul traĭ şi d'a nu maĭ împovora satele şi cotunele, care pănă acum suportaŭ singure sarcinele de asemenea natură, vĕ impune cea maĭ corectă conduită. Am fost fericit a constata Insumĭ în fie-care divisie dragostea cu care aţĭ fost primiţĭ pretutindenĭ. Căutaţĭ a fi tot-d'auna vrednicĭ de această solicitudine.

Oficerĭ,

Nu uitaţĭ că împrejurările pot chema o armată la îndeplinirea celor maĭ marĭ destinurĭ. Profitaţĭ dar, de toate ocasiunile pentru a complecta calităţile militare ale soldatuluĭ nostru, prin întreţinerea cea maĭ îngrijită; numaĭ ast-fel veţĭ avea cunoştinţa datorieĭ împlinite către ţară, care 'ş-aŭ pus toate speranţele în voĭ.

Din parte-Mĭ Voiŭ fi tot-d'auna fericit d'a împărţi ostenele voastre.

Dat în Bucureştĭ la 16 Noembrie.

Carol.

1877.

Prea Inalţate Doamne.

In împrejurările de faţă urmând ca diferitele elemente ale puteriĭ armate să fie mobilisate şi întocmite în corpurĭ active, am onorul a ruga pe Măria Voastră să binevoiască a subsemna alăturatul proect de decret care cuprinde măsurile generale asupra mobilisăreĭ, care măsurĭ s'aŭ adoptat şi de consiliul de miniştri, prin jurnalul seŭ No. 3 din 5 Aprilie 1877.

Afară de aceasta, în curând voiŭ avea onorul a supune la aprobarea MărieĭVoastre un alt proect de decret, relativ la constituirea diferitelor corpurĭ şi a comandamentelor lor.

Sunt cu cel maĭ profund respect.

Ministru de Resbel, **General Cernat.**

Asupra raportuluĭ Ministruluĭ Nostru secretar de Stat la Ministeriul de Resbel No. 3 din 5 Aprilie 1877;

Am decretat şi decretăm:

Art. I. Armata permanentă şi cea teritorială cu reservele lor este mobilisată.

Art. II. Miliţiile după trebuinţa ce se va simţi vor fi organisate în corpurĭ active spre a lua parte la această mobilisare.

Art. III. Gardele orăşăneştĭ sunt chemate pe timpul concentrăriĭ trupelor să facă serviciile prevĕḍute de lege.

Art. IV. Un decret special va determina compunerea unităţilor tactice şi a comandamentelor.

Art. V şi cel din urmă. Etc.

Dat în Bucureştĭ, 6 Aprile.

Carol.

No. 3987 Decisie Domnească relativ la suspendarea cursurilor şcoalelor militare de infanterie şi cavalerie precum şi a sub-oficerilor pe timpul mobilisăreĭ.

«Se aprobă»

Carol

Prea Inălţate Doamne!

Cu acasia votăreĭ bugetuluĭ anuluĭ 1877, maĭ tot personalul şcoalelor militare în ceia ce priveşte pe oficerĭ, a fost suprimat detaşându-se pentru acest serviciŭ oficerĭ de prin corpurĭ.

Acum cu mobilisarea armateĭ, lipsa cadrelor oficereştĭ a devenit foarte simţită. Pentru acest motiv am onoare a ruga pe Măria Voastră să bine-voiască a aproba suspendarea cursurilor şcoalelor militare de infanterie şi cavalerie şi a sub-oficerilor pe tot timpul cât va dura această mobilisare, eleviĭ trimiţânduse prin corpurĭ spre a se întrebuinţa ca şefi de plotoane, rămânênd ca în urma să se întoarcă la şcoală spre a'şĭ continua regulat cursurile.

Sunt cu cel maĭ profund respect etc.

Ministru de Resbel, **General Cernat**

12 Aprilie 1876.

Inalt ordin de ḑi

Oficerĭ, sub-oficerĭ, caporalĭ şi soldaţĭ,

In momentele grave prin care trece ţara noastră, România întreagă are ochiĭ ţintiţĭ asupra voastră; ea pune în voĭ toate speranţele sale.

In ora lupteĭ, aveţĭ înaintea voastră faptele bătrînilor oştenĭ românĭ; aduceţi-vĕ aminte că sunteţĭ urmaşiĭ eroilor de la Racova şi de la Călugărenĭ.

Drapelul sub care luptaţĭ este în mijlocul vostru însăşĭ imaginea Patrieĭ. Urmaţĭ'l dar vitejeşte, şi când o dată lauriĭ păciĭ vor reînverḑi pe munţiĭ şi câmpiile Românieĭ, Patria, cu recunoştinţă, va înscri numele bravilor eĭ apărătorĭ pe frontispiciul edificiuluĭ independenţeĭ române.

Oficerĭ, sub-oficerĭ, caporalĭ şi soldaţĭ,

Domnul vostru vă urmăreşte cu mândrie; El în curând va fi în mijlocul şi în fruntea voastră. Causa ce vă este încredinţată este o sfântă causă. Cu noĭ dară va fi victoria.

Dat în Bucureştĭ, 10 Maĭ 1877.

Carol.

Inalt Decret

Asupra raportuluĭ Ministruluĭ Nostru Secretar de Stat, No. 4876;

Am decretat şi decretăm:

Art. unic. Colonelul George Slăniceanu, şeful Statuluĭ-Major al armateĭ va subscri din ordinul Nostru toate ordinele generale şi particulare, relative la comandamentul armateĭ.

Ministrul Nostru, Secretar de Stat la departamentul de resbel, este însărcinat etc.

Dat în Bucureştĭ, 27 Aprilie 1877.

Carol.

Referatul Ministruluĭ de Resbel către Consiliul Miniştrilor.

Domnilor Miniştri,

Am avut onoare a întovărăşi pe Măria sa Domnitorul în inspecţiunea ce a făcut trupelor din Calafat.

Un simţimênt de mândrie naţională îmĭ impune datoria de a vĕ comunica, că exemplul de adevĕrat curaj militar

ce Suveranul nostru a dat trupelor ce 'l incongiurau a fost atât de admirabil, în cât sunt încredinţat că de secolĭ armata română nu a fost electrisată de un entusiasm maĭ înflăcărat. Cunoaşteţĭ că *Virtutea Militară* este destinată a se da ca răsplătire oştenilor care se disting prin fapte meritoriĭ şi de curagiŭ.

Măriea Sa Domnitorul în virtutea Constituţiuneĭ este Capul armateĭ.

Măreţul exemplu al Suveranuluĭ nostru de a'şĭ expune viaţa în mijlocul bateriilor din Calafat, care răspundeaŭ sub comanda Sa la un foc din cele maĭ viĭ ale bateriilor inamice, constitue nu numaĭ un fapt din cele maĭ mărețe de curagiŭ, dar încă şi un exemplu de devotamentul Seŭ cel maĭ sacru pentru România, care l-a încredinţat destinele sale.

In numele Armateĭ dar, am onorul a propune D-voastră ca, Guvernul să roage pe Măriea Sa Domnitorul ca, în calitatea Sa de Intâiul oştean, în memoria aceleĭ ḑile fericite în care armata a admirat curagiul şi devotamentul Seŭ şi ca un semn de afecţiunea şi solicitudinea Sa pentru armată, să bine-voiască a accepta şi purta pe pieptul Seŭ medalia *Virtutea Militară*.

Ministru de Resbel, **General Cernat.**

Consideraţiunĭ asupra organisăreĭ armateĭ în perioda a III-a (1866—1877)

Intre aniĭ 1866 şi 1871 două marĭ evenimente avură loc în Europa; rĕsboiul între Prusia şi Austria, cea dintâiŭ fiind aliată cu Italia, şi rĕsboiul dintre Imperiul Frances şi Regatul Prusieĭ acesta în unire cu statele germane din confederaţiunea de Nord şi de Sud. In ambele aceste împrejurărĭ, resultatele obţinute de armatele germane puse într'o vie şi deosebită lumină proprietăţile caracteristice a le organisăreĭ militare din statul prusian.

In adevĕr, într'un spaţiŭ de timp mic, Austria şi Francia, puterĭ de întâiul ordin în Europa, 'şĭ vĕḑură armatele lor, cu o veche şi reputată organisare, învinse într'un

mod atât de repede și așa de complect în cât faptele sevârșite reaminteaŭ, prin măreția acțiunelor lor resboinice, pe acelea din vestita epopee napoleoniană de la începutul veaculuĭ; 1805 și 1806 se reflectaŭ în 1866 și 1870. Orĭ, aseminea resultate Prusia le dobândi prin minunata și înțeleapta organisare și pregătire ce știu să dea armateĭ sale în timp de pace, asigurându-i forța numerică și, forța morală, o conducere luminată, un bun armament, o instrucție necontenit ținută la înălțimea progreselor sciințeĭ o disciplină puternică și înălțătoare în fine, un spirit de inițiativă conscient și bine-făcător înfiltrat în toate gradele de la soldat și până la general. Statul nu a cruțat nicĭ un sacrificiŭ material pentru întărirea forțeĭ sale militare, iar cetățeanul nu a uitat, că întâia sa datorie este de a fi apărătorul armat al Patrieĭ sale.

După resboiul din 1870, sistemul de organisare militară al Prusieĭ fu considerat ca cel maĭ superior dintre toate sistemele existente până atuncĭ, la diferitele state europene.

In primul loc, modul recrutăreĭ și al serviciuluĭ obligator cu termin scurt sub arme în timp de pace, întovărășit de sistemul reservelor și al milițiilor (Landwer și Landsturm), permise statuluĭ a militarisa toată populațiunea în stare de a purta armele, ceia ce a făcut ca la momentul trebuitor efectivele armateĭ să fie sporite în așa mod în cât să'ĭ asigure superioritate numerică în operațiunĭ, cu alte cuvinte, în timp de pace sĕ există o armată cadru prin care sĕ treacă, pentru instrucție și educație militară, tot cetățeanul valid, iar pentru timpul de rĕsboiŭ întreg produsul acesta al cadruluĭ sĕ poată fi înglobat și utilisat pentru a contribui la reușita întreprindereĭ. O economie financiară pentru timpul de pace dar garantând deopotrivă și simultaneŭ interesele sociale cu nevoile resboiuluĭ.

In al doilea loc, măsura de a avea din timp de pace toate trupele și serviciile întocmite așa precum se cere de trebuințele lupteĭ și constituite în marĭ unitățĭ de comandament, apoĭ garnisonate in regiunile de unde aŭ trebuit sĕ'șĭ tragă resursele în oamenĭ și în cele-l'alte elemente, măsură ce a făcut, ca trecerea de pe peciorul de pace la

acel de rĕsboiŭ, *mobilisarea*, să se îndeplinească cu regularitate și repeḑiciune, de unde a resultat un prim factor de superiotitate chiar de la începutul operaţiunilor, în fine, constituirea din timp de pace în mare unităţĭ de comandă, a asigurat pentru timp de rĕsboiŭ buna conducere și increderea în șefi.

De altă parte un armament bine cunoscut în calităţile sale pentru luptă de cătră trupe și un stoc de muniţiĭ ce a asigurat de la început mijioacele de a trage foloase din acel armament, în plus o îndestulătoare reservă de material gata dea fi transformat și distribuit armateĭ, pentru a'șĭ putea continua maĭ departe funcţiunea sa.

O reţea de căĭ ferate bogată în material de transport și organisată și în vederea trebuinţelor resboiuluĭ, a permis maselor ca să se mobiliseze și să se concentreze repede în partea necesară, în plus să ducă la armate împrospătările de tot soiul, pentru a le menţine la aceiașĭ inălţime forţa lor materială și morală de impulsiune.

Un corp oficeresc cu îngrijire recrutat, instruit și educat, cu sentimentul onoareĭ și al datorieĭ desvoltat până la cel maĭ înalt grad, in fine format in dogmele iniţiativeĭ luminate, iar pe d'asupra, un comandament tare prin forţa luĭ morală, prin puterea luĭ de muncă, prin capacitatea și experienţa dobândită din o aplicaţiune continuă la lucrul militar.

Aceast fruct al organisareĭ a fost opera uneĭ muncĭ a căreĭ durata s'a măsurat cu numĕrul anilor veaculuĭ, muncă intreprinsă cu incetul, cu cumpăneală, îmbogăţită progresiv după observărĭ și studiĭ profund meditate în ale rĕsboaelor, după nevoĭ simţite in realitate, în fine după un plan urmărit pas cu pas și lărgit potrivit perfecţionărilor în domeniul tutulor știinţelor și al intregeĭ activităţĭ omeneștĭ, in raport cu puterile producătoare ale naţiuneĭ, in fine după un program raportat la aceia ce se făcea saŭ era la alţiĭ, dar nu pentru a'ĭ egala, ci pentru a'ĭ întrece și a le fi orĭ-când superior din toate punctele de vedere.

In atarĭ condiţiĭ, organisarea militară a unuĭ stat, nu poate de căt să ducă la bun sfârșit actul rĕsboiuluĭ, care

numaĭ poate fi socotit pentru acel stat ca o surprindere.

Rĕsboaele din 1866 și 1870 aŭ dat lecțiĭ tutor națiunelor atât marĭ cât și micĭ, în ce privește organisarea și pregătirea de răsboiŭ.

Tocmaĭ în timpurile și pe când armatele prusiene 'șĭ arătaŭ valoarea lor pe câmpurile de bătae din Bohemia, se produse și schimbarea politică în Statul Român prin urcarea la Domnie a Alteței Sale Principeluĭ Carol de Hohenzollern, schimbare venită tocmaĭ la timpul cel maĭ prielnic, fiind-că între marele nevoĭ ale țăreĭ era și aceia de a indica oștireĭ calea cea bună pentru viitor.

Ca fost oficer al armateĭ prusiene și pe care o cunoștea atât în starea eĭ de pace cât și în aceia de resboiŭ fiind-că luase parte în campania din 1864, Domnitorul 'șĭ putu da seamă chiar de la început de neajunsurile și nevoile armateĭ (concentrarea trupelor pe Argeș în vara anuluĭ 1866), și grija Sa fu de a pune îndreptare și de a înbunătăți puterea militară a țĕreĭ.

Este știut însă, că organisarea uneĭ oștirĭ și pregătirea eĭ spre a fi capabilă să întreprindă saŭ să facă fața unuĭ cas eventual de răsboiŭ, depind, în cea maĭ simplă expresiune, de la următoriĭ factorĭ: *timp*, *liniște internă și mijloace financiare.*

In ce privește *timpul*, de la 1866 până la 1877, adecă până când armata noastră trebui să intre în acțiune, este un interval de 11 anĭ, prea puținĭ pentru ca o nouă organisare militară să poată a'șĭ face evoluția sa complectă și să'șĭ poată pune în evidență parte din calitățile saŭ neajunsurile sale, dar suficiențĭ, pentru a putea înbunătăți organisarea esistentă acolo unde se constatase a fi prea mult în suferință.

In ce privește *liniștea internă*, ea este absolut indispensabilă pentru ca puterea militară să poată progresa; orĭ, din ceĭ 11 anĭ, numaĭ 6 se pot considera că aŭ fost liniștițĭ și prielnicĭ pentru oștire. In adevĕr, de la 1866 până la 1871 nu maĭ puțin de 10 cabinete ministeriale se schimbară și în care, opt miniștri de răsboiŭ trecură pe la de-

partamentul ostăşesc. Luptele dintre partidele politice atinsese un aşa grad de intesitate, în aceştĭ primĭ anĭ aĭ periodeĭ, în cât maĭ întreaga preocupare a Capuluĭ armateĭ era absorbită numaĭ de primejdia la care statul putea fi expus, dacă aceea stare de nelinişte s'ar maĭ fi continuat. Trebuia de pus mîna puternică maĭ întăĭ spre a îndruma pe o cale normală funcţionarea puterilor constituţionale ale statuluĭ, alt-fel, anarhia era inevitabilă.

In legătură cu această causă împiedicătoare a desvoltăreĭ în general a statuluĭ, trebue de pus şi spiritul duşmănesc al unor cercurĭ în contra măsurilor saŭ proectelor de a se întroduce în armată oare-care modificărĭ şi înbunătăţirĭ după felul normelor ce existaŭ în armata prusiană. De la început era foarte greŭ, din motive diplomatice, a se desface de misiunea francesă, care deja dobândise în oştire un rol însemnător, prin reformele şi regulamentările ce întrodusese, la aceasta trebue de adaus încă şi simpatiile obşteştĭ pentru tot ce era frances, simpatiĭ care deveniră chiar ostentative în 1870—71, în urma marelor înfrângerĭ suferite de către armatele francese.

Aproape nimenĭ nu punea de o parte sentimentul sĕŭ personal, pentru a putea judeca şi a vedea că orĭ-ce reformă şi înbunătăţire în oştire în sensul prusian, era tocmaĭ ceia ce trebuia maĭ bun şi maĭ sănătos de făcut. Pe când, până aci, în curs de 7 anĭ, să dădu misiuneĭ francese toate înlesnirile pentru a lucra în sensul şi vederile eĭ, la organisarea armateĭ, acum Domnitorul nu putea, fără a nu da loc la alegaţiunĭ rĕŭ voitoare şi nemulţumirĭ, să utiliseze în serviciul armateĭ, luminile şi experienţa unor oficerĭ prusienĭ. Se citeşte de orĭ-cine următórele rândurĭ, scrise de însuşĭ Majestatea Sa Regele, în *Notele* anuluĭ 1867: «Dacă Domnitorul va chema instructorĭ prusienĭ, opinia publică 'l va bănui că lucrează în sensul ruso-prusian şi că urmează tendinţe anti-francese.»

In 1869, în aceleaşĭ Note stă scris:

«Locotenentul-Colonel Krensky 'mĭ-a adus multe serviciĭ în câte-va lunĭ şi a terminat cea maĭ mare parte a lucrărilor pregătitoare pentru punerea în vigoare a noiĭ

legĭ militare. Dar în acţiunea sa se loveşte de multe greutăţĭ la care influenţa francesă nu este străină. Francia avea tot jocul cu misiunea sa militară, care nu putea să vadă de cât cu ochi rĕĭ orĭ-ce schimbare care nu era făcută în sensul frances.»

Guvernul frances se arătă nemulţumit de rechemarea misiuneĭ, însă această rechemare fu motivată de representatul român de la Paris «că era lucru firesc, ca Domnitorul să dorească a'şĭ organisa armata după modelul prusian, de oare-ce el însuşĭ primise o asemenea educaţie militară.»

Aniĭ ceĭ maĭ tulburĭ fură 1869, 1870 şi 1871. La Ploeştĭ avu loc un început de revoltă; la Bucureştĭ o efervescenţă de stradă se născu. Domnitorul voi chiar să abdice în acest timp, şi toate acestea împrejurărĭ contribuiră a ţintui in loc lucrul militar, tocmaĭ în timpul cel maĭ favorabil pentru a se putea întări statul şi a fi gata cu armata sa pentru evenimentele care puteaŭ să se ivească în Orient de la un moment la altul.

Faptul positiv este, că numaĭ din 1872 se începu cu adevĕrat îmbunătăţările în organisarea armateĭ şi ele avură şi continuitate în desvoltare, din causă că acelaşĭ ministru de răsboiŭ a stat la departamentul oştireĭ până la 1876.

Intru cât priveşte *mijloacele financiare* ale statuluĭ aceste eraŭ în condiţiunĭ cu totul nesuficiente; bugetele se liquidaŭ maĭ în fie-care an cu deficite; resursele de producţie existente eraŭ la sleire; creditul statuluĭ abia la începutul luĭ şi deja compromis, aşa că orĭ-ce îmbunătăţire maĭ importantă pentru armată era stingherită din causa lipseĭ de banĭ.

In resumat dar, organisarea armateĭ în perioada aceasta de unspredece anĭ avu marĭ dificultăţĭ de străbătut din care causă şi multe neajunsurĭ se iviră în momentul când răsboiul independenţeĭ fu declarat.

Legislaţia militară a perioadeĭ. In ordinea cronologică se indică, dupe cum urméză, legile şi regulamentele militare ale acesteĭ perioade şi care sunt de o însemnătate

excepţională, fiind-că dânsele vor servi de basă pentru călăusirea organisăreĭ armateĭ în desvoltările ce a luat până astădĭ.

In anul 1868:

Legea pentru pensiunĭ, comună atât funcţionarilor civilĭ cât şi militarilor.

Regulamentul asupra serviciuluĭ Direcţieĭ artilerieĭ (Serviciul general al Stabilimentuluĭ, magasiile, arsenalul saŭ depositul de arme).

Lege pentru organisarea puteriĭ armate în România. Această lege fixează, că puterea militară a ţereĭ se compune din cincĭ elemente:

a). Armata permanentă cu reserva eĭ.

b). Corpurile dorobanţilor şi grănicerilor.

c). Miliţiile.

d). Guarda orăşănească.

e). Gloatele.

Prin această lege se hotăra ca toţĭ locuitoriĭ ţereĭ, excepţie de străinĭ, de la vârstă de 20 până la 50 anĭ sunt datorĭ a purta armele în modul următor:

a). De la etatea de 20—27 anĭ în armata permanentă saŭ în dorobanţĭ, orĭ în grănicerĭ.

b). De la etatea de 20—36 anĭ, în miliţiĭ, toţĭ aceĭ care nu vor fi fost chemaţĭ a face parte din armata permanentă, dorobanţĭ şi grănicerĭ, precum şi toţĭ ceĭ de la etatea de 27—36 anĭ, care aŭ trecut prin armata permanentă, prin dorobanţĭ şi grănicerĭ.

c) In oraşe, de la etatea de 36—50 anĭ, în garda orăşănească, potrivit legeĭ speciale a gardeĭ.

d). De la etatea de 17—20 şi de la 36—50 anĭ, toţĭ carĭ nu sunt în armata permanentă, dorobanţĭ şi grănicerĭ, miliţiĭ şi garda orăşănească, fac parte din gloate.

Terminul obligator de serviciŭ în armata permanentă să hotareşte la treĭ anĭ în activitate şi patru anĭ de reservă; după liberarea din serviciul activ oameniĭ rămân înscrişĭ în controalele corpurilor lor până la vârstă de 27 anĭ, după care trec în miliţiĭ. Reserva armateĭ permanente începe existenţa sa de la prima eliberare de militarĭ ce va

avea loc în urma promulgăreĭ legeĭ. Până la această lege, terminul de serviciŭ activ era de 6 anĭ.

Legea prevede angajarea voluntară de un an în armata permanentă a tinerilor înainte de împlinirea vârsteĭ de 20 anĭ, în care timp dânşiĭ sĕ servească cu a lor întreţinere, iar după terminarea anuluĭ sĕ treacă direct în miliţiĭ. Se prevede încă *înlocuirele* în armata permanentă şi în dorobanţĭ saŭ grăniceri, iar înlocuiţiĭ se trec în miliţiĭ.

Efectivul armateĭ permanente este pe picior de pace şi pe picior de răsboĭ, după cum 'şĭ are reserva sa la vetre saŭ sub steagurĭ şi în acest din urmă cas, se pot, după trebuinţe, mobilisa şi cele-l'alte elemente ale puteriĭ armate, adecă: grănicerĭ, dorobanţĭ, guarda cetăţănească şi gloatele.

Chemarea sub arme a reserveĭ şi mobilisarea unuia sau a maĭ multor din cele-l'alte elemente se face după autorisarea corpurilor legiuitoare, afară de casurĭ urgente când chemarea se face prin Decret Domnesc, în urma unuĭ raport al consiliuluĭ de Miniştri, guvernul fiind dator a convoca camerile în termin de 3 săptămânĭ, spre a legitima chemarea.

Resultă din aceste disposiţiunĭ, că legiuitorul la întocmirea lor se inspirase în bună parte de principiile organisăreĭ armateĭ prusiene, fiind-că la acea dată numaĭ în Prusia serviciul militar era obligator şi personal, numaĭ acolo terminul de serviciŭ în activitate era *de treĭ anĭ*, apoĭ restul în reservă. Miliţiile şi gloatele cu garda orăşănească într'o măsură oare-care aveaŭ asemănare, cele d'întâĭ cu Landwerul, iar cele din urmă cu Landsturmul.

Tot în asemănare cu organisarea prusiană fu şi împărţirea teritorială pe brigade de miliţiĭ, dândulise întru câtva comandanţilor de batalioane din acest element, aceleaşĭ însărcinărĭ ca şi şefilor de batalioane de Landwer adecă, ţinerea controluluĭ oamenilor de la vatră şi oarecare atribuţiunĭ în materie de recrutare. Prevederea legeĭ, ca miliţiile se aibă artilerie şi cavalerie tot în sensul prusian era făcută.

Din următoarea expunere de motive asupra proectuluĭ

de lege pentru organisarea putereĭ armate se poate, de alt-fel, vedea sensul în care aceasta organisarea se făcea:

«Proectul de lege pentru organisarea putereĭ armate a Țĕreĭ ce se presintă acum onorabileĭ Adunărĭ a Deputaților conține în sine acel sistem numit mixt, basat în general pe două elemente principale trase din națiune: de o parte o armată permanentă în numĕr strict necesar pentru a forma temelia acesteĭ instituțiunĭ și a servi de școală militară întreguluĭ sistem din Țéră; de altă parte, sub diferite numirĭ saŭ categoriĭ, totalitatea oamenilor validĭ din Țéră, în stare de a purta armele, până la etatea de 40 anĭ și, prelungindu-se ca principiŭ de lege, chiar până la 50 de anĭ, pentru unele casurĭ foarte rarĭ. Acest sistem de și nu s'a vĕdut aplicat întocmaĭ în multe din staturile Europeĭ, el însă nu este o invențiune nouă, maĭ ales pentru Românĭ; căcĭ România de amêndouă părțile Milcovuluĭ 'l-a avut până în veacul al 17-lea. Până atuncĭ puterea armată a Românieĭ se compunea din două elemente organisate: *armata permanentă* și *milițiile*: pe lângă aceste se maĭ adăogea un al treilea element, *ridicarea glotelor*. După ce Româniĭ, din causa vicisitudinilor prin care aŭ trecut, l'aŭ perdut în un lung interval de timp, aŭ început din noŭ a se apropia de dînsul, prin reconstituirea corpuluĭ dorobanților, faimos în toate luptele noastre din trecut și prin înființarea corpuluĭ grănicerilor. Astădĭ 'l găsim, acest sistem în unile din statele Europeĭ, însĕ cu perfecționările ce aŭ putut să-i dea sciința militară modernă. El este recunoscut astădĭ ca cel care satisface maĭ mult în limitele putințeĭ atât la cestiunea financiară, precât și la cea militară; de aceea maĭ toate statele l'aŭ adoptat, saŭ 'l adoptă subt diverse forme și numirĭ. Proprietățile saŭ avantagele luĭ cele maĭ însemnate sunt: ca în timp de resbel să se poate chema sub steagurĭ și bine deprinșĭ la arme, toțĭ bărbațiĭ validĭ, fără ca în timp de pace toțĭ aceștĭ oamenĭ să fie în sarcina bugetuluĭ statuluĭ, nicĭ distrașĭ de la ocupațiunele și interesele lor.

«Armata permanentă s'a complectat ast-fel că deosebitele părțĭ ce o compun să fie relativ cu necesitatea, în

proporţiile cerute de sciinţă şi maĭ ales în raport cu întregul sistem de organisare ce adoptăm. Terminul serviciuluĭ activ s'a redus la treĭ anĭ, insă i s'a adaogit un timp de reservă de patru anĭ, petrecuţĭ acasă, care face ca numĕrul armateĭ, să devină în timp de resbel maĭ mult de cât îndoit, fără ca dânsa să coste ceva pe stat în timp de pace. Această reservă se compune de toţĭ vechiĭ militarĭ carĭ, după ce de la etatea de 20 anĭ aŭ servit treĭ anĭ în activitate, se liberează pe la casele lor, maĭ contând încă patru anĭ în controalele corpurilor în carĭ aŭ servit, adică până la vrîsta de 28 anĭ.

Inlocuirile prin *rescumpărare de banĭ* (exonerările) se suprimă din armată, de oare-ce fie-care om e dator a servi pe comptul sĕŭ în vre-una din categoriile putereĭ armate. S'aŭ admis însă în locul acesteĭ suprimărĭ două alte mijloace de înlesnire: 1) că tînărul care în intervalul de vârstă dintre 17 şi 20 anĭ împliniţĭ, adică înainte de epoca trageręĭ la sorţĭ, s'ar angaja în armată pentru a servi numaĭ un an cu spesele sale de întreţinere spre a dobândi un certificat că aŭ învĕţat serviciul militar, va fi scutit de tragerea la sorţĭ şi va trece d'a dreptul în miliţia neactivă a judeţuluĭ unde se află domiciliat. 2) că doĭ inşĭ dintre care unul căḑut la sorţĭ pentru armata permanentă saŭ dorobanţĭ şi cela-l'alt trebuind a merge în miliţia neactivă, pot permuta între dânşiĭ, de vor voi, cu îndatorire ca cel ce vine în armată să poată satisface la toate condiţiunile cerute de legea recrutăriĭ.

Instituţiunea *dorobanţilor* şi aceia a *grănicerilor* menţinênduse sub numirea generică de *miliţiĭ active*, sunt nişte trupe semi-permanente, făcênd serviciul pe rând ca şi până astăḑĭ, adică o a treia parte din timp în activitate şi două treimĭ la casele lor. Prin urmare, din totatul terminuluĭ ce eĭ trebuesc a conta în controalele corpurilor lor, numaĭ 2 anĭ şi 4 lunĭ sunt în realitate întrebuinţaţĭ în serviciŭ. Dorobanţiĭ, fiind luaţĭ din toată întinderea ţĕreĭ, recrutarea lor se va face prin tragere la sorţĭ tot-o-dată cu ceia a armateĭ permanente, alegânduse însă maĭ întêiŭ din totalul tinerilor căḑuţĭ la sorţĭ ceĭ maĭ avuţĭ

pentru corpul dorobanţilor. Guarḑiĭ fruntarĭ (grăniceri) însă carĭ fac serviciul tot în aceleaşĭ condiţiunĭ de timp şi de rând ca şi dorobanţiĭ, nu se recrută prin tragere de sorţĭ ci se iaŭ d'adreptul numaĭ după vârstă; căcĭ acest element al putereĭ armate se ia numaĭ dintr'o zonă teritorială limitată, care e în total destinată la acest serviciŭ şi de unde se iaŭ fără distincţiune toţĭ oameniĭ validĭ carĭ întrunesc condiţiunile de etate prescrise de lege.

Miliţia neactivă formând câte un batalion pedestru de şase companiĭ de fie-care judeţ, se compune de toţĭ tineriĭ de etate de 20 anĭ, care pe fie-care an covârşesc contingentele de recrutare ale armateĭ permanente şi dorobanţilor, precum şi de toţĭ oameniĭ de etate de 27 anĭ care aŭ trecut prin armata permanentă, prin dorobanţĭ saŭ grănicerĭ şi carĭ toţĭ fac parte din această instituţiune până la etatea de 40 anĭ, adică uniĭ pe un timp de 20 anĭ, iar alţiĭ de 13 anĭ.

Acest element, *cel maĭ numeros al putereĭ armateĭ*, coprinde în sine cea maĭ mare parte din populaţiunea validă a ţĕreĭ dintre vrâsta de 20 şi 40 anĭ, şi care nu face parte în acelaşĭ timp din cele-l'alte elemente ale forţeĭ armate; cu un mic personal de cadre permanente, cam de 1300 oamenĭ de diverse grade şi singurul salariat, se efectuează organizarea acestuĭ element puternic şi se satisface la toate cerinţele de natură militară a acesteĭ instituţiunĭ. Se înţelege, că în privinţa organisaţieĭ şi maĭ cu deosebire a instrucţiuneĭ miliţiilor, armata permanentă va da concursul eĭ cel maĭ activ şi pentru aceasta va fi necesar în interesul chiar al acesteĭ instrucţiunĭ, *ca corpurile armateĭ să poată avea cât maĭ curând, locurĭ de garnisoane în toate reşedinţele judeţelor.*

Diferenţa dintre miliţia activă şi miliţia neactivă este mare, cea d'întâiŭ ca instituţiune şi maĭ vârtos ca colectivitate este supusă la un serviciŭ continuŭ în tot timpul, de şi individualmente fie-care însă face serviciŭ cu rândul, alternênd după intervale de timp de 15 saŭ 20 ḑile, încât în realitate nu serveşte de cât a treia parte din terminul prescris. Prin urmare, în privinţa întrebuinţăreĭ sale,

ea se apropie maĭ mult de armata permanentă, ceea de a doua în timp de pace n'are altă obligaţiune de cât aceia de a se instrui la mănuirea armelor, spre a putea fi pregătită pentru acele casurĭ extra-ordinare care se întâmplă foarte rar în viaţa popoarelor. Această instrucţiune se face cu oare-care gradaţiune şi clasificărĭ la chemarea oamenilor miliţieĭ la eserciţiĭ, pentru a nu'ĭ distrage de la ocupaţiunile lor. Oameniĭ miliţieĭ neactive sunt liberĭ tot-d'auna de a se strămuta şi călători orĭ unde voesc, fără altă îndatorire de cât aceia de a încunoştiinţa pur şi simplu pe compania lor spre a se putea scădea dintr'un loc şi a adăugi la altul, de cere trebuinţă.

Guarda cetăţeană se menţine în principiŭ prin oraşe, însă cu o creştere de vârstă şi cu condiţiune ca ceĭ maĭ tinerĭ dintr'însa să se poată mobilisa când trebuinţa se va cere, şi atuncĭ să facă parte din corpurile miliţieĭ neactive. Deosebirea intre miliţia neactivă şi guarda cetăţeană este, că aceasta din urmă se constitue pre basa unuĭ cens bănesc şi în timpĭ normalĭ depinde numaĭ de autoritatea civilă, avênduşĭ oficeriĭ sĕĭ, aleşĭ de ea saŭ numiţĭ pe un termin fixat şi fiind supusă unor regule ce se deosebesc mult de cele militare, de oare-ce miliţia neactivă are de basă ca obligaţiune numaĭ vârsta taxată de lege, e constituită pe regule militare, şi ca parte saŭ element al puteriĭ armate, depinde de autoritatea militare de câte-orĭ e chemată sub arme. Oficeriĭ şi sub-oficeriĭ miliţieĭ neactive pot fi trecuţĭ d'a dreptul din armata permanentă saŭ înaintaţĭ din sânul miliţieĭ, înse tot după legea de înaintărĭ a armateĭ permanente. Acest element, judecat din punctul de vedere militar, presintă în timpul de resbel maĭ multă soliditate de căt guarda cetăţiană, căcĭ prin basele constituireĭ sale se apropie maĭ mult de armata permanentă.

Categoria gloatelor se compune de tinerĭ de etate de la 17 anĭ până la 20 esclusiv, adică, cari n'aŭ ajuns încă în vârsta obligătoare pentru tragere la sorţĭ şi nicĭ sunt angagiaţĭ în vre unul din cele-l'alte elemente; şi de bărbaţĭ de etate de la 40 la 50 anĭ, cari asemenea nu fac

parte din cele-l'alte categorii ale puteriĭ armate. Această categorie nu este organisată în corpurĭ, nicĭ are vre-o îndatorire în timpĭ ordinarĭ. Ea constă numaĭ dintr'o prescripţiune de lege prin care se stabileşte, că la casurĭ foarte rarĭ, când chiar cele-l'alte elemente ale puteriĭ armate n'ar fi de ajuns, să se cheme şi să se armeze şi aceştĭ oamenĭ pentru paza comunelor respective.

Acesta este în scurt sistemul ce se propune pentru organisarea putereĭ armate a Românieĭ. Prin mecanismul sĕu, această putere se poate sui după voie saŭ necesitate la o cifră considerabilă de oamenĭ armaţĭ şi deprinşĭ la arme. Pentru aplicarea acestuĭ sistem de organisare a putereĭ armate a Ţăreĭ, cheltuelele anuale s'ar sui la suma de aproape 16.000,000 leĭ noĭ saŭ aproape 43,200,000 leĭ vechĭ. Această sumă nu este mare comparându-se cu bugetul armateĭ din aniĭ trecuţĭ. Bugetul eĭ, din anul 1864 chiar ajunsese la o asemene cifră; cel din încetatul an 1867 a fost de 30,000,000 pentru armata esistentă, în minus contigentul de 6000 recruţĭ care nu s'aŭ încorporat armateĭ de cât pe la finitul luĭ Octombrie. Prin urmare, în anul încetat armata cu corpurile eĭ esistente şi avênd în rândurile sale o lipsă de 6000 oamenĭ a avut un buget de 30,000,000. Dacă în noua organisare bugetul întregeĭ puterĭ armate nu s'a crescut de cât cu aproape 13 milioane leĭ vechĭ saŭ aproape 4 milioane 800,000 leĭ noĭ pentru maĭ multe creaţiunĭ nouă indespensabile nouluĭ sistem de înarmare, aceasta provine din causa modificărilor economice ce s'aŭ făcut în sînul corpurilor, prin reducerea unor personalurĭ şi a tarifelor obiectelor ce compun furniturile armateĭ, etc.»

In anul 1869:

Regulamentul asupra premielor de încurajare a uvrierilor militarĭ din direcţia de artilerie. Regulamentul pentru sub-farmaciştĭ veterinarĭ. Regulamentele reservelor. Regulamentul asupra atribuţiilor inspectoruluĭ armelor speciale pentru subdivisiile teritoriale (Brigadele de miliţiĭ). Regulamentul pentru inspectorul de dorobanţĭ. Regulamentul pentru inspectorul de grănicerĭ.

In anul 1870:

Regulament asupra serviciul grănicerilor. Regulamentul asupra serviciuluĭ interior a Ministeriuluĭ de Resbel. Regulamentul asupra serviciuluĭ oficerilor din corpul de Stat-Major. Regulamentul asupra serviciuluĭ milițiilor. Regulament pentru consiliul permanent al instrucțiuneĭ oasteĭ.

Regulamentul musicelor militare.

» pentru clerul armateĭ permanente.

» asupra căsărmăreĭ.

» » administrațiuneĭ și comptabilitățeĭ

» » îmbrăcămintei.

» pentru punerea în aplicare a legeĭ comptabilitățeĭ generale a statuluĭ din 1865, în ceia ce privește departamentul de Resbel. Regulamentele: asupra moduluĭ de esaminare al sub-oficerilor propușĭ pentru înaintare; pentru căsătoriile militarilor; asupra organisăreĭ, atribuțiilor și a serviciuluĭ corpuluĭ intendențeĭ militare.

In anul 1871:

Regulamentele: asupra serviciuluĭ dorobanților, asupra administrațieĭ și comptabilitățiĭ corpurilor de trupă. Regulamentul Școaleĭ de oficerĭ de infanterie și de cavalerie; pentru admisibilitatea și esaminarea sub-oficerilor cu drept de înaintare în funcțiile de guardĭ de artilerie.

Regulamentul pentru modificărĭ aduse în uniforma armateĭ.

In anul 1872.

Legea asupra posițieĭ oficerilor.

Legea pentru modificarea unor articole din legea organisăreĭ armateĭ din 1868. Aceste modificărĭ se repoartă la următoarele puncte:

Puterea armată se compune din:

a). Armata permanentă cu reserva eĭ,

b). » teritorială » »

c). Milițiile.

d). Guarda orășănească pentru comunele urbane saŭ gloatele pentru comunele rurale.

Toțĭ locuitorĭ țăreĭ, *pămîntenĭ sau împămîntenițĭ* de la etatea de *21 anĭ împlinițĭ la 46 anĭ*, sunt datorĭ a purta armele în modul următor:

De la 21—29 anĭ în armata permanentă saŭ cea teritorială.

De la 21—37 anĭ în milițiĭ, toțĭ cățĭ n'aŭ fost chemațĭ în armata permanentă saŭ cea teritorială, și toțĭ aceĭ liberațĭ din acestea.

In guarda orășănească de la 36—45 anĭ.

In gloate de la 37 anĭ pănă la 46.

Recrutarea este obligatorie pentru toțĭ tineriĭ la vârsta de 21 anĭ împliniți, când trag sorțiĭ, și ea să va opera pe toată întinderea țereĭ. Numerile cele d'intĕĭ sunt date pănă la complectarea cifreĭ contigentuluĭ anual, armateĭ permanente; cele ce urmează armateĭ teritoriale, iar restul ce prisosesc este trecut direct în milițiĭ.

Toțĭ tineriĭ la însumarea lor în unul din elementele putereĭ armate depun jurămĕntul următor în corpul din care fac parte:

In numele luĭ Dumnedeu, Atotputernicul, eu................. jur credință Domnitoruluĭ Carol I. supunere legilor și îndatoririlor militare în toate ocasiunile, atât în timp de pace, cât și în timp de râsboiŭ așa să'mĭ ajute Dumnedeu.

Acest jurămînt trebue a fi depus de toțĭ sub-locotenențĭ și sub-oficeriĭ eșițĭ din școlile militare, de toțĭ oficeriĭ și asimilațiĭ de toate gradele precum și de funcționariĭ civilĭ făcĕnd parte din armată.

Terminul obligator de serviciŭ pentru armata permamentă să fixează la 4 anĭ în activitate și 4 anĭ în reservă, rămănĕnd în acest ultim timp înscrișĭ în controalele corpurilor lor, iar la vârstă de 29 anĭ se trec în milițiĭ. Pentru ceĭ din armata teritorială serviciul activ este fixat la 6 anĭ socotit în 4 schimburĭ, după care apoĭ trec în reservă unde staŭ 2 anĭ, adecă pănă la 29 anĭ, când fac parte din milițiĭ pănă la vărsta de 37 anĭ. Serviciul în cavaleria armateĭ teritoriale să fixează la 5 anĭ activitate și 3 anĭ in reservă.

Tineriĭ care după etatea de 18 anĭ se vor angaja pănă la 21 anĭ, ca să servească un an în armata permanentă sau 2 in cea teritorială cu complecta lor întreținere, se vor scuti de tragerea sorțuluĭ și vor fi trecuțĭ d'a drep-

tul în reservă, iar pentru dispensa celor 3 anĭ de serviciŭ vor plăti o primă ce se va fixa în fie-care an de Cameră, pentru alimentarea Caseĭ Dotaţieĭ oasteĭ.

Prin lege se creiază şi o *medalie de argint* pentru a se recompensa sergenţiĭ carĭ au servit 12 anĭ în acest grad fără plată; medalia dă drept la o pensiune viageră de 300 leĭ pe an din fondurile Caseĭ de Dotaţie a oasteĭ.

Regulamentul *Medalieĭ militare* o institue cu divisa «Virtutea militară» pentru gradele militare şi asimilate spre încurajare şi resplătire. Medalia este de argint pentru gradele inferioare, şi de aur pentru gradele oficereştĭ; ea se conferă în mod onorific, pentru fapte meritoriĭ. Gradelor inferioare li se dă odată cu medalia şi pensiunea de 300 leĭ, când împlinesc condiţiile legeĭ.

Dacă pe lîngă faptele meritoriĭ ale unuĭ gradat inferior se maĭ constată că el a primit şi rănĭ grave ce'l fac impropriŭ serviciuluĭ, atuncĭ se acordă pe lângă medalie şi retributia prevĕdută de lege. Pentru oficeriĭ şi asimilaţiĭ lor, neavênd încă vre-un drept la pensie, se va cere în favoarea lor o recompensă naţională. Numaĭ Capul statuluĭ are dreptul de a acorda medalia.

Legea soldelor militare Prin această lege se fixează retribuţiunile următóre:

Oficeriĭ asimilaţĭ acestor grade aŭ aceleaşĭ solde şi accesoriĭ.	G-ral. de div.	solda	1200	leĭ,	acces.	200
	» » brig.	»	1000	»	»	150
	Colonel	»	800	»	»	100
	Locot. Colonel	»	600	»	»	80
	Maior	»	400	»	»	70
	Căpitan	»	260	»	»	40
	Locotenent	»	180	»	»	50
	Sub-locotenent	»	160	»	»	40

In misie, în ţară, indemnităţile sunt: pentru oficerĭ generalí de 20 leĭ, superiorí 12 leĭ şi inferiorĭ câte 6 leĭ pe di.

Regulamentul atribuţiilor şi datoriilor veterinaruluĭ-şef.

Regulamentul pentru concursul de trimiterea în streinătate a oficerilor pentru studiĭ.

Regulamentul legeĭ posiţieĭ oficerilor.

Regulamentul caseĭ pensiunilor.
« cuartiruireĭ trupelor în marş şi concentrare.
« trageref în ţintă.
« provisoriĭ de artilerie (şcoala de secţie, de bateriĭ înhămate şi un apendice la regulamentul gurilor de foc).

Modificarea regulamentuluĭ înaintăreĭ oficerilor.

Regulamentul şcoalelor militare.
« şcoaleĭ speciale de cavalerie.

Semnul onorific. Prin Inaltul Decret No. 1057 din 5 Iulie se institue un semn onorific de argint, destinat a se da oficerilor pentru un serviciŭ de 18 anĭ şi de aur pentru 25 anĭ împliniţĭ în armată, şi care semn se acordă prin decret Domnesc, după propunerea Ministeruluĭ. Semnul poartă pe o faţă numĕrul XVIII saŭ XXV, iar pe cea l'altă, cifra Domnească în relief. Oficerul perde dreptul de a purta semnul din aceleaşĭ cause din care poate perde gradul, saŭ din causa destituireĭ, orĭ a reformeĭ pentru greşelĭ contra onoareĭ şi disciplineĭ, saŭ în fine când pierde calitatea de cetăţean român.

In anul 1873.

Legea relivă la servituţile impuse proprietăţilor din prejurul magasiilor de iarbă.

Lege relativă la codicile justiţieĭ militare.

Regulamentul administraţieĭ şi comptabilităţeĭ regimentelor de calaraşĭ şi dorobanţĭ.

Regulamentul asupra atribuţiilor inspectoruluĭ de cavalerie. In substanţă, regulamentul acesta hotăreşte, că inspectorul are sub privigherea sa instrucţia teoretică şi practică a trupelor de cavalerie şi a face să se esecute în tocmaĭ, reglementele asupra administaţieĭ acestor trupe. Are asupra acestor trupe *autoritatea egală* cu a şefilor de divisie teritorială în tot ce priveşte disciplina şi instrucţia lor. Este de drept delegatul Ministruluĭ pentru inspecţiile anuale ale cavaleriei, având aceleaşĭ drepturĭ şi îndatorirĭ ca şi inspectoriĭ generalĭ, desemnaţĭ de Minister.

Inspectorul poate face inspecţiĭ orĭ-când trebuinţa va

cere și e dator a preveni atât Ministerul cât și pe comandanții divisiilor teritoriale despre aceasta.

Inspectorul se asigură de mersul instrucției in școala de cavalerie cum și despre starea herghelieĭ armateĭ.

Când părțĭ din cavalerie intră în compunerea armatelor active, autoritatea inspectoruluĭ asupra acesteĭ cavaleriĭ încetează, arma intrând direct sub comandanțiĭ respectivĭ.

Regulamentele : asupra transportuluĭ materialuluĭ și personaluluĭ militar pe drumul de fier; asupra moduluĭ de distribuire a materialuluĭ de tragere în țintă în regimentele de artilerie; asupra serviciuluĭ corpuluĭ sanitar al milițiilor; pentru examinarea medicilor de regiment clasa 1-ia, la intrarea lor în serviciŭ; relativ la modul de admitere în corpul de Stat-Major al oficerilor de toate armele; relativ la formele și numirile de greficrĭ și ajutoare la consiliile de răsboiŭ; asupra serviciuluĭ pirotehnieĭ și școaleĭ de artificierĭ; asupra comptabilitățeĭ și administrațieĭ corpurilor de trupă.

In anul 1874

Legea pentru construcțiĭ militare.

Legea pentru modificarea unor articole din legea organică din 1868 și 1872. Această modificare constă în aceia, că se rectifică numĕrul anilor de trecere în gloată și terminarea obligațiilor militare, cel d'intâĭ fixânduse la 37 anĭ și cel de al doilea la 45 anĭ. Aceiașĭ modificare stabilesce de asemenea, că reservele pot fi chemate sub drapel în fie-care an 15 ḑile în timpul concentrărilor marĭ, iar pentru a fi ținute maĭ mult de 15 ḑile, trebuie un vot al corpurilor legiuitoare. Pompieriĭ sunt organisațĭ și formațĭ ca trupe de artilerie, constituind artileria armateĭ teritoriale.

Legea pentru înființarea uneĭ herghelïĭ militare.

Legea pentru inaintărĭ în armată.

Regulamentul legeĭ soldelor.

Regulamentele: asupra îndatoririlor comandanților de bastimente în întrunirĭ și întâlnirĭ; asupra angajăreĭ de amploiațĭ civilĭ în corpul flotileĭ; asupra instrucțieĭ militare în școalele publice în ḑilele de sărbătorĭ.

In anul 1875

Legea prin care se acordă recompensa de 30 leĭ lunar gradelor inferioare ce aŭ luat parte în lupta de la 1848.

Legea pentru construcţiunea de clădirĭ militare şi modul plăţeĭ lor. Regulamentele Hergheliei Statuluĭ şi a depositelor de harmasarĭ. Regulamentul relativ la atribuţiile medicilor şefĭ aĭ divisiilor teritoriale, a medicilor de corp şi a concursuluĭ pentru trimiterea în studiŭ a farmaciştilor militarĭ.

Regulamentul comptabilităţiĭ în materie.

In anul 1876

Legea pentru recrutarea armateĭ.

Regulamentul relativ la numirea oficerilor de administraţie clasa III-a.

In anul 1877.

Legea din 3 Martie, pentru a se adăuga un articol 66 bis, în legea de organisare a putereĭ armate, adecă pentru casul când reservele fiind chemate pentru maĭ mult de 15 ḑile sub drapel şi pe timpul muncilor agricole, atuncĭ comunele trebue să esecute aceste lucrărĭ până la maximum de 10 pogoane de fie-care familie, căreia rezervistul chemat este singurul sprijin; pentru ceĭ fără pământ, meseriaşĭ şi fără mijloace de vieţiure a familiilor lor, comuna este însărcinată cu asigurarea vieţuireĭ familiilor.

Aceleaşĭ drepturĭ se acordă călăraşilor şi dorobanţilor când staŭ maĭ mult de 30 ḑile sub arme.

Lege asupra rechisiţiilor militare.

Legea pentru crearea ordinuluĭ «*Steaua Românieĭ*».

Ordinul este instituit pentru a recompensa serviciile distinse militare şi civile făcute Statuluĭ. Inălţimea Sa Domnitorul este Capul Suveran şi Marele Maistru al Ordinuluĭ.

Steaua Românieĭ coprinde cincĭ clase: cavalerĭ 500, oficerĭ 300, comandorĭ 120, marĭ oficerĭ 60 şi marĭ crucĭ 20.

Nimenĭ nu intră in ordin de cât cu gradul de cavaler; şi nu poate trece de cât din grad în grad, se face escepţiĭ la aceasta pentru rănile grave şi faptele meritoriĭ în tote ramurile activităţeĭ umane.

Militariĭ gradele inferioare, cavalerĭ aĭ ordineĭ, primesc o

pensiune anuală: sub-oficerĭ de 240 leĭ, caporalĭ 180 leĭ și soldațĭ 144 leĭ.

Calitatea de membru al Ordinuluĭ se perde pentru aceleașĭ cause care fac să se peardă calitatea de cetățean român.

Legea asupra rechisițiilor militare.

Legea pentru modificarea Gardeĭ orășăneștĭ în sensul acela, că garda orășănească, în basa legeĭ de organisare a armateĭ din 1874, (adecă legea din 1868 cu modificările din 1872) întră ca element în constituirea putereĭ armate a Țăreĭ; că, în orașele unde este o populație maĭ mare de 20.000 locuitorĭ, milițiile pot fi confundate cu gardele orășăneștĭ și organisate în acelașĭ fel; că, în cas de mobilisare a uneia saŭ a maĭ multor stărĭ de milițiĭ din acele confundate cu guarda orășănească, dânsele se vor supune la aceleașĭ disposițiĭ ca și clasele din milițiĭ mobilisate.

Lege prin care milițiile pot fi mobilisate și constituite în corpurĭ active, în cas de mobilisare a armateĭ active, avênd cadrele și efectivele în oficerĭ și trupă după cum sunt prevĕḑute și pentru trupele permanente și după trebuințele ce se vor simți; în fine, că oficeriĭ unităților de milițiĭ se vor lua din ceĭ activĭ, din reservă saŭ din milițiĭ.

Legea relativă la modificarea art. 18 din legea de înaintare în armată și prin care între altele, se întroduce esamenul pentru gradul de maior.

Legea pensiunilor militare pentru ceĭ rămașĭ infirmĭ din causa rănilor dobândite în rĕsboiŭ.

Regulamentul asupra rechisițiilor militare.
« asupra legeĭ rechisițiilor
« ordinuluĭ «Steaua Româniеĭ»
« de cheltuelĭ în materie criminală.
« de administrare a guardeĭ civice.

Instrucțiunea în armată. a) Instrucția teoretică. Perioada aceasta este fecundă în ce privește organisarea instrucțieĭ atât a trupeĭ cât și a corpuluĭ oficeresc; pentru trupă, prin diferite măsurĭ luate spre a da școalelor regimentare de prin corpurĭ o maĭ mare desvoltare; pen-

tru oficerĭ, prin crearea de şcolĭ militare de pregătire şi de perfecţionare. Se vede însă că din causa lipseĭ de mijloace băneştĭ, parte din aceste din urmă instituţiunĭ de învăţămênt n'aŭ putut ca să se înfiinţeze, saŭ ca să subsiste, ast-fel fu cu şcoala de cavalerie şi cu aceia destinată pentru formarea oficerilor de artilerie şi geniŭ, iar în ce priveşte Academia de Rĕsboiŭ ea a rĕmas încă în proect.

Este de remarcat cum silinţele se pun pentru a face din armată un adevĕrat loc pentru îndrumarea populaţieĭ pe calea lumineĭ, ştiut fiind în ce stare insuficientă era la acea epocă învăţămêntul public, aşa că Oficeruluĭ i-se dădu o dublă misiune: a fi educatorul soldatuluĭ pentru partea privitoare resboiuluĭ şi a fi învăţătorul omuluĭ pentru a'l înzestra cu primele cunoştinţe absolut trebuitoare în viaţa sa de cetăţean. La naţiunile cu o cultură desvoltată, această din urmă sarcină nu este dată oficeruluĭ, fiind-că cetăţeanul ajuns la etatea când trebue să satisfacă obligaţiunilor serviciuluĭ militar are deja dobândite cunoştinţele de carte elementare, de unde resultă, că însăşĭ educaţiunea luĭ militară devine uşurată prin aceia că în tot timpul stăreĭ luĭ sub drapel, oficerul se ocupă numaĭ cu această parte, şi omul numaĭ pentru instrucţia sa militară se consacră. Apoĭ din lipsa de tinerĭ cu cunoştinţă de carte, formaţiunea gradelor de jos constituia o chestiune foarte îngrijitoare, dovedit fiind, că bunătatea trupeĭ stă şi în bunătatea cadrelor sale inferioare şi iarăşĭ dovedit fiind, că aceste nu pot să se considere ca atare, dacă le lipseşte cunoştinţele elementare de carte.

Ast-fel dar se poate afirma, că direcţiunea dată învăţământuluĭ de carte în această perioadă a avut două scopurĭ de urmărit de o potrivă de însemnătoare prin folosul lor pentru ţară, armata constituind o şcoală pentru popor, iar pentru oştire, şcolile contribuind la formarea gradelor inferioare.

Aŭ fost ideĭ şi maĭ sunt chiar şi astă-ḑĭ care consideră munca acesta de a învăţa pe soldatul analfabet cartea primară, ca un ce zădarnic, asemenea ideĭ însă staŭ alăturĭ cu trebuinţele şi maĭ cu seamă cu ideia care trebue

să domineze toate consideraţiunile, adică, cu aceia de a face din armată o instituţiune folositoare şi pentru timpul de pace, şi ast-fel a înapoia Patrieĭ o parte din echivalentul sacrificiilor pe care ea le face pentru instituţiunea militară.

In ce priveşte şcoalele pentru corpul oficeresc, perioada aceasta iarăşĭ dă planul de urmat şi se poate ḑice, că 'l dă complect, însă cu disposiţiunĭ carĭ maĭ pe urmă şi după o experienţă de cât-va timp se dovediră neîndestulătoare.

In primul loc recrutarea oficerilor este menţinută a se face ca şi maĭ înainte, în două modurĭ; pe cale directă, din sub-oficeriĭ armateĭ, şi pe calea indirectă, din tineriĭ cărora li se creiază acum şi o instituţiune de pregătire (şcoala fiilor de militarĭ), unde să se vadă despre aptitudinea lor pentru cariera armelor şi apoĭ una de confirmare în carieră prin predarea cunoştinţelor pur militare (şcoala militară de infanterie şi cavalerie), în urma cărora se poată ajunge la gradul de sub-locotenent.

Această deosebire de procedeurĭ, aplicată simultaneŭ, avu de resultat că corpul oficeresc fu recrutat în mod diferit, lipsindu'l ast-fel şi maĭ departe de omogenitate în origina sa. Consecinţele sistemuluĭ aŭ fost multe şi de diferite naturĭ, ele aŭ înrâurit în primul loc asupra mersuluĭ în cariera al oficerilor, deosebindu-se din ce în ce maĭ mult uniĭ de alţiĭ din causa provenienţeĭ şi pregătireĭ lor. Acestuĭ sistem, în bună parte, i-se datoresc şi disposiţiile regimuluĭ înaintărilor ale căruĭ base îl constituia deja legea din 1862.

Pentru specialisarea oficerilor, Şcoala de Artilerie şi Geniŭ cum şi Şcoala de Cavalerie, trebuiaŭ să dea mijlocul oficerilor acestor arme de ale cunoaşte maĭ intim şi a deprinde maĭ bine părţile lor caractaristice, ceia ce era absolut indispensabil pentru a asigura progresul în arme; din împrejurărĭ însă cunoscute, aceste şcolĭ nu putură ca să funcţioneze. In ast-fel de condiţiunĭ, nevoia a silit ca să se urmeze şi maĭ departe cu măsura de a destina pentru trupele de artilerie şi geniŭ, ca viitorĭ oficerĭ, pe absolvenţiĭ şcoaleĭ militare de infanterie şi cavalerie, din ceĭ maĭ sus

la clasificare, ceia ce a făcut ca inconvenientul de a lipsi infanteria și cavaleria de elementele cele maĭ bune, să subsiste.

In organisarea școalelor militare sistemul frances fu menținut; Școala militară echivalentă cu Saint-Cyr; Școala de cavalerie cu Saumur; Școala specială de Artilerie și Geniŭ după similara eĭ de la Fontainebleau, dar cu neajunsurile de tot soiul, isvorite din insuficiența mijloacelor de instrucțiune. Singur proectul de organisare al Academieĭ de Resbel avea asemănare cu organisarea Academieĭ militare prusiene din Berlin, dar și în această privință, unele din cursurile prevĕḑute nu 'șĭ puteaŭ justifica utilisarea. Se făcea din școala această o adevĕrată instituțiune de înaltă cultură generală și unde matematicele superioare, fisica și chimia aveaŭ un însemnat loc, fără a se ține seamă că înalta cultură militară, aceia care convine trebuințelor răsboiuluĭ modern consta în a da învĕțămêntuluĭ școaleĭ o altă semnificare, în plus că nicĭ ar fi fost posibil de a se pune în aplicare regulamentul, din causa puținuluĭ capital de cunoștințe a candidaților doritorĭ a urma școala, dat fiind modul lor de pregătire anterior prin școlile existente.

b) Instrucțiunea practică. Adunările trupelor în tabere de instrucție și concentrărĭ parțiale pe divisiĭ, saŭ concentrărĭ marĭ pentru manevre de toamnă cu unitățĭ de trele armele, aŭ avut loc maĭ în fie-care an, așa că această parte din instrucție a făcut obiectul îngrijirilor celor maĭ deosebite. Trebuia, pe de o parte, a întări în corpurĭ spiritul de disciplină și a le obicĭnui cu greutățile uneĭ viețĭ maĭ apropiate de aceia de campanie, fiind-că în perioda trecută puțin se făcu în această privință; iar pe de altă parte trebuia a pune în aplicațiune noile regulamente ce se inspirară în bună parte de la învățămintele răsboaelor recente; tactica friedericiană complicată cu unele procedeurĭ din răsboaele napoleoniene nu maĭ putea să fie menținută, exemplele citate din manevrele executate in 1863, arată cu prisosință cât de mult înapoĭ eraŭ procedeurile regulamentelor noastre tactice.

A trebuit gradat a se trece de la o asemenea stare spre a se putea adapta și trupă și corp oficeresc, *în marginele posibiluluĭ*, cu noile metode care impuneaŭ o muncă maĭ încordată, cunoștințe militare maĭ întinse, în fine, un spirit de conducere și de esecuțiune maĭ apropiat cu cerințele noĭ ale câmpuluĭ de batae.

Intăia adunare de trupe se făcu în vara anuluĭ 1866, pe Sabar; această concentrare luă caracterul uneĭ punerĭ pe picior de răsboiŭ a armateĭ, din causa evenimentelor exterioare. Tot atuncĭ se formă și un corp de voluntarĭ. Dar cu această ocasiune se constatară multe defecte în organisarea trupelor, lipsurĭ de tot felul în echipament, o slabă instrucție în general și chiar spiritul de discplină puțin înțăles, maĭ cu seamă de trupele neregulate (câte-va batalioane de grănicerĭ de pe marginea Dunăreĭ aŭ refusat a participa la concentrare), într'un cuvînt, se vĕḑu că armata trebuia refăcută.

In 1869 se înființă marea tabără de la Furcenĭ, unde din Aprilie începură a se concentra diferite corpurĭ de trupă permanente, pentru a atinge un efectiv de 12,000 oamenĭ. Concentrare ținu până la 1 Septembrie. Domnitorul visită tabăra de două orĭ în cursul vereĭ, înspectă trupele și puse de se esecută diferite manevre în presența sa.

In anul 1870 iarășĭ fură concentrate trupele în tabăra de la Furcenĭ, dar în două seriĭ.

Se împărți timpul concentrăreĭ pentru diferitele categoriĭ de instrucțiĭ în modul următor:

Dece ḑile pentru școala de soldat; ḑece ḑile pentru școala de batalion saŭ evoluțiĭ de regiment de artilerie și cavalerie; cincĭ ḑile pentru evoluțiĭ de regiment, cincĭ ḑile pentru evoluțiĭ de brigadă, treĭ ḑile evoluțiĭ pentru întreaga divisie concentrată; treĭ ḑile pentru serviciul de anteposturĭ și de detașamente compuse din trupe de toate armele; treĭ ḑile de manevră a întregiĭ divisiĭ, după o ideie și o disposiție comunicată trupeĭ, divisia urmând a se întoarce sara în tabără; treĭ ḑile evoluțiĭ și manevre a întregeĭ divisiĭ după o ideie generală comunicată trupeĭ

și cu disposiții luate în momentul lupteĭ, la această manevră trupele urmând a bivuaca de două orĭ, comandantul Divisieĭ putênd să marcheze pe inamic, saŭ facênd să manevreze brigadă contra brigadă.

In ḑilele de exerciții se dispuse a se pune în aplicare noile regulamente decretate în 1870 pentru infanterie, cum și acele pentru artilerie și cavalerie. Tragerea în țintă se efectuă în timpul primelor 30 ḑile de exercițiĭ.

In ordinul ministerial care determină aceste eserciții se citesc între altele și următoarele recomandațiunĭ:

«Exercițiile sunt de două felurĭ: evoluțiĭ și manevre.

«Evoluțiile sunt de resortul tacticeĭ, manevrele sunt conduse de o idee generală, închipuinduse o luptă și aplicânduo têrâmuluĭ. Aceste din urmă se pot face contra unuĭ inamic ce se marchează prin trupe saŭ se pot esecuta prin două detașamente de trupe, lucrând unul contra celuĭ-l'alt. Evoluțiile consistă prin urmare în aplicarea prescripțiilor regulamentare. . . Manevrele aŭ de scop a deprinde pe comandantul superior și trupele de sub comandă'ĭ să îmbrățișeze têrâmul ce ocupă și să adapteze mișcările lor la natura acestuĭ têrâm. O ideie generală prescrisă de comandantul superior arată trupelor scopul ce el urmărește. Toate mișcările trupelor trebue să tindă a ajunge la acest scop. De aceia, la asemenea exercițiĭ nu se pot determina dinainte momentele și eventualitățile lupteĭ. Ele decurg din configarațiunea têrâmuluĭ ce se percurge și resultatul unor asemenea manevre depinde de măsurile luate de fie-care comandant de trupă și de știința acestora de a se orienta în fie care moment al lupteĭ. . Trupele noastre trebuesc să uite că perfecțiunea instrucțieĭ lor constă în alinierĭ corecte, în eșirĭ precise a directionalilor; oficeriĭ trebue să înceteze a crede că un oficer bun se numește numaĭ acela care știe a întocmi coloane și ale desfășura cu o precisiune matematică. Ideii generală dată de comandantul superior care exercită pra vigherea asupra aminduror detașamentelor și care este chemat a critica și indrepta mișcările făcute de comandanțiĭ de detașamente, acea ideie trebue să lase acestor

comandanţĭ libertatea lor de acţiune şi luarea disposiţiilor necesare, după chibzuinţa lor. Impărţirea tactică a uneĭ trupe pentru a merge la luptă, împărţirea în avant-gardă, corp principal şi reservă ne daŭ un mijloc puternic pentru a întrebuinţa maĭ mulţĭ comandanţĭ, carĭ 'şĭ păstrează iniţiativa lor în cercul ideiĭ generale urmărite. . . Nicĭ un comandant nu trebue să crează că este destul a asculta într'un mod pasiv şi automatic ceia ce li s'a ordonat, ci din contra trebue să concure la esecutarea ordinul primit cu raţiunea lor şi cu un spirit de iniţiativă proporţionat cu autoritatea lor.»

Afară de exerciţiile şi manevrele din tabăra de la Furcenĭ, se făcură manevre cu trupele din garnisoana Bucureştĭ, în forţă de 9 batalioane de infanterie, 5 escadroane de cavalerie şi 6 bateriĭ a 4 tunurĭ fie-care. Manevra fu comandată de însuşĭ M. S. Domnitorul.

Tot în acest an se concentrează toamna pe 15 ḑile, din 12 batalioane de miliţiĭ câte 250 oamenĭ din clasele 1863 şi 1864, toţĭ foştĭ militarĭ în armata permanentă; grăniceriĭ şi dorobanţĭ din clasele anilor 1868, 1869 şi 1870, tineriĭ ce n'au făcut parte din contigentul anuluĭ şi aŭ fost trecuţĭ direct în miliţiĭ. Oameniĭ fură adunaţĭ la reşedinţele batalioanelor lor şi cu hainele lor, trupele din armata permanentă le dădură numaĭ armele şi centiroanele.

Opt ḑile aŭ fost destinate pentru şcoala de soldat şi şapte ḑile pentru şcoala de companie. Oameniĭ fie-căruĭ batalion s'aŭ împărţit in cîte 2 companiĭ şi aŭ fost cuartiruiţĭ în casarme şi la locuitorĭ.

In anul 1871 se concentrează pe câte 15 ḑile la reşedinţele lor, 19 batalioane de miliţienĭ din clasele anilor 1867 până la 1871, din 1-ia stare şi carĭ n'au făcut parte din contigentele armateĭ. Efectivul chemat al fie-căruĭ batalion fu de 400 oamenĭ împărţit în 4 companiĭ. Ḑilele de concentrare fură destinate: 5 pentru şcoala de soldat, 6 pentru şcoala de companie şi 4 pentru şcoala de batalion. Trupele permanente din garnisoanele de concentrare aŭ dat armele şi marele echipament, predânduse şi luânduse in fie-care ḑi miliţienilor, asemenea aŭ dat şi instructorĭ oficerĭ şi grade inferioare.

In toamna anuluĭ s'aŭ executat de către trupele garnisoaneĭ Bucureştĭ două manevre: una la 4 Octombrie sub comanda M. S. Domnitoruluĭ spre Băneasa şi alta la 7 Octombrie, sub comanda Generaluluĭ Solomon, spre Plumbuita.

Atât manevrele aceste cât şi acele ale anuluĭ 1870, presintă caracterul general următor:

Trupele sunt rânduite în ordine de batae şi repartisate de la început în avant-gardă, corpul principal şi reservă.

Ca exemplu de compunere şi aşeḑare sunt coloanele formate în Manevra din 4 Octombrie 1871.

Coloana Băneasa

Avant-gardă

Două plotoane de cavalerie.

O baterie susţinută de o secţie de geniŭ.

Batalionul de Vînătorĭ.

Corpul principal

3 batalioane de infanterie.

O baterie de artilerie.

2 secţiunĭ de geniŭ.

Reserva

Două companiĭ de geniŭ.

Două bateriĭ.

Două plotoane de cavalerie.

Coloana Herestrăŭ

Avant-garda

Un ploton de cavalerie

Două companiĭ de infanterie. Două tunurĭ.

Corpul principal

Două batalioane de infanterie.

O baterie.

O companie de geniŭ.

Reserva

Un batalion de pompierĭ

Un escadron de cavalerie.

Două tunurĭ.

Acţiunea se angajéză de către avant-gardă, maĭ întăĭ făcênduse recunoaşterea de cavalerie, apoĭ artileria ocupând posiţie şi infanteriea avant-gardeĭ desfăşurânduse şi trimeţênd tiraliorĭ carĭ să ocupe puncte pe flancurile artilerieĭ. Grosul colóneĭ se angajează in urmă pentru a susţine avant-garda, în fine reserva întră cea maĭ apoĭ în acţiune.

Desvoltarea manevrelor se făcea pe momente, cel decisiv era caracterisat prin desfăşurarea în linie a infanterieĭ cu batalioanele din flancurĭ formând unghiurĭ ofensive şi spri-

jinite pe artilerie, care se dispunea la aripele linieĭ de bataе, cavaleria asemenea spre aripĭ, pentru a șarja.

In anul 1872, M. S. Domnitorul trece în inspecție în intervalul de la 2 Martie până la 15 Maĭ, trupele permanente din garnisoanele Craiova, Focșanĭ, Galațĭ, Brăila și Bucureștĭ, cum și milițienĭ, calarașĭ și grănicerĭ din 14 districte pe unde a trecut.

Cu ocasiunea schimbăreĭ gardelor cu paradă din acest an, M. S. Domnitorul a adresat oficerilor strânșĭ în cerc în jurul Sĕŭ, următoarea cuvîntare:

«Am vrut, D-lor, să încheiŭ inspecțile trupelor din garnisoană prin a vĕ atrage atențiunea asupra unor puncte esențiale ale îndatoririlor noastre militare.

«Incep prin marea chestiune a instrucțieĭ în armată.

«Aceasta se poate asimila întreguluĭ sistem al instrucțieĭ publice.

«In adevăr, soldatul este in casarmă întocmaĭ ca și un tinăr în școalele primare, pe locul de exercițiŭ el este deja ca într'o școală superioară și pe câmpul de bătae, ostașul e ca într'o Universitate, aci începe adevĕrata sciință saŭ artă militară. Vedețĭ dar că mijlocul cel maĭ sigur de a ajunge la această treaptă superioară a învățămîntuluĭ militar, este acela de a forma cu cea maĭ mare îngrijire pe soldat, care este punctul de plecare și tot-odată basa instrucțiuneĭ militare. Pentru aceasta, Domnilor, am și făcut inspecțiunea oamenilor intrând în amănunțimĭ ce uniĭ puteaŭ crede maĭ jos de posițiunea Mea în armată. Eŭ am vrut să mĕ încredințez prin Mine Insumĭ dacă fiecare 'șĭ face în conștiință datoria, care ,cea maĭ întâĭ este aceia, de a nu neglija cel maĭ neinsemnător detaliŭ al serviciuluĭ, precum și a tot ce privește bunul traĭ al soldatuluĭ; ast-fel numaĭ, aplicânduse oamenilor regulile disciplineĭ cu cea maĭ mare severitate, eĭ se deprind a le observa cu religiositate iubind tot-odată pe șefiĭ lor, căcĭ obicĭnuesc a avea încredere într'nșiĭ.

«Armata e întocmaĭ ca o mare familie și precum un părinte urmează a'șĭ cunoaște pe copiĭ sĕĭ, ast-fel și orĭce șef de parte, până la caporal, trebue să'șĭ cunoască

oamenii ce 'ĭ sunt încredințațĭ în toate privințele: sănătatea, inteligența, aptitudinea și conduita fie-căruĭ om precum și posițiunea sa socială trebuesc bine cunoscute de șefi ca să scie ce se poate cere de le fie-care soldat și ce se poate aștepta de la dânsul.

«Să nu pierdem nicĭ odată din vederea instrucția și sănătatea oamenilor. Ingrijițĭ, Domnilor, *de școalele de prin corpurĭ, căcĭ armata este menită a deveni o mare școală pentru țara întreagă.* Facețĭ dar ast-fel ca nicĭ un soldat, părăsind în viitor corpul, pentru ca să reintre în sânul familieĭ sale, să nu fie fără de a avea cel puțin cunoștințele din școala de 1-iul grad.

«Sănătatea trebue ingrijită cu atât maĭ mult cu cât ar fi trist și descurajator pentru familiĭ de a le întoarce pe fiiĭ lor slabĭ și pătimașĭ. Sciŭ însă, Domnilor, că această delicată chestiune, depinde în mare parte de casarme, și starea acestora este din cele maĭ întristătoare, dar tot-d'odată am cea maĭ deplină încredere că corpurile noastre legiuitoare vor sci a'șĭ îndeplini și aceasta mare datorie către țară.

«Termin, Domnilor, pentru a vĕ vorbi de corpul sergenților; el constitue un element puternic în armată și ca uniĭ ce sunt într'un contact imediat cu soldațiĭ, se cuvine a servi de o strinsă legătură între oficerĭ și soldațĭ. Solicitudinea D-voastră pentru serjențĭ trebue să fie mare și de tot momentul. Eŭ voiŭ fi satisfăcut numaĭ atuncĭ când voĭ vedea și la noĭ constituit acest corp ast-fel în cât fie-care sergent se fie mîndru de posițiunea sa. Din parte-Mĭ voiŭ profita de orĭ-ce ocasiune spre a'ĭ pune întro posițiune maĭ bună și spre a le asigura viitorul. Cunoastețĭ, Domnilor, că în legea organică cea nouă, s'a prevĕḑut o medalie pentru sergențĭ, care le dă dreptul la o pensiune viageră de 300 leĭ pe an, pentru un serviciŭ nepătat de 12 anĭ în acest grad. Soliditatea armateĭ va crește pe măsură ce vom avea maĭ bunĭ sergențĭ.

«In cât pentru corpul oficeresc, constat cu plăcere că fie-care e maĭ bine pătruns de trebuința de a învața și conferințele ce s'au făcut prin corpurĭ în acest an, Mi aŭ

dat această convincţie. Ministerul de Resbel se va sili a le procura uvrajele militare cele maĭ indispensabile, precum şi de a înlesni publicarea uvrajelor ce se vor presenta de oficerĭ şi care se vor găsi că sunt în condiţiunĭ de a fi maĭ folositoare; am lăudat mult disposiţiunea ce uniĭ din oficeriĭ noştri aŭ arătat la aseminea întreprinderĭ. Şcoalele noastre speciale se vor desvolta în raport cu progresul ştiinţeĭ şi sper că şcoala de oficerĭ, într'un viitor apropiat va deveni o adevărata academie militară.

«Meditaţĭ, Domnilor, asupra cuvintelor ce vă adresez astădĭ şi faceţĭ ca armata să ajungă la adevărata înălţime a misiuneĭ eĭ. Ast-fel numaĭ, ţara nu va regreta sacrificiile ce face pentru dânsa şi noĭ, cu toţiĭ împreună, vom fi mândri de resultatul ostenelilor noastre».

Tot în acest an se făcură inspecţiunĭ de Ministrul de Răsboiŭ, diferitelor trupe din garnisoanele din Moldova.

Pentru marele manevre se concentră armata permanentă şi o parte din armata teritorială pe linia Sabaruluĭ lângă Bucureştĭ, pe timpul de la 20 Septembrie la 6 Octombrie.

Maĭ întâĭ se fixară Divisiilor active câte un punct de constituire: Divisia I la Piteştĭ, Divisia II la Bucureştĭ, Divisia III la Buzĕŭ şi a IV la Furcenĭ, de unde apoĭ fură aduse la locul concentrăreĭ. Calea ferată fu întrebuinţată pentru transportul trupelor, aşa că la 19 Septembrie toate divisiile se aflară în apropierea Bucureştilor.

Trupele ce luară parte la concentrare eraŭ din, *Infanterie*: Regimentul 1 şi 6 de linie şi câte un batalion din cele-l'alte regimente de linie, 4 batalioane de vânătorĭ şi 8 batalioane de dorobanţĭ. *Cavalerie*: Regimentele de Roşiorĭ (2) şi 8 escadroane de calaraşĭ. *Artilerie*: Regimentul 1, şi 4 bateriĭ din Regimentul 2, saŭ 10 bateriĭ. *Geniŭ*: 2 companiĭ şi pontonierĭ.

Aceste trupe constituiră un corp de armată sub comanda *Măriei Sale Domnitoruluĭ* avĕnd de *Major-General* pe Generalul Florescu Ministrul de Resboiŭ, Cuarterul Gene-

ral fu stabilit la Jilava, iar ordinea de bătae a corpuluĭ de armată se întocmi ast-fel:

Avant-garda. Comandant, colonel Slăniceanu; şef de Stat-Major, maior Candiano. Trupă: o brigadă de infanterie, un regiment de cavalerie (din 4 escadroane calaraşĭ), 2 bateriĭ de artilerie, o companie de geniŭ, o secţie de ambulanţă şi o secţie de tren.

Corpul principal. Comandant general Solomon; şef de Stat-major, colonelul Baruţ.

I-a Divisie, comandant colonel Cernat, fără şef de Stat-major însă cu şefi de artilerie, sanitar şi de intendenţă. Trupă: Brigada I şi brigada II cu câte 2 regimente fiecare. Cavalerie, 2 escadroane; artilerie, 2 bateriĭ; ambulanţa şi tren câte o secţie.

II-a Divise. Comandant, colonelul Racoviţă; şef de Stat-Major, lt.-colonel Boteanu. Trupa compusă în acelaş mod ca la Divisia I-a.

Reserva de artilerie. Comandant colonel Dunca. Trupa: 4 bateriĭ de artilerie, a 2-a companie de geniŭ şi o companie de pontonierĭ.

Reserva de cavalerie. Comandant superior, generalul Cornescu, şef de Stat-Major şi comandant al Brigadeĭ de Calaraşĭ, colonel Iarca A. Trupa: 2 regimente de Roşiorĭ, constituite în brigadă; comandant colonel Zefcar. O secţie de ambulanţă şi una de tren,

In primele 8 ḑile trupele esecutară manevrele de brigadă şi serviciul de avant-posturĭ.

Manevrele generale începură de la 27 Septembrie şi continuară în ḑiua de 28, armata retrăgânduse, în supoziţie că n'a putut resista pe Sabar, la nord de Bucureştĭ între Dâmboviţa şi Colentina.

Suposiţia manevreĭ pentru ḑiua de 29 fu:

«Inamicul, care venea de la Copăcenĭ, a trimis avant-garda sa spre a urmări de aproape armata în retragere. Aceasta sosind în posiţia despre Giuleştĭ şi Băneasa, face front înapoĭ spre a întîmpina pe inamic, trimite bagagele sale înapoĭ şi în urma uneĭ întâlnirĭ cu inamicul 'şĭ urmează retragerea proectată, avênd de obiectiv oraşul

Tìrgoviştea» Ḑiua de 30 Septembrie e repaos. In ḑiua de 1 Octombrie marşul retrograd asupra Tìrgoviştei continuă in două coloane, trecênduse Ialomiţa.

In urma manevrelor din ḑiua de 29 Septembre şi 1 Octombrie se ia coloneluluĭ Slăniceanu comanda avant-gardeĭ, fiind-că a comis erorĭ în sensul că nu 'şi-a expediat înapoĭ bagajele conform ordinuluĭ, aşaḑândule în linia 2-a, între avant-gardă şi corp principal, şi pentru că nu a dat nicĭ un raport de situaţia arier-gardeĭ (avant-garda se transformase în arier-gardă), remânênd îndărăt fără legătură cu corpul principal şi la maĭ multe etape, sub cuvînt că n'a primit ordinul de marş.

La 2 Octombrie armata ajunge la Tîrgoviştea; în ḑiua de 3 se dădu repaos.

La 4 Octombrie corpul manevră în suposiţia următoare:

«Prin lupta de la 29 Septembrie de sub Bucureştĭ, inamicul care voise să împedice retragerea a fost silit a se opri, şi armata noastră a avut timp a se retrage cu marş forţat în bună ordine spre Tîrgoviştea, unde a sosit în ḑiua de 2 Octombrie. La 3 Octombrie seara vine ştirea că inamicul înaintează asupra oraşuluĭ Tîrgoviştea. Capetele coloanelor sale se vĕd despre Ulmĭ şi Ciolanĭ şi par a se opri pentru odihnă».

La 5 Octombrie revista trupelor.

In ḑilele de 6, 7, 8, 9 şi 10 se efectuează desconcentrarea trupelor, întrebuinţânduse iarăşĭ calea ferată.

La aceste manevre asistă şi o deputaţiune de oficerĭ trimişĭ de armata sêrbă.

In anul 1873 se face concentrare pe timp de 15 ḑile pentru instrucţie, la care a luat parte armata permanentă, o parte din cea teritorială şi din miliţiĭ.

Concentrarea se făcu pe divisiĭ teritoriale, iar pentru miliţienĭ pe judeţe şi în capitalele lor, chemânduse clasa I-ia şi din aceĭ ce n'aŭ fost concentraţĭ în 1871, totalul concentraţilor fu aproape de 5000.

Armata teritorială se concentră din fie-care regiment un numĕr de oamenĭ variànd între 300 şi 800, în total

4,000 dorobanţĭ, iar calaraşĭ între 100 şi 400 de judeţ: numĕrul total al calaraşilor fu de 2200.

Trupele permanente ajutară cu cadre şi oficerĭ trupele teritoriale şi de miliţienĭ pentru instrucţia practică; se esecutară şi manevre de brigadă contra brigadă cum şi manevre de divisie contra unuĭ inamic marcat, la aceste exerciţiĭ luând parte trupele teritoriale şi miliţiile; constituirea trupelor pentru manevre în fie-care divisie teritorială fu:

In Divisia I-ia, la Craiova; formând o brigadă mixtă, la Râmnicul-Vâlceĭ un batalion de dorobanţĭ şi un division de calaraşĭ.

In Divisia II-a, la Bucureştĭ şi Ploeştĭ în 3 brigade mixte, formând o divisie şi o reservă.

In Divisia III-a, la Furcenĭ, o bigadă mixtă.

In Divisia IV-a, la Roman, un detaşament de dorobanţĭ şi un division de calaraşĭ, iar la Iaşĭ o brigadă mixtă.

In 1874 se făcu concentrarea pentru instrucţie a 8 Regimente de dorobanţĭ şi 8 de calaraşĭ, precum şi un division de artilerie teritorială, din care s'aŭ format în urmă, două corpurĭ de armată care aŭ esecutat marĭ manevre.

La aceste manevre aŭ asistat pentru prima oară ataşaţi militarĭ aĭ puterilor strĕine. Manevrele se desfăşurară între Buzĕŭ şi Bucureştĭ şi durară de la 4—14 Octombrie sub conducerea M. S. Domnitoruluĭ.

Cu această ocasiune se distribuiră trupelor drapelele noĭ pe Câmpia Băneasa. Iată Inaltul ordin de ḑi pe oaste, dat cu ocasia acesteĭ însemnate împrejurărĭ:

Ostaşĭ,

Pentru a treia oară voĭ aţĭ sciut să rĕspundeţĭ la apelul ce v'am făcut.

Aţĭ dovedit din noŭ că nu s'a şters din inima Românilor virtuţile militare ale străbunilor.

Răzămată pe Voĭ, Ţara poate păşi cu încredere spre viitorul eĭ.

Ostaşĭ, vĕ mulţumesc la toţĭ împreună.

Astă-ḑĭ veţĭ primi steagurile cele noĭ, simbolurĭ uneĭ nouă organisărĭ a armateĭ, ele nu maĭ sunt semnele exclusive ale singureĭ armate permanente, precum eraŭ cele

vechĭ, care se vor păstra de acum ca un sacru deposit. Steagurile cele noĭ înfățișează toate elementele potereĭ armate, întreaga țară sub arme.

Voĭ vĕ vețĭ aduna pururea în jurul lor, când voĭ avea trebuință de voĭ și vețĭ dovedi în orĭ-ce întâmplare, că cuvêntul Onoare și Patrie, înscrise pe ele, sunt maĭ adînc înscrise în inimile voastre.

Ostașĭ,

Jurațĭ că vețĭ apăra tot-d'auna aceste steagurĭ și că vețĭ fi gata a vĕ jertfi pentru Țara voastră, a căreĭ pază în onoarea și drepturile eĭ vĕ este încredințată sub aceste semne.

Dat în Bucureștĭ la 14 Octombrie 1874.

Carol.

In toamna anuluĭ 1875, iarășĭ se concentrară trupele permanente și teritoriale pe timp de 15 ḑile, pentru exercițiurĭ și manevre: această concentrare se făcu pe divisiĭ. Se chemară de la vatră și rezerviștiĭ din clasele 1870 și 1871, aĭ infanterieĭ și vînătorilor, iar repartiția la corpurĭ se făcu fără a ținea seamă de corpul unde aŭ servit.

Efectivul fie-căruĭ regiment de dorobanțĭ se fixă la 800 oameniĭ alcătuițĭ în două batalioane, iar efectivul calarașilor, întocmițĭ în 4 escadroane de regiment, fu de 100 caĭ de escadron cu oare-care micĭ excepțiunĭ.

Afară de aceasta, se maĭ concentrară numerul necesar de dorobanțĭ pentru a înlocui toate gardele ținute de trupele de infanterie la diferitele penitenciare și pentru pasa porțiuneĭ de frontieră din Basarabia, despre Rusia. In total dar, numĕrul trupelor teritoriale concentrate în aceasta toamnă fu: Dorobanțĭ, 8000, iar Calarașĭ, 3000.

Pentru ținerea gărḑilor din orașe, cu excepție de Iașĭ, aŭ fost însărcinate guardele orășăneștĭ spre a înlocui trupele permanente.

Intrebuințarea timpuluĭ de concentrare fu: 3 ḑile școala de companie cu exercițiĭ asupra tiraliorilor, 2 ḑile școala de batalion, 2 ḑile evoluțiĭ de linie, 1 ḑi tactica aplicată la teren: escuadă contra escuadă, ploton contra ploton, 1 ḑi companie contra companie, 1 ḑi batalion contra ba-

talion; 2 ḑile manevre cu cele treĭ arme combinate, iar restul de 3 ḑile fu destinat pentru inspecţie.

Şi în acest an, pentru manevrele parţiale în fie-care divisie teritorială se stabili o ordine de bătae, constituindu-se din trupele concentrate divisiĭ şi brigade active, ast-fel:

Trupele din Divisia I-a formară o divisie de infanterie şi o brigadă de cavalerie sub comanda generaluluĭ Lupu, avênd de şef de stat-major pe locot.-col. Gramont.

Acele din divisia II asemenea întocmiră o divisie de infanterie şi o brigadă de cavalerie sub comanda generaluluĭ Zefcari, avênd de şef de stat major pe maiorul Baicoianu.

Trupele din divisia III formară o divisie de infanterie şi o brigadă de cavalerie, sub comanda generaluluĭ Radovicĭ, avênd de şef de stat-major pe colonelul Sachelarie.

Trupele din divisia IV se constituiră într'o brigadă de infanterie şi una de cavalerie sub comanda generaluluĭ Cernat, avênd de şef de stat-major pe locot.-colonel Budişteanu.

In toamna anuluĭ 1876 se dispuse prin Inaltul Decret No. 1880, concentrarea trupelor permanente cu reservele lor cum şi a trupelor teritoriale pentru instrucţie şi manevre; iar ordinea de bătae se hotără prin Inaltul Decret No. 1886, în modul următor:

Comandantul suprem: *M. S. Domnitorul*

Şef de Stat-Major general, colonel Slăniceanu, Ministru de rĕsboiŭ. Sub-şef de Stat-Major, colonel Baroţi Constantin. Se numiră şi oficeriĭ diferitelor secţiunĭ din marele cuartier general şi care secţiĭ eraŭ în numĕr de şease: o secţie topografică, o secţie a operaţiilor, a artilerieĭ, a genuluĭ, a administraţieĭ şi a serviciuluĭ sanitar. Apoĭ, un mare pretor, adjutanţĭ domneştĭ şi de stat-major, oficerĭ de ordonanţă şi un comandant al jandarmilor, în total 27 oficerĭ.

Divisia I-a.

Comandant, General Lupu. Şef de Stat-Major, Locot. Colonel Gramont D.

Brigada I-a de Infanterie, Reg. 4 de linie şi 2 de dorob.
« II-a « « Bat. 4 Vînăt. şi Reg. 1 Dorob.
« I-a de Cavalerie, Regimentul 1 şi 2 de Calaraşĭ.

Artilerie: 2 bateriĭ din Regimentul 2 Artilerie şi o colonă de muniţie.

Geniŭ: un detaşament.

Serviciul sanitar: o ambulanţă divisionară.

Divisia II-a.

Comandant, General Zefcari A., şef de Stat-Major, Maior Voinescu.

Brigada I-a de Infanterie: Batalionul 1 de Vânătorĭ, Regimentele 1 şi 6 de linie şi Regimentul 3 de Dorobanţĭ.

Brigada II. Batalionul 2 de vânătorĭ, Regimentul 3 de linie şi 4 de dorobanţĭ.

Brigada de Cavalarie: Regimentele 3 şi 4 de Calaraşĭ.

Artileria: 5 bateriĭ din Regimentul 2.

Geniŭ: un detaşament.

Serviciul Sanitar, o ambulanţă divisionară.

Divisia III-a.

Comandant, General Radovicĭ Alexandru. Şef de Stat-Major, Colonel Gramont A.

Brigada I-a, Batalionul 3 de Vînătorĭ, Regimentul 2 linie şi un batalion din Regimentul 6 Dorobanţĭ.

Brigada II. Regimentul 8 linie şi 5 de dorobanţĭ.

Cavaleria. Un regiment de calaraşĭ a 6 escadroane, din care 2 din regimentul 5 şi 4 din Regimentul 6.

Artileria. Patru bateriĭ din Regimentul 1 artilerie şi o coloană de muniţiĭ.

Geniŭ. O secţie din batalionul de geniŭ şi

O ambulanţă divisionară.

Divisia IV-a.

Comandant, General Cernat A. Şef de Stat-Major, Colonel Pencovicĭ Eustaţiŭ.

Brigada de infanterie, compusă din regimentele 5 de linie, 7 şi 8 de Dorobanţĭ

Brigada de cavalerie: Regimentele 7 şi 8 de Calaraşĭ.

Artileria. 3 bateriĭ din Regimentul 1.

Geniu: un detaşament şi

Ambulanţa divisionară.

Reserva de artilerie și Marele parc. Comandant, Colonel Anghelescu A.

Șase baterii și o coloană de muniții.

Reserva Cavaleriei. Comandant, colonel Crețianu. Regimentele 1 și 2 de Roșiori.

Reserva de ambulanță.

Trupele fură concentrate din luna Octombrie, iar din causa situației politice exterioare, ele fură menținute în tabere și cantonate până la 1 Decembrie, când reservele fură lăsate la vetrele lor.

După cum resultă din acest expositiv sumar, în perioada a III-a se dădu armatei cât mai multe ocasiuni pentru a se instrui în aplicarea regulamentelor tactice și pentru deprinderea de a manevra cu armele întrunite, în fine, pentru a lucra în mari unități saŭ corpuri de bătae, mai în tot-d'auna comandate direct de însuși M. S. Domnitorul.

Trebue a vedea în aceste manevre nu numai scopul de a face ca șefii superiori să poată a se deprinde cu conducerea de unități mai însemnătoare, cu inițiarea lor în principiile resboiului, dar încă și scopul de a studia și deslega probleme a le căror idei s'aŭ supposiții eraŭ în legătură cu apărarea Țerei.

Din acest punt de vedere, manevrele esecutate constituiaŭ o nouă metodă pentru pregătirea de resboiŭ, metodă care abia începea a se practica și în marele armate europene.

Soldul organisărei la una Aprilie 1877, ḑiua ordonată pentru mobilisarea armatei, poate fi resumat ast-fel:

a). Marile unități neorganisate din timp de pace, așa că trebui în urmă să se hotărească compunerea lor, să se întocmească ordinea de bătae, să se injghebeze serviciile comandamentelor.

b). Multe din corpurile de trupă eraŭ abia în formare: opt regimente de dorobanți create pe 1 Ianuarie 1877, nu eraŭ pe deplin încadrate, lipsindule din personalul ofice-

resc şi din gradele de jos. Două regimente de artilerie se creară pe ḑiua de 1 Martie, şi abia începură după aceia, formaţiunea lor.

c). Maĭ toate serviciile administrative ale armateĭ fură create în timpul şi după mobilisare, cu ceea ce s'a putut, atât în oamenĭ, trăsurĭ cât şi trăgătorĭ.

d). De şi exista *Corpul de Stat-Major*, dar în propriul înţeles al faptuluĭ, armata nu avea un Mare Stat-Major şi nicĭ comandamentele un Serviciŭ de Stat-Major organisat, pregătit şi lămurit în totul asupra sarcinelor şi atribuţiunilor luĭ.

e). Efectivul piciorului de pace, după alocaţiunile bugetare pe anul 1877 se urca la cifra de 15,268 oamenĭ, efectivul mobilisat, după alocaţiile pe luna Maĭ fu de 66,379 oamenĭ, din care 36,000, numaĭ trupa cu schimbul (dorobanţĭ 30,600 şi calaraşĭ 5835) adică, un efectiv total de 4 orĭ superior piciorului de pace.

La acest efectiv maĭ trebue de adaos contigentul de recruţĭ al anuluĭ 1877, care se încorporă în luna Iunie şi care era de 14,000 oamenĭ.

De altă parte, armamentul infanterieĭ nu era tot de acelaş model şi încă nu distribuit la toate trupele în aşa chip ca el să fi fost bine cunoscut şi nicĭ dotat cu toate mijloacele care să înlesnească serviciul aprovisionărilor în cas de răsboiŭ; armele în serviciŭ eraŭ de treĭ sisteme: Peabody Mod. 1868; cu ac. Mod. 1867, şi de acele încărcânduse pe la gură, Mod. 1861, Minié.

Abia în Februarie 1877 se dispuse prin o decisie Ministerielă ca trupele de infanterie permanentă şi teritorială din Divisia I-a şi a II-a să fie armate cu Peabody Mod. 1868, dându-se câte 200 de fie-care companie; trupele din Divisia III şi a IV să fie armate cu puscĭ cu ac, Mod. 1867.

Miliţiile cu arme Mod. 1861, câte 800 de batalion.

In fine, lipseaŭ efecte militare de toate categoriile pentru un aşa considerabil efectiv, resursele financiare din timp de pace nu permiseră a se face aprovisionărĭ pentru casul uneĭ mobilisărĭ. Administraţia rĕsboiuluĭ fu nevoită a face aprovisionărĭ de efecte după decretarea mobilisăreĭ,

atât pentru armata permanentă căt și pentru cea teritorială.

Din causele espuse maĭ sus, și din motive că legile organice n'aŭ putut să'șĭ facă rotația lor complectă în aplicațiune, mobilisarea în 1877 nu se poate ḑice că a fost *pregătită* în condițiile care se asigure o repede și complectă trecere a armateĭ pe piciorul de rĕsboiŭ.

Aceste aŭ fost neajunsurile ce s'aŭ constatat în organisarea armateĭ la momentul trecereĭ pe piciorul de resboiŭ și dacă dânsele n'aŭ avut înrâurire defavorabilă asupra operațiunilor, prin urmare asupra resultatelor dobândite în campania la care armata a luat parte într'un mod atât de glorios, aceasta se datorește altor factorĭ pe care studiul de față nu'ĭ poate desvolta, factorĭ, ce țin de momentul întrăreĭ armateĭ în acțiune, de modul conducereĭ și cooperațiuneĭ în fine, de însușĭ natura și caracterul resboiuluĭ.

Lacunele organisăreĭ sunt strâns legate de situațiunea internațională în care statul român s'a găsit de la unirea principatelor, de ideile ce aŭ dominat timpurile și pe oameniĭ din acele timpurĭ, de starea internă a națiuneĭ, de tendințele saŭ scopurile ce se urmăreaŭ prin politica generală a statuluĭ în cursul anilor, dar maĭ presus, de starea materială și mijloacele financiare de care s'aŭ dispus.

O organisare militară fără defecte însemnătoare, fără neajunsurĭ care să aibă o influență directă asupra actelor resboiuluĭ, nu se pote pretinde de cât de la un stat care se fi avut o lungă vețuire liberă și de sine stătătoare atât în interior cât și în exterior, care să se fi putut desvolta în cultură și în forțele sale materiale fără împedecărĭ și amestecărĭ străine, în fine, care să se fi condus după norme bine stabilite atăt în politica sa internă cât și în acea externă.

Orĭ, Statul român n'a putut fi în aceste condițiĭ de la Unire și până la 1877; prea tânăr, forțele luĭ abia se înjghebeŭ; apoĭ nu în întrégа acesta epocă silințele aŭ fost dirijate în urmărirea aceluiașĭ scop și pe de-a supra, disproporția mare între țelurĭ și mijloace.

Și totușĭ, după declarațiunea resboiuluĭ, puterea militară

a modestuluĭ principat Român, s'a arătatat vrednică de a sta alăturĭ cu o veche și mare armată, a unuĭ mare Imperiŭ, și să lupte cu vrednicie contra uneĭ armate de asemenea cu renume și valoare recunoscute de Istorie.

Conclusiĭ asupra organisăreĭ de la 1830 până la 1877

Dacă se studiază organisarea militară română în cele treĭ periode de timp, corespundetoare celor treĭ stărĭ politice prin care aŭ trecut principatele, adecă din timpul de la punerea în aplicare a Regulamentuluĭ Organic și până la proclamarea Independenţeĭ în 1877; atuncĭ se pot face următoarele conclusiunĭ asupra acesteĭ organisărĭ:

I-a Perioadă. (1830—1859). Este acea de *renascere*, căcĭ până la acestă epocă, principatele române, din causa vicisitudinilor prin care aŭ trecut în decursul a maĭ bine de un secol jumătate, aŭ perdut orĭ-ce așeḑemênt militar naţional, iar aceia ce maĭ exista în ele ca putere armată, nu constituia de cât o mână de oamenĭ străinĭ în solda personală a diferitelor voivoḑĭ și pentru apărarea lor personală. Cu Regulamentul Organic se refiinţară miliţiile saŭ strajele pământeștĭ, dar acest început fu ţinut în loc de însușĭ statutul care'l creia și remase multă vreme necultivat și fără aspiraţiunĭ, iar sporurile ce i s'aŭ adus, a fost făcute maĭ mult pe sub mână. Organisarea miliţiilor nu avea caracterul care convenea intereselor naţionale, principiul creaţiuneĭ lor nu pornea dintr'un sentiment înălţător, *al apărăreĭ patrieĭ*, ci dintr'un interes mult inferior și cu vederĭ, în tot casul, pentru a nu aduce împedicare intereselor străine. Miliţiile fură creiate după o ideie rusă, se educară după normele rusești, se instruiră după aceleașĭ procedeurĭ, așa că dânsele după aspect și meșteșugul armelor aveaŭ caracterul unor părţĭ din armata rusească; pedepsele și recompensele, înaintările și înrolările, totul se făcea după sistemul inspirat de creatoriĭ Regulamentuluĭ organic.

II-a Perioadă (1859—1866). Este a *creşterei repeḑĭ* a oştirilor din principate şi a schimbărilor radicale în ce se moştenise din trecut. Noĭ legĭ, noĭ procedeurĭ, noĭ aspiraţiunĭ. Dorul de a avea o armată tare şi numeroasă era nemărginit, dar cum totul era de făcut şi refăcut, o mare dificultate se ivi; nu era cine să dea planul nicĭ să conducă opera, de aci şi recursul la luminile altora. Părăsinduse sistemul vechiŭ, trebui a se conduce după un altul, şi acel care se creḑu maĭ oportun fu al organisăreĭ armateĭ francese.

La armata imperiuluĭ frances se recurse şi din motive politice, din consideraţiunĭ de înaltă afecţiune şi recunoştinţă pentru Suveranul care sprijinise în mod hotărâtor Unirea Principatelor şi scoaterea lor dintr'o situaţiune politică cu totul dăunătoare viitoruluĭ lor.

In scurtă vreme, s'ar putea ḑice într'o clipă, oştirea se franţuzi, dar această organisare nu ţinu seamă de toţĭ factoriĭ importanţĭ cari intră în mod direct saŭ indirect în constituirea putereĭ militare într'un stat; iar defectul capital ce'l presenta era acela, de a nesocoti principiul esenţial şi caracteristic al vecheĭ organisaţiunĭ naţionale, de pe timpurile noastre glorioase, principiul *poporuluĭ înarmat*.

După formele date oştireĭ, după aşeḑemintele eĭ, după credinţele în materie de militărie, organisarea din această perioadă tindea a face din armata română o porţiune din armată franceză. Negreşit, sistemululuĭ 'ĭ trebuiaŭ resurse vaste şi de tot felul, ceia ce era în nepotrivire cu mijloacele de care dispunea statul român abia la începutul luĭ; sistemul era în nepotrivire şi cu viaţa poporuluĭ şi cu ocupaţiunile luĭ, lucru iarăşĭ neobservat de organisatorĭ.

III-a Perioadă (1866—1877). Este aceia a stabilireĭ organisaţiuneĭ militare pe basele ce în adevĕr conveneaŭ atât presentuluĭ cât şi viitoruluĭ, fie din punctul de vedere pur militar, fie din acel politic, social şi economic.

Din punctul de vedere militar, organisarea din această perioadă consideră armata în timp de pace ca o şcoală militară pentru întreg poporul; cadrul eĭ fu compus dintr'un element permanent şi dintr'un element semi-permanent, cu schimbul, cel d'intâiŭ pentru a da cadrele, calitatea, cel de

al doilea pentru a constitui masa; iar pentru timp de răsboiŭ, ambelor aceste elemente a se alipi produsul lor din timp de pace, pentru ca ast-fel Țara să poată utilisa toate brațele fiilor seĭ.

Este acesta sistemul care conține în el cea maĭ potrivită concepțiune despre modalitatea cum un Stat mic poate să'șĭ organiseze forțele sale pentru răsboiŭ. Nicĭ un sistem de organisare militară, chiar până astădĭ, n'a putut se împace maĭ just și maĭ bine cele două marĭ condițiĭ ce impun resboiul, adecă a avea numĕrul cel maĭ considerabil de luptătorĭ și fără aĭ lipsi de calitate.

Din punctul de vedere politic, trebuia ca să se dea armateĭ o organisare așa fel încât, pe de o parte să se înlăture bănuelile asupra intențiunilor urmărite, iar pe de altă parte, să se găsească la un moment dat o oștire gata pentru a sili ca situațiunea internațională a statuluĭ să se schimbe în acea dorită de națiune adecă *a fi de sine stătătoare*; și de a putea, o dată dobândit acest resultat, a menține aceia ce s'ar fi câștigat. Aceasta înseamnă, că organisarea militară a statuluĭ fu călăuzită de un interes mare național, de acel care primează toate interesele la un popor.

Din punctul de vedere social și economic organisarea ocrotea interesele individuluĭ, nemenținândul mult timp sub arme în serviciul activ; ocrotea încă și marele interese ale statuluĭ, prin elementul cu schimbul, căcĭ prin el nu se sustrăgea o bună parte din populațiune de la ocupațiunea eĭ principală, adecă de la munca câmpuluĭ, singura și cea maĭ importanta ramură de producțiune și de activitatea în Stat.

Scrutând maĭ în amănunte principiile organisăreĭ din această perioadă se poate dice, că ea avea în bună parte caracterul organisăreĭ prusiene, dar care ținea seamă de instituțiunele cu caracter pur național, de mijloacele ţereĭ și de scopurile urmărite.

De altă parte trebue de observat, că organisarea armateĭ n'a putut să se efectueze în așa mod în cât să se refacă pe d'a întregul într'un interval de timp ca acel de care s'a dispus în perioada acesta; și apoĭ, fie-care perioadă

din trecut a lăsat urmele eĭ în anumite direcţiunĭ, cât şi în chestiunĭ de detail, în fine, neputânduse elimina multe din cunoscutele tradiţiunĭ.

Armata este un organism comparabil cu acela al omuluĭ; aceia ce deprinde în vârsta fragedă, în etatea creştereĭ, aceia remâne adânc imprimat în suflet şi în corp; trebue o muncă grea de tot, pentru a îndrepta părţile care se constată în defect maĭ târdiŭ. O direcţiune dată greşit la inceput, într'o anumită parte din organism, vor trebui de pus îndecite silinţe pentru corectare, dacă acea parte s'a lăsat a se desvolta aşa, defectuos, maĭ multă vreme.

Opera de a reface puterea militară română ast-fel cum nevoile Ţěreĭ o cerea, se datoreşte ***M. S. Domnitoruluĭ Carol I. Şeful suprem al armateĭ***, care fără preget a fost la lucru până şi ca simplu *executant*. ***El*** a fost în acelaşĭ timp instructorul, educatorul şi comandantul oştireĭ, şi pe care în scurtă vreme a conduso pe câmpul de bataie unde a putut a dobândi, prin vitejie şi sacrificiŭ, ***Independenţa Patrieĭ.***